f. a. 46. D. 9.


JOSEPHVS S.R.E. CARDINALIS
S.R.I. PRINCEPS a BATTHYÁN
ARCHI-EPISCOPVS STHEGONIENSIS
PRIMAS REGNI HVNGARIAE.

MAGYAR ORSZÁGNAK LEÍRÁSA

Mellyben minden hazánkbéli Vármegyék, Városok, Faluk, Puszták; uradalmak, fabrikák, 'huták, hámorok, savanyú, és orvosló vizek, fördöházak, nevezetesebb hegyek, barlangok, folyó vizek, tavak, szigetek, erdök, azoknak hollételek, Földes Urok, fekvések, 'történettyek, külömbféle természbéli tulajdonságaik, a' betüknek rendgyek szerént feltaláltatnak.

KÉSZITETTE

VÁLYI ANDRÁS

KIRÁLYI MAGYAR UNIVERSITÁSBÉLI PROFESZSZOR.

MÁSODIK KÖTET.

BUDAN,

A' KIRÁLYI UNIVERSITÁSNAK BETŰIVEL.

1799.

Durum, ſed levius fit patientia,
Quid quid corrigere eſt nefas.

Horatius.

FŐ MÉLTÓSÁGÚ,

ÉS

NAGY KEGYELMESSÉGŰ

NÉMET ÚJVÁRI

BATTHYÁN JÓZSEF

Ő EMINENTZIÁJÁNAK;

RÓMAI SZENT BIRODALOMBÉLI HERTZEGNEK, PRESBYTER KÁRDINÁLNAK, A' RÓMAI SZENT SZÉK SZÜLETETT KÖVETTYÉNEK, MAGYAR ORSZÁG' PRIMÁSSÁNAK, FŐ TITOKNOKJÁNAK, és KANTZELLÁRIUSSÁNAK, ESZTERGOMI FŐ ÉRSEKNEK, SZ. ISTVÁN APOSTOLI KIRÁLY RENDGYE' PRELÁTUSÁNAK, 's NAGY KERESZTES VITÉZZÉNEK, VAS VÁRMEGYE' ÖRÖKÖS, ESZTERGOM VÁRMEGYÉNEK PEDIG ÖRÖKÖS, és FŐ ISPÁNNYÁNAK, TSÁSZÁRI, 's APOSTOLI KIRÁLY Ő FELSÉGE' VALÓSÁGOS BELSŐ TITKOS TANATSOSÁNAK, 's A' KIRALYI MAGYAR HELYTARTÓ TANÁTS TANÁTSOSÁNAK, és A' *SEPTEMVIRÁLIS* TÁBLA' BÍRÓJÁNAK.

Mély alázatossággal ajánlya

A' KÖNYVNEK KÉSZÍTŐJE.



FÖ MÉLTÓSÁGÚ,

'S NAGY KEGYELMESSÉGÛ,

RÓMAI SZENT BIRODALOMBÉLI

HERTZEG!

A' leg mélyebb tisztelettel, van szerentsém HERTZEGSÉGEDNEK *bémutatni, 's ajánlani munkámnak második kötettyét, melly nagy kegyelmesség valamint reménységem felett való; úgy szinte különös vígasztalással, is élesztett. Ugyan is* HERTZEGSÉGEDNEK *betses könyvtárjából nyertem e' munkának készítésére a' leg nevezetesebb segedelmeket, 's hogy ha Hertzegi Eminentziád nem*

gyámolitotta volna hasznos szándékomat, sok-kal sikeretlenebb lett vólna hosszas törekedé-sem. Valamint pedig a' munkának készíté-sében HERTZEGI EMIMENTZIÁDNAK *különös kegyelméből nyertt kútfők nélkül, úgy szinte annak kiadásában is ujjolag meg akadályoztatott vólna tsekély erőm, hogy ha* HERTZEGSÉGEDNEK *bóldogító segedelme nem elevenítette vólna, a' sok féle terhes köl-*

tsé-

tségek miatt már ellankadott iparkodásomat. Illyen a' köz jóra intézett igyekezetek elömozdításának eleven példája!

Hová nem terjed még ki HERTZEGSÉGEDNEK *halhatatlan kegyelmessége? kitsoda mérészelné* HERTZEGI EMINENTZIÁDNAK *hármas hivatalbéli nagy tetteit, avagy külömbféle jótéteményeit elöszámlálni? Felhevül a' szív, elfélemledik az indúlat, 's mély*

tiszteletbe merül a' képzelő erö, midőn HERTZEGSÉGEDNEK *nagy tetteit akár a'* Hit, *akár a'* Felséges Király, *akár pedig a'* Haza *eránt méltóképen lerajzolni akarná; leroskad igyekezetében, 's kénteleníttetik érezni gyarló tehetetlenségét. De ha erőszaktétellel törekedném is felül haladni magamat,* HERTZEGSÉGED *viseltt dolgainak rövid lefestésében, még sem lehetnék nyertese tzélomnak; mint-*

hogy

hogy e' szerentsét tőlem HERTZEGI EMINENTZIÁD *egyenesen meg tíltaná.*

Emlékezetben, és hív tiszteletben maradnak azok még is, míg Magyarok életben lesznek, míg a' Felséges Ausztriai Ház a' Királyi kórmányt forgattya, mindenkor tisztelettel fogják HERTZEGSÉGEDNEK *halhatatlan nagy nevét említeni: én pedig minden ínséges fáradozásaim vígasztaló jutalmának tar-*

tom,

tom, hogy tsekély munkámat HERTZEGSÉGEDNEK *nagy kegyelme által nevezetesíthetem, a' ki leg mélyebb tisztelettel vagyok. Peſten 26dik Juny* 1797.

FŐ MÉLTÓSÁGÚ,
'S NAGY KEGYELMESSÉGŰ
HERTZEGSÉGEDNEK

leg alázatosabb szolgája, 's hív tisztelője
VÁLYI ANDRÁS.

VÁLYI ANDRÁS

Pesti Universitásbéli *Professzorhoz, mikor MAGYAR ORSZAG' Leírását ki adná.*

Zeng a' ditsöség' Temploma! vigadoz
A' benne, bóldog fényei közt, lakó
Szent Halhatatlanság', 's borostyánt
Osztogat a' jeles érdemeknek.

Te is Barátom VÁLYI! örülly ezen:
Ifjú korodnak gyönge virágait
Hazádnak óltárán valódi
Áldozatúl, néki bé mutattad.

Sok gond, 's szünetlen fáradozás után
Készültt szerentsés *Lexiconod*, Tanú,
Igaz Tanú; hogy Nemzetednek
Haszna, 's ditsö neve szíveden van.

Ez mind jutalmunk, mind pedig ösztönünk
Mostan: felölünk józan itéletet
Majd a' jövendök hoznak, a' kik
Nem hunyoríttanak érdeminkre.

A' kék Irígység, bátor akarmi szép
Dolgot tselekszünk, meg nem elégedik.
A' fényt homálynak, a' világot
Éjnek alajtya veszett agyában.

Mit tészen a' nagy lélek? amá ditsö
Időkre nézvén, illyen alá való
Késértetet meg vet, 's ki jegyzett
Tárgya felé nemesen törekszik.

Bízván magában fel: fel emelkedik
Az Égiekhez mennyei ſzárnyain;
'S túl a' halandóság' határin
Tsendesen éli örök világát.

Székes Fejérvárott 1797.

VIRAG BENEDEK.

ELÖ-

ELŐBESZÉD.

Alig készült az eddig kijött magyar könyvek között valamellyik, nagyobb készülettel, súllyosabb akadályokkal, terhesebb költséggel, és sanyarúságosabb időben mint ez. A' mi a' készületeket illeti, még 179*odik* esztendőben nyomtattattam vala felöle, az első tudósítást: meg akadályoztattatván pedig mostani oktató székemnek felállítása által, darab időig igyekezetemben, ismét újj tudosítást nyomtattattam 1794*dikben*: ennek is sikeretlen foganattyát tapasztalván, szélessebbre feszítém ki szegezett vitorlámat, 's úgy véllekedtem, hogy talám majd ha a' Haza látni fogja munkámat, kedvezőbb indúlattal fog hajolni annak felsegéllésére, 's végre hajtására. Nem is tsalatkoztam meg egészen reménységemben; de még is sok emberi konkolyok akadályoztattak, a' kiket tsak az idő írthat ki Hazánkból. Hogy a' Tudosok, és a' jó Hazafiak különös tulajdon levelezéseimen, 's útazásaimon kivül, tett lépéseimet nyilván láthassák, és azokból meg itéllhessék, mennyire törekedtem vala, munkámnak hasznos, és igazságos voltáért. Ime ide iktatom kérésemet, mellyet már harmadik Tudósításom mellet, kinyomtatva az egész Hazában elszéllesztettem:

„Mint-

„Minthogy nékem az egész Hazában minden „ Helységeket, és egyéb nevezetes tárgyakat is „ személyesen el járnom lehetetlen: Lekszikonomat sem akárnám pedig héjjánosan, vagy fogyatkozásokkal ki nyomtattatni; mert így sem „ az Ország, sem pedig én a' kivántt tzélt el „ nem érhetnénk. Kérem annakokáért alázatos „ bizodalommal a' Tekintetes Urat, méltóztassék „ a' járásabéli falukat nevezetességeivel, és tulajdonságaival egyetemben Pestre Deák, vagy Magyar nyelven meg küldeni. Illy formán, hogy „ elö fordúllyon:

„ *Elöször*: A' Helységnek Neve. 2. A' lakosoknak neme, ha p. o. Magyarok, Németek, „ vagy Tótok e'? 3. A' földes Uraság. 4. A' Hit, „ vagy Vallás. 5. A' Falu környékeinek, és a' „ Szomszéd Faluk távollétének meg határozása. „ 6. Hány nyomásra (Calcatura) van fel osztva „ a' Falunak határja? mit terem leg inkább? mit „ középszerüen? mivel bövelkedik? és mi nélkül „ szükölködik? végre hol árúllyák el Vagyonnyaikat? 's a' t. hogy így a' magam munkájával, egybe hasonlítván, némelly pontra nézve „ az enyímet belöle tökélletesíthessem. Hogy ha „ ílly formán a' (*prædiumokat*,) pusztákat, nagyobb majorságokat, hegyeket, erdöket, folyó, „ és álló vizeket is, (*ha járdsában vagynak*) a' Tekintetes Úr egyszersmind tökélletesén meg küldeni méltóztatnék, véghetetlenül le kötelezne az „ által, mind engemet, mind pedig a' Hazát; mert „ így annakutánna bátor bizodalommal, és hiba „ nélkül adhatnám ki az egész Országot, annak „ minden Vagyonnyait, és tulajdoságait.

„ Ter-

„ Terhesnek fog talám a' Tekintetes Úr előtt
„ tettzeni szíves kérésem, de ha e' kis Fáradság-
„ nak jóltévő következéseit bölts itéllete szerént
„ meg fontollya, melly sok jó Hazafiak fogják
„ áldani érette! mert ki nem kedvellené, ha az
„ egész Országot egy könyvben, mint valamelly
„ tükörben szemlélheti. Kérem egyszersmind a-
„ lázatosam a' Tekintetes Urat, méltóztassék az
„ ide rekesztett *Áldozatos jelentésemet* is, hazafiúi
„ nemes Szívére venni, és azt járásában minden
„ birtokos, vagy tehetős, Papi, és Világi Urak
„ előtt hathatósan elömozdítani; mint hogy egyéb
„ aránt illy számos ezerekben kerülő hasznos mun-
„ kát készíteni, és kinyomtattatni igen súllyos
„ vólna. Viszont én is a' mennyire tsak tehetsé-
„ gem engedi, a' Tekintetes Urnak fáradságát,
„ és nemes indúlattyát meg jutalmaztatni el nem
„ mulatom.

„ Nem határoztam úgyan meg Jelentésemben,
„ mikor fogom ki adni Munkámat, mivel előre
„ nem tudhattam, mennyi idő alatt lészen elegen-
„ dő költségem? és mennyi idő alatt útazhatom
„ bé az előttem esméretlen vidékeket? De már
„ minekutánna azt, mind Felséges JÓZSEF Ki-
„ rályi Fő Hertzegsége, mind Hertzeg, és PRI-
„ MÁS ő EMINENTZIÁJA, mind más Hazánk-
„ nak Papi, és Világi Naggyai (*a' hol mdr személ-*
„ *lyesen meg fordúltam*) különös kegyelmességgel
„ fogadni, és jótéteményeken által fel segélleni mél-
„ tóztatnak; el tökéllett szándékom, hogy abból
„ egy kötetet, a' jövő Medárdusi Pesti Vásárkor,
„ az egész Hazában széjjel küldözvén, minden ér-
„ demes Hazafiakkal, a' kik kivánnyák, közöl-
„ hessem, és várakozó reménységeknek eleget te-

„ gyek,

„ gyek. Igen szívesen kérem tehát a' Tekintetes
„ Urat, hogy a' járásabéli *A. B. Cz. Cs. D. és E.*
„ betükkel kezdödö falukat, hegyeket, erdöket 's
„ a' t. a' jövö Szent Mártoni Pesti Vásárkor, azok-
„ nak hív magyarázattyával, és a' jelesebb épü-
„ leteknek feljegyzésével, kezemhez küldeni mél-
„ tóztassék; bizonyos lévén felöle, hogy e' betses
„ szívességét, és fáradságát annak illendö helyén
„ háládatosan fogom nyilvánítani.

„Midön a' Tekintetes Úrnak, Hazánk javára
„ tárgyazott betses tudósító magyarázattyát, és
„ igyekezetemnek elömozdítását ismét szívesen
„ kérném, 's magyar nemes Szíve szerént bizo-
„ dalmasan reményleném, igaz tisztelettel, és hív
„ szolgálatra való készséggel vagyok Pesten 18-
„ dik Septemb. 1795. "

Melly kevesen segéllették ekkor igyekezetemet, felöle az elsö kötetnek elején az elöbeszédben emlékezetet tettem. Ámbár a' leg hitelesebb, 's leg nevezetesebb kútfökböl dolgozgattam vala; mindazáltal, sok azokban foglaltatott mostani hibákért nékem kelletett szenyvednem; 's hogy az illyen vádokat ki kerülhessem, ismét újj kérést nyomtattattam, söt az Újságokban is olvasható vala, illy formán:

„ Igen szívesen, és tartozó tisztelettel kértem
„ vala én tavaly minden Tekintetes Nemes Vár-
„ megyéket, és Tit: Szolga Bíró Urakat, hogy já-
„ rásaikat minekelötte MAGYAR ORSZÁG *Le-*
„ *írásának elsö Kötettye* ki nyomtattatnék, hitele-
„ sen leírva, akár deák, akár magyar nyelven,
„ a' köz jónak elömozdításáért, és azon kivül il-

„ lendö

„ lendõ jutalomért meg küldeni ne terheltetnének.
„ A' kérdések, mellyekre feleleteket kértem, ezek
„ valának: I. *Hogy hívják a' helységet?* II. *Magya-*
„ *rok e', németek e', vagy tótok Lakosai, vagy pedig*
„ *elegyesek?* III. *Kitsoda a' földes Ura?* IV. *Mitso-*
„ *da Hitcn, vagy Vallúson vagynak? Melly faluk,*
„ *és Városok fekszenek leg közelebb hozzá? és men-*
„ *nyire? Hány nyomásra, vagy ugar szerre van fel*
„ *osztva határja? mit terem leg inkább? mit közép-*
„ *szerûen? Mivel bövelkedik, és mi nélkûl szûkölkö-*
„ *dik? végre hol árúllyák el vagyonnyaikat? 's a' t*
„ E' kérdésekre való feleleteket, meg nyertem né-
„ melly T. N. Vármegyéktöl, és így a' magam
„ munkájával egybe hasonlíthattam, 's a' hol szük-
„ séges vólt, az illyen hiteles tudosításokból a'
„ Helységeknek leírását tökélletesíthettem.

„ Már most a' második Kötet következik a'
„ sajtó alá, mellynek nyomtattatása December-
„ ben kezdödik, elöre jelentem tehát mindenek-
„ nek, hogy az *F.* betû után következõ Helysé-
„ geknek leírásait az Ó, és Ö betûig meg jobít-
„ hassam; *mert ezeken a' betûkön kezdödõ Helységek*
„ *lesznek a' második Kötetben. F. G. Gy. H. I. J.*
„ *K. L. Ly. M. N. Ny.* Ó. Ö. és a' kik jószágaik-
„ ról, vagy Hazájokról valamelly dolgot bé ik-
„ tatni kívánnak, akarattyokat tellyesíthessem.
„ Kérettetnek annakokáért minden jó Hazafiak,
„ hogy e' fontos, szükséges, és hasznos igyeke-
„ zetet lehetöképen elömozdítani, és tökélletesedé-
„ séhez segélleni ne terheltessenek: annyival in-
„ kább, mivel nékem minden helységeket személ-
„ lyesen el járnom lehetetlen; és így ha hív tu-
„ dosításokat nem nyerhetek, nints mód benne,

„ hogy kinek kinek akarattyához, 's itélletéhez
„ magamat szabhassam.

„ A' melly hibák az elsö Kötetben elö fordúl-
„ nak, azokat a' negyedik Kötetnek végén, egy
„ Töldalékban fogom helyre hozni, a' mint a'
„ könyvnek elö beszédgyében jelentettem. De már
„ a' második, és több kötetekben örömest szeret-
„ ném, söt leg főbb gondomnak tartom, hogy a'
„ jobbításokat ki kerülhessem, és így mind a' bir-
„ tokos, mind pedig a' vevö Urakra nézve, a' ki-
„ vántt tzél bé tellyesíttessék. Ha pedig többszöri
„ esedezéseimre, és a' Felséges Királyi Helytartó
„ Tanátsnak két ízbéli ajánlásaira, tudósításokat
„ nem nyerhetek, lehetetlen, hogy közönségesen
„ eleget tehessek mindeneknek. Mindazáltal a'
„ kifogásoktól, szabad, és mentt lészek, mint
„ hogy eleget tenni eröm felett is törekedtem. —

„ Bízom a' Tekéntetes Nemes Vármegyéknek,
„ és Tudósoknak hiteles segedelmeikhez, 's kö-
„ zönségesen a' jó Hazafiaknak nemes indúlat-
„ tyokhoz; és a' kik igyekezetemet hasznos tu-
„ dósításokkal segélleni fogják; én is munkám-
„ mal kivánok fáradságokért kedveskedni, söt a'
„ nyertt segedelmeket annak illö helyén ki is fo-
„ gom nyomtattatni: a' ki tartozó hív tisztelettel,
„ és szolgálatra való készséggel vagyok, Pesten
„ 2dik Septemberben 1796. "

Azt parantsolá azonban a' Felséges Királyi Helytartó Tanáts nékem, hogy munkámból, az elsö kötetet, minden Vármegyéknek, Királyi Városoknak, 's Kerületeknek haladék nélkül küldgyem meg: minthogy már a' munkámnak tökéletesítése végett kegyes Királyi rendelés tétettetett.

tett. Számos Vármegyéknek, és K. Városoknak által adtam, vagy el küldöttem vala már én azt akkor, még minekelötte a' parantsolat felöl senki, nem is gondolkozhatott; a' hátra lévöknek pedig a' Posonyi Ország Gyülésére küldöttem, melly alkalmatossággal ismét újj esedezéseket myomtattattam, a' mint itt szóról szóra következnek.

„ Minekutánna a' Felséges Királyi Helytartó
„ Tanáts, Hazánknak, a' Közjónak, a' nemzeti,
„ és tudományi elömenetelnek elömozdítása eránt
„ való kegyes gondoskodása szerént MAGYAR OR-
„ SZÁG *Letrásdnak* tökéletesítése végett, *25dik* Ok-
„ toberben 1796. a' *22932dik* szám alatt, költt Ki-
„ rályi kegyes parantsolattya által, közönségé-
„ sen az egész Hazában rendelést tenni méltóz-
„ tatott; szerentsém van a' Tekintetes Nemes N.
„ N. elött alázatosan esedezni, hogy valamint az
„ elsö kötetbéli hibákat; úgy a' több kötetekre
„ nézve következö tudosításokat is, leg újjabb
„ nyomtatott, 's az A betü alatt ide rekesztett
„ kérésem szerént, minél elébb lehet, hazafiúi
„ buzgó indúlattyok által Pestre megküldeni mél-
„ tóztassék. Kiváltképen ez okokból:

„ *1sẓör* Mert az elöfizetö Urak többnyire meg-
„ neheztelnének, ha a' második kötetnek kiadá-
„ sát sokára halasztanám, én pedig ezek' kiván-
„ ságaiknak eleget tenni lekötelezett vagyok se-
„ gedelmeikért, és hozzám való bizodalmokért,
„ minthogy mászszor, vagy más Könyvírónak,
„ nem fizetnek elöre; e' nélkül pedig nagy, és
„ fontos költségü munka neheszen készülhet. És
„ így, hogy mind a' Felséges Királyi Helytartó
„ Tanáts kegyes parantsolattyának, mind pedig

„ az elöfizetö Urak, és a' Haza kivánságának e-
„ leget tegyek, nem *Detzemberben*, a' mint már
„ kihirdettem vala, hanem *Februariusnak* 10*dik* nap-
„ ján 1797. fog kezdödni a' második kötetnek
„ nyomtattatása, mindazáltal a' Pesti *Meddrdusi*
„ Vásárkor, kiki kezéhez veheti, és így, a' melly
„ tudosításokat jókor meg nem nyerhetnék, azok-
„ nak a' helységeknek megjobbításaik, tsak a'
„ töldalékban fognának elöfordúlni.

„ 2*szor* Lehetetlen lévén tölem, hogy magam
„ személyesen minden helységeket, 's pusztákat
„ eljárhassak, munkámnak tzéllya pedig az, hogy
„ abban az egész Országnak helységeit tulajdon
„ neveik alatt, mint valamelly tükörben szemlél-
„ ni lehessen, a' nevezetesebb Városoknak tör-
„ téneteivel egyetemben; nints mód benne, hogy
„ mindenek kívánságainak eleget tehessek, hite-
„ les tudósítások nélkül, annyival inkább, mivel
„ e' tárgyra nézve szük, és munkámtól külöm-
„ böző intézetü kútföink vagynak.

„ 3*szor*. Valamint Hazánk tökélletes leírásá-
„ nak, mind az Országnak voltaképen való es-
„ méretére, mind pedig a' kereskedésre nézve
„ sok, és nevezetes hasznai vagynak; úgy a' hi-
„ bák, mellyeknek kikerülhetése, illy széles, és
„ akadályos tárgyban, hitelés tudósítások nélkül,
„ épen lehetetlen, sokaknak kedvetlen indúlatot
„ okoznak; de a' mi nagyobb a' fel tett tzél sem
„ tellyesedik bé, sem a' Hazára, sem pedig mun-
„ kámra nézve.

„ 4*szer*. Az az Ország Törvénye is, melly a'
„ nemzeti nyelvnek terjesztésére nézve hozatta-
„ tott, és a' melly Törvény engemet e' nagy
„ munkának elkészítésére ismét felélesztett, mél-

„ tó

„ tó reménységet nyújtott nékem, hogy a' Haza,
„ a' Törvény által meghatározott, 's kihirdetett
„ tzéllyát eszközlő munkámat nem fogja segede-
„ lem nélkül elnézni. Igen kegyelmesen gyámolí-
„ tá a' Felséges Királyi Helytartó Tanáts, mun-
„ kámat, valamint minden köz haszonra intézett
„ jó igyekézeteket éleszteni szokott: *Először* 1794-
„ *ben 5dik Septemberben* az 19464*dik* szám alatt,
„ költ kegyes rendelésében; *másodszor* 1795*ben*
„ 26*dik Juniusban* az 13034*dik* szám alatt, *harmad-*
„ *szor* leg közelebb a' fent említett szám alatt;
„ mert

„ *a*) Igen böltsen tudgya, melly sokféle hasz-
„ nai vagynak az illyen munkának.

„ *b*) Tudgya azt is, melly súllyos, és sok
„ akadályok alá vettetett, annak kidolgozása, és
„ nyomtattatása.

„ *c*) Tudgya azt is, melly sok türést, állan-
„ dó kedvet, és költségeket kíván e' munka, 's
„ szabad légyen megvallanom, nem könnyen ál-
„ dozza fel valaki, mind vagyonkáját, mind e-
„ gésségét a' köz haszonért. Ez a' fő oka, hogy
„ a' nevezetesebb Magyar könyvek nem szapo-
„ rodhatnak, mert az Írók többnyire mind tulaj-
„ don káraikkal dolgozván, akkor vetik ki a' tol-
„ lat búsan kezeikből, midőn a' Hazának leg több-
„ bet szolgálhatnának, nem lévén sem ösztönök,
„ sem segedelmek. Öt külömbféle tudósításokat,
„ és kéréseket nyomtáttattam vala már ezen ki-
„ vül 1790*dik* esztendőtől ólta munkám eránt; a'
„ Magyar, és Német Újságokban is kihirdettetett
„ vala; de az a' meg gyökerezett bizodalmatlan-
„ ság, melly Hazánkban, a' nagyobb, és költsé-
„ gesebb munkák eránt elterjedt, minden jó igye-

„ kezeteket elfojt; és így sem a' nevezetesebb
„ Magyar Írók, sem pedig a' hasznosabb könyvek nem szaporodhatnak.

„ Esedezem, sőt reménykedem utóllyára a'
„ Tekintetes, Nemes N. N. előtt, méltóztassék jó
„ igyekezetemet szívére venni, és munkámat be-
„ tses tudósítása által, hitelesebb voltokért, a' ké-
„ szítő Uraknak tulajdon neveik aláírásával ból-
„ dogítani. Ne kételkedgyenek tovább a' felől,
„ hogy a' munka költséges, és terhes volta miatt,
„ el nem készül, 's a' tudósítások haszontalanok-
„ ká lesznek, mert az bizonyosan ki fog nyom-
„ tattatni, ha én változó egésségem miatt belé hal-
„ nék is, és így ne nézze el a' Tekintetes Nemes
„ N. N. béhúnyt szemmel annyi esztendők ólta
„ tett fáradozásomat, munkámat, és költségeimet.
„ Minthogy csak ugyan elkell a' munkának ké-
„ szülni, hadd légyen haszna vehető, 's Hazánk-
„ nak, Nemzetünknek is javát, és elömenetelét
„ eszközlő könyv. A' ki, midőn a' Tekintetes
„ Nemes N. N. betses, és bóldogító segedelmét il-
„ lendő alázatossággal kérném, a' leg hívebb tisz-
„ telettel vagyok. Pesten 23*dik* Novemb. 1796.

Utólsó különös kérésem ez vala.

Minden Karban, és Rendben helyheztettetett T. N. Vármegyéknek, Királyi Városoknak, és Kerületeknek különös tiszteletre méltó Úri meg hitt nagy érdemű *Deputátusaihoz* intézett alázatos kérése az alább megnevezettnek.

„ Vévén legközelebb a' Felséges Királyi Hely-
„ tartó Tanátsnak Budán 25*dik Oktoberben* 1796. a'

„ 2293*dik*

„ 22932*dik* szám alatt, minden Tekintetes Nemes
„ Vármegyékhez, Királyi Városokhoz, és Kerü-
„ letekhez küldött, 's velem is közlení méltózta-
„ tott leg újjabb igen kegyes rendelését, e' folyó
„ hónapnak 21*dik* napján, mellyben az parantsol-
„ tatott nékem, hogy a' melly T. N. Vármegyék-
„ nek, Királyi Városoknak, és Kerületeknek
„ MAGYAR ORSZÁG *Leírásának* elsö kötettyét még
„ meg nem küldöttem vólna, minden idö haladék
„ nélkül, által küldgyem, azzal az alázatos ké-
„ réssel, hogy valamint az elsö kötetbéli hibák-
„ nak meg jobbításokat; úgy a' több kötetekre
„ nézve meg kívántató tudósításokat igen szíve-
„ sen kérjem.

„ Jó eleve tellyesítettem vala ugyan én ezt,
„ és némelly T. N. Vármegyékre nézve nem fo-
„ ganat nélkül; munkámnak elsö kötettyét is szí-
„ vesen elküldözgettem, a' mint lehetett; de mint-
„ hogy mindenüve alkalmatosságom nem adódott,
„ egyébaránt is sokféle terhes költségeimnek eny-
„ hítésére, ide Pozsonyba szállítottam által a'
„ még hátra maradott könyveket, olly édes re-
„ ménységben lévén, hogy az öszve gyülekezett
„ Uraságok a' kézhez szolgáltatást, meg tenni
„ méltóztatnak.

„ Minthogy pedig a' második kötetnek nyom-
„ tattatását az elöfizetö Urak miatt sokára nem
„ halaszthatom, azonban a' Felséges Királyi Hely-
„ tartó Tanátsnak kegyes parantsolattya szerént,
„ a' tudósításokat is ez után nagyobb bizodalom-
„ mal reménylhetem, igen szívesen kérem a' Te-
„ kéntetes Urat, hogy az ide zárt két esedezé-
„ semet, ha lehetséges, haladék nélkül elküldeni
„ méltóztassék. Egyébaránt kifogyván az idö-

„ böl, mind a' közjóra intézett munkám sikeret-
„ lenül, mind pedig a' Felséges Királyi Rendelés
„ reám nézve, késedelmesen tellyesíttetnék. Mert
„ a' melly tudósításokat leg fellyebb a' jövö *Fe-*
„ *bruáriusnak* kezdetéig kezemhez nem nyerhetek,
„ az elsö kötetbéli jobbításokkal egyetemben,
„ tsak a' Töldalékba iktathatom bé, és így a' ké-
„ sedelem mind az Országra, mind a' munkára,
„ mind pedig reám nézve nagyon akadályoztató
„ lenne. Bizonyos, és meg nyugtató reménysé-
„ get nyújt nékem annak meg fontolása, hogy
„ ez Ország Gyülésére egybe sokasodott Uraság-
„ gok, mind az Országnak gyámolai; a' közjónak
„ hathatós elömozdítói, 's következésképen aláza-
„ tos, és jóra tzélozott esedezésemet sem fogják
„ vigasztalás nélkül elnézni: valamint a' múlt
„ Ország Gyülésén is alázatos esedezésemet a'
„ Magyar tanító Székeknek, a' rend szerént való
„ Tudományok közzé lett felemeltetése végett,
„ igen kegyesen elfogadták, és tellyesíteni mél-
„ tóztatták. Nem lehetett illy igen, nagy jótété-
„ ményt háládatosság nélkül elnéznem, 's ez va-
„ la ismét újjabb indító eszközöm Magyar Ország
„ leírásának kidolgozására, mellynek elsö kötet-
„ tyében elöfordúló hibákat, kegyesen elfogják
„ nézni, mind azok a' tudós Uraságok, a' kik es-
„ mérik, mind a' Hazánkról írtt könyveket, mind
„ pedig azt böltsen meg fontollyák, melly sok
„ akadályokkal szövettetett öszve ez a' munka?
„ Ha pedig a' Tekintetes Nemes Vármegyéknek,
„ 's Királyi Városoknak, és Kerületeknek tudósí-
„ tásaihoz jókor szerentsém lejénd, valamint ed-
„ dig, úgy ez után is minden tehetségemet fel fo-
„ gom áldozni, hogy mind a' Felséges Királyi

„ Hely-

„ Helytartó Tanáts reménységének, és igen nagy
„ kegyelmének, mind pedig a' tudósító Urak kí-
„ vánságainak, egész lehetőséggel eleget tehes-
„ sek, a' ki különös tisztelettel vagyok. Pesten
„ 23*dik* Novemberben 1796.

Hogy ha minden olly híven, és olly buzgó indúlattal tellyesítené a' reá bízott dolgot, mint én tellyesítettem eröm felett is mindeneket; kétség kivül foganatossabb lehetett vólna törekedésem; de ámbár megbízott emberem vala Posonyban e' végett; még is szerentsétlenítettem általa. Mind az által T. T. *Döme Károly* Úr, a' Posonyi *Fő Semináriumbéli V. Præfectus* tellyesíttette annakutánna, a' mint hozzám írtt leveléből az Érd. Olvasó nyilván láthattya: tulajdon szavai a' többek között ezek: „ Minden nyomtatványt,
„ melléje tévén az Úr által küldött, nyomtatott
„ tudósításból egyet egyet, bé takartam külön
„ külön egy árkus tiszta papírosba, 's mindenikére kivülröl ezeket a' rendeket írattam fel: *A*
„ *Fels. Kir. Helytartó Tanátsnak Rendeléséből tarto-*
„ *zik e' jelenvaló könyvnek Szerzője minden T. N.*
„ *Vármegyéknek egy egy nyomtatványt ingyen szolgál-*
„ *tatni munkájából, 's erre való nézve tétetik le itt*
„ *Tek: Nemes N. Vármegye számára ez az első kö-*
„ *tet, kérettetvén alázatosan a' T. T. Ablegatus Urak,*
„ *hogy ezt, a' midőn vissza térendenek, az emlitett*
„ *T. N. Vármegyének béajánlani méltóztassanak. A'*
„ *még hátra lévő kötetek is, megfognak küldettetni,*
„ *mihent elkészülnek.* „ Érzékenyen panaszolkodik annakutánna ez az Érdemes Jó Hazafi, melly súllyos vala kérésemnek tellyesítése! söt így sajnal-

kozik

kozik a' Magyar munkáknak Szerzőjik eránt: „Oh „ *vajmi nehéz nálunk, még ingyen is eladni a' könyvet!*„ már ez valóban igen akadályos, és elég ínséges állapot.—

Nyughatatlan kételkedésben lévén, ha vallyon minden T. N. Vármegyék, 's K. Városok, 's a' t. kezekhez vették e' bizonyosan munkámat, és esedezéseimet; ismét ki nyomtattattam vóltt esedezésimet, és úgy küldözgettem el vagy Posta, vagy más alkalmatosságok által.

Történtt azomban, hogy a' Felséges Királyi Helytartó Tanáts, azt parantsolá nékem, hogy munkámat minden emberi erőtől kitelhető gondal, és a' leglehetőbb szorgalommal dolgozzam ki: 's mind a' T. N, Vármegyékkel, mind egyebekkel, egyenesen hivatalbéli levelezésbe ereszkedgyem Eleget akarván tenni e' Királyi Rendelésnek is, ismét újjabb esedezéseket készítettem, az időhöz, és környülállásokhoz képest, mellyek itten következnek.

N^ro. 572.

TEKINT. NEMES VÁRMEGYE!

„Meg igértem vala utóllyára 1796*dik* esztendőben 23*dik Novemberben*, azután pedig 1797*dik*-„ *ben* 14*dik Jánuariusban* költt, 's nyomtatásban ki-„ osztogattatott esedezéseimben, hogy MAGYAR „ ORSZÁGNAK LEÍRÁSÁT bizonyosan elkészítem; „ ígéretemet meg is tartottam, és már a' kéz írá-„ soknak egy része az *Universitásnak* könyvnyom-

„tató

„ tató házában vala, 's *Juliusnak* végéig 1798*dik-*
„ *ban* az egész Munka ki lett volna nyomtatva:
„ ha a' Felséges Királyi Helytartó Tanátsnak
„ akarattyát, 's rendelését munkám eránt jókor
„ meg nem tudtam vólna.

„ Ennek az egész munkának az a' tzéllya;
„ hogy MAGYAR ORSZÁGNAK *külömbféle szép tulaj-*
„ *donságai, termései, történetei, és viszontagságai,*
„ 's *külömbféle nevezetességei* világosságra hozattat-
„ ván, a' Nemzet a' maga Hazáját jól esmérje, a'
„ pénznek nagy fogyatkozása, a' kereskedés ál-
„ tal enyhíttessék; azok, a' kiknek módgyok nin-
„ tsen, hogy az Országot béútazhassák, e' munka
„ által kívánságjok tellyesíttessék; ha valamelly
„ Vármegyéről, vagy Helységről, vagy annak
„ földes Urárol van a' szó, azt a' könyvben a-
„ zonnal feltalálhassák; (mert senki sem tudhat
„ mindent,) a' kik különösen a' Városoknak rö-
„ vid történetyeit óhajtyák, tzéllyokat megnyer-
„ hessék, a' kik valamivel kereskedni kívánnak,
„ tudhassák, hol? mi? és mitsodás nemű terem?
„ hol árúlhattyák el vagyonnyaikat? és mennyi
„ messzeségre esik? 's a' t. A' külföldiek is Ha-
„ zánkat e' munka által közelebb megesmérvén,
„ a' kereskedésre még inkább felindíttassanak,
„ és a' pénzt kebelünkbe terjesszék széjjel 's a' t.
„ Ezeken a' hathatós okokon kivül az Országnak
„ Törvénnye is tellyesíttetik a' Magyar Nyelvre
„ nézve; melly fontos Törvény a' nevezetesebb,
„ és hasznosabb magyar könyvek nélkül, üress
„ tsalóka harang szó; sőt a' Nemzetnek is kis-
„ sebbséget okozhatna idővel. Valóban elég nagy
„ ideje már, hogy a' több nemesebb érzetű Nem-
„ zeteknek szembetűnő példáik után, valaha mi

„ Ma-

„ Magyarok is felébredvén a' mély álomból, ol-
„ lyan munkáknak készítésére szentelnénk erön-
„ ket, mellyek idegen nyelvekre fordíttatván, ál-
„ talok a' Nemzetnek, hasznot, betsülletet, és a'
„ Nemzeti nyelvnek is elömenetelt szerezhetnénk!
„ Minden tárgyak között, tsak nem a' leg szük-
„ ségeseb, és hasznosabb vólna MAGYAR OR-
„ SZÁGNAK LEÍRÁSA, mert ez a' Kereskedésnek
„ a' kúltsa, ez a' Haza esméretének az ösvén-
„ nye; és a' nemzeti elömenetelnek is eszközlö-
„ je. Boldog Iſten! még is találkoznak ollyanok,
„ a' kik ezt által látni nem akarják, még akkor
„ is, minekutánna a' Felséges Királyi Helytartó
„ Tanáts e' munkát *elöször* 1794*dikben*, 5*dik Se-*
„ *ptemberben* az 19464*dik* ſzám alatt; *másodszor*
„ 1796*ben* 26*dik Juniusban* az 13034*dik* szám alatt;
„ *harmadszor* 1796*dikban* 25*dik Octoberben* a' 22923-
„ *dik* szám alatt költt Királyi kegyes Rendelések
„ által, az egész Országnak pártfogásába, 's elö-
„ mozdításába különösen ajánlotta.

„ Leg inkább három akadályokat tapasztal-
„ tam vala én, mellyek jó, és valóban hasznos
„ igyekezetemet hátráltatták: és a' mellyeknek el-
„ háríttatásokért a' Tekintetes Nemes Vármegye
„ elött, az igazságnak ki ſzolgáltatása eránt va-
„ ló kegyes indúlattyához bizakodván, tellyes
„ reménységgel esedezem! Az elsö akadály ez:
„ *Nem kell az Országnak titkait, és annak jó leírá-*
„ *sát fedezni; mert ezt a' szomszédok idövel, ha el-*
„ *lenségeink lesznek, torkunkra forrasztathattyák.* Má-
„ sodik akadály ez: *Nem kell a' Földes Uraknak*
„ *neveiket, és azoknak birtokaikat megküldeni a' Könyv-*
„ *szerzönek, mert ezekböl sokféle perlekedések támad-*
„ *hatnak.* Harmadik akadály ez: *Nem akarják so-*

„ *kan*

„ *kan, hogy az Ország is tudgya mit birnak.* Söt
„ néhol más okokból is akadályoztattatott mun-
„ kám; de a' mellyek, minthogy nem orvosol-
„ hatók, elö sem hozom.

„ A' mi tehát az élö akadlyt illeti; fájlalha-
„ tó dolog, hogy azok is féltik az Országot, a'
„ kik annak valóságos titkait által nem látván,
„ ollyan igyekezetet akadályoztatnak, melly az
„ ö szerentséjeket is, vagy leg alább hasznokat
„ akarattyok ellen is eszközli. Sehol sem fordúl
„ elö az én munkámban az Országnak belsö e-
„ reje, sem a' Városoknak népessége, sem a' Lel-
„ keknek száma, sem a' jövedelemnek summája,
„ sem egyebek; mellyek felöl tsak legkissebbet
„ is gyanakodni lehetne; *és így* nem kellene a'
„ fördö vizzel ki önteni a' gyermeket is, melly
„ a' Hazának közönséges hasznára születtetett;
„ hanem buzgó, igaz hazafiúi apolgatás által szük-
„ ség azt a' maga tökélletességére emelni. A'
„ második akadály is feneketlen, mert soha sem
„ nyert még senki jószágot könyv által; ha tsak
„ törvényes Levelek által birtokát meg nem bi-
„ zonyította: de nem is keresett; mert minden ki
„ nevetné; és én, nem is tettem ki munkámban
„ a' Nemzetségeknek kereszt Neveiket; 's ha né-
„ hol a' mostani földes Úr helyett, a' vólt más
„ földes Úr neveztetik, arról sem tehetek; mert
„ mindenektöl az újj tudósításokat annyi sok ese-
„ dezéseim után sem nyerhettem meg: és épen
„ ez okból kívánnya most a' Felséges Királyi
„ Helytartó Tanáts munkám kinyomtatásának ha-
„ lasztását mintegy a' jövö Novemberig; hogy
„ némelly Vármegyék, mellyek a' múltt fegy-
„ verkezés által megakadályoztattatván, tudósí-

„ tá-

„ tásaikat az egész munkához még meg nem küld-
„ hették, bizonyosan, és jó móddal, 's könnyen
„ megküldhessék. A' harmadik akadályra nézve
„ kedveket tölthetem mind azoknak, a' kik ma-
„ gokat a' Tekintetes Nemes Vármegye előtt je-
„ lenteni fogják: de én úgy véllem, hogy feje lé-
„ vén a' földes Úr a' maga Helységeinek, 's bir-
„ tokának; szép is, helyes is, szükséges is azt
„ tudni; sőt a' Nemzetségeknek is díszt szolgál-
„ tat, mert általa nevezetesíttetnek. Itéllye meg
„ maga a' Tekintetes Nemes Vármegye; ha val-
„ lyon nem érdemli e' meg a' közönséges tudósí-
„ tást, egy ollyan igyekezet; melly az egész
„ Nemzetnek hasznát, és előmenetelét eszközli;
„ annyival inkább, minthogy a' Felséges Ural-
„ kodó Királyi Hatalom is kíványa, és már szá-
„ mosabb Vármegyék, 's Uraságok szívesen meg
„ is küldötték. Én senkinek munkáját sem kívá-
„ nom ingyen, hanem valamint eddig, minden
„ Tekintetes Nemes Vármegyéknek, és Városok-
„ nak is, a' Királyi Rendelés szerént munkámat
„ megküldöttem, vagy által adtam; úgy a' hátra
„ lévő köteteket is szívesen megküldöm. A' kik
„ pedig a' tudósításokat dolgozták, neveik alá
„ írásokból, úgy is meg tudom, mind azokat az
„ Érdemes jó Urakat; és így rész szerént köny-
„ vekkel, rész szerént a' jelesebb Városoknak raj-
„ zolattyaikkal, vagy a' mint tetszik, kész pén-
„ zel is szívesen ki fizetem mindnyájokat, sőt
„ személyesen is meg köszönöm. Mert elvégez-
„ vén már a' munkának ki dolgozását, most azon
„ vagyok, hogy az Országot ismét újjonnan, és
„ egésszen bé útazzam; 's valamint a' Királyi,
„ úgy a' nevezetesebb mező Városokat is; nem

„ kü-

„ kűlőmben a' Kastélyokat, Várakat, és jelesebb
„ vidékeket, magam lerajzolván, Bécsben jelesen
„ ki metszettessem, a' mint már ez igyekezet is
„ ſzép folyamatban van: sőt ha némelly hibák
„ maradnának a' munkában, útazásom által hely-
„ re hozhassam. — Ezek ſzerént reménykedem
„ a' Tekintetes Nemes Vármegye előtt, vegye
„ nemes, és a' Hazának haſznát eſzközlő érzé-
„ keny szívére, jó igyekezetemet; annyi eszten-
„ döktől ólta tett fáradozásaimat, magam meg-
„ erőltetésével tellyesített sok költségeimet; sőt
„ egésségemnek, 's mindenemnek feláldozását!
„ Méltóztassanak a' jövő *Juliusnak*, vagy *Augu-*
„ *stusnak* végéig, vagy ha lehetséges, hamarább
„ is, jóltévőleg meg küldeni ezekre a' régi kér-
„ désekre való feleleteket, akár Deák, akár pe-
„ dig Magyar nyelven: I. *Hogy hívják a' Helysé-*
„ *get?* II. *Magyarok e', németek e', vagy tótok, vagy*
„ *elegyesek Lakosai?* III. *Kitsoda a' földes Ura?* IV.
„ *Mitsoda Hitben, vagy Vallásban vagynak?* V. *Melly*
„ *faluk, és Városok fekszenek legközelebb hozzád? és*
„ *mennyire?* VI. *Hány nyomásra, vagy fordúlóra van*
„ *felosztva határja?* VII. *Mit rerem leginkább, mit*
„ *középszerűen? hegyes e', vagy térséges; agyagos e'?*
„ *vagy homokos a' földgye? van e' erdejek, fdjok, szőv-*
„ *lejek*: *'s a' t. vagy nintsen? és mitsoddsok?* VIII.
„ *Mivel bővelkedik, és mi nélkül szűkölködik? végre*
„ *hol drúlják el vagyonnyaikat? Hogy lehetne meg-*
„ *jobbítani mind a' földet, mind a' hasznot, mind*
„ *pedig a' kereskedést? 's a' t.* Hogy ha én ezekre
„ a' kérdésekre való feleleteket a' Tekintetes Ne-
„ mes Vármegyétől megnyerhetem, minthogy sze-
„ mélyesen, minden helységeket, 's egyéb neve-
„ zetes tárgyakat bé nem járhatok, azon leszek

„ tel-

„ tellyes igyekezettel, és szorgalommal, hogy az
„ Országnak kívántt tzéllya, és haszna lehetőké-
„ pen tellyesíttessék. Egyébként ezt a' szövevé-
„ nyes, és terhes nagy munkát, nem egy ember;
„ de egy Társaság sem tellyesítheti hibák nél-
„ kül.

„ Az eddig Hazánkról készültt munkákban
„ mintegy 7536 Helységek találtatnak: és azok
„ között is, melly számosak az ollyanok, mel-
„ lyeket tsak neveikről lehet esmérni? e' pedig
„ nem esméret: az én munkámban ellenben 12530
„ lakó helyeknél több fordúl elö, és a' mennyire
„ lehet környülállásaival eggyütt, nem tsupán név
„ szerént; következésképen, most van az az al-
„ kalmatosság, hogy egy költséggel, 's egy út-
„ tal, ollyan MAGYAR ORSZÁGNAK LEÍRÁSA ké-
„ szíttessék, melly a' Haza kívánságának, 's re-
„ ménységének eleget tegyen, és közönségesen
„ használhasson. Ha pedig alázatos esedezésem-
„ nek tellyesítését meg nem nyerhetem, úgy el-
„ fojtatik a' jó Hazafiakban a' magyar, 's más
„ nyelveken is készítendö nevezetesebb munkák-
„ nak erèdete, 's foganattya; mert tanúlni fognak
„ ſzomorú példámon. De mire ſzolgálna az Or-
„ ság Törvénye is, ha tsak papíroson marad,
„ és nem tellyesíttetik —? Egyébaránt is igen ke-
„ vesen lévén a' Magyar könyveknek Vevöi, e-
„ lég súllyos akadályokkal kell a' Magyar Írók-
„ nak küszködniök, mellyeket én, és más egyéb
„ akadályokat is, kikerülhettem vólna, ha e' mun-
„ kámat nem Magyar; hanem Német nyelven bo-
„ tsátottam vólna Világ eleibe; és nem olly sok
„ fáradsággal lett volna terhesebb, minthogy a'
„ német Nyelvet, mind *Lőcsén*, mind *Kassán*, mind

„ pedig

„ pedig kivált a' Pesti Universitásban, mint an-
„ nak a' nyelvnek is Professzora nyilván tanítot-
„ tam. De az illyen hasznot Hazámhoz tartozó
„ kötelességem szerént örömest fel áldoztam.

„ Élesztö jó reménységet nyújt nékem a' Ha-
„ za nagyobb Részének hozzám mutatott kegyes
„ hajlandósága, mellyel az Ország Gyülésein is
„ esedezésemet tellyesíteni méltóztattak, most
„ annyival inkább, mivel e' munkámnak tökél-
„ letes elkészülhetését, mind maga ö Felsége,
„ mind a' Felséges Magyar Kanczellária, és a' F.
„ Királyi Helytartó Tanáts, mind pedig minden
„ igaz Magyar jó Hazafiak kivánnyak! az idö
„ pedig, a' szükség, és a' szomszéd Nemzetek-
„ nek jeles példáik, mintegy kénszerítenek mind-
„ nyájunkat. Kitsoda fogna tehát még is ellene
„ gátot vetni? tsupán az, a' ki a' dolgot nem ér-
„ ti, 's fél a' napnak fénnyétöl is, hogy ötet jól-
„ tévöleg ne elevenítse! —

„ Szerentsém van magamat a' Tekintetes Ne-
„ mes Vármegyének betses pártfogásába, 's a' tu-
„ dómányi elömenetelt kedvellö jó Uraknak szí-
„ ves indúlattyokba ajánlani, a' ki leg hívebb
„ tisztelettel, és igaz szolgálatra való készséggel
„ vagyok. Pesten *7dik* Febr. 1798.

N^ro. 579.

NAGYSÁGOS KIR. TANÁTSOS,

ÉS VICZE ISPÁNY ÚR!

„ A' mint egy részről igen hasznos, és szük-
„ séges az egész Hazára nézve, MAGYAR OR-
„ SZÁGNAK *helyes Leírása*; úgy szinte súllyos is,
„ sőt egy embertől mindgyárt egyszerre, épen
„ lehetetlen lévén annak tökélletes tellyesítése:
„ kénteleníttetem Nagyságodhoz mély alázatos-
„ sággal fojamodni; hogy a' Tekintetes Nemes
„ Vármegyéhez az *572dik* szám alatt bényújtott
„ alázatos esedezésemet, bölts ítéllete, 's a' köz
„ jót igazgató, és elömozdító hazafiúi kegyes in-
„ dúlattya szerént tellyesíteni méltóztassék. Jól
„ tudom én azt, hogy a' Tekintetes Nemes Szol-
„ ga Bíró Urak egyébaránt is elég sokféle ügyek-
„ kel, 's foglalatosságokkal megterheltetve vagy-
„ nak; de nem lévén más mód, hogy a' fenn em-
„ lített munka, a' Megyét voltaképen esmérő jó
„ Uraknak segedelmeik nélkül, a' maga tökélle-
„ tességére emeltessék; lehetetlen, hogy minde-
„ neknek kívánságaik bétellyesedgyenek; lehe-
„ tetlen, hogy a' Haza is a' maga hasznát, és
„ én is kivánt tzélomat elérhessem! Ha pedig a'
„ tudósításokat jókor meg nyerhetem; vajmi sok-
„ féle jóltévő hasznai lesznek e' munkának, az
„ egész Hazára nézve; vajmi sok Hazafiak fogják
„ áldani hamvaikat, a' kik segedelmemre voltak;
„ mert hiszem ki ne látná, hogy az illy szöve-
„ vényes, nagy munkát egy ember elnem bírhat-
„ tya,

„ tya, és így leg szebb érdeme, tsak úgyan a'
„ Tekintetes Vármegyékre fog idővel is hárám-
„ lani.

„ Ellenben, ha olly számos esedezéseimet is
„ elhallgatná a' Haza, midőn annak hasznát, dí-
„ szét, és javát keresem; valóban menthetetlenek
„ maradnánk a' vadtól: mert nem könnyen ajánl-
„ lya fel magát akarki is egy olly számos esz-
„ tendőkig tartó munkára; nem könnyen áldoz-
„ za fel a' buzgóbb jó Hazafi is, mind vagyon-
„ nyát, mint életét, mind pedig egésségét! Men-
„ nyi nagy ideje, hogy szükölködünk egy jeles
„ szótár nélkül, és még sem tökélli el magát sén-
„ ki; noha Páriz Pápaival meg nem elégszik.
„ Most van Nagyságos Uram az az idő pont,
„ mellyben Nagyságod a' Hazának, és közönsé-
„ gesen minden Magyaroknak nevezetes segedel-
„ met szolgáltathat! és valóban sokkal könyebb
„ annak tellyesítése; mint sem azt akármelly ma-
„ ga járását esmérő jó Úr, mintegy mulatságból
„ ne tellyesíthetné.

„ Én mindnyájoknak neveiket, valamint azo-
„ kat a' Tekintetes Nemes Vármegyéket, és Ura-
„ ságokat is, a' kik segedelmemre hájólni mél-
„ tóztattak, munkámban bé fogom iktatni. Alá-
„ zatosan esedezem egyszersmind, hogy valamint
„ az első kötetnek jobbításait, úgy a' következő
„ kötetekhez tartozó tudósításokat is egyenesen
„ hozzám méltóztassék küldetni Nagyságod; mert
„ egyébként az időből könnyen kiszorúlhatnék,
„ minthogy Októberben már az egész munka egy-
„ szerre fog nyomtattatni. A' *mappa* (földkép)
„ pedig már *Juliusban* készen leszsz. Az én szol-
„ gálatra való készségem határ nélkül való, va-

„ lamint tiszteletem is, mellyel változhatatlanúl
„ maradok. Pesten 19*dik* Martziusban 1798.

N^ro. 581.

TEKÉNTETES FŐ BÍRÓ ÚR!

„ Még 1790*dik* esztendöben nyomtattattam va-
„ la elöször egy kérö tudósítást MAGYAR OR-
„ SZÁGNAK LEÍRÁSA eránt, és azolta lehetökép-
„ pen foglalatoskodom, 's minden módokat elkö-
„ vettem, hogy az Országnak helyes, és igaz ké-
„ pét terjeszthessem a' Hazafiaknak elejekbe; de
„ minden erölködések, fáradozások, és költsé-
„ geknek tellyesítése után is tsak úgy lehetek bi-
„ zonyosan nyertese tzélomnak, ha a' Tekintetes
„ Úr is a' maga járását nékem voltaképen leírva
„ megküldeni méltóztatik. A' régi kérdések, mel-
„ lyekre a' Tekintetes Úrnak betses feleletét alá-
„ zatosan kérem, ezek valának: *Hogy hívják a'*
„ *Helységet? Magyarok e', Németek e', vagy Tótok*
„ *Lakosai, vagy pedig elegyesek? Kitsoda a' földes*
„ *Úr? Mitsoda Hitcn, vagy Vallúson vagynak? Melly*
„ *Faluk, és Városok fekszenek leg közelebb hozzá, és*
„ *mennyire? Mit terem leg inkább? mit középszerüen?*
„ *Mivel bövelkedik, és mi nélkül szükölködik? Hol*
„ *árúllyák el vagyonnyaikat? és hányadik* (Classis-
„ ba) *Osztályba számláltatik?* 's a' t.

„ Lehetetlen lévén, hogy egy olly igen ter-
„ hes munka a' Tekintetes Solga Bíró Urak' se-
„ gedelmeik nélkül voltaképen, és tökélletesen
„ el készülhessen; azok által ellenben sokkal

„ hasz-

„ hasznosabbá, 's igazabbá is tétettetik, még pe-
„ dig igen könnyü móddal; méltán reménylhe-
„ tem, hogy a' Tekintetes Urnak munkáját én il-
„ lendöképen meg jutalmaztatván, kedves Ha-
„ zájának híréért, Hazafiainak hasznokért, és a'
„ Közjónak 's hírnek elömozdításáért, sok és fon-
„ tos foglalatosságai között is, szíves, és a' nem-
„ zeti elömenetelt eszközlö kérésemet tellyesíte-
„ ni, 's nékem Pestre Szeptemberig meg küldeni
„ méltóztatik. Mellyet ha meg nyerhetek, élesz-
„ tö balzsamja lészen annyi esztendök ólta tett
„ igyekezeteimnek; viszont én is ígéretemet, a'
„ Tek. N. Vármegyéhez, az 572dik szám alatt
„ küldött kérésem szerént örömmel fogom tellye-
„ síteni, a' ki különös, és a' legméltóbb tisztelet-
„ tel maradok. Pesten 10dik April. 1798.

N^ro. 587.

NAGYSÁGOS KIRÁLYI TANÁTSOS, ÉS NAGY TEKINTETÜ VICZE ISPÁNY ÚR!

„ Miólta én MAGYAR ORSZÁGNAK LEÍRÁSÁHOZ
„ kezdettem, lehetöképen iparkodom, hogy azt
„ Nemzetünknek hasznára méltóképen elvégez-
„ hessem. Nem kéméllettem sem egésségemet,
„ sem vagyonkámat, hogy Hazámnak szolgálhas-
„ sak; 's vajmi gyakorta alkalmatlankodtam ese-
„ dezéseimmel; mert hítelés Tudósítások nélkül,
„ e' munkát hibák nélkül elvégezni, lehetetlen.
„ Nagyobb része az egész országbéli Vármegyék-
„ nek kegyesen fogadta esedezéseimet; és a' mel-

„ lyek eleinte hidegen fogadták is, már az idén,
„ rész szerént a' Felséges Kir. Helytartó Tanács
„ által, rész szerént egyenesen hozzám, a' Tek.
„ Szolga Bíró Urak neveik aláírásával megküldeni méltóztattak. Ugyan is már régen ki vólna
„ az egész munka nyomtatva, (minthogy én mindennel, sőt még Hazánk' Földképével is készen
„ vagyok,) de vajmi fájdalmasan esik mind a'
„ Földes Uraságokra, mind az Olvasókra, mind
„ reám nézve, ha a' munka nem igaz. Alázatosan esedezem annakokáért utóllyára NAGY-
„ SÁGOD előtt, (minthogy a' munka Februáriusnak kezdetével 1799. tovább való haladás nélkül nyomtattatni fog) könyörüllyön rajtam, és
„ Nemzetünknek javát, e' Tek. N. Vármegye'
„ Leíratásával, és hozzám: *Ex Officio: in Negotio Literario*, lejendő békűldésével, kegyesen
„ segélleni méltóztassék.

„ Mihelyt a' munka ki kerülénd a' sajtó alól,
„ azonnal kötelességem szerént, vajmi szívesen
„ fogok vele kedveskedni mind azoknak, a' kik
„ e' munkát elősegéllették: és ha valamelly fogyatkozás lejéndene benne, a' Tóldalékban
„ mind híven, mind szorgalmatosan helyre fogom
„ hozni. Én utólsó erőmet is kész vagyok reá
„ fordítani, hogy Magyar Országnak Leírását
„ vóltaképpen elkészíthessem, 's általa minden jó
„ Hazafiaknak szolgálhassak: tsak módot méltóztassanak adni, hogy a' hiteles Tudósítások, és
„ azoknak jókor kezemhez lett szolgáltatások által kinek kinek igazságot szolgáltathassak. Reménykedem ismét, 's tellyes bizodalommal bízakodom NAGYSÁGODNAK a' Hazai, és Tu-

„ dó-

„ dományi elömenetel eránt buzgó szives indulat-
„ tyához, mellyért mind kivált képpen én hól-
„ tig, mind pedig sok ezer jó Magyarok számta-
„ lan áldásokat fognak örömmel ereszteni az E-
„ gekre! tsak hogy ez a' fontos, és nagy munka
„ voltaképen elkészülhessen. Ne mellözze el
„ NAGYSÁGOS Uram terhes foglalatosságai kö-
„ zött is esdeklö kérésemet; hogy ha én még az
„ idén kezemhez vehetném a' Tudósítást, való-
„ ban kedvek' tellyesedésével fogják olvasni min-
„ denfelé a'munkát, mellynek elkészítése most an-
„ nyival is könnyebb, mivel a' mezei Gazdásko-
„ dások végekre hanyatlanak. Midön NAGYSÁ-
„ GODNAK e' kegyes Jótéteményéért újjolag e-
„ sedezném, tellyes reménységgel, a' legbuzgóbb
„ indulattal, és tisztelettel vagyok." Pesten, 9dik Oktobr. 1798.

Ennyi sok kéréseket, 's más mennyiféle ter-
hes tusakodásokat kellett tennem: hogy munká-
mat voltaképen tehessem közönségessé. Talál-
koztak számosan a' kik ellenem felládzattak; mert
a' dolgot nem értették, vagy érteni nem akarták;
és sokan e' munkát az eddig Hazánkról készültt
könyvekkel öszve nem hasonlították. Reám néz-
ve ez is jól esett, gyakorta hasznosak a' kisseb-
bítések; mert ha indulatainkat felszánttyák, a'
bogáts kórók helyett kedves gyümöltsöket szár-
maztatnak. A' gyözedelem nem bosszúállás; ha-
nem békeséges türés által, tétetik állandóvá.—

Jó eleve hozzá készítettem vala én magamat
mind az éretlen hibásításoknak tsendes elszeny-
vedéséhez, mind az agyarkodó irígység nyilai-
nak megvetéséhez. Nevemet sértegethetik, de en-

gemet épen meg nem szomorítanak; annyival inkább épen meg nem akadályoztathattak. Messze felül emel minden véllekedéseken tulajdon érzékenységem, 's nem is annyira panaszképen emlékezem vólt bajaim felöl itten; mint inkább a' környülállásoknak fel fedezésekért, hogy ügyemet, 's vóltt állapatomat a' tudós, és jó szívü Hazafiaknak kinyilatkoztassam, 's ez által is jobbító tudósításaikat ujjolag kérjem, 's egyszersmind igyekezetemet ezután is méltó pártfogásokba ajánllyam. Mert nem tsak azt tettem vala fel tzélúl, hogy munkámat ki botsáthassam; hanem, hogy a' mennyire lehetséges, idövel is a' hibáktól megtisztogathassam.

Élly jó egésségben kedves Olvasó! és ha igyekezetemet segéllheted, ne vond meg azt Hazádtól, a' mellynek elömenetele, 's haszna minden igaz Hazafinak kötelessége; némellyeknek pedig öröm, söt élet adó gyönyörüség.

A.

G.

Gaboltó. Tót mezö Város Sáros Vármegyében, földes Ura Gróf Aspermont Uraeág lakosai katolikusok, fekszik Bártfától más fél mértföldnyire. Határja közép termékenységü, rétje, legelöje jó, fája tüzre, és épületre van, savanyú vize böven, mivel három kútfök is vagynak határjában, második Osztálybéli.

Gaborján. Magyar falu Bihar Vármegyében, földes Ura Hertzeg Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Mezö Péternek szomszédságában, mellynek filiája, Nagy Váradtól három mértföldnyire, Berettyó, vize mellette foly, mellyen kilentz kereket forgató híres malma van, 's Apáturságjáról is nevezetes. Határja gazdag, hala elég, vagyonnyai nevezetesek, elsö Osztálybéli.

Gaborjánháza. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Ura Hertzeg Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dobronokhoz nem messze, 's ennek filiája, az alsó Lendvai Uradalomban, határja elég termékeny, hanem néhol vizekkel el szoktak földgyei öntettetni, eladásra jó módgya van, második Osztálybéli.

Gaczeg. Szállás Bihar Vármegyében.

Gács Vára. Nódrád Vármegyében, földes UraG. Forgách Uraság. Eredetét Bél Mátyás *Halits* tót szótól, származtattya, és messze viszi régiségét, 's azt állíttya, hogy Giskra által, megerösíttetett vala hajdan. Fekvése kies, és az óltalmazásra is alkalmatos helyen építtetett, egy kerékded hegyre, Gácsfalvának, és Maskovának szomszédságokban, melly jeles fekvését Losontz Városának tekintete is öregbíti. A' Vár alatt napnyugot felöl, Tugar vize foly, mellyböl gazdag halas tava készíttetett itten az Uraságnak. Minekutánna e' Giskra

által

által megerôssíttetett Várát Korvinus János, Bonfin szerént elrontatta; ismét újjabb széjjel törettetését kívánta idôvel az Országnak MDXLVIIIdik esztendôben hozott Törvénye, Art 46. 's azután alkalmasint omladékjaiba temettetve hagyattatott vala, míg azt N. G. Forgách Zsigmond fel nem építtette, emlékezetûl hagyván a' kapu felett lévô márványban e' sorokat:

DEO OPTIMO MAXIMO
ADJUTORE,
Anno MDCXII.

Dirutum Castrum Gách, ex fundamento erexit, ac pro defensione Patriæ, finitimo in loco, contra Turcas sito, Comes Sigismundus Forgách de Ghymes, Sacræ Cæsareæ Regiæque Majestatis, Mathiæ II. Dei Gratia Imperatoris Romanorum, & Regis Hungariæ, Judex Curiæ, Consiliarius, Superioris Regni Hungariæ Generalis, ac Comitatuum Neogradiensis, Sáros, & Szabólts Comes, Consorte sua charissima, Catharina Pálfy de Erdöd, Liberis, Adamo, Eva & Maria Francisca, propitio Numine viventibus, construxit, munivit.

A' Várnak épûlete hosszas négy szegelet forma, alkalmatos véd helyekkel megerôssíttetve. Napkeletre van az Udvari Kápolna, nyugotra pedig a' pompás palota, 's az egész épületnek alkotmánya majd hasonlít a' hat szegelethez. E' Vár a' Kapunál kettôs véd hellyel erôssittetett, másutt pedig két kôfallal, és mély árokkal vétetett körûl. Maga az épûlet három emeletre készûlt, mellynek legnagyobb palotája a' Magyar Királyoknak szépen készûlt képeikkel díszesíttetik. Nevezetes benne a' 60. ölnyi mélységû kút, mellyból a' vizet a' rabok szokták meríteni, 's olly sok vize van, hogy hosszas ostromláskori idôre is elegendônek állíttatik. Nevezetes felôle, hogy a' hazabéli, és a' Törökökkel való viszontagságok között épségben megmaradott; azután pedig 1703dik esztendôben Rákotzinak zendûlésekor a' Nemeseknek menedék helyek vala, és általok védelmeztetett; feladattatván pedig a' Vár, Rákótzinak parantsolattyára *Honefus* nevû Frantzia foglalá el e' Várat; de ôtet Rákótzinak katonái megunván; mindgyárt az ostromnak kezdetekor ál-

tal

tal adattatott a' Vár a' Császáriaknak. Az olta pedig a' földes Uraságnak ollykor ollykor igen alkalmatos szállást szolgáltat.

GÁCS. Mezô Város Nógrád Vármegyében, földes Ura Gróf Forgách Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Losontzhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, kies helyen épült, 's külömbféle Fábrikákkal diszesíttetik, és gazdagíttatik, Posta is van benne. Határja középszerû, posztó, papíros, 's nem külömben ôrlô malmai is vagynak, tulajdonságai jobbak mint Balassa Gyarmatnak, erdeje nagy, elsô Osztálybéli.

GACSA, *Kácz*. Szabad puszta Heves Vármegyében, földes Ura Álmási és Báró Hellenbach Uraságok, fekszik Tisza Örsnek szomszédságában mellynek filiája.

GACSÁLLY. Magyar falú Szatmár Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Jánkhoz nem messze, Rosály, Sima, Kis Namény, és Ricséhez egy egy órányira, szépen ki terjedtt határja három nyomásbéli, tiszta Búzát, Kukoriczát, Zabot, és híres Lentsét terem bövséggel, erdeje meglehetôs szôleje nints, réttye is tsekély, piatza Szatmáron.

GACSALK. *Gatzalkó*. Tót falú Gömör Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Csetnek Városától nem messze. Határja sovány, és hegyes, legelôje elég, fája is tûzre, piatzozása kettô, vas verô mûhelye, vagy hámorja közel, a' hol pénzt kereshetnek, kendert áztató vize alkalmatos, réttyei sóványak harmadik Osztálybéli.

GÁCSFALVA. Elegyes falu Nógrád Vármegyében, földes Ura Gróf Forgách Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gáts Városa mellett, 's tôle Tugár vize által választatik, mély tavakat is formál, lakosai fával kereskednek, határja gazdag, réttye, legelôje, fája elég, eladásra is meglehetôs módgya van, elsô Osztálybéli.

GÁD. Rátz falu Torontal Vármegyében, földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Csakovához, fél mértföldnyire, határja Gyerhez hasonlító, második Osztálybéli.

GADÁNY, vagy *Gadon*. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura Czindery Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Pétsi járásban. Határja

tárja gazdag, 's külömbféle javakkal megáldattatott, elsô Osztálybéli.

GADÁNY. Elegyes horvát és sváb falu Somogy Vármegyében, földes Ura Gróf Szécsényi, a' Martzali Urasághoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik a' Kanizsai járásban, Martzalitól 1. órányira. Határbéli földgye termékeny, fája, makkja elég, malma is vagyon, szôlöje középszerû, de mivel vagyonnyainak eladására jó alkalmatossága van Kanizsán, és Keszthelyen, elsô Osztálybéli.

GADNA. Elegyes Orosz falu Abauj Vármegyében, birtokosa Jakabfalvay Uraság, lakosai óhitüek, hajdani lakosai magyarok valának, 's Gadnay Nemzetség vala birtokosa, fekszik Berents, Gagy, Bátor, Felsô Vadász között a' Tsereháti járásban. Egy hajdani templomnak omladékjait is lehet még itten szemlélni, melly felôl azt állíttyák, hogy hajdan a' *Templáriusok*', vagy veres Barátoknak épülete vala, két nyomásbéli földgye középszerû, erdeje elég nagy, legelôje szoross, réttye hasonlóképen, piatzozása is távol lévén, második Osztálybéli.

GAGY. *Alsó Gagy.* Magyar falu Abauj Vármegyében, földes Ura Fáy Uraság, hajdan nevezetesitette Bátori híres nemzetségnek kastélya, lakosai katolikusok, fekszik felsô Gagynak szomszédságában. Határja középszerû, tulajdonságaira nézve Apátihoz hasonlít, második Osztálybéli.

GAGY. *Felsô Gagy.* Magyar falu Abauj Vármegyében, földes Ura Fáy Uraság, mint Bátoriaknak Aszszonyi ágon lévô maradékja, lakosai katolikusok, fekszik a' Tsereháti járásban, határja középszerû, 's hasonló lévén az elôbbenihez, második Osztálybéli.

GAJ. *Nagy Gaj.* Rátz falu Torontal Vármegyében, földes Ura Malenitza Uraság, lakosai ó hitüek, fekszik Margitához, Dettához, és Sz. Györgyhöz $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, az ország útban, posta is van benne, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, piatzok Verseczen, és Csakován, második Osztálybéli.

GAJA Folyó víz, ered az Esztergári itató kútból, szaporodik mindgyárt a' Venni, és Perén erekkel, sok malmokat forgat a' Nánai, Jasdi, Inotai, Sikátori határokban,

ban, és Fejér Vármegyében is, végre Fejér Várnál elfolyván, a' Sárréttyével egyesûl.

GAJA. Major Arad Vármegyében.

GAJÁR. *Gajring. Gajerinum.* Tót mezô Város Pozson Vármegyében, földes Ura Gróf Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Malatzkától nem messze Mars vize mellett, földje 3. Calcaturára van osztva, terem buzája, rozszsa, lennye, réttye, és erdeje van, halas tava is van, határja gazdag, vagyonnyai nevezetesek, az eladásban jó módjok van Bétsben, elsô Osztálybéli.

GAJDEL. Német falu Nyitra Vármegyében, földes Ura Gróf Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bajmótzhoz két mértföldnyire, határja soványas. gyümöltsösei nagyok, és hasznosak, vagyonnyaira nézve hasonlít Czákhoz, lakosai fa edényeket készítgetnek, harmadik Osztálybéli.

GAJDOBRA. Német falu Báts Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Bulkésznek szomszédságában, Új Vidék, és Báts Városa között, Obrováczhoz 4600, Csébhez 4700 bétsi ölnyire, határbéli szántó földgyei termékenyek, réttyek szûkségjekre elégséges, és meglehetôs, gabonájokat Újvidékre három mértföldnyire hordgyák, az eladásra, legelôje szoross, ha áradások vagynak, erdeje, nádgya nintsen, pénzt szereznek kereskedésbôl, vajból, és borjúknak eladásából, második Osztálybéli.

GAJDOS. Orosz falu Bereg Vármegyében, földes Urai B. *Vécsei* Ferentz, Sissari Urak, lakosai ó hitûek, fekszik a'Kaszonyi járásban. Hegyes határja sovány zab termö, vagyonnyai tsekélyek, Munkátson két mértföldnyire van a piatzozása, negyedik Osztálybéli.

GAJDOS. Csárda, és Szállas Csanád Vármegyében.

GAJDOS. Tót falu Ungvár Vármegyében, földes Ura Gróf Berényi, és Vétsey Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Ungvártól ötödfél mértföldnyire, Bereg Vármegyének szomszédságában, határja soványas, harmadik Osztálybéli.

* GAJTASAL. Banátbéli falu, fekszik Ujpalánkától fél mértföldnyire. Határja közép termékenységû.

GAKOVA. Elegyes német falu Báts Vármegyében, földes

des Ura a' Királyi Kamara, Kigyós vizéhez, Rantsevo pusztához, és Nemes Miletitztől sem messze, Zomborhoz 7960, Kollúthoz 6260, Bezdányhoz pedig 6600 bétsi öles mértéknyire. Határbéli szántó földgyei jók, búzát, árpát, zabot, és kukoritzát terem, szénája is jó terem, gabonájokat, melly szükségeken felül marad, Bajára jó három mértföldnyire viszik eladás végett, helyben két száraz malmok van, a' Duna malmaitól pedig két órányira fekszik, mivel pedig sem erdeje, sem nádassa nintsen, második Osztálybéli.

GÁL, Szabad puszta Arad Vármegyében.

GÁL. Elegyes német, és magyar falu Heves Vármegyében, földes Ura, és épitetője Hertzeg Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Ország úttyában, Árokszálláshoz két mértföldnyire. Határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélék, második Osztálybéli.

GALAMBOS. Magyar falu Nográd Vármegyében, földes Ura Gróf Ráday Uraság, és mások, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Óvárhoz nem messze, 's ennek filiája, Szétséntől mint egy mértföldnyire. Határja középszerű, tulajdonságaire nézve hasonló Bánkhoz, második Osztálybéli.

GALAGY. Elegyes falu Ungvár Vármegyében, földes Ura Berényi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Boboruskához nem meszsze mellynek filiája, 's hozzá határja is hasonlító.

GALAMBOK. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Ura a' Pozsonyi Kis Papság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Komáromnak szomszédságában, mellynek filiája, Kanizsától két mértföldnyire, földgye közép termékenységű, legelője, szőlő hegye, erdeje van, malma helyben, fuhározásra, és eladásra meglehetős alkalmatossága, második Osztálybéli.

GALAMBOS. Szabad puszta a' Kis Kúnságban, fekszik Félegyházához közel, mellynek filiája, és ugyan azoknak birtokokban is vagyon.

GÁLAMBOS. Major Pozsony Vármegyében.

GALANTA. Népes magyar mezö Város Pozson Vármegyében, földes Urai Gróf Eszterházy, Fekete, Balog, Uraságok, a' kiknek külömbféle jeles épületeikkel ékesittetik, 's más Nemes Urak

is

is laknak benne, lakosai katolikusok, és kevés evangélikusok, 's számos 'zidók, fekszik Nagyszombathoz két mértföldnyire. Nevezetesek válának itten a' tzigányok az egész Hazában jó hegedülések módgyáért. Határja jó termékenységû, réttye, legelője meglehetôs, eladásra alkalmatos módgya levén, elsô Osztálybéli.

GÁLFALVA. *Gabolovitza*. *Kabalyevitza*. Mezô Város Bereg Vármegyében, földes Ura Gróf Schönborn Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik a' Munkátsi Uradalomban. Fája tûzre, és épûletre elég, és makk termô erdeje is, melly közönséges az egész Krajnai kerûlettel; de mivel határja sovány, hegyes, és követses, réttye is sovány fûvet terem, legelője sem igen elég, harmadik Osztálybéli.

GÁLFAVA. *Galoványi*. Tót falu Liptó Vármegyében, földes Urai Madotsányi, Csemnitzky, ét több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Motko Szent Kereszthez nem messze, és ennek filiája, ambár e' helység Szent Miklóshoz egy órányira, Német Liptséhez pedig másfél órányira fekszik, és fuharozással is kereshetnek pénzt; de mivel legelôje szoros, 's földgyének egy harmadrésze soványas, határja hegyes, és nehezen miveltetik, második Osztálybéli.

GALGÓTZ. *Sajó Galgótz*. Magyar falu Borsod Vármegyében, földes Ura az Egri Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Sajó vize mellett Dédestôl más fél mértföldnyire. Földgye középszerû, legelôje is; fája épûletre, és tûzre elég, keresettye tsekély, szôlô hegye meglehetôs, fogyatkozásai, hogy piatzozása távol esik, és Sajó vize néha károkat okoz a' lakosoknak, második Osztálybéli.

GALGÓTZ. *Frajstadl. Frajstak*. Mezô Város, és hajdani Vár Nyitra Vármegyében. Eredete homályban vagyon. *Tutótzi* szerént, *Parte II. Chron. Hungariæ cap. VII. p.* 32. itten telepedett vala meg *Lehell*, a' ki a' Cseheket, vagy Morvákat e' vidékrôl elkergette vala. Hajdani Várának maradványa bizonyíttya nagy régiségét, és az elôtt különös betsben tartatott, 's falai a' Királyok képeikkel ékeskedtek. Rupert *Károly* alatt a' nevezetes Trentséni *Mátének* birtokában vala. *Mátyás*, és

Ulász-

Uládzló Királyok alatt pedig Újlaki Lôrintz bírta, a' ki mag nélkûl meghalálozván, *II dik Lajos* Király, Thurzó Eleknek ajándékozá Galgótzot, 1523*dikban*, 's minekutánna ennek maradékai is ki haltak vala, Forgách Ádam vette vólt meg kész pénzen a' Királyi Fiskustól: de Simonnak Rákótzihoz lett elpártolása miatt elvétetetett, és 1721*diktöl* ólta Gróf Erdôdy Uraságoknak birtokokban van. Meg hódoltatták e' Várat Botskay, és Betlen; 1663*dik* esztendôben elégett vala, és az Ozmanoknak birtokokba jutott, a' kik azt meg is erôssítették, és itten, míg az 1664*dikben* kötött békeség szerént ki nem ûríttetett, külömbféle prédálásokat tettek. Annakutánna pedig Montekukuli által oltalmaztatott. A' tizenhatodik században könyvnyomtató ház is vala itten, mellyben külömbféle magyar, és deák könyvek jöttek világ eleibe. Szerentsétlen vólt e' Város 1739*dik* esztendôben, mivel a' pestis, vagy dögh halál által nagy részént kiûríttetett. Egyébaránt nevezetes, és gazdag kereskedô Város vólt. Híres kenyér sütôk is valának itten. Nevezetesíti továbbá e' helyet a' Szent Ferentz Szerzetebéli Atyáknak Klastromjok, és minden Szenteknek tiszteletekre épûltt Szentegyházok a' Városnak Templomán kivûl. Lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához két mértföldnyire, Vág vize mellett, mellytôl gyakorta károsíttatik. Határbéli földgyei második Osztálybéliek, de mivel szôleje nagy, és termékety, 's gabonája 's bôven terem, 's mind Országos, mind pedig héti vásárjai vagynak, és helyben eladásra jó módgyok van, réttyei elsô Osztálybéliek, legelôje elég, malma, piatzozása helyben, és lápokkal való kereskedésre Vág vizén, melly határján keresztül foly, jó alkalmatossága, elsô Osztálybéli.

GALLA. *Alsó, és Felsô Galla.* Két tót, és német faluk, Komárom Vármegyében, földes Ura Gróf Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Tatától más fél mértföldnyire, alsó a' felsônek filiája. Itten találtatott 1774dikben a' parasztok által az úgy nevezett *monumentum mortuarium*, *az az*, egy koporsó, tsontokkal, hamu edényel, és egy üveggel, melly felôl, lásd a' Bétsi német tudósításnak 46ik darabját az 5dik esztendôre.

Határ-

Határjaik közép termékenységûek, réttyek, legelôjök van, fájok hasonlóképen, harmadik Osztálybéliek.

GALYEN. *Galyin. Galyini.* Tót falu Ungvár Vármegyében, földes Ura Vétsey Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Szenához nem meszsze, és annak filiája, mellyhez határja is hasonlító.

GALINA. *vagy Gallina.* Elegyes falu Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara.

GALLOS. *Gols németûl.* Német mezô Város, Moson Vármegyében, földes Uri jussal bírják Hertzeg, és Gróf Eszterházy, 's több Uraságok, a' *Paulinusok* részét pedig a' Religyiói kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Barátfaluhoz fél, Védényhez is fél, Posonyhoz négy órányira, Lajta vizétöl sem meszsze. Súllyos, viszontagságot, és kárt szenyvedtek lakosai az Ozmanok által, mert azonkivûl, hogy közzûlök sokakat meg ölték, még házaikat is feldúlták, és hamuvá tették, a' többieket pedig rabságra kénszerítették. Melly kegyetlenséget öregbített a' lakosoknak ellenek való magok szegezése, mert néhányek fegyveresen a' Templomhoz fel gyûlekezvén, mind addig meg nem hódoltak, míg erejekkel bírhattak. Nem kissebb sanyarúságot szenyvedtek Rákótzi zendûlésekor is, melly még tovább tartó ínség vala, sôt a' szerentsétlenül támadott tüzes gyúlladások által is sok károkat szenyvedtek. Határja három nyomásbéli, leg inkább rozsot, búzát, árpát középszerûen, zabot keveset terem, földgyének egy harmad része dombos, és agyagos, réttyei, tölfás erdôje, szôlője, és legelôje szükségekre elég; középszerû boraikat helyben, egyéb vagyonnyaikat pedig Nizsiderben egy órányira árúllyák el.

GALLOS. *Gots.* Német falu, Sopron Vármegyében, földes Ura Herczeg Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok.

GALLO. Elegyes falu Ungvár Vármegyében, földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Dobruskának szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GALOCS. Tót falu Ungvár Vármegyében, földes Ura Berényi Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Doboruskához nem meszsze, mellynek filiája.

GÁLÓSFA. Somogy Vármegyebéli magyar falu, földes Ura Gróf Festetich Uraság, lakosai katolikusok, és más télék, fekszik Bőszénfának szomszédságában, mellynek filiája, Sziget Városához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire. Határja jó termékenységű, réttye legelője elég van.

GÁLOSHÁZA. *Geletseny.* Tót, és oláh falu Bihar Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Nagy Váradi járásban, határja sovány, vagyonnyai tsekélyek, harmadik Osztálybéli.

GÁLOSHÁZA. Szabad puszta Sopron Vármegében, földes Ura B. Mesko Uraság, a' kinek szép kastéllyával ékesíttetik, erdeje jeles, kertye az Uraságnak díszes, 's halas tó is van itten.

GÁLOSPETRI. Elegyes magyar, és oláh falu Bihar Vármegyében, földes Ura Drávetzky Uraság, lakosai ó hitűek, és reformátusok, különösen az Uraságnak, szép kastéllyával díszesíttetik, mellyet néhai Vitéz Drávetzky László Uraság építtetett, felül írattya ez: *Pateant hæ Ædes Chriſto, & pauperibus utriusque ſexus, quas adjutorio Altissimi exstrui curavit Ladislaus de Dravetz, S. C. R. A. M. Decretalis Colonellus, cum chara Conthorali Helena Darvas de Nagy Réth, quorum Symbolum: Spes confisa Deo, nunquam confusa recedit.* Fekszik Tartza vizétöl egy fertály, Debretzentöl pedig öt mértföldnyire. Határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélék, második Osztálybéli.

GÁLÓTZ. Magyar falu Ungvár Vármegyében, földes Urai Barkótzy, és más Urak, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Kaposhoz egy mértföldnyire, 's Doboruskának filiája. Határja gazdag, javai jelesek, első Osztálybéli.

GALSA. Népes, elegyes oláh mezö Város, Arad Vármegyében, földes Ura Világosvári Bohus Uraság, lakosai katolikusok is, de leginkább ó hitűek, fekszik Bohus hegye alatt, Világoshoz közel Gyula mezején, Szent Annához egy kis mértföldnyire, határos Új Pankotával, Muszkával, Kerekkel, és Kládova helységekkel. Itten lakik a' Fő Szolgabíró, Csernovits János Úr, a' Görög Hiten lévő Esperest, az Uradalmi Tisztek, és más Nemes Urak is laknak benne. Nevezete-

zetesíti továbbá e' helyet mostani jó Poetája *Nagy László* Úr, e' mezô Városnak Notáriusa, a' kinek tudósítását Arad Vármegyérôl szépen köszönöm. Határbéli négy fordúlóra osztott földgyeik minden veteményre termékenyek, szôleje jó fejér, és veres bort teremnek, kivált *Pheski*, *Bokie*, és *Majeróz* dombjain, ezeken kivûl gyümöltsös kertyeik is vagynak, Zsimboja nevû nagy eres tavában sok halakat fognak, 's gyékényt, sást, és kákát kaszálnak, legelôje mindenféle marháinak elég, vagyonnyait helyben, és Aradon, Simándon, 's Boros Jenôn árúllyák el, elsô Osztálybéli.

GALSA. Népes magyar falu Nográd Vármegyében, földes Ura Gróf Koháry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Fülek Városától $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja középszerû, tulajdonságai hasonlók Alsó Ludányhoz, igen jó malma vagyon az Ipoly vizén, második Osztálybéli.

GALSA. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Urai Bezerédy Gál, és más Urak, lakosai katolikusok, Szegvárnak szomszédságában, mellynek filiája, Veszprém Vármegyének szélénél, határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, második osztálybéli.

GÁLSZÉTS. Tót mezô Város Zemplén Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, ó hitûek, evangelikusok, és reformatusok, fekszik napkel. Kohányhoz fél, ésszak. Kerepléhez egy, nap nyugot. Tarnokához is egy órányira, térséges határja három nyomásbéli, gabonát, árpát terem, erdôje van, szôleje kevés, és a' legalább való bort termô, víz nélkûl szûkölködik, piatza Kassán.

GALVÁS. *vagy Galváts.* Tót falu Borsod Vármegyében, földes Ura Gróf Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Szendröhöz nem messze 's filiája, legelôje elég, fája tûzre, és épületre, de mivel földgye néhol soványas, piatzozása nintsen, szôlô hegye tsekély, malma távol, harmadik Osztálybéli.

GAMAS. Horvát falu Somogy Vármegyében, földes Ura Lengyel Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Somogy vártól egy mértföldnyire. Határja gazdag, 's külömbféle javakkal megáldattatott, elsô Osztálybéli.

GAMÁSZA. Csárda Veszprém Vármegyében.

GAMISDORF. Német falu Vas Vármegyében, földes Ura Gróf Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Oritsének szomszédságában, 's ennek filiája, Német Újvárhoz fél mértföldnyire, határja középszerű, tulajdonságai hasonlók Berke faluéhoz, második Osztálybéli.

GANAD. Szabad puszta Hont Vármegyében, földes Ura az Esztergomi Érsekség, fekszik Börsönyhöz nem meszsze, mellynek filiája, és határja hozzá hasonlító.

GANCSHÁZA. Nemes magyar falu, Posony Vármegyében, birtokosai Gants és más Urak, lakosai leginkább reformátusok, fekszik a' Csalóközben Samarja 's Uzor között; környűl lévén vétetve némelly fákkal, 's Pomlé nevezetü Somorjai erdővel, határja jó termékenységü, legelője, réttye van.

GÁNYÁSI. Szabad puszta Somogy Vármegyében, földes Ura Inkei Uraság.

GANÉR. Csárda Posony Vármegyében.

GANICSA. *vagy Ganitzani.* Horvát falu Szala Vármegyében, földes Ura Gróf Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Belatintzhoz nem meszsze, 's ennek filiája. Határja gazdag, vagyonnyai nevezetesek, tulajdonságaira nézve hasonlít Bratontzhoz, első Osztálybéli.

GANNA. *Nagy, és kis Ganna.* Két egymás mellett fekvő német faluk Veszprém Vármegyében, földes Ura Gróf Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Bitva vize mellett, Kovácsihoz három fertály Tapolczafőhöz egy órányira. Határbéli földgyeik termékenyek, zabot, és rozsot leginkább teremnek, búzát középszerűen, fájok tűzre, és épületre van, a' Nagy Gannai lakosoknak, de a' Kis Gannaiaknak nintsen, réttyei kevesek, piatzozása Pápán két órányira, és Győrött; fuhározással is pénzt kereshetnek, malmai közel Bitva vizén, mellynek ki áradássa mind a' két falunak ártalmas, a' szomszéd Badatsonyon, és Balaton mellyéki szőlőkben is módgyok van a' keresetre, második Osztálybéliek.

GÁNOTZ. *Felső, és Alsó Gánotz, Johansdorf, Ganovetz.* Két részre osztott tót faluk, Szepes Vármegyében, birtokosai Márjásy, Okolitsányi, és más Urak, lakosai

sai katolikusok, fekszenek Lôtsétôl három fertály mértföldnyire, egy völgyben, Svabótz, Lutsivna, és Poprád között, savanyú vizéről, és meszes fördôjéről írt Krantz. Határjai jó termékenységûek, réttyek, legelôjök jó, fájok is szükségekre elég lévén, második Osztálybéli.

GANT. Elegyes tót falu, Fejér Vármegyében, földes Ura Gróf Lambert Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Csákvári járásban. Határja soványas, vagyonnyainak fogyatkozásai miatt, harmadik Osztálybéli.

* GANTA. Magyar falu Bihar Vármegyében, határja középszerû, legelôje, réttyei jók, 's más javai is lévén, második Osztálybéli.

GÁNY. Tót falu Posony Vármegyében, földes Urai Gróf Battyányi, és más Urak, a' kiknek lakó helyeikkel ékesíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Barakonytól, és Dudvág vizétöl sem meszsze, Galantának szomszédságában, határja középszerû, vagyonnyai is olly formák, második Osztálybéli.

GÁNYA. Orosz falu Máramaros Vármegyében, egy Tereselypatak osztályos helységetskével, vagy is *Contratióval*, földes Ura a' Királyi *Fiskus*, és több Urak, lakosai egyesûltt ó hitûek, fekszik Taracz vize partyán, nap kelet. Kilinfalvához 1, délr. Alsó Apsához 4, nap nyúg. Alsó Neveszniczéhez 1., és Kökényeshez egy fél órányira. Határja két fordúlóra osztatik, hegyes, völgyes, homokos, agyagos, terem leginkább zabot, és tatárkat, tavasz buzát, kukoritzát, krompélyt középszerûen, erdôje van, gyûmöltsel bôvelkedik, piatzok Szigeten, és Tecsôn, harmadik Osztálybéli.

GARA. Német, és rátz falu Báts Tármegyében, földes Ura Hertzeg Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, és Bunyevátzok; (Bunyevátzoknak hivattatnak a' katolikus rátzok, a' kik tisztábban beszéllenek rátzúl, mellyek többnyire Dalmátziából jöttek ki), fekszik Baja, és Zombor között, Vaskúttól 4500, Csataliától 4100 bétsi ölnyire, határbéli szántó földgyei jó búzát, és zabot teremnek, mindenféle terméseit, mellyek szükségiken felûl maradnak, Bajára három órányi földre hordgyák az eladásra, nádgya, erdeje nintsen, itató helye nedves idôben könnyû, szárazságban pedig álló vizeibôl itat-

nak, szőleji középszerű borokat teremnek, földgyeiket jobíthattyák trágyázás, és marha szaporítás által, pénzt szereznek júh gyapjúból, és készi munkával is, harmadik Osztálybéli.

GARÁB. Elegyes tót falu Nográd Vármegyében, földes Urai Revitzky, és más Uraságok, lakosai evangelikusok, fekszik Ipoly vize mellet, Kálnónak, és Berzenczének szomszédságokban, kedves ízű, és tisztító erejű savanyú vize van, mellyet korsókban Loszontzra hordoznak eladni. Határja jó termékenységű, legelője, réttye, fája elég van, 's vagyonnyainak is eladására jó módgya lévén Losontzon, elsö Osztálybéli.

GARÁB. *Puszta Garáb.* Szabad puszta Nográd Vármegyében, földes Ura Almásy Uraság, fekszik Szent Iványnak szomszédságában. Határja jó termékenységű, és a' marháknak legeltetésekre kiváltképen való jó fűvet, és szénát terem.

GARABÓTZ. *vagy Garabontz.* Magyar falu Szala Vármegyében, földes Ura a' Veszprémi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szala Apátitól nem messze. Határja termékeny, legelője, szőleje, erdeje, fája épületre, és tűzre elég van, malma helyben, piatzozása Kanizsán, és Keszthelyen, elsö Osztálybéli.

GARADNA. Elegyes tót falu Abauj Vármegyében, földes Ura Kassa Városa, lakosai katolikusok, és ó hitűek, hajdan népes Város vala, fekszik Szebenye, Desö, és Szöled puszta mellet, Vilmanytól nem meszsze, az ország úttyában. Határja külömbféle javakkal megáldattatott; de tsak két nyomásra van osztva, szőleje meglehetös, erdeje is van, piatzozása távól, második Osztálybéli.

GARAJDA. Szabad puszta és szállás Nyitra Vármegyében, földes Ura a' Nyitrai Püspökség, fekszik Mocsonakhoz nem meszsze, mellynek filiája, 's határja hozzá hasonlító.

GARAM VIZE. Ered Gömör Vármegyében Tergárt felett a' Király hegyben, totúl *Kralova Hora*, 's le foly sebes folyásával Zavadka, innen pedig Bolgomka felé által Zolyom Vármegyébe, két mértföldnyi folyása után folyó vize a' kútfőbélihez hasonló, és jó féle halakkal gazdag, azután Zólyom, és Hont Vármegyéket meg haladván,

ladván, Esztergom alatt foly a' Duna vizébe.

GARAM KELETSÉNY. A' K. betûben.

GARAM MIKOLA. Az M. betûben.

GARAMSZEG. Tót falu Zólyom Vármegyében, földes Urai Gróf Teleky, és Gétzy Urak, lakosai többnyire evangelikusok, fekszik Garam vize mellett, Zólyomhoz fél mértföldnyire, 's két kastéllyal diszesittetik. Határja közép termékenységû, réttye, legelôje, fája van, második Osztálybéli.

GARAM ÚJFALU. Az Ú. betûben.

GARAM VESZERÉNY. A' V. betûben.

GARANCS. Szabad puszta Pest, és Pilis Vármegyében, földes Ura Vattay Uraság, Csobánkához tartozik, 's jó boráért nevezetes.

GARANCSOVA, és *Gocsmanova*, két tsárda Sáros Vármegyében.

GARANTS, *vagy Gerents*. Szabad puszta Pest Vármegyében, földes Ura Miskey Uraság, fekszik Tinnyének szomszédságában, mellynek filiája.

GARANY. Tót falu Zemplén Vármegyében, földes Ura Almásy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Kis Bodrog vize mellett Terebeshez fél mértföldnyire, Ujlakhoz is közel, és az Uraságnak szép Katséllyával ékesittetik. Térséges határja, három nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdôje van, szôleje nints, szénával bôvelkedik, piatzozása Kassán, és Újhelyben.

GARATZ. Banátbéli falu Temes Vármegyében, fekszik a' Temesi kerûletben.

GARÁZDA. Vendég fogadó Nyitra Vármegyében, fekszik Motsonakhoz nem meszsze, és annak filiája.

GARBÓTZ. Magyar falu Abauj Vármegyében, földes Ura a' Szent István nevezetét viselô Kis Papság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Jánkhoz nem meszsze, Olsva vize mellett, Kassához két mértföldnyire. Határja jó termékenységû, réttyei is jók, de mivel legelôje, és fája hibázik, második Osztálybéli.

GARBÓTZ. Magyar falu Szatmár Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, fekszik Sz. Berek, Méhtelek, és Hodoshoz egy egy órányira. Határbéli szántó földgyei három nyomásbéliek, földgye sovány, melly közép-szerûen terem, erdeje kevés,

szôlleje nints, piatza egy jó mértföldnyire vagyon Szatmáron.

GARCSI. Tsárda Nyitra Vármegyében.

GARD. Szabad puszta Abaúj Vármegyében.

GARDINOVETZ. Horvát falu Szala Vármegyében, földes G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Belitzához nem meszsze, mellynek filiája. Határja jó termékenységû, réttye, legelôje elég van, elsô Osztálybéli.

GARDINOVÁCZ. Báts Várm.

GARDON. *vagy Gardony.* Népes szabad puszta Fejér Vármegyében, lakosai katolikusok, és reformátusok, határja tó termékenységû.

GARDONY. Szabad puszta Nógrád Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, fekszik Marczalnak szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

GARDONY. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura Bakó Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Szigeti járásban, Dráva Tamásinak szomszédságában, 's ennek filiája. Határjában külömbféle javai vannak, de szôleje nints, és keresetre is tsekély alkalmatossága lévén, második Osztálybéli.

GARDOS. Szabad puszta Somogy Vármegyében, földes Urai Boronkai, és Vrantsich Uraságok.

GÁRE. Elegyes magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura a' Pétsi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Pétsi járásban, határja középszerû, meglehetôs javai lévén, második Osztálybéli.

* GARSFALVA. Elegyes falu Nógrád Vármegyében, határja jó termékenységû, tulajdonságai ollyanok mint Gergelyfalvának, elsô Osztálybéli.

GARS LEHOTA. Az L. betûben.

GARTHA. Magyar falu Sopron Vármegyében, földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kapuvárhoz, mellynek filiája fél mértföldnyire. Nevezetes e' helységre nézve a' T. Vármegyének tudósítása szerént, hogy az Oslyi halászok a' múltt században, egy mezítelen vad gyermeket fogtak a' Hanságban, mint egy 12 esztendôst. 's a' Kapuvári Várba vitetett, és *Hann Istók* névre *sub conditione* meg is kereszteltetett; ki minekutánna tizenegyedfél esztendeig ôrizet alatt tartattatott, az ôrzônek vígyázatlansá-

lansága miatt elszökött, és úgy véllekednek, hogy a' Rábába, melly közel a' Vár mellett foly, ugrott légyen, minthogy tapasztaltatott, hogy a' vizbe való ugráshoz nagy hajlandósága lett légyen. Ki is megfogattatása után eleinte csak fûvet, gyökeret, békát, sáskát, és efféle tsúszó, mászo állatokat evett, utóllyára a' húst is nyersen inkább, mint sem fôzve szerette; honnan származott légyen nem tudhatik, minthogy szóllani nem tudott. Határja sováyas, gyümöltsösei termôk, dohánnya sok, és meglehetôs, de más fogyatkozásai miatt, a' harmadik Osztályba tétetett.

* GASJUKALAT. Elegyes falu a' Banátban, fekszik a' Betskereki kerületben, határja meglehetôs.

GASPARO. Tót falu Zólyom Vármegyében, földes Ura a' Besztercze Bányai Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Benyúsnak szomszédságában, és annak filiája, mellyhez határja is hasonlító.

GASPODINE. Szabad puszta Temes Vármegyében, a' marháknak hízlalásokra jó legelôt, és szénát szolgáltat.

GASZKA. *vagy Gasztka.* Tót falu Ungvár Vármegéb.

GASZTONY. *Gasztng.* Magyar falu Vas Vármegyében, földes Urai Boros, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Raba Szent Mihálynak szomszédságában, és annak filiája, határja jó termékenységû's vagyonnyai is külömbfélék, második Osztálybéli.

GÁT. Magyar falu Bereg Vármegyében, földes Ura G. Sönborn Uraság, lakosai reformátusok, földgye egyenes, búza termô, két fordúlóra van osztva, makkos erdeje, és csikászó tava is van, az árvíz rongállya vagyonnyait Munkátson, melly oda három mértföld jó módja van eladni, második Osztálybéli.

GATA. *Gattendorf.* Horváth eredetû falu Moson Vármegyéb. földes Urai G. Esztterházi, és B. Babocsay Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Ujfaluhoz egy fertály, Lajtafaluhoz fél, Nizsiderhez két órányira; számos zsidók is laknak benne, határja három nyomásbéli, kiváltképen rozsot, egyebet középszerûen terem, földgye egyenes, egy része követses, másik pedig fekete agyagos, fája a' Lajta mellett ültetett fûzesbôl, réttyei középszerûek, legelôje szûk, piatza

Niz-

Nizsiderben, erdeje nintsen, második Osztálybéli.

GATÁLY. Magyar, és tót falu Zemplén Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Dubrokához egy fertály, Kis Csébhez is egy fertály órányira, térséges határja három nyomásbéli, buzát, zabot, árpát, és tengerit terem, erdője vagyon, szôleje nints, piatza Nagy Mihályon.

GATTAJA. Elegyes falu Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai leginkább ó hitûek, fekszik Móriczföldhöz nem meszsze, és annak filiája, határja meglehetôs.

GÁVA. Jó Magyar falu Szabolts Vármegyében, földes Ura a' Jászoi Prépostság, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik a' Dadai járásban, Zalkodnak szomszédságában, határja négy nyomásbéli, földgye leg jobb nemû, mert minden féle gabonát bôven termô, elsô Osztálybéli.

CAVASDIA. Oláh falu Krasso Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai leg inkább ó hitûek, határja középszerû.

CAVRANETZ. Tót falu Sáros Vármegyében, földes Ura G. Szirmay, vagy G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, határja közép termékenységû.

GAZMÁNY. Szabad puszta Békés Vármegyében.

GBELANK. Tót falu Trentsén Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Varinghoz nem meszsze, és annak filiája.

GBELSZKI. Malom Nyitra Vármegyében.

GBÁRT. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Urai Horváth, és más birtokos Urak, lakosai katolikusok, fekszik a' nagyobb Kapornaki járásban, Szala Egerszegnek szomszédságában, mellynek filiája. Határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, piatza közel, második Osztálybéli.

GEBE. *Gebu.* Elegyes magyar, és orosz falu Szatmár Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai leginkább reformátusok, és ó Hitûek, fekszik Etsedtöl nem messze, Vitkének szomszédságában, 's ennek filiája, Vasvárinak, és Császárinak is szomszédságában, határja térséges, és homokos, három nyomásbéli, rozsot, kukoritzát, kendert, lent,

lent, és görög dinnyét leginkább terem, fája nem sok, szőleje is igen kevés vagyon, szénából is szükölködik, piatza három mértföldnyire Nagy Károlyban, második Osztálybéli.

GÉBELFALVA. *vagy Gibely, Brügelsdorf, Guglovtze.* Tót falu Szepes Vármegyében, földes Ura B. Splényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lőtsétől nem meszsze. Határja közép termékenységű, fája elég, réttye legelője meglehetős, piatzozásra jó módgya, második Osztálybéli.

GEBERJÉNY. Magyar falu Szatmár Vármegyében, földes Ura Bulyi Tekey Uraság, lakosai reformátusok, fekszik a' Számosközi járásban, Darócz, Györteleknek, és Matolcsnak is szomszédságokban, a' Szamos partyán, mellyen könnyű járó híd vagyon, és számos halakkal kedveskedik lakosainak, Szántó földgyei két nyomásbéliek, és mivel Szamos vize gyakran megfuttya határát, azért is mind öszi, mind pedig tavaszi vetést bőven terem, fája nintsen, piatza Szatmáron három mértföldnyire, elsö Osztálybéli.

GÉCZ. Magyar falu Nógrád Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Megyernek szomszédságában, 's ennek filiája, Szétséthez egy mértföldnyire, határja közpszerű, de mivel szőleje, malma nintsen, noha legelője van elegendő, harmadik Osztálybéli.

GÉCZ. *Puszta Gécz.* Szabad puszta Nográd Vármegyében.

GÉCZ. Magyar falu Szatmár Vármegyében, földes Ura Bécsky Uraság, lakosai leginkább reformátusek, fekszik a' Nagy Bányai járásban, Csengerhez nem meszsze, 's ennek filiája, Petek, Darak, Szina, és Atyához egy egy fél órányira. Határbéli szántó földgyei három nyomásbéliek, mellyeket Szamos vize járván, búzát, kukoritzát, zabot, szénát bővséggel terem, erdeje szép, szőleje nints, piatza Szatmáron, elsö Osztálybéli.

GECZEL. Tót falu Árva Vármegyében, birtokosa Bajtsi Uraság, lakosai Lutheránusok, fekszik Árva vize mellett, Alsó Kubintól, és Nagyfalutól mintegy fél órányira, határjának egygyik része igen termékeny lapály, déli részében pedig kies ligetek vagynak, legelője jó, fája

fája tűzre, és épületre elég, nevezetesek szarvas gombáji, második Osztálybéli.

GECZELY. *totúl Gecelovéze.* Tót falu Gömör Vármegyében, lakosai leginkább evangelikusok, fekszik Csetnekhez fél mértföldnyire, 's ennek filiája, vidéke soványas, és kősziklás, réttyei is soványak, legelője elég, fája tsak tűzre, malma, itatója, piatzozása közel, kendert eleget termesztenek, a' szomszéd vas verő műhelyben keresetre jó módgya, kendert áztató vize alkalmatos, második Osztálybéli.

GECSE. Tót falu Abauj Vármegyében, földes Ura B. Orbán, és Desőfy Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kassához egy mértföldnyire, 's a' földes Uraságoknak szép kastéllyaival díszesítterik, határjában minden javai vagynak, 's Kassa Városának szomszédságában lévén, vagyonnyait jó áron eladhattya, elsô Osztálybéli.

GECSE. Magyar falu Bereg Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, fekszik Beregszászhoz három mértföldnyire, ambár határja könnyen miveltetik, és trágyázás nélkül is mindenféle gabonát terem, piatzozása meglehetős van, a' hol vagyonnyait el adhattya, szomszédságokban szőlö hegyek is vannak, a' hol kézzel pénzt kereshetnek; de mivel legelője szoross, harmadik Osztálybéli.

GECSE. Kis magyar falu Veszprém Vármegyében, földes Ura a' Szombathelyi *Seminárium*, lakosai katolikusok, és többnyire luteránusok, fekszik Pápától egy mértföldnyire, Vasvárhoz napkeletre fél órányira, határbéli földgye termékeny, legelője elég, réttye leg jobb szénát terem, szőlö hegyek, és erdöjök van, piatzozása Győrben, elsô Osztálybéli.

GEDE. *Vas Gede, vagy Szár Gede.* Magyar falu Nógrád Vármegyében, földes Urad Gedey Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Jobbágynak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű, tulajdonságaira nézve hasonló Alsó Ludányhoz, második Osztálybéli.

GEDE. *Kerek Gede.* Magyar falu Gömör Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Putnokhoz három, Rimaszombathoz $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határbéli földgyének nagyobb részsze közép termékenységű, de hegyes, mel-

mellyet a' záporok járnak, eladásra helye Rimaszombatban, legelője szoross, fája mind a' két féle, második Osztálybéli.

GEDE. *Vár Gede.* Magyar falu Gömör Vármegyében, birtokosai Kubinyi Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik az előbbeni falunak szomszédságában, határja Kerek Gedéhez hasonlító. Vagyon a' Várnak az allyánál jó tsipős savanyú vize, azon kivül tava is $\frac{1}{8}$ m. f. hoszasságú, mellyben hala, rákja bőven vagyon, malma is, jó káposztássa, és kender földgyei, termesztenek Lent is az Uraságok, második Osztálybéli.

GEDEROTZ. *vagy Gederötz.* Elegyes falu Vas Vármegyében, földes Urai G. Battyáni, és G. Szapáry Uraságok, lakosai hatolikusok, fekszik Tiszinának szomszédságában, 's ennek filiája, Mura vize mellett, határja gazdag, vagyonnyai jelesek, mind Csernetznek, első Osztálybéli.

GEDLAVNICSEK. Folyó vizetske Trentsén Vármegyében, a' Szulyovi kastélyhoz közel egyesül, más patakkal, nevezetes arról, hogy a' fájó szemet orvasollya.

GÉGÉNY. Elegyes oláh falu Bihár Vármegyében, birtokosai Drávetzki, és más Urak, lakosai ó kitűek, fekszik a' Várdai járásban, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék, második Osztálybéli.

GÉGÉNY. Magyar falu Szabolts Vármegyében, birtokosai Jozsa Güti, és más Urak, lakosai leginkább reformátusok, fekszik a' Dadai járásban, Tasnak szomszédságában, 's ennek filiája, határbéli földgye két nyomásbéli, mellynek egy részetskéje búzát is, a' többi pedig leginkább rozsot terem, réttyei jó időkben kétszer kaszáltatnak, kereskedése meglehetős, itatója, káposztássa, hagymája, és más zöldségei bőven teremnek, mellyeket el is árúlhatnak, nádgya elég, száraz malma helyben, vízi pedig fél óránnyira; határja néhol motsáros, és a' víz járja, fája nintsen, melly miatt harmadik Osztálybéli.

GEIB. Lásd Hibbe nevezet alatt.

* GEHI. Elegyes magyar falu Szala Vármegyében, határbéli földgye elég termékeny, szőleinek borait is el adhattyák, fája tűzre elég, 's más jeles javai és lévén, első Osztálybéli.

GEJÖTZ. *Nagy, és Kis Gejötz.*

jötz. Magyar faluk Ungvár Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszenek Ráthoz közel, 's ennek filiáji, Latortza vize mellet, Bereg Vármegyének szomszádságában, Ungvártól két mértföldnyire, határjai gazdagok, réttyei, legelőjök, fájok elég, 's vagyonnyaiknak eladásokra jó alkalmatosságok lévén, elsô Osztálybéli.

GÉKES. Elegyes falu a' Banátban, fekszik Lippához egy mértföldnyire, határja közép termékenységû.

GELEJ. Magyar falu Borsod Vármegyében, *Curialis* hely, birtokosai külömbféle Nemes Urak, lakosai katolikusok is, de többen reformátusok, fekszik Sályinak szomszédságában, 's ennek filiája, Keresztestôl nem messze. Itten szûletett vala néhai Gelei Katona István, a' kinek magyar munkáji, 's Grammatikája eléggé esméretesek, határja jó termékenységû, réttye, legelője elég, 's vagyonnyainak eladására helyes alkalmatossága Keresztesen is, de hasznosabb Miskoltzon, elsô Osztálybéli.

GELÉNFALVA. *Gelenau*, *Gallsotz*, *Galanova*. Tót falu Nyitra Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Vág vize mellett, Galgótzhoz egy mértföldnyire, határja középszerû, réttye, legelője hasznos, más javai is meglehetősek lévén, második Osztálybéli.

GELÉNHÁZA. Elegyes magyar falu Szala Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik a' nagyobb Kapornaki járásban, Millei Egyházszégnek szomszédságában, 's ennek filiája, határja közép termékenységû.

GELÉNES, *vagy Gelényes*. Magyar falu Bereg Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, fekszik a' Tiszaháti járásban, határbéli földgye ugyan minden féle gabonát bőven terem, réttyei jók, legelője, fája tűzre, és épületre elég, piatzozása Beregszászon egy, Munkátson pedig három mértföldnyire, de mivel mind szántó földgyeit, mind réttyeit Tisza vize szokta elönteni, második Osztálybéli.

GELETNEK. *Hlinik*. Elegyes tót falu Bars Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Keresztfalutól egy

egy mértföldnyire. Jó földgyein kivûl vannak erdeje, legelôje, réttyei, kaposztás földgyei, kertyei jók, 's számos marhát nevelhetnek, vagyonnyaiknak eladásokra otthon, is jó módgyok van, kézi munkával a' Kôbányákban kereshetnek, a' Bánya Városokban is fuhározással, malma helyben, Kôbányájában nevezetes malom követ készítenek, szôlö hegye ugyan nintsen, mindazáltal, elsô Osztálybéli.

GELLA. Szabad puszta Békés Vármegyében, földes Ura B. Harucker Uraság, a' Gyulai Uradalomhoz tartozik, az elôtt vólt klastromja híresítette, mellynek nevezetes magosságú tornya vala.

GELLE. *Egyház Gelle.* Magyar Mezô Város Posony Vármegyében, földes Ura G. Pálfy Uraság, és a' Plebánus, lakosai katolikusok, fekszik a' Csalóközben, Szerderhelytôl egy mértföldnyire, Behetfához, és Posfához közel, határia két nyomásbéli, tiszta búzát, és rozsot terem, réttye nints, piatza Somorján van.

GELLE. *Ó Gelle.* Magyar falu Posony Vármegyében, földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Lutséhez, és Posfához $\frac{1}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli tiszta búzát és rozsot terem, erdeje réttye nints, piatza Somorján.

GELLE. *vagy Gölle.* Elegyes falu Somogy Vármegyében, földes Ura a' Góriczi Püspökség.

GELLYE. Malom Veszprém Vármegyében.

GELYE. Somogy Vármegyében, földes Ura a' Fejérvári Káptalanbéli könyv örzô.

GELEMÉR. Tsárda Veszprém Vármegyében.

GELLÉR. *Alsó, és Felsô Gellér.* Két magyar faluk, vagy puszták, Komárom Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, fekszenek Nagy Megyertôl fél mértföldnyire egymáshoz közel, határjaik 's vagyonnyaik is középszerûek lévén, második Osztálybéliek.

GELNITZ. *Gölnitz* nevezet alatt.

GELSE. Elegyes magyar, és orosz falu Szabolts Vármegyében, földes Ura G. Nitzky Uraság, és mások, lakosai reformátusok, és ó hitüek, fekszik a' Nádudvari járásban, Nyír Adonynak szomszédságában, mellynek filiája, határja három nyomásbéli, mellynek bizonyos része

része búzát, a' többi pedig trágya nélkül is rozsot bőven terem, piatzozása Debretzenben három, Nagy Károlyban pedig négy mértföldnyire, legelője, itatója, káposztája, nádgya elég van, só alatt való fűhározása öt mértföldnyire. Tokajban, helyben három száraz malma, 's hasznos méhei; fogyatkozása, hogy réttye elég nints, fája sem lévén, második Osztálybéli.

GELSE. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Ura Besenyei Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kanizsától három fertály mértföldnyire, határbéli földgye könnyen miveltetik, és közép termékenységű, legelője, szőlö hegye, és erdeje, gesztenyéje, 's borainak eladására jó módgya lévén, második Osztálybéli.

GÉMES. *Ghymes* nevezet alatt.

GEMSE. *vagy Gemsze.* Magyar falu Szabolts Vármegyében, földes Ura G. Károlyi Uraság, más Urakkal, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik a' Kis Vardai járásban, Tashoz nem meszsze, 's ennek filiája, három nyomásbéli földgyeiben jó rozs, kender, 's kukoritza is bőven terem, réttyeit a' víz nem járja, mellyek a' marháknak hasznos szénát hoznak, piatza Madán, Kis Várdán egy mértföldnyire, fája tűzre nem meszsze, makkja elég, kertyei termékenyek, dohánnya jó, fuhározása is néha; fogyatkozása, hogy legelője szoross, 's itató, és kendert áztató helyeknek nem létele miatt, második Osztálybéli.

GENCS. elegyes tót falu Gömör Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Rosnyó, és Csetnek Városai között, mind a' kettőtöl fél mértföldnyire, határjának harmad része soványas, és nehezen trágyáztatik, legelője a' marháknak, juhoknak, ketskéknek elég, fája mind a' két fele, itatója alkalmatos, piatzozása szomszédságában, a' vas hámorokban, minthogy sok szenet égetnek keresetre jó alkalmatossága, de vagyonnyainak középszerű volta szerént, második Osztálybéli.

GENCS. Magyar, és oláh falu Szatmár Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik Károlynak, Teremnek, és Sz. Miklósnak szomszédságában, határja két nyomásbéli tiszta búzát,

és szénát igen jót terem, erdeje, szôleje nints, piatza Károlyban két mértföldnyire, elsô Osztálybéli.

GENCS. *Magyar Gencs.* Magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura Kisfaludi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szombathelytôl nem meszsze, határbéli földgye termékeny, legelôje, fája elég, szôlô hegye is van, elsô Osztálybéli.

GENCS. *Német-Gencs, Gentsdorf.* Elegyes német falu Vas Vármegyében, földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az elôbbenitöl nem meszsze, határbéli földgyei termékenyek, fája, legelôje elég; Kôszögön, és Szombathelyen jó piatzozása, réttyei elegendôk, és jók, elsô Osztálybéli.

GENCS. Magyar és óláh falu Szatmár Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, és ó hitûek, fekszik Károlyhoz fél mértföldnyire, a' hol piatza is vagyon, Sz. Miklóshoz is közel, határja két nyomásbéli, tiszta buzát, és szénát jót terem, fája, és szôleje nints.

GENCS. Szabad hely Vas Vármegyében, a' Keménnyes allyai járásban, nem meszsze fekszik Martzal vizéhez, Veszprém Vármegyének szélénél, Pápához mintegy mértföldnyire, határja kövér, vagyonnyai jelesek.

GENTA. Bihár Vármegyében, fekszik Belényes felé.

GENYÉTE. *Getye.* Elegyes oláh falu Bihár Vármegyében, földes Ura G. Csáky, vagy Szlávy Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik az Érmellyéki járásban, Kraszna Vármegyének határja szélén, Margitához, mellynek filiája nem meszsze, vidékje nem nevezetes térségû, vagyonnyai is tsekélyesek lévén, harmadik Osztálybéli.

GEORGBRUN. Szabad puszta Moson Vármegyében, az Óvári Uradalomhoz tartozik, fekszik Szent Jánoshoz nem meszsze, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GEORGENBERG. *Szombathely* nevezet alatt.

GER. *Kér. Gyér.* Elegyes oláh falu Torontál Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, többen ó hitûek, fekszik Temes Vármegyében fekvô Csakovához közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GERALT. Tót falu Sáros Vármegyében, földes Ura

Bornemisza Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik a' Zombori járásban, határja közép termékenységû, fája elég, legelôje, réttye jó, második Osztálybéli.

GERBA. Elegyes falu a' Bánátban, fekszik Karansebeshez nem meszsze.

GERDE. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Pétsi járásban, Rugásdnak, és Varjasnak szomszédságában, híres kotsizók lakosai. Az Uraságnak életes háza vagyon itten, földgye középszerû, réttyei soványak, szôleje nints, erdeje van, piatza Pétsen $2\frac{1}{2}$ órányira, második Osztálybéli.

GERECSENY. *vagy Gercsén.* Orosz falu Ungvár Vármegyében, lakosai leg inkább ó hitûek, kevesen katolikusok, fekszik Huszáknak, és Új Kementzének szomszédságokban, mellyekhez határja is hasonlító.

GERETS. Nevezetes erdôs hely Komárom Vármegyében, Bánhidától fél, Tatához pedig egy mértföldnyire; tágas barlang van egy kôsziklában benne, melly $\frac{3}{4}$ órányi járó meszszeségre terjed, 's menedék helye vala a' körûl fekvô helységeknek a' Hazának veszedelmes viszontagságaikor.

GERCZE. Elegyes magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, és mások, lakosai katolikusok, fekszik Sárvárhoz egy mértföldnyire, határja középszerû, gyümöltsössei hasznosak, 's Gyôr Vármegyében szokták eltserélni életért, tulajdonságaira nézve hasonló Borgatához, második Osztálybéli.

GERTZE. *Kis, és Nagy Gertze.* Két oláh faluk Ugotsa Vármegyében, földes Ura B. Perény Uraság, lakosai ó hitüek, fekszenek egymáshoz, és Királyházához is Szatmár Vármegyének szélében közel, Túr Terebeshez egy mértföldnyire, Kányaházától pedig $\frac{3}{4}$ órányira. Határjaik két nyomásbéliek, kukoritzát bôven, buzát, rozsot, zabot középszerüen teremnek, erdejek jó, kaszállója a' Túr vize mentében kövét, legelôje is jó, de szôleje nem igen jó bort terem, ezen határban vólt Gércz hajdani Vár, mellynek helye most is látszatik, piatza Szatmáron.

GERCSELY. Magyar, és tót falu Zemplén Vármegyében, földes Ura Zóltán és több Uraságok, lakosai katolikusok,

sok, és külömbfélék, fekszik Velestéhez és Kisztéhez közel, térséges nyirkos, és követses határja, három nyomásbéli, erdeje vagyon, szőleje nints, rét nélkül szűkölködik, piatzok Kassán, és Újhelyben.

GEREGE. *Kis Gerege.* Magyar falu Nográd Vármegyében, bittokosai G. Ráday, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik, a' Szétséni járásban, Litkéhez nem messze, 's ennek filiája, határja jó, 's vagyonnyai is meglehetősek lévén, második Osztálybéli.

GEREGE. *Lipta Gerege.* Magyar faln Nógrád Vármegyében, földes Ura Motsári Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az előbbitől nem meszsze, határja jó, és az előbbenihez hasonlító, 's ez is második Osztálybéli.

GEREGE. *Mihály Gerege.* Magyar falu Nógrád Vármegyében, földes Ura G. Berényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az előbbeninek szomszédságában, 's mind egy öszve épitve az előbbeni falukhoz, határja mind a' három egy forma, 's tulajdonságai is, második Osztálybéli.

GEREGE. *vagy Geregye.* Magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura Finta Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gutházával által ellenben, egy patak mellett, Sárvárhoz egy mértföldnyire. Határja középszerű, vagyonnyai hasonlók Alsó Pátihoz, második Osztálybéli.

GERENAS. Szabad puszta Tolna Vármegyében.

GERENCZE. Folyó víz Veszprém Vármegyécen, ered Bakonybélen felül, az úgy nevezett *Kertesközhegyből*, a' *Szent Gáli* határban, vize tiszta, és sebessen tsergedez az *Ugodi*, és *Gyimóti* erdőségben, egynehány malmokat hajt, és azután Rába vizével egyesül. Vize néha egészen is ki szárad, néha pedig annyira meg árad, hogy a' Bakonybélieknek Pápai úttyokat egészen elzárja.

GERENCSÉR *Hrnkarovcze.* Elegyes tót falu Nyitra Vármegyében, földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nyitra Városához fél mértföldnyire. Fája tűzre, és épületre elég, szőlö hegyei termők, gyümöltsös kertyei jók, mellyeknek terméseit jól eladhattyák, legelője elég, piatzozása alkalmatos, és malma szomszédságban Nyitrán; de mi-

vel földgyei, és réttyei középszerûek, második Osztálybéli.

GERENCSÉR. *Hrancserovics. Hrenkarovtze.* Népes tót falu Posony Vármegyében, földes Ura Nagy Szombat városa, lakosai katolikusok, kik többnyire országos fuvarosok, fekszik Nagy Szombathoz fél órányira, szántó földgyei három dûlôre lévén fel osztva tûrhetô termést szoktak adni; de kaszállóban, fában, és marha legelô mezôben igen héjjánosak, vagyonnyaik eladására jó módgyok van, második Osztálybéli.

GERENCSÉR. Szabad puszta Veszprém Vármegyében.

GERENCSEROTZ. *Lencsárgyeftse.* Elegyes tót falu, Vas Vármegyében, földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között, Hodosnak szomszédságában, 's ennek filiája, határja sovány, és tulajdonságaira nézve hasonlít *Berecsához*. harmadik Osztálybéli.

GEREND. Szabad puszta Somogy Vármegyében, földes Ura G. Niczky Uraság.

GERENDA. Tót falu Zemplén Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai külömbféle vallásúak, fekszik észak. Tehnához ½, délre Vecséhez is ½ órányira, térséges határja három nyomásbéli, gabonát, árpát terem, erdôje, szôleje nints, piatza Kassán.

* GERENDÁS. *Hratky.* Tót falu Zemplén Vármegyében, földes Ura Szemere vagy Barkótzy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gálszétshez fél mértföldnyire, 's ennek filiája, határja három nyomásbéli, melly mindenféle veteményt meg terem, réttyei jók, legelôje elég, fája az Uraság engedelmével, malma helyben, itatója alkalmatos helyen, piatzozása Galszétsen; és Kassán, só alatt fuharozhatnak, és kapával is kereshetnek, elsô Osztálybéli.

GERENDÁS. Szabad puszta Békés Vármegyében.

GERENY. *Horján.* Elegyes magyar, és tót falu Ungvár Vármegyében, földes Urai többek, lakosai katolikusok, ó hitûek, reformátusok, fekszik Ungvárhoz mint egy kis mértföldnyire, omladozott Vára, mellyet Rákótzi György tördeltete széjjel, még szemlélhetô. Határja jó, vagyonnyai külömbfélék, és jelesek, bora, fája elég, elsô Osztálybéli.

GERENYE. Vas Vármegyében, fekszik Szent Leránthoz nem meszsze és ennek filiája.

GERÉNYES. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sziget Városától két mértföldnyire, határja gazdag, 's mivel mindenféle javai vagynak, méltán elsô Osztálybéli.

GEREPCSE. Szabad puszta Zemplén Vármegyében.

* GÉRES. *Fekete Géres.* Magyar falu Borsod Vármegyében, határja középszerû, 's vagyonnyai is olly formák lévén, második Osztálybéli.

GÉRES. Magyar, és oláh falu Szatmár Vármegyében, földes Ura G. Károlyi Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Farkas orra nevû hegy alatt, Király Darótznak szomszédságában, és ennek filiája, Béltekhez ¾ mértföldnyire, Piskarkos, Erdöd Városához, és Szakaszhoz is közel. Határbéli szántó földgyeik három nyomásbéliek, mellyek buzát, kukoritzát, zabot középszerûen teremnek, erdeje és szöllö hegye nints, piatzozásai két, két mértföldnyire Szatmáron, és Nagy Károlyban.

GÉRES. *Kis Géres.* Magyar falu Zemplén Vármegyében, földes Ura a' Lelészi Uradalom, lakosai reformátusok, fekszik Nagy Géresnek, és Királyi Helmetznek szomszédságában, határja két nyomásbéli felette nyirkos, melly jó búzát terem, erdöje kitsiny, réttye kevés, lakosai Király Helmeczi szölöben szoktak munkálódni.

GÉRES. *Nagy Géres.* Magyar falu Zemplén Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai többnyire reformátusok, fekszik az elöbbeninek szomszédságában, határja baromi tartásra alkalmatos, mindent meg terem, szénája elég, gyikinnye, nádgya tsikászó tava is vagyon, erdeje tsekély.

GERESD. Elegyes magyar és német falu Baranya Vármegyében, földes Ura a' Pétsi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik a' Mohácsi járásban, Mohácshoz három kis órányira, határjában termesztenek szép tiszta buzát, melly három nyomásbéli, úgy borokat is, mellyeket Baján, és Szabadkán szoktak eladni.

GERESD. *Kis Geresd.* Magyar falu Sopron Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Nemes Ládonyhoz nem meszsze, és annak filiája, Soprontól $5\frac{2}{8}$ mértföldnyire, síkos, és sovány határja két nyomásbéli, szôleje nints, szénája elég van, legelôje szoross, fája sints.

GERESD. *Nagy Geresd.* Magyar falu Sopron Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik az elôbbi falunak szomszédságában, Nemes Ládonynak filiája, Soprontól $5\frac{2}{8}$ mértföldnyire, síkos, sovány határja két nyomásbéli, melly búzát, rozsot, árpát, zabot, és kukoritzát terem, szôleje nints, szénája van elég, legelôje szoross, fája sints.

GEREZD. Szabad puszta Somogy Vármegyében, földes Ura a' Veszprémi Püspökség, fekszik Atsának szomszédságában mellynek filiája, és határja is hozzá hasonlító.

GERESDORF. *Szent Grót* nevezet alatt.

GERISDORF. *Gyirót* nét alatt.

GERGAVETZ. Elegyes falu Szala Vármegyében, határjának soványsága, 's vagyonnyainak tsekély vólta miatt, harmadik Osztálybéli.

GERGÁL. *Gergalu.* Tót falu Zólyom Vármegyében, földes Ura a' Bányászi Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Motitskonak szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû, fája, réttye elég, keresetre meglehetôs módgya, második Osztálybéli.

* GERGELYI. Magyar falu Bereg Vármegyében, fekszik a' Tiszaháti járásban.

GERGELYFALVA. Kis magyar falu Gömör Vármegyében, földes Urai Kornis, Hevesi, és Dráskótzi Urak, lakosai reformátusok, fekszik a' Putnoki járásban, Bikszögtöl egy, Alsó Válytól pedig három puska lôvésnyire, határbéli földgye meglehetôs búzát terem, piatzozása más fél mértföldnyire Rimaszombatban, de kivált Jólsván két mértföldnyire, gyümöltsös kertyei jók, és hasznosak, mert majd minden esztendôben termôk, réttyei tsekélyek, erdôje nintsen, második Osztálybéli.

GERGELYFALVA. Elegyes falu Nyitra Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lako-

lakosai katolikusok, fekszik a' Nyitrai járásban, Ivánkának szomszédságában mellynek filiája, határja jó termékenységû, fája, rétye, legelôje elég lévén, második Osztálybéli.

GERGELYFALVA. *Viszka, Gregova.* Tót falu Nógrád Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Gátsfalvához közel, 's ennek filiája, Tugár vize mellett, határja hegyes, követses, a' Gátsi Fabrikához közel lévén, jó módgya van a' keresetre, agyagja tserép edény készítésre jó, 's leg inkább ez által élôsködnek, vagyonnyait is illendô áron el adhattyák, második Osztálybéli.

GERGELYLAKA. Tót falu Sáros Vármegyében, lakosai leg inkább ó hitüek, fekszik az ország úttyában, Nagy Sároshoz közel, 's ennek filiája, Eperjestôl mint egy mértföldnyire, határja jó, réttye kétszer kaszáltatik, legelôje elég, fája alkalmatos, Eperjesen piatzozása közel, elsô Osztálybéli.

GERGELYI. *vagy Gergöli.* Magyar falu, 's szabad nemes helység Veszprém Vármegyében, földes Ura Somogyi Uraság, és mások, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Martzal vizéhez nem meszsze, Pápához pedig egy mértföldnyire, Vinár, és külsô Vat között, mellynek filiája. Határja két nyomásbéli rozsot leg inkább, buzát is, és mindenféle tavaszit meg termi, erdeje vagyon, szénájok, kákás, nádas, és sásos.

GERGÓ. Tót falu Zólyom Vármegyében, földes Ura a' Királyi Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Hroneczhez nem meszsze, és annak filiája, határja Hronecz vidékjéhez hasonlító.

GERJEN. *Gergyen, vagy Gerjény.* Magyar falu Tolna Vármegyében, földes Ura B. Rudnyánszky Uraság, és mások, lakosai katolikusok, fekszik a' Dunától nem meszsze, Faddnak szomszédságában, 's ennek filiája, Paks, és Tolna között, Határbéli szántó földgyei, mellyek távolabb esnek termékenyek, a' mellyek tudniillik nintsenek az áradás alatt, lakosai halászattal kereskednek, semmi fuharral, és forspontozásokkal nem terheltetnek; de mivel mind a' helységet magát, mind réttyeit, mind legelôit a' duna vize néha el szokta önteni, második Osztálybéli.

GERJENI. Szállás, és korts-

ma az elôbbi falutól nem meszsze.

GERKA. *vagy Gerla.* Szabad puszta Békés Vármegyében, fekszik Békéshez közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GERKAVECZ. Elegyes horváth falu Szala Vármegyében, lakosai katolikusok, fekszik Krachinevecznek nem meszsze, és annak filiája, mellyhez határja is hasonlító.

GERLAKÓ. *Gerlsdorf.* Tót falu Sáros Vármegyében, lakosai katolikusok, fekszik a' Zombori járásban, Topoly vize mellett, Maltzotól nem meszsze, Lengyel Országnak szélénél, ámbár határjának egy része alább való, de két része jó, réttye, legelôje, fája elég, piatzozása sem meszsze, második Osztálybéli.

GÉRLAKOI, *vagy Gerlakoi* Savanyú víz, az elôbbeni falunak határjában.

GERLAGFALVA. *Gerlsdorf.* Német, és tót falu Szepes Vármegyében, földes Ura Márjásy Uraság, lakosai katolikusok, 's leg inkább 's vásznat készítenek, fekszik a' Karpat hegye alatt, legelôje elég, fája mind a' féle, a' Szent Györgyi hegynek szomszédságában, határjának harmad része jó némû; de tekintvén több részének soványasságát, második Osztálybéli.

* GERLAT. Tót falu Sáros Vármegyében, lakosai katolikusok, határja meg kivánnya a' szorgalmatos földmivelést, 's középszerûnél alább való, réttye, legelôje, és fája tûzre van, harmadik Osztálybéli.

GERLITZE. Elegyes Magyar, és tót falu Gömör Vármegyében, birtokosai G. Koháry, és más Urak, lakosai evangelikusok, fekszik Ratkóhoz más fél órányi járó földre, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meglehetôs, fonással, 's szövéssel is foglalatoskodnak lakosai, második Osztálybéli.

CERLISTA. *vagy Gerlistye.* Oláh falu a' Bánátban Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, többen ó hitûek, fekszik a' Versetzi kerûletben, Guteritznek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû.

GERMATA. Elegyes oláh falu Temes Vármegyében, földes Ura G. Sándor Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, határja közép termékenységû.

GERNYE. Szabad puszta Gö-

Gömör Vármegyében, földes Ura G. Kohári Uraság, fekszik Dobocznak szomszédságában, és annak filiája.

GERNÉS. Oláh falu Máramaros Vármegyében, földes Ura a' Királyi Fiscus, és G. Tóldy Uraság, lakosai görög vallású katolikusok, fekszik nap kel. Ötvesfalvához $\frac{1}{2}$, dél. Sófalvához is $\frac{1}{2}$, nap nyug. Szelistyéhez $\frac{1}{8}$ mértföldnyire. Határja két nyomásbéli, terem kukoritzát, zabot, és kölest, szénája elég, piatzok Huszton, Visken, és Tecsőn, erdője sok, vagyon köszvény ellen való fördője is.

GERSE. Magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura Gróf Festetich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vasvárhoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, legelője ugyan, és fája elég van; de földgye soványas, és szőlö hegye sem lévén, második Osztálybéli.

GERSENY. Tót falu Ungvár Vármegyében, földes Ura G. Sztáray Uraság, fekszik Nagy Szalatskának szomszédságában, és annak filiája, mellyhez határja is hasonlító.

GERT-JÁNOS. Elegyes falu a' Bánátban Temes Vármegyében, lakosai ó hitüek, fekszik Temes vize mellett, Temesvárhoz egy mértföldnyire, határja jó termékenységü, legelője nagy, réttyei hasznosak, kereskedése is hasznos, első Osztálybéli.

GERTYENES. Falu Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara.

GERTIESTYIE. Oláh falu a' Bánátban, lakosai ó hitüek, fekszik a' Versetzi kerületben, határja meglehetős termékenységü.

GERTINEST. Oláh falu a' Banátban Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai ó hitüek, fekszik Dognátskitól egy mértföldnyire, a' Versetzi kerületben.

GESENTZ. Oláh falu a' Banátban Temes Vármegyében, lakosai ó hitüek, fekszik Lippához fél mértföldnyire, határja középszerü, gyümöltsei hasznosak, lakosai asszú szilvával, és szilva pályinkával kereskednek, mellyet magok szoktak aszalni, és kifözni, második Osztálykéli.

* GESTE. *Geszte.* Népes falu Nyitra Vármegyében, földes Ura Bacskádi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pogrányhoz nem meszsze, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GESÉNY. *vagy Gezsény. Nagy, és Kis Gesény.* Tót

falu Ungvár Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Sobrántzhoz más fél mértföldnyire, határja jó termékenységû, réttye, legelôje jó, fája elég, elsô Osztálybéli.

GESZT. Magyar falu Bihar Vármegyében, birtokosa Tisza Uraság, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik a' Belényesi járásban, Sályinak szomszédságában. mellynek filiája, határja gazdag, vagyonnyai jelesek, elsô Osztálybéli.

GESZT. Elegyes Magyar, és tót falu Borsod Vármegyében, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Ónodhoz, 's Miskoltzhoz is két mértföldnyire, határja középszerû, legelôje elég, fája tûzre, és épûletre ingyen, szôlö hegye tágas, és jó borokat terem, mellybôl sok dézmát nem adnak. Fogyatkozásai hogy szántó földgyei néhol soványosak, 's malma helyben nintsen, mellyek miatt, második Osztálybéli.

GESZT. Tót falu Posony Vármegyében, földes Ura a' Tudományi, vagy Religiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik az alsó Szigeti járásban, Dugvág vize mellett, Majténynak szomszédságában, mellynek filiája, Sz. Abrahámhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Puszta födémestöl egy mértföldnyire. Határja közép termékenységû, réttye, legelôje elég, más meglehetôs vagyonnyai is lévén, második Osztálybéli.

GESZTE. Magyar falu Nyitra Vármegyében, földes Urai Bacskády, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Pogránynak szomszédságában, mellynek filiája, Nyitrához egy, és $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, fája tûzre, és épûletre, makk termô erdeje elég, szôlö hegye termékeny, mellynek borait helyben könnyen eladhattyák, legelôje is elég, helyben jó módgya a' kövek árúlására, piatza, malma közel, elsô Osztálybéli.

GESZTELY. Népes magyar falu Zemplén Vármegyében, földes Urai Orosz, Fáy, és több Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Hernád Németinek szomszédságában, 's ennek filiája, Kak, és Csanáloshoz $\frac{1}{2}$ órányira, Hernád vize mellett, mellyen vám van; fekete nyirkos földgye három nyomásbéli, leginkább gabonát, árpát, és kölest terem, erdôje vagyon, szénája ned-

nedves esztendôben bôven terem, szôleje, szilvássai is vagynak, piatzok Miskoltzon, és Szikszón.

Gesztered. Elegyes magyar falu Szabolts Vármegyében, földes Urai Vinkler, és több Urak, lakosai katolikusok, ó hitûek, és reformátusok, fekszik a' Nádudvári járásban, Rátz Fejértóhoz nem meszsze, mellynek filiája. Határja jó termékenységû, legelôje nagy, második Osztálybéli.

Gesztes. Német falu Komárom Vármegyében, földes Ura G. Eszterházy Uraság. lakosai katolikusok, fekszik Oroszlányhoz egy, és ¾ mértföldnyire. Határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélek, második Osztálybéli.

Gesztes. *Hostisovtze.* Tót falu Gömör Vármegyében, földes Urai G. Kohári, és más külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Dobótznak szomszédságában, mellynek filiája, Ratkóhoz más fél órányira. Határja közép termékenységû, réttye, legelôje jó, fája tûzre, és épûletre elég, második Osztálybéli.

Gesztes. Szabad puszta Komárom Vármegyében, földes Ura G. Eszterházi Uraság, fekszik. Zsömléhez nem meszsze, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

Gesztete. *vagy Gesztitza,* Elegyes magyar falu Gömör Vármegyében, birtokosai B. Vécsey, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Rimaszombathoz 1¼ mértföldnyire, és közel Rima vizéhez, határbéli földgye gabonát bôven terem, mellynek fele a' meredékes hegyek miatt nehezen mivéltetik, *és néhol soványas is,* piatzozásai közel, és hasznosak, fája tûzre elég, kendert áztató vize alkalmatos, de legelôje szoross lévén, második Osztálybéli.

Geszti. Elegyes rátz falu Somogy Vármegyében, földes Ura Szelestey Uraság, lakosai többnyire ó hitûek, fekszik Somogyvárhoz egy, és ¼ mértföldnyire. Szôlö hegye ugyan nem sok, de más javai vannak, földgye fôképen termékeny, elsô Osztálybéli.

Gesztotz. *vagy Gesztötz, Hosztovitza, Hoszte.* Tót falu Bars Vármegyében, földes Urai kölömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kis Tapolcsánhoz nem meszsze. Fája épûletre, és tûzre elég, határjában makkja, legelôje

gelôje mind nagyobb, mind apróbb marháiknak elég, földgye jó, réttye termékeny, meglehetôs módgya a' piatzozásra 'is, második Osztálybéli.

GETFALVA. Szabad puszta Nyitra Vármegyében, földes Ura a' Religyiói Kintsár, fekszik Kólonhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

GETYE. Magyar falu Szala Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Szala Apátihoz egy, és ¾ mértföldnyire. Határja közép termékenységû, réttye, legelôje jó, második Osztálybéli.

GÉVÉNFALVA. *Gejovitza. Genyutzi.* Tót falu Bereg Vármegyében, földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik a' Dusrina, és Visznitzei kerûletben. Közellévén Munkátshoz, piatzozása jó, belsô réttyein sarjút is kaszálhatnak, a' szomszéd szôlökben, és a' vas hámorban kézi munkával is kereshetnek; legelôje kaszállás elôtt elég, fája mind a' két féle van; de mivel mind a' két nyomásbéli földgye olly sovány, hogy zabon kivül semmit máſt nem terem, külsô réttyei is nem igen jó szánát teremnek, 's legelôje is szoross, a' negyedik Osztályba tétettetett.

GFANGERN. *Gfängerin.* Szállás Vas Vármegyében.

GIBÁRT. Magyar faln Abauj Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Hernád vize mellett, Entzei által ellenben, Vilmányhoz egy mértföldnyire. Határja jó termékenységû, de mivel épûletre való fája nints, tûzre pedig tsekély, és kevés, ámbár legelôje, és réttyei is jók, második Osztálybéli.

GIBBLY. Tót falu, Szepes Vármegyében, földes Ura B. Splényi, vagy Spilenberg Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az alsó járásban, Mátyásfalvának szomszédságában, mellynek filiája. Mivel mind a' két féle fáján kivûl, egyéb javai nem nevezetesek, malma hasznos, réttyei tûrhetôk, harmadik Osztálybéli.

GIBINA. Horvát falu, Szala Vármegyében, földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Stridónak szomszédságában, mellynek filiája. Határjának gazdag termékenységéhez, 's külömbféle szép javaihoz képest, elsô Osztálybéli.

GICZ. Elegyes magyar falu Veszprém Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Gyiróthoz nem meszsze, határja jó termékenységû, réttye, legelôje, fája van elég, második Osztálybéli.

GICZ. Szabad puszta Veszprém Vármegyében, földes Urai Bíró, és Bésán Urak, fekszik Gyôr Vármegye szélén, Tamási, és Romând közöt; földgye, és réttye jó, erdeje középszerû, szôleje újj. Ékesíti e' pusztát T. Bésán István Veszprém Vármegye 2dik All Ispány Urnak lakó háza, mellyet nehány esztendôkkel ez elôtt, a' Budai Ország út mellé építtetett.

GICZE. *Hutzim.* Magyar falu Gömör Vármegyében, birtokosai Fáy, és több Urak, lakosai katolikusok, de több reformátusok, fekszik Süvethének szomszédságában, mellynek filiája, Pelsôtztöl fél mértföldnyire, Jolsvához pedig két órányira, lakosai nevezetes fejér pipákat, és jó tserép edényeket készítenek. Földgye jó, legelôje elég, fája mind a' két féle, malma helyben, piatzozásai közel, gyümöltsös kertyei a' házaknál, szenet, és meszet is égetnek, 's mivel a' vas hámoroknak szomszédságában vannak, el is adhattyák, elsô Osztálybéli.

GIDE. Szabad puszta Szatmár Vármegyében, földes Ura G. Károlyi Uraság, fekszik Mezô Petrihez közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GIEROVA. Major Árva Vármegyében.

GIGE. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura Somsits, és más Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik a' Kaposi járásban, Csökölynek szomszédságában, mellynek filiája, határja szoross, és néhol homokos, mindazáltal közép termékenységû, vagyonnyai is meglehetösek, második Osztálybéli.

GIGER. Szábad puszta Heves Vármegyében, földes Ura Földvári Uraság, fekszik Czibakházának szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

GIGLOCZ. Tót falu Zemplén Vármegyében, földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Holcsikócz, és Jeszenócz között, dombos határja három nyomásbéli, gabonát, árpát, és zabot terem, erdôje van, szôleje nints, piatza Varannón.

GI-

GILÁNY. Csárda Bihar Vármegyében.

GILLÁD. Elegyes falu Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Csakóvához közel, és annak filiája.

GILICZ. Elegyes falu Baranya Vármegyében.

GILVÁCS. Sváb falu Szatmár Vármegyében, földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai Katolikusok, fekszik Nagy Majtényhez nem messze, mellynek filiája, Töke Terebes, és Király Darócz Városával határos. Határbéli szántó földgyei három nyomásbéliek, és termenek búzát, zabot, kukoritzát, és krompélyt, sík tér helyen fekszik a' Kraszna vize partyán, erdeje, szöleje nints, piatza 1½ mértföldnyireNagy Károlyban.

GILVÁNFA. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' Pétsi járásban, Újmindszentnek, és Kis Aszszonyfának szomszédságában, lakosai a' marhák neveléséből, és fakotsik tsinálásából keresik élelmeket, mellyeket Bács, Pest, és Csongrád Vármegyékbe elhordanak. Határbéli földgyei soványak, réttyei középszerûek, erdeje van, szöleje nints, második Osztálybéli.

GIMES. *Gymes.* Régi Vár Nyitra Vármegyében, földes Ura G. Forgách Uraság, melly innen is neveztetik. Építtette e' Várat András Iványának fia, a' mint IVdik BÉLA Királynak Diplomájából nyilván látható, melly kôlt MCCLVIdik esztendôben. Épûlt e' Vár egy magos, és kôsziklás hegyen, 1242dik esztendô után, erdôs helyekkel körûl vétettetve. A' Várnak egész alkotmánya három részekre osztattatott: az alsóbb részében vagynak az örzôknek, másoknak, és lovaknak készûlt alkalmatosságok. Fellyebb pedig a' földes Uraságnak lakó helye, 's a' t.; azután pedig az erôsségek, véd helyek, és tornyos vígyázó helyek. Kút helyett víz tartója van. E' Várnak több építôji között nevezetesen megújjíttatta, 's fel ékesíttette azt IIdik *Zsigmond*; valamint mostani birtokosai által is ékesíttetik.

GIMES. *vagy Gymes.* Mezô Város Nyitra Vármegyében, földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához más

fél

fél mértföldnyire, és az Uraságnak, (mellyet IVdik BÉLA Királynak idejétől fogva bírnak) jeles kastéllyával 's kertyével díszesittetik. Határja jó termékenységű, fája, legelője makkja van, szőlőhegye néhol soványas, vagyonnyai külömbfélek, és meglehetősek, piatza Nyitrán, más fél órányira, második Osztálybéli.

GINTZ. Elegyes falu Nyitra Vármegyében, lakosai katolikusok, fekszik Ludányhoz nem meszsze, határja középszerű, tulajdonságai ollyanok, mint Alsó Ludánynak, második Osztálybéli.

GINCZEHALOM. Csárda Békés Vármegyében.

GINTZENDORF. *vagy Gintzenhof*, Elegyes német falu, Vas Vármegyében, földes Ura Gróf Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között Mura vize mellett, határja középszerű, tulajdonságai hasonlók *Alsó Szolnokhoz*, második Osztálybéli.

GINKOCZ. Elegyes magyar falu Ungvár Vármegyében, földes Ura Berényi Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Jenkének szomszédságában, mellynek filiája, 's határja hozzá hasonlító.

GINSZEK. *vagy Ginszeg*. Elegyes német falu Vas Vármegyében, földes Ura Gróf Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Borostyánkőhöz egy mértföldnyire, határbéli földgye agyagos, és homokos, 's vagyonnyai is soványak lévén, harmadik Osztálybéli.

GINY. *vagy Ginye*. Szabad puszta Esztergom Vármegyében.

GINZ. *Kőszeg* nevezet alatt.

GIRÁLT. *Giraltovtze*. Tót falu Sáros Vármegyében, földes Ura Potornay, 's többek, az Uraságnak kastellyával díszesittetik, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik kies helyen, Nyerjesnek szomszédságában, mellynek filiája, Hanusfalvához egy, és $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Girált vizének Topolyba való folyásánál, határja, ha jól miveltetik termékeny, réttye kétszer kaszáltatik, legelője elég, tűzre is fája elegendő, piatzozása nem meszsze, első Osztálybéli.

GIRBOVETZ. Banátbéli falu, lakosai katolikusok, fekszik Mehádiától más fél mértföldnyire. Határja közép termékenységű, réttye, legelője jó.

GI-

GIRNITS. Magyar falu Zemplén Vármegyében, földes Ura Gróf Döry Uraság, kinek lakó helyével ékeskedik, lakosai katolikusok, fekszik nap kel. Kis Csécs, nap nyug. Körömhöz is $\frac{1}{8}$ mértföldnyire, Sajó vize mellett, határja három nyomásbéli, terem mindenféle veteményt, mellyek között a' búzát középszerűen termi, szénával bővelkedik, erdője tsekély, mivel határjok messze terjed, a' marha tenyészésre vagyon módgyok, piatzok Ónodon, Miskoltzon, Szikszón, és Aszalón.

* GIRMES. Magyar falu Zemplén Vármegyében, lakosai katolikusok, fekszik az alsó járásban, határja közép termékenységű.

* GIRO. Elegyes magyar falu Fejér Vármegyében, lakosai katolikusok, határja középszerű, valamint vagyonnyai is meglehetősek lévén, második Osztálybéli.

GIRÓTZ. Tót falu Zemplén Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kosarocz, és Giglocz között, dombos határja három nyomásbéli, gabonát, árpát, és zabot terem, erdője van, piatza Varannón.

GIRODA. *vagy Giritto.* Oláh falu a' Bánátban, földes Ura Sándor, vagy Gróf Álthán Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Temesvárhoz nem meszsze. Határbéli réttyei marháinak alkalmatos szénát hoznak, piatzozása Nagy Bányán, és Kis Bányán, a' hova jó útakon járnak, itatója alkalmatos, fája tűzre, és épűletre elég, szőlei saját határjában vannak, néha makkja is elég terem, almás kertyei is vagynak, nádra semmi szükségjek sints, a' Királyi Bányák közel lévén pénzt kereshetnek, második Osztálybéli.

GIRÓT. *Tótfalu.* A' T. betűben.

GIRTZ. *Gschiesz.* Német falu Sopron Vármegyében, földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Ország úttyában, Vulka vizének a' fertőbe való bé folyásánál, Sopronhoz három mértföldnyire, Posta is van benne, határja meglehetős termékenységű, réttye, legelője jó, eladásra is alkalmatossága lévén, második Osztálybéli.

GISDIA. Oláh falu a' Bánátban Temes Vármegyében, lakosai ó hitűek, fekszik Lippától fél mértföldnyire, lakosai méhekkel, marhák-

marháknak hízlalásával, és pálinka főzéssel kereskednek, határja közép termékenységű, réttye jó, legelője, fája van, második Osztálybéli.

Gissedo. Banáthéli falu Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Lugoshoz ¾ mértföldnyire, határja jó termékenységű.

Gissingen. *Kövesd* nevezet alatt.

Gladna. *Német Gladna, és Oláh Gladna.* Elegyes két falu a' Bánátban Krassó Vármegyében, földes Ura a' Kincstályi Kamara, lakosai leginkább ó hitűek, fekszik Faséthoz ¾ mértföldnyire, határjában meglehetős vas bányák vannak, földgye közép termékenységű, réttye, legelője van, harmadik Osztálybéli.

Gladova. Banátbéli falu Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Facséthez fél mértföldnyire, határja közép termékenységű, réttye, legelője jó, második Osztálybéli.

Gláshütten. *Üveghuta*, több Vármegyékben, az Ü. betűben.

Glázhütten. Két német kisded faluk Vás Vármegyében, egyiknek földes Ura H. Eszterházy Uraság, másiknak pedig G. Batthyáni Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek Szalonakhoz mintegy két órányira. Határjok soványosak, fájok bőven van.

Glázhütten. *Alt Glázhütten, Neu Glashütten, ó, és új Bánya.* Két elegyes faluk Baranya Vármegyében.

Glebán. *Glebani. Gbellani.* Tót falu Trentsén Vármegyében, lakosai katolikusok, fekszik a' Szétséni Uradalomban, határbéli földgye termékeny, legelője, fája elég, piatzozása szomszédságban, első Osztálybéli.

* Glek. Banátbéli falu.

Glibaricza. Malom Baranya Vármegyében.

Glinboka. Elegyes falu a' Bánátban Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Karansebeshez nem igen meszsze, határja meg lehetős.

Globoko. Horvát falu, Szala Vármegyében, földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok. Határja soványas, vagyonnyai is tsekélyek lévén, harmadik Osztálybéli.

Glod. Oláh falu Máramaros

ros Vármegyében, földes Urai Dunka, és más külömbféle Urak, lakosai ó hitûek, fekszik Sajó Pojanához, Budfalvához, és Szlatinkához is egy órányira. Szûk, és terméketlen határja, két fordúlóra osztatik, melly többnyire tsupán zabot terem, hajárjában vágattatnak a' lakosok által malom kövek is, mellyeknek elárúlásával pótollyák szükségjeket, második Osztálybéli.

GLOD-SZLATNIKA. Az Sz. betûben.

GLOGON. Szabad puszta Torontal Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara.

GLOGOVETZ. *vagy Glogovátz.* Sváb falu Arad Vármegyében, itten vagyon a' régi Arad, vagy is *Orod* Prépostság, és a' Váras, melyben vak BÉLA Ország Gyûlést tartott, az északi határ részén, hét nagy hat ölnyi halom dombok még mái napig is meg vagynak, a' hol BÉLA felesége *Heléna*, Úzi Zomb, Opos Tanátsosok, köz segedelmével, a' Gyûlés alatt, Bélának szeme kitolatói közzûl, nehány 100 Urak, 's Nemesek meg ölet tetvén eltemettettek; ekkor származott a' nevezetes említett hét halom. Lakosai katolikusok, fekszik Maros vize mellett, Aradhoz nem meszsze. Határja termékeny, káposztával, és más holmivel kereskednek, eladásra jó módgya, fája van, sarjút is kaszálhatnak, ambár Maros vize által néha károsíttatik, mindazáltal elsô Osztálybéli.

GLOSITZA. Banátbéli falu, fekszik a' Pántsovai járásban.

GLOZSÁN. Elegyes Tót, és rátz falu Báts Vármegyében, földes Ura Gróf Hadik Uraság, lakosai evangelikusok, és ó hitûek, fekszik Begecshez 3050, Új Futakhoz pedig 5400 bétsi ölnyire, határbéli szántó földgyei leg inkább búzát, zabot, és árpát teremnek, réttyei jók; Új Vidéktôl két órányira lévén, terméseiket eladás végett oda hordgyák, itatója meglehetôs, Szerimben szôlô kapállással pénzt kereshetnek, a' hol némelly lakosoknak szôleik is vagynak, erdejek, szôlejek nintsen, nádgyok kevés, malmai a' mellette folyó öreg dunán, harmadik Osztálybéli.

GLUKNO. *Glukenau.* Német falu Szepes Vármegyében, lakosai katolikusok, fekszik Mindszenthez nem messzsze, mellyhez határja is hasonlító,

* GNOTH-

* Gnothfalva. Elegyes falu Kis Hont Vármegyében, fája nintsen elég, legelője szoross, 's földgye is soványas lévén, harmadik Osztálybéli.

Gnazna. *Knizen, Gnazdo.* Mezô Város, Szepes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai leginkább katolikusok, fekszik Podolinhoz nem meszsze, Poprád vizéhez is közel; egy azok a' Városok közzûl, mellyeket Zsigmond Király a' Lengyeleknek elzálogositott vala. Határja középszerû, réttye, legelője elég, fája mind a' két féle, második Osztálybéli.

Goberling. *Koberling.* Német falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szalonakhoz nem neszsze, 's ennek filiája, savanyú vizének tisztító ereje van; fürész malom is van itten, határja hegyes, de jó, vagyonnyai külömbfélék, második Osztálybéli.

GoczNod. *Gottesgnad.* Tót falu Posony Vármegyében, földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gidra vize mellett, Báhonynak szomszédságában, Nagy Szombathoz egy, és $\frac{1}{4}$ mértföldnyire. Szántó földje közép termékenységû, de legelöje, 's réttye igen kevés, erdeje semmi sints, vagyonnyainak eladására jó módgya van, második Osztálybéli.

Gocs. *Goczov.* Tót falu Gömör Vármegyében, földes Ura G. Andrásy Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Dopsinához mellynek filiája, egy mértföldnyire, határjának nagy része hegyes, és köves, melly nehezen miveltetik, réttyei a' hegyeken ritka fûvet teremnek, legelője jó, fája mind a' két féle, malma, piatzozása két, 's három mértföldnyire, keresetre jó módgya az Uraságnak vas hámorában, káposztás földgyei is meglehetôsek, második Osztálybéli.

Godinovasella. Elegyes oláh falu a' Bánátban Krasó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai leginkább ó hitüek, fekszik Lippához más fél mértföldnyire, határja közép termékenységû, vagyonnyai meglehetôsek, harmadik Osztálybéli.

Godisa. *Gudiszár.* Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura Sanska Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a'Hegyközi járásban,

határja jó termékenységû, tulajdonságai jelesek; de mivel földgye nehezen mivelteţik, a' második Osztályba tétetett.

GODONY. Malom Zemplén Vármegyében.

* GÓDORHÁZA. Elegyes magyar falu Vas Vármegyében, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gothárdhoz mintegy mértföldnyire, határja soványas, tulajdonságai Beretsához hasonlók, harmadik Osztálybéli.

GÓGÁNFA. Magyar falu Sopron Vármegyében, földes Ura G. Szecsényi Uraság, s' a' Czenki Urad. tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Czenktôl délnek $\frac{1}{4}$ órányira, határja közép termékenységû, van a' falunak köz erdôje.

GOGÁNYFA. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Martzal vizéhez közel, Somogyhoz egy mértföldnyire, határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélek, második Osztálybéli.

GOITSEST. *vagy Goizest.* Oláh falu Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai ó hitûek, határja jó termékenységû.

GOLÁNKA. Elegyes falu Ungvár Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Tibéhez nem meszsze, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GOLCZ. Elegyes falu a' Banátban Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, és többen ó hitûek, fekszik Karansebeshez egy mértföldnyire. Határja közép termékenységû, réttye, legelôje jó, második Osztálybéli.

GOLENA. Tót falu Ungvár Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Tarján Bisztrához nem meszsze, mellyhez határja is hasonlító.

GOLICZA. Szabad puszta Szala Vármegyében, fekszik Szent György Völgyének szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

GOLIMBERG, *Kallemberg.* Elegyes kis falu Szepes Vármegyében, földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, határja soványas.

GOLOP. Magyar falu Abauj Vármegyében, birtokosai Vay, és több külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Monokhoz

nokhoz nem meszsze, és ennek filiája, határbéli földgye középszerû, mind a' két féle fája hibázik, határjának harmad része jeles, eladásra jó alkalmatossága van, második Osztálybéli.

GOLOP. Magyar falu Zemplén Vármegyében, földes Urai B. Vay, és több Uraságok, kinek kástéllyával ékeskedik, lakosai reformátusok, fekszik Tállyához, és Monokhoz is ¼ mértföldnyire, fekete nyirkos földgye három nyomásbéli, melly minden veréményt meg terem, szénája kevés, piatzok Tokajban, Tályán, és Bodrog Keresztúrban.

GOLSZ. *Gálos* nevezet alatt.

GOMBA. Magyar falu Pest Vármegyében, földes Ura Fáy Uraság, lakosai katolikusok, és többnyire reformátusok, fekszik Maglódhoz egy, és ¼ mértföldnyire. Határbéli földgyei középszerûek, fája elég, szôlei jók, tulajdonságai hasonlók Bényéhez, második Osztálybéli.

GOMBA. Magyar falu Posony Vármegyében, földes Urai Kempelen, Farkas 's több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' Csalóközben, Csörtöknek szomszédságában, mellynek filiája, Luipersdorftól nem meszsze, eredeti helye a' XIIIdik és XIVdik században el híresedett Gomba nemzetségnek; az után a' Cziszterciták vévék meg Miholányi Uraságtól, néhai Szeleptséni Érseknek idejekor igen nevezetes, posztót készitô ház, *vagy Fábrika vala itten*, mellybôl a' külföldiekhez hasonlók kerûltek vala ki; de mint hogy a' kôltség felûl haladá a' jövedelmet vége szakadott. Ez idôben az Érseki kastély mellett, jeles halas tó, és más ékességek is valának itten. Sovány, köves és szük határja van; erdejét egyedûl Kempelen Úr bírja, tehát széna, és fa nélkûl szûkölködik.

GOMBA. *Kis Gomba*. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Balaton tavához közel, Martzalnak szomszédságában, mellynek filiája, Bottyánhoz egy, és ¼ mértföldnyire. Határjában minden javai vannak, szôlö hegye is lévén, elsô Osztálybéli.

GOMBA. *Nagy Gomba*. Magyar falu Somogy Vármegyében, birtokosai Desô, és

külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik az elôbbeninek szomszédságában, vagyon fája tûzre elég, makkja nintsen; de más javai vannak, úgy mint legelôje, termékeny földgye, és szôlö helye is, elsô Osztálybéli.

* GOMBAS. Tót falu Liptó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, fekszik a' Likavai Uradalomban, Vág vize mellett, Rozenberghez más fél mértföldnyire, legelôje elég, 's az Uraság engedelméből fája épületre, és tûzre ván; de mivel földgyének fele egy keveset soványas, fele pedig határjának hegyeken fekszik, második Osztálybéli.

GOMBOS. Tsárda Abauj Vármegyében.

GOMBOSI PUSZTA. Igen nevezetes majorságú puszta Heves Vármegyében, földes Ura Hertz. Grazsalkovich Uraság, a' kinek tágas szép épületû búza tárháza, és szarvas marhákra készített igen nagy istállója van itten; kô fallal körül vétettetve, és nevezetes faragott kövekből készûlt képekkel ékesíttetett, fekszik Aptznak szomszédságában, mellynek filiája. Határja gazdag termékenységû, és a' marháknak tenyésztetésére kiváltképen alkalmatos.

GOMBOSFALVA. *Gombosevtze.* Tót falu Sáros Vármegyében, földes Urai Gombos, és más Urak, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Eperjeshez egy mértföldnyire, 's az Uraságnak kastéllyával díszesíttetik. Ámbár egy nyomása határjának soványas; de mivel az is, ha miveltetik meglehetôs gabonát, és bôven terem, réttyei kétszer kaszáltatnak, legelôje, és szükséges erdeje is van, piatzozása kettô, a' hol vagyonnyait jól eladhattya, elsô Osztálybéli.

GOMBOSSZEG. Szállás Szala Vármegyében, földes Ura a' Szombathelyi Püspökség, fekszik Milleiegyházszegnek szomszédságában, és annak filiája.

GONOZD. Szabad puszta Tolna Vármegyében.

GONTERHÁZI. Kis falu Szala Vármegyében, földes Ura H. Eszterházy Uraság.

GÓR. Magyar falu Vas Vármegyében, birtokosa a' Genevai közönséges társaság, lakosai katolikusok, fekszik a' Sárvári Uradalomban, határja jó termékenységû, réttye, legelôje jó, második Osztálybéli.

GORANYETZ. Tót falu Sá-

ros

ros Vármegyében, földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és ó hitűek, határja nem igen termékeny, legelője mind azon által elég, marhákkal kereskednek lakosai, fája min a' két féle, harmadik Osztálybéli.

GORDINOVETZ. Elegyes horvát falu Szala Vármegyében.

GORDISA. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai leginkább reformátusok, fekszik a' Siklósi járásban, nap kel. Mattyal, ézak. Ipátsfával határos, a' Dráva mentében, tavakkal környűl véve, mellyek halakkal ugyan bövelkednek, de ha Dráva vize ki önt, falujokból alig járhatnak ki 's be a' lakosok, legelőjökön sok szép marhát nevelnek. Határja három nyomásbéli búzát, kukoritzát, zabot terem, erdeje vagyon, halait Siklóson szokták eladni.

GORDON. Szabad puszta Veszprém Vármegyében, határja jó termékenységű, és a' marháknak legeltetésekre kiváltképen alkalmatos.

GORICZA. Horvát falu Vas Vármegyében, földes Urai G. Batthyáni, és G. Szapáry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Martyántznak szomszédságában, mellynek filiája, határja jó termékenységű, tulajdonságai hasonlítanak Csernótz falujáéhoz, első Osztálybéli.

GORITSÁN. Horvát falu Szala Vármegyében, földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gordinovetzhez nem messze, határjának külömbféle minéműségeihez, 's jeles vagyonnyaihoz képest, első Osztálybéli.

GORITSITZA. Horvát falu Szala Vármegyében, földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Snihalievetznek szomszédságában, mellynek filiája, határjának soványsága, 's vagyonnyainak tsekély mivolta szerént, harmadik Osztálybéli.

GOROND. *Goronda.* Orosz falu Bereg Vármegyében, földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai görög katolikusok, fekszik a' Kaszonyi kerületben. Határbéli szántó földgyei gabonát teremnek, makkos erdeje van, de sovány a' határja, piatzozása sints meszsze, Munkátson két mértföldnyire, a' második Osztályba tétettetett.

GOROSDIA. Oláh falu Arad Vármegyében, földes Ura Kaszonyi Uraság, lako-

sai ó hitûek, fekszik Borosjenôhöz két, és ¾ mértföldnyire, határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, második Osztálybéli.

GOROSTO. Tót falu Ungvár Vármegyében, földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Tibének szomszédságában, és határja is hozzá hasonlító.

GOROSTÓ. Tót falu Ungvár Vármegyében, földes Ura Ajhofer Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Tibének szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GORTVA. Elegyes falu, vagy szabad puszta, Gömör Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és más félék, fekszig Söreghez nem messze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

GORUBKA. *Ördög Gorubka, vagy Porubka.* Tót falu Ungvár Vármegyében, földes Urai több Urasagok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Tibéhez közel, és ugyan határjaik is hasonlók.

GORUJE. Oláh falu Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai ó hitûek, határja közép termékenységû.

GOSTELEK. Tsárda Békes Vármegyében.

GOSZTOLYA. Horvát falu Szala Vármegyében, földes Ura G. Szapáry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Szaladi járásban, szôlei meglehetôs borokat teremnek, eladásra is jó modgyok van; de mivel határja hegyes, és völgyes, a' harmadik Osztályba tétettetett.

GOSZTONY. Magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura Hertelendy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tsákányhoz nem meszsze, Körméndhez más fél mértföldnyire, határja gazdag, vagyonnyai jelesek, tulajdonságaira nézve hasonlít Balogfához, elsô Osztálybéli.

GOTHÁRD. *Szent Gothárd.* Német mezô Város, Vas Vármegyében. Az Sz. betûben.

GOTTLÓB. Német falu Torontal Vármegyében, földes Ura G. Liptai Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szent Miklóshoz, Sz. Marjához, és Triebszvetterhez nem meszsze, határja jó termékenységû, erdeje, fája, szôleje nintsen, vagyonnyainak eladására alkalmatos módgya, Hátzfelden, Temesváron, és Török

rök Becsén, második Osztálybéli.

GOVEDOJOVA. Elegyes falu a' Banátban, fekszik a' Pantsovai kerületben.

* GOVESDIA. Oláh falu Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Lippához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja közép termékenységű, vagyonnyai külömbtélék, második Osztálybéli.

GOVOSDIA. Elegyes oláh falu Arad Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik két hegyen, a' Kőrös mentében, határbéli földgye terméketlen, mivel némelly része sovány, azért kéntelenek élelmekre valót pénzen szerezni.

GÖBÖLJÁRÁS. Szabad puszta Fejér Vármegyében.

GÖBÖS. Elegyes falu Sopron Vármegyében, fekszik Csapodhoz nem meszsze, mellyhez határja is hasonlító.

GÖD. Nagy puszta Pest Vármegyében, földes Ura Hertz. Grazsalkovich Uraság, fekszik Vácz mellett, Szöddel, és Dunakeszivel határozva; nevezetes arról, hogy Váczi vásárok alkalmatosságával a' barom vásár rajta tartatik, melly sok ezer darab marhának alkalmatos legeltetést szolgáltat.

GÖDÉNYHÁZA. *Gugyi.* Elegyes Magyar falu Ugocsa Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, fekszik Batár vize mellett, igen közel Királyházához, Csornától két, Tekeházától három fertály órányira. Határja két nyomásbéli melly búzát keveset, hanem rozsot, zabot, és kukoritzát inkább terem, erdeje, fája, szénája, legelője bővséggel, fazekas mesterségből élnek többnyire.

GÖDÖLŐ. *vagy Gedellő.* Népes mezö Város Pest Vármegyében, földes Ura Hertz. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik egy jeles völgyön az Ország úttyában, Hatvan, és Pest Városa között, Hatvantól, és Pesthez is három mértföldnyire, hajdani birtokosa Bossányi Uraság vala, azután más Uraságok; nevezetessé tette e' Várost, néhai Gróf Grazsalkovich Antal Uraság, vólt Királyi Kamarának fő Igazgazója, a' ki itten egy jeles, és Várhoz hasonlító Kastélyt építtete, mellynek közepén egy verö óra van, 's az egész épület, nem közönséges ízlést, és méltóságot mutat,

mutat, külömbféle jeles szobáji között, leg nevezetesebb a' Zála, vagy vendég szoba, melly fejér márvány színnel ékesíttetett, 's kárpíttyai, és a' falnak táblai pedig arannyal jelesen bészegettetek. Második az úgy nevezett MÁRIA THERÉZIÁNAK szobája, melly itten nehány napokig benne lett tartózkodásának emlékezetére neveztetett, 's e' halhatatlan emlékezetű kegyes jó Királynénknak mesterségesen készűltt életekori test állásához hasonló nagy képével dízsesíttetett. Harmadik nevezetes szoba, mellyben *Hertzeg Eugénius* ágya szemléltetik, a' több mint egy harmintz szobák is, külömbféle drága selymekkel 's atlatzokkal, és válogatott hertzegi házi eszközökkel, méltóságosan ki ékesíttettek. Nevezetes e' ritka szépségű Kastélyban, az Uraságnak kápolnája, vagy Temploma a' leg újjabb római ízlés szerént építtetve, melly Nepomúczénus Szent Jánosnak emlékezetére szenteltetett. A' négy oszlop között felemeltetett drága ékességű óltári készűlet, és Kép felett, ezek a' szavak olvashatók; *Nulli Sanctorum sed Domino Sanctorum, in memoriàm Sanctorum, exstruimus altaria.* A' Hertzegi imádkozó hely alatt, mellyben a' Hertzegi könyvtár van, szemléltetik néhai Gróf Grazsálkovich Antal Uraságnak külömbféle kövekből kirakott, 's jelesen eltalálltt mejj képe. Nevezetes épületek továbbá a' Hertzegi tántz, és komédia házak, 's nem külömben a' ló iskosa is, mellyek az útasoknak figyelmetességeiket nem ok nélkül indíttyák fel; valamint a' nagy, és mesterségesen készűlt hertzegi kert, melly mind külömbféle külső Országi fákkal, mint másutt alig látható ritka virágok nemeivel bővelkedik, 's egy eltévelyítő útas kertel, (Labirinthus) három ugró kútakkal, és a' nevezetes Király hegyével, mellyben a' régi Magyar Királyoknak, mejj képei szemléltetnek, 's a' kertnek egész intézete tsudálkozásra méltó ékességgel készíttetett. Nevezetes továbbá e' Hertzegi kertben a' két hantokkal, és mohhal öszve rakott jó magosságú, 's külömbféle, képekkel ékesített épületek is, és a' Király hegyének által ellenében lévő *Kalvária* hegye, mellynél lévő nagy kő kádban foly öszve *Pazsag* vidék-

vidékjétől az ugró kútakban bele folyó víz. Ugyan e' Kalvária hegyénél kezdődik, az a' szép erdő, mellyben a' Hertzegi mulatságokra, külömbféle játékos helyek készíttettek, még az istállóknak boltozattyait is márvány kő oszlopok tartyák, és a' válúk is márvány kövekből készültek, a' rátsok pedig minden lovak számára jelesen el szakasztva vas veszszőkből. Nevezetes továbbá a' konyha kertben, az az oszlop, melly tiszta sóbol van, 's különös *fedezet* alatt tartatik; a' konyha kert mellet van a' nagy vadas kert kőfallal körül vétettetve, ennek végénél kezdödik pedig a' fátzán kert, 's majd ezeknek oldalában, a' hertzegi mulatságra rendeltetett kies erdő, mellyeken keresztül készíttetett egy gyönyörű élő fákkal árnyékozó út, a' konyha kertől fogva egész *Besnyőig*. A' Városbéli épületek között nevezetesebbek az Uraság tisztyeinek lakó helyei, a' piatz közepén pedig Boldogságos Szűz MÁRIÁNAK képe, az előtte lévő ugró kúttal egyetemben, a' vendég fogadó, és a' serház. Útszai között pedig legnevezetesebb az Ország úttyában lévő házak, a'ser ház, mellyek egyenlő mérték szerént építtettek, és többnyire a' földes Uraságnak költségével. A' Városon kivül van még az Uraságnak *bontsok* hegye mellett lévő szőlö hegyen, egye nevezetes szűretölő háza és pintzéje, mellyben a' Therézia hordója azért nevezetes, mivel magában négy száz akó bort foglalhat, 's halas tavai is jelesek; a' malmok pedig mellyek egy emeletre épültek elég hasznosak, mivel *szárazságok* idején is mindenkor őrölnek. Lakosai a' Városnak szolgalmatosak, 's rész szerént külömbféle mesterségeknek üzese által, rész szerént pedig gazdaskodás által élnek. Határja közép termékenységű, fája mind a' két féle elég, piatzozása hasznos Pesten, de mivel földgyének nagyobb része homokos, második Osztálybéli.

GÖDÖLŐI URADALOM. Földes Ura Hertz. Grazsalkovich Uraság, magában foglal húsz falut, úgy mint: Gödöllő, Bag, Héviz, Gyerk, Kartal, Matsa, Zsidó, Újfalu, Szent Miklós, Sződ, Dunakész, Csömör, Kerepes, Csík, Tartsa, Soroksár, Vetsés, Kakuts, Örkény, Tatár Szent György, Etser, Issaszeg, Dány,

Dány, pusztákat pedig ezeket, úgy mint: Lôrintzi, Péteri, Gubats, Halom, Szent Király, Nyíregyháza, Besnyô, Egerszeg, Alap, Göd, Gsörög, Szent Mihály.

GÖDÖR. Magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura Saller Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Kôszegi járásban, határja középszerû, tulajdonságai hasonlítanak Berkefaluéhoz, második Osztálybéli.

GÖDÖR. *Boros Gödör, vagy Német Gödör.* Elegyes német falu Vas Vármegyében, földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik a' Kôszegi járásban. Határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, és jók, bora melly Sándor hegyén terem kedves, második Osztálybéli.

GÖDÖR. Szabad puszta Bars Vármegyében.

GÖDÖRHÁZA. Elegyes falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni, vagy G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között, Velemérnek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû.

GÖDRE. *vagy Gödri, Gedri.* Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura Siskovits Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' hegyközi járásban, határbéli szántó földgyei nehezen mivéltetnek, mivel majd mindenütt hegyes, 's völgyes helyeken fekszenek, harmadik Osztálybéli.

GÖLLE. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura a' Goritzi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Igálhoz nem meszsze. Kivévén a' fát minden javai vagynak, 's földgye kiváltképen termékeny lévén, elsô Osztálybéli.

GÖLLNITZ. *vagy Gelnitz, Hnilecz.* német mezô Város Szepes Vármegyében, földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Gelnitz vize mellett, Remete, és Krompack között. Ispotálya van, vasa, és hámora is nevezetes, rezet ásnak bányaiban, 's vas drótokat is készítenek, Bányai már 1280-dik esztendôben esméretesek valának, lakosai némettûl beszélnek ugyan; de sokkal külömbözôbb hangzatot, és kimondást adnak a' szavaknak mint Lôtsén, vagy másutt, a' hol némettûl tisztán beszéllenek; ezek pedig darabos, és idomatlan hangokkal élnek. Nem meszsze

sze látszatik a' Várostól egy régi Várnak avagy kastélynak omladékja. Határja soványas, keresetre jó módgya minden nap a' Bányákban, fája mind a' két féle, az elsô Osztályba számláltatott.

GÖMÖR VÁRMEGYE. *Comitatus Gömöriensis. Gömörer Gespanschaft. Gömörszke Sztolitze.* Nevezetét vette Gömörtôl e' Vármegyének régi Városától. Lakosai magyarok, kevés németek, és tótok. Hoszsza e' Vármegyének Putnoktól, Polvolkáig tíz mértföldet tészen, szélessége pedig Rozsnyó felé, Kis Hont Vármegyének határjaig, Jánositól Rimaszombat felé hat mértföldet. Határos e' Vármegye nap kelet felôl Torna, és Borsod Vármegyekkel. nap nyugot felé pedig a' Király hegye, (*Kralova hora*) keríti, Liptó, Zólyom, és Kis Hont Vármegyék mellett; észak felé szomszédságában van Szepes Vármegye, dél felôl pedig rész szerént Kis Hont, rész szerént pedig Füleknél Nográd Vármegyék környékezik. Vidékje e' Vármegyének hegyes, és völgyes, kivált észak, és nap nyugot felôl; egyébaránt térségein jó termékenységû földet szolgáltat lakosainak. Hegyei között nevezetesebbek ezek:

1sô. *Pozaló* hegye, németûl *Okszenberg*, totúl *Volovetz*, a' Bánya hegyek közzé számláltatik, mint hogy sok vas, és ezüst is ásattatik kebeléből, nagy és magos tetôjével, minden Rozsnyai hegyek felett emelkedett, 's külömbféle mesze terjedô részeivel, Szepes Vármegyéig terjed: tetôje kopasz, oldalai pedig külömbféle élô fákkal, 's vadakkal gazdagok.

2dik. A' *Fekete hegy*, *Svartzenberg*, *Tsernahora*: Dopsina Városa mellett van, 's az elôbbihez nagyságára nézve majd hasonló, most is hasznos ugyan, mind réz, mind pedig vas Bányáiért; de hajdan még hasznosabb vala, míg a' Bányabéli fakadozó vizek, az asást nem akadályoztattak. Erdeje nagy, és gazdag, tetôje pedig, és más helyett, oldalain is hasznos legelôt szolgáltat.

3dik. A' Murányi hegyek, és erdôk, *Muranszke hore*. Kezdôdnek a' Dopsinai hegyeknek végezeteknél, 's külömbféleképen emelkedett erdôivel Kis Hontnak észak felôl való részénél, határt

tárt választván, Zólyom Vármegye felé terjed, néhol meredek kőszíklái vagynak. 4dik. A' Pelsőtzi hegy, melly tsudálatos alkotásával egy mértföldre terjed. A' körűlötte lévő völgyek, mind Rosnyó, mind pedig Csetnek felöl falukkal gazdagok, maga pedig az erdős hegy, a' természettől készűlt kősziklákkal, mint valamelly sövénnyel van körűl vétetve. Tetője e' hegynek rész szerént kopasz, rész szerént pedig élő fákkal gazdag, 's mind a' juhoknak, mind a' szarvas marháknak, gazdag legelőt ád, sőt azon kivül még kiváltképen való jó rétek is vagynak rajta. Midőn hajdan *Bebek* még pásztor vala, és a' Pelsőtzi hegyekben gulyájának nyoma után ment vólna, egy kőszíklának hasadékjában, felette nagy kintsre talált vala, mellyből annakutánna hét Várakat épittetett. Mert azt állíttyák, hogy *Bebek* épittette *Murányt*, *Krasznahorkát*, Szadvárt, Tornát, Szendrőt, Regétzét, és a' Füleki Várat is. Attya 's törsökje *Nedek*, vagy a' régi íratok szerént *Bubek* vala, ez idővel annakutánna igen híres, és gazdag nemzetségnek, melly az Ország Bárói méltóságával is díszeskedett. Menedék helye tsak három van a' Pelsőtzi hegynek, úgy mint Rosnyónák, Berzéte felől a' Csetneki völgyről, más menedék hely van dél felől való részén, harmadik Pelszőtz Városánál. Több hegyei e' Vármegyének kissebbek, és külömbféle gazdag élő fákkal, vadakkal, és jó legelőkkel megáldattattak. Folyó vizei között nevezetesek ezek:

1ső. *Garam vize*. Ered Tergár nevű falu felett a' Király hegyi erdőben, onnan Zavadka felé foly, 's a' t. (lásd Garam nevezet alatt).

2dik. *Sajó vize*. Ered a' Dopsinai kegyekben kiváltképen Radovánál, külömbféle kút fökből, és kisded patakokból, 's *Felső Sajó* falut meg haladván dél felé Rosnyó Városa alá foly, hollott *Tseremosna*, és *Krasznahorka* vizeivel öblösíttetvén, sebessen foly Pelsőtz felé, 's Csetnek, vizével nagyobbíttatik. Azután Beretke alá foly, 's a' Murányi völgybe szakad; Jolsva vizét is magában veszi, 's Gömör Városát keresztűl folyván Putnok felé foly; az után Túrótz, és Balog vizeivel megdagadván, 's Patina vizét is öblébe fogadván, Lenártfalvánál

vánál foly által Borsod Vármegyébe; halakkal bővelkedik, kiváltképen szép hartsákkal, 's menyhalak is számosan találtatnak benne. Ónod, és Lád között hasznos, és nevezetes malmokat hajt, 12. 13. kerekekkel.

3dik. *Rima vize.* Ered Kis Hont Vármegyében Tiszóltz Várasa felett, és darabos mély völgyön foly által Gömör Vármegyében Jánosinál Rimaszombat alatt: két mértföldnél tovább meg tartya folyását, míg Lénártfalvánál a' Sajóval egygyesíttetnék, mellyel essős idők alkalmatosságával kártékonykodó vízzé válik.

4dik. *Balog vize.* Ered Hont Vármegyében, és az egész völgynek, mellyen foly, nevezetet szolgáltatott, mert ettől hívják Balog Völgyének; ez is Lénártfalvánál foly a' Sajóba.

5dik. *Túrotz vize.* Ered a' Kis Honti hegyek között, 's minekutánna tsavargó folyásával e' Vármegyének némelly helységeit nedvesítette Runyánál Putnok Városa felett egyesül Sajó vizével.

6dik. *Tseremosno.* Különbféle kút fökből származik Torna Vármegyében, 's Derne víznek is neveztetik, azután Krasznahorka felett, Patsa, és Hosszú réti tsermellyekkel öblösödvén, Berzéte mellett foly a' Sajóba.

7dik. *Jolsva vize.* Ered a' Murányi hegyekben, 's Murány vizének is neveztetik, négy mértföldig tartó folyása után Beretkénél egyesül Sajó vizével.

8dik. *Csötnek, vagy Csetnek vize.* Ered *Tserna Lehota* felett, a' honnan Csetnek felé foly le, 's innen Pelsötz felé, két mértföldnyi futása után, lessz egyé a' Sajóval; mind ezek a' vizek, különbféle halakkal, és jó ízű rákokkal bővelkednek. Levegője e' Vármegyének kiváltképen egészséges valamint lakosai is. Földgye termékeny kivált a' Balog völgyén, 's Sajó vize mentében, hidegebb részeiben pedig jó legelőt szolgáltat. Borai Borsod Vármegye felől meg lehetősek, és a' testnek táplalására alkalmatosak; nevezetesebbek pedig a' *Ragályi*, *Zubogyi*, *Keleméri*, és más némelly helyeken termett borai, mellyek a' N. Hont Vármegyebéliekhez majd hasonlítanak. Kertyei, és gyümöltsösei gazdagok, 's főzelekje is nevezetes, úgy mint a' *Szilitzei* borsó 's a' t. Marháik is jelesek, méhei hasznosak, a' felsőbb

része

része pedig e' Megyének melly terméketlenebb külöbféle bányákkal táplallya lakosait, 's vasa kiváltképen híres, és a' Diós Győrihez majd hasonlító. Nevezetes barlangja is van, mellyet lásd *Agtelek* nevezet alatt. Közönséges lakosai rész szerént föld mivelésből, rész szerént kereskedésből élnek, ugyan is némellyek Tokajból sót hordanak Rosnyó vidékjére, 's ott nyereséggel árúlgattyák, mások ismét mézzel, és viasszal kereskednek, leg nevezetesebb kereskedések van, a' Csetneki, és Dopsinai vertt, 's öntött vasakkal, mellyeket Pestre, 's más helyekre is elszállítván, jó nyereséggel szokták el árúlgatni. Mind öszve 312 lakó helyek vagynak benne, 's a' Rózsnyai Püspöki Megyéhez tartozik.

GÖMÖR. Régi mezö Város Gömör Vármegyében, földes Ura Gerhárdt Uraság, lakosai evangyelikusok, fekszik Sajó vize mellett, melly folyó víz e' Városnak alsó részét hasíttya, Rozsnyóhoz $3\frac{1}{2}$, Jolsvához pedig 2 mértföldnyire, 's az evangelikusoknak oskolájok által nevezetesíttetik, hova a' magyar Nyelvnek kedvéért is számosan öszve gyûlnek a' tanúló ifjak. A' Város mellett látszatik a' Vár hegyen, egy régi Várnak omladékja, mellytől a' Vármegye nevezetét vette, lakosai rész szerént kézi mesterséggel, és gazdáskodással foglalatoskodnak, nevezetesíti e' helyet *Gyöngyösi István* nevezetes Magyar költö, a' ki itten Vitze Ispányi hivatalt viselt életében: ezen kivül egy nevezetes hegedûlö személy is vala itten, a' ki *Tzinka Pannának* neveztetett, 's tanítóját a' muzsikálásban nem tsak felûl haladta; hanem magának nagy hírt, és ritka meg betsûltetést is szerzett, 's az Uraságoktól húsz mértföldnyire is elvitetett; meg halt 1772dik esztendöben. Határja jó termékenységû, réttyei kiváltképen jók, ha Sajó vize által nem károsíttaknak: híres dohányt is termesztenek lakosai, fája tûzre van, gyümöltsösei kiváltképen jók, de leg inkább emlékezetet érdemel itten az Uraságnak díszes kastéllya, és gondos szorgalommal mivelt tseresnyés kertye, melly e' vidéken nevezetes; káposztájok, és dinnyéjek is szépen terem e' városbéli lakosoknak, halászattyok Sajó vizén, mellyen híd is van a' lakosoknak

nak hasznokra, első Osztálybéli.

GÖMÖR PANYIT. A' P, betűben.

GÖMÖRI. Magyar falu Gömör Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Rima vizétől mintegy kis mértföldnyire, Serkéhez nem meszsze, Várgedének szomszédságában, mellynek filiája, határbéli földgye közép termékenységű, fája mind a' két féle, legelője elég, gyümöltsös, konyha, és káposztás kertyei jók, kendert áztató vize alkalmatos, nyír vízzel is kereskednek, második Osztálybéli.

GÖNCZ. Régi mező Város Abauj Vármegyében, birtokosa G. Csáky Uraság, lakosai katolikusos, és reformátusok, hajdan nevezetesebb, és híresebb is vala, a' mint *Bombardi* Hung. modern. p. 133. és Turótzi Ung. Septemtr. p. 176 elő adták. Itten lakott vala néhai Károlyi Gáspár Predikátor, a' kinek Bibliabéli fordítása olly betses, tiszta, és könnyű magyarságáért. Határbéli legelője szoross, erdeje mind a' két féle szükségre elég, szőlö hegyei nagyok, 's hasznosak, országos vásárja esztendőben négyszer esik, külömbféle jeles vagyonnyaihoz képest első Osztálybéli.

GÖNTZ RUSZKA. Az R. betűben.

GÖNTÉRHÁZA. *vagy Göntzháza.* Magyar falu Posony Vármegyében, földes Ura Hert. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Somorjához fél mértföldnyire. Határja meglehetős termékenységű, egy részét a' szomszéd folyó víz szokta el önteni, réttye, legelője jó, el adásra megletős módgya, második Osztálybéli.

GÖNYŰ. *Felső Gönyű.* Magyar falu Abauj Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Kassai járásban, épületre fája nintsen, mivel felét szántó földgyének néha a' víz járja, ámbár Kassának szomszédságában lévén, vagyonnyainak el adására jó alkalmatossága van, mind az által második Osztálybéli.

GÖNYŐ. Magyar falu Győr Vármegyében, földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, kevés reformátusok, fekszik Duna vize mellett, a' Budai posta útban, Győrhöz két mértföldnyire, nagy vendég fo-

gadója, nevezetes Postája is van, kis határjának nagyobb része dombos két nyomásbéli, földgye igen homokos, kevés gabonát terem, szőleje nints, erdőt nevel, határjában van egy dűlő változó ér nevű hely, mellynek földgye igen termékeny, de néha Duna, és Bakony vizei szokták el önteni, második Osztálybéli.

GÖR. *vagy Guer.* Elegyes falu Vas Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai leg inkább katolikusok, fekszik Bőtöl nem messze, mellynek filiája Sopron Vármegyének szélénél, határja középszerű.

GÖRBED. *vagy Gurbegy.* Oláh falu Bihár Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Belényesi járásban, határja gazdag, réttye, legelője elég, vagyonnyai külömbfélék, és jelesek, elsö Osztálybéli.

GÖRBÖD. Elegyes magyar, és oláh falu, Szatmár Vármegyében, földes Ura Gróf Károlyi Uraság, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik a' Nagy Bányai járásban, Medgyes Tónak szomszédságában, térséges, és fejér agyagos határa 3 nyomásbéli, rozsot, kukoritzát, és zabot terem középszerűen, fája van, szőleje nints, piatza Meggyesen, és Szatmáron, második Osztálybéli.

GÖRBE. *vagy Görbö.* Magyar falu, vagy szabad puszta Tolna Vármegyében, földes Urai Csefalvai, és más külömbféle Urak, fekszik Pinczehelyhez nem meszsze, és annak filiája, 's határja hozzá hasonlító.

GÖRBÖ. Szabad puszta Szala Vármegyében, földes Ura G. Szécsényi Uraság, a' Pölöskei Uradalomhoz tartozandó, mellyhez délre három órányira fekszik, igen szép fiatal fenyves erdője vagyon.

GÖRBŐ. *Nagy Görbő.* Magyar falu Szala Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik az előbbeni faluhoz nem meszsze, Sümeghez mint egy mértföldnyire, határja meglehetős termékenységű, réttye, legelője elég van, szőleji tágasak, és borait jól eladhattyák, második Osztálybéli.

GÖRCSÖN. *Magyar Görcsön.* Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura Mihálovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Pétsi járásban, Baksának, és

Kis-

Kisdérnek is szomszédságaiban. Határjában földgyei, és réttyei középszerűek, szőleje, erdeje is van, piatza három órányira Pécsen, első Osztálybéli.

GÖRCSÖN. *Rátz Görcsön.* Rátz, és német falu Baranya Vármegyében, bitokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, leg inkább ó hitűek, fekszik a' Mohátsi járásban, Mohácshoz $1\frac{1}{2}$ órányira. Határja három nyomásbéli, vagynak jó gabona termő földgyei, szép szőlö hegyei, és réttyei.

GÖRGETEG. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura a' Veszprémi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Csokonyához nem messze, 's ennek filiája. Babotsához mintegy más fél mértföldnyire, Szőlö hegyei jók, fája, makkja, és legelője is elég van, de mivel földgyének egy része homokos, második Osztálybéli.

GÖRGŐ. Magyar falu Torna Vármegyében, földes Ura Hert. Eszterházy Uraság, és mások, lakosai reformátusok, fekszik Tornához egy mértföldnyire, határbéli földdye mindenféle gabonát terem, eladásra való módgya meglehetős, legelője elég, itatója alkalmatos, makkja, fája tűzre, és épületre elég, szőlei meglehetősek, szilvássai hasznosak, káposztás földgyei jók, keresetre alkalmatos módgyok, első Osztálybéli.

GÖRGŐ. *Gorg. Harhov.* Tót falu Szepes Vármegyében, földes Ura Görgei Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Készmárkhoz egy jó mértföldnyire, ambár mind a' két féle fája van kevés, legelője is elégtelen, de mivel földgye jó termékenységű, vagyonnyainak eladására alkalmatos módgya van, első Osztálybéli.

GÖRISITZA. *Gorisitza.* Név alatt.

GÖRLINTZ. Tót falu Vas Vármegyében, lakosai katolikusok, fekszik a' hegyek között, határja közép termékenységű.

GÖRÖGINYE. Tót falu Zemplén Vármegyében, földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kárnához $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes és agyagos határja három nyomásbéli, zabot, és krompélyt terem leg inkább, erdője bikkes, szőleje nints, vagyon határjában egy Vittczócz nevű pusztában lévő erdőtskében G. Csáky Uraságnak szép mulató helye.

GÖRÖMBÖLY. Tót falu Borsod Vármegyében, földes Ura a' Munkátsi egyesûltt Püspökség, Jakosai ó hitûek, fekszik Miskóltzhoz közel, holott piatzozása, legelôje elég, épûletre fája a' szomszéd Tapóltzai erdôböl, a' Csabai malmokhoz közel vannak, szôlö hegyei tágasak, termékenyek, és középszerû borokat teremnek, földgye a' hegyeken soványas, 's a' záporok néhol nem kevés károkat okoznak, mindazáltal más javaiért, elsô Osztálybéli.

GÖRÖSGÁL. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Urai B. Hunyadi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Német Ládnak szomszédságában, mellynek filiája, Szigethez egy, és $\frac{1}{4}$ mértföldnyire. Határja jó termékenységû, réttye, legelôje hasznos, elsô Osztálybéli.

GÖRSÖN. *Alsó, és Felsö Görsön.* Két magyar falukk Veszprém Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, fekszenek egymáshoz $\frac{1}{4}$ órányira, Martzaltó, és Ihász között, Acsádtól északra $\frac{1}{2}$ órányira, Pápához mint egy más fél mértföldnyire. Határjai jó termékenységûek, vagyonnyaik jelesek, réttyei hasznosak, eladásra jó alkalmatosságjok, a' kertyeik alatt folyó Tapolczafôi forrás hasznokra malmot hajt, második Osztálybéliek.

GÖSFA. Magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Szécsényi Uraság, az Egervári Urasághoz tartozik, lakosai katolikusok, különös szorgalmatosságú, föld és szôlö mivesek, fekszik hegyek között, Egervárhoz $\frac{1}{2}$ órányira. Határja gazdag, tulajdonságai hasonlítanak Andrásfához, híres borával kereskedik, fökép melly a' kerék hegyen terem, elsô Osztálybéli.

GRABÁTZ. Német falu Torontal Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Csatád, és Komlósfalunak szomszédságokban, határja jó tetmékenységû, legelôje, réttye nagy, erdeje, fája nintsen, eladásra jó módgya Nagy Sz. Miklóson, Temesváron, Török Becsén, második Osztálybéli.

GRABETZ. *Grabótz.* Elegyes magyar falu Tolna Vármegyében, földes Ura a' Tudományi Kintstár, az elôtt a' Szekszárdi Apátúré vólt, lakosai katolikusok, fekszik a' Völgységi járásban, határja

tárja gazdag termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, és jelesek, elsô Osztálybéli.

GRABENSCHAFTEN. *vagy Graberschaften.* Német falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság.

GRABROVNAK. *vagy Grabrovnik.* Horvát falu Szala Vármegyében, földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Stridóhoz, mellynek filiája nem meszsze. Határja soványas, 's vagyonnyai is tsekélyek, harmadik Osztálybéli.

GRADICSA. Tót falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni, vagy G. Szapáry és más Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik hegyes helyen Tissinához közel, és ennek filiája, határja jó termékenységû, tulajdonságai hasonlítanak Csernethez, elsô Osztálybéli.

GRADINA. Szabad puszta Bács Vármegyében, földes Ura Zombor Városa, fekszik Zomborhoz közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

GRAIFENTHAL. fekszik Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara.

GRANTZ. *vagy Grontz.* Tót falu Szepes Vármegyében, földes Ura Guldenfinger Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vallendorfhoz fél mértföldnyire. Határbéli földgye jó termékenységû, legelôje szoross, fája is kevés, eladásra jó módgya, 's jeles vagyonnyai szerént elsô Osztálybéli.

GRANASTOV. Német, és tót elegyes Város a' 16 Szepességi Városok közzûl, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Pilchovhoz nem meszsze, határja közép termékenységû, 's felsô Krompakhoz majd mindenekben hasonlító, harmadik Osztálybéli.

GREBICS. *Felsö, és Alsó Grebics.* Két elegyes faluk Komárom Vármegyében, földes Urok G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Tatának, és Mocsának szomszédságokban; 's határjaik is ezekhez hasonlítók.

GREBENITZ. Elegyes falu Krassó Vármegyében, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Krassó vize mellet Omorral által ellénben, Új Palánkához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja közép termékenységû, réttye, legelôje elég van.

GREKOPA. Tót falu Ungvár Vármegyében, lakosai külömbfélék, fekszik Tibéhez nem meszsze, mellynek

filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

GRENITZ. *Gronitz, Grantz, Hranovitza.* Elegyes mezô Város Szepes Vármegyében, földes Ura a' Szepesi Püspök, lakosai katolikusok, fekszik Lutsivnához egy mértföldnyire, hámorjai is vagynak, határbéli szántó földgyei meszsze esnek, 's nem trágyáztatthatván illendôképen, néhol soványabbak, réttyeinek három negyedrésze sásas, és ritka fûvet terem, némelly javai jelesek; de más fogyatkozásai miatt, második Osztálybéli.

GREON. Elegyes falu a' Bánátban, Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik az Új Palánkai járásban, határja közép termékenységû.

GRIBOVA. Tót falu Sáros Vármegyében, földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, földgye nem utólsó nemû, mellyet a' lakosok jól mivelnek, azon felûl vagyon tágas erdejek, és legelôjök, harmadik Osztálybéli.

GRICS. Blegyes német falu Vas Vármegyében, földes Ura Gróf Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Sz. Mártonyhoz nem meszsze, mellynek filiája, Szent Gothárdhoz más fél mértföldnyire, határja középszerû, tulajdonságai hasonlók Alsó Szolnokéhez, második Osztálybéli.

GRINAVIA. *Grünau.* Elegyes tót mezô Város Posony Vármegyében, földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, és Evangelikusok, fekszik Bazinghoz, és Tót Gurábhoz nem meszsze, határja gazdag termékenységû, vagyonnyai jelesek, eladásra is nem útólsó alkalmatosságok lévén, elsô Osztálybéli.

* GRINTZECH. Német falu Vas Vármegyében, lakosai katolikusok, határja középszerû, tulajdonságai hasonlítanak Assáuhoz, második Osztálybéli.

GROBENSACH. *vagy Grobenak.* Német falu Vas Vármegyében, földes Ura Gróf Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pinka mezô Városhoz, mintegy két mértföldnyire. Határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, eladásra jó alkalmatossága, elsô Osztálybéli.

* GRINDA. *vagy Avram.* Szabad puszta Torotal Várm.

GROD-

GRODNAU. Német falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lalosai katolikusok, fekszik Márjásdorfhoz nem meszsze, mellynek filiája, Borostyánkőhöz fél mértföldnyire, határbéli földgyei soványak lévén, harmadik Osztálybéli.

GROISZBACH, *Rákos* név alatt.

GROMOS Tót falu Sáros Vármegyében, földes Ura B. Palotsay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Plavnitzához nem meszsze, mellynek filiája, határjának egy része jó, réttyei meg lehetősek, legelője, fája is elég van, de más fogyatkozásai miatt, harmadik Osztálybéli.

GRONOSDORF. *Granastov.* név alatt.

GROS. Oláh falu Arad Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Erdély Ország úttyában egy kösziklás hegyen, 's völgyön széjjel épitett házakkal, szántó földgyei a' Körös mentében, és hegyeken vagynak, lakosai fával, és gyümöltsel kereskednek.

GROS. Oláh falu Bihar Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik a' Belényesi járásban, határja néhol soványas, tulajdonságai tsekélyek, harmadik Osztálybéli.

GROS. Elegyes falu a' Bánátban Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Fasétthez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék, második Osztálybéli.

GROZÓTZ. Tót falu Zemplén Vármegyében, földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Homona Bresztohoz $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes, és agyagos határja három nyomásbéli, zabot, és krompélyt leginkább terem, erdője bikkes, szőleje nints.

GROZIN. Szabad puszta Zemplén Vármegyében.

GRUBIN. Bánátbéli falu Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Lugoshoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja is hozzá hasonlító.

GRUBENSZHOCH. *v. Gujczenhof, Gutzina.* Német falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, határja középszerű, tulajdonságai hasonlítanak Cseke falujához, második Osztálybéli.

GRUISZEG. Német falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Stéger vize mellett, Pinkafeldhez ¾ mértföldnyire, határja soványabb a' középszerűnél.

GRILONGO. *Grujling.* Elegyes oláh falu Bihar Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi egyesült Püspökség, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Magyar Csekéhez nem meszsze, és annak filiája, határja soványas, tulajdonságai is tsekélyek, harmadik Osztálybéli.

GSISZ. *Girtz* nevezet alatt.

GTRUCZA. Tót falu Ungvár Vármegyében, birtokosai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Doboruskához nem meszsze, mellyhez határja is hasonlító.

GUBACS. Szabad puszta Pest Vármegyében, földes Ura Hertz. Grazsalkovich Uraság, Soroksárhoz tartozandó.

* GUDRIÁTS. *vagy Gudritz.* Elegyes falu a' Banátban Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik a' Lugosi járásban, határja meglehetős.

GUG. Szabad puszta Komárom Vármegyében, földes Ura az Esztergomi Érsekség.

GUG. Szabad puszta Győr Vármegyében, földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Szent Mártoni *Benedictinus* Atyáknak birtokokban vala, középtermésű szántó földekből áll.

GULÁTS. Magyar falu Bereg Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, fekszik a' Tiszaháti járásban, határját a' víz áradások járják, piatzozása sem közel van, a' hol vagyonnyait eladhatná; de mivel földgye, ha a' víz nem háborgattya, közönséges miveléssel is mindenféle gabonát terem, fája tűzre, és épületre van, legelője alkalmatos, és a' lápokkal is kereskedhetnek, második Osztálybéli.

GULÁTS. Magyar falu Szala Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Badatson hegyéhez közel, Tapoltzához pedig ½ mértföldnyire, határja közép termékenységű, réttye, legelője jó, szép kastélyka van benne, második Osztálybéli.

GULVIZ. Tót falu Sáros Vármegyében, földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Eperjeshez

jeshez egy, éz ¼ mértföldnyire, két nyomásra osztott földgyei soványak, réttyei a' szarvas marháknak nem igen alkalmatos fűvet teremnek, de mivel legelőjök elég, 's más javaik is vagynak, második Osztálybéli.

GUMILITZA, *vagy Gumiháza, Guralitza.* Elegyes tót falu Szala Vármegyében, földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Turnitsához nem meszsze, 's ennek filiája, határbéli földgyei bőv termékenységűek, más javai is vannak, elsö Osztálybéli.

CUORFALVA. *Gontova.* Tót falu Liptó Vármegyében, földes Urai Guothy, Kaszaniczky, és más külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Palugyához fél mértföldnyire, Kelecsénnek pedig filiája, határja közép termékenységű, fája, réttye, legelője van, második Osztálybéli.

GURÁB. *Horvát Guráb.* Horvát, és tót falu Posony Vármegyében, földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bazinhoz egy mértföldnyire, Cseklésznek szomszédságában, határja közép termékenységű, vagyonnyai külömbfélék, és jelesek, bora nevezetes, eladásra is meglehetős alkalmatosságok lévén, elsö Osztálybéli.

GURÁB. *Német Guráb.* Magyar, és tót falu Posony Vármegyében, földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Puszta Födémeshez fél mértföldnyire, és az Uraságnak jeles kastéllyával díszesíttetik, Tarnók nevű puszta is hozzá tartozik. Határja jó termékenységű, vagyonnyai jelesek, és külömbfélék. Csadé nenű tava is van, elsö Osztálybéli.

GURÁB. *Tót Guráb.* Tót falu Posony Vármegyében, földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az előbbeni faluktól nem meszsze, határja jó termékenységű 's Czajla vize által nedvesíttetik, tulajdonságaira nézve az előbbenihez hasonló lévén, elsö Osztálybéli.

GURAHNOTZ. Elegyes oláh falu Arad Vármegyében, (ez a' név annyit tészen mint szája, vagy torka a' kis erdönek, nap kelet felöl egy meredek köszíklás hegy van előtte, úgy hogy nyáron kilentz óra tályban láttyák a' lakosok a' napot) földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai

kosai ó hitûek, földgye nem igen termékeny, kaszállója az erdôben a' hegyeken van, határos Erdély Országgal, 's némelly részét a' víz járja, midôn a' havak el olvadnak, második Osztálybéli.

GURÁNY. Elegyes oláh falu Bihar Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik a' Belényesi járásban, határja soványas, vagyonnyai tsekélyek, harmadik Osztálybéli.

GURBA. Oláh falu Arad Vármegyében, földes Ura $\frac{3}{4}$ részének Királyi Kamara $\frac{1}{4}$ részét pedig B. Péterfi bírja, lakosai ó hitûek, fekszik Borosjenôhöz egy mértföldnyire, szomszédos a' Zarándi járással, határbéli földgye melly négy dülôre van fel osztva, buzát, árpát, zabot, de kivált kukoritzát terem, fája szabad, makkja elég, az Helységnek szép fekvése vagyon az erdôk között, jó rutzázó tavai vagynak, vaddal is elegendôvel kövelkedik, a' makk termô oldalán foly egy patak, mellyben számos rákok találtatnak, második Osztálybéli.

GURBESD. *Guszan. Gurbesd.* Oláh falu Bihar Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi egyesültt Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik a' Belényesi kerûletben, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék, második Osztálybéli.

* GURDIA. Oláh falu a' Bánátban.

GURITI. *Györgyin* név alatt.

GUSITZ. Elegyes falu a' Bánátban, fekszik Ujpalánkához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire.

GUSTYÁN. Szabad puszta Veszprém Vármegyében.

GUSZÁR. Szállás Bihar Vármegyében.

GUSZLA. Szabad puszta Tolna Vármegyében, fekszik Zombornak szomszédságában, és annak filiája.

GUSZONA. Magyar falu Gömör Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Rimaszombathoz egy mértföldnyire, határja magos hegyeken fekszik, és nehezen miveltetik, gabonát mind azon által jót terem, legelôje elég, piatzozásai közel, fája szûken, gyümöltsös, és konyha kertyei, 's káposztás földgyei jók, második Osztálybéli.

GUSZTYÁN. Szabad puszta Veszprém Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, Enyinghez tartozik, mellynek filiája.

GUT. *vagy Tamás.* Elegyes magyar, és német falu Fejér Vármegyében, földes Ura G. Amade Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Sármellyéki járásban, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék.

GÚT. *Nagy Gút.* Magyar falu Bereg Vármegyében, földes Ura G. Schönborn, lakosai reformátusok, fekszik a' Kaszonyi kerületben, gabona termő egyenes földgye, makkos erdeje van, határja sovány, melly két fordúlóra van osztva, vagyonnyait Munkácson három mértföldnyire eladhattya, második Osztálybéli.

GÚT. *Kis Gút.* Magyar falu Bereg Vármegyében, földes Urai Hunyádi, Bertsényi, Bornemisza Urak, és mások, lakosai reformátusok, határja egyenes, gabona termő, fét fordúlóban sovány, határán makkos erdeje is van, Mukkátson három mértföldnyire eladhattya vagyonnyait, ez is második Osztálybéli.

GUTA. Magyar Mező Város Komárom Vármegyében, földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik a' Vág, és Duna vizének öszve fólyásánál. Nádgya, és legelője elég, réttyei meglehetősek, eladásra jó alkalmatossága, mivel duna vize határját keresztül follya, gyümöltsös hertyei jók, első Osztálybéli.

GUTA. Tót falu Nógrád Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Atsához fél mértföldnyire, Nagy Bertzelnek filiája. Határja jó, tulajdonságai hasonlók Bánk falujáéhoz, második Osztálybéli.

GUTAHÁZA. Elegyes magyar falu Vas Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Rumhoz közel 's ennek filiája, Vasvárhoz egy, és $\frac{1}{4}$ mértföldnyire. Határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélék, második Osztálybéli.

GUTTENBRUN. *Ó, és Új Guttenbrun.* Elegyes faluk Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, és más félék, fekszenek Lippához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire. Határjaik jó tetmékenységűek, vagyonnyaik külömbfélék, méh tartások hasznos, első Osztálybéliek.

GUTOR. *Gutern.* Nemes magyar falu Posony Vármegyében, földes Urai G. Szapáry

páry Uraság, és mások, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Duna vize mellett, melly miatt majd minden esztendôben sok károkat vall, Somorjával határos, szántó földgyei két idôre vannak fel osztva, de igen kevesek, többnyire fából, 's szénából gazdálkodnak, halászattya hasznos; második Osztálybéli.

GUTERITZ. Elegyes falu Krassó Vármegyében, fekszik Gerlistának szomszédságában, mellyhez határja is hasonlító.

GUORFÖLDE. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik a' Nagyobb Kapornaki járásban, határja tsupa hegyekbôl, és völgyekbôl áll, és természete szerént sovány, legelôje is soványas, és szeross, 's a' szomszédságban szokrak szerezni, szôlö hegye közép termékenységû, erdeje szép és elég, de mivel a' záporok földgyét, és az aprobb folyó vizek is gyakorta károsíttyák, harmadik Osztálybéli.

* GUVESDIA. Oláh falu Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara.

GYAL. Szabad puszta Pest Vármegyében, földes Ura G. Károlyi Uraság, fekszik Alsó Némedihez nem messze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

GYÁLA. Rátz, és kevés számú, magyar falu Torontal Vármegyében, birtokosa Szeged Városa, lakosai katolikusok, a' rátzok pedig ó hitûek, fekszik Söreghez, Szegedhez, és Szent Iványhoz nem meszsze, hozzá tartoznak, a' Térvári dohány kertészek, négy nyomásbéli határja térséges, és jó, gabonát, kukoritzát, lent, kendert termesztenek, erdejek nints, de nádgyok, és gyékénnyek van, a' Tiszának ki áradásakor halászattyok is, sertésekkel, szarvas marhákkal bôvelkednek, juhok is elég van, elsô Osztálybéli.

GYALÁNY. Elegyes magyar, és oláh falu Bihár Vármegyében, földes Ura az ó hitû Püspökség, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik a' Belényesi járásban. Határja közép termékenységû, réttye, legelôje jó, második Osztálybéli.

GYALÁN. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura G. Smideg Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Igali járásban. Határja gazdag, vagyonnyai külömbfélék, tulajdonságai hasonlók

lók Büssü falujához, elsö Osztálybéli.

GYALA. *Gyalya, Ó, és Új Gyala.* Két elegyes tót faluk Komárom Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszenek Ó Gyala Perbetéhez egy, Új Gyala pedig fél mértföldnyire. Legelöjök saját marhájoknak elég, réttyei tsekélyesek, szölei elég tagasak, és középszerü borokat teremnek, el adásra is meg lehetös alkalmatosságjok, második Osztálybéliek.

GYALÓKA. Magyar falu Sopron Vármegyében, birtokosa Báró Mesko Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szakonyhoz, mellynek filiája, nem meszsze, Sopronhoz 3 és $\frac{5}{8}$ mértföldnyire, határja közép termékenységü, szöleje nints, erdöje tsekély.

GYALU. Szabad puszta Heves Vármegyében, földes Ura Almásy Uraság, fekszik Czibakházához nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlitó.

GYÁN. *Kötar Gyán, Mezö Gyán, Vizes Gyán, Toboka.* Három magyar, és oláh faluk Bihar Vármegyében, földes Ura az elsönek Rédey, a' másodiknak Tisza, a' harmadiknak a' Nagy Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitüek, fekszenek a' Szalontai járásban, határjaik jók, vagyonnyaik meg leherösek, és külömbfélék, elsö, és második Osztálybéliek.

GYANAFALVA, *Jénesdorf, Zsenavczi.* Elegyes német falu Vas Vármegyében, földes Urai a' Cziszterczita szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Dobrához nem meszsze, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlitó.

GYANDA. Szabad puszta Heves Vármegyében, földes Urai több Uraságok, fekszik Tisza Böhöz nem meszsze, és annak filiája.

GYANDA. Szabad puszta Abaúj Vármegyében.

GYANÓ. Elegyes falu Vas Vármegyében, földes Ura Móritz, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Léránthoz nem meszsze, Vasvárhoz mint egy mértföldnyire, határja gazdag, tulajdonságai hasonlók Alsó Szilvágyhoz, elsö Osztálybéli.

GYANOVLA. *Zsanovla.* Elegyes falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felsö Petrótzhoz nem meszsze, Sz. Gothárdhoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja

tárja soványas, tulajdonságai hasonlítanak Boretsához, harmadik Osztálybéli.

GYANTA. *Tsinta.* Magyar falu Bihár Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai reformátusok, fekszik a' Belényesi járásban, határja közép termékenységû, réttyei legelôje jók.

GYAPA. Szabad puszta Tolna Vármegyében, földes Ura B. Rudnyánszky Uraság, határja jó termékenységû, és a' marháknak legeltetésekre kiváltképen alkalmatos.

GYAPALÓTZ. Tót falu Zemplén Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Piszkarócz és Rafajócz között, dombos határja három nyomásbéli, gabonát, árpát, zabot terem, erdôje tölgyes, és bikkes, szôleje nints, piatzok Varannón.

GYAPJÚ. *Tselypû.* Oláh falu Bihár Vármegyében, földes Ura Bôthy Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik a' Belényesi járásban, Leshez fél mértföldnyire, erdôk között, határja gazdag, tulajdonságai jelesek, és külömbfélek, elsô Osztálybéli.

GYARAK. Nevezetes erdôs hely Bihár Vármegyében, Szalontához egy mértföldnyire, *Gyepes* vize keresztûl foly rajta, mellyen az oláhok a' szálfákat, és talpakat Szegedre szokták le szállítani.

GYARAK. Tót falu Nyitra Vármegyében, földes Ura G. Koller Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zsitva vize mellett, Érsek Újvárhoz egy, és $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, legelôje elég, tûzre fája van, földgyei, 's réttyei jók; de mivel szôlö hegye nintsen, a' második Osztályba tétetett.

GYARMAT. *vagy Gyarmatka.* Elegyes falu Temes Vármegyében, földes Ura G. Althán Uraság.

GYARMATA. Oláh falu Arad Vármegyében, földes Ura B. Péterfy Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Tsigér vize mellett, lapályos, és vizes helyen, *Lunka* nevezetû nagy, és vadakkal gazdag erdônek szélén, Szôlös, Csigerel, és Moroda helységekkel határos, földgye termékeny, fája elég van, és leg inkább ezzel kereskednek lakosai, de mivel néha a' víz elönti határját, második Osztálybéli.

GYARMAT. *Fekete Gyarmat.* Magyar falu Arad Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai refor-

mátu-

mátusok, fekszik fekete Körös, vagy *Keres* mellett Borosjenőhöz két mérföldnyire, határbéli földgye soványas, és Körös vize által lett kiöntések miatt motsáros helyei vagynak, fája, makkja elég, kézi munkával is kereshetnek lakosai, második Osztálybéli.

GYARMAT. *Lehota Gyarmat.* Elegyes tót falu Bars Vármegyében, földes Ura Majthényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zsitva vize mellett, Verebélyhez egy mértföldnyire, szabad helység. Határja középszerű, tulajdonságai ollyanok, mint Setétkútnak, második Osztálybéli.

GYARMAT. *Sziget Gyarmat.* Tót falu Bars Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik az elöbbenitől nem meszsze, ez is szabad helység. Legelője saját szükségekre elég, földye termékeny, fűzessei saját határjokban, gyümöltsös kertyei jók; de mivel elegendő fája nintsen, a' harmadik Osztályba tétetett.

GYARMAT. *Fűzes Gyarmat.* Magyar falu Békés Vármegyében, földes Ura Gróf Haruker Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Szarvashoz három mértföldnyire, Bihar Vármegyének szélénél, hajdan mezö Város vala, és a' Nádasdiak bírták. Harmad része szántó földgyeinek meg lehetősek, nádgya elég, fűzesse tsekély, kerti, szőlei középszerűek, malma vízen, de ritkán használhattyák. Fogyatkozásai, hogy határját Körös, és Berettyó vizek szokták el önteni, szénája sásos, töltéseket is kell tartaniok, legelőjök nem elég, és piatzozások távól van, második Osztálybéli.

GYARMAT. *Köhid Gyarmat.* Magyar falu Esztergom Vármegyében, földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Esztergomtól, két óránnyira, Nána, Libad, és Keménd faluknak szomszédságjokban, hajdan eleget szenyvedett Rákótzi, és más hazai zendülések idejekkor. Határbéli földgye kies, és jó, legelője elég, fája mind a' két féle, szőlei számosak, és jó némüek, eladásra módgya a' Dunán, és Esztergomban, fogyatkozása, hogy néha Garam vize réttyeit mossa, mind az által, első Osztálybéli.

GYARMAT. Elegyes falu Győr Vármegyében, földes Ura a' Csornai Prépostság után,

után, a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Győrhöz négy, Téthez pedig $\frac{5}{4}$ órányira. Határja két nyomásbéli, minden féle gabonát középszerűen terem, erdője van, szőleje meglehetős, szénából szűkölködik, lovakat szépeket nevelnek, e' Helységnek nap keleti végén a' hegy oldalban vagyon az Uraságnak, egy igen térséges, és úttzák formájára épűlt pintzéje.

GYARMAT. *Fűzes Gyarmat.* Magyar falu Hont Vármegyében, földes Ura az Esztergemi Érsekség, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Peretsénhez két mértföldnyire, Fegyvernekhez $\frac{1}{4}$ órányira. Határja 3 nyomásra osztatott, réttyeit némelly helyen a' víz elönti, dohányok melly porrá törettetik, az egész Országban nevezetes, legelője elég, fája mind a' két féle, szőlö hegyei is középszerűek, piatzok Báthon, patakja a' falun végig foly, első Osztálybéli.

GYARMAT. *Kis Gyarmat.* Elegyes magyar falu Hont Vármegyében, földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Páldon felül $\frac{3}{4}$ órányira Garam felé, határja gazdag, javai különbfélék, malma Szikintze vizén, réttye, erdeje elegendő, piatza Esztergomban 3 órányira, első Osztálybéli.

GYARMAT. *Kis Gyarmat.* Magyar falu Esztergom Vármegyében, földes Ura Gróf Sándor Uraság, a' kinek kőfallal vétetett szép vadas kertyével díszesíttetik, mellyben elég számos külömbféle vadak találtatnak, lakosai katolikusok, fekszik Bajnához egy órányira, határja közép termékenységű, réttye, legelője jó, második Osztálybéli.

GYARMAT. *Lapos Gyarmat.* Elegyes magyar, és tót falu Nyitra Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához más fél mértföldnyire, határja közép termékenységű, tulajdonságai hasonlítanak Nagy Laposhoz, második Osztálybéli.

GYARMAT. *Balassa Gyarmat.* Vár, és népes magyar, 's elegyes mezö Város Nógrád Vármegyében, földes Ural G. Balassa, és G. Zichy Uraságok, nevezetét vette, mert az előtt Nagy Gyarmatnak is hívattatott, az 1385dik esztendő tájban élt földes Urától, a' ki e' Városrtöbb jószágai felett kedvellvén, tulajdon nevéről

kívánta

kívánta neveztetni. Lakosai katolikusok, fekszik Ipoly vize mellett, Szétsénhez két mértföldnyire. Nevezetesíttetette az említett Ura BALÁS, a' ki nagy vitézségéért nagy Balassának, a' Város pedig Nagy Balassa Gyarmatnak neveztete, lásd felôle *Bél Mátyást* Tom. IV. pag. 131. Nevezetes hely vala már LÁSZLÓ Királynak idejekor 1290dik esztendôben, 's erôsségje örizô bástyája vala a' több bánya Városoknak. Szerentsétlen vala 1552dik esztendôben, mert a' Vár az Ozmanok által elfoglaltatott, a' Város pedig fel gyújtatván hamuja alá temettetett. Viszsza foglalván pedig idôvel azt, rendelés tétete felôje 1608dik esztendôben az Ország' gyûlésén, hogy ismét meg erôssíttessék. Ismét fejet hajtott ostromlójának 1609dik esztendôben, mert *Betlen Gáborn*ak meg hódolt. Nevezetesíttetett 1626dik esztendôben, az Ozmanok, és a' Tsászár között szerzett béke kötés által; ismét el foglalák az Ozmanok 1640dik esztendôben, még pedig az egész Városnak nagy romlásával. Viszsza vétettetvén pedig, ismét új rendelés tétettetett az Országnak Rendgyei által 1647dik esztendôben, annak meg erôssíttetése felöl, 's ugyan abban az esztendôben hathatôsan oltalmazák vala örzôi az Ozmanoknak súlyos dühöskedéseik ellen. Ugyan is, észre vévén elôre a' Magyarok, hogy az Ozmanok egy gazdag menyaszszonyt fognának Esztergomba által szállítani, lest vetvén elejekbe, szerentsésen el fogák, véle vólt nagy kintseivel, 's örzôivel egyetemben, mellyen az Ozmanok igen fel indúlván, meg átalkodott dühösséggel ostromlották e'Várat; de haszontalanúl, mert azt, mind annak örzôi, mind pedig a' lakosok, sôt még az Aszszonyok is vitéz, és egész telhetô erôvel oltalmazták. Bátorító segedelmekre valának az akkor ostromlott Gyarmati Várbéli oltalmazó Magyaroknak a' szomszéd Palánkai lovagok is. Minekutánna pedig az Ozmanoknak erejeket meg törték, 's reájok kirohantak a' Várból, és ôket ûzôbe vevék; ismét segedelmekre esett Forgách Ádámnak válogatott seregével lett vélletlen érkezése, mellyen még inkább meg bátordván a' Gyarmatiak, késô estig kergetik, és ûldözik vala az

ellenséget. Hajdani erőssége e' Várnak hanyatlott ugyan; de maga a' Város hova tovább szépen gyarapodik, lakosai rész szerént külömbféle mester emberek, rész szerént pedig szőlő, és föld mivelők. Nevezetesíti e' Várost az is, hogy mostan a' közönséges Vármegye Gyűlései itten tartatnak. Határja néhol homokos, 's leg inkább rozsot terem, szőleje sok van, 's bora középszerű, malmai hasznosak, réttye, legelője elég, eladásra jó módgya, második Osztálybéli.

GYARMAT. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura Hertz. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' szigeti járásban, határja sovány, tulajdonságai hasonlítanak *Cserenfához*, harmadik Osztálybéli.

GYARMAT. *Fejér Gyarmat.* Népes magyar mezö Város Szatmár Vármegyében, földes Urai G. Károlyi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szatmárhoz ¾ mértföldnyire, Penyége, Czégény, Matolcsnak is szomszédságában. Határja két nyomásbéli, melly terem búzát, árpát, zabot, kukoricát, gyakran Tisza, Túr, és Szamos vize ha ki önt, egész határja a' vízben van, erdeje, és szőleje nints, piatza Szatmáron, és Tisza Újlakon.

* GYARMAT. Szabad puszta Komárom Vármegyében, földes Ura Gróf Sándor Uraság, fekszik Szomorhoz nem meszsze, és annak filiája.

GYARMAT. Magyar falu Vas Vármegyében, birtokosai a' Cziszterzita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gotthárdhoz más fél mértföldnyire. Határja gazdag, vagyonnyai jelesek, tulajdonságai ollyanok mint Badafalvának, első Osztálybéli.

GYÉKÉNY. Tó Tsongrád Vármegyében, nevezetét vette a' Gyékényi Uradalomtól, a' honnan ki foly, 's mint egy mértföldnyi szélességre terjed el.

GYÉRES. Tót falu Hont Vármegyében, földes Ura a' Bányászi Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Viszokának szomszédságában, mellynek filiája, Selmetzbányához egy órányira. Határja köves, néhol közép termékenységű, néhol soványas, réttye szoross, lakosai fuvarral, és a' bányák körül keresik élelmeket, fájok tűzre elég, eladásra is

jó

jó alkalmatosságjok van, második Osztálybéli.

GYÉKÉNYES. Elegyes tót falu Bars Vármegyében, földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Barshoz nem messze, Lévához pedig mint egy két mértföldnyire. Határja jó termékenységû, javai külömbfélék, réttye, legelôje, fája elég van, szôlei is vannak, elsô Osztálybéli.

GYÉKÉNYES. Majorság, Szala Vármegyében.

GYÉKÉNYES. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura G. Szécsényi, G. Festetich, és G. Zichy Uraságok, lakosai többnyire katolikusok, de találtatnak evangelikusok, és reformátusok is, fekszik Csokonyától a' mellyhez tartozik, nyári nap nyúgot felé hat orányira, a' Dráva vizéhez közel. Határbéli földgye termékeny, fája, réttye elég van, legelôje középszerû. A' lakosok külömbféle aprólékos portékákkal, de leg inkább gabonával kereskednek Horvát Ország felé, a' Dörnyei révenn által; melly oda közel vagyon, második Osztálybéli.

GYELITÓ. Szállás Vas Vármegyében.

GYENES. Szôlö hegy Szala Vármegyében.

GYENTA. Nagy szabad puszta Heves Vármegyében, határja gazdag, közepén egy tó van, melly a' marháknak alkalmatos itató helyet szolgáltat.

GYEPES. Folyó víz Bihar Vármegyében, ered Körös vizébôl, 's abba János Dánnál ismét viszsza foly, Békés Vármegyének szélénél.

GYEPES. *Magyar, és oláh Gyepes, Zsepis.* Elegyes magyar, és oláh faluk Bihar Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszenek a' Szalontai járásban, Tenkének szomszédságában, mellynek oláh Gyepes filiája, határjai középszerûek, külömbféle vagyonnyai meglehetôsek, második Osztálybéliek.

GYEPES. Magyar, és német falu Veszprém Vármegyében, földes Ura Kún László Kir. Tanátsos Úr, és Veszprém Vármegyének elsô Al Ispánya, és más Urak, (különös tisztelettel köszönöm az egész Haza elôtt, említett Királyi Tanátsos és földes Urnak, munkám eránt való buzgó hazafiúi szívességét, mert tekéntvén igyekezetemnek külömbféle

hasznáit az egész Hazára nézve; azt szívesen, és voltaképen elô mozdíttatta, minden T. Fô Bíró Uraknak hiteles tudósításaik által,) lakosai katolikusok, fekszik Devetserhez egy, Polányhoz, Rednekhez, és Ajkához fél órányira, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék, réttye, legelôje jó, erdeje nem sok, malma helyben, szôleje nints, második Osztálybéli.

GYEPÛ. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Urai G. Esztetházy, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Káptalanfától nem meszsze, határja néhol soványas, és homokos is, középszárû vagyonnyaihoz képest, a' második Osztályba tétettetett.

GYEPÛ. *Farkas Gyepû.* Szabad puszta Veszprém Vármegyében, földes Ura a' Veszprémi Püspökség.

GYEKÉR. *Gyikér, Kiker.* Szabad puszta Heves Vármegyében, fekszik Czibakházához nem meszsze, és annak filiája.

GYÉR. Oláh, és rátz falu Torontal Vármegyében, fölues Ura a' Királyi Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Dolátzhoz, és Csakovához is fél mértföldnyire, határja a' Csakovaihoz hasonlító, de legelôje, és erdeje jeles. marhájok sok van, piatzok Csakován, és Temesváron, elsô Osztálybéli.

GYERES. *Gyiris, Fekete Gyeres.* Elegyes oláh falu Bihar Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik a' Belényesi járásban, Nagy Váradhoz nem meszsze, Belfenyérhez közel, határja gazdag, vagyonnyai jelesek, eladásra jó módgyok, elsô Osztálybéli.

GYERK. *Herkovtze.* Elegyes magyar, és tót falu, Hont Vármegyében, földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ipoly vizének partyán, az Ország útban, Ság mezô Városhoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire. Határbéli szôlô hegyei jó borokat teremnem, réttyei hasznosak, legelôjök elég, fekvése kies, földgye termékeny, malma Ipoly vizén, fája szûken van, elsô Osztálybéli.

GYERMELY. Magyar falu Komárom Vármegyében, földes Ura G. Sándor Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szomorhoz nem meszsze, Tatához mintegy $\frac{3}{4}$ mértföldnyire. Legelôje, és réttyei

saját

saját szükségjekre elegek, szôlei középszerûek, de mivel hegyek között van, alkalmatlan piatzozása miatt, a' második Osztályba tétetett.

Gyerta. Magyar falu Békés Vármegyében; földes Ura B. Harukker Uraság.

Gyertyános. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Ura Hertzeg Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Lendvához nem meszsze, mellynek filiája. Határját néha Mura vize szokta elönteni, földgye másként elég termékeny, szôlö hegye helyben, és eladásra is jó módgya van más helyeken, második Osztálybéli.

Gyertyános. Német falu Torontal Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Kis Jecsánoz $\frac{1}{2}$, Temesvárhoz egy, és $\frac{1}{2}$, Háczfeldhez egy mértföldnyire, határja jó tiszta búzát, és zabot terem, kukoritzát, és árpát középszerûen, földgye majd homokos, majd agyagos, erdeje nintsen, piatza Becsén, néha Temesváron, nádgya, és szénája szûken van, második Osztálybéli.

Gyertyános. Elegyes magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura a' Genevai közönséges Társaság, lakosai katolikusok, határja közép termékenységû.

Gyigyisen Vojen. Oláh falu Bihar Vármegyében, földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Vaskohnak szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerû, vagyonnyai meglehetôsek, második Osztálybéli.

Gyikényes. *Gyékényes*, név alatt.

Gyimót. Magyar falu Veszprém Vármegyében, földes Ura G. Eszterházy Uraság, Lampert Urak is birnak benne, lakosai katolikusok, evangyelikusok, és reformátusok, fekszik Pápához nap nyúgotra egy órányira, Bébhez, Bödögéhez $\frac{3}{4}$ órányira, határja jól termô, szôlejek, erdejek, a' határban nintsen, fájok az Ugodi Bakonyból, az Uraságnak engedelmével, földgyök rozsot, és krompélyt leginkább terem, búzát tsak egyik dûlö földgyök, egyebet középszerûen, legelôjök szûk, malmok *Gerentse* vizén, mellynek áradása, valamint *Séd* vizéé is sok kárt okoz a' lakosoknak, piatzok Pápán közel, fuvarozással is pénzt kereshetnek, második Osztálybéli.

GYMES. *Gimes* nevezet alatt.

GYMES KOSZTOLÁNY. A' K. betûben.

GYIRMOT. Elegyes falu Gyôr Vármegyében, földes Ura a' Gyôri Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rába vize mellett, Gyôrhöz egy mértföldnyire, határjának nagy része dombos, két nyomásbéli földgye homokos, mindenféle gabonát középszerûen terem, réttyeit Marczal, és Rába vizek sokszor el öntik, erdôje meg lehetôs.

GYIRÓT. *Gerisdorf.* Horvát falu Sopron Vármegyében, földes Ura Hertz-Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz két, és $\frac{7}{8}$ mértföldnyire, határja néhol középszerû, néhol motsáros, bora sovány, réttye, legelôje jó, erdeje elég, második Osztálybéli.

GYIRÓT. Német falu Veszprém Vármegyében, földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Varsánynak szomszédságában, határjának nagyobb része homokos, borai középszerûek, réttyei kevesek, erdeje tsekély, legelôje sovány, malma a' határban, de ritkán forog, második Osztálybéli.

GYIVA. *Gyéva.* Magyar falu Esztergom Vármegyében, földes Ura Majthényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sárkányhoz közel, Köbölkúttól sem meszsze, legelôje elég, fája épûletre, piatzozása Esztergomban, fogyatkozásai, hogy földgyeit a' hegyeken, és réttyeit is néha a' záporok járják, mellyek miatt, második Osztálybéli.

* GYOLA. Bánátbéli falu, fekszik a' Csanádi kerûletben.

GYÓMA. Magyar falu Békés Vármegyében, földes Ura B. Harukker, és G. Teleky Uraságok, lakosai leginkább reformátusok, fekszik Körös vize mellett, Endréddel által ellenben, Szarvashoz egy jó mértföldnyire, legelôje száraz idôben minden marháinak elég, szántó földgyei termékenyek, réttyei többnyire jók, szôleji számossak, valami kevés nádgya is van, vízi malma nintsen, és fája sints, piatzozása meszsze, mind azon által határjának termékeny voltához képest, elsô Osztálybéli.

GYÓN. Magyar falu Pest Vármegyében, földes Urai kü-

külömbféle Urak, lakosai evangelikusok, és reformátusok, fekszik Dabashoz, és Sárihoz nem meszsze, Pesthez négy mértföldnyire, a' Ketskeméti járában, határbéli földgye alkalmatos, és elég termékeny, határja tágas, és sok helyen jól termô, legelôje szükség felett való, fája szûken, második Osztálybéli.

Gyón. Szabad puszta Fejér Vármegyében, földes Ura G. Zichy Uraság, határja jó termékenységû, és a' marháknak tenyésztetésekre kiváltképen alkalmatos.

Gyóró. Magyar falu Sopron Vármegyében, földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és Evangyelikusok, fekszik Szemeréhez nem meszsze, és annak filiája, Sopronhoz $5\frac{1}{8}$ mértföldnyire, síkos határja két nyomásbéli, melly búzát, rozsot, árpát, zabot, és kukoritzát terem, szôleje nints, réttye elég, marhákat, és juhokat számosan nevelnek, mivel legelôjök bôven van.

Gyorok. Falu Bihar Vármegyében.

Gyorok. Mezô Város Arad Vármegyében, földes Ura Edelszpacher Uraság, a' ki e' helységtôl neveztetik, lakosai katolikusok, fekszik Glogovátzhoz két mértföldnyire, és az Uraságnak szép kastéllyával díszesíttetik. Javai kiváltképen a' szôlö hegyekben áll, mert jó féle *Auszbruch* boráról hires, és más fekete színû erôs veress bora is terem, külömbféle vagyonnyait helyben el adhattya, határjának egy része homokos, és fája sintsen, mindazáltal elsô Osztálybéli.

Gyorok. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

Gyors. Szabad puszta Somogy Vármegyében, fekszik Kadarkútnak szomszédságában, mellynek filiája, földes Ura Somsics Uraság.

Gyô. *Al Gyô.* Magyar falu Csongrád Vármegyében, földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Tisza partyán, Szegedhez egy, Vásárhelyhez pedig 2 mértföldnyire, földgye ugyan fekete, de a' vizek áradásával nagy része el öntetik, és igy gabonát bôven nem teremhet, mivel határja máskép is szûk, füzesse kevés, hallal, náddal, gyékénnyel bôvelkedik, révje is van, határján két halas fokok, úgy mint Gyevi fok, és Porgány fok vagynak.

GYŐ. *Fel Győ.* Szabad puszta Csongrád Vármegyében, földes Ura Kárász Uraság, katolikus lakosai dohány kertészek, fekszik a' Tisza mentében, Horgasnak filiája, határjában Láda Tó nevű nádas tó vagyon, földgye jobbára fekete.

GYŐD. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura Czinderi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Pétsi járásban, határja jó termékenységű.

GYÖGY. *Gyügy.* nevezet alatt.

GYÖLINTZ. Elegyes német falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között, határja közép termékenységű.

GYÖMÖLTSÉN. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura Petrovszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' hegyközi járásban, határja jó termékenységű, vagyonnyai jelesek, első Osztálybéli.

GYÖMÖRŐ. Magyar falu Győr Vármegyében, földes Ura G. Eszterházy, G. Zsigrai, és több Urak, lakosai katolikusok, és evangyelikusok, zsidók is lakják, fekszik Felpéczi, és Téthi helységeknek szomszédságokban, Győrhöz, és Pápához három mértföldnyire, dombos határja két nyomásbéli, földgye agyagos, és követses, mindenféle gabonát középszerűen terem, erdője vagyon, szőleje nints.

GYÖMÖRŐ. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Urai Sándorfi, Gyömörei, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Somogyhoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire. Határja középszerű termékenységű, réttye, legelője jó.

GYÖMRŐ. Magyar falu Pest Vármegyében, földes Ura Almásy, G. Teleky, Ürményi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Üllőhöz nem meszsze, Maglódhoz fél mértföldnyire, határja középszerű, szőleje is olly forma, nádassa, és legelője elég van, Pésten hasznos piatzozása, de mivel szántó földgyeinek némely része homokos, a' második Osztályba tétetett.

GYŐN. *Nagy Győn.* Szabad puszta Veszprém Vármegyében, Csúrnak filiája.

GYÖNGY. *Gyüngyes.* Oláh falu Szatmár Vármegyében, földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Kraszna vizéhez közel, Béltekhez pedig más fél mértföld-

földnyire, határos Géressel, és Akossal, melly a' Szilágyságban Erdélyben vagyon, határbéli szántó földgyei három nyomásbéliek, de soványak, azért tsekélyen termik a' búzát, zabot, és tengerit, piatza Belteken, és Károly Városában, második Osztálybéli.

GYÖNGYÖS. Népes magyar mezô Város Heves Vármegyében, földes Urai Hertz. Grazsalkovich, B. Orczy, Almásy, B. Haller Sámuelnek maradékai, és B. Hunyady Uraságok, lakosai többnyire katolikusok, és reformátusok is, fekszik Gyöngyös Püspökihez nem messze, Egerhez pedig öt, Hatvanhoz két mértföldnyire. Nevezetének eredetét némellyek szerént a' keresztûl folyó pataknak, tiszta habzásától vette, mások szerént pedig az erdejében teremni szokott sok gyöngyöktôl, mellyekbôl lép készíttetik. Eredete igen régi, és a' Magyaroknak leg régibb ideje körûl határoztatik, némellyeknek véllekedések szerént, de bizonyosan nem állítható. Hogy az Ozmanoknak birtokokban vala, bizonyíttyák azok az íratok, mellyek által itten a' Szerzetesek meg erôssítettek, sok viszontagságokat szenyvedett a' Hazának nyomorúságos változásaikor, a' mint *Istvánfi*, és más történek írók felôle emlékeznek. Épûlettyei között leg nevezetesebb, a' Szent Bertalan tiszteletére épûlt, 's két tornyokkal ékesíttetett Város nagy Szentegyháza, melly az egész Várost ékesíti, belsô tágas boltozattya, 22 oszlopokon áll, és sok óltárokkal, 's jeles festésekkel ékesítetett. Nem meszsze vala ehez a' *Jézsuita* Szerzetebéli Atyáknak épûlettyek, és híres oskolájok, melly Lippai *Érsek* által állíttatott fel, most Almásy Uraságnak birtoka. Második Templomja, melly az elôbbinél sokkal régibb, a' Városnak nap kelet felôl való szélénél van, melly *Szent Erzsébetnek* a' B. Szûz Máriához tett köszöntésének emlékezetére szenteltetett, mellette van a' *Szent Ferentz* Szerzetebéli Atyáknak épûlete, melly az egész Országban leg számosabb Klastrom az említett Szerzetes Atyáknak Klastromaik közzött. Fel állítóji *Bátoriak* valának 's az után KORVINUS MÁTYÁS, ALBERT, és más Királyok, sôt még a' Törökök által is meg erôssíttettek. Harmadik az Ispotálybéli

Tem-

Templom. Negyedig pedig a' tót útszában lévô, melly Szent Urbánnak emlékezetére szenteltetett, eztet a' Jészuiták bírták, és díszesen meg is újjították: kár, hogy mostan nagyobb gond nintsen reá, mert az essô által származott nedvesség, ártani kezd belsô bóltozattyának. Más épületei között nevezetesebbek az említett birtokos Uraságoknak házaik. Jeles a' Város háza is, közönségesen pedig a' szebb épületei e' Városnak a' *Csapó*, *és Solymos* útszákban vagynak. Nevezetesíti e' helyet továbbá a' *Szent Ferentz* Szerzetebéli Atyáknak belsô, és a' Városnak gyarapodásában lévô Oskolája, mellyek között a' deák oskolában számos ifjak kezdenek sokasodni, minthogy e' hely mind óltsó, mind a' tanúló ifjaknak kiváltképen alkalmatos. Öregbíti ezt, külömbféle munkáji, 's hoszszas tanításai által az egész Hazában esméretes, *Szuhányi Ferentz* helybéli *Director* Úrnak példás szorgalmatoskodása. Itten szûletett a' többek között *Fekésházy György* Úr is, a' ki magát a' marháknak orvoslását targyazó munkái által, jelesen esméretesítette. Lakosai rész szerént kézi mesterségek által, rész szerént pedig föld mivelésbôl élnek, borai jók, és középszerûek, 's bôven teremnek. Nevezetes e' Város felôl az, hogy némellyek véllekedések szerént Magyar Országnak a' kellô közepén állíttatik fekvése, melly kiváltképen kies, és levegôje is egésséges. Meg jegyezhetô az is, hogy itten a' lakosok, sok szamarakat, 's öszvéreket tartanak a' takármánynak meg kémellése végett, 's nem kevés haszonnal. Határbéli földgye középszerû, folyó vizén malma, helyben piatzozása, és Országos vásárjai is jók, legelôje szûk, réttyei jók; de mivel fája, 's legelôje kevés, a' második Osztályba tétetett.

GYÖNGYÖS. Szabad puszta Somogy Vármegyében, fekszik Német Ládhoz nem meszsze, 's ennek filiája.

GYÖNGYÖS PÜSPÖKI. A' P. betûben.

GYÖNGYÖS PATA. A' P. betûben.

GYÖNGYÖS MELYÉK. Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura Czindery Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Ládhoz nem meszsze, mellynek filiája, határja középszerû, szôlô hegye

gye meg lehetôs, eladásra alkalmatos módgya; de földgye homokos lévén, második Osztálybéli.

GYÖNK. Elegyes magyar, és német falu Tolna Vármegyében, földes Ura Kenesy, és más Uraságok, lakosai reformátusok, és evángyelikusok, fekszik Baranya Vármegyének szomszédságában, határja gazdag, vagyonnyai külömbfélék, és jelesek, elsô Osztálybéli.

GYÖR. DIÓS GYÖRI VÁR. Régi omladozott Vár Borsod Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara. Nevezetes épûlet vala, míg egészszen el nem hagyattatott, 's a' Magyar Királynéknak lakó helyék, kiváltképen IIdik LAJOS Királynak idejekor, a' mint a' Várnak észak felôl lévô ajtóin lévô íratok nyilvánították. Ugyan is egy ajtó félnek felsô homlokán e' sorok valának emlékezetûl fel jegyeztetve. *Maria Dei Gratia Hungariæ, et Bohemiæ 's Regina* 1526. Fényes, és jeles épûletû Vár vala ez, négy szegeletre alkotva, közepén pedig a' fô Tiszti szállás volt két emeletre, melly a' tornyokkal egyesítve vala, még pedig olly formán, hogy mind az alsóbb épûletek, mind pedig a' tornyok körûl lehetett vala jarni, melly felûlrôl tsudálkozásra méltó gyönyörû ellátást szolgáltatott. A' Várnak észak felôl való részén valának a' Királynénak szobái; dél felôl való részén pedig a' Kápolna két emeletre, olly formán, hogy a' felûl áldozó Papot alól is lehete halgatni. Ez az óldala van még némiképû épségben, a' több oldalai pedig már le omladoztak. A' Vár alatt foly el egy patak, melly a' hegyekbôl fakad, és külömbféle halatskákkal bôvelkedik. Valóban fájlalni lehet e' szép, és elég erôss Várnak omladozását, annyival inkább, mivel itten szemlélhetô, melly jeles, és erôss alkotmányú épûleteket tettek a' régi Magyarok. Rendelések is tétettek e' Várnak meg újjítása felôl az Országnak Rendgyei által, úgy mint az 1638dik esztendôben hozott törvényeknek 12dik tzikkelyében, az 1618dik esztendôbéli törvények között pedig, az 53dik tzikkelyben. Mindazáltal tsak ugyan omladozó hanyatlásában hagyattatott. Oltalmazó helye vala a' Keresztyéneknek az Ozmanok ellen, midôn Eger Városa birtokokban vala. Azután idôvel külömb-

lömbféle Uraságoknak birtokokba jutott vala.

GYÖR. DIÓS GYÖR. Magyar mezô Város Borsod Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, reformátusok, és kevés evangyelikusok, leginkább magyarok, és kevés svábok, fekszik a' Várhoz közel, 's terjed a' Dios Györi huta felöl fel felé. Hajdan nevezetes Város vala, és kôfallal körûl vététtetve, mellynek omladékjai még az elôtt szemléltethettek. Templomja is nagy, és méltóságos vala; de az idônek viszontagsága ezt is meg emésztette. Volt itt elsô Remete Sz. Pál Szerzetének hajdan nevezetes Klastromja, mellyet Borsódi István Magyar Országnak Nádor Ispánya 1304dik fundált, annakutánna ERZSÉBET Királyné, LAJOS, ZSIGMOND, 's MÁTYÁS, nagyon meg gyarapították jószágokkal, az oltári Szentségnek tiszteletére. Építtetett ugyan azon Szerzetnek, Gyôr felett való erdôknek allyán, Borsód Palatinus más Klastromot is, a' *Sz. Lélek*nek tiszteletére, 's jószágokkal meg is erôssítette 1313. esztendôben. Mostani épületei többnyire alatsonyak, mellyek között nevezetesebb a' Királyi *Prefectusnak*, és más tiszteknek lakó házaik, Fördô is van itten, de vize melegíttetik. Vidékje gyönyörû, és termékeny, Miskoltzi piatzozása közel, a' hol minden terméseit hasznosan el adhattya, legelôje elég, és jó, fája tûzre, és épületre, kereskedésre jó módgya, szôlö hegyei tágasak, és jó borokat teremnek, malma helyben, szántó földgyei két nyomásra vannak fel osztva, mellynek némely része meg kivánnya a trágyáztatást, más részen pedig midôn nagy záporok vannak, a' víz által kárt szenyvednek lakosai, elsô Osztálybéli.

GYÖR. *Borsos Gyôr*. Magyar falu Veszprém Vármegyében, földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Pápához $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Dákának szomszédságában, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, fájok az Uraságnak engedelmével, a' Bakonyi erdôbôl, második Osztálybéli.

GYÖR. *Felsô Gyôr*. Magyar falu Borsod Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Gyôr mellett, hajdan a' Várhoz tartozott; de

de az után a' Ládi szerzetes-eknek birtokokba jutott. Szőlö hegye jó némü borokat terem, piatzozása közel Miskoltzon, dézmát nem adnak. Fogyatkozása, hogy szántó földgye nintsen elég, legelője, 's fája is kevés, melly miatt a' harmadik Osztályba tétetett.

GYŐR. *Kis Győr.* Magyar falu Borsod Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai reformátusok, fekszik Darótzhoz más fél mértföldnyire, határja termékeny, bora jó, réttye, fája, legelője elég, piatzozása Miskóltzon hasznos, első Osztálybéli.

GYŐR VÁRMEGYE. *Comitatus Jauriniensis, Raaber Gespanschaft, RábszkaSztolitze.* Nevezetét vette e' Vármegyének fő Városától, hajdan *Gewte* Vármegyének írattatott, mellyet némelly deák írók is követtek. *Gewrinensis Comitatus, vel Episcopatus Gewrinensis.* Történt vala pedig ez, mivel az ő betűt, a' Magyarok hajdan w betűvel írták vala. Vidékje e' Vármegyének négy szegeletű forma; de valamivel hoszszabbkább, 's egész kerülete mint egy huszon öt mértföldet tesz. Szomszédságában fekszik egy felől Komárom Vármegye, más felöl Posony, és Moson Vármegyék, nap nyugot felől Sopron Vármegye, dél felől pedig Bakony erdeje, és Veszprém Vármegyével határoztatik. Vidéke kiváltképen termékeny, 's mind búzát, mind gabonát, mind zabot, mind pedig bort eleget hoz. Fekvése is kies, főképen ha Szent Márton hegyéről szemlélteték, egész gyönyörüséggel legeli az emberi érzékenységet. Bort termő hegyei között nevezetesebbek a' *Csanaki, Kis, és Nagy Baráti, Nyúli, Etsi, Ravaszdi*, és a' *Szent Márton* hegyén termő borok, az után a' *Pázmándi, Tapi, Nyalkai, Csanaki, Méhfői.* A' Fői, és Kis Petsenyi hegyek pedig szűken teremnek ugyan; de borai kiváltképen egésségesek. A' Győri borok is egésségesek, de három, vagy négy esztendő múlva meg gyengülnek.

Hegyei Sz. Márton hegye, és a' Sokorói hegy. Tűzi fája a' Vármegyének népes voltához képest kevés, erdői a' Bakony tövében. *Sokorón, Tét, Tinyő, Csikvánd, és Malomsok* körül; a' honnan szokták Győrbe is szállítani a' tűzi fát.

Folyó

Folyó vizei között leg nevezetesebb. ISZŐR DUNA vize, melly Posony Városánál két felé szakadván, keskenyebb ága a' Moson Vármegyei mezőségen foly, mellyet meg haladván Győr Vármegyébe szakad a' Hédervári mezőn, és innen Győr alá foly, 's minekutánna Rabtza, és Rába vizeit öblébe fogadta, Gönyűnél ismét öszve foly, a' Posonyi vidékjénél el szakadott ágával. Középszerű, és nedves esztendőkben hajókázható, ha ellenben szárazságok vannak, néhol által lehet öblét gázolni, vize külömbféle halakkal, és vizával is bővelkedik.

IIdik Folyó vize *Rába*, melly a' régiektől *Arrabó* vizének hívattatott. Bé foly e' Vármegyébe Sopron Vármegyéből, Malomsok falunái, keskeny, de mély, és zavaros vizével, 's Győr Városának erősségére van; vize nem olly jó, és nem is olly egésséges mint a' Duna vize, sőt néhol nádakkal is gazdag iszapos feneke.

IIIdik Folyó vize Rabtza, melly Sopron Vármegyéből foly, *Bösárkányt* meg haladván Győr Vármegyébe a' Kapi mezőségen, 's foly tiszta vizével Győr alá, hol lott a' lakosok által tisztátalanná tétettetik, e' folyó víz felől szokták a' Győriek mondani: „*A' ki egyszer Rabtza vizéből iszik, az Győrből többé el nem mehet.*“

Több kissebb folyó vize, *Csiles*, és *Pausa*. Tava is van e' Vármegyének, melly *Kónyitónak* neveztetik, a' mellette lévő helységtől. Halászattya hasznos; de vadászattya nem nevezetes. Orvosi erejű kút fő is van benne Téténnél, melly sokaktól látogattatik.

Mind öszve 134. Lakó helyek vagynak benne; 's a' Győri Püspöki, és Esztergomi Érseki Megyéhez tartozik.

GYŐR. *Nagy Győr*, *Jaurinum*, *Raab*, *Rab*. Győr Vármegyének fő Városa, sőt Magyar Országnak nevezetesebb Városai közzé is méltán számláltathatik.

ERRŐL

E' régi Városnak homályban vagyon, bizonyos ellenben felőle az, hogy a' régi Városnak alapját, akár a' Pannoniabéliek tették, akár a' Rómaik, akár a' Frantziák újjították, más helyen vala régi fekvése. *Cellarius* sem tagadgya ezt: (In notitia Orbis antiqui Lib. II. Cap. 8. pag.

pag. 583.) de hol? és melly fekvése vala? nem lehet világosan az írásoknak fogyatkozások miatt meg határozni. Ezt erôssíti *Bombardi* is Gyôr Városa felôl. (Hungariæ modernæ p. 71.

A' régi Városnak fekvéséről külömbféle módon vélekednek az Irók, némellyek *Antoninusnak* utazása szerént, két *Arabona* Városát költenek. *Cellarius* ismét külömbözô véllekedéssel van. *Lazius*, *Cluverius*, és *Schönleben* ismét az *Antoninus* útazásához képest véllekednek; de nem egyezôleg. Homályos az ez idôbéli környûl állása hajdani Gyôr Városának, melly leg elôször Nagy Károlynak hadakozása, 's gyôzedelme által kezde híresedni, a' mint *Bonfin* elevenen le festette. Bizonyosabb kezd hajdani Gyôr Városának állapottya lenni, a' Magyaroknak harmadik ki jövetelek ólta, és kivált a' SZENT ISTVÁN idejétôl kezdvén, melly hely, hogy az ekkori idôben már népes, és nevezetes vala, tsak az is meg bizonyíttya, hogy *Szent István* Király Pöspökséget, és Papságot készítô oskolát állíttata fel itten. *Bél Mátyásnak* véllekedése szerént még Nagy Károly idejében kezdôdé Györben a' Keresztyén Isteni tiszteletet, mellyet azért állít *Bél Mátyás*, mivel NAGY KÁROLY minden birodalma alá hajtot helyeket, Keresztény Hiten lévô lakosokkal szállíta meg, és hogy Gyôr azoknak számok közzûl ki maradhatott volna, nem véllhetô. Leg inkább gyarapodott, és nevekedett Gyôr Városának híre, a' lakosokkal egyetemben, az ide való Püspöki széknek fel állíttatásával, mint hogy az idôben a' lelki Tanítók igen fô tiszteletben tartattak.

HISTORIÁJA.

Emelkedett szerentséje Gyôr Városának ABA, és PÉTER Királyok alatt, midôn e' két Királyok között esett hartznak viselésére a' Város új erôségekkel gazdagíttatott, melly erôsítés idôvel, a' Városnak elômenetelére, 's hasznára vala. Az egész hadnak történetét le írta *Bonfin*. Bonfin. Dec. II. libr. 11. pag. 190. 4. 9. *Thurótzi*. M. Turoczi Chron. Hung. Par. II. Cap. XXXV. pag. 44. Ki szállítá elôször népét HENRIK, ABA ellen MXLIIben. *Thurótzi* szerént a' viadalnak helye közel vala Gyôrhöz, *Menyfô* falu mel-

mellett, melyet *Bonfin* bőven, elevenen, és szorgalommal le rajzolt vala. Győzedelmes lett volna ez ütközetben ABA, ha kegyetlensége miatt a' Magyarok tőle rész szerént el nem pártoltak volna, rész szerént parantsolattyaival Tisztyei ellenkezőleg nem tselekedtek volna. Szerentsés vala HENRIK háromszori Magyar Országba lett be ütésével; de midőn negyedszer *Péternek* halálát akará meg boszszúlni, gyaszos kotzkája jutott a' szerentsétől, a' mint Turótzi le írta, Par. II. Chron. Hung. C. XLIII. 49. Bonfin. Dec. II. lib. II. p. 700. 6. Mert le küldvén nagy számú hadi seregét, és azoknak a' hadhoz meg kívántató eleségeit *Gebárdt* Püspöknek vezérlése alatt, hírűl viteték ANDRÁS Királynak, és *Béla* Vezérnek, a' kik HENRIK Katonáinak élelmeyeket, szénájokat, 's egyebeiket fel gyújtatván, a' lakosokat marháikkal egyetemben el küldék arról a' vidékről, mellyen a' Tsászár népe vala. Le érkezvén a' Tsászár sem embereinek nem találá szükséges eleményt, sem marháinak takarmányt, sőt még az előre le küldött hajóinak holléte felől sem tudott vala semmit. Meg érkezvén azonközben *Gebhárd* Püspök Győr Vára alá, levelet külde a' Tsászárnak, mellyben tudakozódék, hogy? és miként várja Tsászári személlyét? de levél vivője is el fogattatván, Miklós Püspök magyarázta meg a' nála lévő Tsászárnak szóllott levelét, mellyre a' mieink HENRIKNEK képében azt válaszolák, hogy a' nagy szükségtől szorongattatván a' német Tábor ő is minél előbb sietne ki felé Magyar Országból, mellyet *Gebhárdt* Püspök meg értvén, kézzel lábbal ki felé sietteté az Országból katonáit. E' vala Győr Városánál eleinte a' leg első hadi fortélyoknak remeke. Nevezetes vala e' Városra nézve *Dezíderius* Püspök által szereztetett békeség is SALAMON Király, *Geiza*, és *Ladszló* között, mellynek, hogy tökélletes, és jó vége légyen Ország gyűléset hírdettetett Sz. Fábián, és Sebestyén napjára Győr Városába. Lásd Thurotzit Part. II. Chron. C. XLVII. p. 55. 16.

Szomorú vala ellenben, midőn *Henrik*, *Fridrik* Ausztriai Vezérje által akkor támadá meg a' Magyarokat, midőn Hazánkat egy felől

meg

meg győzettetvén a' Sajonál IV. BÉLA, három esztendeig prédélák a' Tatárok, el égetvén mindeneket a' hova tsak bé térkezhettek. Látván, hogy a' Magyarok szaladásban volnának, sok katonákat gyűjte öszve *Henrik*, hogy valamint a' Tatárok egy felől, úgy a' németek is más felől dúlnák, és pusztítanák az Országot. Nem elégedvén meg tett kártékonyságjokkal, Győr Városára rohantak, és az erősséget el foglalák. Ezen a' Magyarok elkeseredvén, a' közelebb lévő helyekről öszve gyülekezének, 's fegyveres kézzel menének a' Városba, és minden németeket meg égettek az erősségben, látván Vezérjek, hogy a' Tatárok egyébaránt is kevés napok múlva, fel dúlnák, 's égetnék a' Várost. Hogy tehát illy veszedelmes inségében idegeneknek prédájokra ne jussanak, magok kártékonykodtak, 's midőn a' Tatárok Szent Márton hegyét el nem foglalhatták, 's Győrt akarják vala fel dúlni, üressen, és el pusztítva találák azt. *Bél Mátyásnak* véllekedése szerént ez idő ponthan vesztek el Győr Városának hajdani szabadságait illető levelei. Azután pedig a' Bolgárok kezdettek kegyetlenkedni Hazánkban, kiket SZENT ISTVÁN Király járma alá hajtván, magát Bolgárok Királlyának neveztete. Megjegyzésre méltó továbbá Győrről, hogy a' Rabtza vizénél *Ottokár* Tseh Országból, Ausztriából, és Brandeburgiából egybe gyűjtött seregeivel, néhai IV. BÉLÁNAK győzője 's Magyar Országnak meg esküdt ellensége, magyarosan meg verettetett, és akkor Győr Városa épségben marada. Nevezetes Győr Városának régi szabadságára nézve, ötödik ISTVÁN Király által MCCLXXIdik esztendőben, és harmadik ANDRÁS Király által MCCXCVben lett régi szabadságainak meg újjittatása, noha azokkal sanyarú időkben élhettek. Nem külömben LAJOS Királynak, e' Város eránt való különös kegyelmessége, mellyet Győr Városával MCCCLXIben közlött vala, és a' Győri Káptalanbéli Uraság által is MCCCLXXXIVdik esztendőben meg esmértetett; annakutánna ZSIGMOND Királynak idejekor, valamint más Városok, úgy ez is elég bajokkal küszködék, halála után pedig az említett Királynak, mi történt vele ALBERT

BERT Vöje alatt, halgatnak felöle az' írók. Midön pedig *Julián Kárdinálisnak* közben járására ULÁSZLÓ, és ERZSÉBET között a' békeségnek meg szerzése munkába vétettett, Györbe méne Budáról ULÁSZLÓ ERZSÉBETHEZ, holott a' meg egyezésnek pontyaival egymáshoz közelebb jutván, nagy ajándékoknak váltogatásaival végezék a' tanátskozást, és a' béke szerzést: de ERZSÉBET kevés napok múlva meg halálozék. Azt írják a' külföldi Írók, hogy *Erzsébetnek* hirtelen halálát, *Ulászlónak* mestersége siettette. De *Bonfin* ULÁSZLÓT e' vád alól egészen fel szabadíttya. Darab ideig változtatás nélkül maradott Györ Városa Várával egyetemben, egész az ULÁSZLÓ idejétöl fogva, mind az ideig, míg az ö Fia LAJOS uralkodnék. A' Mohátsi siralmas veszedelem után pedig, hogy FERDINÁND, JÁNOS vetekedö társát minél könnyebben meg alázhassa, letévén esküvését *Köptsénnél* a' magyarok szabadságainak fel tartására nézve, Buda felé vevé úttyát, a' felsö Királyi Városokat pedig Óvárt, Györt, Komáromot, Tatát, Esztergomot, minden vér ontás nélkül a' Vár örzöinek hajlandoságai által, igen könnyü móddal, söt mintegy vadászati útazással el foglalá. Meg félemledvén pedig SZOLIMAN Török Tsászárnak ZÁPOLYA által fel zendített seregétöl MDXXIXdik esztendöben, a' németeknek gyalázatos félelmek miatt a' mint *Istvánfi* emlékezetben hagyta (Lib. X. pag. 158. 12.) elpusztíttatott, az Ozmanoktól pedig sérelem nélkül hagyattaték. Igen szomorú esete vala ez Györ Városának, melly azonban idövel jobbra fordúla, mert látván FERDINÁND a' le romladozott Várnak alkalmatos fekvését, és az erösségre nézve helyes voltát, újjabb erössítéssel, 's élettel kezdé azt meg ajándékozni, *Salm Miklós* e' Vár akkori igazgatójára bizván a' Várnak meg erössítetését, ki után *Lamberg* léve Györ Várának Fö Kapitánnya, ez után *Königsberg Honorius* következék, ennek halála után pedig *Taiffel Erasmus*, a' ki Palástnál el vesztvén a' hadat maga el fogattatott, és a' gyözedelemnek jeléül SZOLIMAN eleibe vitettetvén, bör zsákba varródott, és vízbe merítettek el, Györ Várát pedig vitéz örzöitöl meg fosztotta.

totta. Nevezetes vala *Timon* szavai szerént MDLIIdik esztendôben Gyôr alatt az, hogy FERDINÁNDNAK Cseh, Morva, és Ausztriából öszve szedett katonái *Mauritiusnak* verzérlése alatt Magyar Országba küldettetvén, a' helyett, hogy az ellenséget, mellyét *Achomet*, keményen ostromlott vala, Eger Vára alól el üzték vólna, félénk, és tunya restségek között töltötték az aranynál drágább idôt, melly ártalmas, és gyalázatos tselekedet miatt e' képen panaszolkodott a' többek között a' ma nevezetes *Braschius* ez idôbéli kôltô. „*An tales homines evertent Turcica Regna.*

Barbarico qui ipsi sunt magis hoste mali.

Taiffel szenrentsétlensége után *Ruberus János* jutott Gyôr Vánának igazgatásához FERDINÁND által, az után pedig *Echius Gróf* tétettetett, ki magát a' Hazában méltóképen kedveltette vala, igasságos téttei által. MAXIMILIÁN Tsászár is olly nagy számú sereggel telepedett meg Sziget Várának ostromoltatásakor Gyôr alatt, mellyel az ellenséget könnyen, és bátran meg támadhatta, sôt ki is küszöbölhették vólna; mert 25 ezer lovas, és 80 ezer gyalog férfiak valának Gyôr alatt parantsolattyára készen —.

Szomorú esete vala ez idôben Gyôr Városának is, a' mint *Istvánfi* írja, mert történetböl *Szent Mihály* napjakor viradóra egy veszedelmes tûz támadván, szeles idônek alkalmatossagával, nem tsak a' gyengék, vagy betegesek halának meg, hanem még azok közzûl is sokan oda lettek, a' kik jószágaiknak, kiszabadításokra sietvén, a' sebess tûznek lángjától meg égettettek; noha a' kereskedôk önként is sokat el ajándékozának, úgy véllekedvén, hogy inkább azoknak jussék kik azoknak hasznokat vehetik, mint sem a' tûz által meg emésztessék. Rettentô vala ez alkalmatossággal, hogy a' Városnak új kapuja alatt vólt 18 nagy ágyúk is el süledezvén iszonyító félelmet, és károkat okoztak, sôt a' puskaporos házat is nagy fáradsággal oltalmazhatták meg. Nevezetes vala továbbá az égésnek alkalmatosságával, hogy a' németek a' tûz közt futkosván, 's az olasz katonák történetbôl elôttök meg fordúlván, minthogy felôlök olly véllekedésben valának, mint ha

a' tűz ő általok támadott volna, nem tartózkodtak ôket meg ölni, ambár annak utánna ártatlanoknak találtattak; történt e' szomorú eset Gyôrben MDLXVIben.

Meg lévén Győr Városa felépíttetésének alapja vetve, minden újjabb Ország gyűléseiben, más más kérlelő törvények hozattattak eránta. Decr. Anni MDLXVI. Art. XIV. Anno MDLXVII. Art. XVII. Anno MDLXIX. Art. XIX. Anno MDCLXXIV. Art. V. Anno MDCLXXV. Art. IX. Mellyet *Maksimlián* serényen tellyesíte, sôt tulajdon költségbéli segedelmével is elômozdíta. Bizonysága az újj kapu felett lévő kőrakásba béiktatott homlok írat, e' sorok szerént:

MAXIMIL. ELECT. ROM. IMP. GERM. HUNG. BOH. REX ARCHI DUX. AUSTRI. DUX BURG. ANNO CHRISTI MDLXVII.

Meg halálozván pedig *Maksimilián*, *Rudolf* válalá magára e' gondot, mellyet tellyesített is, mert helyben hagyá Hazánknak rendeléseit, 's a' Törökök ellen oltalmazó katonákat is tendele, az Országnak védelmezésére. El foglalván azonban a' Török Fő Vezér *Zindn*, Veszprémet, 's Palotának is hirtelen történtt feladattatását igen fájlallya vala; hogy pedig a' Tsászár a' Törökökön boszszút állhatna, meg parantsolá Pálfy Miklós, Zrínyi, és Hardek Fő Vezéreknek, hogy hirtelen seregeket gyüjtenének, és az ellenséget sietőleg támadnák meg. Tábort állítának annakokáért az esztendőnek végén *Octoberben* Komáromnál, melly alkalmatossággal tartatott hadi tanátsban, Hardech tisztelteltett meg az elsô Fô Vezérséggel. El indúlának harmadik *Novemberben* Székes Fejérvár felé, hol az ellenséget széjjel verék, és meg alázák. Hardek Gyôrbe lett viszsza menetele után nagyon is hízelkedett magának, mint ha a' gyôzedelem nékie tulajdona lett volna. Hardek tanátsával élt vala MÁTYÁS Esztergom Váránál is; de felette nagy kárunkra, 's az Esztergomiaknak is veszedelmekre. Mert meg jelenék *Zinán* Azsiából, egybe gyűjtött temérdek sok népével, még pedig azoknak el rendelésében példás serénységgel, hogy Esztergom Várának szabadító segedelmére lehetne: azonban a' mieink fel oldák az ostromot,

mot, 's magokat a' Komáromi táborba viszsza vonák. Élt ez alkalmatossággal *Zinán*, a' ki történetből tökéllé magát el Győr Városának ostromlására. Ismét előre hízelkedék magának Hardek a' Törökökön való győzedelemmel; de gőgös reménységének tellyesedése buborék módgyára enyészet el előle; noha a' Várnak számos őrző katonái, és Tisztyei, olly erőben valának, hogy ha Hardek ditsőségre vágyódó szivét, hasonló mérészséggel, 's okossággal, és állandó férfiúi erővel egygyesitette vólna, nem olly súlyos lett vólna a' Törökökön való győzedelem, ámbár 100 ezer embere vala Tata körül, a' kikhez Győr alá 24 ezer Tatárok érkezének. Meg szállá tehát Győrt *Zinán Juliusban*, 's a' duna partyának jobb felől való részéről taborát egész Rába viséig a' hold negyedének formájához hasonlító rendbe meg telepíté, sántzokat is készittettetett a' mieinknek kirohanásaik ellen, és magát szekerekkel. és egyéb hadi eszközökkel lehető képen meg erősíti vala. Mint egy három nap telék el készületeivel, míg a' Városnak déltől való oldalát ágyúztatni kezdette. Szüntelen tüzéltete azután *Zinán*, hogy a' mieinket félelembe meritthesse. Szerentsés elő menetellel is folyt vala dolgok a' Törököknek, sőt már Tatár katonái a' dunán kezdének által úszkálni, míg ősze sereglett tsuportyaikat, a' magyar, és szakasz embereivel Pálfy el nem széllesztette, kik közzül ekkor a' foglyoknak meg vallások szerént, három ezeren estek volt el Pálfinak Vitézzei által. Illy bátor vakmerőséggel viselvén magokat a' Tatárok, közelebb veszi magát Zinán a' Városhoz, úgy hogy a' mi Várat őrző embereinket a' Jantsárok már puskák által lövöldözhették. Ez után minden erejeket arra forditották, hogy a' Vár falát által fúrván, meg ronthassák védelmezőinket. Míg e' munkájoknak 's tzéllyoknak meg akadalyoztatásában fáradoznának őrző katonáink, a' Törökök a' ki vájott erősségnek üregjét puska porral tölték meg, 's rettenetes durranással sütik vala el; de haszontalan, mert a' puska pornak ereje gyengébb lévén, mint sem az erősséget ketté hasíthatta vólna. Más fortély által törekedett azután *Zinán*, mert gátot vettetett,

még pedig tsudálkozásra méltó serénységgel Rába vizén, hogy ez által szabados útat kereshetne seregének a' Városhoz, melly munkájokban ambár serényen lövöldözének a' mieink is, mindazáltal példás vitézségjeket az Ozmanok meg bizonyitották, mert a' golyobisok özönével keveset gondoltak, és a' tűzet vitézűl ki állották. Sikeretlennek tapasztalván végre e' munkát, hajókból készittete hidat *Zinán*, még pedig ezt is olly serénységgel, hogy a' mieink észre sem vehették. Meg ijedvén ezen *Hardek*, el tsüggede reménységében a' Városnak meg tarthatása felől. Meg kevesedvén e' szerént a' szüntelen való ostromlások miatt a' Magyar Nemes ifjúság, új parantsolatot, és kérést küldözének a' Vármegyékre, *Pálfy*, és *Zrínyi* Vezérek, hogy a' Várnak meg szabadítására a' leg lehetőbb sietséggel repűlnének, mellyre minden késedelem nélkűl 40 ezer lovas, és gyalogok gyüjtettek öszve. Elérkezvén e' seregetske, azonnal meg támadá vélek Pálfy a' Törökséget, midőn t. i. a' Tatárok Rába folyó vize között prédára el szélledének. Hardek pedig más felől támadá meg az Ozmanokat válogatott néppel, a' mint *Istvándndl* láthatni; meg verék, 's el is szellesztek ekkor seregeink a' Törököket, melly történet mind a' Budai Fő Passát, mind pedig *Zinán* fiát, a' Beglerbeget félelemmel lepte meg. Fel gerjedvén a' következendő veszedelemtől a' Vezér fegyver fogásra lázzasztá a' Törököket, 's azután vala még a' sokkal dühösebb verekedés, mellyben Pálfy magát igen példásan ki mutatta. Futásnak eredtek a' Budai Passa, és a' Beglerbeg, meg félemledett az egész Török tábor, és már némellyek szegedegeték vala a' sátor fákat, 's meg is győzettettek vólna, ha a' hajós, és segítő seregek ki rendeltt időjökre meg érkeztek vólna. A' többek között Pálfy is sebbe esett a' hartzban, melly reggel a' napnak fel jövetelétől fogva egész délig tartott. A' Törökök közzűl el estek *Bél Mátyás* szerént majd három ezeren, a' mieink közzűl pedig mint egy négy százan. Neki keseredvén *Zinan* Passa, el tökéllette, hogy seregeinket a' Szigetben meg támadgya, melly tzéllyának végben vitelére számtalan ökröket gyűjtöttek vala öszve

ve a' Budai hídnak fel vonattatására. Észre vévék ugyan e' fortélyt a' mieink, mind a' kémek által, mind pedig az ökrök hajtásának nagy lármájából, mellyet hogy *Zinán* el végezhessen, és a' mieinktől el rejthesse, minden felől világokat gyújtatott, és ájtatos buzgoságot rendelt a' dolognak szerentsés véghez vihetéséért. Ámbár tehát e' tzéllyát a' Törököknek a' mi Tisztyeink tudták, mindazonáltal bízván a' Morva, és Szilézíai segedelmekhez, a' 15 ezer hajdúkat haza eresztették, és így a' Török fel állítván a' hídat, ágyú golyobisokkal lövöldözgettette a' Magyarokat, a' Jantsárok pedig szántzainkat el foglalák, 's a' bent találtt ágyúkat a' Tsászári nép ellen sütögették, és így nagy vérontást okozának seregeinkben. Kemény ütközet vala a' Tsászári nép, és a' Török hada között, mellyben számos, és nevezetes Vitézek estekel; egész nap tartott vala a' verekedés, és a' Törökök még sem szüntek meg a' hídnak öszve kaptsolásától. Tanátsot tartatván a' hídnak fel állíttatása után MÁTYÁS Fő Hertzeg azt végezék el, hogy a' Várnak oltalmazása Hardekre bízattassék. Fel oldattatott a' sábori sereg, 's Óvár felé indúla, a' Várba pedig bé eresztettek hat ezer német, gyalogok, és nevezetes tisztek, mint hogy Hardek a' Magyarokat nem szenvedhette, csak mint egy 160 embereket hagya bent a' Várban, a' kiknek Izdentzi János parantsolt vala, melly el költöztetés, ha gyalázatos rendetlenséggel esett is, a' mint *Istvánfi* le írta, leg alább a' Magyarokat a' Várnak fel adattatásától ártatlaníttya. Sokkal inkább szerentséltetvén ez által *Zinán*, mint sem maga reménylette vólna, minden lehetőségeket el követett, hogy a' Várat a' benne lévőkkel keményen ostromolhassa, 's minél elébb Zászlója alá kerithesse. Minthogy a' *Rába*, és *Rabtza* között lévő külső Városnál elő nem mehetett, ismét az őrálló erősségeket fúrattattya vala, még pedig olly vitézi serénységgel, hogy őket ismét észre nem vehették, 's már nappal kénnyek szerént folytathatták vala munkájokat. Által verekedvén pedig a' vizén, már a' mieinkre kezdének rohanni, mellyen *Hardek* gyermeki módon el tsüggedvén, nem kevés kárt okozott,

mert az óltalmazó férfiak el szántt vitézséggel állottak ellent a' Tôrökök dühösségeiknek, úgy hogy, ha Hardek hasonló szívvel bírt volna, az alatta vólt katonáknak vitéz magok védelmezéseikhez képest, vagy meg veretetett vólna általok az ellenség, vagy pedig a' Várnak fel adattatását az ellenségnek kárával még tovább tartóztathatták vólna; de Hardek minden reménységét elvesztvén, nem tsak maga rettege alatsony félelme miatt; hanem más alatta valókat is el félemlített. Ambár MÁTYÁS Fô Hertzegtôl jó reménységgel tápláltatott, 's el menetelekor, mind Kereszténvi, mind a' Királyhoz, és mind a' Hazához le lett hitére emlékeztettetett, mind az által, mind ezekkel Hardek nem gondolt, sôt a' bizonyos segéllô seregnek el érkezésével sem élesztetôdvén félelme, vagy a' Város fel adattatásának kívánsága gyötörvén, el küldé Perlint Zinán Török Fô Vezérhez a' Várnak fel adattatása végett, a' ki egy Beglerbeget a' maga személlyében, és a' Budai követeket a' Városba bé küldé; rövid idô alatt meg egygyezének a' Városnak fel adattatása eránt; ki kérvén a' Tsászári seregnek részére, hogy az ôrizô katonaság mindenestôl, lovaival, fegyvereivel, bútoraival, betegjeivel szabadon el költözhessék; a' mi leg undokabb tselekedete vala Hardeknek ez, hogy a' Várnak fel adattatásakor még azt kívánta a' Beglerbegnek figyelmetlenûl, hogy a' Várat minél tovább lehet szerentsés nyugodalomban bírhassák. Útálatossá, sôt el tûrhetetlenné teszi Hardeket az emlékezetre nézve e' tselekedete is, hogy a' tzifrább ünnepi ruhájába öltözék a' Várnak fel adattatása alkalmatosságával, lásd felôle *Istvánfit* Lib. XXIX. pag. 655. 31. és *Oerteliust* Part. I. p. 166. a' kik ez esetet egészen le írták. Meg nyervén a' Várost Zinán az ô szertartásaikhoz képest tett Isteni tiszteletteyek után 20 foglyokat, az egész Ozman seregnek lattára, magához hívatott, és meleg vízben lábaibat tulajdon kezeivel meg mosván, ditsérte, hogy a' Török vallásért rabságjokat békével el szenyvedték, 's kéri vala ôket, hogy ebben az után is híven meg maradnának, 's meg is ajándékozá ôket minnyájokat tíz tíz arannyal. Szomorú vala

ellen-

ellenben a' Tsászáriakra nézve, a' kik vagy az erôtlenség, vagy más baj, vagy betegségjek miatt, az el költözésben hátra maradtak, mert a' Törökök tett fogadásokat meg törvén, minekelôtte a' hajókra léphettek volna, mindeneket el ragadván tôlök, a' leg méltatlanabb kegyetlenséggel ölék meg. Illyen istentelen vala a' Török többnyire minden tett fogadásának meg tartásában!

Nehéz vólna le írni, melly keserves szívbéli fajdalommal szenyvedte a' Tsászár Győr Városának el vesztését. Félelembe, 's ínségbe vala ekkor az egész Magyar Ország, reszkettek a' Pozsonyiak, és Bétsiek, a' Törökök vadságoktól, 's kegyetlenségektôl; méltán undorodott Cseh, 's Morva Ország is, mert a' hol az Ozmanok győzedelmeskedtek, nem tsak fel forgattak 's rontottak mindeneket; hanem a' halálos veszélyt is magokkal hordozták. Érzette ezt az idôben a' Győri Püspök, és Papság is, amannak Rákoson Soprony Vármegyében engedtetett lakó hely, míg Győr Városát ismét viszsza vehetnék az MDXCVIIdik esztendôbéli törvényeknek 39dik tzikkelye szerént. Ezek pedig Sopronba tétetének által, meg hagyattatván jószágaiknak, és jövedelmeiknek birtokokban. Nem soká maradott a' Káptalan Sopron Városában, mert MDXCVIIIdik esztendôben, ismét a' Tsászárnak birtoka alá esvén Győr Varosa, kéré az Ország Ô Felségétôl, hogy a' Káptalant régi birtokos helyébe, *jussainak* meg erôssítésével viszsza tenni kegyelmesen parantsolná. Viszsza térvén a' Káptalan MDCdik esztendôben, maga a' Püspök is régi helyét el foglalá.

Makszimiliánra jutván a' birodalom, Mátyásnak halála után, sietôleg el tökélletete Győr Városának ostromoltatását 1597ben. Egybe gyûjtvén annak okárt e' végett a' Fô Tiszteket, tanátsot tarta, a' Várnak ostromlása, és a' hadnak folytatása felôl. Melly alkalmatossággal némellyek Budát, mások Eger Városát tanátsolák az ostrommal való körûl vételre. Valának ollyanok is, a' kik Pápát akarák elôbb a' Töröknek hatalmok alól ki fejteni, hogy így el zárván az ellenséget, Győrt, és Fejérvárt könnyebben lehetne az Ozmanoktól ki pusztítani. Aldobrand Zsigmond

mond pedig, és Bérnstain János vitéz férfiak Győr Várának ostromoltatását javasolák, mert az által mind Ausztria, mind a' több Német Birodalmak felszabadíttatnának a' Törököktől való félelem alól. Igy is leve a' dolog, mert fel bontván a' Tábort Ovár alól, nagy serénységgel Győr Városának ostromlásához kezdének. *Eggenberg Rubert*, és *Bernstain János*, válogatott sereggel küldettetvén Győr Városának ostromi bé zárattatására, a' kik helyeket gyorsan el foglalván, dél felől való részét az erősségnek vitézi serénységgel töretteték, még pedig megszünés nélkül, mind éjjel, mind nappal, úgy hogy már a' Várnak hasadozott omladozását is észre vévék. Az ellenség is hasonló serénységgel törekedett a' Várnak meg oltalmazhatásán, és a' Fejérvári kaput magassan fel töltvén, nagyobb ágyúknak fel helyheztetésére alkalmaztatták, a' honnan a' mieink nem kevés kárral lövöldöztettek. Súllyos vala MAKSZIMILIÁNNAK kiváltképen, hogy a' Zrínyi serege későre érkezett, midőn már a' kémek azt a' hírt adák, hogy az Ozmanok részéről *Satergin Mechmet* Boszniából, és Pannoniának széleiről, nagy számú sereggel érkeznék Győr VÁROSÁNAK segedelmére. Hogy pedig e' roszsz hírt a' Várat őrző Ozmanok, meg ne sejthessék, nagyobb tűzzel, és igyekezettel kezdék a' Várat ostromolni a' Tsászáriak. Azomban Ali Passa sem mulatott el semmit a' Várnak oltalmazásában, sőt olly fel fuvalkodott vakmerő mérészséggel valának, hogy a' kapukat sem zárák bé nappal, és juhaikat a' Városnak közelebb lévő kövér bástyáin legeltették, gyakorta ki szaguldván a' mieink felé, 's katonáinkra, őket felől haladó erővel, 's közzülök a' mint lehetett ragadozának embereket is, hogy általok seregeinknek tzéllyaikat ki tanúlhassák. Alig mult el *Istvánfi* szerént tsak egy nap is, hogy a' mieinkre ki ne rohantak volna, népünknek nem kevés ártalmával; lásd felőle *Oerteliust*, Lib. XXX. p. 711. 12. Nehezen szenyvedhetővé tette az ostromlást más felől, az őszi essős időnek alkalmatlansága, mellyet a' fergetes hideg is meg kettőztetett. El romladozván az útak is, napról napra érezhetőbb szükségje leve a' hadi tábornak, mellyet a' sántzolóknak

nak ragadozásra való szabadságjok öregbített. El fogyván tehát a' seregnek eledele, szükségben lévén a' lovak is, mind abrak, mind széna nélkûl, mellyet az Ozmanok észre vettek, 's mint hogy ôk ezekkel bővelkedtek, és a' *Mechmet* seregének sietô közelgetését is meg tudták, dühösséggé változék vólt elôbbi vakmerô bátorságjok, és semmit el nem mulatának, a' mivel seregünket ronthatták, és emésztették; és így nem csak köz embereink; hanem nevézetes Tisztyeink is prédáivá lettek, az Ozmanok dühösségeiknek. Maga *Bernstain* is, az ostromló seregnek kórmányozója, midôn az ellenségnek fekvését, és oltalmazó ágyúinak mivoltát ki kémlélni akará, lovára késedelmesen felülni akarván, reménytelenûl öszve szaggattatott, valamint az öregebb *Kinszki* is, eggy vélletlenûl sátorába ki lövött ágyú golyóbis által öszve törettetett. Illy terhes, és súllyos viszontagságok között lévén MAXIMILIÁN tudtára adák kémjei, hogy a' Mechmed hadi népe, már a' Mohátsi mezôt meg haladá, és sietve törekedik Győr Városának védelmezésére, tanátsaival élvén annakokáért meg hitt Tisztyeinek, hogy a' szükségen kivül két féle ellenséggel ne légyen dolga, seregét a' Dunán Komárom szigetébe által költöztette, még pedig olly szörnyû sietséggel, hogy sok hadi eszközök, eleség, melly harmad nap alatt gyûjtete öszve, ezeken kivül hajók, 's egyebek, az ellenségnek prédául hagyattatak. Fel bontakozván a' mieink, nem tsekély félelem, és rendetlenség között futamodának el Győr alól, holmieiket fel gyûjtogatván. Hasznokra tudták e' meg szaladást az Ozmanok fordítani, mert az elhagyott Tábor helyen kivül, egyéb el maradott jószágokat is elfoglalának, 's mind a' hadi eszközöket, mind a' számos foglyokat nagy győzedelmi pompával vivék magokhoz által a' Városba; a' meg töredezett Várnak falait pedig bé foldozgatták, ostromi útainkat semmivé tévén. Nagyon el bízá ekkor magát Ali Bassa e' győzedelme által, mert Török betûkkel metzeté fel, hogy Győr Városát a' Keresztyének soha többé, hatalmok alá nem vehetik. Sôt a' Tsászári tzimert is, a' harmintzhadi Táblával fel függesztetvén egy vas kakast

kast is emeltete fel, e' felûl írással: „*Akkor veszik a' Keresztények Győr Várát viszsza, mikor ez a' Vas Kakas meg szóllal.*“ Ez a' magát el hitt Ali Bassa szûletésére nézve Olasz vala, hazája *Szurrentin*, és a' Genuaiaknál *Chióban* katonáskodott akkor, midôn Szoliman Sziget Várát meg vévén, *Pialis* nevû Vezérje által *Chio* szigetét tsalárdságával meg hodolá. Rabságba esvén ekkor az említett Olasz Tiszt törökké lett, 's annyira vivé dolgát az Ozmanok között, hogy az idôben a' leg nevezetesebb Vezérek közzé számláltattaték. Azért bízák reá a' Törökök Győr Városának ostromát is. Annyira félelembe ejtè e' reménytelen szomorú ostromi ki menetel RUDOLFOT, és egész német Országot, hogy az Ozmanoknak tovább való bé rontatásoktól napról napra félve irtóztak. És így minden gondgyát Győr Várának viszsza vételére függesztette, még pedig olly eltökélléssel, hogy akár hadi fortély, akár erô, és akár melly lehetô mód által történnyék, mindazáltal a' Vár minél elébb ki vétettessék az Ozmanoknak hatalmokból, melly gyôzedelemnek végbe vitelére *Svartzenburg*, és *Pálfy* rendelteténck Fô Vezérûl. A' kiket is ô Felsége magához hívatván, eleikbe terjesztette szívbéli szorongattatásait, bennek helyheztetett bizodalmát, nagy hadi bölcsességeiket, 's vitézi erejeket, az Istenhez, és az Országhoz való példás buzgóságjokat is, és Hardeknek istentelen álnokságát; és hogy reménylené az Egek' segedelme után a' Várnak viszsza vétettetését, hogy ha elszántt akarattal, és meg eggyezô szívvel magokra válalnák annak meg vételét. Szíves buzgósággal, és serénységgel fel válalák az említett jó Vitézek a' Felséges Királyi parantsolatot, sôt még életeket is el szántták annak tellyesíthetéséért.

Minek utánna a' Tsászártól téli szállásokra jutának, nagy titokban tartván tzéllyokat, és a' Tsászári parantsolatot, szorgalmatosan gyakoroltatták vala katonáikat a' fegyverkezésben, 's ki tanúlván azonban, Győr Várának mind erejét, mind állapottyát, mind az ôrállóknak minémûségeit a' Keresztények, és parasztók által; mihelyt *Martius* hónapja a' havakat el oszlatta, mind a' lovas, mind a' gyalogok közzûl

zûl ki válogattàk a' tetszôbbeket. *Svartzenburg* alatt, a' külömbféle nemzetbéliek valának, *Pálfy* mellett pedig a' Magyarok, és az ezeknél kevesebb számmal lévô németek. Tsekély, és kevés vala az egész hadi erô a' nagy tzélhoz képest; de vitézi bátorságú, és jól hadhoz készûlt. El indítván tehát a' hadi seregét *Aprilisban*, szerentsére *Felnémeti Máté* akada elejekbe, a' ki által *Svartzenburg* ki tanúlván, hogy a' Törökök ostromoltatásokról nem is álmodnának, és a' Várnak kapuit sem zárogattyák illendôképen, *Felménetit* a' vélek való menetelre bíztattya. Azután pedig ki osztogattya vala Tisztyeinek elsô rendeléseit.

El érkezvén *Menfô* vidékjéhez estvére az egész éjj, a' katonák' el fáradt, testeiknek erôssítésekre engedtetett; tsendességben tôltvén azt. Midôn pedig a' nap már világosodnék, a' *Németi* völgybe ereszkedtek éjjeli helyekrôl, mint egy kis mértföldnyire, melly napot ott létellel tôltötték. Midôn pedig *Istvánfi* szerént Győrtôl már tsak két mértföldnyire volnának egybe gyûjtvén, mind a' lovas, mind pedig a' gyalog Tiszteket, kinek kinek tudtára adaték, melly helyet foglalná el, 's melly rendel folytassa dolgát, ki rohannyon bé a' Városba, ki foglalná el a' piatzot, kik vernék széjjel az ellenséget, hogy öszve ne tsoportosodhassanak; szóval kinek kinek egy jeles rajzolás által is világosíttatván tisztbéli kötelességjét elejekbe adák a' Fô Tisztek. Ezeknek szerentsés el rendelése után éjfél elôtt egy órával a' Várost meg láták, épen arra a' helyre érkezvén szerentsésen, a' hol az elôtt Táborj helye vala a' Tsászári seregnek. Azt beszéllik némellyek, hogy egy Sas késéré vala népünket, mellyet a' katonák jóra magyaráztak, tsak azt nem kedvellették, hogy a' hold világ igen is tiszta, és világos lévén érkezéseket az ellenségnek valami képen el ne árúllya. Ez is homályba borúlván az Egek tetszésére a' mieink is szüntelen közelítének, még pedig a' nélkûl, hogy az Ozmanok ôket észre vehették volna. Élvén mindyáján az égi jó tételménynyel, 's tsendesen ejtvén lépéseiket, hogy a' ki rendeltt helyre szerentsésen eljuthatnának, Babakurt már

a'

a' kapu alá érkezett, mellyet bé zárva találá.

Azon közben lest gyanítának az Ozman őrállók a' testeknek mozgásaiból, és nagy fel szóval kiáltozának, hogy onnan minél elébb el széllednének, ha életeket kedvellik, mellyre a' mieink közzűl, némellyek felelének, hogy ott semmi leselkedő kémek sem volnának; hanem az eleséggel meg rakott számos seregek, a' kik hátúlról a' Magyarok seregétől ostromoltatnának, és ha bé nem ereszteténdenek a' Várba, halálos veszélyeket várhattyák. Midőn ezek fel szóval történnének, Babakurt ki rendelt helyét el foglalván, *Lamarch* is sietséggel folytatá eleibe ki szabott kötelességjét, és az egész hadi tselekedet reménység felett való szerentsével történe. Mert a' hadi bé rontó eszközöket a' kapu alá helyheztetvén, annak egyik fele a' piatzra 300 lépésnyire repűle, a' másik pedig darabokra szaggattatott, melly nagy rémitő dördűlésre az alvó ellenség fel lázzadván, ki felső, ki alsó ruhájába, ki félig mezítelen, majd a' piatzra, majd pedig a' Várnak őrizőjéhez egybe tsoportosodván, sietőleg kapdosának a' fegyverekhez, más részről hasonlóképen a' mieink is parantsolattyok szerént a' bé rontott kapun vitézi bátorsággal rohanának bé. Babakurt Obernbrukkal Svartzenburgnak követöivel, a' Frantzokkal, és a' sántz ásókkal a' piatzot el foglalák, a' Magyarok is *Örsy Péternek* vezérlése alatt rohannak vala bé a' Városba, holott balra, és jobbra a' leg keményebb erősségeket el foglalák, a' Tsászár, és a' Tót Bálint nevet viselő seregekkel. Négy felé kezdődvén a' viadal, bé küldeték *Lopes* Mihály is más seregekkel, ezeknek egyik része, míg az egész hadi nép bétolodnék, Svartzenburg Vezérnek intézete szerént viadalt kezd, másik az ellenséggel küszködik, harmadik segedelemre siet, mások pedig az alkalmatosabb helyeket foglalták el. Maga pedig *Svartzenburg* Tökölyi Sebestyénnel 's ki válogatott katonáikkal a' kapunak bóltozattya alatt szemlélték a' dolognak kimenetelét, hogy a' hátra nyomított, vagy meg gyengített félnek, segedelmére lehessenek. A' Kaput őrzé vala még Pálfy a' magá Magyar, és Német seregeivel, midőn mind a' két részrűl

rûl számosan el esvén, bizonytalan vólt a' hartznak ki menetele, noha három óráig tartó verekedés alatt, néha mint egy gyôztek vala a' mieink. De Ali Bassa harmintz ki válogatott Embereivel egyik kezében a' Zászlót tartá, másikban pedig minden fedôlék nélkûl olly példás vitézséggel hartzolt, hogy a' Babakurt, és Obernbruch igazgatása alatt lévôk közzûl 200zan húllának általok el, a' hol pedig Ali Passa a' Várnak fô Kapitánya meg hala, 60 lélektelen emberek számláltatának. El keseredvén pedig Ali Passának halálán, a' leg dühösködôbb vakmerôségre vetemedtek, 's oroszlánok módgyára támadák meg a' mieinket, lássad e' pontra *Istvánfit* a' ki azt írja, hogy három vagy négy Ozmanok a' meg vakulásig fel hevûlének, 's olly irtóztató mészárlást tettek, hogy már öt százan futásra kénszerittettek általok, mellyet látván Svartzenburg kérlelé Tökölyi által Pálfit, hogy a' vígyázó lovasok, lovaikról le szállván a' bent vérrel ízzadva dolgozó seregnek segedelmekre sietnének; ekkor Pálfy személyesen elô menvén, példát mutatott mind a' Tiszteknek, mind pedig a' magokat viszsza vonó katonáknak, mellyen a' belsô ellankadt erô meg ujúlván, rettentô vér ontás tôlté bé az útszákat; mert az Ozmanok magokat egész lehetôséggel óltalmazák, és midôn már a' halált lehetne képzelni el lankadó szemeikben, még akkor is ölni, és vágni törekedtek, hogy meggyôzettetve is gyôzedelmesek maradnának. A' Jakosits véd erôsségje felett is kemény új viadal vala; de látván Pálfinak, és a' lovasságnak segítségre való sietéseket, azonnal megfélemlének, némellyek a' Várba szaladván, mások pedig a' puska port gyújtván fel az erôség alatt, a' bólthajtásnak széjjel vetése miatt, mind magoknak, mind a' mieinknek nagy kárt, és halált okozának. Minekutánna az ellenégnek meg aláztatását szemlélte vala Pálfy, a' még hátra lévôknek életeket kiványa fel tartani; de azok a' mieinkre tüzelvén, kéntelenítettek ismét fel vontt ágyúkkal ôket meg alázni, mellynek erejét, és sebeit érezvén, a' magokat egészszen el szántak, még is öldökölni akartak, mások, hogy az ellenség' kezébe ne kerûllyenek,

az

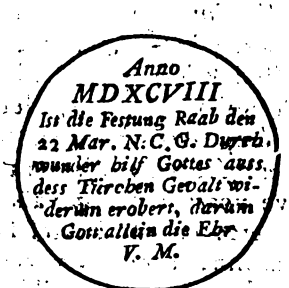
az erősségnek falairól ugráltak a' Duna mélységébe, a' hol temető sírjokat lelék; a' kik pedig magokat el rejtették, vagy rabokká tétettek, vagy ha magokat védelmezték halál vala díjjok. Így jutá Győr Vára a' Tsászárnak, és Magyaroknak kezekbe ismét viszsza, mellyben reménytelenül lepvén meg az ellenséget, külömbféle gazdag prédákra találtak. Ő Felsége számára tartatott meg 178 ágyú, ehez tartozó szerszámokkal egyetemben. Meg haltak az Ozmanoknak részekről, a' puska por által meg ölettetteteken kivül 1400zan, rabokká lettek 300zan, a' mieink közzül is sokan el esének. Hírül adódván a' diadalmas Vezérek által ő Felségének, úgy mint Babakurt, és Pálfi által, a' szép győzedelem Prágába, Svartzenburg azt is béjelenté vala, minémű jutalmakat érdemlenének a' küldött Tisztek. Melly alkalmatossággal Svartzenburg 100 ezer aranyat, és *Husztopetz* Városát nyeré Morvában ajándékúl a' Tsászártól: Pálfinak pedig 1000 aranyat érő poharat ajánlának az Ausztriai Rendek olly jelentéssel, hogy kérne ő Felségétől a' mi tetszenék, mellyet el hárítván magáról, azt felelé: hogy ő olly méltó dolgot Királlyának, és Hazájának jutalom nélkül is szívesen tellyesíte. Ez a' reménytelen, 's kiváltképen való győzedelem, mindenfelé el terjedvén, új életet adott mind a' Magyaroknak, mind pedig a' Németeknek, a' kik is érette ditsőiték a' Mindenhatónak erejét, és jól tévő segedelmét.

Eggy szomorú történet béllyegezé akkor e' Várnak ditsőséges győzedelmét, hogy Lopes Mihály (Olasz volt születésére nézve) egy lovas seregnek Vezérje, Svartzenburg által tömlötzbe tétettetett, mivel észre vévén, hogy pajtássai közzül egy Frantzia nagy rakás arany prédát nyert vala, érette baráttyát titkon meg ölte, hogy az aranyaihoz férhetne, és a' hóltat a' ganajba temette el. Melly tselekedetéért, ámbár nagy eszköz vala a' Várnak meg vételében, hogy még is a' prédálási szabadság nagyra ki ne feszüllyön meg vallván tselekedetét halálra ítéltetett, és nyilván öletteté meg Svartzenburg. E' vala Győr Városának az Ozmanoktól, négy esztendőnél kevesebb időbéli jármok alól lett ki szabadításának rövid historiája, mellyet

lyet *Csernovis* deák verseiben, és *Bokátius* is jelesen elő adtak.

A' Tsászárnak kezébe kerülvén illy szerentsésen Győr Városa, minthogy annak ostroma, és meg vétele Svartzenburgra vala bízattatva, e' Vár fő Igazgatójának tétettetett Ő Felségétől, melly ditsőséges hivatalt meg nyervén, semmit el nem mulatott e' jó Tiszt a' Várnak szépen lett ki tisztításában, 's meg erősítésében. Hogy pedig az ostromot, és győzedelmet elevenebb emlékezetben fel tarttathassa a' lakosok között, a' 400 lépésnyire bé lövött kaput, a' Királyi Templomba függesztette fel, állandó emlékezetül, mellyből a' nézegetők mint hogy mindenkor egy keveset eltördelnek hova tovább tsorbíttatik. E' győzedelemnek emlékeztető jele imé Bél Mátyásnak le rajzoltatott példája szerént ez:





Fájdalmas vala a' Győriekre nézve 1600dik esztendőben, vélletlenül mind a' két nagy lelkű Vitézzétől úgy mint Svartzenburg Adolf, és Pálfi Miklóstól birtelen lett meg fosztattatása, melly kárt az egész Ország érzett, és szívesen fájlalt vala; a' Győriek pedig annyival inkább nehezen felejthették el, mivel a' Várost lehetőképen meg erősítette, jeles épületekkel ékesgette, és ha a' Vár Fő Vezérjének élete tovább terjedhetett vólna, kétség kívül még egészszen külömbözó színt vett volna magára e' Város. Ő utánna *Réder Melchior* tétetett a' Győri Várnak Fő Kapitányává, a' ki is hadakozó, erőss, és tanátsot adható Férfi vala. Nem késvén semmit új hivatallyának által vételében, el érkezék a'

táborba az ostromnak igazgatására; de kevés napok mulva halálos betegségbe esvén, Német Országba viszsza téré, 's Cseh Országban Brodánál ki múlt e' világból. Ez idôben Győr Városa tábori műhely, és Vitézi oskola vala, mert sehol sem folytattatott valami nevezetes hartz az Országban, a' nélkûl, hogy a' válogatott Győri vitézi sereg, éles fegyverét nem forgatta vólna. Nevezetes vala ez idôben *Kis Ibraim* a' Fejér Vári Török sereg között, valamelly osztálynak Tisztye, a' ki a' mint egy részrôl kegyetlen; úgy meg rettenthetetlen szívû, és bátorságú Vitéz vala. Öszve veszvén pedig valami nevezetes Jántsár Tisztel Fejérvárom, azt titkon vagy erôszakosan a' más világra küldötte. Melly tette miatt érezvén veszedelmének közelgetését, el szökött a' Törökôktôl, 's hozzánk jöve az elôtte esméretes útakon Győr Városába, a' holott is Keresztyéni Hitre térvén, a' Magyarok seregébe állott. Boszszonkodván a' Törökökre, nem tsekély vérengezéseket vitt vélek véghez, sôt még a' Budai 's Fejérvári úttyokat is el állotta a' maga Tisztyeinek hírekkel, és engedelmekkel, e' tzélra kiválogatott mérész társaival, a' mi tsudálatosabb még a' Fejérvári külsô Városokba is bé rontott, 's a' véle szembe jövôket le öldöste, vagy el fogta, úgy hogy sem az ôrzôk, sem az Aszszonyok, sem más senki bátorságban tôle nem lehetett. A' mi leg nevezetesebb, jó módgyát ejtvén, még az éjjeli Várnak falain járó ôrzôket is nyillal le lövöldözte, sôt a' bé zárott ajtók ôrzôinek sem vala miatta bátorságjok, mert ezeket is le szabdalván, felette sebess paripáján sérelem nélkül viszsza téré, vigyázó pajtássaihoz Kis Ibraim. Illy tettei által a' Várnak Kapitánnya is Murates meg félemledvén, minthogy az ô életéig a' magáét szûntelen féltette, avagy leg alább hírének, és betsülletének meg sértettetését; két száz aranyat hirdete ki jutalomúl, a' ki ezt az Ozmanoknak ártalmas Embert valami képen ki irtaná az élôk közzûl. Találkozék egy Huszáim nevezetû öreg katona a' gyalogok közzûl, a' ki is vakmerô el tökéllett bátorsága miatt, mások felett esméretes vala. Ez midôn Győr Várát az Ozmanoktól Pálfy segedelme által el nyerénk a'

Vár-

Várnak véd faláról a' Dunába le ugorván, épségben visszajutott az Ozmanokhoz; a' kik elôtt, hogy új jelét mutassa vitézi mérészségének, el hagyván Feleségét, 's Gyermekeit, el szökését tettette, és Palotára által gyalogolván, tett gyilkosságával vádolta vala magát a' Fô Tiszt elôtt, melly tselekedete miatt el szökvén, kéré a' Várnak Kapitánnyát, hogy nagyobb bátorságnak okáért, Gyôrbe által küldeni méltóztatnék. Nem késedelmezvén a' Várnak Igazgatója, tudósítást tesz vala Gyôrbe a' szökevény felôl, 's szerentsésen el érkezett az álnok áll ortzás gyilkós Gyôrbe, egy napot a' Várnak Fô Tisztyénél töltött, estvére pedig a' Kis Ibraim szállására kéreszkedett, kivel a' Fejérváriakkal tett vitéz bátorságairól, és ezeknek tôle való félelmekrôl, midôn késô éjtszakáig bor ital között beszélgettek vólna, mellyel tele telvén végre nyugodalomra ereszkedtek, kevés idô alatt mély álmát tetteté Huszáim, mintha hoszszas útazása, és bajai miatt, nagyon el fáradott volna, ez után Kis Ibraim valóságos mély álomba merûle, mellyet figyelmetesen ki tanúlván Huszáim, meg ragadá az álnok, gyilkos nagy kését, 's az erôss, és izmos embernek mejjét által verte, 's az után ki szökék mind a' házból, mind pedig a' Városból. Haszontalan nyomozák ôtet a' mieink mindenfelé, még az erdôségekben is; de reá nem találhattak, más felôl ellenben öt Komáromba menô katonákra botla a' Tatai térségen, kikkel dühös oroszlán módgyára sokáig küszködött, 's közzûlök egygyet meg is ölt, de a' mieinktôl számos sebekkel illettetett, és utóllyára általok istentelen feje, gonosz lelkétôl el választatott, 's Gyôrbe küldeték, az olly nemû gonosz tselekedeteknek örök emlékezetére. A' szegény Kis Ibraimot pedig pajtássai szíves szánakozással temették el, a' Fejérvári Passának vígasztalására, és örömére.

Ez után lobbana fel Botskainak nyúghatatlansága, az egész Országnak kárával. Meg károsíttatott ekkor Gyôr Városa is határjaira nézve; de épületeiben nem, sôt ide folyamodék Forgách Ferentz akkor Nyitrai Püspök, a' tanúló Kis Papságnak seregével egyetemben.

Kezekben lévén az Ozmanoknak Tisztyeink hibáji

miatt Esztergom Városa, mind igyekezettel, mind tsalárdsággal arra törekedtek, hogy Győr Városát magoknak tulajdoníthassák, a' mint *Ens Gaspár*, (Historiae Rerum Hungaricarum Suplemento, prodiit Coloniae Agrippinae, Anno MDCVIII. Oct. p. 45.) írásban hagyta. Munkában vévén, úgy mond az Ozmanok a' békeségnek dolgát, MDCVIdik esztendőben 18dik *Mártiusban*, arra kérék a' Várnak több Tisztyeit, a' kik ötvenen valának, hogy őket tanátskozás végett botsátanák bé a' Várba. Midőn tehát a' mieink semmi gonosztól sem tartván a' kaput nyittatni akarnák, észre veszi egy őr vigyázó a' tsalárdságot, hirtelen fegyverre szóllít mindeneket, és sok ágyúzás által a' véd hely felől el kergettettek. Illy gyönyörű példájit találjuk leg inkább az Ozmanok hitek meg tartásának. Kik igazgaták az után Győr Városát homályban vagyon: bizonyos ellenben az, hogy e' Városra az Uralkodó Felségeknek különös gondgyok vala, annyival inkább, mivel *Esztergom*, Visegrád, Veszprém, *Buda*, Eger, és Várad mind az Ozmanoknak jármok alatt lévén, Győr, Komárom, és Újvár valának a' Tsászári, és Királyi hatalom alatt épségben, mellyek nem tsak a' külömbféle ostromokat ki állották; hanem gyakorta gyalázatot is éreztettek az ellenséggel. Történék azonban MDCXXVIban, midőn az ellenséggel kötött békeségnek öröm napja ágyúzások között tartattatnék, hogy egy véd hely a' rajta lévő mint egy 70 fiérfi, és asszony Emberekkel le rogygyott; észre nem vétettetvén, hogy a' víz által az erősségnek feneke ki mosattatott vala, és így sokaknak hirtelen halált, a' Városnak pedig nem tsekély félelmet okozott. Egyéb aránt virágzott vala Győr Városa, még akkor is, midőn az Erdély Országiak új új szélveszekkel zavarák az Országot, noha e' Várnak, és az Ozmanoknak őrízö Tisztyei szüntelen való villongásban lévén, hol egyik, hol másik szabdalgatá egy mást. Szomorúbb, 's nevezetesebb vala MDCXLVIIben a' Rátz Városban támadott tűz, mellyet valamelly istentelenek okoztak; talán azok, vagy ollyan gyújtogatók, mint a' kik ugyan az esztendőben újjolag fel gyújtván a' Várost 175 ház

hamu-

hamuvá tétettetett, melly sanyarúságot tsak nem az egész Várost sínylett vala.

Alig építék fel a' Várasbéliek el égett házaikat, midőn MDCLVIban a' Várban ismét új tűz támadott, 's tsak nem egészen kopasz falakká változtattatott miatta. Égtek a' szomszéd házak is, és könnyen el terjedhetett vólna bellyebb a' Városba a' tűz, ha a' szél a' sebess tűznek lángjait a' duna felé nem hajtotta vólna. *Gonzaga Lajos* vala az idóben a' Várnak, 's Pétsnek is Fő Kapitánnya, mellyet jeles serénységgel viselt vala, és a' szenyvedett kár is tsudálkozásra méltó serénységgel helyre állíttatott. Valóban nevekedet vólna akkor Győr Városa, mind külsó, mind belsó ékességjeire, mind pedig erejére nézve, ha MDCLXdik esztendóben *Decembernek* végén, jóltévó Fő Tisztye ez árnyék világot az örökké valóval fel nem tserélte vólna. Nem hagyá sokáig Leopold Győr Várát Igazgató nélkül, mivel az Erdély Országi szélveszek, Magyar Ország felé is zúgának, 's valamint az egész hadnak folytatását, úgy a' Várnak őrizetét is Gróf *Montekukulira* bízá; melly hasznos vala ez a' Tsászárnak részére, könnyen képzelhetni abból, mivel a' Törökök MDCLXIIIban rettentó nagy számmal tódúlván Magyar Országra, tetemes károknak terjesztésekre törekedtek; de majd hoszszas tanátskozásaik, majd az útnak alkalmatlanságai el zárák óket kedves Hazánknak pusztításától: a' mint *Vagner* le írta vala. Mert nem határozá még egészlen meg a' Vezér, ha Bétset, vagy a' Tábort kezdgye e' elóször is ostromlani? Hogy pedig elóször is Győr Városára tszélozott, számos hajói, 's egyéb hadi készületei nyilvánitották; de a' jól tévó essózés ótet ebben meg akadályoztatta, és így Győr Várát el hagyván, Újvárra rohanának. Szerentsésen meg gázolván itt a' Törököket Gróf Montekukuli, sok ideig viselé fő igazgatói hivatalát, még pedig mind a' Magyaroknak, mind a' Németeknek, tellyes meg elégedésekkel; az alatt igyekezetét a' Várnak meg erósségítésére is fordította, mellyet akkor a' dühös ellenségnek szomszédsága kiváltképen meg kívánt. A' Fejérvári kaput pedig, mellyen Svartzenburg bé vezette diadalmas népét, új védelmezó helyek-

kel erôssíté meg. Egy bé alkotott márványkôbéli írat által kivánván az olvasoknak eleven emlékezetekben fel tartani tettét e' szavak által: *Imperatore Leopoldo Cæsare semper Augusto, Hungariæ, ac Bohemiæ Rege, Archi Duce Austriæ, Supremo Capitaneo Jaurinensi, Locorumque adjacentium, Rajmundo Comite de Montecuculi, Aurati Velleris Equiti, dicti Imperatoris intimo Consiliario, Ejusdemque Armorum Generali Locumtenente, et Campi Mareschallo, Consilii Bellici Præside. Nec non supremo rei Armamentariæ Præfecto &c. Munimentum istud, hoc primum anno, muratis mœnibus ad perfectionem deductum fuit, Valla, et Loricæ instauratæ, interna, externaque opera quam plurima adjecta, adversus hostiles accessus optime instructum. Directore Francisco Barone de Wynies. Dictæ S. Cæsareæ Majestatis Colonello, a Generali in genere Anno MDCLXXI.*

Még az után sem szûntek meg a' Szent Márton hegye felôl való Várnak erôsségeit öregbíteni, és tökélletesíteni, mellyet Gróf Montekukuli mintegy elôre el látván, avagy kezdeti jeleit érezvén, a' támadandó zûrzavarnak. Mert azon törekedtek akkor némellyek, hogy mind azokat az erôsségeket, mellyekben Német ôrizôk volnának, az Ozmanoknak segedelmével akár erô, akár hadi fortély által ki tsavarván, hatalmok alá hódíthassák. Meszsze is haladának már tzéllyoknak ki munkálásában, és az a' nap is meg vala MDCLXXV dikben határozva; hogy némellyek a' Várba szép szín alatt bé menvén, valamelly kapu ôrzôit meg öllyék, és a' külsô alattomi ostromlókat bébotsátván, a' Várat minden hadi eszközeivel, ismét az Ozmanoknak birtokokba helyheztessék. De mind a' Német, mind pedig a' Magyar ôrizô Fô Tisztek szemesek lévén, hamarább nyomába akadtak a' veszély ki gyúlladásának, mint sem a' tzél el sülhetett vólna, melly *Hardeknek* istentelenségénél is veszedelmesebb lett vólna. Ki tanúlvan azonban a' Haza árúlókat, érdemeikhez képest bûntetteténck, hogy a' hasonló gonoszokra nézve példa adattassék. Nyóltz békeséges esztendô derûle fel a' Gyôriekre e' szélvész után, midôn Szoliman

liman temérdek egybe gyûjtott, és Győr felé indúltt hadi serege miatt új félelmet, 's veszélyt érzettek Hónykokhoz MDCLXXXIIIdik esztendôben közelíteni, mert az Ozmanokon kivûl sok felé, és szélesen vezeté már Tökölyi is katonáit, 's Füleket esztendôvel az elôtt hatalma alá hajtván, magát mint Magyar Országnak Királlya, úgy kezdé vala viselni. Ez alkalmatossággal az Ozmanok Tsászárja 200 harmintz ezer katonákat állíta fel, rész szerént Hazánknak, rész szerént pedig az egész Római birodalomnak el nyerésére. Bizonytalan vala ugyan még ekkor hová, és ki ellen fogja az Ozmanok Tsászárja seregét egyenesen indítani? Azonban parantsolattya érkezvén Lotharingiai Károlynak Ô Felségétôl Újvárnak ostromlására, alig kezdé e' Várnak santzolását, midôn már a' hadi tanátshoz az el félemlítô hír sietôleg érkezék az Ozmanoknak felette nagy seregérôl. Minekelôtte tehát a' Vezér e' nagy seregével el érkeznék, parantsoltatott, hogy népünket a' Duna, és Vág közzé vezetné el. Innen várván el, hova fog az Ozmanoknak mérges özöne széjjel terjedni. Mindenek azt vélték, hogy e' nagy roppantt seregével Béts, vagy Győr Városát fogná ostromolni, melly végett Győr, Komárom, és Károly Vára, tíz napok alatt a' leg lehetôbb szorgalommal erôssíttettek. Meg értvén azonban a' Vezér felôl a' ki azt mondotta vala, hogy annak a' nagy seregnek tsak Béts Városa lehetne illendô jutalma, lehetett valamenyire tzéllyáról ítélni. Mindazáltal minden erejét Győr Várának erôssítésére fordítá Lotharingiai Károly a' mint *Vagner* írja, Libro VIII. p. 584., mind addig míg a' Várost a' fenyegetôdzô nagy erônek, vagy ki állására, vagy meg alázására alkalmatosnak nem véllé. Mihelyt pedig a' Vár jól, és bizodalmasan meg erôssíttetett, azonnal tábor helynek választásáról tanátskozának. Némellyek a' Csalóközi szigetbe, mások pedig Rabtza mellé tanátsolák a' tábor helyet; de Károlynak egygyik sem tetszett; hogy tehát félelmet ne gyaníthasson az ellenség Rába közét, vagy Rába fél szigetét választá ki, mellyen mindnyáján meg is állapodának, és így a' Tábor helyet ki mérvén, homloka a'

tábornak Rába felé vala, jobb dereka a' kónytó felé, bal része Gyôr felé, hátrúlról pedig Rabcza vizétôl zárattatott bé. Ki mérvén e' szerént a' tábor helyét, mint hogy a' katonáknak egy része, a' tatároktól meg támadtatott, nagynak is találák azt. Észre vévén azonban az Ozmanoknak egész seregét, melly délig mozgás nélkûl vala; dél után pedig két részre szakadván, egyik része duna felôl, másik része pedig Szent Márton hegye felôl való széles térségen egészszen el terjedvén, azt véllhette az ember e' nagy sokaságnak szemlélésekor, mint ha egész napkelet ide érkezett vólna, mind lakosaival, mind kintsével, mind pedig marháival. Mind ezeket a' félelmet terjesztô sok seregeket, a' leg tsendesebb vitézi bátorsággal nézte vala Lotharingiai Károly, és úgy folytatta igazgatásbéli tanátsadásait, 's olly vidám kedvel, és eltökéllett szívvel, mint ha az öldöklô nagy sereg ô reá nem is tartozott vólna. Leg elôször is Gyôrt helyheztette jó rendbe, és a' bent lévô két ezredhez 13 sereget ada, hogy benne 9 ezer örszô sereg lenne, az ellenségnek tartoztatására, *Vallist* nevezvén ki *Kroynak* távól létében igazgató Vezérûl. De az Ozmanok' Vezére Gyôrt el mellôzvén Béts felé siete, a' honnan kevés idô múlva, gyalázatosan viszsza verettetett. Melly Bétsi ütközetnek ideje alatt szorgalmatosan fáradoztak a' Gyôriek, a' Vár körûl való menedék helyeknek bôvebbítésében, úgy véllekedvén, hogy ha a' Bétsiek szerentsétlenek lejéndenek, az egész erô ô ellenek fogna dühösködni. Mert ámbár Bétset reménylette Szultán lakó helyûl magának; de ha ezt, meg nem nyerhetné, Béts után méltóbb helyet kevély gôgjéhez képest alig vadászhatott vólna büszke kívánsága Gyôr Városánál. Ki küldvén tehát a' Várból a' gyengéket, és tehetetleneket, olly állapotba helyhezteté ö a' Várat, hogy hoszszú és kemény ostromot is ki álhasson. E' dolognak folyása alatt kegyetlenûl meg veretteték Béts alatt *Kara Mustafa* a' Keresztényektól, 's futásra kénszeríteték, 's öt egész óráig nyargalt féltében. Itt ismét egybe tsoportosodván tábort akarának verni, hogy vagy Ó Vár,

vagy

vagy pedig Győr alatt a' gyalázat helyett diadalmat nyerhetnének: de olly igen meg félemledve valának, hogy ha a' mieink egygyezô szívvel 's magyarosan meg markolták volna a' fegyvert, dühös ellenségeik ellen, egy lábig vagy leaprithatták vólna, vagy leg alább széjjel vervén, meg szabadúlhattak vólna, kevély nyughatatlankodtató kártékony ellenségjektöl. Meg vallotta azt Győrben maga JÁNOS Lengyel Király is, midôn Pozsonyból *Jakab* fiával a' Várat, 's annak fekvését, vizeit, és erôsségeit tsudálva szemlélgette, sajnálván késedelmezését, az ellenségnek tovább való üldözésére nézve, melly a' Németek, és Lengyelek között való véllekedésbéli külömbözésbôl származott. Ki verettetvén a' Török, ugyan abban az esztendôben Esztergomból, Újvárból, Budából, és ezeknek vidékjeirôl jó messzeségre, meg szabadúlának minden ellenségeskedési szenyvedésektöl; de nem a' haza árúló áspis kigyóktól, mert kevésbe múlt, hogy az Ozmanok birtokokba nem süllyedett Győr Városa. Ugyan is midôn Lotharingiai Károly a' Tsászári népet, Újvárnak ostromlására készítette, hogy azt meg vévén útat készítene Buda Várához. Azomban ki kémlélvén álnokúl az Ozmanok a' Tsászáriaknak szándékjokat eltökéllették, hogy Seraskiér Esztergomot kemény erôvel ostromollya, más felôl pedig Győr Várát árúlók által, kintsel kerítsék hatalmok alá, melly gonoszságnak végben vitelére meg vevék az akkori meg aggott jó Vitéznek *Müller Dánielnek* lelkét, 's el is rendelék titkon egy más között, hogy négy ezer válogatott Jantsárokat, éjjel hamarabb bé botsássanak a' Várba, mint sem az ôrzô katonák fegyvereikhez kaphatnának; de az ostromló erô *Hâusler* Vezérnek seregével szembe találkozván nagy még átalkodással viaskodtak Győr Váráért, mellyben az Ozmanok, a' Tsászári Vezér népének vitézségjek által, noha mind a' két felôl sokan el estek vala, tsak ugyan viszsza verettettek. Müller pedig nagy gonoszságja miatt lelki ismeretétôl vádoltattatván agyon lôtte magát. Illyen következése van az istentelen maga hasznát vadászó Haza fiadásnak! Ki írtatván pedig azután a' Haza árúlóknak

gyö-

gyökerei, meg pihene Győr Városa is a' rongáló ellenségeskedésektől. Szemlátomást gyarapodék már annak utánna, mind a' lovasokra nézve, mind pedig azoknak elômenetelekre tekintvén; mert a' közönséges árúlható eszközökön kivûl, barom marháknak, lovaknak vásárát, és piatzot állítottak fel, a' mellyre olly sok Emberek öszve gyülekezének, hogy az idôben Hazánkban sehol hozzá hasonlítható sokadalmak, vagy vásárok nem voltak. Kevés idô múlva, új színt veve magára a' Királyi Város, 's öszve hasonlíttatván régi voltával, alig esmérhették meg új virágzásában, olly díszes, gazdag, és pompás léve, mind épületlyeire, mind az útzáknak tisztaságára, és azoknak ki rakott tsinosságára nézve. Meg újjúla kiváltképen e' Város, *Rákótzi* zendûlésének le tsendesítése után, midôn Józsep halálakor, Pálfy Jánosnak szorgalmatossága által az áldott békeség meg szereztetett Honnyunkban. Mert olly bátorsággal, 's szerentsével menének elô a' Magyarok Rákotzi alatt, hogy a' mezôséget 's falúkat is széjjel vervén, az ôrzô lovasokat ki pusztították, a' szôlôket pedig adózóvá tették, sôt a' külsô Várost tevék már tzélúl a' fel rabolásra, melly Rába, és Rabtza között meszsze terjede. Ugyan is meg jelenének a' Váras alatt, mint egy ezer lovasok, és gyalogok alattomban, mellyet a' mezei vigyázók észre vévén jelt adának repûlô tûz által a' Várbélieknek, melyre a' Magyaroknak akkori Vezére *Tóldi*, seregeivel tsendesen szagúldván, meg állapodék a' Bétsi Kapunál. Jelen vala már a' prédáló sereg, midôn az ágyúk ki süttetvén Tóldi az ütközetre ki szóllíttaték. Hamarább is tamadák vala meg a' prédáló sereget, mint sem ezek a' Városból való kijöhetést vélték vólna. Kemény verekedés támadott a' két fél között, mint hogy ezek az útakat nem tudták, 's reménytelenûl olly nagy erôvel meg elôztetve valának, kéntelenítettek félre nyomúlni; el vesztették ekkor Rákótziak ízeletyeket a' tovább való prédálásra, 's minden kedvek el enyészvén, nem is bántották többé e' Várost; esztendôvel pedig az után MDCVIIIban *Trentséntól* nem meszsze, egész a' földig meg aláztattak, sôt nagy részént meg is

ölet-

ölettettek. Győr Városának régibb fekvéset, lásd *Pighius Istvánnál*, Hercule Proditio p. 125. edit. Colonien. MDCIX. in oct. az ô útazásának leírásában, és *Tolliusnak* munkáiban, Epistola Itinerar. V. p. 145. seqq.

A' Városnak mostani fekvése.

Egybe hasonlítván e' Városnak egész tekéntetét, és külsô méltóságát a' régivel, azt mind szebbnek, mind nevezetesebbnek tapasztallyuk, erôsségei a' régi alapra építtettek; de gyakorta meg újjíttattak, és az épûleti mesterségnek újjabb szabásaihoz vagynak alkalmaztatva. Erôss, és nagy falak kerítik minden felôl a' Várast, mellynek alapja négy szegeletû kemény kövekbôl jó magosságnyira építtetett, hogy a' víz az óltalmazó kô falnak ártalmára ne lehessen: belôlrôl is négy szegeletû köveket mutogat. A' Városnak illy erôss külsô falain, nagy, és tartós védelmezô helyek vagynak alkotva, mellyek között három leg magossabb, és nevezetesebb, nap keletre, nyugotra, és északra; nappal ezek ki nyitva állának, éjjel pedig a' vigyázók számokra rendeltettek, hogy ha az ellenség közelítene, vagy belôl a' Városban valami szerentsétlenség történnék, tûzi lövés által jelentenék, a' közelgetô veszedelmet, 's valamint a' Városban vélletlenûl ki ütô tûz támadást is. Egyéb aránt a' körûl való erôsségek jelesek, és tartók, mellynek falait egy felôl a' Duna, más felöl Rába vize follya körûl. Leg nevezetesebb vigyázó helye Győr Városának az a' magas, új, és díszes nagy torony, melly a' külsô Városba vezet, és a' Városnak költségével építtetett 1795-dik esztendôben. A' Városnak három kapuja van, ezek között leg nevezetesebb a' Vas kapu, azt most Bétsi kapunak nevezik, mint hogy arra mútat útat, második a' Fejérvári, vagy puszta kapu, mint hogy a' Győri térségre vezet; harmadik pedig a' vízi kapu. Leg erôssebb a' Bétsi kapu, mellynek tetején a' Tsászári tzím, és az a' felûl írat van, melly már fellyebb elô adattatott. Itt van fel jegyezve az MDCLXXik esztendôbéli nagy víz fel dagadása is e' betûkkel. *Anno MDCLXX. Me. XI. A. az az Aprilisnek 11dik napján.*

A' Kapu alatt vagyon a' bé menônek jobbja felôl az

az

az erôss fogház, mellyet annak építôje nevérôl, *Iványos házának* neveznek. A' második dél felöl való kaput, eredetétôl fogva, három féle névvel illették, Fejérvári kapunak, mint hogy Fejérvárra vezet, puszta kapunak, azért mivel a' Gyôri pusztát szemlélteti, Szent Kapunak pedig azért, mivel a' Szent Márton hegyének ellenébe építtetett, és ezen szoktak, a' hútsúi szent áhétatoságoknak folytatásához a' nevezett helyre ki járni, e' kapun ronta bé Svartzenburg, és Pálfy midôn az Ozmanoktól Gyôr Várát szerentsésen viszszá foglalták.

Belsô része a' Városnak, a' kimiveltt épületi ízléshez alkalmaztatott: közepén vagyon a' Város piatza, négy szegeletre alkalmaztatva, 's tágasan ki terjesztve, a' Boldogságos Szûznek képével fel ékesíttetve, mellette a' Városnak közönséges kúttya, a' nap keletrôl való óldalon pedig az ôrálló ház, *Hauptvache* jeles épületlel készítve, alatta pedig a' setét fogház, melly hajdan a' Törököknek készíttetett. Útszái pedig a' nagy Városiaknak módgyok szerént ki rakattattak. Belsô épületei Gyôr Városának jelesek, és alkalmatosak, de nem magossabbak, mint az erôségnek kô falai, hogy az ellenségtôl tûzzel ostromoltattatván, azt hirtelen fel ne égethesse. Egyedûl a' Vár, (*most Püspöki Kastély*) és a' Szent Egyházak haladgyák felûl az erôsségi kô falakat. A' Vár mellett van a' Királyi most Káptalanbéli Szentegyház; régi, de nem kis mesterséggel épitve, mellyet Gróf Zichy Püspök igen méltóságosan meg újjíttatott. Valóban a' külsô Országi márványból készûltt Óltárok, és drága 's kiváltképen díszes festések, mindenektôl méltók a' figyelmetes meg nézésre, 's nem közönséges érzékenységet indítanak a' szemlélôben. Több nevezetes szent Ereklyéi között díszeskedik a' Szent László ezüstös feje koponyájával, mellyet *Demeter Püspök* Erdély Országnak Magyar Országtól való elválásakor, mint hogy Váradon Szent László által Boldogságos Szûz Máriának tiszteletére építtetett híres Templomból, Rákotzi György Várat építtete, 's fel ásván a' több tetemek között Szent Lászlónak feje koponyáját is, magához vette, ô tôle pedig el hozá Demeter, vólt

Erdé-

Erdélyi Püspök, ki MDVIIIban Győri Püspökké, MDXben pedig Kalotsai Érsekké tétettetvén, a' Szent Koponyát MDCban Győrbe helyheztette, a' Káptalannak gondoskodására bizván azt, melly a' Boldogságos Szűznek igen nevezetes képével, 's több ritkaságokkal olly erőss, és állandó helyen tartya, hogy a' tűz azoknak ártalmokra épen nem lehet. Itt vagyon a' Fejérvári bé lövött kapunak fele is, mint nevezetes régiség fel függesztetve, melly győzedelemnek emlékezetére, minden esztendőben husvét hetfőjén nagy pompával, vala a' hálaadó Isteni tisztelet; de már többé nem tartatik. Azon helyen pedig, hol az Ozmanok meg futamtattak, és a' kő falakról rész szerént le ugrostak, rész szerént le taszíttattak, egy német, és magyar ditsőítő lelki tanitás szokott minden esztendőben tartattatni.

E' Királyi Szentegyházon kivül leg régibb itten a' Sz. Ferentz Szerzetebéli Atyáknak Templomjok, melly hajdan a' Törökök által, mint hogy ők a' képeket tellyességgel nem szenvedhették, ki pusztíttatott; most egy toronyal, és szélesen terjedő klastromi épülettel díszeskedik. Ez után következik a' vólt Jézus Szerzetebéli Atyáknak Szentegyházok, melly 1654dikben szenteltetett fel, és Klastromjok két magas tornyokkal, verő órával, és szépen meg egyező hangzású harangokkal díszeskedve, mellyet IIdik *Ferdinánd* állíta fel itten, és leg közelebb 1707ben tsinosan meg újjíttatott kivülről. Vólt nagy épülettyek a' piatznak dél felől való oldalán vagyon, mesterséges munkával készülve, és egy igen díszes Boldogságos Szűz Máriának képével fényeskedik; maga az épület három emeletre építtetett, 's a' piatznak deli szépségét kiváltképen ékesíti. Egy részében most a' deák Oskola vagyon, 's szépen virágzik. Emlékezetet érdemel ennek mostani helybéli Igazgatója Fő Tiszt Balog György Kanonok Úr, a' ki mind a' kis Papoknak, mind az Ifijúságnak, mind pedig a' tudományi előmenetelnek hathatós elő mozdítója. Ide származtak annak utánna MDCXVIIIdik esztendőben a' Kármeliták, a' kik MDCCXIIIdik esztendőben, kezdettek mostani Templomjoknak építtetéséhez, és azt MDCCXXIben

ben egy toronnyal szép magos bóltozatokra, és e' Szerzetnek Romában lévő Szentegyházának hasonlatosságára épitve, el is végezék, a' Bétsi Kapuhoz közel helyheztetvén azt. E' Szentegyház is meg újjittaték kivűlről 1797dikben, és felölről ez irat tétetett emlékezetéül, *Vetus Religiosi renovarunt.* Az *Urſulina* nevet viselő Apátzák is méltó helyet foglalának itten MDCCXXVIban, Klastromjokat a' Templommal együtt Győr Városának északi szegeletébe helyheztetvén, holott a' Városi lármától tsendesen vagyon, még a' raboknak is vagyon egy Kápolnátskájok nem meszsze a' Bétsi kaputól, a' raboknak fogházai, és a' tömlötztartónak háza között épitve. A' zöld piatzon pedig a' Szent Háromságnak jeles képezete e' kőbe metszett irattal. PANI ANGELORUM INCORRUPTIBILI *Carolus VItus Romanorum Imperator Auſtriacus Regni Apoſtolici Conſervator, Læſam Adorationis Cauſam Correctis Seductorum audaciis, Perpetuæ Deprecationis monumento. Ad expiandam offenſi Numinis iram. Ex avita pietate reſtitui juſſit An. ſalut. MDCCXXXI.* Mert történt annak előtte itten, hogy némelly rab, szabadulását keresvén, az Úr Testét magával viselő Papi személyhez futamodott, sőt ahoz kapazskodott, 's mivel pedig mások által erőszakosan el vonattatnék attol, történt, hogy az Úrnak Teste földre húllván lábakkal gázoltatnék; ennek okáért KÁROLY Tsászár a' mennyire lehetett, eleget kivánt tenni, a' mint ki tetszik az elő adott irásból.

Nevezetes épületek továbbá a' Püspöki Kastély, és némelly káptalanbéli Uraknak házaik, mellyek a' Királyi, most Káptalanbéli Szentegyházhoz nem meszsze vagynak, leg inkább abban az útszában, melly a' vízi kaputól a' nagy Templom felé vezet, hol a' KRISZTUS testének képe is látszatik igen jeles mesterséggel alkotva. Nevezetes vala itten MDCCXdik esztendőben hogy *Eugenius* Hertzegnek *Belgrád* Várát meg nyervén, az akkori Római Pápa, egy kalapot, és kardot ajándékozott, mellyekkel itten nagy pompával a' nevezet Vitéz ditsőittetett. MDCCLXXIVben pedig Papi *Jubileumot* tartván, e' Káptalan Templomának meg

újji-

újjítója Gróf Zichy Püspök ugyan ez alkalmatossággal meg ditsőűlt MÁRIA THERÉZIA Királyné által a' *Szent István* Rendgyével, és egy tulajdon kezeivel készített püspöki ruházattal ajándékoztatott vala meg, melly örvendetes nap emlékeztető pénzel örökösíttetett, a' mellyen e' kegyes Püspöknek képe, a' Szentegyházban tartatik emlékeztető tiszteletére. Nevezetes épűletek továbbá a' Királyi ház, mellyet az elött Tsászár házának neveztek; nem külömben a' Város napkeleti kerítésének részénél épűlt fegyverház, mellyben mindenféle nyilak, hadi fegyverek, olly számmal, és móddal vagynak el rendelve, hogy kevés idő alatt nehány ezer embert fel lehet belőle fegyverkeztetni. A' puska por tartó házak pedig olly mesterséggel készíttettek, a' föld alatt való bólthajtásoknak tágas üregjeiben, hogy azoknak a' tüzes golyobisok; ha sokáig ostromoltatnának is, kevés ártalmat okozhatnak. Első nevezetes épűlet az újjabbak közőtt Gróf Zichy Püspök által Mária Thereziától meg vett Vár, mellyet maga, és az utánna következő Püspököknek számokra lakásúl úri módon el készíttete. Egy szép Kápolna, és Torony, 's verő óra is vagyon e' *rezidentziába*. Ezek után következnek, a' Vármegye háza, a' *Franciskanusok* útszájában, hajdan a' Szent Márton Apáturságnak lakó helye. G. Eszterházy, G. Balassa, és G. Zichyeknek, 's G. Vitzainak Palotáik, a' két kaszárnyák, és a' Bárány Vendég fogadója, melly a' *P. Paulinusoknak* Pápai Konventjekhez tartozott, nemes szabadsággal, és fundamentomából 1778. tájban újjra fel állíttatott, ez lévén egy Vendég fogadó Győrnek belső Városában, 's a' t. Nevezetes, és tágas épűlet továbbá a' Városháza is, hol a' V. Tanáts a' ki rendeltt napokon egybe szokott gyűlni, a' kebelekben lévő közönséges ügyeiknek elintézésekre, és a' gonosz tévőknek meg zabolázásokra. Meg jegyzést érdemel Győr Városában az is, hogy itt a' Tanáts két féle vala, Katonai, és Polgári, a' Városnak hajdani szabadságaihoz, és szertartásaikhoz el intézve. A' Városon kívül leg nevezetesebb az újj Város, melly a' belsőtől tágas térség által választatik el; az elött itt vala a' külső Városnak háza, melly

azért

azért rontatott vala el, hogy az ellenségnek lappangó helyet ne szolgáltatna. E' külsô Városnak négy hoszszabb útszái vannak, Rába, és Rabtza között, az épületek kitsinyek, és könnyen el ronthatók, hogy szükséges idôkben hirtelen széjjel bontattathassanak. Ez új Városban öt Templomok vagynak, elsô, és leg nevezetesebb a' Katolika Szentegyház, második egy kisded toronnyal ékesíttetett kerekded Templom, mellyben tsak némelly alkalmatosággal tartatik az Isteni tisztelet; harmadik a' Görög templom egy szép toronnyal, és verô órával. Negyedik az Evangelikusoknak Templomjok, mellyhez két Prédikátort tartanak a' lakosok, ezek közzûl egyik a' magyar, másik pedig a' német híveknek Pásztora. A' Templom alap kövére, egy tzín táblára ezek írattattak:

Deo Optimo Maximo Sacrum Tolerantia Christiana.

Josephi IIdi Imperatoris, & Regis vere Apostolici Imperio Sapienter Constituta. Ecclesia Evang. Aug. Conf. Jaurinensis Post 34. Annorum Cessationem, Anno MDCCLXXXIIItio Mense Aprili. Liberum Religionis Exercitium nacta in fundo munimenti olim aggere cum adsito inter amnes Rabam, & Raptzam Tractu in Præsidio militari, consensu summi Principis Pii, Felicis 1500 Rfnis empto, Ecl. Inspectore Nob. Alexandro Toth. Proinspectore Nob. Josepho Matkovits, Ministris autem Mathiæ Ráth Hungarico, & Michaele Frajtag Germanico.

Oratorii.

Collatis singulorum Ecclesiæ Membrorum sumptibus die 28va Aprilis Anno MDCC LXXXIV cæpti. Hunc lapidem fundamenti loco poni voluit die 1ma Junii MDCCLXXXIV. Manu Excellentissimi Hærois Sigismundi L. B. a Gemmingen de Hornberg, S. C. R. & A. Majestatis Camerarii, Ordinis Militaris Regii Theresiani Equitis, Campi Mareschalli Locumtenentis, & unius Legionis pedestris Ordinis Colonelli. Ötödik a' reformátusoknak Templomjok, a' kik tsupán Magyarok. Meg tisztelô emlékezetet érdemel itten néhai Gyôri *Doctor Molartz*, a' ki még életében tulajdon költségével, egy Ispotályt építtete a' szegé-

szegényeknek számokra, mellyben számos betegeket tulajdon költségén táplált vala, halála után pedig többet hagyott, ez igen ditséretes tzéllyának fel tartására 7000 forintnál, sőt ugyan ez ispotályban patikát is állíttatott fel, melly igen nemes tselekedetéért méltán meg érdemlette, hogy a' késő következendőség is tiszteletben tartsa emlékezetét. Könyv nyomtató ház is vagyon Győrben, méllynek sajtója alól számos magyar könyvek kerűlnek világosságra. Nevezetes vala az, *Szászkinak* idejében itt nyomtattatott közönségesen használó könyvekről, sőt a' Győri Kalendáriomról is az elött; de már most más könyvnyomtató Urak ebben a' Győrit meg előzik. Patika Győr Városában kettő van, Selyem mivelő ház pedig egy, melly hajdan a' Városnak serháza vala, most pedig a' körűl belől termő selyem formalak készíttethek benne, öt Vásárjai nevezetesek. Még a' Zsidóknak is van Győrben zsinagógájok, melly után nevezetes még a' Sóház, Harmintzad, és a' Postaház. A' Városon kivűl vagyon még a' dunántúl, *Révfalu*, *és Pataháza*, a' Fejérvari kapun kivül pedig a' tsűrök, majorok, és gyümöltsös kertek vagynak, hol barom, és egyéb apróbb marhák tartattatnak; gyenge épületekből készíttetve. Mezejek a' Győrieknek mind búzával, mind borral kiváltképen gazdag, leg nevezetesebb hely a' Városhoz nem meszsze, az úgy nevezett *Szabad hegy*, melly itten leg kedvesebb mulató hely, birtokosa a' Város Plébánusa. Leg jobb bort teremnek pedig azok a' szőlö hegyek, mellyek a' Szent Márton hegye óldalán miveltetnek. Szűretet jókor tartanak a' Győriek, hogy az essős időtől meg lepettetvén, hirtelen el ne rothadgyon termések. A' mi a' Városbéli szükséges életnek eszközeit illeti, kiváltképen bővelkedik Győr mindenféle meg kívántató eléségekkel; fogyatkozást szénnyved ellenben, a' jó vízre nézve, 's a' levegő sem kedves minden idegeneknek, mellyet a' lakosok mindazáltal könnyen el szenvednek. Özszel, Tavasszal itten gyakorta nagy köd uralkodik a' Város körül, nyárban pedig a' sok párolgás, a' napnak hévsége által meg gyúlladván, ártanak a' vérnek, és ez az oka,

hogy itt a' forró, és más féle hideglelések gyakorta uralkodnak. A' Városnak lakosai külömbfélék, Magyarok, és Németek, a' Magyarok katonás természetűek; ambár nem egészszen él már ma a' Győriekben ama régi nevezetes vitézi bátorság, 's el szánni akarat; mindazáltal most is mások felett való, mellyet mind neveltetések, mind vólt katonai móddal szokott temetkezések, mind a' régi Eleiknek viselt dolgaik által való fel élesztetés okóz.

Lakosai a' Királyi Városnak többnyire katolikusok, 's magyarok, németekkel, 's kevés rátzokkal, és tótokkal elegyítve, rész szerént kereskedés által, rész szerént külömbféle kézi mesterségeknek ûzese által, leg többen pedig föld miveléssel élnek. Termésbéli vagyonnyaik nevezetesek, piatza jó, és óltsó, 's a' természetnek külömbféle javaival sok Városok felett meg áldattatott Győr Városa, fája szûken van, mind épûletre, mind tûzre, de más javakkal eléggé bővelkedik.

GYÖR. *Szolga Győr.* Szabad puszta Veszprém Vármegyében. földes Ura Hunkar Uraság, a' kinek különösen jó ízléssel épûlt Kastéllyával ékesíttetik, fekszik Szombathely, Bársonyos, és Aszár között, határja nem nagy, de minden javakkal bővelkedik, tsak malma nintsen.

GYÖR PAPFALVA, *Juravetza.* A' P. betûben.

GYÖR TELEK. A' T. betûben.

GYÖRE. Magyar falu Tolna Vármegyében, földes Ura a' Pétsi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Szásznak szomszédságában, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, első Osztálybéli.

GYÖRED. *Nagy, és Kis Györed.* Elegyes faluk Bars Vármegyében, lakosai katolikusok, határbéli földgye síkos, és termékeny, legelője hasznos, fája tûzre, és épûletre, szőleje saját határjában, van a' községnek földgye, és réttye is, Szent Benedeken, és Báton piatzozások, első Osztálybéliek.

GYÖRFA. Szabad puszta Szala Vármegyében, fekszik Csesztregnek szomszédságában, és annak filiája.

GYÖRFISZEG. Szállás Szala Vármegyében, földes Ura a' Szombathelyi Püspök, fekszik Milleiegyházszegnek szomszédságában.

GYÖR-

GYÖRGYE. Magyar falu Pest Vármegyében, földes Ura B. Prónay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szelléhez fél órányira, határja jó, fája kevés, legelője elég, tava is van, második Osztálybéli.

GYÖRGYFALVA, *Pap Györgyfalva*, *Gyurovitze*. Tót falu Bereg Vármegyében, földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Krajnai kerületben, határja leginkább zabot terem, piatzozása Munkácson nem meszsze, legelője, fája mind a' két féle elég van, harmadik Osztálybéli.

GYÖRGYI, Elegyes tót falu Abauj Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik a' Kassai játásban, határja meglehetős termésű, de más javai meglehetősek, második Osztálybéli.

GYÖRGYIN, Szabad puszta, 's fekszik Baratskának szomszédságában.

GYÖRGYIN. Szabad puszta Bács Vármegyében, földes Ura Szabatka Városa, mellytől nem meszsze fekszik.

GYÖRGYÖS. Kis falu Zemplén Vármegyében, bírja Csengeri, vagy Kádas Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Hanusfalvához nem meszsze, határja Detrikhez hasonlító.

GYÖRGYÖS. Szabad puszta, Somogy Vármegyében, fekszik Csokonyától dél felé 1 órányira, bírja G. Széchenyi Uraság, határja Csokonyához hasonlító.

GYÖRGYÖS. Orosz falu Zemplén Vármegyében, földes Ura Kádas Úr, lakosai Görög katolikusok, fekszik Hanusfalvához 1., Micsakhoz pedig $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes határja három nyomásbéli, gabonát, és zabot terem, erdeje van, szőleje nints, rét nélkül is szűkölködik, piatza Hanusfalván.

GYÖRHELY. Szállás Békés Vármegyében.

GYÖRK. *Vámos Györk*, *Gyurcsik*. Magyar falu Heves Vármegyében, földes Ura B. Bruder Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Gyöngyösi járásban, határja középszerű, tulajdonságai hasonlók Adácshoz, második Osztálybéli.

GYÖRK. *Hévéz Györk*. Elegyes Tót falu Pest Vármegyében, földes Ura H. Grassalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Baghoz nem meszsze, határja közép termékenységű, borai

meg lehetôsek, fája elég, második Osztálybéli.

GYÖRK. *Tót Györk, Horna Jurke.* Elegyes tót falu Pest Vármegyében, birtokosa Párnitzky Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok' fekszik Aszódhoz, és Atsához is egy mértföldnyire, határja középszerü, vagyonnyai meglehetôsek, Pesten piatzozása hasznos, második Osztálybéli.

GYÔRKE. Magyar falu Abauj Vármegyében, földes Ura Zombori, és Motsári Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Kassához három mértföldnyire, határja termékeny, és Kassa Városában jó módgya a' keresetre, elsô Osztálybéli.

GYÖRKEFA. Szabad puszta Szala Vármegyében, fekszik Salamon Várhoz nem messze.

GYÖRKEFALU. Oláh falu Szatmár Vármegyében, földes Ura a' Nagy Bányai K. Hivatal, lakosai ó hitüek, fekszik Nányához 3, Sürgyefaluhoz pedig 1½ órányira, határja igen hegyes, erdôs, köves, agyagos, kukoritzát, és zabot keveset terem, fája van, szôleje nints, szekerezésból, és kézi munkából élnek, piatza Nagy Bányán.

GYÖRLINTZ. *Glebersdorf.* Elegyes német falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Györgyhöz nem messze, 's ennek filiája, határja középszerü, tulajdonságai hasonlók *Alsó Shlavetzához*, második Osztálybéli.

GYÖRÖCSKE. Magyar falu Ungvár Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Ungvárhoz két mértföldnyire, határja gazdag, vagyonnyai külömbfélék, elsô Osztálybéli.

GYÖRÖD. *Kis Györöd.* Tót falu Bars Vármegyében, földes G. Keglevits, és Péli Nagy Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik hegyes helyen, Nagy Györöd mellett, határja közép termékenységû, fája elég, legelôje, réttyei jók, második Osztálybéli.

GYÖRÖD. *Nagy Györöd.* Bars Vármegyében, földes Ura H. Esterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Töhöl, és Kis Györödnek szomszédságában, mellyek ennek filiáji.

GYÖRÖK. *Szölös Györök.* Magyar falu Somogy Vármegyében, földes Ura Jankovich Uraság, lakosai katoliku-

likusok, fekszik Lölle, és Lengyeltóti között, Boglár hegye felé, Somogyvárhoz mint egy mértföldnyire, Balaton tavához közel, határja a' természetnek mindenféle javaival meg ajándékoztattatott, bora nevezetes, elsô Osztálybéli.

GYÖRÖK. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Ura G. Festetich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Keszthelyhez fél mértföldnyire, Balaton tava mellett, szôlô hegye jó, földgye középszerû, borainak eladásokra jó modgyók van, második Osztálybéli.

GYÖRÖS. *Fekete Györös.* Oláh falu Bihar Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai ó hitûek, fekszik a' Belényesi járásban, határja közép termékenységû.

GYÖRTELEK. *Gyukov.* Magyar falu Szatmár Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, határos Ökörító, Kotsod, és Tunyog helységekkel is, határja 2 nyomásbéli melly kitsinységéhez képest, meg lehetôsen terem, búzát, kukoritzát, zabot, gabonát, szénája elég terem a' leg szárazabb idôben is, mivel réttyei a' Láp szélen vagynak. E' helységnek határán jô le a' Számos vizében ama nagy költséggel készült Árok, mellyet néhai nagy emlékezetû Gróf Károlyi Antal készíttetett vala, mellynek meg tartásáról mostan a' Nemes Vármegye gondoskodik, a' Láp szélén fekvô Helységeknek határán ahoz hasonló más árkot készíttetvén, melly is azon elôbbeni vájásban vétettett; baszna az, hogy a' midôn a' Szamos sok helységek' határain ki önt, azon Vájásba szalad a' víz, úgy azután onnan le a' Számosba, piatza Szatmáron 4 mértföldnyire.

GYÖRVÁR. Magyar falu Vas Vármegyében, földes Ura G. Festetich Uraság, lakosai katolikusok, nevezetesíti a' horvát pártosoknak meg gyôzettetések, a' tónál dél felôl, fekszik Mára vizéhez közel, határja középszerû.

GYÖV. Elegyes falu Ungvár Vármegyében, földes Ura a' Kiralyi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Kis Ráthnak szomszédságában, és annak filiája.

GYUD. *vagy Gyüd.* Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, 's a' Szent Ferentz Szerzetebéli Atyáknak

klastromjok van itten, fekszik Siklóshoz mint egy mértföldnyire, határja gazdag, vagyonnyai jelesek, első Osztálybéli.

GYUGY. Szabad puszta Somogy Vármegyében, a' Marczali Uradalomhoz tartozandó, fekszik Marczalitól kilentz órányira.

GYUKOSIN, *most Mokrinnak* hívattatik.

GYULA. Magyar, és német Gyula, két egy más mellett lévő mező Városok Békés Vármegyében, földes Ura B. Harukker Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Körös vize között, hajdani ó Várával nevezetesíttetett. Lakosai szorgalmatosak, vásárjai pedig népesek, az Uraságnak épületein kivül, vadas kert, és tekenős békás tavak is vagynak itten. Határbéli földgyeinek nagyobb része gazdagon terem, vagyonnyainak el adásokra jó alkalmatosságjok van helyben, és Aradon, legelőjök tulajdon marháiknak elég, erdejek tsekélyes, apróbb szükségjeikre nádgyok elég van, szőleik termők, vízi malmok helyben, első Osztálybéli.

GYULA KESZI. A' K. betűben.

GYULA. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, határja a' középszerűnél jobb, szőlei meglehetősek, réttye, legelője elég, második Osztálybéli.

GYULA. *Jovantza.* Népes magyar falu Tolna Vármegyében, földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Simontornyai járásban, határja gazdag, vagyonnyai jelesek, első Osztálybéli.

GYULA. Magyar falu Ugotsa Vármegyében; földes Ura B. Perény Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Aklitol egy, F. Ardó Városától pedig fél órányira, határja két nyomásbéli, terem, búzát, rozsot, kukoritzát, fája, szőleje, legelője, kaszállója vagyon, borral, tseresnyével bővelkedik, melyeket Máramarosban szoktak el adni.

GYULAFALVA. Oláh falu Máramaros Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Sugataghoz, és Fejérfalvához egy órányira, határja két nyomásbéli, hegyes, agyagos, meszes, zabot, tavasz búzát, és kukoritzát terem.

GYULAFALVA. *Dulitz.* Nevezet alatt.

GYU-

GYULAHÁZA. Moson Vármegyében.

GYULAHÁZA. Magyar falu Szabolts Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Tasnak szomszédságában, és annak filiája, határja három nyomásbéli, 's mindenféle gabonát terem, lent is hoz, réttye hasznos, és jó, legelője aratás után elég, fája tűzre, és épületre van, dohánnya jó, nádgya elég, a' hegy allyai szőlőkben, kapával is kereshetnek három száraz malmok helyben, első Osztálybéli.

GYULA KESZI. A' K. betűben.

GYULA VARSÁNY. A' V. betűben.

GYULAJ. Magyar, és oláh falu Szabolts Vármegyében, földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, ó hitűek, és reformátusok, fekszik Nyír Bátorhoz két mértföldnyire. Három nyomásbéli földgye jó búzát terem, réttye kevesebb ugyan; de jó, és kétszer kaszáltatik, piatzozása vám nélkül, Tokajon kivül, legelője elég, itatója alkalmatos, fája épületre, és kevés tűzre való is van, nádgya, káposztássa elég, első Osztálybéli.

GYULITZA. Elegyes falu Arad Vármegyében, földes Ura Kaszonyi Uraság, lakosai katolikusok, határbéli földgye termékeny, fája, makkja elég, hajókat is készítenek lakosai só alá, szilvássai nagyok, fogyatkozása hogy a' víz néha járja, mindazáltal szép javaikoz képest, első Osztálybéli.

GYULOVÉSZ. *vagy Gyelevétz.* Szabad puszta Szatmár Vármegyében, Vetéshez tartozik.

GYUR. Szabad puszta Békés Vármegyében.

* GYURCSEVÉCZ. Elegyes falu Szala Vármegyében, határjának középszerű voltához képest, második Osztálybéli.

GYURCSINA. Népes tót falu Trentsén Vármegyében, földes Urai kölömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Túrótz Vármegyének szélénél, Rajetzhez $\frac{1}{4}$ mértföldnyire. Legelője, érdeje elég, de mivel földgye soványas, második Osztálybéli.

GYURGYOVE. *Nagy Gyurgyove.* Tót falu Trentsén Vármegyében, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Bezeréd-hez, vagy Bruszirához nem meszsze. Határbéli földgyének sovány volta miatt, harmadik Osztálybéli.

GYURKO. Tót falu Sáros Vármegyében, földes Ura B. Palocsay Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Palocsához nem messze, 's filiája, határja nem utólsó nemű, fája szükségjére elég, és alkalmatos kereskedése is van, marhákkal 's gabonával, mellyet szűntelen Lublóra szoktak hordani, harmadik Osztálybéli.

GYÚRÓ. Magyar falu Sopron Vármegyében, birtokosai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kapuvárhoz egy mértföldnyire, határja közép termékenységű.

GYÚRÓ. *vagy Sz. György.* Magyar falu Fejér Váregyében, Szent György nevezet alatt.

GYUROK. Falu Temes Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara, fekszik Fabrikának szomszédságában, mellynek filiája.

GYÜD. Magyar falu Baranya Vármegyében, földes Ura G. Batthányi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik n. k. Siklos, n. ny. Harkány mellett. Nevezetes e' helység, a' Boldogságos Szűznek tiszteletére épűlt Templomáról, mellynek gondviselőik ottan két emeletű Klastromban lakozó *Ladislaiani* Szerzetesek, a' hova meszsze Tartományokról, az áhétatosság kedvéért el szoktak az emberek járni. Határja három nyomásbéli, búzát leginkább, egyebet középszerűen terem, bora vagyon elég, fája kevés, borait Eszéken 5, vagy a' Valpoi Uradalomban 3 órai járásra hordgyák eladni.

GYÜGY. *Gyügynitze.* Elegyes magyar, és tót falu Hont Vármegyében, földes Ura Földvári Uraság, lakosai evangyelikusok, fekszik Egeghez $\frac{1}{4}$, Házas Maróthoz $\frac{3}{4}$ órányira, malma Selmetz vizén épűlt, az útsza közepén savanyú forrás vize van, a' falu végén Vendég fogadója, határja közép termékenységű, fája elég van, szőlö hegye meglehetős, hutája hasznos, második Osztálybéli.

GYÜGYE. Magyar falu Szatmár Vármegyében, földes Ura G. Barkóczy, és több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Jánkhoz nem meszsze, Számos Újlak, Czégény, Danyádhoz is közel, délről Rapóthoz, mellytől Szamos vize hasíttya. Határja, agyagos földgye három nyomásbéli, búzát, kukoriczát, zabot meglehetősen terem, erdeje nints,

szö-

szőlőnek, és legelőnek is héjával vagyon, kevés gyümöltsössei vagynak, piatza Szatmáron, és Tisza Újlakon két két mértföldnyire.

GYÜLVÉSZ. Magyar falu Szala Vármegyében, földes Ura G. Nitzky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szala Szent Lászlóhoz nem meszsze, határja jó termékenységü.

GYÜLVÉSZ. Oláh falu Torontal Vármegyében, földes Urai Naum, és Dadány Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Ivándnak, és Szent Mártonnak szomszédságokban, határja jó termékenységű, de kevés, erdeje, szőleje nintsen, piatza Perleszen, Csakován, és Temesváron, második Osztálybéli.

GYÜLEVIZ. Magyar falu Sopron Vármegyében, földes Ura Jankovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vishez nem meszsze, 's ennek filiája, Sopronhoz 3, és $\frac{2}{8}$ mértföldnyire, 's az Uraságnak szép kastélyával ékeskedik, határja közép termékenységű, réttyei meg lehetősek, fája, legelője szűken, eladásra könnyű módgya, második Osztálybéli.

* GYÜMÖLTSIN. Elegyes Magyar falu Baranya Vármegyében, határbéli szántó földgyei a' hegyek miatt nehezen miveltetnek, de mivel más javai vagynak, második Ostálybéli.

GYÜRE. *Ivántsina.* Magyar falu Szatmár Vármegyében, földes Urai külömbféle Urak, lakosai reformátusok, fekszik Nagy Bányához fél mértföldnyire, három nyomásbéli szántó földgyei, rozsot, kukoritzát, búzát, és más tavaszi életet is teremnek, ha trágyáztatnak; réttyei közel a' Tiszához, melly ha ki nem önt, hasznos szénát hoz, piatzozása öt mértföldnyire van, legelője tágas, és jó fűvet terem, itatója alkalmatos, fája tűzre közel a' határban, és jó úton, elsö Osztálybéli.

GYÜRE. Magyar falu Szatmár, és Szabolts Vármegyékben, földes Urai Ibrányi, és más Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Kapots Apátihoz nem meszsze, 's ennek filiája, Nagy Varsánynak, és Aranyosnak szomszédságában a' Tisza mentében, térséges határja 3 nyomásbéli, búzát, gabonát leg inkább terem, földgye agyagos, és homokos, erdeje vagyon, szőleje nintsen, piatza Munkácson hat mértföldnyire.

GYÜRGYEVO. Oláh falu Krassó

Krassó Vármegyében, földes Ura a' Királyi Kamara.

GYÜRHEGYE. Elegyes falu Szala Vármegyében, lakosai katolikusok, határja gazdag, tulajdonságai hasonlók Csobántzhoz, elsô Osztálybéli.

* GYÜRKEFALU. Magyar falu Szatmár Vármegyében, határbéli földgye, és réttye meglehetôs, itató helye alkalmatos, fája közel az Uraságnak engedelméből épületre, és tûzre; az arany, és ezüst bányák egy órányira vannak hozzá, a' hol kézzel, 's szekerrel is pénzt kereshetnek, szenet is égetnek, mellyet a' Bányákban el adhatnak, harmadik Osztálybéli.

GYÜRKI. Magyar és curiális falu Hont Vármegyében, földes Ura Gyürky Uraság, mind a' két ágon, lakosai katolikusok, fekszik Kôkeszihez $\frac{1}{4}$ órányira, 's ennek filiája. Legelôje elég, fája van mind a' két féle, szôlö hegye sok, és jó borokat terem, piatza B. Gyarmaton, és a' Bánya Városokban, elsô Osztálybéli.

GYÜRÛFÛ. Magyar, és német falu Baranya Vármegyében, földes Ura Petrovsaky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Sz. Lörintzi járásban, Korpadnak, és Dinnyeberkinek is szomszédságában, határjában erdeje, szôleje, földgye, réttye középszerû, lakosai zsendely, és hordók tsinálásából keresnek pénzt, piatzok Pétsen három órányira, második Osztálybéli.

GYÛRÜS. *Nagy, és Kis Gyûrüs.* Magya faluk Szala Vármegyében, földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszenek amaz Bezerédhez, ez pedig Nemes Apátihoz nem meszsze. Határbéli földgyei, és szôleji közép termékenységûek, réttyeik meglehetôsek, második Osztálybéliek.

GYÜRÜS. *Gyürücsa.* Oláh falu Szatmár Vármegyében, földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Erdôdhöz nem meszsze, M. Homoród helységekhez is közel, Szatmárhoz 4. mértföldnyire. Földgye selejtes, mivel hegyes, völgyes, kukoritzánál, és zabnál nem is terem egyebet, erdeje van, szôleje nints, napszámjaikkal keresik élelmeket, második Osztálybéli.

H.

HABAJ. Szabad puszta Szala Várm., földes Ura G. Festetich Uraság, fekszik *Vratisinecznek* szomszédságában, és annak filiája, 's határja hozzá hasonlító.

HABAN. Szabad puszta Posony Várm., földes Ura a' F. Kiraly, fekszik Búr Sz. Miklóshoz közel, és annak filiája.

* HABGÁRT. Szepes Várm. lakosai katolikusok.

HABI. Szabad puszta Baranya Vármegyében.

HABONKA. *Habovka, vagy Habonczа.* Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Sztudena vize mellett, határja soványas.

HABURA. Tót falu Zemplén Várm., földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Labortza vizéhez közel, Csertész, és Borro között, hegyes határja két nyomásbéli, árpát, zabot, és kevés tatárkát terem, bandúrkával bővelkedik, erdeje van, sôleje nints, piatza Sztropkón.

HACZFELD. Mezô Város Torontal Várm., régenten *Zsombolyának* neveztetett, földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Hajfeld, Czernya, és Gyertyánoshoz nem meszsze, határja 4 fordúlóra van osztva, terem leg inkább tiszta búzát, és mindenféle veteményt, földgye fekete agyagos, erdeje, szôle nints, piatza T. Becsén.

HACS Szabad puszta Somogy Várm., földes Ura Lengyel Uraság, Lengyeltóthoz tartozik.

HACSAVA. Tót falu Hont Várm., földes Ura B. Kemény, G. Berényi, B. Sághy Uraságok, lakosai leg inkább evangelikusok, fekszik Rima vize mellett, közel Fürészhez, mellynek filiája, épületre való fája tsekély, legelôje szoross, réttyei kevesek, földgye sovány, fa tányérok, és mozsároknak készítésekből élnek, mellyeket az alföldre szoktak le hordani.

HADA. Szabad puszta Tolna Várm., földes Urai G. Batthyáni, és Daróczy Uraságok, fekszik Bölcskéhez nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

HADÁSZ. *Ó, és Új Haddsz.* Elegyes falu Vas Várm., lakosai

kosai katolikusok, fekszenek Körméndhez mint egy mértföldnyire, határjaik középszerûek, és szorossak, legelôjök, és fájok van; de szôlô hegyeik nintsenek.

HADUSFALVA. *Hadusovetz, Hüdrsdorf.* Tót, és német falu Szepes Várm., földes Urai Újházi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Iglónak szomszédságában, Lethánfalvának filiája, határjának $\frac{3}{4}$ része termékeny, legelôje elegendô, fája mind a' két féle, el adásra jó módgya van.

HADVIGA. *Hedvig.* Német falu Túrocz Várm., földes Ura B. Prónay Uraság, lakosai többen evangelikusok, fekszik Ivantsinától nem meszsze, Tót Prónának filiája, határbéli földgye hegyeken nehezen miveltetik, rét tye kevés, legelôje elég, fája mind a' két féle van.

HAGI. *vagy Hagli.* Tót falu Szepes Várm., földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Frankovkától nem meszsze, határja soványas, legelôje szoross, piatzozása távól van.

HAGYAROS. Magyar falu Szala Vármegy. földes Urai több Uraságok, fekszik a' Kapornaki járásban.

HAGYMÁD. *vagy Hagymás.* Magyar falu Bihar Vármegy. a' Váradi járásban, földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, Bélnek filiája, lakosai katolikusok, és ó hitûek, határja középszerû, vagyonnyai meglehetôsek.

HAGYMÁS. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházi Uraság, fekszik Oszlophoz nem meszsze, és annak filiája, 's határja hozzá hasonlító.

HAGYMÁSFALU. Elegyes falu Bihar Várm., földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Sz. Jóbhoz nem meszsze, és annak filiája, határja soványas.

HAGYMÁSKÉR. Lásd Kér.

HAHÓT. *Alsó, és Felsô Hahót.* Két magyar faluk Szala Várm. földes Ura G. Festetich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Ország úttyában, a' Kapornaki járásban, határbéli földgye közép termékenységû, legelôje, szôleje, erdeje, és borainak eladására jó módgya van.

HAJ. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Körmöcz Bánya Városa, lakosai lutheránusok, és kevés katolikusok, fekszik Mosótzhoz 1 órányira, minthogy igen

tavas

tavas a' környéke egésségtelen is, van mésznek való köve, határbéli földgye termékeny, és más javai is vagynak.

HAJDOVA. Tsárda Csanád Várrmegyében.

HAJDÚKA. *Hajduska*. Tót falu Sáros Várm. földes Urai Bs. Palocsay Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Plavnitzának szomszédságában, mellynek filiája, határja ha jol trágyáztatik, meglehetős termékenységű, fája, és legelője van.

HAJDÚ VÁROSOK. Így nevezetnek Szabolts Várm. hét népes Helységek: úgy mint BÖSZÖRMÉNY, DOROG, HATHÁZ, NÁNÁS, POLGÁR, SZOBOSZLÓ, VÁMOS PÉRTS, határbéli tulajdonságaikat, lásd tulajdon neveik alatt.

EREDETEK.

Túrótzinak allatása szerént MÁTYÁS Királynak uralkodása alatt származtak az illy katonáskodó seregek, hogy a' nyughatatlaníttatott vidékek az akkor úgy nevezett hajdúk, labantzok, vagy gyalogok által védelmeztessenek. Vége szakadván pedig idővel e' szükségnek hasznos szolgálat tételek után, jónak ítélték e' vitéz népnek egy tsomóban való maradhatását. Minek okáért *Botskai* a' békeségnek 1605-dik esztendőbéli megkötése után hív szolgálattyokért mostani lakó helyekre szállíttotta, ugyan az említett esztendőnek vége felé, az után pedig Szoboszlót is nyertt földgyéhez kaptsolván *Botskai*, egy sereg lovasság is le telepíttetett vala oltan. Ki hírdettetvén azután szabadságaik, 's meg állapodván a' lakosok is 1606-dik esztendőben, mintegy tulajdon, és másoktól nem függő kerűlletté vált. Azolta már külömbféle szabadságokkal ajándékoztattattak meg, 's régibb birtokaikban is meg erősíttettek.

HAJERDORF. Elegyes falu Krassó Várm., földes Ura a' K. Kamara.

HAJFELD. Német falu Torontal Várm., földes Ura G. Feráris Uraság, lakosai mind katolikusok, fekszik Maszdorfhoz, Hatzfeldhez, és Cernyához közel, határja 4 nyomásra van osztva, földgye térséges, fekete, agyagos, és bőven termő, erdeje nints, szőleje kevés, piatzok T. Becsén.

HAJMÁS. Szabad puszta, és majorság Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság,

raság, fekszik Koromlától északra nem meszsze, földgye hegyes, de termékeny, erdeje jó, legelője a' birka nevelésre alkalmatos.

HAJMÁS. *Nagy, és Kis Hajmás.* Magyar faluk Baranya Várm., földes Uraik a' Religyiói Kintstár, és több Urak, lakosai katolikusok, határjai kövérek, javai külömbfélék.

HAJMÁS. Elegyes falu Somogy Várm., földes Ura Festetits Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Szigeti járásban, Bözsénfának filiája, szőleje van, és más javai is, posványos földgyei néhol sóványok, határja szoross.

HAJMÁS KÉR. A' K. betűben.

HAJNIK. Szállás Pest Vármegyében.

HAJNIK. Tót falu Zólyom Várm., földes Ura G. Esterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Garam vize mellett, 's az Uraságnak kastéllyával ékes. Határját meg szokta Garam vize önteni, legelője elég, határja síkos, és termékeny, fája tűzre, és épületre van, a' Zólyomi, Szelmetzi, Körmötzi piatzoktól nints meszsze.

HAJÓ. Elegyes falu Bihar Várm., földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Nagy Váradhoz mint egy két mértföldnyire, határja középszerű.

HAJÓS. Német mezó Város Pest Várm., földes Ura a' Kalocsai Értekség, lakosai katolikusok, fekszik Kalotsához két mértföldnyire, igen tágas helyen, 's az Érseknek díszes nyári mulató helyével ékesíttetik. Határja három nyomásbéli, ie.s kétszer búzát, rozsot, zabot terem, szőleje van, erdeje nints, szénával bővelkedik, nádat, fát az Uraságtól szereznek.

HAJSZEIN. Tót falu Sáros Várm., földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, 's a' Makovitzai Uradalomhoz tartozik, földgye termékeny, és könnyen mivelhető, réttyei is jók, erdeje, legelője elég van.

*HAJTIS. Oláh falu Szatmár Várm., lakosai ó hitűek, szántó földgyei mindenféle veteményt teremnek, réttyei jók, legelője elég, fája tűzre, és épületre a' határban, makkja is szabados, de szántó földgyeit a' víz járja.

HALABOR. Magyar falu Bereg Vármegy. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' fél Vidéki járásban,

ban, Beregszásznak filiája, határja jó, legelője elég, szőlö hegye is van, fája nints, és essős időben a' víz járja.

HALACS. Tót falu Trentsén Várm., földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, határja néhol középszerű, javai selejtesek.

HALALIS. Elegyes oláh falu Arad Várm., földes Ura Forrai Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitüek, határjában fája, makkja elég, hajókat is tsinálnak lakosai, földgye termékeny, de néhol hegyes, és Maros vize néha el önti.

HALAP. *Nagy Halap.* Magyar falu Nógrád Várm., földes Urai Beniczky, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Balassa Gyarmattól más fél mértföldnyire, Mohorónak filiája. Határja középszerű, fája tűzre van, legelője elég.

HALAP. *Kis Halap.* Szabad puszta Nográd Várm., földes Urai több Uraságok, fekszik Mohorónak szomszédságában, és annak filiája.

HALAP. Magyar falu Szala Várm., földes Ura Bogyai Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Badatson hegyeallyához közel, Tapolcsanhoz fél mértföldnyire, határja középszerű, bora meg lehetős, eladásra, és fuharozásra is jó módgya van.

HALAS. Szabad mezö Város a' Kis Kúnságban; neveztetett a' mellette mint egy fél posta mértföldnyire ki terjedö Tótól, melly halakkal bövelkedik; 's a' Városnak 1693dikban készült pettséttyén is három halakból álló tzimer szemléltetik. A' régi *privilegiumokban* Halasszéknek neveztetik, mert itt vólt a' Kis Kúnoknak leg főbb székek, holott a' Kúnoknak Kapitánnyok, Grófjok, és a' Tábla Bírák itéllö széket tartottak. Fekszik Bajától, Szegedtől, Ketskeméttől, és Kalotsától is hat mértföldnyire, Szent Marjához pedig ötre; lakosai katolikusok, nagyobb részént reformátusok, 's egynehány Luteránusok is. Postája nevezetes, melly a' Pesti, és Péterváli útnak közepén vagyon, sós tója a' halakat meg nem szenvedi, de a' fördésre egésséges vizü. Három halmai felöl azt tartyák, hogy *Kinizsi Pál* azon helyeken verte vólna meg a' Cseheket, és ezeknek temetö halmaik. A' Városnak felsö részénél, a' nap keleti oldalon lévö hosszas hegy felöl pedig azt állítyák, hogy Má-

TYÁS

TYÁS Királynak fekete serege ULÁSZLÓ idejekor eloszolván, e' hegy mellett szállott meg, 's az olta fekete hegynek neveztetik. A' Városnak alsó részénél, a' nap keleti óldalon lévô halom pedig, *Kurutz* halomnak neveztetik, mert a' Halasi Jegyzô Könyv szerént, *Kiba* nevû Kapitány, azon helyen verte meg a' Kurutzokat, le vágván közûlök 234, 's hóltt testeik oda hordattatak 1703 esztendôben. Épületlyei e' Városnak számosak, és lakosai mintegy 8000 lelkekre számláltatnak; de többnyire alatsonyak, 's a' Magyaroknak régi szokásaikhoz képest készültek. Nevezetes az említett halasi tóbéli sziget arról, mivel az Ozmanok', és Tatároknak vérengezéseik idejekor oda vonták bé magokat a' lakosok egy keskeny hídon, mellynek lábai néhol még most is szemléltetnek. Sántz forma árokkal van körûl véve, 's a' túl lévô kerti szôlôkbe töltésen járnak keresztûl e' tón a' lakosok. Határja homokos, de jól termô, réttyei, 's kivált legelôje nagyon tágas, és sok külömbféle marháknak kivált birkáknak tartására elég alkalmatos, boraikat Szegedre, 's más Vármegyebéli Helységekre is el hordgyák, keresettyek marhákkal, gyapjúból, és életbôl.

HALAS. Tsárda Sáros Vármegyében.

HALASTÓ. Tsárda Túrócz Vármegyében.

HALÁSZ. *Gyöngyös Halász*, Magyar falu Heves, és Kül. Szolnok Várm. földes Ura Almásy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gyöngyöstôl nem messze, szántó földgyei termékenyek, szôlei jók, réttyei kétszer kaszáltatnak, vízi malma közel, és helyben is, borait, 's más vagyonnyait könnyen eladhattyák.

HALÁSZ. *Tissza Halász*, Magyar falu Heves, él Kül. Szolnok Várm., földes Ura az Egri Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Tisza vízo mellet, határjában legelôje elég, fája tûzre, és épületre, nádgya, sássa is elég van, de a' víz áradások rontyák földgyeit.

HALÁSZ. *Nagy Halász*, Magyar falu Szabolts Várm., földes Urai Vay, és több Uságok, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Kis Várdához más fél mértföldnyire, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, tulajdonságai Berczelhez hasonlók.

* HALÁSZ

* HALÁSZ. *Halacsovce*. Kis tót falu Trentsén Várm.

HALÁSZI. Magyar mezô Város Moson Várm. földes Ura Salomai, és Tescheni H. Albert, lakosai katolikusok, fekszik a' Dunának bal partyán, Magyar Óvárhoz nap kel. ½ órányira, határja 3 nyomásbéli, földgye róna, homokkal, és agyaggal egyelitett, gabonát meglehetôsen terem, réttye, mezeje, erdeje is középszerûen, piatzok Magyar Óváron, szénájokat pedig Bétsben hordgyák eladni.

HALÁSZI. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura G. Ráday Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Szécsénhez nem messze, Ludánynak filiája, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék.

HALÁSZMEZÔ. *Riber pole*. Halászok tanyája Liptó Vármegyéb. Vág vize mellett.

HALÁSZTELEK. Szabad puszta Békés Vármegyéb.

HALÁSZTÓ. *Belsô, és Külsô, Puszta Halásztó*. Elegyes faluk Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Szarvaskendhez nem messze, legelôjök ugyan, és fájok is van, de szántó földgyeik soványosak.

HALATIN. Ó, *és Új Halatin*. Orosz faluk Máramaros Várm. határjai soványak, 's leginkább zabot termôk.

* HALENDORF. Német falu Sopron Várm. lakosai katolikusok, határja középszerû.

HALI. Szabad puszta Gyôr Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Gyömörhöz nem meszsze, 's határja is hozzá hasonlító.

HALIGÓCZ. *Harihotz, Halgólcz*. Tót falu Szepes Vármegy. földes Urai Dolovicz-enyi Urak, lakosai katolikusok, fekszik Ófalutól más fél mértföldnyire, barlangjában külömbféle állati tsontok találtatnak, mind legelôje, mind földgye valamivel alább való mind Richvaldnak.

HALIMBA. Magyar, és német falu Veszprém Várm. földes Urai Pásztori, és több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kis Lôrintéhez fél órányira, határjának nagyobb része hegyes, földgye középszerû, legelôje, erdeje, és réttye jó, eladásra meglehetôs módgya van.

HALMAJ. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura G. Andrásy Uraság, lakosai katoli-

tolikusok, és más félék, fekszik Bársonyos vize mellett, földgye jó, de ¼ része határjának salétromos.

HALMAJ. Magyar falu Heves, és K. Szolnok Várm. földes Ura Almásy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Tarnai járásban, Karátsondnak filiája, földgye trágyázás nélkûl is termékeny, réttyei jók, Gyöngyösi piatzához közel van, legelôje szûken, fája, makkja, nádgya, és szôlô hegye nints elég.

*HALMES. Tót falu Posony Várm., földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, határja három nyomásbéli, közép termékenységû, réttye, mezeje szûken van.

HALMI. Magyar mezô Város Ugotsa Várm., földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik az Ország úttyában, kies térségen, Kökényesdnek filiája, Dobóczтól ¼ órányira, postája is van. Határja 3 nyomásbéli, terem búzát, rozsot, kukoritzát, zabot egy formán, homok agyaggal egyelítetett a' földgye, erdeje, kaszállója, legelôje jó, szôleje is van, piatza helyben, Tisza Újlakon, és Máramaroson. Itten a' sertés tenyészet nagy pontya a' gazdaságnak, a' Helység térhelyen fekszik, Temploma egy felemelkedett halom forma dombon épûltt, mellytöl kéttség kivül vette nevének eredetét, e' dombon még most is sok ember tsontok találtatnak, a' Halmi Uradalomnak feje, négy Vásárok is szoktak benne lenni.

HALNO. *Nagy Halno.* Szabad puszta Nógrád Várm.

HALOGY. *Nádasd Halogy.* Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Mura vize mellett, Nádasdnak szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerû, legelôje, és fája van; de szántó földgye, és réttye néhol soványas.

HALOM. *Máskép Halomegyháza.* Szabad puszta Pest Várm. földes Ura H. Grazsalkozich Uraság, fekszik Vecsés, Üllô, és Soroksár között, a' földgye marha járásra hasznos, szénát bôven terem.

HALOM. *Hegyes Halom, németûl Strasz Zomerain.* Elegyes horvát falu Moson Várm. lakosai katolikusok, fekszik délre Lajta vize mellett. Nevezetessé tette PÉTER Királynak utólsó nyomorúsága

sága MXLIIdik eszt. Régiséget is jegyez meg felôle *Lazius*, a' Templom falában. L. VO. LVSI. IE. VE. MI. EI. LEG. XV. APO. XXX. SS. melly ennyit tészen „*Lucii Volusii Veterani Militis, et Legionis XV. Apollinaris tricesimalis subcenturionis memoriam.*“ Határja jó termékenységû, vagyonyai külömbfélék, el adásra jó módgya van.

HALOMALLYA. *Ság Halomallya.* Szállás Gyôr Vármegy. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik Pázmándhoz nem meszsze, és annak filiája, 's határja hozzá hasonlító.

HALUCZICZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Révay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vágújhelytôl nem meszsze, Bosaczának filiája, határja soványas, fája, réttye, legelôje elég, fenyô madarak is sok számmal vagynak néha vidékjén.

HAMBURG. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Berzeviczy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Berzeviczével által ellenben, és az Uraságnak kastéllyával díszesíttetik. Hajdan a' Veres Barátoknak Klastromáról nevezetes vala, határja hegyes, de jó gabonát termô, réttyei kétszer kaszáltatnak, legelôje, fája, mind a' két féle van.

HÁMOR. *vagy Hammer.* Elegyes falu Abaúj Várm. földes Ura Kassa Városa, és G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szepes Vármegyének határa szélén, Belárdnak filiája, minthogy itt Kassa-Városa sok vasat készíttete, onnan vette a' helység is a' maga nevezetét. lakosai tótok, erôss, és izmos emberek, sovány a' termô földgyök, fával való kereskedésbôl élnek.

HÁMOR. *Alsó Hámor.* Tót falu Bars Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Királyhegyhez 1½ mértföldnyire, határja néhol soványas a' nagy hegyek miatt, fája mind a' két féle elég van.

HÁMOR. *Felsô Hámor.* Tót falu Bars Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik az elôbbenihez nem meszsze, egy kies vôlgyben, fája tûzre, és épûletre, 's legelôje is elég van, szántó földgyei néhol hegyeskések; de könnyen miveltethetnek, el adása könnyû a' Bánya Városokban, malma is helyben van.

HÁMOR, *Vas Hámor.*

Kisded falu Borsod Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Diósgyôrhöz nem meszsze, és annak filiája.

HÁMOR. *Tisolczi Hámor.* Hont Vármegyében.

HÁMOR. Két vas verô mûhely Gömör Várm. földes Ura G. Andrási Uraság, fekszik Nagy Vezveresnek szomszédságában, és annak filiája.

HÁMOR. *vagy Hamer, Hamisdorf.* Német falu Vas Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Borostyánkôhöz mint egy mértföldnyire, Lokenhausznak szomszédságában, mellynek filiája. Határja néhol sovány, 's egy részét a' víz áradás is járja.

HAMRI. *Osztada Hamri.* Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Terszténától $\frac{5}{4}$ órányira, Usztyának filiája, határja középszerû, fája elég, réttyei jók, de a' víz gyakorta el önti.

HAMRI. *Zabido Hamri* Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Zabido mellett, Trsztenának filiája, régenten vas hamorok vóltak benne; most sok kovátstsal van tele. Határja tûrhetô, legelôje jó.

HAMRI. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik nap keletre Trentsén Városához közel, Szoblahónak filiája, nevezetesítette *Hadszternek Rákóczi* ellen tett gyôzedelme 1708dik esztendôben, határja jó, fája van, legelôje szoross, más javai meglehetôsek.

HAMVA. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Hamvay, és több Uraságok, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Lénártfalvának szomszédságában, Putnokhoz fél mértföldnyire, földgye jó, piatzozása két három mértföldnyire, legelôje elég, fája tûzre van, malmok is helyben.

HANAJNA. Tót falu Ungvár Várm. földes Ura G. Sztárai Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Sobrántzhoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Tibének filiája, határja jó, fája mind a' két féle elég, réttyei, 's legelôje is tágas.

HANCZISOR. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik a' helység patak mentében egy völgyben, igen köves

köves helyen, szántó földgyei, és marha legelôji messze a' hegyeken vagynak, határjok szomszéd az Erdély Országi határral, erdôjében minden féle vadak találtatnak, és pénzen vett fával kereskednek a' lakosok.

HANCS. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai B. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Moticskóhoz nem meszsze, mellynek filiája.

HANCSAVA. Tót falu Kis Hont Várm. földes Uraj több Uraságok, lakosai evangelikusok, fekszik két magos hegy között mély völgyben, határos Fûrész, Klenócz, és Nyustya helységekkel, határja 3 nyomásbéli, földgyei a' meredek hegyeknek oldalában kövecsesek, és soványak, rozsot, és zabot középszerûen teremnek, réttyeik tsekélyek.

HANDLOVA. *Grégerhaj.* Elegyes német falu Nyitra Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Túrócz Várm. szélénél, igen meszsze terjedve Csauzának szomszédságában, nevezetes e' vidéken uralkodó német nyelvnek szóbéli ejtése, mellyből a' lakosokat némellyek Luzátziából, mások Turingiából valóknak tartyák, földgye soványas, és a' záporok járják, piatzozása Körmötzön, és Privigyén van.

HANDLOVA. Szabad puszta Szepes Várm. földes Ura Andrásy Uraság, fekszik Vágendriszlhez nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

HANGÁTS. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura a' K. Kamara, és több Urak, lakosai katolikusok; és reformátusok, fekszik Borsodhoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Szirâknak filiája, szántó földgyei termékenyek, legelôje elég, fája tûzre, és épületre van, szôlô hegye középszerû.

HANGONY. *Alsó Hangony.* Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik egy kis völgyben patakotskája mellett, Szent Simonhoz közel, mellynek filiája, határbéli földgye középszerû; a' hegyeken lévôk nehezen trágyáztatnak, piatzozása két, és öt mértföldnyire.

HANGONY. *Felsô Hangony.* Magyar falu Gömör Várm. földes Urai B. Vécsey, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik az elôbbenitôl nem meszsze, 's Szent Simonnak filiája, határja közép termékenységû.

HANKÓTZ. *Hankovce.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zborovhoz két mértföldnyire, határjának fele termékeny, legelője jó, fája is elég van.

HANKÓTZ. *Hankóvcze.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Homonnához mint egy $1\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Lyubissának filiája, határja három nyomásbéli, leg inkább gabonát, zabot, középszerűen pedig búzát, árpát, és tengerit terem, határja többnyire hegyekből áll, erdője meglehetős, fuhározásból is élnek, piatzok Homonnán.

HANKOVA. Tót falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai kevés katolikusok, és többen evangelikusok, fekszik Bubocza, és Racsín hegyek között, Dobsinához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Csetneknek filiája, határja meg lehetős, fája elég, legelője jó, és tágas, juhokat, és számos ökröket is tartanak lakosai.

HANKOVITZA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Duszinai kerületben, határja trágyázás nélkül zabnál egyebet nem terem, piatzozások három, 's négy mértföldnyire van.

HANDZSABÉK. *Erd* név alatt.

HANT. Elegyes falu Tolna Várm. földes Ura G. Aponyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Völgyesi járásban, Apárnak filiája, határja a' természetnek tsak nem minden javaival bővelkedik.

HANTA. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kis Bérhez $\frac{3}{4}$ órányira, határja jó gabonát terem, réttye, legelője, fája van, szőleje kevés, kender földgyei közt egy el pusztúltt Templomnak omladékjai látszatnak, hajdan nevezetes Prépostsága vala.

HANTOS. Elegyes falu Fejér Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság.

HANUSFALVA. Mezö Város Sáros Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Eperjeshez két mértföldnyire, 's az Uraságnak kastéllyával díszesíttetik, első KÁROLY alatt MCCCXXXIIben nyerte szabadságát; egy része határjának tsekély,

a'

a' többi jó, réttyei hasznosak, legelője, és mind a' két féle fája elég, vásárjai is esnek, piatza helyben, és Eperjesen.

HANUSFALVA. *Hansdorf, Haritsdn.* Tót falu Szepes Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Bélához $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, legelője jó, de szûken elég, határjának fele ha szorgalmatosan miveltetik jó gabonát terem.

HANSZLIKFALVA. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Kis Zabládnak szomszédságában, Orechonak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélek, piatza Trentsénben nem meszsze.

HANVA. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Darvas, és több Urak, lakosai reformátusok, fekszik Rozsnyótól $\frac{1}{4}$, Putnoktól $1\frac{1}{2}$, Rimaszécstől pedig 1 mértföldnyire, réttye az egész Vármegyében leg jelesebb, mind terjedésére, mind pedig termékenységére nézve, legelővel a' szomszéd helységeket is segíti, földgye termékeny, 3 nyomásbéli, erdeje tsekély, piatza Rozsnyón.

HÁNY. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Káptalanfához nem meszsze, és annak filiája.

HÁNYI. Szabad puszta Heves Vármegyében.

HARACSON. *Haricsdn.* Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, határja középszerû, terem búzája, árpája, rozsa, bora nem terem, erdeje elég van, réttye kevés, piatza jó.

HARAKÓCZ. Tót falu Szepes Várm. földes Ura Petróczi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Braniskó hegye mellett, Sáros Várm. szélénél, Pongráczfalvának szomszédságában, Polyanócznak filiája, határjának $\frac{2}{3}$ része középszerû, fája mind a' két féle van, legelője jó.

HARANADOLINA. Szabad puszta Szepes Várm. földes Ura Igló Városa, fekszik Istvánfalvához nem meszsze, és annak filiája.

HARANGOD. Szabad puszta Zemplén Várm. határja meszsze terjedô, és többnyire jó termékenységû.

HARANGLÁB. Magyar falu Bereg Várm. földes Ura Lónyai Uraság, lakosai reformátusok, fekszik a' Kászonyi járásban, Mezô Kaszony-

nak filiája, határja szûk, fája tûzre, és épûletre elég, legelôje is, ha az áradások nem járják, réttyeit néha a' víz el önti.

HARANG MEZÔ. *Hegyes Illudeszusz.* Oláh falu Bihar Várm. a' Szalontai járásban. Határja középszerû vagyonnyai meg lehetôsek.

HARÁNY. Szabad puszta Moson Várm. földes Ura Kállay Uraság, Napkorhoz tartozik.

HARÁNY. *Kis Harány.* Szabad puszta Békés Várm.

HARASZT. *Pot Haraszt.* Szabad puszta Pest-Várm. földes Ura G. Keglevits Uraság, fekszik Új Hartyánhoz nem meszsze, és annak filiája, Nagy Köröshöz tartozik.

HARASZT. Szabad puszta Hont Várm. földes Ura B. Lusinszky, és Korponay Uraságok.

HARASZT. Tsárda Pest Vármegyében.

HARASZT. *Hroszt, Hrasce.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura Márjási Uraság, lakosai katolikusok, határja néhol soványas, de más egyéb javai vagynak.

HARASZTI. Tót falu Abaúj Várm. földes Urai Kelcz, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Sáros Vármegy. széle felé, hegyes, és erdôs helyen, Lapis patakának filiája, határja soványas, legelôje, és fája szûken van, piatza jó Kassán.

HARASZTI. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Dráva vize mellett, Baranya Várhoz egy mértföldnyire, Siklósnak filiája, Nagyfaluval is határos, fekszik tavak között, mellyeket Siklós Várának kúttyából eredett vizek nevelnek, és téli idôben tsikkal kedveskednek, földgye három nyomásbéli, buzát leg inkább, egyéb veteményt pedig középszerûen terem, akol nevezetû erdeje is van.

HARASZTI. *Haraszt ince.* Magyar Kuriális Gyürki Urakat illetô kis helység Hont Várm. lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik a' Bozóki járásban, Hazasnényének filiája, legelôje elegendô, jó nevendék erdeje van, földgye két vetôre van fel osztva, szôlö hegye nintsen.

HARASZTI. Német falu Pest Várm. földes Urai B. Lafert Urak, kiknek helyben szép lakó épûlettyek van, hozzá való ékes jó nemû gyümöltsös kertel eggyütt,

a'

a' házak szép rendes sorral vagynak épittetve, és az útszák fákkal ki ültetve, erdője van mind a' Duna partyán, mind által ellenében fekvő Duna szigetében, vendég fogadója is van, a' dunán malmai, és deszka kereskedése. Lakosai katolikusok, fekszik a' Duna mellett, Soroksárhoz $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja homokos, mindazáltal jó rozsot, és tavaszit hoz, kevés bort terem, hanem sert jót szoktak főzni itten.

HARASZTI. Szabad puszta Nográd Várm. földes Urai G. Teleky, és B. Prónay Uraságok, fekszik Herenytsénynek szomszédságában, és annak filiája.

HARASZTIFALU. Horvát, és német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Körménhez nem meszsze, Nagy Kölkednek filiája, legelője, és fája elég van, de szántó földgyei, és réttyei középszerűek.

HARCZ. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Pécsi *Paulinus* Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, fekszik Szecsődhöz nem meszsze, Adárdnak filiája, a' mellette folyó Sár vizén nádgya van, a' Duna folyásához is tsak két órányira fekszik, földgye jó.

HARCSÁR LUCSKA. Az L. betűben.

HARD. Szabad puszta Fejér Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Vajtának szomszédságában, mellynek filiája.

HARDITSA. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai elegyesek, fekszik Terebeshez közel, térséges határja 3 nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, szénával bővelkedik, erdője, szőleje nints, piatza Kassán, és Újhelyben.

HARIKÓCZ. *Harikovce.* Tót, és német falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lőtséhez fél órányira, *Blaumontág* nevezetű Vendég fogadója is van, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

HARKA. Szabad puszta Komárom Vármegy. fekszik Ácsnak szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

HARKA. Szabad puszta Pest Várm. földes Urai több Uraságok.

HARKABUSZ. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai katolikusok, fek-

fekszik a' Jablonkai járásban, Tersztenától 6 órányira van, határja sovány.

HARKÁCS. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai a' Religyiói Kintstár, és Dráskótzy Uraság, lakosai katolikusok, 's különös szorgalmatosságú kereskedôk, fekszik Turótz vize partyánál, Gömör Városától $\frac{3}{4}$ órányira, 's az Uraságnak kastéllyával is diszesittetik: határja három nyomásbéli, legelô, és erdô nélkül szûkölködik, piatza Jolsván két, Rósnyon pedig négy mértföldnyire van.

HARKÁNY. Magyar helység Zemplén Várm. földes Urai G. Aspermont, és Almásy Uraságok, lakosai reformátusok. fekszik Szadához $\frac{1}{2}$, Lúczhoz pedig egy mértföldnyire, határja három nyomásbéli, gabonát, árpát, zabot, és tengerit terem, erdôje nints, a' fát 3, 4 mértföldnyirôl szerzik, bôvelkedik szénával, juhokat is tartanak, szûkölködnek bor nélkûl, piatzok Tokajban, Tállyán, Tarczalon, és Bodrog Keresztúron.

HARKÁNY. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, többen reformátusok, észak. Turonyal, Tsarnotával $1\frac{1}{2}$ órányira határos, határja 3 nyomásbéli búzát leg inkább, egyebeket középszerûen terem, borral bôvelkedik, mellyeket a' Valpói uradalomban 3 órányira szoknak el adni.

HARKÁN. *Harka*, *Horka*. Német falu Sopron Várm. földes Ura Sopron Városa, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz $\frac{6}{8}$ mértföldnyire, határja jó termékenységû, terem búzája, árpája, bora jó, vagynak erdeji is.

HARMACZ. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Serkéhez fél mértföldnyire, Dobócznak filiája, földgye ki vévén $\frac{1}{6}$ jó termékenységû, piatzozása kettô hasznos, legelôje elég, fája mind a' két féle, makkja, malma is a' határjában van.

HARMADIA. Elegyes falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Lugoshoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja közép termékenységû.

HARMANICZ. Így neveztetik egy Vendég fogadó Túrócz Várm. melly olly nevezetû hegy alatt fekszik, földes Urai Körmöcz Városa, és B. Révay Uraságok, Hay helységhez nem messze fekszik, és annak filiája.

HÁR-

HÁRMAS HATÁR. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, fekszik Izsáknak szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

HÁRMAS MALOM. Szala Várm., földes Ura H. Eszterházy Uraság, Alsó Lendvának szomszédságában van.

HARNÓCZ. Szabad puszta Borsod Várm. földes Urai Losonczy, és több Uraságok, fekszik Sajó Szent Péterhez nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

HÁROMFA. Elegyes horvát falu Somogy Várm. földes Ura Vég Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Kanizsai járásban, Tarányának filiája, szőleje nints, de földgye jó, és eladásra is alkalmatos módgya van, réttyei jók.

HÁROMHÁZA. *Dreihof.* Elegyes falu Vas Várm. földes Urai a' Csisztertzita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Mura vizéhez közel, Kéthelynek filiája, földgye termékeny, határja jobbára síkos, réttyei jók, fája, és legelője elég, a' Szent Gothárdi piatzon, és Stájer Országban is keresetre módgya van.

HARSÁG. Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Eperjeshez közel, határja ha jól mivelteti elég termékeny, réttye sarjút is terem, legelője szükségekre elég, piatzozása Eperjesen közel.

HARSÁNY. *Nagy Harsány.* Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakotai reformátások, fekszik nap kel. Villánhoz 1, Tapolczához $\frac{1}{4}$, nap nyug. Kis Harsányhoz $\frac{1}{4}$, ész. Kövesdhez $1\frac{1}{2}$ órányira; nevezetét vette, a' híres N. Harsányi hegytöl, mellynek egyenes magassága 64 öl, és 2 láb; hoszszasága 1000, szélessége 350 öl, két oldala nagyon meredek, hajdani Várának omladékjai szemlélhetők, nap kel. a' szántó földek között van itten egy sós kútforrás, déli, és nap nyugoti allyán a' Harsányi hegynek nevezetes szőlők vagynak, 's borai ha sokáig tartatnak kellemetes tű szerszámi illatot éreztetnek. A' régi Várnak helyéről tiszta időben, Bács, és Verőcze Vármegyéknek, Városait, 's Helységeit láthatni, 's Pécs Városát is minden útszáival; ámbár oda $2\frac{1}{2}$ posta járásnyira van; ész. oldala szép erdőből áll, 's nyúlakkal, őzek-

ökzekkel, és nagy rokákkal kedveskedik az Uraságnak; nagy vendég fogadó is van benne, határja 3 nyomásbéli, 's leg inkább búzát termô, egyebet középszerûen, de a' helységnek népességéhez képest semmi veteménnyel sem bôvelkednek, boraikat Eszéken öt órányira árúllyák el.

HARSÁNY. *Kis Harsány.* Magyar falu Baranya Várm. a' N. Harsányi hegynek nap nyug. végénél, földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik n. kel. N. Harsánytól $\frac{1}{2}$, ész. Német Palkonyához 1, nap nyug. Nagy Tótfalutól $\frac{1}{4}$, dél. Nagyfalutól 1 órányira; nap kel. közel van a' Helységhez a' Babocsai puszta, holott régenten Helység vala, dél. Sári pusztán vagynak réttyeik. Itt vólt az elött Kis Harsány, de a' posványság miatt el költözködtek. E' Helységben van Vármegye Háza, 's az Uraságnak Vendég fogadója, határja három nyomásbéli, 's leg inkább búzát terem, egyebet középszerûen, borral bôvelkedik, de sokáig nem tartható, fája szûken van, piatzok Eszéken.

HARSÁNY. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai reformátusok. fekszik a' Szalontai járásban, határja jó termékenységû.

HARSÁNY. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura az Egri Püspökség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Aranyosnak szomszédságában, szántó földgyei elég termékenyek, Miskolczi piatza két órányira van, legelôje elég, fája tûzre, és épûletre van, szôlö hegye tágas, és jó bort terem.

* HARSÁNY. Elegyes Magyar falu Hont Várm. lakosai katolikusok, fekszik Lévához egy órányira, határja jó termékenységû.

* HARSHAGY. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Festetits Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Szigeti járásban, határja jó termékenységû.

HÁRSKÚT. Magyar falu Torna Várm. földes Urai G. Andrásy, és Kotsó Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Dernô mellet Gömör Vármegyének szélénél, határja középszerû.

HARTA. Elegyes falu Pest Várm. földes Ura G. Ráday Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Sólthoz egy mértföldnyire, szôlei utólsó nemûek, nádgyá

gya elég van, határja szoross, és az áradások is járják.

HARTYÁN. *Kis Hartyán.* Magyar falu Nográd Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Szétsénhez $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Sós Hartyánnak filiája, határja néhol soványas, vagyonnyai középszerűek.

HARTYÁN. *Sós Hartyán.* Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura Gyürki, és más Uraságok, a' nevezetét sós vizétől vette, fekszik az elöbbenitől nem meszsze, határja is ahhoz hasonlító.

HARTYÁN. *Tót Hartyán.* Tót falu Nográd Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kis Szellőhöz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Gácsfalvának filiája, Fazaro nevű pusztája is van, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék.

HARTYÁN. *Vagy kis Hartyán.* Magyar falu Pest Vármegy. földes Urai Gosztonyi, és több Urak, lakosai katolikusok, evangelikusok, többen reformátusok, fekszik Nógrád Vármegyének széle felé, Rátóthoz $\frac{1}{4}$ *statiora*, Dukához is annyira, Váczhoz pedig $\frac{3}{4}$ *statióra*, határja 3 nyomásbéli, hegyes, agyagos, síkja pedig homokos, szőleje kevés, de jó borokat terem, piatza Váczon, van vízi malma, és jó szénát termő kaszállója.

HARTYÁN. *Kis Hartyán.* Német falu Pest Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kakucs, és Örkény között, határja jó termékenységű.

HASÁGY. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Pétsi járásban, Olaszinak filiája, határja a' természetnek szép javaival bővelkedik.

HÁSHÁGY. Magyar falu Szala Várm. földes Ura B. Senyei Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lövőhöz 1. mértföldnyire, határja homokos, és a' víz mosások között sovány.

HASINA. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, többen oroszok, fekszik Homonnához $\frac{1}{4}$, dél. pedig Laczfalvához $\frac{1}{4}$ órányira, gabonát, és zabot középszerűen terem, 3 nyomásbéli határja, árpát, és búzát középszerűen terem, erdőjök tsekély, réttye szűken van, piatza Homonnán.

HASZEL. Kis faluska Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni

thyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Langau mellett, holott az elôtt gálitzkô, és büdöskô olvasztatott, határja soványas.

HASENDORF. *Zaitzfalva* név alatt.

HASCHENDORF. Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz $1\frac{2}{8}$ mértföldnyire, Harkádnak filiája, határja síkos, két nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot, és pohánkát teren, szôleje, és réttye tsekély.

HASZNOS. Magyar falu Heves, és Kül. Szolnok Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik magas helyen, a' Mátra hegyei közzûl ki nyúló nagy völgynek oldalán, Gyöngyöshöz mintegy 3 mértföldnyire, Tárnak filiája. A' falu felett nap keletre vagynak egy déli oldalról hozzá mehetetlen kôsziklán épûlt puszta Várnak maradványai, bellyebb a' Mátra nagy hegyei közzûl egyiken, ismét más Várnak maradványai vagynak, mellyet *Óvárnak* neveznek, ezzel által ellenben észak felé, egy a' több hegyeken fellyebb emelkedett tsútsos hegyen, ismét harmadik Várnak maradványai szemléltetnek, mellyet *Ágas Várnak* neveznek. E' Várat István Király 1272-ben hozzá tartozandókkal együtt, a' Béla fija Taari Porch Istvánnak ajándékozta. Által ellenében, e' Várnak téli nap nyugotra, van az erdôk között egy nagy tisztaság, mellyet *Pata rétyének* neveznek, holott a' Hasznosi lakosoknak kaszállóik, és telelô istállóik vagynak, *Eudennek* ajándékozván Árpád e' vidéket, a' kinek Pota nevû unokája az idôben Pata Várát építtette; nevezete, noha az említet Várnak maradványai még ma is szemlélhetôk Pata felett, és a' Mátrának déli oldala alatt, mindazáltal e' hasznos rétek által maradott fel a' lakosoknál. Határja Apczhoz hasonlító.

HASZNOS. Két Üveg huta Heves Várm. földes Ura Almásy Uraság, fekszik Nagy Batonyhoz közel, és annak filiája.

HASZOS. *Deits Croatisch Hresdorf.* Német, és horvát falu Vas Várm. földes Urai G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Monyorokerékhez $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, 's határjai az említett helységéhez hasonlítók.

HASZPRUNKA. Tót falu Posony

sony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik fenyves erdők között, határja két kerûlôre van osztva, rozzsa terem, réttye van, javaikat Nagy Lévárdon adják el.

HAZEST. Bánátbéli falu, Lugoshoz $1\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja jó termékenységû.

HATÁR. Elegyes falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, fekszik a' Vaskohi járásban, Vaskohnak filiája, határja soványos, vagyonnyai selejtesek.

HATHALOM. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Urai több Urak, fekszik Gyiróthoz nem meszsze, és annak filiája.

HATHÁZ. Népes hajdu Város, lakosai katolikusok, és többnyire reformátusok, fekszik Debreczenhez mint egy mértföldnyire, Ráczfejértónak filiája, potsája is van, határja homokos ugyan, de jó termékenységû, legelôje nagy; és sok marhákat tartanak lakosai.

HATINCZ. Szabad puszta Arad Vármegyében.

HATKÓTZ. *Hatkovcze.* Elegyes tót falu Abaúj Várm. földes Ura Semsey Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Kassai járásban, Jászó Újfalunak filiája, határja hegyes, és néhol soványas, más javai meglehetôsek.

HATMEG. *Zahotya.* Tót falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai katolikusok, és többnyire ó hitûek, fekszik Fekete patak, és Fogarashoz nem meszsze.

HATNE. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai G. Balassa, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Proszné falunak, 's Marikovának szomszédságában, 1719ben itten egy borjú jött a' világra, mellynek két feje vala, és egy szeme; határja közép termékenységû.

HATVAN. Elegyes magyar, és német mezô Város Heves Vármegyében, földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Zagyva vize mellett, Pesthez, Egerhez is hat mértföldnyire. Hajdan Dancsiaknak kastéllyával ékeskedett 1544dik esztendôig, míg a' Törökök diadalmaskodván mindenfelé, a' kastélyt fel nem gyújtották, és magok Egerbe vonák bé magokat. Látván e' helynek alkalmatos voltát, meg parantsolá Mechmet Delikurtnak, hogy az el égett kastélyt nem tsak

fel

fel építtesse; hanem egyszersmind sántzal is körûl vévén, azt meg is erôsíttse, 's e' szerént a' Budaiak nagyobb bátorságban maradhattak, és az Egriekkel gyakorta villongásokat tettek. MDXCIVben pedig *Aprilisban* öszve szedvén *Tiefenbach* Tsászári Vezér hadi népét, meg szállá Hatvant, és ostromlotta vala. Meg hallván azonban, hogy az ostromlottaknak Jászberény felôl segedelmek érkeznék, kénteleníttetett el osztani erejét, 's Túrhoz közel az ellenséget meg támadván, két óráig tartott kemény viaskodások után azon szép gyôzedelmet nyertek, mert a' mieinkbôl mint egy százan estek el, az Ozmanok közzûl pedig nevezetes Tiszteken kivûl többen 3ooonél. Ez esett után észre vévén, hogy Szolnokról lisztet, és más féle eleségeket akarnának az Ozmanok a' Budaiaknak szállítani, Balassa Ferentz meg tamadá ôket alatta valóival, 's azokon is gyôzedelmeskedett, és nagy zsákmánnyal tére viszsza. Mintegy száz ezer Török, és Tatárság érkezék ezután segedelmekre, 's már Pest felé közelítettek, mellyet a' mieink mihelyt meg tudtak, azonnal fel óldották az ostromot; és Kassára méne az ostromló Vezér. Minekutánna pedig 1596dik esztendôben MAXIMILIÁN Hertzeg Vátzot meg vette, Hatvan alá szállítá ostromló táborát, és azt tûzzel, vassal sürgette. Történt azonban, hogy nehány napok múlva, mintegy 300 válogatott Ozmanok Árszlán Vezérjeknek engedelmével az ostromlókra, és azoknak eszközeikre rohantak, 's nem kevés galyibákat okoztak vólna, hogy ha Pálfy ôket a' viszsza vonúlásra jókor nem kénszerítette vólna. Ez után még nagyobb erôvel ossromoltatott vala Hatvan Vára, 's már nem tsak a' falak, hanem a' torony is, mellyból a' mieinkre tüzelének omladozni kezdett, 's papjaik is imádságra késztették a' népet; Árszlán pedig ifjúi idejének meg haladásával mind ezekkel keveset gondolt, 's bátorságában meg nem tsökkent, sôt midôn a' Vár az ostromlóktól fel kéfettetett, nem is felelt vala reá. Végre tsak ugyan megtörettetett erejek, és a' Vár is elfoglaltatott, a' bent lévôknek nagy öldöklési szenyvedésekkel; mert épen senkinek sem kegyelmeztek meg

a'

a' győzők. Ekkor az erőssége is el rontatott a' Tsászáriak által, mellyet az Ozmanok ismét fel építettek, és idővel *Rozvurmnak* elég bajt okozott, hogy az Egri, és Budai Ozmanok eggyesülését meg gátolhassa, a' ki is minekelőtte táborával maga meg érkeznék, előre küldötte *Sulczot*, és *Nádasdit* mint egy 600 magyar, és német kátonákkal, kikre a' Várbéliek ki rohanván, véres tsatát szerzettek közöttök, 's mind a' két részről lett némelly jó Vitézeknek el esések után, viszsza nyomták vála az Ozmanokat a' Várba. Az után pedig ágyúzás, és ostromi erő által, tsak ugyan kénszerítették az Ozmanokat a' fel adásra, szabad elmenetelt engedvén nékiek Szólnok felé MDCIIIdik esztendőben. Ez után való esztendőben pedig, hallván a' Várnak Kapitánnya, Házán Passának jövetelét 10 *Septemberben*, félelem rejtezék szívébe nagy erejétől, fel gyútatá a' Várat, és el hagyá; az Ozmanok pedig szépen el foglalák, és ismét meg erősítették. Végre pedig 1678ban *Mercz*, és *Häusler* Vezérek által viszsza vétettetett; de hallván, hogy az Ozmanok nagy Várad felől, Szolnok felé roppantt erővel tolodnának előre; jónak ítélték a' Várnak le rontatását, melly idő ólta hamva alá temettetve van. Ékesíti e' Várat Hertz. Grazsalkovich Uraságnak szép kastéllya, és a' Városnak Szentegyháza, mellyhez Prépostság is kaptsoltatott. B. Orczy Uraságnak is szabad udvara vagyon itten, nevezetes vámja is van Zagyva vizén, és ahóz közel az Uraságnak malma, a' Város nevezetesen szaporodik ugyan, mindazáltal régi népességéhez nem hasonlítható. A' Kaputzinusoknak Klastromjok is vala itten, de 1797ben kotyavetye által eladattatott, minden v ó l e vagyonnyaikkal egyetemben. Serház is van benne. A' piatzon leg szebb épületei, és némelly rátzoknak kereskedő bóltyaik szemléltetnek. Határja nagyobb részént termékeny, 's görög dinnyéje nevezetes, szőleje alkalmatos, réttyeinek némelly része kétszer kaszáltatik, legelője marhájoknak elég, nevezetesebb piatzozása Pesten, és fája szűken van.

HATVAN. *Püspök Hatvan.* Magyar falu Pest Várm. föl-des Úra a' Váczi Püspökség,

lakosai katolikusok, fekszik Galya vize mellet, erdeje, dohánya nevezetes, réttyeit néha a' víz meg önti.

HATVAN. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai G. Batthyáni, és több Uraságok, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik a' Szigeti járásban, szőlöjén kivül, fája, legelője, réttye van, Szigeten el adásra jó módgya, földgye termékeny.

HATVAN. Kis falu Fejér Várm. földes Ura G. Zicky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kálóczhoz nem messze, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

HAVAJ. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Bisztranovzky Uraság, lakosai ó hitüek, fekszik nap kel. Orosz Bisztrához ¼, dél. Varichoczhoz 1, nap nyug. Makóczhoz ½ órányira, határja Sztropko Polyenáéhoz hasonló.

HAVARDOS. *Harmis.* Horvát falu Vas Várm. lakosai katolikusok, fekszik Monyorókerékhez mint egy mértföldnyire, határja középszerü, legelője nagy, réttyei jók, meszet is égetnek lakosai.

HÁZA. *Bóldog Háza.* Szabad puszta a' Jaszságban.

HÁZAS NÉNYE. Az N. betüben.

HAZSINA. *Hasina* név alatt.

HAUZEST. Elegyes falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara.

HÉCZE. Elegyes magyar falu Abaúj Várm. földes Ura az Egri Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Vilmányhoz egy mértföldnyire, szőlei nevezetes, és híres asztali borokat teremnek, határjának ⅔ soványas, réttye kevés, fája nints.

HECSE. Szabad puszta Győr Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, fekszik Szabadhegynek szomszédságában, és annak filiája, földgye a' juh tartásra igen alkalmatos.

HECSE. *Chocsa.* Elegyes Tót falu Bars Várm. földes Ura G. Migázzi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához nem meszsze, Nagy Hereszténynek filiája, földgye, réttye jó, legelője elég, malma helyben, el adásra jó módgya, Nyitrán, és Szent Benedeken.

HECSEHELY. Magyar falu Baranya Várm. fekszik a' hegyentúl való járásban, határja jó termékenységü, vagyonnyai külömbfélék.

* HEDER. Magyar falu Baranya

rányá Várm. határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

HÉDERVÁR. Nevezetes magyar mezô Város Györ Várm. földes Urai G. Viczay, és G. Sándor Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Rárónak szomszédságában, közel a' kis Dunához, Mosony, és Posony Vármegyéknek széleiken. Nevezetét veszi Hederich Hamburgi Grófoktól, kiknek hajdan tulajdonok vala. Nevezetesíti e' helyet Gróf Viczay Uraságnak Várhoz hasonlító kastéllya; az egész Hazában nevezetes régi pénzeknek gazdag gyûjteménye, és sok külömbféle ritka drágaságok, nem külömben gazdag könyvtárja, 's némelly jeles kézírások, és külömbféle fegyvereknek jeles gyûjteménnye. Díszesíti pedig az ángoly ízléssel nem régen készûltt pompás úri kertye, melly mind az Uraságnak, mind másoknak, gyönyörködtetô mulató helyet szolgáltat. Országos három Vásárok is esnek benne, halászattya nevezetes. Határja jó termékenységû, búzát, gabonát, kukoritzát, és káposztát is jót terem, réttye szûken van, vagyonnyainak eladására jó módgya Györben, és Mosonyban.

HEDRAHELY. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kaposvárhoz más fél mértföldnyire Zelits hegyénél, Kadarkútnak filiája, hajdani méltóságos Templomjának omladékjai látszatnak, melly a' Veres barátokénak állíttatik, tágas szôlei vagynak, fája, legelôje, és makkja elég van, határjának egy része homokos.

HEDRI. *Hedrikovce.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Hedry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Ország úttyában, Bertholdhoz nem meszsze, Fricsnek filiája, régi Kastéllya van, mellyet hajdani Hedri Uraság építtetett, határja termékeny, réttyének egy része kétszer kaszáltatik, legelôje, fája tûzre van.

HÉFLAIN, *Höflein* név alatt.

HEGEDÛSFALVA. *Huezovce.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmai Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Topolokához $\frac{1}{4}$ órányira, határja három nyomásbéli, hasonló Hraboczéhoz, szôleje nints, piatza Homonnán.

HEGY. Elegyes magyar falu Posony Várm. földes

Urai Váradi, és több Urasá-gok, lakosai katolikusok, fekszik Galantához 1 mértföldnyire, Kossúth, és Vizkelett mellett, határbéli két kerûlôre osztott földgyei jók, legelôje tsekély, erdeje, és réttye nints.

HEGYALLYA. Szabad puszta Zemplén Várm, földes Ura Török Uraság, fekszik Nagy Kázmérnek szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

HEGYALLYA. *vagy Kapitlberg.* Gyôr Várm. földes Ura a' Györi Káptalanság.

HEGYE. Elegyes falu Sopron Várm. lakosai katolikusok, fekszik Nemeskérhez mint egy $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, földgye, ha tragyáztatik, mindenféle gabonát terem, réttyei hasznosak, fája mind a' két féle van.

HEGYES. Magyar falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Bajsa, és Szeghegy között, az Ország úttyán, hollott posta is van, amahoz 2000, ehez 5600 bétsi ölnyire, határbéli földgye búzát, zakot, árpát jól terem, réttyei egyszer kaszáltatnak, legelôje elég, marhájok, és juhok sok van, piatzok Új Vidéken, erdeje, szôleje, nádgya nints.

HEGYES. Elegyes Óláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai 6 hitûek, fekszik a' Papmezôi járásban, Magyar Csekének filiája, határja néhol sovány, vagyonnyai selejtesek.

HEGYES. Rátz, és oláh falu Torontal Várm. földes Ura Tajnai Uraság, lakosai 6 hitûek, fekszik Nagy Kikindához, és Padéhoz is közel, határja 4 nyomásra van osztva, földgye jó, legelôje ejég, sok marhákat tartanak lakosai, erdejék nints, de nádgyok, és gyékénnyek elég van, szôlejek is van, piatzok Török Becskén.

HEGYES. *Nagy Hegyes.* Szabad puszta Szabolts Vármegy. földes Ura Debreczén Városa, fekszik Szoboszlóhoz nem meszsze, és annak filiája.

HEGYESD. Elegyes német falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tapolczához 1. mértföldnyire, Monostor Apátinak filiája, határja közép termékenységû, mindenét el adhattyák helyben.

HEGYESD. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság.

HEGYESD. Elegyes falu Bihar Várm. földes Ura a' K.

K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Magyar Csekének szomszédságában, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

HEGYESHALOM. *Strassgomerain.* Elegyes német falu Mosony Várm. földes Ura H. Albert, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik az Ország úttyában, Posonyhoz 4 órányira, Lajta vize mellett, három nyomásbéli földgyei öszi, és tavaszi gabonát teremnek, réttye, legelője jó, erdejek kitsiny, Lajta vizén két kerekû malma van, piatzok Magyar Óváron, és Ausztriában.

HEGYES KÖ. Hegy Veszprém Várm. Kerteskönek szomszédságában nap nyugot felé, nevezetét vette hegyes tetöjétöl.

HEGYFALU. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Haller Uraság, a' kinek kastélyával ékessittetik, lakosai katolikusok, fekszik Nemes Csóhoz 2 mértföldnyire, Vámos Családnak filiája, földgye termékeny, réttyei igen jók, legelöje, fája van.

HEGYFÖ. *vagy Hegyfalu.* Szabad puszta Gömör Várm. termékeny földekböl 's rétekböl álló majorság, Hanva helységétöl bírattatik.

HEGYI. *Szent Márton.* Az Sz. betûben.

HEGYI. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai Rozgonyi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, ó hitûek, és reformátusok, fekszik Szalók, és Kis Ráskához ¼ mértföldnyire, térséges határja három nyomásbéli, búzát, gabonát, tengerit, árpát, és zabot terem, erdeje, szöleje nints, legelöje elég, piatza Újhelyben, Ungváron, és Nagy Mihályon.

HEGYKÖ. *Heiligen Stein.* Magyar, és német mezö Város Sopron Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Czenktöl nap kel. 1 órányira, van nádgya a' Fertö tavánál, erdeje alkalmatos, a' fertö határjának nagy részét el öntötte, egyéb vagyonnyai középszerûek.

HEGY MAGAS. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Lengyel Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Tapolczai járásban, határja közép termékenységû, jó borait könnyen el adhattya.

HEGYMEG. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai B. Mesko, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Borsod-

hoz 1 mértföldnyire, Felsŏ Vadásznak filiája, fája tŭzre van, szántó földgyei középszerŭek, legelője szoross.

HEGYMEG. *Magyar Hegymeg.* Magyar falu Kis Hont Várm. földes Urai G. Betlehem Miklós, és B. Lusinszky Ferentz, lakosai katolikusok, fekszik Osgyán mellett, erdejek nintsen, legelője szŭk, földgyei 3 nyomásban trágazás után jók, fuvarozással keresik élelmeket.

HEGYMEG. *Tót Hegymeg.* Tót falu Kis Hont Várm. földes Urai Szeremley, és Szakál Urak, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik Kraszkóhoz nem meszsze, 's Alsó Szkálnoknak filiája, Vad vizes földgyei tsekély terméstt hoznak, rozsban, és zabban; réttyek kevés, legelŏ mezejek jó, erdejek makkolásra alkalmatos.

HEGYSŬR. Magyar falu Posony Várm. lakosai katolikusok, és lutheránusok, a' Posonyi Vár fŏ kapitányságához tartozik, Bot Szeggel határos északra. Földgyei két időre vannak fel osztva, kevés réttye, és mezeje van.

*HÉHALOM. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság.

HEJŐ. Nevezetes folyó víz Borsod Vármegyében.

HEJŐ KERESZTŬR. A' K. betűben.

HELBEN. *Alsó Helben, Chlebani, vagy Helbing.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai G. Klobusiczky, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik nagy Tapoltsánhoz egy mértföldnyire, Korosnak filiája, határja középszerŭ, javai külömbfélék.

HELBEN. *Felsŏ Helben, Visne Chlebani, vagy Helbing.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Korosi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az előbbeninek szomszédságában, Korosnak filiája, fája, és szŏleje nintsen, de réttye, és földgye jó, piatzozása alkalmatos Nagy Tapoltsányon, és Bájnán, malma helyben, legelője elég van.

HELESFA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, a' kinek itt lévŏ pintzéjében aratáskor is jég tsapokat lehet szemlélni. Lalosai katolikusok, fekszik Pécs, és Sziget Várhoz nem meszsze, Bŭkösdnek filiája, szántó földgyei soványak, jók a' réttyei, jó borokat termŏ szŏllei vannak, de erdeje nints, piatza Pécsen 3 órányira.

HEL-

HELLENBA. Magyar falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Duna vize mellett, Esztergomhoz más fél mértföldnyire, a' Szalkai Plebániának filiája, földgyei jó gabonát termôk, 's három vetôre vannak osztva, legelôje, fája elég van.

HELMANÓCZ. *vagy Helczmanóczi.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Gôlniczhez nem meszsze, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

HELMECZ. Magyar falu Ungvár Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Ungvárhoz más fél mértföldnyire, Kis Rátnak filiája, határja jó, réttye elég, fája, legelôje elég van.

HELMECZ. *Király Helmecz.* Mezô Város Zemplén Várm. földes Ura a' Leleszi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Leleszhez $1\frac{1}{2}$ órányira, fekvése kies, mellyet nevezetesített *Lorántfi Zsuzsánnának* lakó épûlete, ki is itt választván lakását 1654ben, e' szavakat tétette a' kastélyának homlokára emlékezetûl: *Susanna Lorandfi Rel. Pri. Dom. Georgii Rakotzy Princ. Transilvaniæ die* 1. *Maji.* Határja mindent bôven terem, kivált ha trágyáztatik, legelôje elég, piatzozásai két mértföldnyire Újhelyben, Galszécsen, Kis Várdán, Ungváron, helyben is esik két Országos Vásár esztendônként, fája tûzre az Uraságtól, káposztássa, dohánnya jó, malma, és italója helyben van.

HELMECZKE. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Vandernót Uraság, lakosai katolikusok, többen ó hitûek, fekszik ész. Homonnához $\frac{3}{4}$, dél. Porukbához $\frac{1}{4}$ órányira, határja három nyomásbéli, gabonát, és zabot középszerûen, árpát, és búzát pedig nem terem, erdôje vagyon, legelôje szûk, réttye kevés, piatzok Homonnán $\frac{1}{4}$ órányira.

HELMES. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szombathoz $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, Pudmericznek filiája, e' helységhez közel vagyon egy part, mellyrôl 1705ben Rákóczi az ütközetet nézte vala, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

HELPA. Elegyes falu Gömör Várm. földes Ura G.

Kohári Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Jolsvához nem messze, 's ennek filiája, határbéli földgye leginkább zabot terem, legelője elég, fája mind a' két féle van, piatzozása 3, 4 mértföldnyire, fűrész malma is van.

HEMISOVETZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Draskovecznek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységű, vagyonnyai külömbfélék, és meg lehetősek.

HENCSE. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kaposvárhoz $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, Kadárkútnak filiája, földgye homokos, határja szoross, szőleje nints.

HENCSE. Szabad puszta Szala Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Tarnóknak szomszédságában, és annak filiája.

HENCZELÓCZ. Szabad puszta Zemplén Várm. földes Urai Okolicsányi, és Sztáray Uraságok.

HENCZELÓCZ. Tót falu Ungvár Várm. lakosai katolikusok, fekszik Sobránczhoz $3\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja középszerű, vagyonnyai meg lehetősek.

HENCZIDA. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Bóthi Uraság, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik a' Sárréti járásban, Mezö Petrinek filiája, határja jó, réttye legelője gazdag, vagyonnyai jelesek.

HENCZKO. *Henczkovcze*. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Andrási Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rozsnyó, és Dopsina között, Sajó vize partyán, Nagy Vezveresnek filiája, vasverő műhelye is van, határja középszerű, fája, réttye, legelője van.

HENCZÓCZ. Tót falu Zemplén Várm, földes Urai Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, és evángelikusok, fekszik Hoszszú mezőhöz közel, Ondova vizének bal partyán, térséges határja két nyomásbéli, igen jó, erdőjök nem lévén, fát nagy fáradsággal szereznek.

HENDORF. *Ercsény* név alatt.

HENGELÓCZ. Szabad puszta Ungvát Várm.

HENGYEL. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság.

HENIG. *Königsdorf, Hanikovcze*. Tót falu Sáros Várm.

Várm. földes Ura Péchi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Péchújfalunak szomszédságában, és annak filiája, réttye, legelője tágas, erdeji, és piatzozásai közel vannak.

HENKERES. Elegyes oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hiűek, fekszik a' Belényesi járásban, 's Belényesnek filiája, határja soványas, vagyonnyai selejtesek.

HENYE. *Pető Henye, Ördög Henye, és Balaton Henye.* Három falúk Szala Vármegy. Balaton Henyének földes Urai több Urak, Szent Békallyának filiája, Pető Henyének, és Ördög Henyének pedig G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, 's más félék is, fekszek az első a' Tapoltzai, amazok pedig a' Kis Kapornaki járásban, határjaik középszerűek.

HENYE. Szabad puszta Tolna Várm. fekszik Kajdacshoz nem meszsze, mellynek filiája.

HENYÉSZ. Tót, és horvát falu Somogy Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hoszszúfaluhoz ész. 1 órányira, Atádnak filiája, határjának nagy része homokos, réttye, legelője, fája elég van.

HENSLOVA. Elegyes falu Gömör Várm. földes Ura G. Andrásy Uraság, fekszik Betlérhez 4 órányira, az Uraság itt lakik egy régi mód szerént fel épűlt Kastéllyában.

HERAHÁZA. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura Gindl Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szombathelyhez $1\frac{1}{4}$ mértföldnyire, és az Uraságnak jeles kastéllyával díszesítetik, Ónyomnak filiája, határja jó, javai külömbfélék.

HERBÁTFA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katoljkusok, fekszik a' Kis Kapornaki járásban, nem régi helység, határja tsupa irtványokból áll.

HERCZEGLFA. *Hercon.* Orosza falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai oroszok, fekszik a' Kaszonyi járásban, Puznyákfalvának filiája, határja sovány, 's zabon kivül egyebet nem igen terem, Munkácsi piatza 1 mértföldnyire van tőle.

HERCZEST. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, fekszik a'

a' Vaskohi járásban, határja középszerû.

HERÉD. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura B. Podmaniczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hatvanhoz mint egy mértföldnyire, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék.

HEREG. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Tatához két mértföldnyire, legelője marháiknak elég, réttye is, szôleji tsekély borokat termôk.

HERENTSÉNY. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Bodontól nem messze, mellyhez földgye hasonlító.

HEREND. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Pétsi járásban, Egerágnak filiája, határja a' természetnek szép javaival meg áldattatott.

HEREND. Népes puszta Veszprém Várm. földes Urai G. Zichy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szent Gálnak szomszédságában, és annak filiája, határjának egy része agyagos, másutt murva, rozsot, és krompélyt gazdagon terem, erdeje nintsen, malma, hamuháza van, lakosai külömbféle fa szerszámokat készitenek a' Bakony erdôbôl, határja kitsiny lévén, semmivel sem bôvelkedik.

HERENDIEST. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara.

HERÉNY. Szabad puszta Gömör Várm. erdôségbôl álló, Beretkéhez tartozik.

HERÉNY. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szombathelyhez fél mértföldnyire, és annak filiája, 's az Uraságnak kastéllyával ékes, mellyet néhai Szalánczi Márton vólt V. Ispány Úr épittete, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

HERESZNYE. Elegyes horvát falu Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Babotsai járásban, Dráva vize partján, Csokonyától téli nap nyúgotra 2 órányira, malma van a' Dráván, határjában fája, és szôleje is van, de sovány bort tetem, lakosai Dráva vizén kereskedô sajkákra állanak kórmányosoknak, 's néha szénnel, és fával kereskednek Pétervárdra, mellyeket a' Váras-

Várasdi Generálátus erdején meg vésznek.

HERESZTÉNY. *Kis Heresztény.* Tót falu Bars Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Barshoz $2\frac{1}{2}$ mértföldnyire, földgye, és réttye termékeny, piatzozása közel, malma alkalmatos.

HERESZTÉNY. *Nagy Heresztény, velki Hrasztani.* Tót falu Bars Várm. földes Ura B. Mátyási Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az előbbihez közel, Gímes mellett, erdeje nagy, fája tűzre, és épületre van, földgye, réttye jó, Nyitrán, és Szent Benedeken könnyű módgya az eladásra.

HERHEJ. *Herhaj.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Topoly vize partyán, Hankóczhak filiája, réttye szoross, de legelője fája nem hibázik.

HERINTSE. Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai több Urak, lakosai egyesültt ó hitűek, fekszik nap kel. Kövesliget, és a' Gernyési határhoz 1, dél. Huszthoz is 1 mértföldnyire, határja két nyomásbéli, terem kukoritzát, zabot, tatárkát, és kölest, szénájok elég van, piatzok Huszton, vólt e' helység határjában a' *Bazilitták* Klastromjok hajdan, erdője elég, szőleje nem terem.

HERLING. Szabad puszta Sáros Várm. földes Ura a' K. Fiskus, fekszik Keczer Peklinhez nem messze, és annak filiája.

HERMAN. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai Inkey, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Szent Király, nak szomszédságában, és annak filiája, szőleje nintsen, de más javai vagynak.

HERMÁN. *Hermanovce.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Péchy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bertholdhoz fél mértföldnyire, 's az Uraságnak kastéllyával ékes, földgye nehéz mivelésű, de ha az meg adatik termékeny, réttye, legelője elég, fája is tűzre van, piatzozása sints meszsze.

HERMÁNY. *Topoly Hermány.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Dezsőfy, és több Urak, fekszik Bisztra felett Topoly vize mellett, Hanusfalvának filiája, földgye soványy, mind a' két féle fája, és legelője elég van.

HERMÁNY. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és többnyire e-

van-

vangelikusok, fekszik Hanusfalvához $\frac{2}{4}$, Varannóhoz pedig 1 mértföldnyire, határja három nyomásbéli, földgye hegyes, köves, zabot terem leginkább, erdője van, gombával bővelkedik, mellyek között szarvas gomba is találtatik, juhokat számosan tartanak, piatzok Eperjesen, e' helységnek fele Sáros Vármegyéhez tartozik.

HERMANOEZ. Réz olvasztó hely Besztercze Bányának birtokában, és ugyan annak filiája.

HERMÁNSZEG. Magyar falu Szatmár Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai katolikusok, és reformatusok, fekszik a' Számosközi járásban, Csegölhöz és Számos vizéhez sem meszsze, kevés szántó földgyei két nyomásbéliek, erdeje nints, gyümöltse gyakran terem, piatza Szatmárón.

HERNÁD. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura B. Podmanitzky, és B. Lafert Uraságok, fekszik Új Hartyánnak szomszédságában, jó nagy határja, jó szénát terem, és gabonát is, egy része homokos, és azon jó juh legelés szokott lenni.

HERNÁD. Szabad puszta Pest Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Mácsának szomszédságában, és annak filiája.

HERNÁD. Nevezetes folyó víz Abaúj Várm. Kassa mellett foly el, 's Tisza Böltsnél foly Tisza vizébe.

HERNÁD CSANÁLOS, *Csanálos* név alatt.

HERNÁD NÉMETI. Az N. betűben.

HERNÁDFA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, kik Bognár mesterségjek után keresnek pénzt, fekszik a' Sz. Lőrinczi járásban, Szent Dénesnek filiája, Rónadfának, és Mecskének szomszédságában, földgye közép termékenységű, réttye sovány, erdeje van, szőleje nints, piatza Pécsen.

HERNAKOVA CZELLA. Rátz, és oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik a' Lippai járásban, Rékásnak filiája, határja középszerű, legelője tágas, méheket is tartanak lakosai.

HERNECS. *Hernyesti*. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai Rednik, és több Urak, lakosai ó hitűek, fekszik Deszéhez, Sugatához is 1 órányira, határja két nyomás-

másbéli, földgye köves, mocsáros, zabot, tavasz búzát, és kevés kukoritzát terem, erdője vagyon.

HERNYE. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Snihalievecznek nem meszsze, és annak filiája, határja soványas.

HERNYÉK. Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Alsó Lendvai Uradalomban, Pákának filiája, határja, szoross, hegyes, és völgyes, réttye meg lehetős, de kevés; földgye természet szerént sovány, fája tűzre van, földgyeit, réttyeit is a' záporok járják néha.

HERPAJ. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

HERTELEND. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura Melczer Uraság, lakosai katolikusok, a' kik Horvátok, és németek, fekszik Ibafának, és Csebenynek szomszédságában, földgye, és réttyei közép termékenységűek, erdeje, szőleje vagyon, piatza Pécsen.

HERTL. Szabad puszta Tolna Vármegyében.

HERTNEK. *Hernknektből* származott, elegyes tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Forgács Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Ország úttyában, Bártfához 1 mértföldnyire, 's az Uraságnak kastéllyával, és jeles kertyével ékes, határja nem igen termékeny, erdeje nagy, mellyből zsindelyeket tsinálnak lakosai, réttye, legelője van.

HERVALTÓ. Tót falu Sáros Várm. földes Ura B. Splényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bártfától $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Richvaldnak filiája, réttye, legelője, erdeje elég van.

HERNGRUND. *Vallis Dominorum Panszka Dolina.* Leg nagyobb Királyi Bánya, Besztercze Bányához 2 mértföldnyire.

HERZEST. Elegyes oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai leg inkább ő hitűek, fekszik a' Vaskohi járásban, Rézbányához közel, mellynek filiája.

HESTI. Bánátbéli falu Lugostól nem meszsze.

HESZERES. Elegyes falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara.

HÉT. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Urak, lakosai reformátusok, fekszik a' Putnoki járásban, a' Sajó fojtában, határja termékeny, legelője szűk, erdeje

deje nints, dohánya jó terem, piatzozása hat mértföldnyire van Rozsnyón.

HETE. Magyar falu Bereg Várm. földes Urai Bako, és több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Beregszászhoz egy mértföldnyire, Mezô Kászonynak filiája, földgyei tiszta búzát is teremnek, legelôje elég, fája tûzre, és épületre van, piatza nem meszsze, legelôjit a' víz áradások el ôntik néha.

HETÉNY. Hajdan jeles falu vala Abaúj Várm. Jászó, és Szepsitôl nem meszsze, most pusztaság, földes Ura a' Jászói Prépostság.

HETÉNY. *Lovász Hetény.* Német falu Baranya Várm. a' Pécs Váradi Urasághoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Pécsváradhoz egy órányira, határja három nyomásbéli, tiszta búzát, és jó borokat terem, mellyeket, a' Bácskában szoknak el adni, vagynak jó kaszálló réttyei, nagy hasznú patak malmai, és egésséges forrás vizei.

HETÉNY. *vagy Hetyen.* Elegyes falu Bereg Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Mezô Kaszonyhoz nem meszsze, és annak filiája.

HETÉNY. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' Kászonyi járásban, Iszának filiája, határja középszerû, mint réttye, 's legelôje.

HETÉNYI. Magyar, és orosz falu Ugotsa Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, és reformátusok, fekszik Nagy Szôlöshöz $\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Királyházának filiája, Felsô Ardóhoz $\frac{1}{4}$ órányira, határja 3 nyomásbéli kukoritzát, zabot bôven terem, egyebet középszerûen, erdeje, szôlleje nints, a' Tisza nagy károkat okoz határjában, piatzok Máramarosban.

HETES. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Szent László Egyházához közel, mellynek filiája.

HETES. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Juttához ész. mint egy mértföldnyire, földgye gazdag termésû.

HÉTFEHELY. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsy Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Abaligethez nem meszsze, hellyhez hasonló termésû.

HÉT-

HÉTHÁRS. *Siebenlinden.* Mezô. Város Sáros Várom. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az északi járásban, kies helyen, 's az Uraságnak házai ékesítik, Ispotálya is van, réttye kevés, de földgye gabonát bôven termô, legelôje, 's erdeje elég van, Országos Vásárjai is vagynak, piatza helyben, és serháza, vidéki piatzozásától sints meszsze.

HÉTMÉNY. Elegyes falu Nyitra Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág vize mellett, Sellyéhez fél mértföldnyire, és annak filiája, határja középszerû, vagyonnyai Sellyéhez hasonlók.

HETLE. *Hetes* név alatt.

HETTYE. Elegyes magyar falu Sopron Várm. földes Ura G. Festetich Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Kalisinének szomszédságában, határja sovány, melly két nyomásra van osztva, búzája, rozsa, tengerije, zabja terem: kevés réttye van, bora nem terem, Sopronhoz 4 mértföldnyire van.

HRTYE. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Ság hegye alatt, Sárvárhoz $1\frac{3}{4}$ mértföldnyire, földgye termékeny, legelôje, fája, szôlô hegye is vagyon.

HETTYE FEJ. Elegyes falu Szala Várm. lakosai katolikusok, fekszik Nyavaládhoz nem meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységû.

HETIN. Régi Vár vala Baranya Vármegyében.

HETVENES. Szabad puszta Arad Várm. határja jó.

HEVES VÁRMEGYE. *Comitatus Hevesiensis, Hevescher. Gespanschaft.* Nevezetét vette Heves Városától. Egyesíttetvén Kûlsô Szólnok Vármegyével, szélessége nap kelet felôl, nap nyúgot felé Hatvan, és Póroszló között, mint egy hét mértföld, hosszsza pedig Bekôtzétôl észak felé tizennégy mértföldet tesz. Határos e' Vármegyével egy felôl Nógrád Vármegye, más felôl pedig Békés Vármegye, Maros, és Berettyó vize pedig a' Nagy Kunságtól választyák el, mint Zagyva vize a' Jászságnak határ szélétôl: Borsod Vármegyét ellenben nap kelet felôl Eger vize határozza. E' Vármegyének tsak nem egész vidékje kies; mivel külömbféle hegyek, halmok, szép erdôk, és térségek által vidá-

vídámíttatik. Hegyei között, sőt az egész Országban is leg nevezetesebb *Mátra* hegye, melly Nógrád Vármegyének szélétől terjed Heves Vármegyének végéig, külömbféle magosságokra emelkedett tetőjével Borsod Vármegyébe, a' honnan mintegy bal felé fordúl GömörVármegyébe. Erdőji fákkal, és külömbféle vadakkal igen gazdagok, 's az egész hegy bástya gyanánt választya el Hazánkat Morva Országtól. Terjed hasznosfalvától kezdvén Zagyva vizének völgyétől fellyebb még fellyebb emelkedve Tarna vízéig, vagy Sirokig hat mértföldnyire, szélessége hol három, hol pedig több mértföldet tesz. Meredekség nélkül való alsóbb részei egész majd Hatvanig szőlő hegyekkel borítratnak, Gyöngyös felé fekvő része pedig *Kékes hegynek* neveztetik. E' nagy hoszszas hegyen kivül, mellynek külömbféle bányái is vagynak, még mint egy negyed része e' Vármegyének erdős kissebb hegyekből áll, tserjés ligettyei is vagynak, szépen fekvő termékeny jó nagy térségein kivül.

Folyó vizei között leg nevezetesebb *Tisza* vize, melly Poroszlónál, Borsod, és Szabolts Vármegyék' szélén két ágra szakad, 's eggyike nagy, másika pedig kis Tiszának neveztetik, harmadik ága pedig Taksonnál foly *Kúnhegyesig*, holott mind a' réteket nedvesíti, mind pedig számos marháknak alkalmatos itató helyet szolgáltat, *Kúnhegyestől* délre *Bánhalom* felé fordúl 's rajta hídason járnak, azután *Kartzag Újszálldás*, majd *Berettyó* vize felé foly, 's halakkal kiváltképen bővelkedik. Berettyó vize pedig a' Kúnságból foly e' Vármegyébe Túr Városa körül, 's Körös vizébe foly bé. Ezek e' Vármegyének a' Tiszántúl lévő folyó vizei. Nevezetes folyó víze más részről *Zagyva* vize, melly e' termékeny Megyét Pest Vármegyétől elválasztya. Eredetét veszi Mátra hegyének háta megett, 's elejénte tsekély patakotska, míg több folyókkal nem öblösíttetik. Tarna, és Gyöngyös folyó vizek is hasznosan nedvesítik e' Megyének némelly vidékjeit. Továbbá pedig *Bene* vize is emlékezetet érdemel, nem annyira nagyságáért, mint hasznos voltára nézve, mivel igen számos malmokat, 's kallókat is forgat, és kivált

nagy

nagy szárazságban a' körûl lakó vidéknek hasznos szolgálatokat tesz. Három kút fökből fakad az úgy nevezett Kékeshegynek oldalából. Nagyobb folyó vize e' Vármegyének *Eger* vize, melly hasonlóképen hasznos; de áradások idején ártalmat is okoz a' szomszéd lakosoknak. Több kissebb folyó patakjain kivûl hasznos kút fôi is vagynak e' Vármegyének, mellyek között leg nevezetesebb a' Parádi savanyú víz: de a' Retskeni kút fônek is szép tulajdonsága van. A' mi pedig e' Vármegyének térségeit illeti, azok többnyire jó termékenységûek, 's valamint jó búzája, gabonája, árpája, zabja, dohánnya, bora, sajtya, vaja bôven van, úgy levegôje is jó van, és kedves lakó helyet szolgáltat.

Lakosai leg inkább Magyarok, a' kik lakó helyeket, ha változtatni kénteleníttettek is, mindazáltal jobb idô jártával ismét el foglalák azt; tótok is jó számmal vagynak, Németek pedig leg inkább a' Városokban, és némelly újjab helységekben.

Fô Ispánsága e' Vármegyének egész Szent Isztván Királynak idejétôl ólta, mindenkor az Egri Püspöki székhez tartozik. Az egész Vármegye négy járásra osztattatott, úgy mint: a' Tarna mellyéki, Gyöngyösi, Tisza, és Mátra mellyéki járásokra. Mind öszve 252 lakó helyek vagynak benne, 's az Egri, és a' Vátzi Püspöki Megyékhez tartozik.

HEVES. Magyar mezô Város, Heves, és Kül. Szolnok Várm. földes Ura G. Berényi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Egerhez 4 mértföldnyire, 's az Uraságoknak külömbféle épûlettyeivel ékesíttetik, hajdan az egész Vármegyének ékessége vala, földgyének némely része trágyázás nélkûl is termékeny, réttyei jók, piatzozása Gyöngyösön, Egerben nem meszsze, legelôje elég, keresetre jó módgya, száraz malma helyben van.

HÉVÍZ. Magyar falu Pest Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bag, és Hévíz Györkhöz, 's Turahoz ½, Pesthez pedig 3 statiora, határja hegyes, homokos, és agyagos, vagyon erdeje, szôleje, rozsot leg inkább terem, káposztával bôvelkedik, szûkölködik, legelô, és tavaszi termesztésben, ka-

posztáját, az alföldiek szokták meg venni, 's Pesten Budán is árúllyák, a' hegyekről lerohanó vizek ellen töltésekkel védelmeztetik, vagyon Monostor Szállásán egy víz fakadás, melly télen sem fagy bé soha is, a' honnan meglehetős, hogy a' hévségétől vették, Hevéz Hevíz Györk is nevezeteket.

Hévíz Györk. A' Gy. betűben.

Hezér. *Hizerovetz.* Elegyes falu Bars Várm. földes Ura G. Migázzi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Aranyos Maróthoz $\frac{1}{4}$ órányira, mellynek filiája, és a' hol módgya van az el adásra, 's keresetre, földgye, és réttyei jók, szőleji meglehetősek, legelője elég, malma helyben van.

Hiadel. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Liptsei Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Zólyomhoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, holott esik piatzozása, Mostenitzának filiája, legelője elég, fája tűzre, és épületre van, határja hegyes, köves, és nehezen miveltetik, 's a' záporok is járják.

Hiabe. *Gejb Gibba.* Tót mezö Város Líptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Sz. Miklóshoz mintegy két órányira, hajdan bánya Város vala, 's leg inkább németek lakták, 1776ban háromszor tetemesen elégett vala, földgyének $\frac{1}{3}$ része nem igen termékeny, de nagyobb része bőven termő, fája tűzre, és épületre van, legelője is elég.

Híd. Ó *Híd.* Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gróthoz 1 mértföldnyire, határja jó termékenységű.

Híd. *Kö Híd.* Malom Pest Vármegyében.

Hidár. Magyar, német, és horvát falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthiáni Uraság, lakosai katolikusok, kik között sok pokrótz, és csapó mesterek találtatnak, fekszik Pécstől, úgy Mohácstól is 3 mértmöldnyire, határja három nyomásbéli, hegyein jó borok, és a' földgyein jó gabona terem.

Hidas. Leg szélső helység Baranya Várm. a' mint Tolnával határos, Bonyhádtól 1, Sekszárdtól pedig 4 órányira, három részre osztódik a' lakosok' külömbségek miatt, úgy mint magyar, rácz, és német falura, kik katolikusok, ó hitűek, evangeli-

gelikusok, és reformátusok, földes Urai Kajdacsy, Nunkovics, Kardos, és Perczel Urak, kiknek itt jeles lakó helyeik vagynak, a' helység fekvése igen szép, mivel a' jó borokat termô hegyek között hoszszasan el nyúlik, dohánya jó terem, 's jó vermes borokat nevelnek, azon a' patakon melly Tólnát, Baranya Vármegyétôl el választya, szép vízi malmok épittettek.

HÍDAS HOLLÓS. *Hollós* név alatt.

HÍDAS KÜRT. Magyar falu Posony Várm. lakosai katolikusok, fekszik Viszkelettôl $\frac{1}{4}$ órányira, Dudvág vize mellett, földes Ura G. Eszterházy Uraság, két nyomásra vannak szántó földgyei osztva, réttye, legelôje, és fája van.

HIDASTELEK. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

HIDEGHÉT. *vagy Gadendorf.* Magyar falu Posony Várm. földes Urai B. Jeszenák, G. Forgách, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Féllnek szomszédságában, és annak filiája, határja két idôre osztatott, kevés legelô mezein kivül semmi haszon vételekkel nem bír. Van benne egy régi formára épült kastély is, melly M. Forgách Familiához tartozik.

HIDEG KÚT. Magyar falu Nógrád Várm. földes Urai G. Keglevics, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Fülekhez 1 mértföldnyire, Cserédnek filiája, határja, 's vagyonnyai is meglehetôsek.

HIDEG KÚT, Német falu Pest Várm. földes Ura Nádasy, Trstyánszky Urak, lakosai katolikusok, fekszik Budához két órányira, Solymárhoz pedig 1 óra járásnyira, határja két nyomásbéli, leg inkább rozsot terem, borral bôvelkedik, szûkölködik szénából, erdeje, és forrásai vagynak, piatza Budán.

HIDEG KÚT. *Kaltenbrun, Dubravka.* Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Posonyhoz 1 mértföldnyire, a' hol vagyonnyait jól el adhattyák, határja közép termékenységû, roszot, és árpát terem, réttye van, szôleje nints, épületnek való fája is van.

HIDEG KÚT. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Bánfi Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Nagy Bányához 1 órányira, határja két nyomásbéli, hegyes, és köziklás földgye terem kevés

búzát, tengerit, és zabot, fája szûken, szôleje nints, semmivel sem bővelkedik.

HIDEG KÚT. Német falu Tolna Várm. földes Ura G. Aponyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kapos vize mellett, Pinczehelynek filiája, határja néhol homokos, és szántó földgyei mível magossan fekszenek, nehezebben miveltetnek, fája, legelője van.

HIDEG KÚT. Két elegyes tót faluk Vas Várm. egyiknek földes Ura G. Nádasdi, másiknak pedig G. Batthyáni Urak, lakosai katolikusok, egyik fekszik Német Újvárhoz 2 mértföldnyire, másik Stájer Ország szélén, földgyei termékenyek, legelőjök elég, fájok, tűzre, és épületre van, réttyei jók, szôlö hegyeik, és gyümöltsös kertyeik is vagynak.

HIDEG KÚT. Német falu Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tót Vázsonyhoz fél, Vámoshoz egy órányira, földgye középszerű, veress, és néhol követses, legelője elég, réttye kevés, fája tűzre van.

HIDEG KÚT. Szabad puszta Sáros Vármegyében.

HIDEG KÚT. Szabad puszta Tolna Vármegyében.

HIDEG KÚT. *vagy Kaltenbrun.* Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik az Ország úttyában, postája is van.

HIDEG KÚT. Oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak, lakosai ó hitűek, fekszik Lénádfalu, és Fekete faluhoz $\frac{1}{2}$ órányira, Nagy Bányához pedig egy órányira, határja két nyomásbéli földgye hegyes, kősziklás, kevés búzát, kukoriczát, és zabot terem, fája is kevés, szôleje nints, piatza Nagy Bányán.

HIDEG PATAK. A' P. betűben.

HIDEGSÉG. *Klainandre.* Horvát falu Sopron Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, és magyarúl is beszéllnek, fekszik a' Fertő partyán, Czénktöl nap kel. $\frac{1}{2}$ órányira, halászatban, és szôlö mivelésben foglalatoskodnak: mivel a' bor termések a' Sopronyival vetekedik, erdeje nints, legelőjét, és réttyeit a' Fertő rongállya, határja középszerű.

HÍDGYA. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura Bezerédy Uraság, Kajdácshoz tartozik.

Hídias. Oláh falu Temes Várm. lakosai ó hitűek, fekszik Kevereshez fél mértföldnyire, Temes vize mellett, határja jó, legelője nagy, vagyonnyai külömbfélék.

Hídvég. Mellyet mivel sok apró hídaknak a' végén van, azért hívnak így. Magyar falu Baranya Vármegy. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Kéméshez fél mértföldnyire, határja három nyomásra van osztva, terem búzát, tengerit, lent, makkot, mellyekkel bővelkedik, hala is van, hegye nints, eladásra módgya van Pétsen, és Siklóson.

Hídvég. Népes magyar, és tót falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Hont mellett, Drégely Palánknak filiája, határjában minden javai vagynak, réttye, legelője elég, bora, búzája sok terem, dohánya nevezetes.

Hídvég falu. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Igali járásban, fája nints, de nádgya elég van, legelője elég, szőlö hegye, földgye termékeny,

Hídvég Város. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Battyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Mezö Komárommal által ellenben, nevezetes töltést készittete itten néhai G. Batthyáni, vólt Nádor Ispány, szántó földgyei kevesek, makkja, legelője, fája is szűken, malma helyben van.

Hídvég. Két magyar faluk Szala Várm. egyiknek földes Ura H. Eszterházy, lakosaik katolikusok, fekszik egyik Balaton tava mellett, Sz. György Várostól 1¾ órányira, Szala vizének a' Balatonba való bé folyásánál, hoszszú hídgyáról nevezetes; másik pedig a' Lendvai uradalomban, ennek földes Ura G. Szétsényi Uraság, lakosai a' Balatoni halászattyokból élnek, a' Balaton, és Szala vize 300 hóldnál, nagyobb darab földet tészen, bozátossai haszon vehetetlenek.

Hídvég. *Rába Hídvég.* Magyar mezö Város Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Vasvárhoz fél mértföldnyire, 's az Uraságoknak házaival díszesittetik, szőleje nintsen, de más javai vagynak, földgyei is termékenyek.

HÍDVÉG. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai G. Aspermont, és Almási Uraságok, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Hernád vize partyán, Berzékhez, és Körömhöz is $\frac{1}{8}$ mértföldnyire, határja három nyomásbéli, terem mindenféle gabonát, erdőjök tsekély, szénájok sem terem elég, itten az Aszszonyinem szúnyog hálót készít, piatzok, Miskoltzon, Szikszón, és Aszalón.

HÍDVÉG. Szabad puszta Posony Várm. földes Ura Somogyi Uraság, magyarok lakják, fekszik Alistálnak szomszédságában, mellynek filiája, Bögellőhöz $\frac{2}{4}$ óra járásnyira, 's határja két nyomásra van osztva, legelője, nádgya, sássa van, de erdeje nints.

HÍDVÉG. Szabad puszta Heves Várm. földes Ura az Egri Püspökség, fekszik Sarudhoz nem meszsze, és annak filiája.

HÍDVÉG. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura Hiemer Uraság, fekszik Kajdácsnak szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

HIERM. *Hirman.* Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Mártonhoz 1 mérföldnyire, Kis Boldog Asszonynak filiája, határja középszerű, kevés, és nem derék bora van, erdeje nints, vagyonnyait jól eladhattyák Sopronban, melly két mértföld hozzá.

HÍHALOM. Elegyes falu Nógrád Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Palotásnak szomszédságában, és annak filiája, határja soványas, vagyonnyai selejtesek.

HILD. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura a' Kalocsai Érsekség, fekszik Hajóshoz közel.

HILFKÓCZ. vagy *Ilkocz.* Orosz falu Bereg Vármegy. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Kaszonyi kerületben, Hribócznak filiája, piatza Munkácson, határja soványas, hegyes, zab termő.

HILLE. Tsárda Pest Várm.

HILLÓ. Tót falu Abaúj Várm. földes Ura B. Mesko Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kassához nap. ny. egy mértföldnyire, 's az Uraságnak kastéllyával ékes, határjának nagy része köves, sovány, és hegyes; de vagyonnyait jól eladhattya.

HIM. Elegyes magyar falu Abaúj

Abaúj Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kassához más fél mértföldnyire, Perénynek filiája, határja közép termékenységű, piatzozása jó.

HIMESHÁZ. *Nemeshás*, *Imeshás*. Gazdag, és népes német helység Baranya Vármegy. földes Ura a' Pétsi Püspökség, lakosai katolikusok, kiknek a' hajdani *Klimó* Püspök által épitetett szép Szentegyházok van, fekszik Mohácstól két órányira, lakják nagy számú jó mester emberek, határja 3 nyomásbéli, földgyei igen szép búzát termenek, úgy a' hegyeiken termett jó boraikból is Baján, és Szabadkán sok pénzt szoktak bé venni; vagynak jó patak malmai is.

HÍMFA. Szabad puszta Vas Várm. földes Ura G. Zsigray Uraság, fekszik Ivánczhoz közel, mellynek filiája.

HIMOD. Magyar falu Sopron Várm. földes Ura a' Győri Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Kapuvárhoz fél mértföldnyire, határja középszerű, terem búzát, árpát, tengerit, rozst, két nyomásra van osztva, bora nem terem, híres erdei vagynak, 's fürész malma is van.

HINCZÓCZ. *Hinczovcze*. Tót falu Szepes Várm. lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Szepes Várallyához fél mértföldnyire, Velbachnak filiája, határja nedves de jól termő, réttyei néhol sóványak, legelője elég, fája mind a' két féle van.

HIND. *Nagy, és Kis Hind.* Két tót faluk Bars Várm. földes Urai Berthóld, és több Urak, lakosaik katolikusok, fekszenek Verebélyhez fél mértföldnyire, szőleji vagynak, földgyeïk, réttyeik meglehetősek.

HIRICS. Magyar falu Baranya Várm. lakosai reformátusok, fekszik Sz. Mártontól egy futamatnyira, a' Siklósi járásban, határja három nyomásra van osztva; terem búzát, kukoritzát, kendert, szőlö hegye nintsen, bővelkedik búzával, tengerivel, hallal, mézzel, makkal, Pétsen, *és* Siklóson is van piatzozása. Mikor határ őrző nemesek vóltak, akkor ezek adtak hírt *Kémesre* a' magyar Kémnek, az az Fő Magyar Hadi Vezérnek, és ez a' szó *hírvits*, az az tudósítás ma is még van ott.

HIRIP. Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szatmárhoz egy

mértföldnyire, határja három nyomásbéli, búzát, kukoritzát, és zabot terem, és igen sok veres hagymát, mellyből pénzt szereznek a' lakosok, határja mótsáros, erdeje vagyon, szőleje nints, pitza Szatmáron egy mértföldnyire.

HISIAS. *Hityás vagy Hizás.* Elegyes oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Lippához $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Keveresnek filiája, határja jó termékenységű.

HLADOMÉR. *Ladomér* nevezet alatt.

HLADÓMÉR. Tsárda Árva Vármegyében.

HLADOMÉR. Szabad puszta Túrócz Várm. földes Ura Révay Uraság.

HLADONKA. Tót falu Árva Várm. lakosai katolikusok, fekszik Tersztenához 2 óránnyira, Vitanovától $\frac{1}{2}$ órányira, határja soványas; mert zabnál egyebet nem terem.

HLBOKE. *Alsó, felsö Hlboke, Hluboka.* Tót faluk Trentsén Várm. földes Uraik több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Szenitznek vagy Szénásfalunak szomszédságában, Predmirhez nem meszsze, legelőjök, fájok van, földgyeik nehezen miveltetnek, híres gyapjokból szép hasznok van.

HLINIK. Tót falu Liptó Várm. földes Ura Csemniczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Liptséhez $1\frac{2}{4}$ órányira, Szent Máriának filiája, földgyének $\frac{1}{3}$ része tsekélyes, fája tűzre, és épületre szűken, legelője elég, Liptsén, és Szent Miklóson 2 órányira van piatza.

HLINIK. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Marsovszky Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Kotesóhoz $\frac{1}{3}$ mértföldnyire, Bitsának filiája, földgye termékeny, erdeje, legelője, piatzozása jó.

HLINIK. Lásd *Geletnek* név alatt.

HLIVITSE. Tót falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Sobrántzhoz 1 mértföldnyire, határja középszerű, fája, legelője elég van.

HLOZA. *vagy Hlotza.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ledecznek szomszédságában, Bellusnak filiája, mellyhez javai is hasonlók.

HLUBOKA PATA. *Hluchinovicza.* Tót falu Bereg Vármegy.

megy. földes Ura G, Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Versovi jájásban, Verbjaszo, és Petrusoviczához nem mesze, határja zabon kivül nem igen terem egyebet, legelője elég van.

HLUBOKA. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik nem meszsze Jablonczához, mellynek filiája.

HLUBOKE. *Felső, és Alsó Hluboke,* Tót faluk Trentsén Várm. lakosai katolikusok, amaz fekszik közel Rohács Várához, e' pedig Hrabovához, tulajdonságaik majd egy formák.

HLUSKI. *vagy Hlusek.* Malom Posony Várm. fekszik Búr Szent Györgyhöz nem meszsze.

HOBGARTEN. Elegyes Német falu Szepes Várm. lakosai katolikusok, fekszik Gnazdához 1 mértföldnyire, határja meglehetős.

HOBOLY. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik dél. Sziget mellet, Német Ládnak filiája, földgye jó, makkja, fája, legelője elég van, és Szigeten eladásra jó módgya.

HOCSA. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Keglevich Uraság, lakosai katolikusok, feksaik nap kel. Kis Brezniczéhez 1, nap ny. Viskóczhoz $\frac{1}{2}$, dél. Bukóczhoz $1\frac{1}{2}$ órányira, határja 3 nyomásbéli, többnyire zabot, és rozsot terem, erdője, szőleje nints, piatza Sztropkón.

HOCSINA. *vagy Hocsena.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Puchovhoz ész. fél mértföldnyire, Dohnánnak filiája, földgye közép termékenységű, 's más javai is ollyanok.

HOCHARD. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pinkafeldhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, és annak filiája, határja néhol soványas, eladásra meglehetős módgya van.

HOCSTETNO. *Hocstetten.* Elegyes tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Morava partyán, a' Borostyánkői Uradalomban, határja jó termékenységű, melly két nyomásra lévén osztva, terem buzát, rozsot, árpát, szőleje nints, eladásra jó módgya van Posonyban.

HOCHSTRASZ. *Ötevény* név alatt.

HOCHSTRASZ. Német falu Sopron Várm. földes Ura H.

Esz-

Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, is evangelikusok, fekszik Loka mellett, mellynek filiája, Vas Vármegyének szélénél, 's az Uraságnak majorjaival, és épületeivel öregbíttetik; határja igen sovány, juhokkal bővelkedik, semmi hegye nints, Sopronhoz $4\frac{3}{8}$ mértföldnyire van.

HOCHVIESEN. *Velka pola.* Elegyes nagy mezô Város Bars Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, a' Paulínosoknak birtokok vala, lakosai katolikusok, fekszik Új Bányához két, Selmeczhez pedig 4 mértföldnyire, határja középszerû, mint vagyonnyai.

HODÁSZ. Magyar, és orosz falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, és reformátusok, fekszik Gebének, Iklódnak szomszédságában, három nyomásbéli földgyei leg inkább rozsot, kukoritzát termenek, fája van, szôleje nints, piatza Debreczenben 6, Károlyban pedig 3 mértföldnyire.

HODÁSZ. *Ó, és Új Hodász. Hodis.* Egygyik mezô Város, másik falu Vas Vármegy. földes Urok G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszenek Szalonakhoz $1\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Inczédhez sem meszsze, földgyeik termékenyek, réttyeik jók, fájok tûzre, és épületre van.

HODI. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Galantához $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, mellynek filiája, 's az Uraságnak kastéllyával jelesíttetik, határja két nyomásra van osztva, van erdeje, és réttye, eladásra is jó módgya,

HODOS. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik a' Jenôi járásban, határja terem búzát, zabot, kukoritzát, erdôk között fekszik.

HODOS. *Oláh Hodos.* Oláh falu Bihar Varm. földes Ura a' Nagy Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik a' Szalontai járásban, Magyar Csekének filiája, határja középszerû, bora is van, vagyonnyai külömbfélék.

HODOS. *Jakó Hodos.* Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Szilágyi Uraság, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik a' Váradi járásban, Csatárhoz közel, és annak filiája, határja jó, javai jelesek.

HODOS. Elegyes falu Krasso Várm. földes Ura a' Kir. Kamara.

HODOS. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura Skolonits Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Rékasnak szomszédságában, es annak filiája, 's földgye is hozzá hasonlító.

HODOS. Magyar falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Sik Abonyhoz ½ óra járásnyira, határja két nyomásban van, terem rozszsa, árpája, tengerije, szántó földgye, rettye, legelője bőven van, erdeje nints, vagyonnyaikat Szerdahelyen, és Samarján adják el.

HODOS. *Nagy, és Kis Hodos.* Két magyar faluk Szatmár Várm. földes Uraik több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszenek Szatmár Városához egy, és két mértföldnyire, Garbóczhoz, Méhtelekhez is közel, szántó földgyeik Nagy Hodosnak három nyomásbéliek, mivel lapos, gyakorta víz álló helyes, erdeje makkot is terem, szőleje nints, Hodos vize határjában hallal, rákkal bővelkedik. Kis Hodosnak földgye két nyomásbéli középszerű, fával, és kövér sertésekkel bővelkedik.

HODOS. *Oláh Hodos.* Oláh falu Szatmár Várm. földes Urai G. Teleky, és Ötves Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Lophágyhoz leg közelebb, Szatmárhoz 2 mértföldnyire, határja két nyomásbéli, földgye fejér agyagos, erdeje vagyon, pénzt szereznek a' Szatmári, és Erdődi szőlő hegyeken kapálással.

HODOS. Elegyes magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Múra vizéhez nem meszsze, határja szoross, és földgye is sovány.

HODOSÁN. Elegyes falu Szala Várm. lakosai katolikusok, határját a' természet szép javakkal meg áldotta.

HODOSEL. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

HODOSKA. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura Somogyi Uraság, határja jó termékenységű.

HODRUS. *Banya Hodrusa, Hodritium.* Hont Várm. Schelmecz Városához tartozandó, népes tót, és német helység: ambár Selmecztől egy órányira fekszik, mind azonaltal mint egy külső Városának tartatik.

HOD-

HODSÁG. Német falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Parabutyhoz 4400; Bácshoz 8000, Karavukovához 2500 bétsi ölnyire, határja két nyomásbéli, 's tiszta búzát, kukoritzát, kendert, és krompélyt hasznosan terem, egyenes fekete a' földgye, erdeje nintsen, sem szôlôje, sem nádgya, piatza Vukováron, Eszéken, és Újvidéken, néha helyben is.

HÖFLEIN. *Nagy, és Kis Höflein. Héflain* név alatt.

HÖGYÉST. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' Papmezôi járásban, Magyar Csekének filiája, határja soványas, vagyonnyai selejtesek.

HÖGYÉSZ. Népes mezô Város Tolna Várm. földes Ura G. Aponyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kaposhoz 1 mértföldnyire, 's az Uraságnak jeles kastéllyával díszes; határja jó, vagyonnyai külömbfélék, dohánya erôss, és a' természetnek majd minden javaival bôvelkedik.

HÖGYÉSZ. Magyar falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Keményes allyai járásban, határbéli földgye termékeny, legelôje, fája, szôlö hegye is van.

HÔKE. Elegyes oláh falu Bihar Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik az Érmellyéki járásban, Sz. Jóbnak filiája, határja meglehetôs.

HOLATIN. *Új Halatin.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura G. Teleky, és több Urak, lakosai ó hitûek, fekszik nap kel. Priszlophoz $\frac{1}{2}$, ész. Volaszánkához Galliciában 1 órányira, határja két nyomásbéli, zabot, krompélyt terem leg inkább, szénát középszerûen, eleségo szûken van, erdôje fenyves, fûrész malma vagyon, 's deszkáikat Nagy Ág vizén Husztra szállíttyák, búza, gabona, és bor nélkül szûkölködik, piatzok Huszton, és Dolbán van.

HOLATIN. *Ó Halotin.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai több Urak, lakosai ó hitûek, fekszik nap kel. Új Holatinhoz 1, nap ny. Kelecsényhez $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli zabot, és krompélyt terem, szénát középszerûen, fözeléket keveset, erdôje van, búza, gabona, és bor nélkûl

kûl szûkölködik piatzok Huszton, és Dolhán.

HOLDMEZÔ VÁSÁRHELY. a' V betûben.

HOLBICSKA. Malom Posony Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Bixárdhoz közel, és annak filiája.

HOLCSIKÓCZ. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Rafajócz, és Giglócz között; dombos határja 3 nyomásbéli, gabonával bővelkedik, erdeje van, szôleje nints, piatza Varannón.

HOLSCALÓK. *vagy Holczsláj.* Horvát falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Borostyánkôhöz nem meszsze, mellynek filiája, határja soványas, de keresetre jó módgya van.

HOLICS. Mezô Város Nyitra Várm. földes Ura a' F. Tsászár, lakosai katolikusok, és evangelikusok, 's számos zsidók, fekszik Pozsonyhoz négy méntföldnyire. Nevezetesíti e' Várost, a' pompás Királyi Vár, melly kô fallal, és sántzokkal vagyon körûl vétettetve, 's az egész Városnak nagy díszt, ésékességet szolgáltat; híresítik egyszers'smind az egész Hazában esméretes holicsi fejér, és virágos asztali edények, mellyeknek készítô mûhelyét FERENTZ Tsászár 1746-ban állíttattá fel, és azolta, mindenkor nagyobb tökélletességre emelkedik, 's híresedik is. A' Királyi kátsáknak vadászattyai is emlékezetet érdemlenek, mellyek itten leg inkább ôsszel tartatnak, az ide való négy szegeletû tóban, nem puskával szokták vadászni a' vad kátsákat, hanem mesterséges tôrös hállóval, mellyet a' melly kátsák észre vesznek, és magokat repûlésekkel a' veszedelemből ki szabadítani akárják, éppen akkor fogattatnak meg; és így a' vadászat mind mulatságosabb, mind pedig hasznosabb, mert puska por nélkül történik, és egyszerre igen nagy számmal akadnak a' hálóba; a' Tsászári ménes is különösen nevezetes, melly Koptsánhoz nem meszsze vagyon. Határja jó, fája tûzre, és épûletre van, dohányt is sokat termesztenek lakosai, és szép jövedelmek van belôle, azon kivül keresetre jó módgyok, réttyei jók, legelôje elég, piatza, malma helyben.

HOLKSI. Malom Posony Vármegyében.

HOL-

HOLLAD. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalan, lakosai katolikusok, fekszik Sitvához közel, Vörsnek filiája, földgye termékeny, réttye, legelője, fája, szőleje is van.

HOLLÓD. Tsárda Bihar Vármegyében.

HOLLÓKŐ. Hajdani omladozott Vár, Nográd Várm. fekszik magas hegyek között, mellyek között nevezetesebb *Gondossór hegye* MDLIIben az Ozmanok, járma alá jutott, 's 41 esztendeig birtokokban vala; az után 1663ban pedig ismét hatalmok alá hodították, 's 20 esztendeig vala jármok alatt; annak utánna pedig innen a' Lengyelek segedelmével kiűzettetvén omladozásában hagyattatott.

HOLLÓKŐ. Magyar falu Nógrád Várm. földes Urai G. Forgách, és Berényi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' le írtt Várhoz közel, Szécsénhez pedig egy mértföldnyire, Lótznak filiája, határjában fája, erdeje, legelője, malma van, földgye közép termékenységű, piatzozása közel.

HOLLÓS. Tsárda Borsod Vármegyében.

HOLLÓS. *Egyházas Hollós*, *Nemes Hollós*, *Renye Hollós*. Három elegyes faluk Vas Várm. Egyházas Hollósnak földes Ura G. Batthyáni Uraság, Nemes, és Renye Hollósnak pedig Benkő, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszenek Körméndhöz mint egy $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, határjokban szőlejek ugyan nintsen; de más tsak nem minden javaik vagynak, szántó földgyeik is termékenyek.

HOLLÓS. *Hidas Hollós*. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az előbbenniekhez közel, határja síkon fekszik, földgye termékeny, réttye elég, és jó nemű, fája is van.

HOLOMNICZ. *vagy Polumnitz*. Tót falu Szepes Várm. lakosai katolikusok, fekszik Készmárkhoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, határjának fele jó gabonát terem, azon kivűl legelője, és fája is elég van, piatza sem meszsze.

HOLOTKA. Tsárda Nyitra Vármegyében.

HOLT. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Fejér Körös vize mellett, Halmágyhoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja jó, terem búzát, ten-

tengerit, zabot, de Körös vizének áradásai károsíttyák, makkja, fája, gyümöltsös kertyei is vagynak.

HOLUBINA. Tót falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Suszko, és Repede folyó vizekhez nem meszsze, réttyei jók, legelôjök, mind a' két féle fájok, makkjok is van; Munkácsi piatza jó útakon, két 's három mértföldnyire.

HOLUSICZ. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, földgye termékeny, legelôje, fája is elég van.

HÖLVÉNY. *Hulvinka.* Magyar falu Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, és többnyire refornátusok, fekszik Báthoz nem meszsze, Nagy Sallónak filiája, határja jó, szôlö hegye, gyümöltsös fákkal rakva van, fája, réttye is van, legelôje elég, piatzozása nem meszsze Báton.

HOMOK. Elegyes falu Bereg Várm. földes Ura G. Erdödy Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik a' Kászonyi járásban, Jánosinak filiája, határja két nyomásbéli, jó gabonát terem, legelôje elég, tûzre való fája van, keresetre módgya, a' szomszéd szôlôkben, és a' kô Bányákban.

HOMOK TERENYE. A' T. betûben.

HOMOK. Elegyes falu Somogy Várm. földes Ura a' Göriczi Pöspökség, lakosai katolikusok, fekszik a' Szigeti járásban, Taszárnak filiája, földgye jó, valamint szôleje, és más javai is.

HOMOK SZ. GYÖRGY. Az Sz. betûben.

HOMOK. Horvát falu Sopron Várm. a' Rábán kivûl való felsô járásban, földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Fertô partyán, Czenktôl nap kel. $\frac{3}{4}$ órányira, lakosai magyarúl is beszélnek, egy kis erdeje van, réttyei is vannak, de sásas szénát teremnek bôven.

HOMOK. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Mikola, Sár, és Peleskéhez is közel, híres fördôje sok betegeknek használ, szántó földgyei három nyomásbéliek, fája nints, piatza Szatmáron.

HOMOK. *Abauj Homok.* Szabad puszta Zemplén Vármegy. a' Jeszoviták birtoka vala, Petráhónak határjához tartozik.

Ha-

HOMOK. *Komara.* A' K. betûben.

HOMOK. Szabad puszta Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Káptalanbéli Uraság, fekszik Bogdasának szomszédságában, mellynek filiája.

HOMOK TELEK. Szabad puszta Heves Vármegyéb.

HOMOK. Magyar falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Ungvárhoz közel, Kis Rátnak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

HOMOKI. Tsárda a' Jászságban.

HOMOLITZA. Elegyes falu a' Bánátban, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik a' Duna mellett, Pántsovától nem meszsze.

HOMONNA. Mezô Város Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, és a' Plebánus Úr is, lakosai katolikusok, és kevés oroszok, fekszik fel emelkedett, és szép vidéki látást szolgáltató helyen, nap kel. Lubissához $\frac{1}{4}$, nap ny. pedig Kochanóczhoz $\frac{3}{4}$ órányira, Ispitály, és Só ház is van benne, hajdan nevezetes vala *Homonnaiak'* idejekkor; sokat költöttek *Drugetek* is öregbûlésére; nem külömben Homonnai György is, a' kinek életében itten elég nagy pompa tartatott vala. A' Vára jeles épûlet, melly mellett foly délre Laborcza vize, nap keletre pedig a' mezô Város fekszik, nem külömben ékesíttették az újjabb birtokos Uraságok is, szép kertekkel, és nyári mulató épûletekkel: határja három nyomásbéli, gabonát, és zabot középszerûen, búzát, és árpát tsekélyebben terem, hegyes, agyagos, és követset a' földgye, erdôje vagyon, de kevés, réttye elég, itt az Uraságnak nagy majorsága van, piatza híres, mellyben minden élelemre meg kívántató dolgokat jutalmasan lehet venni.

HOMONNA OLYKA. Az Ó betûben.

HOMONNA BREZTO. A' B. betûben.

HOMORÓD. *Alsó Homoród, Felsö, és Közép Homoród.* Három faluk, Szatmár Várm. földes Urok G. Károlyi Uraság, lakosaik Alsó Homoródnak svábok, tótok, 's katolikus Magyarok, házaik szép rendel épûltek; Felsô, és Közép Homoródnak pedig lakosai mind oláhok, fekszenek Száldobágyhoz nem meszsze, határjaik hegyesek, dombosak,

sak, és néhol soványak, erdejek meglehetős, Alsó Homorodnak szőleje tsekély bort terem, piatzok Szatmáron két mértföldnyire, néha Nagy Bányán, és Károlyban öt mértföldnyire.

HOMORÓD. Szabad puszta Győr Vármegyében, földes Urai több Urak, fekszik a' Sokoró allyai járásban, Rába Sz. Mihálynak szomszédságában, jó gabonát termő földgye, réttye, és legelője vagyon.

HOMOROC. Két faluk Bihar Várm. egyiknek földes Urai több Uraságok, fekszik mező Petrihez közel, és annak filiája, másiknak pedig földes Ura a' K. Kamara, ez Sályinak filiája, lakosaik ó hitűek, és reformátusok, határja egygyiknek soványosabb, a' másik pedig szép javakkal meg áldattatott.

HOMOSDIA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara.

HOMROD. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura Kiszely Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szikszóhoz egy jó mértföldnyire, Léknek filiája, az Uraságnak lakása jelesíti, épűletre való fája szűken van, de tűzre elég, öt órányi földről, határja, és szőlő hegyei is jók.

*HONCZA. Elegyes falu Bereg Várm. lakosai külömbfélék, fekszik Szőlőshöz, holott piatza esik, közel; a' hol vagyonnyaikat lakosaí el adhattyák, legelője alkalmatos, fája van, makkja is, malma helyben, de földgye gazdag trágyázást kíván.

HONCZIZOV. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Patak mentében egy völgyben, szántó földgyei, búzát, zabot, tengerit teremnek, kaszállójók, és marha legelő mezei is jók, de meszsze a' hegyeken vannak, erdejében mindenféle vadak találtatnak, határja jó termékenységű, pénzen vett fával is kereskednek.

HONORIS. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' Kir. Kamara.

HONT VÁRMEGYE. *Comitatus Hontensis, Honter Gespanschaft.* Nevezetét vette némellyeknek véllekedések szerént hajdani Hont nevű Ipoly vize mellett épűlt falujától, *Bél Mátyás* szerént pedig *Hunt*, vagy *Kunt* régi német Vezértől, *Belii Notitia Hung. novæ Tom. IV. pag.* 526. §. 2.

Két részre osztattatott vala e' Vármegye első FERDINÁND alatt; de azután ismét öszve kaptsoltatván, most is egy Fő Ispánsághoz tartozik. Nagyobb része neveztetik Nagy Hont Vármegyének, melly négy járásra osztattatott, úgy mint: *Báti*, *Selmetzi*, *Palásti*, és *Bozóki* járásokra; kissebb része pedig Kis Hont Vármegyének, egy járást foglal magában, és a' Vármegyétől neveztetik. Hoszszasága e' Vármegyének mint egy kilentz mértföldet tesz, széllessége pedig majd két, közepén öt, néhol pedig két, több, és kevesebb mértföldeket tesz. Nap keletre szomszédságában fekszenek *Gömör*, *Heves*, és *Nógrád* Vármegyék, nyugotra *Bars*, északra, *Nógrád*, és *Zólyom*, délre pedig *Bars*, és *Esztergom* Vármegyék határozzák. Nevezetesebb hegyei Nagy Hont Vármegyének a' *Selmetzi* hegyek, mellyek Béla Bánya körül leg magossabbak, némellyeknek tetője kopasz, mások pedig élő fákkal ruháztattak; oldalai néhol meredekek, és kősziklásak, másutt pedig kellemetesebbek, és külömbféle fűvekkel, 's fákkal ékesíttettek. Nevezetesek továbbá a' *Börsönyi* hegyek, mellyekhez számláltathatnak a' *Perőtsényi*, *Kementzei*, *Drégelyi*, *Maróthi*, és *Szakolai* hegyek, mellyek között magossan áll az úgy nevezett *Magosfa* hegye, minthogy tetőjétől tiszta időben mind a' Szepesi, mind pedig a' *Karpat*, és a' *Nyitrai* fejér hegyek is szemléltethetnek, mellyekhez *Zebegény* hegye is számlálható. Ezek után következnek a' *Palásti* hegyek, majd a' *Szenohradi* hegyek, és *Szitna* hegye, melly az egész Vármegyében leg magossabb, és meszsze ellátást szolgáltat. Több számos, és nagy hegyek is vagynak e' Vármegyében; de a' mellyek a' közel lévő helységektől neveztettek, erdői is kiváltképen számosok. Folyó vizei között Nagy Hont Vármeyg. első *Duna* vize, és második *Garam* vize, mellyek kis részét illetik e' Vármegyének, harmadik *Ipoly* vize; ered Nográd Vármegyében, 's Balassa Gyarmat alatt foly bé e' Vármegyébe, sok malmoknak forgatásáért hasznos, és szép vidékeket is öntöz, de hirtelen essős, vagy hó olvadáskor gyakorta káros is a' szomszéd lakosoknak; *Szobb* felett foly bé

Du-

Duna vizébe. Negyedik folyó vize, vagy patakja a' *Selmetzi* bányákra szolgáló víz, melly rész szerént mesterséggel készíttetett, víz tartó tavakból, rész szerént pedig a' föld, és bányák üregeiből mesterség által tétetik folyóvá, hogy a' bányászi munka szárazság idején valami akadályt ne szenvedgyen, 's *Bél Mátyás* azt jegyzette meg felőle, hogy e' pataknak kútfője, és folyása leg drágább Europában, 's néha áradások idejekor a' szomszéd lakosoknak kártékony is, az után Domanik mellett foly el, majd végre Gyérk, és Visk között foly Ipoly vizébe. Ötödik *Korpona* vize, totúl *Krupinitza*, ered a' Pelsőtzi hegyekből, 's meg haladván Zólyom Vármegyét, Hont Vármegyébe foly bé; 's külömbféle helységeket nedvesít; 's Gyerk, és Ság Városa között egyesűl Ipoly vizével; halai aprók, de jó izűek. Hatodik folyó vize a' *Baka Bányai* folyó patak, ered a' szomszéd hegyekből, 's külömbféle kútfői vagynak, rendes folyása *Mikovinyinek* intézete szerént készíttetett, Varsányon alól, Kis Kérnél Garam vizének egy ágával egyesűl, 's azután *Szikintzének* is neveztetik. Több számos kissebb folyó patakjai is vagynak e' Vármegyének, úgy mint a' *Csábrági*, 's a' többi, mellyek malmoknak forgatásaira alkalmatosak.

Fördői között nevezetes a' *Gyögyi*, és *Szántói* meleg fördők, mellyek büdös köves szagúak, és külömbféle nyavalyákban használatosoknak állíttatnak; fakadnak kősziklából, a' mellyben fördésre való hely is készíttetett. Számos savanyú kútfői között nevezetesebbek: 1zsór, a' *Selmetzi* járásban a' Szántói borkút, melly kedves izű, és a' lép fájóknak, 's nehéz gondolatú embereknek kiváltképen használatos. Magyarádi savanyú víznek is neveztetik, mint hogy szomszédságában helyheztettetett. 2dik A' *Szalatyeni* savanyú víz, mellyet *Sós víznek* is neveznek. A' Báti járásban pedig a' *Gyögyi*, *és felső Palojtai* savanyú vizek. *Tollius* idejekor a' Selmetzi bányákból is fakadott vala savanyú víz, a' Körmötz hánya felé vezető útban. Orvosi erejű vizei között pedig nevezetesek a' *Bakabányai*, és *Drsenitzi* kút fők, mellyek a' gelyvás lassanként el oszlattyák.

Térségei jó termékenységűek, de némelly hegyes vidékje nehezen miveltetik; fözelékjei között leg nevezetesebb a' Bozóki borsó, melly az egész Országban, a' Lőtsei után foglal helyet. Borai között nevezetesebbek a' *Szudeni*, *Pecsenitzi*, *Vinari*, *Moravi*, *Nádasi*, *Prándorfi*, vagy *Tót Bakai*, 's a' t. Középszerűek a' Báthi, harmadik osztálybéliek pedig, a' Rakontzi, és Ipoly vidékje mellett termő borok.

Bányáikban ásattatnak gazdagon arany, ezüst, ólom, réz, és vas; 's drága külömbféle kövek is találtatnak e' Vármegyének hegyei között. Levegője, kivévén némelly Bányák körül, kiváltképen egésséges, és jó lakást szolgáltat.

Nevezetes egy része e' Vármegyének, Kis Hontnak neveztetik; melly t. i. nap nyugotra Nógrád, és Zólyom, északra pedig, sőt délre is Gömör, és majd Nógrád Vármegyéknek határ széleivel vétetik körül. Hossza Kis Hont Vármegyének Tiszóltztól Rimaszombatig három, szélessége pedig *Szuhától*, *Tót Hegymekig* egy jó mértföldet tesz. Térsége nem nagy, és egyenetlen; de néhol kivált, gazdag termésű. Hegyei között nevezetesebbek: 1szőr a' *Tiszoltzi* hegyek, mellyek néhol darabosak, és kőszirtesek is; de nagyobb része külömbféle szép élő fákkal ruháztatott, és kedves ízű kútfők által nedvesíttetnek. 2dik A' *Klenótzi* hegyek, mellyek mintegy két mértföldnyire terjednek, 's mind szép élő fákkal, mind gazdag legelővel meg áldattattak. 3dik A' *Kokavi* hegyek, kissebb hegyek továbbá, a' Rima Lehotai hegyek, mellyek Cseh Brezóig terjednek, azután a' Pileni, Hatsavai, Nyusteni, Likéri, és Brezói hegyek. Folyó vizei között emlékezetet érdemel 1szőr *Rima*-vize; ered a' Tiszoltzi nagy hegyekben, 's minekutánna külömbféle folyásokból egysűlne, *Fürész* alá foly; azután Hatsava, és Nyustya felé, innen külömbféle Helységeket nedvesítvén Várbótzon alól, Új Rimával, 's Luznó patakjával egyesűl. Meg haladván pedig *Rimaszombat* Városát, *Jánosi* felé foly, 's Gömör Vármegyében *Lénárdfalván* alól *Sajó* vizébe ömlik. Apró külömbféle halai, és rákjai is igen jó izűek, de áradások idején a' réteknek, és vetéseknek is károkat szokott

kott okozni. 2dik Folyó vize *Szuha* patakja, essôs idôkben hirtelen fel szokott dagadni, szárazságban pedig el fogy, Fazekas felé foly, majd Zaluzsa felé, az után pedig meg öregbûlvén *Osgyán* felé, 's Darótznál foly által *Nógrád* Vármegyébe. Patakjai külömbfélék. Vidékje e' kis Vármegyének többnyire hegyes, és völgyes, márháji jók, vadgyai kivált a' nyúlak, és szárnyas állatok számosak. Orvosi sok féle hasznos fûvek is találtatnak itten. Fördôi nintsekek; ezek helyett ellenben számos savanyú kútfôi vagynak, ú. m. a' *Szuhai*, *Pudeki*, *Fazekas Zaluzányi*, *Sussáni*, *Hesényi*, *Osgyáni*, *Rima Brezói*, és *Tiszoltzi* bor kútak. Lakó helyei mind öszve ez egyesûltt Nagy, és Kis Hont Vármegyének 273. 's az Esztergomi Érseki, és a' Rózsnyói Püspöki Megyékhez tartoznak.

HONT. Magyar falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Ipoly vize mellet, Drégely Palánknak filiája, nevezetes vala itten hajdan Hont Vára, mellynek tsak omladékjai, és emlékezete van fel; határja jó gabonát termô, homokos földgyének legelôje nagy, mind a' két féle fája van, szôlö hegyei termôk.

HONTFALVA. Elegyes magyar falu Bihar Várm. lakosai katolikusok, fekszik az Érmellyéki járásban, határja középszerû, legelôje elég van.

HÖNIG. *Hönigsdorf*. Tót falu Sáros Várm. lakosai katolikusok, fekszik a' Sárosi járásban, határja középszerû, fája, legelôje elég van, eladásra meglehetôs módgya.

HOPORTY. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai több Urak, lakosai reformátusok, fekszik Alsó Dobszához $\frac{1}{4}$ órányira, Csanálostól pedig tsak egy útacska hasíttya el, földgye terem gabonát, árpát, zabot, kölest, kendert, kukoritzát, fözeléket középszerûen, erdôje van, szôlö hegye a' faluhoz közel fekszik, piatzok Miskoltzon, Szikszón, és Aszalón.

HÓR. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Vecséhez közel, határja két nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdôje kitsiny, szôleje nints, piatza Kassán.

HORA. Liptó Várm. földes Ura Horánszky Uraság, fekszik Szent Andráshoz nem meszsze, és annak filiája.

HORB. Falutska Máramaros Várm. Kalotsához tartozik.

HORBOK CSEBINYE. *Csebinye* név alatt.

HORBOK RADVÁNY. Az R. betűben.

* HORED. Elegyes falu Nógrád Várm. határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék.

HORELICZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Vág vize mellett, Meczne, és Strezenicze faluknak szomszédságában, Csaczához hasonló, Rovnyének filiája.

HORENICZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura H. Ezterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pukovhoz fél mértföldnyire, Csaczának filiája, révje is van, és az Uraságnak gazdasági épületei jelesítik, földgye termékeny, legelője, rétye, fája van.

* HORGÁCT. Elegyes falu Bács Várm.

HORGAS. Magyar falu Csongrád Várm. földes Ura Horgasi Kárász Uraság, a' kinek szívességét T. Nem. Csongrád Vármegyének, szíves meg küldéséért az egész Haza előtt különösen köszönöm. *Koleda András* Úr, a' N. Vármegyének mostani Irattárosa (*Archivarius*) készítette; 's a' T. N. Rendeknek helybe hagyása után küldettetett meg. Lakosai katolikusok, fekszik a' Tiszához ½, Szegedhez, Kanizsához, és Sz. Marjához is két mértföldnyire, földgyének egy része fekete, más része homokos, és bőven termő, fa helyett náddal tüzelnek, melly határjában elég bőven terem; kereseti tye marhákkal, és gabonával, piatzok az említett Városokban.

HORHI. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, felső Nyékhez tartozik.

HORHI. Magyar falu Hont Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok, fekszik Lévához nap nyugot felé egy órányira, határja jó tulajdonságú, vagyonnyaikat Báton, boraikat pedig Selymetzen szokták el adni; de Szikintze vize néha házaikat is meg nedvesíti árjával.

HORIT. *vagy Horhy.* Magyar falu Heves, és Külső Szol-

Szolnok Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Kereskényhez közel, és annak filiája, szántó földgyei tiszta, és kétszeres búzát teremnek, réttyeinek egy része kétszer kaszáltatik, szôlei meg lehetôsek, malmok közel van.

HORKA. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai sok Uraságok, lakosai reformátusok, és kevesebben katolikusok, fekszik Sajó vizéhez közel, Pelsôtzhöz ¼ mértföldnyire, a' falu közepén fakadott tiszta, és soha bé fagyni nem szokott bövséges forrása van, földgye meg lehetôs, piatzozásai közel, Jolsván 1½, Rozsnyón 2⅔ mértföldnyire, réttye a' Sajó mentében jó, földgyének fele középszerû, fele vadvizes, legelôje elég, erdeje el pusztúlt, gyümöltsösse hasznos.

* HORKA. Elegyes falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik Csejta, és több mezô Városokhoz nem meszsze, földgye középszerû, fája tûzre, és épûletre van, külömbféle fa szerszámokat is készítenek lakosai.

* HORKA. Elegyes tót falu Szepes Várm. lakosai katolikusok, mind a' két féle fája szûken van, határjának ¼ sovány, több javaik középszerûek.

HORKA. Nemes tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik ész. Vág vizéhez közel, Rovnyénak filiája, földgyei magos helyen fekszenek, és nehezen miveltetnek, legelôje, 's piatzozásai alkalmatosak.

HORLYO. Tót falu Ungvár Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Ungvárhoz 3 mértföldnyire, Ôrnek filiája, határja közép termékenységû.

HORNAVECZ. *Windisdorf.* Bars Várm. földes Ura Körmötz bánya Városa.

HORNYA. *Felsöfalu, Aiszdorf.* Elegyes tót falu Ungvár Várm. lakosai ó hitûek, fekszik a' Sobrántzi járásban, Tibének filiája, határja középszerû, valamint vagyonnyai is.

HORNYÁN. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Farkaska mellett, Babotnak filiája, földgye jó, legelôje elég, és réttye is, piatzozása közel.

HORNIMLIN. *Felsô Malom.* Nyitra Várm.

HORNSTAIN. *Sárkô* név alatt.

HORÓCZ. *Horovce.* Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik Vág vize mellett, Rovnához közel, 's révje is van, az Uraságnak kastéllyával ékes, földgye termékeny, legelője is elég van.

HOROGVÉG. Szabad puszta Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Kadarkútnak szomszédságában, és annak filiája.

HORÓHÁT. *vagy Horróhat.* Szállás Tsanád Várm. Makóhoz tartozik.

HORPACS. Magyar falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nógrádhoz mint egy mértföldnyire, Borsos Berinkének filiája, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék, piatza meglehetős.

HORPÁCS. Horvát falu Sopron Várm. földes Urai G. Szécsényi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Czenktől délre $2\frac{1}{4}$ órányira, Soprontól 3 mértföldnyire, a' Rábán kivül való járásban, 's az Uraságnak kastéllyával jelesittetik; erdeje nagy van, határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélek, eladásra jó módgya van.

HORSO. Szabad puszta Borsod Vármegyében.

HORT. Magyar falu Heves Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ecsedhez délre $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélek.

HORTI. *Horhi* név alatt.

HORTOBÁGY. Szállás Szabolts Vármegyében.

HORVÁT. *Bán Horvát, Disznós Horvát.* Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok, fekszik a' Szendrői járásban, Sajó Galgócznak filiája, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék.

HORVÁTFALVA, *Krobathegy.* Elegyes falu Vas Varmegy. földes Urai a' Szent Gothárdi Cziszterczita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Badafalvához közel, és annak filiája, fája, legelője elég van, eladásra jó módgya, határja hegyes, és néhol soványas.

HORVÁTI. *Erdö Horváti.* Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik egy völgyben Kupához közel, határja jó termékenységű.

HORVÁTI. *Horvaticze.* Magyar, és tót falu Hont Várm. földes Urai B. Hellenbach, Disznósi, Horváthi, és Földvári Urak, lakosai katolikusok, az Egegei parochiához tartozandó, fekszik a' Selmetzi vízen túl, 's nap kelet felé szomszédgya, nap nyugotról felsô Szendrédhez ¼ órányira, legelôje elég, szôleje, gabona termô földje jó, és elég, melly két vetôre van fel osztva.

HORVÁTI. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gróthoz két mértföldnyire, Dióskálnak filiája, földgyei irtványosak, legelôje, szôlô hegye középszerû, malma a' határjában, fája tûzre van, réttyeit, és földgyeinek egy részét az áradások járják.

HORVÁTI. *Horvácsik.* Tót falu Torna Várm. földes Ura G. Keglevics Uraság, lakosai katolikusok, és oroszok, fekszik Boldva vize partyán Tornához ½ mértföldnyire, Hidvég Ardónak filiája, ki pusztíttatván hajdan az Ozmanok, és Tatárok által, sokáig pusztán állótt, mig G. Keglevits Uraság, mostani lakosaival új életre nem hozatta, földgye termékeny, réttye kétszer kaszáltatik, legelôje elég, fája tûzre, és épûletre van.

HORVÁT KEMLE. A' K. betûben.

HORVÁT JÁNDORF. A' J. betûben.

HORVÁTKÚT. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Lengyeltótihoz nem meszsze, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélek.

HOSZTOT. Elegyes német falu Szala Várm. földes Ura Gál Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sümeghez 1¾ mértföldnyire, Szegvárnak filiája, határja közép termékenységû, legelôje elég, vagyonnyai külömbfélek.

HOSZTOVITZA. Tót falu Zemplén Várm, földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai ó hitûek, határja két nyomásbéli, réttyei jó szénát termôk, legelôje elég, malma helyben, itatója alkalmatos.

HOSSZÚFALU. Elegyes falu Nyitra Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Vetse, és Sellye mellett a' Nyitrai járásban, határja középszerû, tulajdonságai hasonlók Királyfalvához.

Hosszúfalú. *Dluha Langovilla*, *Langendorf*. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szombathoz 1½ mértföldnyire, határja néhol terméketlen, 's kaszallója szûk, fája nintsen.

Hosszúfalu. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lábodhoz közel, Atádnak filiája, határja középszerû, mint vagyonnyai.

Hosszúfalu. Két magyar faluk Szala Várm. egygyiknek földes Ura H. Eszterházy Uraság, a' másiknak pedig, melly Csánynak filiája, Bojaki Úr, lakosai katolikusok, határjaik, ha jól míveltetnek közép termékenységûek, Lendva vize el szokta önteni.

Hosszúfalu. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Erdôdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Farkas erdeje alatt, Sárvárhoz egy mértföldnyire, H. Peresztegnek filiája, földgye termékeny.

Hosszúfalu. Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Alsó Lendvának szomszédságában, mellynek filiája.

Hosszúhegy. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Amade Uraság, fekszik Iszka Szent Györgynek szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Hosszú Láz. Az L. betûben.

Hosszúmezô. Elegyes magyar mezô Város Máramaros Várm. földes Ura a' Sz. Korona, lakosai külömbfélek, fekszik Tisza vize mellett; Sziget piatzozó helyének szomszédságában, Szarvaszóhoz ½, Apsához 1 mértföldnyire; határja két nyomásbéli, terem egy formán búzát, zabot, árpát, rozsot, tatárkat, kukoritzát, és krompélyt, földgye igen jó, határja térséges, erdôje bôven van, marhákkal is bôvelkedik.

Hosszú mezô. *Dluhe Pole*. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik Újhelyhez 1 mértföldnyire, határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

Hosszú mezô. Orosz falu Ungvár Várm. az Ungvári Uradalomban, lakosai ó hitûek, Kis Rátnak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, eladásra jó módgya van.

Hosszú mezô. *Czíroka Hosszú mezô*. Tót falu Zemplén

plén Várm. földes Ura Szirmay Uraság, a' kinek lakásával díszesíttetik, fekszik nap kel. Cziróka Belyához, délr. Modrához ½ órányira, határja 3 nyomásbéli, búzát, gabonát, és egyebet középszerûen terem, határja térséges, majd hegyes, és agyagos is, bik fa erdeje van, malmai jók, piatzok Homonnán.

Hosszú MEZÔ. *Izbugya Hosszú mezö.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Desöfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Koskócz, és Izbagya Hrabóczhoz ½ órányira, határja két nyomásbéli, gabonát, zabot jól, középszerûen pedig, buzát, árpát, és tatárkát terem, erdöje van, piatza Homonnán.

Hosszú MEZÔ. *Kolts Hosszú mezö.* Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Körtvélyeshez nem meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységû, réttyei jók, legelöje hasznos, és elegendô, malma közel, piatzozása Homonnán.

Hosszú MEZÔ. *Varannó hosszú mezö.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik közel az elöbbeniekhez, határja két nyomásbéli, 's ha trágyáztatik mindent meg terem, réttyei jó szénát hoznak, legelöje elég, fája tüzre van, malma a' szomszédságban, piatzozása Varannón, Homonnán, és Nagy Mihályon.

Hosszú MEZÔ. *Kraszna horka. Hosszú mezö.* Magyar falu Gömör Várm. földes Ura G. Andráfi Uraság, a' kinek jeles épületével ékesíttetik, fekszik Rosnyóhoz mint egy fél mértföldnyire, határja jó termékenységû, vagyonnyai jelesek, eladásra alkalmatos módgyok van.

Hosszú RÉT. *vagy Kraszna Horka.* Elegyes falu Gömör Várm. földes Ura G. Andrásy Uraság, a' kinek jeles kastéllyával ékessíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Kraszna Horka Várallyának szomszédságában, határja néhol soványas, de ha az idö kedvez, és trágyáztatik jól termö, legelöje elég, piatzozása Rozsnyón, malma, 's konyha kertyeik jók, szölei a' Körtvélyesi hegyen, Torna Vármegyében.

Hosszú RÉT. *Dluha luka, Lange Vieze.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura Jób Uraság, lakosai katolikusok, 's az Uraságnak kastéllyával

dísze-

díszesíttetik, szomorú története vala Khebrich Uraság kastéllyának 1719dik eszt. mert éjjel a' tolvajok bé törvén, az Uraságot meg támadák, agyon is lötték, és a' kintsét el vivék, más drádaságokkal egyetemben; legelője, és földgye közép termékenységû, fája tûzre van.

Hosszú rét. *Dluha luka.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik *Zboró;* és Bártfa között, Zborónak filiája, savanyú vizéről nevezetes, holott Szeredi Gáspár fegyveresen kimetzve szemléltetik, jobb kezében tartván kardgyát, ez irattal: *Hoc est Seredi Gáspár.* Fája mind tûzre, mind épûletre van, legelője is elég, réttyei jók.

Hosszú szén. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' Kir. Kamara.

Hosszú szó. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai többnyire evangelikusok, fekszik Ágtelekhez 1 órányira, Csoltónak filiája, földgye három nyomásbéli, közép termékenységû trágyázás után, legelője elég, erdeji el pusztúltak, réttyei tsekélyesek, itatója alkalmatos, piatzozása Rozsnyón 3 mértföldnyire.

Hosszú szó. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Tenkéhez közel, és annak filiája.

Hosszú völgy. *Langvize.* Elegyes falu Szala Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Homok Komáromhoz nem meszsze, mellynek filiája, 's hozzá hasonlító természû földgye van.

Hotény. *Hotinka.* Elegyes falu Máramaros Várm. lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Kapnik Bányához 1 mértföldnyire, keresetre, és eladásra Szigeten, Kapnikon, és felsô Bányán, és a' Só Bányákban is, egy 's két mértföldnyire jó módgyok van.

Hoticza. Horvát falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Lendvához közel, mellynek filiája, határja meglehetôs termékenységû, de Mura vize meg szokta önteni.

Hotinka. *vagy Hottény.* Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Akna Sugatagnak szomszédságában,

és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

HOTKÓCZ. *Új Major*, Szabad puszta Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, fekszik Zsegrének szomszédságában; és annak filiája.

HOTTO. Magyar falu Szala Várm. földes Ura több Uraságok, lokosai katolikusok, fekszik Bontzodföldhöz közel, és annak filiája, határja középszerű.

HOTYKA. Elegyes falu Zemplén Várm. földes Ura Görgei Uraság, lakosai ó hitűek, és többen reformátusok, fekzzik Patakhoz nem meszsze, Trautzonfalvának filiája, határja meg kivánnya a' trágyát, legelője alkalmatos, fája tűzre, és épületre van, szőleje középszerű, malma a' szomszéd határokban, eladásra módgya Patakon,

HOVÁRDOS HARMIS. Vas Várm. földes Ura G. Erdődi Uraság, fekszik Péterfához nem meszsze, és annak filiája.

HOZOLECZ. Tót falu Szepes Várm. földes Ura Okolicsányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Poprádhoz fél mértföldnyire, Gánóczknak filiája, 's az Uraságoknak kastéllyaival, 's gazdasági épülettyeikkel jelesítetik, határjának $\frac{1}{4}$ része sovány; de más javai jelesek.

HÖFLEIN. *Kis Höfflein*, Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Mártonhoz közel, Sopronhoz pedig $2\frac{3}{8}$ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, leg inkább búzát, rozsot, árpát, zabot, pohánkát is terem, borai jó asztali borok, vagyon kőbányája is, réttye tsekélyes.

HÖFLEIN. *Nagy Höfflein*. Német mező Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz $2\frac{2}{3}$ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot, és pohánkát is terem, bora jó, réttye kevés, nap nyugotra van az Uraságnak egy hegyen szép Vadász háza, posta is van itten.

HÖKE ÉR. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Drávetzky Uraság, lakosai külömbfélék, határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélék.

HÖVEJ. Elegyes magyar falu Sopron Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Kapuvárhoz nem meszsze, Himód-

módnak filiája, határja középszerű, terem búzát, zabot, árpát, tengerit, szőlö hegye nints, szénája sok, Sopronhoz $4\frac{1}{4}$ mértföld, vagyonnyai meglehetősek.

HRABITSA. Szabad puszta Bars Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Felső Hámorhoz nem meszsze, és annak filiája.

HRABKO. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Berthóty Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Annához fél mértföldnyire, Szent Keresztnek filiája. 's hajdan a' Veres Barátoknak helyek vala, kiket Perényi Miklós állira fel 1333ban, az *Auguſtinianus* Remetéké vala, földgye középszerű, réttye, legelője, fája van.

HRABLE. *Alsó, és Felső Hrable.* Olvasztó Kementzék (*Ustrinæ*) Zolyom Vármegyében.

HRABÓCZ. *Hrabovczę.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bártfához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, 's az Uraságnak kastéllyával ékes, papiros malma is van, határja közép termékenységű.

HRABÓCZ. *Alsó Hrabóczę.* Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Possa, és Kucsinyhoz $\frac{1}{2}$ fertálnyira, határja három nyomásbéli, hasonló Possáéhoz, hanem erdője nints, piatza Homonnán van.

HRABÓCZ. *Oroszę Hrabóczę.* Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura B. Vécsey Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik nap kel. Orosz Bisztrához 1, nap ny. Dubrova Sumgoczeczel öszve kaptsolt helységekhez $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, hegyes, követses, sovány, a' földgye többnyire zabot terem; középszerűen árpát, kölest, tatárkát, és krompélyt, erdője elég van, piatzok Ungváron, és Homonnán.

HRABÓCZ. *Alsó, és Felső Hrabóbę, vagy Hrabovitza.* Falu Bereg Vármegyében.

HRABÓCZ. *Izbugya Hrabóczę.* Tót falu Zemplén Vármegy. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Izbugya Hoszszú mezö, és Izb. Bresztóhoz $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, leginkább gabonát, zabot, középszerűen pedig búzát, árpát, tatárkát, és kölest terem, erdeje tsekély, piatza Homonnán.

* HRA-

* Hrabova. Tót falu Sáros Várm. lakosai katolikusok, határja öszi gabona alá termékeny, réttye, legelője van, erdeje bőven, piatzozása Bártfán.

Hrabovcsik. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, földgyei középszerűek, réttyei hasznosak.

Hrabove. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Hrabovszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Podmér, és Jablonove mellett, Predmirnek filiája, 's az Uraságnak kastéllyával díszesíttetik, földgye közép termékenységű, vagyonnyai meglehetősek.

Hrabove. Írtvány Nyitra Vármegyében.

Hrabovka. Két tót faluk Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Alsó Szucsa mellett, Trentsényhez mint egy mértföldnyire, savanyú forrása is van, legelője, réttye elég.

Hrabovicza. *Felső, és Alsó Hrabovicza.* Tót faluk Bereg Várm. lakosai ó hitűek, az Uraságnak papíros malma, és timsót főzö háza vagyon, az utóbb nevezettben, legelője, és mind a' két féle fája van, földgyei soványak, és leginkább zabot termők.

Hrabovistye. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai Skultéti, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között a' Vág Újhelyi járásban, Krajnának filiája, fája szűken van, földgyei soványak, legelője szoross.

Hrabova Rosztoka. Az R. betűben.

Hrabszki. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Büdeskúti Úr, lakosai ó hitűek, fekszik a' Zombori járásban, savanyú kútfői is vagynak, és sindelyeket készítenek lakosai, réttye, legelője, van.

Hracsán. *Felső, és Alsó Hracsán.* Elegyes faluk Szala Várm. Alsó Szent Györgynek filiája, amannak földes Ura G. Althán Uraság, ez Mossinecznek filiája, lakosai katolikusok, határjaik középszerűek.

Hrad. Szabad puszta Nyitra Várm. földes Ura B. Splényi Uraság, fekszik Koroshoz nem messze, és annak filiája.

Hradecz. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Prividgyéhez nem

meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

HRADEK. *vagy Liptó Újvár.* Az Ú. betűben.

HRADEK. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Sándor Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág Újhelyhez egy mértföldnyire, határja, 's vagyonnyai is hasonlók Horkához.

HRADEK. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik Beczkó Várához nem meszsze, nagy hegyek között, határja középszerű.

HRADGECZ. Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik Nagy, és Kis Lehotához nem meszsze, mellyekhez földgye hasonló.

HRADIS. *vagy Hradistya.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szénásfalutól más fél, Brezovától egy, Oszuszkához pedig fél mértföldnyire, Rákóczinak verekedésekor sokat szenyvedett, malma nevezetes, mind a' két féle fája van elég, és sok meszet égetnek lakosai, legelője jó, réttye kövér.

HRADISTYA. Tót falu Nógrád Várm. lakosai katolikusok, fekszik Dévénhez a mértföldnyire, határja jó, fája, réttye, és más szép vagyonnyai is vagynak.

HRADISTYE. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Szent Iványi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zsámbokréthez nem meszsze, Berzenczének filiája, határja jeles, mint Szkacsáné.

HRADISZKA. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Zombori járásban, határjának egy része soványas, réttye jó, és tágas, legelője, és fája mind a' két féle van.

HRADISKO. *Kundsepkhen.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura Lőcse Városa, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Lőtsétől nem meszsze, Durándnak filiája, határja köves, és a' záporok járják, árpát, és zabot is középszerűen terem.

HRADNA. *Kis Hradna.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illesházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sziva mellett, Szentegyháza jeles patron épült, földgye közép termékenységű, fája elég, réttyei jók.

HRADNA. *Nagy Hradna.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik

szik az elöbbenihez közel, Dubodjelnek filiája.

HRADNA, *Szulyov Hradna.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, igen közel fekszik Szulyovhoz 's ennek filiája, Akai, és Ordódi Uraságoknak kastélyaikkal ékes, határja Porubkához hasonlító.

HRAGISTYE. Szabad puszta Trentsén Vármegyében.

HRANOVITZA. *Grenitz* név alatt.

HRASÁN. Két horvát faluk Szala Várm. földes Urok G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, határja középszerű.

HRECSEN. *Porubka Hrecsen.* Tót falu Trentsén Vármegy. lakosai katolikusok.

HRECSIN. Szabad puszta Hont Vármegyében.

HRENKO. Tsárda Nyitra Vármegyében.

* HRIBOCZ. *Hriboveçz.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai görög katolikusok, fekszik Munkácshoz 1 mértföldnyire, a' hol javaikat el adhattyák, szántó földgyeik hegyesek, 's zabot termenek, határja soványas.

HRIBOLTOVA. Tót falu Liptó Várm. fekszik Gombással által ellenben, Vág vize mellett.

HRICSÓ, *Alsó, Felsö, és Podhrágy Hricsó.* Tót faluk Trentsén Várm. földes Urok H. Eszterházy Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek Vág vize mellett, Zolnához 1 mértföldnyire, Podhrágynak szomszédságában, földgyeik a' síkon terméketlenyek, legelöjök jó, fájok van elég, piatzozások közel.

HRISOCZ. Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Annához fél mértföldnyire, Kluknónak filiája, határja hegyes, és völgyes, 's néhol soványas.

HRITSOV. Régi omladozot Vár Trentsén Vármegy. építtette Kilián János, az után, Lekár, 's majd Turzó Nemzetségnek birtokok vala.

* HRBOLTOVA. Tót falu Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, legelöje elég, keresetre jó módgya, 's mind a' két féle fája van.

HROCHOTZ. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zólyomhoz $1\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Ocsovának filiája, legelöje

elég, fája tűzre, és épületre van, de határja sovány, hegyes, köves, és hideg.

HRONETZ. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Zólyomi Kamara.

HRUBO. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pákasztó, és Turczócz között; hegyes határja két nyomásbéli, zabot, kevés tatárkát, és krompélyt terem, erdője van, szőleje nints, széna nélkül szűkölködik, piatza Sztropkón.

HRUSOVI HEGYEK. Bars Vármegyeben.

HRUSO. Tót falu Hont Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, és a' *Szeleptsényianum Seminarium*, lakosai katolikusok, fekszik délre Nyékhez $1\frac{1}{4}$ órányira, és a' Bozóki Uradalomhoz kaptsoltatott, hegyek, és erdők között lévén, határja tágas, legelője nagy, fája elég van.

HRUSO. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Bertalanfi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág Újhelyhez fél mértföldnyire, Alsó Bodfalvának filiája, réttyei, gyümöltsös kertyei jók, piatza Csejtán, és Újhelyben.

HRUSO. Major Posony Vármegy. földes Ura G. Batthyányi Uraság, fekszik Búr Sz. Miklóshoz nem meszsze, és annak filiája.

*HRUSÓ. Tót falu Zemplén Várm. fekszik Rovne falutól nem meszsze.

HRUSOVA. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Dobóczhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye nagy részént salétromos, és hegyes, réttyei sóványak, legelője szűken van, fája tűzre, és épületre az Uraságnak engedelméből.

HRUSTIN. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Árva Várához közel, minden Namesztovi járásbéli Helységek között leg közelebb, határja közép termékenységű, terem kiváltképen árpát, és zabot.

HUBINA. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai Motesiczky, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Vág vize mellett, Pöstyénhez fél mértföldnyire, Moravának filiája, határja jó.

HUBO. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai külömbféle Uraságok, Stubay, és más nemesek lakják, kik is reformátusok, fekszik Sajó vize mellett, hegyek között,

Tor-

Tornallyához egy mértföldnyire, határja középszerű, legelője jó, erdeje elég, szőlő hegye is vagyon, piatzozása $4\frac{1}{2}$ mértföldnyire Rozsnyón.

HUBOVKA. *Horne Hubovka, vagy Klietsina.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Balassa, és G. Szapáry Uraságok.

HUDUSÁN. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Györgynek szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélek.

HUGAT. Szabad puszta Győr Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Tó közben, a' Rabcza vize partyán, határja két nyomásbéli, földgye jó gabonát termő, réttye elég, hanem a' Rabcza vize grakorta ki önti, jó marha legelő mezője van, erdője nints.

HUGYAI. Elegyes magyar falu Szabolts Várm. lakosai ó hitűek leg inkább, fekszik a' Nádudvari járásban, Rácz Fejértónak filiája, határja gazdag, tulajdonságai hasonlók Balkányhoz.

HUGYAK. Elegyes magyar falu Nógrád Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Ipoly vize mellett, Szécsényhez fél mértföldnyire, Varbónak filiája, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélek. Nevezetes a' Hugyagi savanyú víz, a' mellyet nem tsak a' szomszédbéliek, hanem a' Pestiek is meg veszik; 's az Orvosok dítsérik.

HUGYI. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura Vattay Urasag, fekszik Peregnek szomszédságában, és annak filiája.

HUKAJ. Szabad puszta Sáros Vármegyénben.

HUKLIVA. *Huklavi.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Munkátsi járásban, ennek határában a' Karpat magoss havasai messze ki terjednek, a' hol számtalan juhok, és szarvas marhák bőven legelnek.

HULL. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura Motesiczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Verebélyhez két mértföldnyire, Nohajnak filiája, szőleje helyben, legelője elég, réttyei, és földgye termékenyek, gyümöltsös kertyei jók.

HUM. Major Szepes Vármegyében.

HUMENECZ. Szállás, és major Posony Várm. fekszik Lakszár Újfalukoz nem meszsze.

HUMPERG. *vagy Hundesberg.* Német falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szent Kúthoz közel, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

HUNDERTMARK. *Szdzvásár* név alatt.

HUNKÓCZ. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zboróhoz két mértföldnyire, határja sovány, de legelôji jók, és fája is tûzre elég van.

HUNKÓCZ. Tót falu Ungvár Várm. birtokosai Szirmay Uraság, lakosai leginkább ó hitûek, fekszik a' Sobrántzi járásban, Tibének filiája, határja gazdag, vagyonnyai jelesek.

HUNSZDORF. *Hunnis villa, vel Villa Canis.* Német helység Szepes Várm. földes Urai több Urak, 's Okolitsányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kézsmárkhoz ¾ mértföldnyire, 's az Uraságnak Kastéllyával szépíttetik. Nevezetesíti e' helyet a' Hunnusoknak, és Romaiaknak 441dik esztendôbéli kemény viadallyok, és véres ütközettyek. Határja, homokos, köves, és forrásos, nagy része szánto földgyeinek mivel meszsze vannak, ritkán trágyáztatnak, 's többnyire tavaszi veteményt termenek; piatzozása Kézsmárkon hasznos, legelôje, 's fája is elegendô.

HUORA. Tót falu Liptó Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Okolitsnához egy mértföldnyire, savanyú vize is van, mellynek veres iszapja, ha meg égettetik, véres gránát színûve változik; határja termékeny; de mivel hegyeken fekszik, földgyei nehezebben miveltethetnek, legelôje elég van.

HUORKA. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Sándor Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hradeknek szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerû, mint vagyonnyai.

HUORKA. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Bitaróván alól, nap kelet felé Zolnához ¾ mértföldnyire.

HUSZAK. Orosz falu Ungvár Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik az Ungvári Uradalomban, felsô Domonyának, filiája,

filiája, határja középszerű, mint vagyonnyai.

Húszas. Szabad puszta Vas Várm, földes Ura a' Sz. Kereszti Apátúrság, fekszik Gyarmatnak szomszédságában, és annak filiája.

Huszna. Orosz falu Ungvar Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Lengyel Ország felé, Ungvárhoz egy mértmöldnyire, határja sovány, vagyonnyai selejtesek.

Huszt Vára, Máramaros Várm. épült magos, és kősziklás hegyen. Eredete nagy régisége miatt homályban vagyon; hanem ha akkor építtetett vólna, midőn *Szent László* ki üzvén innen a' *Rokszolánusokat*, e' vidéket bátorságossá tette: bizonyosabb ellenben felőle, hogy az Oroszoknak meg győzettetések után, ha nem építtetett, leg alább meg erőssíttetett, mert a' több szomszéd Várak, 's Munkáts Vára is ekkor meg erőssítetett, Magyar Országnak hajdani tsendes virágzásakor a' Királyi Koronához tartozott vala; míg azt Uiászló a' Só bányákkal egyetemben Máriának IIdik Lajos Király Hitvesének nem adá jegybéli, vagy házassági ajándékúl, és Máriának a' Mohátsi veszedelem után is birtokában vala, míg az, *Karasi Kristóf* nevezetes öldöklő, és ragadozó által, el nem foglaltatott; de kevés idő múlva Bátori András, Ferdinándnak parantsolatyára vissza szerzette. Annak utánna 1556ban *Betlen* szerént Hist. Lib. IV. p. 201. keresztül útazván itten *Izabella* Királyné, *Bátori Istvánnal*, a' ki az után Lengyel Országi Királynak választatott, nagy örömmel fogadák Huszt Városában.

Meg lévén a' Vár erőssítve Ferdinándnak őrizetével, *Korlát Mikály, és Zoltay* vagy *Zalay Benedek* által hathatósan oltalmaztatott, és az ostromlóknak minden igyekezeteiket sikeretlennétették, míg végre meg törvén a' nyomorúság erejeket, ötven napi tsendeséget kértek vala, és hogy ha az alatt Ferdinándtól segedelmek nem érkeznék, fel fogják adni a' Várat, melly úgy is történt vala, és a' Várbéliek meg kevesedvén, el költözének a' Várból. Izabella Királynénak birtokában lévén a' Vár, *Hagymási Kristófot* tette a' Vár őrzőjének, a' ki azt jelesen meg erőssíttetvén, kevésben múlt hogy a' Királyné fiának Erdély Országot által adván,

maga Huszt Várába nem költözött; de hirtelen meg halálozván, vége szakadott tzéllyának. Annakutánna pedig sok vetekedésekre szolgáltatott Huszt Vára alkalmatosságot, 's míg JÁNOS *Szoliman* táborába mulatott vala, hathatósan ostromlotta azt *Svendius Lázár*, MAXIMILIÁN seregének Vezére, olly szándekkal lévén, hogy míg JÁNOS *Szoliman* táborába mulat, ô addig meg hódíthassa; de haszontalan vala igyekezete, mert segedelmekre érkezvén az ostromlottaknak *Hagymási*, és *Bátori*, a' Vár alól elköltözni kénszerítetett 1566dik esztendôben. Az utánna való esztendôben is erôssen vítta vala e' Várat a' nevezett Vezér, de hallván JÁNOSNAK számos Ozmanokkal való jövetelét, hogy népét a' nagy sokaságnak ki ne tegye, sietôleg Kassára útazott a' Vár alól. Annak utánna *Csáki Mihálynak*. *Békési Gáspárnak*, és *Bornemissza Farkasnak* zálogosíttatott vala el Huszt Vára. Hogy ezek az Urak azt örökös birtokokban meg tarthassák, MAXIMILIÁNNÁL sürgették vala a' meg erôsítést, és sok perlekedésre szolgáltatott kaput, 's el is végeztetett a' közönséges Ország Gyûlésben, hogy a' Vár viszsza vétettessék; ne hogy az Ozmán Tzászár, meg hallván e' Várnak Erdély Országtól lett el idegenítését, módgya szerént, új szélvészt ne okozzon. Az alatt felelet érkezék a' birtokosoknak kérésekre a' Tsászártól, hogy a' Várnak birtokától el ne állyanak; hanem híven, és jó oltalomban tartsák; meg halálozván pedig az alatt *Csáki*, ismét sürgette vala *Békési* a' Tsászárnál, hogy a' meg holtnak részét 2000 magyar forintban örökösen bírhassa, vagy ô, vagy *Bornemissza*; de kérése el halasztatott. Lengyel Országi Királyá válaſztatván pedig *Bátori István*, mind *Békési*, mind pedig *Bornemissza* a' Várnak birtokából ki zárattattak; a' Várnak akkori örzôje *Kornis Gáspár* pedig a' Tatároknak 1594dik esztendôbéli bérohanásokkor vitézségét nyilvánította. Mert meg hallván az ellenségnek el érkezését, elôször a' szoross útakat el záratta; de ezéket ki kerûlvén a' Tatárok, 's a' nagy meredek hegyek tetôin rontottak bé Marmátziába, 's *Nagy Ág* vizének görbe folyása után hamarabb el érkezének, mint

mint vélték vala felölök. Ekkor seregét *Kornis* ellenek állítván tsatába ereszkedett velek; de a' temérdek sokaság által viszsza nyomattatott, még pedig sok jó embereinek elvesztésével, azt mindazáltal kémjei által meg tudta, hogy temérdek ellenség, tódúl elöre a' Haza kebelébe, és a' népet fegyverre ládzasztotta. Meg szünt vala ugyan az ajándékok után a' Khám kegyetlenségétöl; de természete erôt vévén rajta, minden lehetô rablásokat, és rettentô öldökléseket 's szeplôsítéseket vittek véghez. Lásd felöle *Bethlent* Lib. VIII. p. 571.

Meg únván annak utánna *Bátori Zsigmond* a' kormányt, midôn Erdély Országott IIdik RUDOLFNAK által adta, Huszt Vára is a' Tsászár örízete által védelmeztetett, 's birtokában vala. Alig kezdé el ismét igazgatását a' nevezett Fejedelem, 's *Mihály* Vajda által meg ölettetett. Hogy pedig a' Tsászár *Basta Györgynek* hívségét meg jutalmazhassa, Huszt Várát néki ajándékozá. Látván Basta a' zûrzavaros egyenetlenséget az Erdélyiek között, 's némellyeknek a' Tsászárhoz való hívségekért fogságba lett zárattatásokat, Huszt Várába költözék által fegyveres ôrizetével, 's azt a' Tsászári erôvel állandóúl meg tartotta: de *Bocskai István* zendûlésekor, a' fel adásra tsendes ostrommal kénszeríttetett, 's a' Bétsi békeség kötés szerént Erdély Országhoz kaptsoltatott. *Homonnai Bálint* pedig úgy nyeré meg, hogy *Palóczi Györgynek* leányát mint Bocskai vérbôl valót feleségûl venné; mellyet ez tellyesítvén, *Rákoczi, Bocskainak* halála után sürgette az általadattatást; de az akkori kétséges környûlállásokhoz képest nem tellyesíttetett; annak utánna pedig meg lévén a' békeség *Bethlen Mátyás*, és *Gábor* között Nagy Szombatban 1615ben által engedtetett. Art. XII. Ki halván pedig annak birtokosai az Erdélyi Királyi *Fiskusra* szállott vala. Meg mutogaták idô jártával az Erdélyiek Fejedelmeiknek Huszt Várához való birtokosságokat, még *Rédei Jánosnak* életében, *Kemény János* meg verettetvén, az Ozmanok által, Huszt Várába vonta vala magát, az után pedig *Apafi Mihálynak* is egész élete foltáig birtokában vólt. Minekutánna pedig egész Erdély

Ország - LEOPOLDNAK meg hódola, különös Királyi kegyelemből adattatott *Betlen Miklósnak*, a' kinek fia *József* azt Húgainak adá által, 's így szállott végre Gróf Teleky, és Kemény Uraságokra, házasság által. Újjabb történetei Rákótziak idejekor eléggé esméretesek. —

HUSZT. Mezô Város Máramaros Várm. a' Sz. Koronához tartozik, lakosai ó hitûek, és reformátusok, fekszik Tisza vize mellett, a' le írtt Vár alatt, Nagy Ág, és Huszt vizeknek öszve folyásánál. Hajdan kerítés nélkül lévén, igen sok viszontagságokat szenyvedett, 's szép épûlettyei valának, és Izabella Királynénak is szállást adott. Határja jó, mind héti piatza, mind pedig országos Vásárjai hasznosak, fája mind a' két féle van, legelôje elég, réttyei is jók.

HUSZTISZLO. Vadászház Liptô Várm. a' Lubochnai völgyben.

HUSZTKÖZ. Elegyes tót falu Máramatos Várm. földes Urai többek, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Huszthoz fél mértföldnyire, és annak filiája, határja szoross, legelôje sovány, réttye is.

HUSZTÓT. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura a' Pétsi Kis Papság, lakosai katolikusok, fekszik Bánoshoz nem meszsze, Abaligetnek filiája, mellyhez földgye hasonlító.

HUTA. *Régéczi ó Huta, Közép Huta, Új Huta.* Három Üveg Huták Abaúj Vármegy. földes Ura a' K. Kamara, 's a' Regéczi Uradalomhoz tartoznak, fekszenek Erdô Horvátihoz nem meszsze.

HUTA. Fûzéri, és Radványi Huta Abaúj Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság.

HUTA. Elegyes falu Abaúj Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, fekszik Regete Ruszkához nem meszsze, mellynek filiája, 's vidékje hozzá hasonlító.

HUTA. *Ó, és Új Huta.* Borsod Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszenek Diósgyôrhöz mint egy fél órányira, földgye kevés, fája elég van.

HUTA. *vagy Szent Lélek.* Tót falu Esztergom Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Keszôlthzhöz nem meszsze, Hutája nevezetes, határja soványas, fája sok van.

HUTA. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai katolikusok,

határ-

határja hegyes, és középszerű, fája sok van, vagyonnyai meglehetősek.

HUTA. *Stebnik Huta*, és *Végles Huta*. Két Orosz faluk Sáros Várm. földes Urai G. Aspermont, és Hutkai Uraságok, fekszenek a' Makoviczai Uradalomban, javaik tsekéllyek, határjaiknak $\frac{1}{4}$ része jobbatska.

HUTA. *Dévén Huta*. Nográd Várm. földes Urai G. Zichy, és G. Balassa Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Felső Tiszovnyikhoz nem messze, és annak filiája.

HUTA, Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, Zboronak filiája.

HUTA. Vasat verő Műhely Sáros Várm. fekszik Szedliczához nem meszsze, és annak filiája.

HUTA. *Ú Huta*. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai egyesültt ó hitűek, fekszik Mogyorósnak 's Válaszútnak szomszédságában, Puszta Szelestye nevű helységnek határán épült az erdők között, hegyes, völgyes, határja két nyomásbéli, 's fejér agyagos, közép természű erdője van, pénzt szereznek az üveg Hutában, Nagy Bánya 3 mértföldnyire van hozzá, 's a' Szilágysággal is határozódik.

HUTA. *és Stracsena Huta*. Szepes Várm. amaz Lőtse, e' pedig Igló Városának birtokában van.

HUTA. *Öreg Huta*. Ungvár Várm. birtokosai több Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik az Ungvári Uradalomban, határja soványas.

HUTA. *Végles Huta, Detva Huta*. Két tót falu Zólyom Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszenek Végleshez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, lakosai katolikusok, határjaik soványak.

HUTKA. *Alsó, és Felső Hutka*. Két tót falu Abaúj Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Hernád vizéhez közel, majd minden javaik vagynak, és Kassa is szomszédságokban lévén, piatzok alkalmatos.

HUTTI. Szabad puszta Túrcóz Várm. földes Ura B. Prónay Uraság, fekszik Tót Prónának szomszédságában, és annak filiája.

HUTTI. Tót falu Liptó Vármegy. földes Ura Dvornikovits Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Árva Vármegyének szélénél, fája tűzre, és épületre van, de legelője, földgye sovány.

HVOR-

HVORKI. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Lietavának szomszédságában és annak filiája, mellyhez vidékje, termése is hasonlító.

HVORNICZA. *vagy Hvoznicza.* Tót falu Trentsén Vármegy. földes Urai G. Balassa, és G. Szapáry Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Schavikhoz közel, és annak filiája, földgye meglehetős termékenységű, fája bőven, legelője elég van.

I.

IBAFA. Horvát falu Baranya Várm. földes Ura Jeszenszky Úr, lakosai katolikusok, fekszik a' Szent Lőrinczi járásban, Mosgónak filiája, Hertelendnek, és Gyürüfünek is szomszédságokban, földgyei középszerüen termékenyek, réttye jó, szőleje, erdeje van, piatza Pétsen, és Mosgón.

IBORFIA. Elegyes falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, Tárnoknak filiája, határja jó termékenységü.

IBRACS. Elegyes falu Bars Várm. fekszik Körmötz Bányához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire.

IBRÁNY. Magyar falu Szabolts Várm. földes Ura Ibrányi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Nyíregyházához mintegy két mértföldnyire, Oroszinak filiája, földgye jó, legelője, réttye elég, sulymok is bőven teremnek határján.

IBRONY. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai Zoltán, és több Urak, lakosaik leginkáb reformátusok, fekszik Bátorhoz más fél mértföldnyire, Leveleknek filiája, határja, és vagyonyai jók.

ICHRISTYE. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, Donánnak filiája

IDA. *Kis Ida.* Elegyes falu Abaúj Várm. földes Ura a' Szepesi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kassához nem messze, határja jó, réttyeinek $\frac{2}{3}$ részét a' víz rongállya.

IDA. *Nagy Ida.* Hajdani Vár, és mezö Város Abaúj. Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, Perényi, és Jábretzki Urak, a' kiknek épületekkel

teikkel díszesíttetik. Hajdan nevezetesebb vala, és Vára is jó karban lévén, elég viszontagságokat szenyvedett. Régi Várának jeles épületéről abból lehet ítélni, hogy 20 napi kemény ostromot ki állott vala; míg FERDINÁNDNAK Vezérei által el nem töröltettetett. Nevezetes vala itten 1557dikben e' Várnak ostroma, midőn *Perényi Ferentz* a' Várnak oltalmazására mindenféle Embereket öszve gyűjtött, 's nagyobb része Czigányokból állott, kik a' Várnak sántzait oltalmazták, belöl pedig a' Várat a' rendes katonák. Elég férfiasan viselték magokat a' Czigányok, 's reménység felett ki mutatták tehetségeiket, és bátorságjokat is, mert FERDINÁNDNAK háromszor a' Várfelé rohantt katonáikat, viszsza kénszerítették, még pedig sokakat véres fővel. A' nyomorúságot könnyen szenvedték, és a' puskának jó hasznát tudták venni. Történt azonban, hogy a' puska porok egészen el fogyott; egyébaránt győzedelmesek lettek vólna; de midőn az ostromló Sereg, a' bástyák felé tolódott, és már viszsza felé indúlt vala, nem tudták el titkolni hevességjekben a' szükségèt, 's fel szóval átkozák az ostromlókat, és fenyegették, hogy ha még puska porok vólna, egyszerre holtakká tennék őket, ezt meg tudván az elegyes Magyar, és német ostromló katonaság, annál bátrabban rohanának a' sántzra viszsza, és a' hív Czigányokat a' kik ezernél többen voltak, egy más után le metélték. Annakutánna *Czoboriak* bírták e' Várast, a' mint az Ország törvényei bizonyíttyák, midőn azt *Betlen Gábor* nem akarta ki adni kezéből. Fekszik Enitzkétől nem messze, Kassához pedig négy mértföldnyire, 1650ben a' Zsidóknak nevezetes, és igen számos öszve gyülések vala itten, a' mellyben Religióbéli Tárgyak eránt tanátskoztak. Földgyeinek egy, réttyének pedig két harmad része soványas, fája, nádgya van, tűzi szűken, legelője elég, ha Kanyapta vize el nem zárja, Kassán eladásra, és keresetre jó módgyok van.

IDIOS. Bánátbéli falu, fekszik Kikindához fél mértföldnyire.

IDONY. *Idernak.* Elegyes falu a' Bánátban.

IDRÁNY. Magyar falu, Abaúj Várm. földes Urai több Urak,

Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Hernád vizétől nem meszsze, Forróhoz pedig fél mértföldnyire, Felsö Novajnak szomszédságában, határja jó, de szük, legelője szoross, épületre való fája kevés van.

IGAL. Magyar mezö Város Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagócshoz 1 mértföldnyire dél felé, határja jó, vagyonnyai külömbfélek.

IGAL. Szabad puszta Veszprém Vármegyében, földes Ura G. Eszterházy Uraság.

IGAR. Két magyar faluk Fejér Várm. földes Urai G. Perényi, és Vörös Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik egyik Fejérvárhoz 1 mértföldnyire, másik pedig Inotához nem meszsze, határjaik, 's vagyonnyaik is középszerüek.

IGAR. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik Magyar Almáshoz közel, mellynek filiája.

IGAR. Magyar falu Heves, és Külsö Szolnok Vármegy. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Tisza Örshöz nem meszsze, mellynek filiája, földgye termékeny, legelője elég, szöleje is van, száráz malma helyben, eladásra módgya Egerben, 's Debreczenben is.

IGAR. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Simontornyához, 's Ozorinhoz is mint egy fél mértföldnyire, határja jó, vagyonnyai külömbfélek.

IGATS. Szabad puszta Csanád Vármegyében.

IGLINTZ. Tót falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leginkább ó hitüek, fekszik Munkátshoz 1 mértföldnyire, Miklóshoz sem meszsze, és annak filiája, határja zabot terem, legelője szoross, vagyonnyait eladhattya Munkátson, a' szomszéd hegyekben pedig, és a' Vas hámorokban is van módgyok a' keresetre.

IGLINTZ. Orosz falu Ungvár Várm. földes Urai B. Vécsey Uraság, fekszik Ungvárhoz 4 mértföldnyire, Gajdoshoz közel, határja középszerü, vagyonnyai is.

IGLO. *Iglovia, Neudorf, Novavész.* Szép, és népes Bánya Város Szepes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Lötséhez

egy

egy jó mértföldnyire, Hernád vize mellett, mellyen malmain kivûl híres papíros malma is van. Minthogy hajdani szabadságaikat, a' Husszíták össve égették; és el szagatták, 1433ban új szabadságokkal ajándékoztatott vala meg ZSIGDOND Király által. Nevezetes pompát tartottak az Iglóiak 1772dik esztendôben a' hódolásnak alkalmatosságával, 's a' 16 Szepességi Városok új petsétyeknek meg hallására. Hajdani lakosai a' muzsikálásban gyakorlottak valának, és az Isteni tiszteletben is a' muzsikálást fizetés nélkûl magok vivék vala véghez. Nevezetes tudós Férfiai is valának. A' Városnak belsô épûletei közt nevezetes, a' nagy, és jeles Szentegyháza, nem külömben a' Városháza, és a' piatzon egy mással szemközt lévô épûletei, négy kapui vagynak, mellyeken kivül Lôtse felé, kôvel kerített szép temetkezô helyek is van, festésekkel, és emlékeztetô íratokkal meg rakva. A' Városnak mulató helyei között nevezetesebbek a' *Szanszouci*, mellyet G. Csáky Uraság építtete, 's külömbféle Uri alkalmatosságokkal készûlt; nem külömben a' kék hóld világ 's a' t. Határja e' Városnak meszsze terjed, erdeje nagy, javai jelesek, sokaknak hasznos bányáik is vagynak.

IGMÁND. *Kis, és Nagy Igmand.* Két magyar falu Komárom Várm. földes Urai G. Eszterházy, és külömbféle Urak, lakosaik katolikusok, és reformátusok, fekszenek Tatához két mértföldnyire, Nagy Igmándnak filiája, legelôjök, és réttyek elegendô, eladásra jó módgyok van.

IGNESTYI. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, nap kel. Bohánnyal, nap nyug. Kertessel határos, határja sovány, és hegyes, kevés búzát de jó kukoritzát, zabot, és gyümôltsöt terem, más vagyonnyai selejtesek, leg inkább fával kereskednek a' Tisza mentéig.

IGNICZ. *Znyacsovu.* Orosz falu Bereg Várm. földes Urai többek, ú. m. B. Gilányi Domonkos, B. Vétsey, Kende, és G. Schönborn Urak, lakosai Görög katolikusok, fekszik Munkácshoz két, Kajdanóhoz fél mértföldnyire, földgye egyenes fekvésû, 's tengerit termô határa két fordúlóra van osztva, nagy erdeje, 's jó halászattya van a' Latortzában, de

az

az árvíz vesztegeti földgyeit.

* IGOROVÁTZ. Bánátbéli falu, fekszik Pantsovához fél mértföldnyire.

IGRAM. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csatajnak, és Kápolnának szomszédságokban, Kápolnája 1725ikben épült, határja három nyomásra van osztva, jó búzája terem, roszszsa, bora van, réttye is elég, piatza Posonyban.

IGRITZE. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Rumi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Péter Úrihoz közel, fája, legelője elég van, földgye termékeny.

IGRICZI. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Fáy, és több Uraságok, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Hejő vizéhez $\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Csát Városához sem meszsze, Tisza Kürtnek filiája, térséges földgye jó, legelője, piatzozása 2 mértföldnyire.

IHAROS. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Inkey Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Kanizsához két mértfölgnyire, postája is van, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

IHÁSZI. Szabad Major Veszprém Várm. földes Urai több Urak, fekszik Vászárhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó.

IHRACZ. Olvasztó műhely Zólyom Vármegyében.

IHRÁCS. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura a' Selmeczi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Jasztrabához közel, és annak filiája, fája tűzre, és épületre, 's makkja is van; legelője elég, malma alkalmatos; földgyei a' hegyek miatt nehezen miveltetnek.

IHRISTYE. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai külömbféle Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Vág Beszterczéhez fél mértföldnyire, határja meglehetős termékenységű.

IKERVÁR. Magyar mező Város Vas Várm. földes Ura G. Klokusiczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sárvárhoz nem meszsze, földgye termékeny, réttye, legelője, fája elég ván, határját néha a' víz áradások járják.

IKLAD. Szabad puszta Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, fekszik Csekéhez közel, mellynek filiája.

IKLAD. Német falu kik között kevés tót is találkozik

Pest

Pest Várm. földes Ura G. Ráday Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Domonyhoz, Maczához ½, Pesthez pedig három *Statióra*, határja két nyomásbéli, melly a' réteken kívül hegyes, jó nemű bort terem, szántó földgye fekete agyagos, tiszta búzát, rozsot, zabot bőven terem, legelője szűken, erdeje van, jó vendégfogadója, és Galga vizén malma, a' lakosok marha szarvból, tsínos evő kanalakat tsinálnak, piatzok Aszódon, és Váczon.

IKLÓD. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura G. Szapáry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Cserta, és Kerka vizekhez közel, Szécsi szigetnek filiája, határja szoross, földgyei néhol soványak, de lakosai szorgalmatosan mívelik, réttye elég, legelője szűk, fája tűzre, és makja is elég van.

IKLOD. Szabad puszta Bihar Várm. fekszik Nagy Ugrödhöz nem meszsze, és annak filiája.

IKLOD. Szabad puszta Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Nagy Rákosnak szomszédságában, és annak filiája.

IKLÓD. Kis magyar falu Szatmár Várm. földes Urai Iklódi Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Kántor Jánosinak szomszédságában, határja két nyomásbéli, minthogy homokos a' földgye leginkább gabonát terem, erdeje kevés, szőleje nints, piatza Debreczenben hat mértföldnyire.

IKLODA. Elegyes oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leginkább ó hitűek, és katolikusok, fekszik Keveresbez fél mértföldnyire, Niczkidorfnak filiája, határja középszerű, fája elég van, réttye, legelője hasonlóképen.

IKRÉNY. Szabad puszta Győr Várm. földes Ura G. Lamberg Uraság, lakosai németek, fekszik, Tó közben, Győr Városának szomszédságában, határja három nyomásbéli, igen jó, és bőven termő, náddal bővelkedik. Rába áradásai nevezetes károkat tésznek benne, de a' költséges töltések által már most elhárittatik.

IKTÁR. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Szinerhez fél mértföldnyire, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

ILGVO. Elegyes oláh falu Arad Várm. földes Ura Lengyel Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik az Aradi járásban,

ban, földgye termékeny, fája elég, hajókat is tsinálnak határjában.

ILK. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak, lakosai reformátusok, fekszik Oravitzához 2 mértföldnyire, Vitkének filiája, Parasznyának szomszédságában, középszerű szántó földgyeik három nyomásbéliek, gabonát, és kendert leg inkább teremnek, határja homokos, fája van, szőleje nints, piatza Károlyban öt, és Munkátson 3 mértföldnyire.

ILLADIA. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Csiklova, Makovistyéhez is közel, határja négy nyomásbéli, térséges, és hegyes, kukoritzát bőven terem, más gabonát is, nagy, és jó erdeje van, szőleje nints.

* ILLAGICZA. Elegyes falu a' Bánátban.

ILLANOVA. *Plostin Illano.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Okolitsnához fél mértföldnyire, Szent Miklósnak filiája, határja soványas, fája, réttye elég van, legelője meglehetős.

ILLAVA VÁRA. Hajdani Vár Trentsén Várm. földes Ura G. Königszeg Uraság, hajdan első LAJOS alatt Bubek György birta vala, KORVINUS MÁTYÁS pedig amá régi nevezetes Vitéznek Magyar Balázsnak ajándékozta, hogy sok szép katonai szolgálattyait meg jutalmazhassa, köz emberből fénylő hivatalra emeltetett, és meg gazdagodott. Tetteit lásd *Istvánfinál* Lib. 1. p. 6. 16. Azután véllhető hogy *Kinizsi Pálnak* birtokában vala, a' ki egyetlen egy leányát elvette az említett Vitéznek. Majd *Osztrosits*, horvát Országból származott, nevezetes Nemzetségé vala, melly e' Várat jelesen fel ékesítette, azután a' Királyi *Fiscusé*, 's majd G. Breuner Uraság tette tulajdonává 80000 forintal; utánna pedig a' nagy hírű Szétsényi Érsek szállitá ide először is a' *Trinitariusokat*, 's 1692-dik esztendőben, Klastromjok épittetése el kezdetett. Nem tsak a' költsönözött pénznek adáját fizette vala G. Breuner Kristóf; hanem még nyoltz ezeret is adott hozzá a' magáéból a' Templomnak épittetésére, 1727-ben pedig G. Königszeg Nemzetségnek birtokába jutott. A' Várnak két épülete van, a' felső részben az Uraságnak

ságnak alkalmatosságai, az alsóban pedig az említett Szerzeteseknek klastromjok vala, melly jeles Templomával ékeskedik, hova rakott kô hídon esik az által járás, fekvése kies, és halas tó is van hozzá.

ILLAVAI URADALOM. Magában foglallya Illava Városát, Belust, Prejtát, Leczkóczot, Podvazit, Illavkát, Alsó, és Felsô Klobusicznak pedig némelly részeit.

ILLAVA. Mezô Város Trentsén Várm. földes Ura G. Königszeg Uraság, nevezetét a' Vártól vette, mellytôl fekszik fél mértföldnyire, lakosai katolikusok, szép serház van benne, és alkalmatos Ispotály, még jelesebb Város vala Rákótzinak zendûlése elôtt, földgye termékeny, erdeje, legelôje elég, piatza hasznos.

ILLAVKA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Königszeg Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Illavától délre fél mértföldnyire, és annak filiája, réttye, legelôje, fája van, de földgye kevés.

ILLÉSFALVA. *Illasencze*, *Selgarsdorf*, *Villa Spinarum*. Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lôtséhez fél mértföldnyire, határja termékeny, réttye kevés, de jó, legelôje, fája mind a' két féle, piatzozása Iglón, és Lôtsén.

ILLÉSFALVA. *Jalsovcze*. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Garam vize mellett, Besztercze Bányához fél mértföldnyire, határja középszerû, fája mind a' két féle van, réttye, legelôje jó.

ILLÉSHÁZA. Elegyes magyar falu Posony Vármegy. földes Ura G. Illésházi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csalóköz szigetében, Magyari, és Ujhely Jókával határos, határja középszerû, melly egy idôre van osztva; de mivel az Érsek Újvári Duna mellett fekszik, az árvíztôl gyakorta károkat szenyved, vagyon itten az Uraságnak szép erdeje.

ILLÉSI. Szabad puszta Hont Várm. földes Ura G. Balassa, és G. Zichy Uraságok, fekszik Újfalu, és Lezenye között, ½ órányira, szántó földgyei jók, szôleje, réttye elég, és jó nemû.

ILMA. Tót falu Hont Vármegy. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Selymetzhez fél mértföldnyire, Szent Antal-

hoz 1 órányira, és annak filiája, földje terméketlen, sovány, nagyobb részént, erdôség a' határa; többnyire a' Bányákból való munkából, és szekerezésbôl élnek.

ILLING. *vagy Illink.* Elegyes magyar falu Nógrád Várm. földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszik Szécsénhez $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja középszerû, vagyonnyai is meg lehetôsek.

ILLMITZ. Német falu Moson, és Sopron Várm. lakosai katolikusok, fekszik a' Fertô mellett, Sopron Vármegye szélén, Nizsiderhez $2\frac{6}{8}$ mértföldnyire, e' Helység, két Vármegyében fekszik, $\frac{1}{3}$ részének, melly Sopron Vármegyében fekszik, földes Ura a' Szombathelyi Káptalan, $\frac{2}{3}$ részének pedig, melly Mosony Vármegyében esik, földes Ura H. Eszterházy Uraság. *Cluvérius* allatása szerént *Ulmus* hajdan itt feküdt vala, *Bél Mátyás* pedig Ruszt Városát állíttya *Ulmnak*, szántó földgyei termékenyek, búzát, és rozsot, árpát, zabot termenek, réstye tsátés, és sovány szénát terem, legelôjök száraz esztendôben igen tsekély, az elôtt a' nádlásból, és halászatból tapasztalható hasznok vólt, mellytôl most a' vizek le apadása miatt el estenek. *Szék só* itten bôven szedetik, mellynek az elôtt haszna nem tudatott, már most pedig a' meg tett tapasztalások után, abbol egy különös (ugyan itten fel állítatott mûhelyben) Bécsi lakású mesterek igazgatások alatt, az úgy nevezett *Zóda*, ebbôl pedig annak utánna, különös úgy fejérségéért, mint könnyûségéért magát kedveltetô szappan készíttetik. Határja sík, és egyenes, némelly helyeken tavakkal egyelítve, szénájokat Bécsben, egyebeiket pedig Nizsiderben árúllyák el.

ILLOBA. Oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Sebes Patak, és N. Sikállóhoz is közel, postája is van, határja két nyomásbéli, hegyes, köves, völgyes, a' földgye rozsot, kukoritzát, zabot keveset terem, fája van, szôleje nints, piatzok Nagy Bányán, vagy Várallyán.

ILLOCZA. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik hegyek közöt, határja hegyes, és köszép termékenységû.

ILLOSKA. *Illosacz.* Elegyes falu Baranya Vármegy. föl-

földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik a' Baranyai járásban, Lucsnak filiája, egyéb jeles javain kivûl Eszéken boraikat jól el adhattyák lakosai.

ILLONCZA. *Illnecze.* Tót falu Bereg Várm. földes Urai külömbféle Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik a' felvidéki járásban, határja meglehetôs.

ILLOVA, Banátbéli falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Karansebeshez fél mértföldnyire, Polvasnitzához nem meszsze, határja jó.

ILLOVA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Porubka mellett, legelôje, fája van, piatzozása is.

ILLYE. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Szentiványi Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik a' Szalontai járásban, Sályinak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélek.

ILOK. Szabad puszta Gyôr Várm. földes Ura a' Religiói Kintstár, fekszik Szent Mártony mezô Városnak szomszédságában, igen szép erdôbôl áll, és esztendei vágásokra van osztva, mellyekbôl Gyôrbe sok öl fát hordanak.

ILÓNAK ÚJFALU. Az Ú betûben.

ILÓNOK ÚJFALU. Orosz falu Ugocsa Várm. földes Ura B. Perényi Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Csongovához 1 órányira erdô között, határja két nyomásbéli, földgye agyagos, és sovány, erdeje, fája, kelletinél is több van, szôleje nints, sertést elég sokat tarthatnának.

ILOSVA. *Ersava.* Magyar falu Bereg Várm. földes Ura Ilosvay Uraság, lakosai leginkább reformátusok, fekszik Dobrokához közel, Bartházának filiája, határja két nyomásbéli, eggyike jó gabonát terem, másika pedig meg kivánnya a' trágyázást, kászállója nagy, legelôje elég, fája tûzre, és épületre van.

ILOSVA. Oláh falu, mellynek tsak egy részetskéje van Szatmár Vármegy. nagyobb része pedig Kraszna Várm., vagyon, földes Urai Gencsy Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik a' Nyíri járásban, Somlyónak filiája, határja hegyes, völgyes, agyagos, fája, szôleje elegendô, piatza Somlyón van.

ILTYO. Elegyes falu Arad Várm. földes Ura Lengyel Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Soborsinhoz nem meszsze, és annak filiája.

IMÁR. Puszta Veszprém Várm. földes Urai több Urak, leg inkább rétekből, és legelőkből áll, Bitva vizének áradása réttyeinek néha ártalmas, legelője sülevényes, és tsalitos, de essős időkben elég hasznos.

IMESHÁZA. *Himeshás* név alatt.

IMLŐD. *vagy Imól.* Magyar falu Komárom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Perbetétől nem meszsze, réttye, legelője elég, nádgya saját szükségére van, réttyeinek, és legelőinek egy részét az áradások járják.

IMOLA. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai külömbféle Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Ragálytól, és Ágtelektől egy egy órányira, földgyének fele termékeny, fele pedig nehezebb mivelésű, piatzozása $5\frac{1}{2}$ mértföldnyire Rozsnyón, ezen Helység határjában, ollyan ásvány találtatik mellyből gipsz, és ama fegyver tisztításra alkalmatos por (*Smirgl*) készíttetik.

IMRE. *Szent Imre.* Az Sz. betűben.

IMRE. Elegyes falu Sáros Várm. földes Ura külömbféle Urak, lakosai katolikusok, határja közép termékenységű.

IMREG. Elegyes magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai többek, fekszik Szürnyeg, és Jesztrebnek szomszédságában, hegyes, völgyes, homokos határja 3 nyomásbéli, erdője van, szőleje tsekély, piatzok Újhelyben.

IMREGFALVA. *Stefanovcze, vagy Bzdinka.* Elegyes tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, határja középsserű, fája mind a' két féle, 's egyéb vagyonnyai is meglehetősek.

* IMSÁD. Falu Máramaros Vármegyében.

INAM. Magyar falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik B. Gyarmattól nyugotra két órányira Felső Nyéknek filiája, szőleje jó bort terem, fája mind a' két féle van, földgye termékeny, legelője szoross, gabonáját B. Gyarmaton, borát pedig a' Bánya Városokba szokták eladni.

INANCS.

INANCS. Elegyes magyar falu Abaúj Várm. földes Úra G. Keglevits Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Szikszói járásban, határja középszerű, vagyonnyai is.

INANCS. Kis puszta Hont Várm. földes Urai több Uraságok, szánto földgye két vetőre van fel osztva, jó réttye van, 's jó dohány is terem benne.

INAND. Elegyes falu Bihar Várm. földes Úra G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik a' Szalontai járásban, Gyapjához közel, és annak filiája, határja középszerű.

INARTS. *Alsó Inarts, vagy Inocs.* Szabad puszta Pest Várm. földes Urai G. Keglevics, és Beleznay Urasságok, fekszik Új Hártyánnak, és Örkénynek szomszédságában, posta is van itten, határja jó gabonát és szénát terem, van erdeje is, és G. Keglevics Urnak nyári lakó helye.

INARTS. *Felső Inarts.* Szabad puszta Pest Várm. földes Urai Beleznai, 's Gellért *Succeſſorok*, fekszik Sári, Hartyán, és Kakucs között, vagyon gabonája még lehetős mértékben.

INCZÉD. Elegyes horvát falu Vas Várm. földes Úra G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Újvárhoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, földgye termékeny, réttyei jók, fája tűzre, és épűletre, szőleje, malma is van, piatza Rohonczon, és Kőszögön.

INKE. Magyar falu Somogy Várm. lakosai katolikusok, fekszik a' Kanizsai járásban, Iharosnak filiája, földgyének fele fövenyes, réttyei jók, legelője, fája van, szőleji tsekélyesek, ket pusztája is van.

INKEJ. Szabad puszta Somogy Várm. földes Úra Márton Uraság.

INOCZ. Orosz falu Zemplén Várm. földes Urai Ibrányi Uraságok, lakosai görög katolikusok, fekszik n. nyug. Dubrava Smugoczhoz $\frac{1}{4}$, ész. Ublyához 1 órányira, határja két nyomásbéli többnyire zabot; árpát pedig, tatárkát, és krompélyt középszerűen terem, földgye hegyes, völgyes, soványy, fejér agyagos, kavitsos, erdője elég, piatza Ungváron, Homonnán, és néha Nagy Mihályon.

INÓKA. Magyar falu Heves, és Kül. Szolnok Várm. földes Úra G. Teleky Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik

Nagy révhez nem messze, az úgy nevezett ördög árka mellett, Czibakházának filiája, földgye termékeny, legelője elég, fűzesse közönséges, nádgya, sássa 's szőleje is van, épületre való fát a' Tiszán szereznek.

INOKA. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Kónyhoz közel, és annak filiája.

INOTA. Magyar falu Fejér Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csúr, és Igar pusztához nem messze, Csórnak filiája, határja középszerű.

INOTA. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, szántó földgyei, és réttyei jók, nagyobb része hegyes, számos malmai Gaja vizén, erdeje nintsen, határja középszerű.

INV. Elegyes falu Bars Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Verebélyhez két mértföldnyire, határja jó.

INTA. Szabad puszta Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Miskéhez és Dömölkhöz nem messze, és amannak filiája. Gyönyörű a' vidékje, előtte vagyon a' szép Sági hegy, körülötte rétek; szántó földek, szőllős dombok, az Uraságnak alkalmatos kastéllyával díszesíttetik.

IPACSFA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik a' Siklósi járásban, Bodonyhoz nem messze, mellynek filiája, Dráva Szabolcs, és Kovácshídához is kőzel, egy szigetségben, tavakkal környűl vétetve. Határja három nyomásbéli, búzát leginkább, több veteményt középszerűen terem, erdeje van.

IRATOS. *Nagy Iratos.* Szabad puszta Arad Várm. földes Urai B. Forrai, és Kaszonyi Urak, fekszik Kurtics, Arad, és Varjas között, földgye igen jó.

IRATOS. *Dum Iratos.* Szabad puszta Csanád Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, fekszik Tornyához nem messze, és annak filiája.

IRATOS. *Kis Iratos.* Szabad puszta Csanád Várm. földes Ura Szalpek Uraság, ez is Tornyának filiája.

IRAZ. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

IRÉG. Mezö Város Tolna Várm. földes Ura G. Vitzay Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik kies térségen, a' Simontornyai

nyai járásban, 's az Uraságnak jeles kastéllyával díszes, élet tartó ház is van benne, határja jó, vagyonnyai jelesek, és külömbfélék.

IREG. *Megyes Ireg.* Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, Tengődhöz tartozik.

IRHOLCZ. Olahúl *Jahlova.* Oroszúl *Vulkhovecz.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai egyesült ó hitűek, fekszik Taracz vize partyán, n. kel. Alsó Neresznitzéhez $\frac{1}{2}$, n. nyug. Nyagovához is $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, mindenben hasonló Ganya Helység' határjához, piatza Szigeten három mértföldnyire.

IRINY. Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. lakosai leg inkább reformátusok, és egyesült ó hitűek, fekszik Károlyhoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Porteleknek és Dengelegnek szomszédságában, az Ér mentében, földgyei 3 nyomásbéliek, tiszta búzát, kukoritzát, és zabot bőven termenek, erdeje van, szőleje nints, piatza Károlyban.

IRISTYE. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik Hockcsi, és Puchovhoz közel észak felé, földgye sovány, vagyonnyai selejtesek.

IROTA. Elegyes magyar, és tót falu Borsod Várm. földes Ura B. Mesko Uraság, lakosai katolikusok, és oroszok, fekszik Borsodhoz fél mértföldnyire, Felső Vadásznak filiája, fája tűzre, és épületre van, szőlö hegye is van, szántó földgyei középszerűek, piatzozása távól esik.

IRSA. Elegyes magyar, és tót falu Pest Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, számos zsidók is lakják, Albertinak tő szomszédságában; Czeglédhez, és Szent Mártonyhoz is két mértföldnyire fekszik, számos boltok, kortsmák, és mészárszékek vagynak benne, a' határjának egyik része homokos, vagyon mindenféle gabonája, szénája, kevés bora, de fája nints.

IRSA. Szala Várm. földes Urai Inkei, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Salomárhoz közel, és annak filiája.

ISA. *vagy Isza.* Elegyes falu Komárom Várm. földes Ura a' Szent Tamási Prépostság, melly az Esztergomi fő Káptalanbéli Kanonoksággal állandóúl egyesülve van,

lakosai katolikusok, fekszik a' Dunához közel, Komárom alatt 1 mértföldnyire, határja középszerű, egy részét az árvíz néha el önti, hasznos piatza nem meszsze van.

ISA. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura Medgyesi Somogyi Uraság, fekszik Kovátsi mellett, határja jó termékenységű, 's földgye mivel jobban miveltetik, mint Kovátsinak határja, ezt felül haladgya, réttyei is jók.

ISÁK. Magyar falu Pest Várm. földes Urai B. Orcziak, lakosai katolikusok, reformátusok, és zsidók, fekszik Kecskeméthez 4, Szabad Szálláshoz 2, Filep Szálláshoz 1, Vadkerthez pedig 3 mértföldnyire, határja 3 nyomásbéli, melly rész szerént homokos, rész szerént pedig székes agyagos, sok folyó homok halmok foglallyák el határjaikat, kétszeres búzát, és rozsot zabot terem, szénája középszerűen van, szőleje elég, erdeje nints, hanem szép nádas, és halas tava, melly *Kolontónak* neveztetik, spanyol, és más juh, sőt egyéb marha tenyésztetés is nagy gazdasága: gabonájit az előtt Szent Mártonyba hordották a' Dunán, 's az ott meg állapodott kereskedőknek hajóikra; piatzok helyben, és Ketskeméten is.

ISÁKFA. *vagy Izsákfalva.* Magyar falu Vas Várm. földes Urai Somogyi, és más Uraságok, lakosaik katolikusok, fekszik Sárvárhoz 1 mértföldnyire, Ságnak filiája, hajdan jeles kastéllya vala, a' török háborúban lakosai a' szigetekben, és erdőségekben tartózkodtak, míg 1664ben a' Szent Gothárdi győzedelem által sanyarúságaiktól fel nem szabadittattak. Földgye néhol nem igen termékeny, határja szoross, fája van, legelője is.

ISAKÖZ. Tót falu Szala Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Lendvához $1\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Bellatniczhoz közel, és annak filiája, határja a' természetnek sok javaival meg ajándékoztatott.

ISÁP. *vagy Izsáp.* Magyar falu Komárom Várm. földes Ura G. Zichy, és más Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Nagy Megyerhez nem meszsze, határja jó, vagyonnyai külömbfélek, réttyeit a' víz járja.

ISASZEG. Tót falu Pest Várm. földes Ura H. Grasal-

ko-

kovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gödöllőhöz $\frac{2}{4}$, Dányhoz, Kerepeshez $\frac{3}{4}$, Pesthez pedig $1\frac{3}{4}$ *státióra*, határja két nyomásbéli, hegyes, erdős, homokos, és agyagos, ó, és új szőlei vagynak, dohány házi kertyeiben meglehetősen terem, tiszta búzát, rozsot, és zabot is, malmai a' Rákos vizén, és jó vendég fogadója a' helységben.

Isép. Rátz falu Baranya Várm. a' Bellyei Uradalomhoz tartozik, lakosai leg inkább katolikusok, nevezetesíti H. *Eugeniusnak* 1697dikben hív hajókázások, 's életet hordó szolgálattyok, mellynek emlékezetére az említett H. mezején *Sz. Péternek* emlékezetére Szentegyházat építtetett, 's Kastélyt is akart vólt építtetni. Fekszik az ó Duna partyán, Marok, és Dályokhoz is $\frac{1}{2}$ órányira, szántó földgye 3 nyomásbéli, szép tiszta búzát, és egyebet is terem, erdője, legelője, a' két Duna között elég van, a' hol marha, és sertés szállásokat tartanak, halászattyok is nevezetes, szőleje van.

Isép. *vagy Iszép, Zsipos.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Roly Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szedliczéhez közel, és annak filiája, határja középszerű.

Isipfalva. Tót falu Líptó Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Tarnóczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységű, fája tűzre van.

Iskár. Bánátbéli falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Kevereshez egy mértföldnyire, határja is hozzá hasonlító.

Iske. Elegyes magyar falu Ungvár Várm. földes Ura Bánóczi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Ung vize mellett, Pálótzhoz 1 mértföldnyire, Csicserhez sem meszsze, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

Ismény. Magyar falu Tolna Várm. határja a' természetnek sok javaival bővelkedik.

Isnyéthe. *Isnatova.* Elegyes magyar, és orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai reformátusok, és görög katolikusok, fekszik Guthoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, réttyei sóványak, de szántó földgyei termékenyek, és két fordúlóra van osztva, Munkácson

Isó-

két mértföldnyire minden vagyonnyaikat el adhattyák.

Isópallaga. Elegyes Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Böti Uraság, lakosai külömbféjék, fekszik a' Váradi járásban, Mezô Telegnek filiája, határja középszerû, vagyonnyai is.

Ispánk. Elegyes magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Mogyorósdhoz nem meszsze, Nagy Rákosnak filiája, erdeje, legelôje elég van, kereskedésre is jó módgya.

Ispány mezô. *Spanyo pole.* Elegyes tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Kohári, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Jolsvához 1 mértföldnyire, lakosai sok szegeket, és külömbféle fa edényeket készítenek, határja hegyes, réttyei jók.

Ispány rét. Tsárda Borsod Vármegyében.

Ispistye. Bánátféli falu, fekszik Vérsetzhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire.

Istanz. *vagy Istancza.* Zemplén Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, fekszik Keletsénnek szomszédságában.

Istebnik. Tót falu Trentsén Várm. fekszik Orechovnak szomszédságában, határja is hozzá hasonlító.

Isten mezeje. Magyar falu Heves, és Kül. Szolnok Várm. földes Urai Radits, Csernyus, és Szabó Urak, lakosai katolikusok, fekszik Erdô Kövesdtôl ész. 1 órányira, a' Gömör, és Nógrad Vármegyekböl Heves Vármegyébe bé járó helynél, földgyei 's réttyei soványak, az erdejében hamu zsírt fôznek.

Istritz. *Nagy, Kis, és Bongyos Istritz. Ostrahitz.* Három tót faluk Trentsén Várm. földes Urai külömbféle Urak, lakosaik katolikusok, fekszenek Zaj Ugrótztól, 's egymástól sem meszsze, határjaik közép termékenységûek.

István. *Szent István.* Az Sz. Betûben.

Istvánd. Magyar falu Szala Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sümeghez $1\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Ollárnak filiája, határja középszerû, bora meglehetôs.

Istvánd. *Lesentze Istvánd.* Magyar falu Szala Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Egerszeg, és Szalabér között, Lesentze Tomajnak filiája, határja jó,

jó, szôleje is, borait jól eladhattyák.

ISTVÁNDI. Magyar falu, Somogy Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Szigethez két mértföldnyire, az Ország úttyában, Szuloknak filiája, postája is van, határja homokos, fája nints, legelôje jó, eladásra módgya, és szôlö hegye is van.

ISTVÁNDI. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Túr vize mellet, Gyarmathoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Csekének, Kömörônek, Fülesdnek szomszédságában, határja két nyomásbéli, Túr vize veszi körûl, melly ha meg futtya határját, földgyeit soványá teszi, búzát, kukoritzát, zabot középszerûen terem, szénája meglehetôs, Túr vizén jó malmok vagynak, a' hová a' Nyírból is járnak ôrölni, fája elég van, piatza Újlakon $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire.

ISTVÁNFALVA. *Stefanóvce.* Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szombathoz két mértföldnyire, Pudmeritzhez nem meszsze, határja középszerû 3 nyomásra van osztva, terem rozszsa, árpája, zabja, van réttye, szôleje is, erdeje nints, vagyonnyait Posonyban, és Bazinban adják el.

ISTVÁNFALVA. *Stefansdorf.* Elegyes falu Vas Várm. földes Urai a' Csisztertziták, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gothárdhoz $\frac{5}{4}$ mértföldnyire, földgye, réttye sovány, legelôje jó, fája nem sok.

*ISTVÁNFALVA. *Stefanovce.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok.

ISTVÁNHÁZA. Szabad puszta Heves Vármegyében.

ISTVÁNKOVSZKY. Malom Nyitra Vármegyében.

ISTVÁNMEGYE. Magyar falu Bács Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bájához 900, Szent Istvánhoz 400 bétsi ölnyire, határja agyagos, és lapályos helyen fekszik, 's nagyon kevés, lakosai szôlö kapálással, és kézi munkával keresik élelmeiket.

ISTVÁN VÁGÁS. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Szirmai Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Berthóldhoz fél mértföldnyire, mellyhez földgye hasonló, Szinyer Lipócznak filiája.

Iszka. Orosz helység Máramaros Várm. három szakaszra van osztva, úgy mint: Iszka, Pilipecz, és Rosztoka; lakosai ó hitűek, földes Urai többek, fekszik Hideg Patak, Rimula, és Lyachovecznek is szomszédságokban, minden szakasznak határja két nyomásbéli, zabot, és krompélyt bövebben, szénát középszerűen, főzeléket keveset terem, fűzfája vagyon, bor, búza, gabona nélkül szűkölködik, piatzok Huszton, és Dolhán.

Iszkász. *Felső, Alsó, és Közép Iszkász.* Három magyar faluk Veszprém Várm. földes Urai Mártonfalvai, és több Nemes Urak, Felső Iszkász a' S. Vásárhelyi Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszenek Csőszi, és Nagy Szőlöshöz mint egy fél órányira, Felső Iszkásznak filiáji, 's igen jó lelkű Dravetz János nevezetű Plebánusok van, földgyeik jók, búzát, rozsot, 's mindenféle tavaszit teremnek, legelőjök elég, réttyeik is jók, térséges szép makkos, és nyíres erdejek is van, Somlyó hegyén hasznos szőleik.

Isztancs. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai oroszok, fekszik az Újhelyi járásban, Magyar Izsép, és Upornak szomszédságában, hegyes, völgyes, határja 3 nyomásbéli, erdője tsekély, szőleje nints, rét nélkül szűkölködik, piatza Újhelyen, és Kassán.

Isztebnye. Tót falu Árva Várm. földes Ura Rakovszky, és több Uraságok, lakosaik katolikusok, és Lutheránusok, fekszik Velitsnához nem meszsze, és Revisnyéhez hasonlító, határja jó, és szép erdeji vagynak.

Isztebnik. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura a' Nyitrai Püskökség, lakosai katolikusok, fekszik Trentsénhez nem meszsze, Orechonak filiája, földgye termékeny, legelője, fája van, piatzozása közel.

Isztemér. Magyar falu Fejér Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Mórhoz $1\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Iszka Sz. Györgynek filiája, határja középszerű.

Ittebe. *Magyar, és Rátz Ittebe.* Két falu Torontal Várm. földes Ura Kis Uraság, lakosai M. Ittebének reformátusok, Rátz Ittebének ó hitűek, fekszenek egymástól $\frac{1}{4}$, Párdány Modoshoz 1 órányira, határjaik gazda-

gazdagok, és kövérek, szôlejek nints, piatzok N. Becskereken, Temesváron, Csakován, és Pántsován.

IVACSKAFALU. Tót falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitûek.

IVACHNOFALVA. *Ivachnova*, *Ivanova* név alatt.

IVÁCSKÓ. *Nyikopej*. Oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Szatmárhoz $1\frac{1}{8}$ mértföldnyire, Alsó Homoródnak filiája, Réztelekkel, és Hirip Helységekkel határos. Földgye 3 nyomásbéli kétszeres búzát, tengerit, és zabot terem középszerûen, erdeje, kaszállója van, szôleje nints, piatza Szatmáron van.

IVAD. Magyar falu Heves és Külsô Szolnok Vármegy. földes Ura B. Orczy Uraság, és az Ivady Familia, lakosai katolikusok, Péter Vásárának filiája, melyhez fél órányira fekszik, sovány agyaggal egyelített homokos földgye van.

IVÁN. *vagy Ivány*. Elegyes falu Sopron Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Czenktôl téli napkeletre 4 órányira, határja középszerû termékenységû, nevezetes a' jó Kolompokról, mellyeket még Erdélybe is el hordanak.

IVÁN. *Heves. Iván*. Szabad puszta a' Jászságban, nap keletre a' Jász Apáti határhoz kaptsolva.

IVÁNY. Szabad puszta Heves Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik dél. Mindszentnek szomszédságában, nagy erdôségbôl áll, a' Mátra tövében.

IVÁN. *Szent Iván*. Lásd mind az Sz. betûben.

IVÁN. Elegyes német, és rátz falu Baranya Várm. földes Ura H. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Budmérhez, Rátz Petréhez, és Német Palkonyához is közel, egy folyó víz mellet, három nyomásbéli földgye búzát leg inkább terem, erdôje elég van.

IVÁNCSINA. Tót falu Turótz Várm. földes Urai többek, lakosai katolikusok, fekszik Mosóczhoz nem meszsze, földgye termékeny, réttye hasznos, legelôje alkalmatos, fája tûzre, és épûletre van, piatza Mosótzon.

IVÁNCZ. Elegyes tót falu Szala Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dobronakhoz fél mértföldnyire,

Bago-

Bagonyának filiája, külömbféle javai vagynak, de földgyei néhol követsesek.

IVÁNCZ. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Zsigray Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rabtza vize mellett, Csákányhoz fél mértföldnyire, legelője, és fája van; de szántó földgyei néhol soványak.

IVÁNCZHÁZA. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Urai több Urak, Teveltöl tsak egy szekér út választya el, határja leg inkább rozsot terem, de ha szorgalmatosan trágyáztatnak búzát is teremnek, malma is van, mellyet az Ardai víz forgat.

IVÁND. *Ivad* név alatt.

IVÁNDA. Rátz falu Torontal Várm. földes Ura Moszka Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Csakovához 1 mértföldnyire, határja jó, búzát középszerűen, egyebet bőven terem, szőleje is van, piatza Temesváron, Csakován, néha Becskereken is.

IVÁNKA. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Radvánszky Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik a' Sz. Péteri járásban, Bánhorvátnak filiája, földgye termékeny, legelője elég, fája tűzre, és épűletre, szőleje jó, malma alkalmatos.

IVÁNKA. Magyar falu Heves és Külső Szolnok Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Poroszlóhoz, 's Egerhez sem meszsze, földgye termékeny trágyázás nélkül is, nádgya, sássa elég van, folyó vize határjában.

IVÁNKA. Elegyes tót falu Nyitra Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához fél mértföldnyire, javai majd hasonlók felső Szőllöshöz.

IVÁNKA. *Iványi* név alatt.

IVÁNKA. Szabad puszta Komárom Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság.

IVÁNKAFALVA. *Ivantsina.* Tót falu Túrótz Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Túrótz vize mellett, Szent Mihálynak filiája, két szép Templom van benne.

IVANÓCZ. *Ivanovcze.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kochanóczhoz, mellynek filiája, nem meszsze, határja Felső Kohanóczhoz hasonlító.

IVANÓCZ. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai Inkey

key, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kantsócshoz közel, és annak filiája, javai külömbfélék.

IVÁNOVA. Tót falu Liptó Várm. földes Ura Rhády Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág vizéhez közel, Rozenberghez 1 mértföldnyire, Szent Mihálynak filiája, határja meg lehetős, vagyonnyai külömbfélék.

IVANOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Mártonhoz nem meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységű.

IVÁNY. Rátz falu Baranya Várm. a' Dárdai Uradalomhoz tartozik, lakosai ó hitűek, fekszik Baranyavárától $\frac{1}{2}$, és Saróktól $\frac{1}{4}$ órányira, határja három nyomásbéli szép búzát, zabot, és kukoritzát terem, erdője nints, legelője kevés.

IVÁNY. *Nagy Iványi.* Magyar falu Heves és Külső Szolnok Várm. földes Ura az Egri Püspökség, lakosai katolikusok, földgyei trágyázás nélkül is két szántás után termékenyek, legelője elég, réttyei jók.

IVÁNYI. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik a' Kaszonyi kerületben, Ruszkótzhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Munkátson jó módgyok van vagyonnyaiknak eladására, melly 1 mértföld hozzá, és szőlö hegyek is jó van, de szántó földgyei tsekélyek, és fa nélkül is szűkölködnek.

IVÁNYI. Magyar falu Gömör Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rima Szécshez fél mértföldnyire, Csakó mellet, földgye mindent terem, piatzozása közel, a 's 4 mértföldnyire is, legelője elég van.

IVÁNYI. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura Petrovszky Uraság, lakosai reformátusok, fekszik nap. kel. Sós Vertékéhez, ész. Sellyéhez, nap. nyug. Keresztúrhoz, délr. Réfaluhoz közel, határja 3 nyomásbéli búzát leginkább, egyebet pedig középszerűen terem, erdője van, réttye meglehetős.

IVÁNYI. *Ivánka.* Elegyes lakosú portális helység Posony Várm. földes Ura H. Grasalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik nap kel. Cseklésznek, ész. Prátsának szomszédságokban, Posonyhoz $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, híresíti a' földes Uraságnak igen gyönyörű kastéllya, melly

melly kedves, és Hertzegi mulató helyet szolgáltat, ékesítik a' körûlötte lévô épûletek, és a' ritka szépségû Hertzegi kert, mellyben külömbféle mulatsági épûletetskék is vannak, nevezetes bé kerített szigettye is van itt az Uraságnak, melly vadakkal gazdag, és mulatsági kelyekkel ékesíttetett, a' két Dunának folyása között határja 3 nyomásbéli, közép termékenységû, kevés réttyei jók, piatzok Posonyban van, holott vagyonnyaikat jó áron el adhattyák.

IVANOVOSZELLO. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura Zombor Városa, fekszik ugyan Zomborhoz közel, és annak filiája.

IVÁNTSA. Szabad puszta Fejér Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Adonyhoz közel, és annak filiája.

IZA. Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura a' Kir. Fiscus, lakosai ó hitûek, fekszik nap kel. Huszthoz 1, nap nyug. Keselymezôhöz $\frac{1}{8}$ mértföldnyire, Nagy Ág vize hasíttya Herincsétôl, határja két nyomásbéli, terem kukoritzát, zabot, tatárkát, szénája elég, szôleje nints, piatzok Huszton.

IZBUGYA. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai Vitzmándi, és Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik nap kel. Tarnához $\frac{1}{2}$, Natafalvához is $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, gabonát, zabot, jó búzát terem, árpát tsekéllyebben, erdôje nints, mezeje térséges, réttye kevés, malma van, piatza Nagy Mihályon.

IZBUGYA BELA. *Valentoczal.* Orosz falu Zemplén Várm. földes Urai több Urak, lakosai orosz vallásúak, Volicsához, és Horbokhoz $\frac{3}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, zabot terem, középszerûen pedig gabonát, tatárkát, és kölest, árpát 's tavaszi búzát is, bikkfa erdeje van elég, piatza Homonnán három órányira.

IZBUGYA BREZTO. A' B. betûben.

IZBUGYA HOSSZÚMEZÔ. I. HRABÓCZ. A' H. betûben.

IZBUGYA ZBOJNA. A' Z. betûben.

IZGAR. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Vermes, és Jerszegnek szomszédságokban, határja négy nyomásbéli, egy része térséges,

térséges, más része hegyes, többnyire kukoritzát terem, erdeje van, szôleje nints.

IZMÉNY. *Kis Izmény.* Szabad Puszta Tolna Várm. határja közép termékenységû, vagyonnyai is.

IZMÉNY. *Ismény* név alatt.

IZSA, IZSÁP. *Isa, Isdp* név alatt.

IZSÁK. *Isdk* név alatt.

IZSÉP. *Magyar Izsép.* Elegyes magyar Helység Zemplén Várm. földes Ura G. Aspermont, és több Uraságok, lakosai elegyesek, fekszik Isztáncsnak, és Cselének szomszédságában, hegyes, völgyes határja, 3 nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdeje kevés, szôleje nints, rét nélkûl szûkölködik, piatzok Újhelyben, és Kassán van.

IZSÉP. *Tót Izsép.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai elegyesek, fekszik a' Toplya mentében, Varannónak szomszédságában, határja 3 nyomásbéli, erdôje van, az ôszi vetés földgyében nehezen, a' tavaszi könnyebben terem földgyein.

IZSÉPFALVA. Liptó Várm. *Isipfalva* név alatt.

IZVOR. Tót falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik a' Duszinai kerûletben, Ploszkónak filiája, határja sovány, 's leg inkább zabot, és kevés kukoritzát terem.

J.

JABA. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, fekszik Endrôdnek szomszédságában, és annak filiája.

JABALCSA. Rátz falu Krassó Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Krasova, Nermed, Domány, és Franczdorfhoz közel; határja öt nyomásbéli, egésszen hegyes, és köves, csak kevés kukoritzát terem, erdôje van, szôleje nints.

JABLANITZA. Bánátbéli falu, földes Urs a' K. Kamara.

JABLONCZA. Mezô Város Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szénásfaluhoz 1 mértföldnyire, 's az Uraságnak jeles Kastéllyával, és szép Templomával

díszesíttetik. Nevezetesíti az 1704dik esztendôbéli ütközet, mellyben *Rákóczi* gyôzedelmeskedék, határja jó termékenységû, vagyonnyai jelesek.

JABLONCZA. Magyar falu Torna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Tornához $1\frac{3}{4}$ mértföldnyire, 's hajdan *Turóczi* szerént a' Csehek meg erôsítették; réttye jó, legelôje elég, makkja, gyümöltsös fáji hasznosak.

JABLONKA Lengyel, és tót falu Árva Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Trsztenához $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja sovány, vagyonnyai selejtesek.

JABLONKA. *Alsó Jablonka.* Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Papinához $\frac{3}{4}$, és Felsô Jablonkához $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes, agyagos határja két nyomásbéli, leg inkább zabot, egyebet középszerûen terem, bikkfa erdôje van, piatza Homonnán.

JABLONKA. *Felsô Jablonka.* Orosz falu Zemplén Várm. határja Alsó Jablonkához hasonlít; 's bikkfa erdôvel bôvelkedik.

JABLONOVE. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Marsovsky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Marsova mellett, Predmirnek filiája, földgye középszerû, almája sok terem.

JABLONYA. *Tót Jablonya.* Tót falu Zemplén Várm. földes Urai Szirmay, és Kazinczi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Tót Kriva, és Koskóczhoz is $\frac{1}{2}$ órányira, határja 3 nyomásbéli, egyéb vetések felett a' gabonát, és ôszi búzát bôvebben termö, piatzok Homonnán van.

JABOKA. Rátz Klastrom Temes Vármegyében.

*JABOVICZA. Bereg Vármegyében.

JABRIKOVA. *vagy Kralli.* Olvasztó mühely Zólyom Vármegyében.

JABRINKOVA. Tót falu Zólyom Várm. lakosai katolikusok, fekszik Brezno Bányához 1 mértföldnyire, határja meglehetôs.

JABUKA. Két falu Temes Várm. földes Urai a' K. Kamara, fekszik egyik Pántsovához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, a' másik pedig Verseczhez fél mértföldnyire, határjaik jók.

JACZ. *Kis, Nagy, és Német Jácz.* Három tót faluk Nyitra Várm. földes Uraik

Bos-

Bossányi, Gróf Traun, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Nagy Tapolcsánhoz mint egy fél mértföldnyire, földgyei, és réttyei jók, legelőjök tágas.

JAD. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Somogyvárhoz fél mértföldnyire, Osztopánynak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

JAD. Bánátbéli falu.

JÁGER. Tsárda Baranya Vármegyében.

JAGONAK. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vásáros Dombóhoz nem meszsze, mellynek filiája, határja a' természetnek szép javaival meg áldattatott.

JAHODNIK. *vagy Kis Bisztricze.* Tót falu Turótz Vármegy. földes Ura G. Révay Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Szent Mártonnak szomszédságában, és Riadeknek is, földgye jó, fája mind a' két féle van, réttye kétszer kaszáltatik, legelője elég, savanyú forrása hasznos, és egésséges; őrlő, és deszkát fürészelő malma is van.

JAK. *Sz. Georgen.* Népes horvát falu Vas Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kőrméndhez $1\frac{3}{4}$ mértföldnyire, földgye középszerű, legelője, fája van, tserép edényeket is szoktak készíteni.

JAKAB. *Szent Jakab.* Az Sz. betűben.

JAKABFA. Két elegyes magyar falu Szala Várm. földes Urai a' Szalavári Apáturság, és több Urak, lakosaik katolikusok, fekszenek Füred körül, egyik Oroszlánnak, másik Szent Györgi Völgyének filiája, határjaik jók, vagyonnyaikat is jól eladhattyák.

JAKABFALU. Német falu Baranya Várm. a' Bolyi Uradalomhoz tartozandó, lakosai katolikusok, fekszik Villányhoz $\frac{1}{4}$ órányira, földgye három nyomásbéli, búzát, rozsot, zabot, és kukoritzát terem, erdője, legelője is van.

JAKABFALVA. *Jabukováni.* Tót falu Liptó Várm. földes Urai Potornyai, és Pongrácz Urak, lakosai katolikusok, fekszik Okolitsnához 1 mértföldnyiré; Sz. András, és Sz. Iványhoz is közel, legelője elég, földgye középszerű, hegyes, és néhol nehezen miveltetik.

JAKABFALVA. *Jakobsdorf. Jakubov.* Tót falu Posony

Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Malatzkához jó fél mértföldnyire, határja lapály, és homokos, két kerûlôre van fel osztva, terem rozsot, árpát, kendert, van réttye elég, szôleje nints, javaikat Nagy Leván adják el.

JAKABFALVA. *Magyar Jakabfalva. Jakubovjani.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Szeben Városa, lakosai katolikusok, fekszik Szebenhez nem messze, és annak filiája, határja középszerû, réttye, legelôje, fája mind a' két féle van.

JAKABHÁZA. *Jakobshof.* Elegyes falu Vas Várm. földes Ura Saller Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gothárdhoz fél mértföldnyire, Felsô Rönöknek filiája, földgye termékeny, réttye elég, és jó, legelôje, fája is van.

JAKABHÁZA. Szabad puszta a' Kis Kunságban.

JAKABSZÁLLÁS. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Eszterkázy Uraság, fekszik Sárosdnak szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

JAKABVÁGÁS. *Német Jakabvágás. Jakubovani.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Péchy, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Bertholdhoz közel, Sz. Keresztnek filiája, erdeje szûken, réttye, legelôje szintúgy; földgye nehezen miveltetik, de gabonát bôven terem.

JAKABVÖLGYE. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Tahy Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Roskoványhoz nem messze, 's annak filiája.

JAKFA. Népes falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szombathelyhez 3 mértföldnyire, földgye középszerû, vagyonnyai külömbfélék, határja szoross.

JÁKFALVA. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Ragályi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szendrôhöz $2\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Szuhogynak filiája, földgye középszerû, fája tûzre, és épûletre van, legelôje elég.

JAKO. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Tállián Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Csökölyhöz nem messze, és annak filiája, fája, és legelôje van, földgye tágas, de homokos.

JÁKÓ. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura G. Bar-

Barkóczy Uraság, és mások, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Baktához közel, és annak filiája, határja jó, réttyei is, legelője elég, száraz malma helyben.

JÁKO. Német falu Veszprém Várm. földes Ura Megyesi Somogyi, és Szentgyörgyi Horváth Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik az Ország útban Döbröntéhez egy, Tapoltzafőhöz más fél, Pápához harmadfél órányira, határja leg inkább rozsot, zabot, és krompélyt terem, búzát, kukoritzát középszerűen, szőlejek is van, fájok, réttyek, legelőjök szűk, malmok négy, Biton vizén, melly áradásával kártékonykodik a' lakosoknak, két vendégfogadó is van benne.

JÁKÓHALMA. Szabad Jász helység, Tarna vizének nap keleti partyán, lakosai katolikusok, fekszik Jászberényhez 1, Egertől 6, Pesttől 8 mértföldnyire. Nevezetét vette a' Helységnek közepén lévő halomtól, mellyen jeles Szentegyháza építtetett. Már 1357dikben a' Jászoknak lakó helyek vólt, 's itt lakott akkor Csupor Domonkos, Csupor Tamás Bánnak fia. Nevezetesíti még az a' tsatorna is, melly *Torna* vize folyásának könnyebbítésére, 1745dikben ezer ölnyi hosszaságra, és öt ölnyi szélességre, a' Jákóhalmai, Jászberényi, és Dósai lakosoknak munkájával készíttetett, 's a' mostani Nádor Ispányunknak emlékezetére *József* árkának nevezetett. Határja gazdag termékenységű, jó szántó földgyei, kertyei, és tágas legelői, 's nagy szállásaik vagynak, sok marháikhoz képest, fája nevekedő erdejéből van, malmok helyben, borok is terem.

JAKORICS. *Jakovjani.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Péchy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szebenhez nem meszsze, Pécsújfalunak filiája, földgye termékeny, fája elég, réttyei, legelője jó.

JAKUBJÁN. Szepes Várm. lakosai katolikusok, határja tágas, de nehezen miveltetik, legelője, és fája elég van.

JAKUSÓCZ. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Dessőfy Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Porubához 1, Rohozsnyikhoz pedig $1\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, rozsot, és zabot terem, földgye hegyes, kősziklás, erdője van, piatza Sztropkón.

JALNA. *Jelne.* Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Selmeczy K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Garam vize mellett, Keresztfaluhoz 1 mértföldnyire, földgye néhol hegyes, és nehezen miveltetik, fája tűzre, és épületre van, makkja is terem.

JALÓCZ. *Jalóvacz.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura Bán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Bobróczhoz mellynek filiája, fél mértföldnyire, legelője elég, földgyének fele termékeny, $\frac{2}{3}$ része hegyen fekszik.

JALOVA. *Jalovaj.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Pudpolóczknak szomszédságában, és annak filiája, legelője alkalmatos, és mind a' két féle fája van, határja soványas.

JALOVA. *Jalove.* Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Révész Uraság, lakosai görög katolikusok, fekszik nap kel. Sztarina, Darával $\frac{1}{4}$, dél. Sztakcsinhoz jó $\frac{3}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, leg inkább zabot, középszerűen pedig kevés gabonát, árpát, kölest, tatárkát, és krompélyt terem, földgye hegyes völgyes, sárga agyagos, kavitsal egyeles, erdője kevés, piatzok Ungváron, és Homonnán.

JALOVECZ. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Privigyéhez fél mértföldnyire, 's a' Bajmóczi Uradalomhoz tartozik, Rasztosznónak filiája, Csauszához földgye hasonlító.

JALSÓCZ. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdődy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szokalóczhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye középszerű, fája tűzre elég van, fabéli kézi munkájok után van keresettyek, 's a' kő bányában is.

JALSOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Stridóhoz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű.

JAM. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Szuboticzi, Mirkovácz, és Csordának is szomszédságában, határja négy nyomásbéli, egészen térséges, és termékeny, mindenféle gabonát terem, dohányt is, sem erdeje, sem szőleje nintsen.

JAMNIK. Tót falu Liptó Várm. földes Urai Potornyai, és

és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Okolitsnához 1 mértföldnyire, Szent Iványnak filiája, földgyének $\frac{2}{3}$ része közép termékenységű.

JAMNIK. Tót falu Szepes Várm. lakosai katolikusok, fekszik Lőcséhez 1 mértföldnyire, Odorinnak filiája, első KÁROLY Petró kép mettzőnek ajándékozá, mivel a' Magyarok tzimerét, jelesen el készítette; azután Lőtse Városának birtokába jutott.

JANAFALVA. *Jánersdorf.* Német falu Vas Várm. földes Urai a' Csisztertziták, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között, Mura vizéhez közel, földgye termékeny, többnyire síkos, réttye jó, fája, és legelője is van.

JANCSESD. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik a' Szalontai járásban, Magyar Csekének filiája, határja sovány, vagyonnyai selejtesek.

JANCSOK, *vagy Jancson.* Tót falu Bars Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Felső Hámorhoz nem messze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

JAND. Elegyes magyar falu Bereg Várm. földes Urai G. Károlyi, és több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Csorodának szomszédságában, túl a' Tiszán Vitkával által ellenben, réttyei jók, legelője elég, hallal, és gyümöltsel bővelkednek, mind a' két féle fájok sok van, mellyből Debretzenbe, és más áll földi fa dolgába szükölködő helységekbe járván, sok hasznot hajtanak.

JÁNDORF. *Horvát Jándorff.* Horvát falu Mosony Várm. földes Ura H. Esterházy Uraság, lakosai katolikusok, kik német nyelven is beszélnek, fekszik Köptsényhez 1, és Oroszvárhoz $\frac{1}{4}$, Posonyhoz pedig $1\frac{1}{2}$ órányira, sík, és egyenes, de egyszer'smind agyagos, határja három nyomásbéli, leg inkább rozsot, árpát, zabot, és búzát silányabban terem, az erdő fogyatkozását fűzfa neveléssel pótolyák, legelőjök elégtelen, réttyeik térségéhez szabattak, szőllejek nints, piatzok Posonyban, és Nizsideren.

JÁNDORF. *Német Jándorf.* Német falu Moson Várm. a' Magyar Óvári Uradalomhoz tartozandó, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Magyar Óváron felül 2, Rajkához 1,

Posonyhoz pedig 2½ órányira, egyenes határjok három nyomásbéli fekete, és rész szerént követses; földgye, mind ôszit mind tavaszit meg terem, réttye, mezeje, erdeje igen szûken van, piatza Magyar Óváron, vagy Nizsideren.

JANK. Elegyes falu Szatmár Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai katolikusok, ó hitûek, és reformátusok, fekszik nap kel. Csaszlóhoz, dél. Csegöldhöz, nap nyug. Majtishoz, ész. pedig Kis Naményhoz közel. Határja 3 nyomásbéli, fekete agyagos, jó búzat, tengerit, és zabot terem, erdeje szép, kaszállója bôvséges, szôlleje nints, gyümöltsöt termô fákkal bôvelkedik, piatza Szatmáron két mértföldnyire.

JANKA. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

JANKAHID. Oláh falu Torontal Várm. földes Ura Lázár Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Telekhez ½, Nagy Betskerekhez 1 órányira, határja gazdag, erdeje nintsen, vagyonnyai külömbfélék, piatzok N. Becskereken, Temesváron, Pántsován, és Csakován.

JÁNKFALVA. *Námeszka.* név alatt.

JANKÓCZ. *Jankovce.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pákosztó, és Lukasóczhoz is közel, dombos határja három nyomásbéli gabonát, árpát, és zabot terem, erdeje, szôleje nints, piatza Homonnán, és Varannón.

JANKOVÁCZ. Magyar falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Madához 7000, Mélykúthoz 5200 bétsi ölnyire, szántó földgyei búzát, és zabot teremnek leginkább, bora meglehetôs, erdeje nintsen, sem nádgya, vagyonnyaikat Baján, és Sz. Marján eladhattyák.

JANKOVITS. Malom Posony Vármegyében.

JANO. *Janov.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elött a' Kassai Jesovita Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, fekszik Eperjeshez nem meszsze, Radácsnak filiája, határja hegyes, réttye sarjút is terem, legelôje, és fája elég van, Eperjesi piatzozása közel.

JÁNÓCZ. *Janosa, Hansdorf, Janovi.* Tót falu Szepes Várm, földes Ura a' Szepesi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik

Lôtsé-

Lôtséhez 1 mértföldnyire, Vidernyiknek filiája, $\frac{1}{3}$ része határjának termékeny, legelôje elég, fája mind a' két féle van, piatzozása közel.

JÁNOCSKA. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Sztáray Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Bükének szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

JANOFALVA. *Janovavesz.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Bossányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zsámbokréthez 1 mértföldnyire, Tôkés Újfalunak filiája, földgyei középszerûek, javai hasonlók Tôkés Újfaluval.

JÁNÓK. Magyar, és tót falu Abaúj Várm. lakosai katolikusok, fekszik Jászóhoz 2 mértföldnyire, hajdan *Rákótzi* katonáinak, két esztendeig szállást adott. Határja tsak nem minden javakkal bôvelkedik.

JÁNOS. *Szent János.* Az Sz. betûben.

JÁNOSD. Magyar falu Abaúj Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik a' Szikszói járásban, határja jó, fája nints, más javai középszerûek.

JÁNOSD. Elegyes oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Sályi, és Tenkének szomszédságokban, határja gazdag, vagyonnyai külömbfélék.

JANOSFA. Elegyes magyar falu Sopron Várm. Kurialis helység, lakosai katolikusok, és Lutheránusok, fekszik Iván mellett, mellynek filiája, Sopronhoz $5\frac{2}{8}$ mértföldnyire, határja két nyomásra van osztva, terem búzát, rozsot, árpát, tengerit, réttye elég, bora nints.

JÁNOSFA. *Nagy Jánosfa.* Elegyes falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szöcséhez nem messze, mellynek filiája, határja szoross, földgye soványas.

JANOSFALVA. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai reformátusok, Belényesnek filiája, határja gazdag, vagyonnyai jelesek.

JÁNOSHÁZA. Elegyes falu Liptó Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szent Máriának szomszédságában, mellynek filiája, és földgye hozzá hasonlító.

JÁNOSHÁZA. Mezô Város Vas Várm. földes Ura G. Erdôdy

dódy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ság hegye alatt, hajdan meg erôssítetett hely vala, földgye termékeny, réttyei néhol soványosak.

JÁNOSHÁZA. Máskép *Apátza Körmösd.* Elegyes falu Posony Várm. földes Asszona G. Pálfy János Özvegye, fekszik Födémes, Újhely Jóka, Borsava, és Királyfalva között, a' fekete víz mellett; határja középszerû.

JÁNOSHÁZA. Szabad puszta Arad Várm. egyében.

JÁNOSHÍDGYA. Magyar falu Pest Várm. földes Ura a' Religiói Kintstár, a' *Premonstratensisek* birták 1786 elôtt, lakosai katolikusok, fekszik Jászberényhez $1\frac{1}{4}$, Jász alsó Sz. Györgyhöz pedig $\frac{1}{4}$ *Statióra.* Határja két nyomásbéli, tiszta búzát leginkább, árpát, zabot pedig középszerûen terem, földgye fekete, sikeres, egyenes, sem erdeje, sem szôleje nints, földgye minden javitás nélkûl is jó, piatza Pesten van.

JÁNOSI. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Batthyháni Uraság, lakosai katolikusok, Magyar Széknek filiája, külömbféle javai vagynak, de földgyei a' hegyek miatt néhol nehezebben miveltetnek.

JÁNOSI. *Kántor Jánosi.* Magyar, és orosz falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, és reformátusok, fekszik Iklódnak, Hodásznak szomszédságában, határja három nyomásbéli, búzát, gabonát, kukoritzát, kendert bôven terem, erdeje van, szôleje nints, piatza Károlyban.

JÁNOSI. *Kis Jánosi.* Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, határja jó, dohánnya, 's dinnyéje nevezetes, szenet is égetnek, legelôje tágas.

JÁNOSI. Jeles magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Urak, lakosai reformátusok, fekszik Rimaszombathoz közel, Felednek filiája. Itten szûlettetett vala *Jánosi*, a' kinek gondatlansága miatt Fülek elhagyatott. Földgyei jók, el adásra alkalmatos helyei Rimaszombatban, Jólsván, és Rosnyón is, legelôje, fája van, jó fazekakat is készítenek lakosai.

JÁNOSI. Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Csöglye, és Egerallya között, határja az

emli-

említett helységekéhez majd hasonlító.

JÁNOSI. (*Csenger*) Szabad puszta Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Csenger Városa, Csengér Újfalu, és Tyúkod között, szántó földgye búzát, zabot, és árpát terem meglehetősen, erdeje, szőleje nints.

JÁNOSÓCZ. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között, Mura vizétől, 's Hodoshoz sem meszsze, 's ennek filiája, fája tűzre van, de földgye soványas.

JÁNOSKA. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Péchy Uraság, lakosai katolikusok, földgye, réttye hasznos, legelője van, nagyobb piatzozásai Kassán, és Eperjesen.

JANOSÓCZ. Bánátbéli falu, fekszik Pantsovához fél mértföldnyire, határja jó.

JANOVA. Elegyes oláh falu Temes Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai leginkább ó hitűek, fekszik Bentsekhez közel, egy völgyben, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

JANYA. Szabad puszta Tolna Várm. Hartzhoz tartozik.

JÁNYOK. *Alsó, és Felső Jányok.* Két elegyes magyar faluk Posony Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elött a' Sz. Klára Szerzetén lévő Apatzáknak birtokok vala, lakosaik katolikusok, fekszenek a' Csalóközben, Csákánnyal határosok, Nagy Magyarnak filiája, Csákonhoz, Madarászhoz is közel; szűk határjokat két időre szántyák, 's kevés a' réttyek.

JÁR. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Urai Farádi Vörös, és Tallián Uraságok, hasznos erdeje tölgy, és tserfákból áll, határja hegyes, és követses, vizei egésségesek.

JARABA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Bányászi K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Breznyó Bányához nem meszsze, és annak filiája, határja soványas.

JÁRBOS. Bánátbéli falu, fekszik a' Vérseczi kerületben.

JÁRDÁNHÁZA. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, Arlónak filiája, határja közép termékenységű.

JAREK. Német falu Bács Várm. földes Ura Szécsény Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Temerinhez 2300, Új Vidékhez

7200 bétsi ölnyire, egyenes határja leg inkább búzát, és krompélyt terem, erdeje, szőleje nintsen, sem nádgya, piatza Újvidéken.

JÁREMBINA. Szepes Vármegy. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, határjának $\frac{1}{3}$ része völgyes, jó rozsot terem, réttyei is jók, fája mind a' két féle van.

JÁRENDORF. *Német Jirendorf.* Elegyes falu Mosony Vármegyében.

JARKOS. Óláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik erdők között, egy völgyben, nap kel. Hodos, dél. Kujed, nay nyug. Lugozó, ész. Monyoró között, a' Jenői járásban, hegyes, völgyes határja sovány, kevés búzát, 's több kukoritzát teterem, fája elég van, fekvése igen vad.

JARKOSZTO. Régenten *Árkostó*, Bokszegtől tsak egy Árok választya el, Arad Vármegyei falu, fekszik a' Fejér Körösnek bal partyán, nap kel. Monyoróval, dél. Rovina nevű erdővel, nap nyug. Boros Jenővel határos, földgye terem búzát, zabot, kivált tengerit, a' Körös vize néha károsíttya határját.

JARKI. Tót falu Árva Vármegy. lakosai katolikusok, fekszik Kis Usztyával által ellenben, a' Medveczi víz mellett, határja sovány.

JARMATA. *Ó, és Új Jarmata.* Szabad puszták Temes Várm. földes Ura Sándor Uraság, fekszenek Temesvárhoz nem meszsze, határjaik jó termékenységűek.

JÁRMI. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Szálkának, és Nyír Megyesnek szomszédságában, határja térséges, és homokos, gabonát, és kukoritzát leg inkább terem, erdeje, és szőleje kevés, szénából leg inkább vagyon szüksége, piatza Debreczenben hat mértföldnyire.

JARSZEG. falu Krassó Vármegy. földes Ura a' Kir. Kamara.

JÁSD. Tót, és német falu Veszprém Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik északrúl a' Thési hegyek alatt, határja hegyes, szántó földgye elég, réttye kevés, legelője szoross, erdeje elpusztúltt, malmai, és deszka metszője a' határban.

JÁSZ. Falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara.

JA-

Jaszanócz. *Jeszenócz.* Név alatt.

Jász. *Nagy Jász.* Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik a' Bodóki járásban, határja középtermékenységû, vagyonnyai meg lehetôsek.

Jász Berény. A' B. betûben.

Jaszenitza. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Námesztó Városához egy óránnyira, és annak filiája, Biela folyó víz mellett, határja hegyes, mindazáltal meglehetôs termékenységû, lakosai leg inkább juhoknak tartásokból élnek, és vásznakat készítenek, vagyon itt a' földes Uraságnak nagy jövedelmû ser, és palinka fözô háza is, mivel lakosainak kedves, és minden napi itallyok a' pálinka.

Jaszenova. Tót falu Árva Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és többnyire evangelikusok, fekszik Kubinhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, az Ország úttyában, 's az Árvai Uradalomhoz tartozik, itt született vala a' nevezetes *Benzur József*, 's *Jeszenovszky* Nemzetségnek is eredeti helye, határja jó, vagyonnyai külömbfélek.

Jaszenove. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Rajetz Városához nem meszsze, és annak filiája, földgye közép termékenységû, és dombos, piatza közel van.

Jaszenova. *Jaszenhaj.* Tót falu Túrotz Várm. földes Ura Jeszensky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ivantsinához 1 mértföldnyire, határja soványas.

Jászfalu. Elegyes tót falu Komárom Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Perbetéhez, és Udvardhoz egy mértföldnyire, legelôje elég, réttyei tsekélyesek, szôlei középszerû borokat teremnek.

Jászfalu. Szabad puszta, és Tsárda Pest Várm. földes Ura Miskey Uraság, fekszik Csabához, és Tinnyéhez közel.

Jászlócz. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szombathoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Bohunicznak filiája, határja sovány, de jól fövô eleség terem benne, legelôje, mezeje, kaszallója, és fája szûken van,

van, vagyonnyainak eladására alkalmatos módgyok van.

Jászó. *Jasovia. Jósz.* Régi Vár, és magyar mezô Város Abaúj Várm. Hajdani erôsségét, melly *Várhegynek* neveztetett, IVdik *Béla* Király építtette, hogy e' vidéki lakosóknak a' Tatárok ellen menedék helyék lenne: de el sem készûlhetett; midôn a' már Jászói Prépostságnak épûleteivel egyetemben fel dúllattatott, 's el égettetett, a' mint Zsigmond Királynak 1255dikben költ Királyi Levelélôl, 's 1436dikban meg erôssített adománnyaiból, nyilván ki tetszik. És így már ez elôtt virágzott vala ottan a' *Præmonstratensiseknek* Szerzetek. Történt szerentsétlensége után majd két száz esztendeig tsekély épûletek vala, 's könnyen is fel dúlattatott az ellenségtôl. Ez a' szerentsétlenség arra szolgáltatott alkalmatosságot, hogy az akkori Prépost *Stanislaus*, Zsigmond Királyhoz folyamodván, engedelmet kért, és nyertt Klastromjoknak tornyos falakkal való meg erôssíthetésére 1436dikban. Az ide való Rezidentzia, és a' Szentegyház, 's tornyok, olly igen jeles épûletek, mellyek az egész vidéknek nagyobb tekintetet, 's újjabb elevenséget szolgáltatnak. Tekintetet kaptsol ehez a' nevezetes Jászói *Levéltár*, mellyben mind nevezetes mind régi, és fontos Levelek találtatnak. Elég viszontagságokat szenyvedett, a' mint az 1609dik esztendôbéli Ország Rendgyeinek kérésekbôl és ki tetszik, midôn a' Felség a' Jászói, és Turóczi Konventeknek meg újjíttasásokra kérettetett, melly IIIdik Ferdinánd alatt is elô fordúlt vala. Mostani pompás épûletei üressen állanak, 's az Urasági Tisztteknek szolgáltatnak elég tsendes, és valóban úri lakást is. Levegôje igen egésséges, és jó lakást szolgáltat. Határja trágyázást kíván, melly után jól termô, legelôje szoross, fájok elég van mind a' két féle, országos Vásárjaik is helyben, eladásra alkalmatos módgyok a' szomszéd Bányászi Városokban.

Jászó Mintszent. Az M. betûben.

Jászság. *Districtus Jazygum.* Nevezetét vette a' kéz íjjal szolgáltt Kúnoknak felekezetektôl; kik Sz. László Király alatt letelepedvén, Zsigmond Király alátt *Jasones Pharetrarii*, majd *Balistæi*, majd *Philiſtæi* írattattak.

tattak. Lakosai többnyire mind Magyarok. Fekszik Heves Kül. Szolnok, és Pest Vármegyék között, hoszszasága 5, szélessége 3 néhol 4 mértföld, 's gazdag termésû térségbôl áll, tûzi fából szûkölködnek, ámbár nevendék erdôji már gyarapodnak. Két nevezetesebb folyó vizei vagynak, ú. m. *Tarna*, és *Zagyva*. Tarna ered Heves Várm. Bodony, és Parádhoz közel, az után a' Siroki tóból, majd Tarnocza, Bene, Mérges, Gyöngyösi, Rédér és Ago, vagy Fantsali patakokkal öregbedik. Zagyva vize pedig, Galga, Tápió, és Hajta patakokkal nagyobbodik, 's mind a' kettô Jász Mihálytelken felûl öszve folyván, a' Szólnoki Vár alatt a' Tiszával egyesûlnek, 's jó ízû rákokat, és halakat szolgáltatnak. Zagyva réttyei nádalásból is szép hasznot szolgáltatnak, de áradásokkal károkat is tesznek. E' Jász kerûletet két nevezetes árok hasíttya, eggyik Csörsz árkának, másika pedig Kis Ároknak neveztetnek. Lásd felôle *Timont*. Lip. 11. Cap. XIII. Hogy valaha nem Vár helyett szolgáltak, onnan véllhetô, mert közel hozzájok bizonyos halmok vagynak, mellyek Tatár hányásoknak neveztetnek: a' Jász Felsô Szent Györgyi határnál pedig Tábor hegyeknek. Lakosai a' régi Kún Jászoknak maradékai, kik közzé más szabad származásúak is bévétettek. Számok mint egy 40000 tészen, 's egyenlô szabadságokkal, és törvényekkel élnek a' N. és K. Kún kerûleteknek lakosaival. Fôképen a' Nádor Ispánytól függenek, mint Fô Bírójoktól, 's Grófjoktól, a' *Politikumokban* pedig a' F. Királyi Helytartó Tanátstól. Mind öszve 11 lakó helyeket foglal magában, mellyek között 3 Mezô Város, és 8 Helységek vagynak. A' Romai Katolikusok az Egri Püspöki Megyéhez, a' Reform. pedig a' Duna mellyéki *Superintendentziához* tartoznak.

Jasztrabi. Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Trentsénhez 1 mértföldnyire, határja középszerû.

Jasztrabje. Népes tót falu Trentsén Várm. földes Ura Madocsányi Uraság, és mások, lakosai katolikusok, fekszik Zay Ugrótzhoz 1¾ mértföldnyire, Kosztolna Miticznek filiája, földgye termé-

termékeny, legelője, fája elég van.

JÁSZTELEK. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura G. Stárenberg Uraság, fekszik Borsos Berinkéhez közel, mellynek filiája.

JATAZ. Bánátbéli, fekszik a' Versetzi kerületben.

JECSA. *Nagy, és Kis Jecsa.* Két német falu Torontal Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Temesvárhoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, határjaik jó termékenységűek, erdejek, fájok, és szőlejek nintsen, piatzok Temesváron, Aradon, 's Betsén.

JEDLINKA. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, határjának egy része termékeny, legelője van.

JEDLOVA. *Alsó, és Felső Jedlova.* Tót faluk Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai oroszok, legelője nagy, fája van, határja sovány.

JEKE. Magyar falu Szabolts Várm. földes Ura Szögyényi, és több Urak, lakosai katolikusok, 's többnyire reformátusok, fekszik Kis Várdához fél mértföldnyire, és annak filiája, határja minden féle veteményt meg terem, réttye, dohánnya jó, piatzozása közel, száraz malma helyben van.

JEKELFALVA. *Jaklovcze. Jekelsdorf.* Elegyes falu Szepes Várm. földes Ura Jekelfalusy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gölnitz vize mellett, javai középszerűek.

JELENE. *Jelenovo.* Elegyes falu Hont Várm. földes Ura Lusinszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rima Brezóhoz 1 mértföldnyire, Szuha, és Osgyán között, savanyú vizéről nevezetes.

JENELE. Szabad puszta Hont Várm. földes Ura Generalis Lusinszky Özvegye, és G. Szendrey Török Uraságok, fekszik Nagy Szuhának szomszédságában, és annak filiája, szántó földgyei trágyázás után teremnek kétszeres búzát, rozst, zabot, réttye kevés, nagy, és szép erdeje van, terem makkot, és gubatsot bőven.

JELENETZ. *Alsó, és Felső Jelenetz.* Tót faluk Zólyom Várm. földes Ura a' Bányászi K. Kamara, lakosai katolikusok, határjaik középtermékenységűek.

* JELNA. Tót falu Bars Vármegyében.

JELOVA. Tót falu Zemplén Várm. lakosai katolikusok, és oroszok, fekszik Homonna

na Rohuthoz nem meszsze, mellyhez hasonlító.

JELSÓCZ. Elegyes falu Nógrád Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gácshoz 1 mértföldnyire, Vilykének filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

JELSOVA. Major Árva Vármegy. földes Urai többek, fekszik Knyazához közel, és annak filiája.

JENE. Magyar falu Gömör Várm. földes Ura Jeney Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Serkéhez fél mértföldnyire, Sz. Simonynak filiája, határja jó gabonát terem, fája tűzre van, legelője kevés.

JENES. Jó asztali bort termő hegy Szala Várm. földes Ura G. Festetich Uraság, fekszik Kesztelyhez nem meszsze.

JENKE. Tót falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Pálótzhoz 1¾ mértföldnyire, határja jó, vagyonnyai külömbfélek.

JENKE. Szabad puszta Borsod Várm. földes Urai G. Szirmay, és a' Munkácsi Puspökség.

JENŐ. *Boros Jenő*. Elegyes oláh, és magyar mezö Város Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, ⅔ része pedik B. Péterfi Uraságé, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik a' Fejér Körösnek mind a' két partyán, két híd által öszve vagyon kötve, határos nap kel. Bogszeg, dél. Apatelek, nap ny. Gyarmatival, ész. pedig Gurbával, és Bihar Vármegyével, a' Körösnek jobb partyán fekszik régi Vára, mellyben a' katolikusoknak Templomjok van, mellette áll maga épségében a' Török metset is, az előtt népes lehetett e' Város, a' mint azt számos épűlettyeinek omladékai mutattyák. A' Várnak n. k. fekső egyik bástyája szegeletén, látszatik egy négy szegeletű kő e' betűkkel. *Propugnaculum. Hoc Extruxit, Tempore S. M. Gabrielis Haller De Hallérkeö Celsimi Prin. Tran. Consiliarii - - - Coto de Zaránd. AO - - - Boros Jeneö* - - - és egy kevesé alább e' betűkkel. *Brákomi* 1652. *M. HR.* A' Város az előtt *Militare Confinium* vólt, és tsak a' mostani századnak 45dik esztendejében, választatott *provincialis* hellyé. Erdős határja középszerű, terem búzát, árpát, zabot, kivált kukoritzát, bora jó, a' Kö-

rös vizén malma, benne hala, és rákja bőven van.

JENŐ. *Kis Jenö.* Elegyes oláh mezŏ Város Arad Vármegy. lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Agya, Szintye, Nadáb, és Erdŏhegy között, Erdŏhegytŏl a' Körös válaſztya el, a' Posta és az Ország úttyán, Szentegyházát Lovász Uraság épittette, van szép vadas kertye, derék malma, és egyéb szép épületei.

JENŐ. Magyar falu Baranya Várm. földes Urai több Uraságok, az elŏtt a' Pécsi Paulinusoké vala, lakosai katolikusok, fekszik Gödrihez nem meszsze, mellynek filiája, határjának majd minden javai vagynak.

JENŐ. *Kis Jenö.* Magyar falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Káptalan, lakosai katolikusok, fekszik a' Váradi járásban, Mezŏ Telekhez, mellynek filiája nem meszsze, Nagy Váradhoz mintegy 3 mértföldnyire, határja gazdag, vagyonnyai külömbfélek, eladásra jó módgyok van.

JENŐ. *Nagy Janov.* Népes magyar falu Nógrád Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Alsó Bodonyhoz nem meszsze, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

JENŐ. *Boros Jenö. Weindorf.* Német falu Pest Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elŏtt Apátzáké vala, fekszik nap kel *Üröm*, nap nyug. pedig *Solymár* helységeknek szomszédságában, Csobánkához is közel, határja két nyomásbéli, bort leg inkább terem, mellyel bővelkedik, búza, fa, és széna dolgában szűkölködik boraikat az all földre szokták eladni, vagyon egy *Hegyes* nevű kőszikláből álló hegye, erdeje is van, piatza Budán.

JENŐ. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Smideg Uraság, határja jól termŏ.

JENŐ. Német falu Pest Várm. földes Ura Telki Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Telk mellett, nap kel. Zsámbék Városához 1 órányira, határja 3 nyomásra van osztva, terem leg inkább tiszta búzát, zabja, árpája szűken van, erdeje nagy van, melly tölgy, és tserfából áll, lakosai igen szorgalmatosak, kiknek tsinos jól épült házaik vagynak.

JENŐ. *Kis Jenö.* Vecse Székhez tartózandŏ *prædialista* Nemes Helység Veszprém

prém Várm. lakosai magyarok, és katolikusok, fekszik Somlyós Vásárhelyhez, és Tüskevárhoz ½ órányira, határja két fordúlóra van osztva, rozsot, búzát jól terem, gyakor trágyázás után mindenféle tavaszi vetést is, földgye homokos, és nagy része követses, szőlő hegye a' híres Somlyói hegynek dél felől való részén, mellyből tizedet a' Győri Püspök vesz, egy darab erdeje van, három malmai Torna vizén, határja szoross lévén leg inkább borból szerezhetnek pénzt.

JENŐ. *Nagy Jenő. Tüskevár* név alatt.

JENŐ. Szabad puszta Heves Várm. fekszik Czibakházához közel, és annak filiája.

JENŐ. *Diós Jenő.* Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Romhányhoz nem meszsze, és annak filiája.

JENYE. A' Mohácsi határban lévő puszta Baranya Vármegy. mellyben szép szántó földek, rétek, és jó szőlő hegyek vannak, és ugyan a' Mohácsiak által bírattatnak.

JEREBA. Tót falu Zólyom Várm. savanyú vizéről nevezetes.

JERNYE. *Jeravintza.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Uraságok, a' szép kastéllyával díszes, 's élet tárja is van itten az Uraságnak; fekszik Berthóldnak szomszédságában, határja középszerű, réttye elegendő, legelője, fája van.

JERNIK. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik a' Bulcsi járásban, Kladova, Remete, és Toplához is közel, határja 4 nyomásbéli, egészen hegyes, és völgyes, egyedül kukoritzát terem, erdeje meglehetős, szőleje kevés.

JERSZEG. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Vermes, Rafnához is közel, határja 4 nyomásbéli, egy része térséges, a' többi egyenetlen, kukoritzát, és egyebet is terem, erdeje szép, szőleje nints.

JESKOFALVA. *Jeskova, Jeskodorf.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Splényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zsámbokréthez egy mértföldnyire, Divékhez sem meszsze, határja középszerű.

JESZEN. *Nagy, és Kis Jeszen, Jeszenova.* Tót faluk Túrocz Várm. földes Ura Jeszenszky Uraság, lakosai ka-

tolikusok, fekszenek Neczpálhoz ¾ mértföldnyire, Sz. Helenának filiája, IV. BELA alatt *Terra Obusknak* neveztetett. Földgye közép nemű, réttye kétszer kaszáltatik, legelője elég, almás, szilvás, és méhes kertyei vannak.

JESZENA. *vagy Jeszenye.* Tót falú Zólyom Várm. földes Ura a' Liptsei Bányászi Kamara, fekszik Predajnához közel, mellynek filiája.

JESZENICZE. *Kis, és Nagy Jeszenicze.* Tót faluk Trentsén Várm. földes Urai H. Eszterházy, és G. Balassa Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Vág Beszterczéhez mint 1 mértföldnyire, 's patakja hasíttya, határjai hasonlók Stupnéhez, vagyonnyai középszerűek.

JESZENITZA. Bánátbéli falu Temes Várm. fekszik a' Mehádiai kerületben, határja jó.

JESZENO. Tót falu Ungvár Várm. földel Ura Szirmai, és több Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Tibéhez közel, mellynek filiája, határja középszerű, mint vagyonnyai.

JESZENÖ. Hajdani omladozott Vár Zemplén Várm. építtetett a', köz véllekedés szerént Homonnaiak által, 's véllhető az időben, midőn Barkó Vára is virágzott, mellynél tágasabb vala, Homonnához más fél órányira fekűdt; sok viszontagságokat szenyvedett, a' Tatárok miatt; 1544dikben pedig Rákótzi György által egészen le rontattatott, 's azután többé meg nem építtetett.

JESZENÖ. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai G. Vandernot, és G. Csáky Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik ész. Homonnához ½, nap kel. Helmeczhez is mintegy órányira, határja 3 nyomásbéli, gabonát, és zabot középszerűen, árpát, és búzát tsekélyebben terem, erdeje bikkes, réttye nints, piatza Homonnán.

JESZENÓCZ. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Barkótzi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Giglócz, és Zsalobin között, dombos határja 3 nyomásbéli, búzát, és gabonát terem, erdője van, szőleje nints, széna nélkül szűkölködik, piatza Varannón.

JESZENOVA. Elegyes falu Krassó Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Újpalánkához ⅔ mértföldnyire, határja jó.

JESZENOVA. Tót falú Árva Várm.

Várm. földes Urai a' K. Kamara, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Kubinhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

JESZENOVA. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Prónay Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Tót Prónához nem meszsze, és annak filiája.

JESZERO. Vas műhely Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Kukmerhez nem meszsze, 's ennek filiája.

JESZTE. *Jesztitze.* Magyar falu Gömör Várm. földes Ura Sturman Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Serkéhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Gesztetének filiája, földgye középszerű, harmad része soványabb, piatzozásai 2, és 5 mértföldnyire.

JESZTRÉB. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay, és Dezsőfi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Bártfához két mértföldnyire, Lubotinak filiája, határja őszi gabonát is terem, réttyei hasznosak, legelője az erdőn jó, fája is elég van.

JESZTREB. Elegyes Tót falu Ungvár Várm. lakosai katolikusok, fekszik Szénához mellynek filiája nem meszsze, határja jó, vagyonnyai külömbfélek.

JESZTREB. *Tót Jesztreb.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Sulyovszky, és több Urak, lakosai elegyesek, fekszik Toplya vize mentében, Varannóhoz nem meszsze, határja 3 nyomásbéli, erdőjök tsekély, földgye az őszit nehezen, a' tavaszi vetést pedig könnyebben termi.

JESZTREB. Magyar, és Tót helység Zemplén Várm. földes Urai Bernát, Rédey, és Kossút Urak, lakosai elegyesek, fekszik Céke Újlaknak szomszédságában, az Újhelyi Járásban, hegyes, völgyes, homokos határja 3 nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdője tsekély, szőleje nints, rét nélkül szűkölködik, piatzok Kassán, és Újhelyben.

JEZERNICZE. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Jezernitzky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Szoczóczhoz közel, és annak filiája, határja középszerű, de tsak száraz időben terem bőven, fája nints, réttye, legelője jó. Vagyon itt egy 20 ölnyi hoszszaságú mély tó, mellynek mélysége még nem tudatik, 's a' leg nagyobb hidegben sem fagy bé.

JEZERO. *Jeszero* név alatt.

JEZERSZKO. Tót falu Szepes Várm lakosai katolikusok, fekszik Jánosfalvához közel, és annak filiája, fája mind a' két féle vagyon, de határja sovány.

JEZVIN. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Rikos, és Remete között, határja jó, lakosai sok méheket tartanak, bora is terem.

JÓB. *Szent Jób.* Nevezetes Vár vala hajdan Bihar Várm. fekszik Berettyónak tavai között, és négy véd helyekkel vala meg erősítve, némellyek Sz. ISTVÁNIG viszik eredetét, az ellenben bizonyos, hogy a' 16dik században Botskainak birtokában vala, melly tőle el vétetvén, e' vala fő oka a' Tsászártól való elpártolásának. Minekutánna Váradot az Ozmanok el foglalták, Szent Jóbot is meg hódoltatták az Erdélyi zenebonáskodók, mellyet *Heusler* igyekezett vala viszsza venni, 's el is égette a' Várost, de oltalmazván a' bent lévőket a' Váradiak, kéntelenittetett el hagyni a' Várat 1662dikben. Meg erősittették az Ozmanok e' Várat, 's hatalmokban vala 1686dik esztendeig, mig Generalis *Karafa* 4000 német, és 3000 magyar katonákkal ostromolván, 's puskaport tartó tornyokat fel vettetvén, a' feladásra kénszerítette. Az után keveset erősittetett, sőt a' hazai zenebonákban gyakorta sanyargáttatott; nevezetes Apátsága is van, a' mellyről lásd *Georg Pray* Dissertatio de Dextera Sancti Stephani: hanem egyszersmind *Simon Máté* Sz. Pál Szerzetebéli Papnak, 1796dikban ki adott munkáját is e' tzim alatt: De Abbatia Szent Jógh &c. a' mellyben az Apatursságnak viszontagságairől is jelesen értekezik az emlitett könyvszerző.

JÓB. *Szent Jób.* Magyar falu Bihar Várm. lakosai külömbfélék, fekszik az Érmellyéki járásban, a' le irt Vártól nem meszsze, határja gazdag, vagyonnyai jelesek.

JOBAHÁZA. Elegyes magyar falu Sopron Várm. 's nevezetet szolgáltat a' Dőry Nemzetségnek, Kuriális Helység, lakosai katolikusok, és lutheránusok, fekszik Csornához közel, Bogyoszlónak filiája, határja a nyomásban lévén, nagyobb részént jó; terem kiváltképpen búzát, rozsot, árpát, zabot,

bot, tengerit, Sopronhoz 6 mértföld, szôleje, és erdeje nints, sok juhaik, és jó legelôik vagynak.

JOBBÁGY. *Ör Jobbágy.* Vas Várm. földes Urai többek, lakosai katolikusok, fekszik Felsô Örhöz nem meszsze, és annak filiája.

JOBBÁGYI. *Kis Jobbágyi.* Heves Várm. földes Ura G. Révai Uraság, fekszik Szurdok Püspökhöz nem meszsze, és annak filiája.

JOBBÁGYI. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura G. Berényi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Hatvanhoz két mértföldnyire, határja középszerû, vagyonnyai meglehetôsek.

JOBBÁGYI. *Jablung.* Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Veres Toronyhozfél mértföldnyire, Német Szent Mihálynak filiája, némelly nemes Urak is laknak benne, határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélek.

JOBBÁGYI ÚJFALU. Az Ú betûben.

JOBOVITZA. Tót falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai katolikusok, Szuszkónak filiája, határja soványas.

JÓD. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai többnyire ó hitûek, fekszik Konyhának, és Dragomernek szomszédságában, keresztûl follya Jód vize, melly ennek határján Iza vizébe ömlik, határja két nyomásbéli termékeny, mindenféle gabonát terem, erdeje, szénája, marhája bôven van, só hordásból is segítik magokat, *Jezer* tava szép tsukákkal kedveskedik, e' pusztán a' *Kalugyereknek* Szentegyházok meg látható.

JÓKA. *Nagy, Kis, és Újhely Jóka.* Három közel lévô magyar faluk Posony Várm. földes Uraik több Uraságok, lakosai katolikusok, reformátusok, és evangelikusok, fekszenek a' felsô Csalóközben, nap kel. Födémessel, dél. Illésházával, é. Borsával határosok, szigetes határjaik meglehetôsen termôk, fájok, réttyek, legelôjök van; e' határban származik *Kalnok* vize. Veteményes kertyei hasznosak, lakosai eléggé meg szaporodtak, 's némellyek közzûlök jó katonák.

JÓKÔ. Mezô Város, és Vár Nyitra Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vitentzhez, és Lancsárhoz sem

meszsze; a' Vár pedig, melly egyszersmind ez Uradalomnak feje, fekszik a' Várostól fél órányira, egy nagy magos hegyen; leg inkább a' hajdúk laknak benne. Nevezetes a' Városbéli forrás, mellynek Marias a' neve: hanem a' folyó vizet Blavának nevezik, melly sok malmokat hajt; fája tűzre, és épületre van, malma helyben, legelője tágas, réttyei jók.

JOLSVA. *Alnovia*, *Elts Jelsova*. Népes mezö Város Gömör Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Murány hegyéhez két, Pelsöczhöz pedig más fél mértföldnyire, Murány felé a' Város' közepén szép Várhoz hasonlító kastéllyal ékesíttetik; rész szerént Timárok lakják, kereskedök, és szántó vetök, vagynak lakosaik között, kik fa edényeket is készítenek. A' Városnak két nevezetesebb útszája van; épületei között leg nevezetesebb a' Városháza, melly jó intézettel építtetett, Ispotállya in van. Földgye középszerü, de némelly része nehéz mivelésü, legelője elég, fája, malma 's négy Országos vásárja hasznos, a' szomszéd Vas háromoroknál is pénzt kereshetnek.

JOLSVA TAPOLCZA. A' T. betüben.

JOLSVAI. Folyó víz, ered Murányon felöl a' hegyek között, holott minekelötte Jolsvához folyna, Murány vizének hívattatik, mintegy négy mértföldnyire tart folyása, 's Beretkénél foly öszve Sajó vizével.

JÓLES. *vagy Jolesz*. Elegyes magyar falu Gömör Várm. földes Ura G. Andrássy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rozsnyóhoz közel, Kraszna Horka Váralyának filiája, földgyének $\frac{1}{3}$ résse középszerü, legelője elég, fája tüzre szüken van, malma, szöleje Torna Vármegyében két órányira, piatzozása Rozsnyón közel.

JÓN. *Kis Jón*. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, fekszik Rácz Keresztúrhoz közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

JORKAVETZ. Tót falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Szegligethez közel, és annak filiája, határja közép termékenységü.

JÓSAFÖ. Magyar falu Torna Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok,

és reformátusok, fekszik hegyek, és erdők között Jolsva vize partyán, holott három malmot hajt, és vize lágy meleges, határja hegyes, de közép termékenységű.

Josecz. Elegyes magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dobrónakkoz közel, mellynek filiája, határja meglehetős termékenységű, szőleje rész szerént határjában, rész szerént pedig más vidékeken.

Jósza. Elegyes tót falu Ungvár Várm. földes Urai Szirmay., és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sobrántzhoz $1\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Vinnának filiája, határja középsz erű.

Joszás. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik a' Körös mentében, nap kel. határos Guradojjal, n. ny. pedig Józással, minthogy szántó földgyei meredek hegyek, kapával kelletik mivelni, 's azután vetni, vagyon egy Kreminosza nevű völgye, melly kovának való tűz kövekből áll.

Józás. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Halmágyhoz $2\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Monyászának filiája, földgye meglehetősen, terem búzát, kukóritzát, zabot, és gyümöltsöt kevesset, fája makkja van; de marha legelője, nyomása nints, és a' Körös vizének áradásai, határjának ártalmasok.

Jozsefove. Rátz falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik a' Tisza mellett, Szanádhoz, és Török Kanizsához nem meszsze, 's a' *privilegiált* N. Kikindai kerűlethez tartozik, határja 4 fordúlóra van osztva, földgye térséges, és kövér marhákkal bővelkedik, erdeje nints, szőleje kevés, halászattya is van, piatza Szegeden, nádgya jó van.

Józseffalva. A' nagy emlékezetű II. Jósef Tsászár által épűlt Sváb falu Zemplén Várm. lakosai katolikusok, fekzzik Petrahótól nem meszsze.

Józsefháza. Elegyes magyar, orosz, és oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Aranyos Meggyeshez 1, Várallyához 2 órányira. Határja 3 nyomásbéli kétszerest, rozsot, kukoritzát, és zabot meglehetősen terem, földgye térséges, és követses, erdője, szőlő hegye 's

meg

meg lehetős bora van, piatza Megyesen, Várallyán, és Szatmáron.

JOTIS. Banátbéli falu, fekszik Kotsovához ¼ mértföldnyire, határja közép termékenységű.

JOVESTI. Bánátbéli falu a' Karansebesi kerületben.

JUKASHALOM. Tsárda Bihar Vármegyében.

JURAVETZ. *Jursevecz*. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szoboticzához nem meszsze, 's ennek filiája, határja közép termékenységű.

JURGOV. Tót falu Szepes Várm. földes Ura B. Palotsai, és Horvát Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Óraluhoz 1½ mértföldnyire, fája van, legelője is, de határja sovány, kősziklás, hegyes.

JURMANSZDORF. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tartsához közel, Pinkafeldnek filiája, 's az Uraságnak kastéllyával díszesírtetik, itt szűletett a' nemessé lett híres Bétsi könyvnyomtató *Trattner Tamás*, a' ki magának szép nevet, és érteket szerzett, 's elég nevezetes házat építtetett Bécsben; földgye középszerű, fája szűken van, keresettye megletős.

JÚRKO VOLGA. Tót falu Sáros Várm. lakosai katolikusok, határja őszi gabonát is termő, erdeje, legelője van.

JUROM, és TOMI. Két szabad puszták Somogy Vármegy. földes Ura Zichy Uraság, fekszenek Nagócshoz közel, mellynek filiáji, határjaik is hozzá hasonlítók.

* JUROVECZ. Szala Vármegyében.

JUSZKO VOLYA. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Forgács Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Vehécz, Bánszkához közel, N. Abaúj Vármegyével határos, köves határja 3 nyomásbéli, zabnál egyebet nem igen terem, bikkes erdővel bővelkedik, és fekete gömbölyű *Burgus* nevezetű haszontalan kövekkel, a' záporok károsíttyák földgyét.

JÚT. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Marczalitól 11 órányira, Militinnek filiája, legelője középszerű, erdeje nints, halászattya vagyon, a' Sijó vizében, melly a' Balatonból ered, az említett vízen révje is van; de tsupán tsak a' Marosi, melly által

által ellenében van, a' Júti jószág között való közösülés végett.

JUTA. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Battyháni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Kaposi járásban, Hetesnek filiája, bőven termő földgye, 's más jeles javai is vagynak.

K.

KÁB. *vagy Úrkút puszta.* Német falu Veszprém Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ajkához, és Szent Gálhoz is egy jó órányira, határja agyagos homokkal elegyes, hegyes, és völgyes, mindent meg terem, szőleje nintsen; hanem igen nagy bakonnya, és két üveg hutája, fával, makkal bővelkedik, essős időben szénájok is terem az erdőben, vize szűken van.

KÁB HEGYE. Veszprém Várm. hajdani erős Várától vette nevezetét, fekszik Vázsonyhoz nem meszsze, 's tetője olly magasra emelkedik, hogy a' bakonyi erdőségnek tetőjit felűl haladván, az egész vidéket szemlélhetni róla.

KABA. Magyar mező Város Bihar Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusók, fekszik Debretzenhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Baránd, és Püspök Ladányhoz is közel, határja őt nyomásbéli, terem búzát, zabot, árpát, tengerit, marhát, és méheket is tartanak.

KABA. *Kis Kaba.* Szabad puszta a' Nagy Kúnságban.

KABLÁS. Szállás Esztergom Várm. Bajnához közel, mellynek filiája.

KABOLA POJANA. A' P. betűben.

KABOLD. *Kodelsdorf, vagy Kobersdorff.* Vár, és mező német, 's zsidó Város Sopron Várm. Sopronhoz $2\frac{6}{8}$ mértföldnyire, földes Ura H. Eszterházy Uraság, hajdani igen régi épűlete már elenyészett, a' mostanit pedig G. Kéri Uraság építtette, nevezetesíttetett e' Vár Zrínyi, és Frangepánnak történeteik által, kik is Csáktosnyáról ki szorittatván, bajos lappangásaik után, midőn majd a' Tsászárhoz akarnának járúlni engedelméért, majd a' félelem viszsza tar-

tartóztatta ôket; ide érkeztek; mint hogy pedig sok tseléd vala velek, ki kérte vala G. Kéri, hogy mindnyájoknak szállást nem adhatna, és így tsak hat hat embert hagynának, magok mellett. Reá állottak a' Vitézek, 's alig menének bé a' Várba, midôn annak hídgya fel vonattatott, 's rabságjokat egyszerre szemlélték 1670dik esztendôben. Más nap ôket G. Kéri, számos felfegyverkeztetett követôkkel Bétsbe kiséré. Belsô épületbéli készületei a' Várnak hétszegû, ékességekkel jelesen intéztettek, a' mezô Városnak határja hegyes helyen fekszik, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Fraknóhoz más fél mértföldnyire, határja soványas, szôlö hegye tsekély, van savanyú vize, és mind a' két féle fája elég.

* KACZE. Szepes Várm. földes Ura a' K. Kamara, faja tûzre van, épületre pedig az Uraságnak engedelme mellet, a' Pilhovi erdôkröl, egyéb javai tsekélyek.

KACZORLAK. Elegyes magyar falu Szala Várm. földes Ura Inkei, és más Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kapornakhoz 1 mértföldnyire, földgyei ha jól miveltetnek közép termékenységûek, fája vagyon, legelôje szûk.

KACZVING. Magyar falu Szepes Várm. földes Ura Horvát, és Palocsai Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Labshoz nem meszsze, mellyhez határbéli tulajdonságai majd hasonlók.

KÁCS. Elegyes magyar falu Borsod Várm. földes Ura Tibold Uraságnak maradékai, lakosai katolikusok, fekszik Darótznak szomszédságában, legelôje elég, fája tûzre, és épületre, szôlô hegye is van, malma helyben.

KÁCSÁND. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Kazinczy, és Aiszdorfer Uraságok, lakosai Római, és görög katolikusok, fekszik Falkushoz, és Márkhoz is $\frac{1}{4}$ órányira, dombos, 's többnyire térséges határja három nyomásbéli, búzát, gabonát, és zabot, árpát, és tengerit is terem, erdeje van, szôleje nints, bôvelkedik száraz esztendôben legelôvel, piatza Nagy Mihályon, és Újhelyben.

KÁCSÁND. Szabad puszta Sáros Várm. fekszik Krivány, és Tartza mellett.

KÁCSFALU. Tót helység Szepes Várm. földes Ura a'

K.

K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Pilchovhoz nem meszsze, és annak filiája.

KÁCSFALU. Rátz falu Baranya Várm. a' Dárdai Uradalomhoz tartozik, lakosai ó hitûek, fekszik Dardától ½, és Laskafalútól 1 óránya-ra, határja 3 nyomásbéli, a' Dráváig terjed, búzát, de kivált zabot, és kukoritzát bôven terem, erdeje bôven, legelôje még bôvebben van, ha víz áradás nints, szarvas marhákat, és sertéseket sokat nevelnek.

KACSIK. Tsárda Abaúj Vármegyében.

KACSORLAK. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Inkey, és más Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kapornakhoz 1 mértföldnyire, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

KACSOTA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szent Lôrintzhez, 's Mindszenthez is közel, földgyei, és réttyei középszerûek, van a' határban erdeje, de szôleje nints, piatza Pécsen.

KÁDÁR. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katokikusok, és ó hitûek, határja közép termékenységû.

KADARCS. Szállás Szabolts Vármegyében.

KADARKÚT. Népes magyar falu Somogy Várm. földes Ura Somsics, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik hegyes helyen, szôleje saját határjában, 's fája tûzre van.

KADÁRTA. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura a' Veszprémi Káptalan, lakosai reformátusok, fekszik Rátótnak, és Hajmáskérnek szomszédságában, Veszprémhez mintegy ¾ mértföldnyire, Rátótnak filiája, szántó földgyei termékenyek, 's leginkább bôvelkednek rozzsal, kétszeres búzával, és zabbal, malma közel, piatza Veszprémben.

* KADER. Bánátbéli falu, fekszik Kevereshez ⅔ mértföldnyire, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

KAGYA. *Nagy, és Kis Kagya.* Két szabad puszták Bihar Várm. földes Urai G. Toldy, és több Urak, fekszenek, Székelybíd, Szent Miklós, Szent Jób, Szent Imre, és Diószegnek szomszédságokban, határjok dombos, melly leg inkább bort, és igen jót terem.

KA-

KAJAL. Magyar nemes falu Posony Várm. földes Urai C. Boronkay, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és más vallásúak, Plébániája 1780dikban állíttatott fel; és az előtt Galántához tartozott, G. Batthyáni Fülep nevezetes *fundátziót* tett a' Plébánusnak tartására, fekszik Galantához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja középszerű, réttye, erdeje van.

KAJÁND. Szabad puszta Komárom Vármegyében.

KAJÁNFÖLDE. Magyar falu Szala Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sümeghez 1 mértföldnyire, Káptalannak filiája, határja néhol homokos, vagyonnyai középszerűek.

KAJÁR. Magyar falu Győr Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Bakonybéli *Benedictinus* Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik a' Sokoróallyai járásban, Kis Pécsnek szomszédságában, Győrhöz, és Pápához 1 mértföldnyire, hegyes, és dombos határja 2 nyomásbéli, rozsot inkább, búzát középszerűen terem, erdeje szép, szőleje is van.

KAJÁR. *Balantonfö Kajár.* Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai G. Zichy, G. Batthyáni, B. Révai, és más Uraságok is, lakosai kevés katolikusok, többnyire reformátusok, fekszik Veszprémtől $2\frac{1}{2}$, Fejérvártól 2 mértföldnyire, Lepsénynek filiája, földgye termékeny, legelője elég, réttyei jók, szőleje határjában, malmai közel, fája nintsen, piatzozása Veszprémben, határjában esik Balaton tavának is egy darab része, holott a' híres fogas halak, és süllők halászhattyák. Akarattya nevű pusztatska is van hozzá, melly a' K. Kamaráé.

KAJÁSZÓ SZENT PÉTER. Fejér Várm. földes Urai többek, fekszik Válhoz nem meszsze, és annak filiája.

KAJATA. *Kajatitze.* Elegyes falu Abaúj Várm. földes Urai Keltz, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Füzérhez közel, határja középszerű, épületre való fája kevés van, a' nevezetes piatzoktól távól esik.

KAJATA. *Kajatitze.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, az előtt az Eperjesi Jesovita Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, fekszik Berthóldhoz fél, Eperjeshez pedig 1 mértföldnyire, határ-

tárjának egy része soványas, réttye tágas, legelője, és erdeje szükségekre elég van.

KAJD. *Nagy Kajd.* Elegyes falu Vas Várm. földes Urai Svotich, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szombathelyhez egy mértföldnyire, Szent Lőrintznek filiája, síkon fekvő földgyei termékenyek, réttyeik jók, fájok elég, eladásra is jó módgyok van.

KAJDACS. Magyar falu Tolna Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sár vize mellett, Sz. Lőrintzhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, földgye többnyire termékeny, Sár vizen nádgya elég, a' Dunától két órányira fekszik, erdeje, és szőleje nints, eladásra jó módgyok van.

KAJDACS. *Kis Kajdacs.* Szabad puszta Tolna Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Kajdacshoz nem meszsze, és annak filiája.

KAJDANO. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Kaszonyi járásban, Rákos, és Várallyához $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Rákosnak filiája, határja 2 fordúlóra lévén osztva, tengerit terem, legelő, és fa dolgában szűkölködik, Munkátson piatzozása egy mértföldnyire.

KAJMAD. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, fekszik Tolnához közel, és annak filiája.

KAJNA. *Orosz Kajna.* Tót és orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik nap kel. Hrubóhoz 1, dél. Poroszlóhoz $1\frac{1}{2}$, Porubkához 2, ész. Sztropko Olykához $1\frac{1}{2}$ órányira, határja hegyes, völgyes, két nyomásbéli, zabot teremnek, erdőjök vagyon.

KAJNA. *Tót Kajna.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Büdeskúti Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Domasához $\frac{1}{2}$ fertálynyira, Varannóhoz pedig $1\frac{1}{2}$ órányira, hegyes határja 3 nyomásbéli, gabonát, zabot, és árpát terem, erdője van, szőleje nints, rét nélkül szűkölködik, piatza Varannón.

KAJSZA. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához fél mértföldnyire, és annak filiája, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék.

KAJSZA. Tsárda Nyitra Vármegyében.

KAJ-

KAJTET. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura a' Religyói Kintstár.

KAK. Orosz falu Szatmár Várm. földes Ura Gáspár Uraság, lakosai ó hitüek, fekszik Szatmárhoz, és Udvarihoz is $\frac{1}{2}$ órányira, határja 2 nyomásbéli bokros, tövises, fűzes, terem búzát, kukoritzát, zabot keveset, erdeje szőleje nints, szamos vizének árja károsíttya határját.

KAK. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és többnyire reformátusok, fekszik Keszthelyhez nem meszsze, határja három nyomásbéli, terem leg inkább gabonát, árpát, zabot, kölest, kukoritzát, kendert 's egyebet, erdejek vagyon a' Hernád vizén túl, nedves esztendőben szénájok bőven terem; Hernád vizén túl *Sisót* nevű pusztája, piatzok Miskolczon, Sikszón, és Aszalón.

KÁKA. Szabad puszta Békés Vármegyében.

KAKACSÉNY. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura az egyesült Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Gyigyisent, és Köszvényeshez $\frac{1}{4}$ órányira, határja búzát, és tengerit középszerűen terem, melly térséges, és hegyes, erdeje van.

KAKAD. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Ditrichstein Uraságnak örökösei, lakosai egyesültek, és refomátusok, fekszik Diószeghez 1 mértföldnyire, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai is jelesek.

KAKARO. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik nap kel. Fejér Köröshöz, Lunkához, dél. Kiskindiához, ész. Grossalhoz is közel, az Ország úttya mellett lévő hegyeken. Földgye közép termékenységű, terem búzát, zabot, tengerit, kendert; gyümőltse, és szilva palinkája néha sok van, kereskednek az erdőben pénzen vett fával.

KAKASD. Elegyes német falu Tolna Várm. földes Ura G. Festetich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Völgyesi járásban, határja a' természetnek majd minden javaival bővelkedik.

KAKASFALVA. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Tapoltsánhoz egy mértföldnyire, Nagy Jásznak filiája, legelője szoross, fája tűzre nints, de

de szőlö hegye termékeny, piatzozása Bajmótzon.

KAKASFALVA. *Kakasovcze.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Eperjeshez 1 mértföldnyire, Sóvárnak filiája, határja Gyülvézhez hasonlító.

KAKAT. Szabad puszta Heves Várm. földes Ura Borbély Uraság, fekszik folyó vizénél, Kenderesnek filiája, határja a' marháknak hízlalásokra alkalmatos.

KAKI. Szabad puszta Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik N. Bajomhoz közel, és annak filiája.

KAKICS. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' Szent Lőrinczi járásban, Marosának, Monósókornak szomszédságában, lakosai marha nevelésből, és fakó szekerek' készítéséből szereznek pénzt, a' szomszéd Vármegyében adván el azokat, földgye, réttye közép termékenységű, erdeje van, szőleje nints, piatzok Pétsen, Siklóson, Szigeten.

KÁKONY. Rácz falu Pest Várm. földes Ura a' Kalotsai Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik a' Sárközben, Bajához $\frac{1}{2}$, Szeremléhez pedig $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja három nyomásbéli, homokos a' földgye, rozsot, és zabot terem, szőleje kevés, erdeje elég van, valamint szénája is, piatza Baján, mivel a' Dunához közel fekszik, halászattya is van.

KÁKONYI. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura G. Zsigrai Uraság.

KAKOVA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara lakosai ó hitűek, fekszik Karas vize mellett, Kernésa, Nagy és Kis Tikvánhoz közel, határja négy nyomásbéli, többnyire csak kukoritzát tefmesztenek lakosai, erdeje nints, szőleje kevés, postája van, Karass vizén pedig szép kő hídgya.

KAKUCS. Szabad puszta Arad Várm. földes Ura Edelspacher Uraság, fekszik Elekhez közel, és annak filiája.

KAKUCS. *Magyar Kakucs.* Magyar, és oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Haller Uraság, lakosai ó hitűek, és reformatusok, fekszik ész. Tötös, dél. Százfalvához $\frac{1}{4}$ órányira, határja 2 nyomásbéli, földgye térséges, köves, kétszeres búzát, zabot középszerűen te-

rem, erdeje, szôleje nints, piatza Váradon.

KAKUCS. *Oláh Kakucs.* Oláh falu Bihar Várm. földes Urai Buday, és Servánszky Urak, lakosai ó hitûek, fekszik ész. Össi, dél. Dubricsonyhoz ¼ órányira, térséges sovány, köves földgye, kétszerest, búzát, zabot is keveset terem, erdeje, szôleje nints, piatza Váradon.

KAKUCS. Magyar, és tót falu Pest Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Hartyánhoz ¼ órányira, mellynek filiája, 's az Uraságnak e' helyen jeles gazdaságbéli épûletei vagynak, mellyhez nagy szôlô van ragasztva, és élésház, a' szép erdônek tövében; határja középszerû, valamint vagyonnyai is, száraz malma helyben van.

KÁL. *Sajtoskál.* Az S. betûben.

KÁL. *Sajtoskál.* Magyar falu Sopron Várm. földes Urai G. és N. Niczky Uraságok, a' kiknek két lakó, és gaszdasági épûleteivel díszesíttetik, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Csepreghez 1, Sopronhoz 4⅝ mértföldnyire, lapos két nyomásbéli határja középszerû, búzát, zabot, gabonát, 's egyebet is terem, réttye kevés, juhai számosak.

KÁL. Magyar falu Heves, és Kül. Szolnok Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik K. Gyôrhöz nem messze, 's a' Dôbrei Uradalomhoz tartozik; földgyének nagyobb része trágyázás nélkûl is termékeny, réttyei jók, Gyöngyösi, es Egri piatzozásai nem meszsze, legelôje elég, itatója a' folyó vizén, malma helyben van, szôleje nints.

KÁL. *Alsó, és Felsö Kál.* Magyar faluk Szala Várm. földes Urai Kulcsár, Forintos, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' kissebb Kapornaki járásban, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék.

KALACSA. Temes Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, fekszik Orczidorfhoz nem meszsze, 's annak filiája.

KALACSA. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik Belényeshez 1 mértföldnyire, földgye terem búzát, tengerit, erdeje elég van, szôleje nints.

KALAMÁSZOSHÁZAK. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság,

ság, Almamellyékhez tartozik.

KALÁSZ. Magyar falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik *Gímeshez* nem meszsze, mellyhez földgye hasonlító, Verebélynek filiája, határja középszerű.

KALÁSZ. Rátz falu Pest Várm. földes Ura Vattai Uraság, a' kinek a' Duna parton gabona tarházá van, és malmok is, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Csobánkához fél órányira nap nyug. a' Dunával is határos, Pómáznak filiája, határbéli középszerű horait, az idegeneknek helyben szokták el adni, búzája terem középszerűen, legelője jó, fája, erdeje tágas, szűkölködik széna nélkül, piatzozása Budán, és Szent Endrén.

KALÁSZ. Szabad puszta, Bars Vármegyében.

KALÁSZ. Tsárda Nyitra Vármegyében.

KALASZNÓ. Német falu Tolna Várm. földes Ura G. Aponyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Berényhez dél. közel, Kapos vizéhez is, Szakadacsnak filiája, határja a' természetnek sok javaival bővelkedik.

KÁLD. Elegyes magyar falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Keményes allyai járásban, 's Káldi Uraság kastéllyával ékeskedik, földgye termékeny, legelője, fája elég van, szőlö hegye is.

KALENO. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmai Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Grajnicza, és Vidrányhoz $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes határja két nyomásbéli, zabot, tatárkát, és krompélyt terem, erdeje vagyon, szőleje nints, széna nélkül szűkölködik, piatza Sztropkón, és Vatannón.

KALCHGRÚBEN. Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Sopronhoz $2\frac{4}{8}$ mértföldnyire, egy völgyben, Kaboldnak filiája, határja sovány, szőllö hegye nints, réttye kevés, erdeje meszsze van, vagyonnyai meglehetősek.

KALINA. *vagy Kalinka.* Tót falu Zólyom Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Végles Hutához közel, és annak filiája, határja soványas.

KALINA. *vagy Kallina.* Elegyes oláh falu Krassó

Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Rafnik, Zsurcsova, Székáshoz is közel, határja négy nyomásbéli, melly egészen hegyes, egyedûl kukoritzát terem, erdeje van, szôleje nints.

KALINFALVA. *Alsó Kalinfalva.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai egyesûltt ó hitûek, fekszik nap kel. Dombóhoz $\frac{1}{2}$, nap ny. Ganyához is ugyan $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, Határja két nyomásbéli, földgye homokos, követses, hegyes, és völgyes, terem zabot, tatárkát, tengerit, és krompélyt, erdeje van, szálfáknak szállításából is élôdnek, piatzok Szigeten van.

KALIST. Elegyes falu Zólyom Várm. földes Ura a' Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Podkonitzához közel, és annak filiája.

KALK. Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, Dobrának filiája.

KÁLLÓ. *Kék Kálló.* A' Berettyónak egy ága, Bihar Várm. Eszlár alatt szakad bé belôle, 's az Esztarj, Konyári, Derecskei, Földesi határokon keresztûl menvén, Rábé tájékán ismét a' Sárrétybe viszsza megyen, az elôtt itten benne jó féle gyöngyöket is találtak.

KÁLLÓ. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, 's más félék, fekszik Miskóltzhoz fél napi járó földre, Sajó Galgócznak filiája, fája tûzre van, legelôje elég, szôlö hegye, és fája épûletre nints.

KÁLLÓ. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura a' Váczi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Hatvanhoz $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja soványas, vagyonnyai selejtesek.

KÁLLÓ. *Kis Kalló.* Elegyes falu Szabolcs Várm. földes Ura Kállai Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik a' Nádudvari járásban, két nyomásbéli földgyei tiszta búzát, és rozsot teremnek trágyázás nélkül is, piatzozása Debretzenben, legelôje elég, fája tûzre van.

KÁLLÓ. *Nagy Kálló.* Elegyes mezô Város Szabolcs Várm. földes Ura Kállai, és Depauli Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Nádudvárhoz nem messze, négy országos vásárja, postája, és salétrom fôzô háza is van.

KÁL-

KÁLLÓ SZEMJÉN. Az S. betûben.

KÁLLÓ. *Mintszent Kalló. Köves Kalló.* Magyar faluk Szala Várm. földes Urai a-mannak több Uraságok, ennek pedig a' Veszprémi Püspökség, melly Szent Békallyának filiája, lakosai külömbfélék, határjaik termékenyek, boraik jók.

KÁLLÓS. *vagy Kálos.* Elegyes magyar falu Szala Vármegy. földes Ura a' Kapornaki Apáturság, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Grótthoz fél mértföldnyire, Kehidának filiája, földgye közép termékenységû, legelôje, szôleje jó, borait el adhattya, fája, malma is van.

KÁLMÁNCSA. Magyar falu Somogy Várm. a' Babotsai járásban, földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Csokonyától a' mellyhez tartozik 2 mértföldnyire, Szulovnak filiája, ámbár valamelly része határjának, melly 2 nyomásra van osztvan homokos, és tavas; de mivel legelôje tágas, makkja, fája, malmai vannak, el adásra jó módgya, fô képen kukoritzája sok terem, abrontsal is kereskednek, mellybôl nevezetes hasznot vesznek bé. E' falunak északi szélén találtatnak egy régi Templomnak, és Klastromnak dûledékjei, 's a' falu fekvésébôl, és némelly nagy épûleteknek, még most is imitt amott ki tetszô hellyeibôl, úgy látszik, hogy hajdan népes hely vala.

KÁLMÁND. Sváb falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Károlyhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Kaplonynak filiája, szántó földgyei három nyomásbéliek, búzát, dohányt bôvséggel teremnek, erdeje van, szôleje nints, piatza Nagy Károlyban.

KÁLNA. *Kis Kalna, Mala Kalnitza.* Magyar falu Bars Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Barshoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, fája tûzre, és épûletre van, földgye termékeny, réttye, legelôje elég, malma helyben, eladásra, és keresetre jó módgya Szent Benedeken, majorsága jeles.

KÁLNA. *Nagy Kálna.* Elegyes magyar falu Bars Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az elôbbentôl nem meszsze, földgye termékeny, réttye számos,

legelője elég, fája is, malma helyben, a' szomszéd szőlőkben keresetre módgyak, és Léva mezö Városban is.

KÁLNA ROSZTOKA. *Rosztoka* név alatt.

KÁLNA. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai ó hitüek, fekszik a' Szinai járásban, határja rozsot, árpát, és zabot termö, legelője elég, fája tüzre, és épületre van, piatza Ungváron, Nagy Mihályon, és Homonnán.

KALNIK. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai több Urak, lakosai leg inkább ó hitüek, fekszik a' Kaszonyi járásban, határjában szőlö hegyei vannak, Munkátsi piatzozástól, a' hol vagyonnyaikat el adhattyák tsak egy, és $\frac{1}{2}$ mértföldnyire fekszik, mind a' két féle fája van, határja sovány.

KÁLNÍS. *Kalnist.* Tót falu Sáros Várm. lakosai katolikusok, fekszik Hanusfalvához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Karátson mezönek filiája, határjának egy nyomása soványas, ketteje jó; réttye kétszer kaszáltatik, legelője, és erdeje elég van.

KALNITZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura B. Mednyánszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Betzko Vár alatt, fél mértföldnyire, földgye termékeny, szőlös kertyei is vagynak.

KALNITZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik az elöbbeni mellett, földgye jól termö, fája, legelője, réttye van.

KÁLNO. *Kalinovo.* Népes tót falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, de leg leg inkább lutheránusok, fekszik Berzenczéhez nem meszsze, melynek filiája, Ipoly vize mentében, határja jó, savanyú vizén kivül, tsörgö patakjaiban, kivált Szlano vizében, tsukák, és menyhalak is vagynak, erdeje, réttye elég van, malma helyben, piatzozása 1 mértföldnyire Losontzon, és Gátson, ide tartoznak Etthre Lehota, és Kisfalud puszták is.

KÁLNOK. Német falu Moson Várm. az Óvári Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik a' Duna partyán, Óvártól 1 órányira, határja három nyomásbéli, földgye majd agyagos, majd kövitsel egyelitett, terem búzát, rozsot, zabot, árpát, erdejek van, réttyek, legelöjök

lôjök szûken, határját részszerént keríti, egy *Kálnak* nevezetû ér, melly a' Dunából Halászin alól eredett, és Magyar Kemle felett ismét bé szakad a' Dunába.

KÁLÓCZ. Elegyes magyar falu Fejér Várm. földes Úra G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Sárvize mellett, határja közép termékenységû, vagyonnyai is.

KÁLÓCZFA. Elegyes falu Szala Várm. földes Úra Farkas Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az Alsó Lendvai Uradalomban, Cseszregnek filiája, legelôje, fája, makkja van; de határja homokos, és néhol sovány.

KALOCSA. Érseki Város a' Sólti járásban Pest Várm. földes Ura a' Kalotsai Érsek, lakosai katolikusok, fekszik az úgy nevezett Sárközben, a' Dúnához egy kis órányira, Hajóshoz 2, Nádudvarhoz 3, Bajához 5 mértföldnyire. Nevezetének eredetéröl külömbféle véllekedésben vagynak az Írók, bizonyosabb felôle az, hogy hajdan nevezetes meg erôsíttetett, népes, és elég jeles Város vala, melly díszét a' hadak, az Ozmanok, és az idônek viszontagságai rongálták. *Bél Mátyás*, és *Seiler* le írták hajdani ékességeit, újjabb fényre kezdette hozni e' Várost Nagy Méltóságú Gróf Csáky Érsek 1725dik esztendôben, a' ki mind az Érseki kastélyt, mind pedig a' Városnak Szentegyházát építtette, nevezetesen öregbíttette annak utánna, Hert. Batthyányi József, mostani Magyar Ország Primássa, az elôtt vólt Kalocsai Érsek, a' ki mind az említett Szentegyházat tökélletességére hajtotta, mind pedig tornyokkal, harangokkal, és orgonával fel ékesíttette. Több jó tetemenyei között *Convictust* állíta, sôt újj kastélyt is építtete itten, mellyet az után néhai Báró Patatics végeztetett el, és nevezetes kertel ékesítette. Jeles Könyvtárt is hagyott itten Hertzeg Batthyáni Ô Eminentziája, 's külömbféle drága Templomi ékességeket, sôt Patikát is állíttatott fel. A' Káptolanbéli Uraknak újjabb lakásait pedig Mélt. Patatits Érsek építtette, nyári mulató lakása az Érsekségnek *Hajóson* van, mellyet hasonló képen Hertzeg Batthyáni Ô Eminentziája építtetett. Valamint az említett Érsekek nevezetes jó tételeményeik által öregbítették Kalocsa Városát;

úgy valóban példásan ki mutatta Fô Méltóságú G. Kollonich László ô Excellentziája is, mert az Érseki Kastélt újabban alkalmaztatta, a' Hajósi nyári Kastélyt egy emelettel fellyebb vétette, más külömbféle jó tételményein kivûl pedig, a' szerentsétlen 1796 esztendôbéli tûz által, meg károsíttatott Szentegyházat, és tornyokat, újonnan fel építtette; melly épületre többet költött Ô Excellentziája 50 ezer forintnál. A' Piáristáknak szép oskojajok vagyon itten; mellyet *Primás Ô Eminentziája* fundált. Lakosai a' lent különôsen termesztik, mellynek magvát el adyák, szállásaikat kint tartyák, és egy egy tagban több házakat is szemlélni, mellyekben víz árja, és nyári munka idejében, a' lakosok tselédestôl kin tartózkodnak, vasas nevezetû duna ér, a' hely mellett foly el, határja terem tiszta búzát, zabot, árpát, kukoritzát, jó fekete, 's néhol agyagos a' földgye, laposabb részén pedig széna sok terem, nádgya, szôleje van, de erdeje nints.

KALÓCSA. Orosz falu Máramaros Várm. melly ôt szakaszokra (*vicusokra*) van fel osztva, úgy mint *Imsad*, *Negrovecz*, *Horb*, *Ó Falu*, (*Sztariszello*) és *Lázi*, földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik nap k. Német Mokrához 3, d. Kövesligethez 6, n. ny. Szinevérhez 1 órányira, minden szakasznak határja 2 nyomásbéli, leg inkább zabot, és krompélyt terem, szénát középszerûen, fözeléket keveset, bôvelkedik erdôvel, és havasi legelô hegyekkel, búza, bor, és kukoritza nélkûl szûkölködik, piatzok Huszton, Tecsôn, és Visken van.

KALOCSA. Szabad puszta Vas Várm. földes Ura Gróf Festetics Uraság.

KALONA. Szabad puszta Mosony Vármegyében.

KALONDA. Magyar falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Ipoly vizéhez közel, Losonszhoz pedig 1 mértföldnyire, Battiknak filiája, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék.

KALONDA. *Kis Kalonda*. Szabad puszta Nógrád Várm.

KALOSA. *Alsó*, *Felsö Kalosa*. Két magyar faluk Gömör Várm. földes Urai Drászkóczy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és refor-

formátusok, fekszenek Gömörhöz ¾ mértföldnyire, földgyeik jó gabonát termők, piatzozások két, 's három mértföldnyire, legelőjök van elég, 's mind a' két féle fájok is, malmok a' szomszédságokban.

KALOTA. Oláh falu Bihar Várm. földes Urai több Urak, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Gálosházához fél órányira, határja kitsiny lévén csak egy nyomásbéli, mindent szűken terem, földgye hegyek, és kőszikláből állók, erdeje van, szőleje nints, némellyek Élesdről, a' N. Váradi Sóházhoz só hordásból is élősködnek.

KALSA. Magyar falu Abaúj Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Fűzérhez két mértföldnyire, Szilvás Újfalunak filiája, határja középszerű, hasonlító Ránkhoz, azon kívül, hogy legelője nem igen elég.

KALTENBRUN. *Hidegkút, Kaltenstein.* Levél név alatt.

KALUGYER. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Kristyórhoz közel, zabot, búzát, tengerit keveset terem, hegyes, völgyes, soványas a' földgye, erdeje is van.

KALUSSA. *Kalus.* Tót falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Zsobrántzi járásban, Vinnának filiája, határja jó, réttye, fája, legelője elég van.

KALYAVA. Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hernád vize mellet, Krompakkal által ellenben, határja középszerű, vagyonnyai meglehetősek.

KÁM. Magyar falu Vas Várm. földes Urai Rosti, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Rummal által ellenben, Szombathelynek filiája, határja néhol vizes, szoross, és nem igen termékeny, fája van.

KAMÁNFALVA. *Keménfalva, Kamena.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Szerdahelyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Tapolcsánhoz más fél mértföldnyire, Alsó Ludánynak filiája, fája tűzre van, legelője elég, szőleje termékeny, piatzozása Bajmóczon, és N. Tapoltsányon, malma helyben, földgyei, és réttyei jók.

KÁMÁNHÁZA. *vagy Kamahdza.* Elegyes magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó

só Lendvához 1 mértföldnyire, Eleknek filiája, határja meglehetős termékenységű.

KAMARÁS. *Kis Kamarás.* Szabad puszta Csanád Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Tornyához közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KAMARÁS. Szabad puszta Arad Vármegyében.

KAMENECZ. Liptó Várm. malom, és tsárda.

KAMENICZA. *Alsó, és Felső Kamenicza.* Két elegyes faluk Bars Várm. földes Urai amannak több Urak, ennek pedig Kosztolányi Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek Privigyéhez 1 mértföldnyire, Glak hegyéhez közel, a' honnan le folyó patakjok, egy papíros, és 4 őrlő malmot hajt, határjaik középszerűek, vagyonnyaik külömbfélék.

KAMENICZÁN. *Kamenitze.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Nozdrovitzky, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Illavával által ellenben, Bolesovnak filiája, földgye termékeny, legelője, fája elég van.

KAMENA PORUBA. *Poruba* név alatt.

KANOCZA. Magyar falu Komárom Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Érsek Újvárhoz más fél mértföldnyire, Szemőnek filiája, nádgya elég van, legelője, gyümöltsös kertyei jók, számos kaposztás földgyei is vagynak, határját töltésekkel is szokták óltalmazni.

KAMOCSAHÁZA. Magyar falu Szabolcs Várm. lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Ibrányhoz nem meszsze, mellyhez hasonlító határja van.

KAMON. *Kis, és Nagy Kamon.* Két elegyes magyar faluk Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Szombathelyhez nem meszsze, határjaik jól termők, vagyonnyaik külömbfélék.

KAMOND. *Nagy, és Kis Kamond.* Két magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Erdődi Uraság, Kis Kamondban bírnak több Nemes Urak is, lakosai katolikusok, 's többen evangelikusok is, fekszenek egy mástól $\frac{1}{4}$ óránnyira, két nyomásbéli határjaik rozsot leginkább, és jó dohányt teremnek, kaszállójok bővséges száraz esztendőben, de sásasok, erdejek is vagyon, Kis Kamondnak határja szűk,

pénzt

pénzt szereznek dohányból, 's szőlőket a' Somlyói hegyen tartanak.

KÁMOR VÁRA. Hajdani Vár vala Nógrád Várm. épűlt Nógrádtól északra fél mértföldnyire.

KAMUL. *Kis, és Nagy Kamul.* Két Szabad puszták Békes Vármegyében.

KANAK. Rátz falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Sz. Margitához egy mértföldnyire, határja homokos, és agyagos, de legelője, 's réttyei is jók, marhákkal bővelkednek, piatzok Versetzen.

KANIZSA. *Canisia.* Mezővároś Szala Várm. földes Urai külömbféle Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Iharoshoz két mértföldnyire.

Eredetét vette, e' hajdan az egész vidéknek erőssége, ama nevezetes *Kanizsai* Nemzetségtől, melly azt építeni kezdette, 's nevezetét is tőle vévén ma is fenn tartya. Régi erősségének, és e' Város fekvésének is minéműségét emlékezetben hagyta *Istvánfi* L. XXXII. p. 774. 11. Sokáig birtokokban vala e' Város, és hajdani erősség Kanizsaiaknak, míg végre *Kanizsai Urszulát* feleségűl vévén Nádasdy Tamás ennek birtokába jutott, a' kitől 11. MAKSZIMILIÁN B. Monostorral el tserélte vala. Mihelyt az erősség ennek hatalmába esett, azonnal el annyira meg erőssíttetett, hogy a' benne lévő őrizetnek segedelme által, az egész szomszéd tartományoknak bástyája, és óltalmazó erőssége vala, 's a' körűl lévő kissebb kastéllyoknak meg erőssíttetések felől is törvényt hoztak vala a' Rendek. *Decr.* MDLXXIV. Art. XIII. Szerentsés vala *Kanizsa* Vára. míg *Tahy* vólt annak Fő Kapitánnya, mert ámbár tsak száz katonákkal oltalmazá azt, mindazáltal példás vitézséggel el verte az Ozmanokat, a' kik ide Sziget Várából jöttek éjjel vélletlenűl, noha akkor lábaira beteges vala: de minekutánna *Alapi Gáspár* leve útánna a' Fő Kapitány, ki kémlélvén az Ozmanok, hogy a' mieink, 's kivált *Alapi*, a' farsangi mulatozásban nagyon el merűlt vólna, tsalárdság által, bé rohanának a' Városba, 's mindeneket fel törvén, prédával meg terhelve mentek el, a' Várnak sérelme nélkűl. Lásd *Istvánfit* Libr. XXV. p. 532. és *Orteliust* Part. I. p. 119.

Annak-

Annakutánna 1577dikben a' ménkő ütött vala bé a' Várba, 's a' fel lobbant puskapor által igen nagyon meg károsíttatott, 's azon kivül 300 őrzők haltak meg e' szerentsétlenség miatt, és a' Várnak Fő Kapitánnya is hozzá tartozóival egyetemben. Még szerentsétlenebb esete vala 1590dik esztendőben, melly a' föld indúlás által, és a' raboknak felgyújtott nagy égések által származott, midőn tsak nem az egész Város el égett. Ámbár lehetőképen meg újjíttattak annakutánna épületei, mindazáltal *Herbersteinnak* késlelkedése miatt az Ozmanok által ostrom alá vétetettetett. Lásd felőle *Istvánfit.* Libr. XXXII. pag. 761.

Eléggé gondoskodott ugyan a' Tsászár, hogy az ellenség az ostromtól elhajtathassék, de mint hogy ezek magokat alkalmasan helyheztették, a' mieink pedig eleséggel nem igen bővelkedtek, *Paradisius* akkori Fő Vezérnek félelmes meg gondolatlan siettetése miatt a' Vár 22. Octoberben fel adattatott az Ozmanoknak, szabad elmenetel engedtetvén az őrzőknek, 's egyebeknek, melly vakmerő tselekedetéért kevessel e' szerentsétlen tette után, a' Tsászárnak parantsolattyára meg is ölettetett.

Ennek utánna a' kis Hazzán Passa vevé hatalma alá a' Várat 900. Ozmanokkal, míg serege sok kérleléseire szerentsésen meg szaporodott, és ámbár a' Tsászáriak igyekeztek vala meg akadályoztatásokban, észre vévén érkezéseket Bélá Vár, és Víz Vár között; de károk nem tellyesíttetett. Szerentsésen folytatták az alatt a' Traszáriak a' Várnak ostromlását, mert már a' Várnak két védhelyei, a' Várnak belső kapuja felett vólt magas toronnyal egyetemben egészszen le rontattattak, 's ha a' bástyák, és tavas motsárok az ostromlókat nem akadályoztatták vólna, bé rontást tehettek vólna a' mieink: de ezzel az ellenség meg nem tsökkent bátorságában, sőt inkább a' mieinkre minden lehető móddal tűzeltek vala. Annakutánna *Orfeusnak* intézete alatt fákkal, és külömbféle zsákokba tömött eszközök által kívánták, 's munkálodtak és elég fáradságosan a' Tsászáriak, hogy a' posványon által a' Várhoz menedék helyet készíthetnének; de kevés foganattal, mert észre vévén az

ostrom-

ostromlottak *Orfeuſnak* meg lövettetését gyakorta ki rohanának a' Várból még pedig az ostromlóknak nem kevés károkra. Végre maga FERDINÁND is majd szerentsétlen leve, *Maximiliannal*, és a' több Fô Tisztekkel egyetemben, mert észre vévén a' nagy világosságot az Ozmanok a' Királyi sátorban, egyenesen belé lôttek, szerentsére sérelem nélkül. Győzedelmeskedvén az alatt *Merkurián* az Ozmanokon a' Budai *Muratesnek*, és *Ibraim* Vezérnek fejeket, mellyek a' Tsászárnak ide küldettettek, fel szegezék a' Várbélieknek szemléléſekre, hogy a' Várnak fel adattatását ez által siettetnék. Nem hogy meg félemledtek vólna azért az Ozmanok, sôt inkább elkeseredvén bosszú állásra gerjedtek fel, és a' mieinket rész szerént visszanyomták, rész szerént pedig a' berontástól vitézûl meg akadályoztatták, melly történt vala 1601. 28dik Octob. Segedelmekre érkezett ugyan a' Tsászáriaknak 6000 gyalog, és 2000 lovas néppel *Rozvurm*, de az ôszi alkalmatlan idô, és a' sok ki állott sanyarúság miatt meg tsökkent ereje a' hadi népnek, és az ostromlás is hidegedni kezdett. Eleget törekedett ugyan *Rozvurm* fel gyújtani az ostromlásnak tüzét; de mind az idô, mind a' sok nyomorúság ellankasztván végre a' hadi sereget, az ágyúk a' földbe fagyva, a' sátorok, és puska por tûz által emésztettek meg, a' betegek pedig nem lévén módgyok a' Tsászáriaknak elvittetésekre az Ellenségnek szánakozására, vagy kegyetlenkedésére hagyattatván, fel oldattatott az ostrom, és a' Vár az Ozmanoknak jármok alatt maradott, 's ámbár gyakorta szerentséjeket próbálgatták a' Magyarok, de többnyire sikeretlenûl. *Kolonics* is igyekezett hadi fortély által vélletlenûl meg lepni az ellenséget, a' kiket ki tsalván a' Várból 200zat közzûlôk levágtak katonái, 30tzat pedig el fogták. de a' Vár tsak ugyan épségében meg maradott. Azután ismét más fortélyt gondolt, és egy frantziát mint szökött katonát bé küldvén a' Várba, szerentsésen hamuja alá temettette az épületeket általa, 's majd birtokába jutott a' Várnak. Meg hallván e' szerentsétlenséget az Ozmanok 16000 embert gyüjtöttek hirtelen öszve, és a' Várat, éjjel nappal serényen dolgoz-

gozván, egészszen meg újjíttották, 's 16 nagyobb ágyúval régi hadi eszközeiken kivül, meg is erôssítették. Azutánna való 1604dik esztendôben pedig az Ozmanoknak gondatlanságjok miatt el égett vala, 28dik Májusban, melly tûz egész nap, és éjjel tartott vala, és nem tsak az épületeket, hanem még a' véd helyeken lévô óltalmazó ágyúkat is nagy részént haszontalanokká tette. Sikeretlen vala e' Várnak *Zrínyi*, és más Fô Tiszteknek igazgatások alatt vólt ostromlások is, 's végre nem is kissebbség nélkûl óldattatott fel, mellyet *Strozius*, eléggé igyekezett levelei által el hárítani, és a' szennyet tsupán *Zrínyire* ruházni. Minthogy pedig a' Kanizsai Ozmanok a' szomszéd vidékeken kártékonykodtak; el tökélltetett végre, hogy a' Vár tsendes ostrom alá vétettessék G. Battyáni Ádám által, mellé rendelvén Gróf Zichy Istvánt is, melly ostrom el is kezdetett *Juliusban*, 's már e' hónapnak 13dik napján, egy ágyú lôvésnyire közelítének a' mieink a' Várhoz, és az meg érni kezdett vetést egészszen fel égették, sôt még a' trûröket is, hogy az elességét mindenképen meg fogyaszthassák az ellenségnek. Egész nyáron ostrom alatt tartatott ekkor a' Vár, és gyakorta való kissebb véres tsatázások is történtek, 's a' többek között *Czam Huszsádim* levél vivô is elvesztette fejét, minekutánna a' Várnak, és az ôrzôknek állapottyokat ki vallotta vala, 's feje *Csikvíz István* Gyôri seregeknek Tisztye által a' kapu eleibe függesztetett. Fel adattatván annakutánna Sziget Vára a' Tsászárnak 1690dikben; meg intettek vala tôlök a' Kanizsaiak, hogy a' Várat, meg hódolván már a' szomszéd erôsségek is a' Tsászárnak, adnák fel, és így sem eleségjek, sem szabadító segedelmek nem lévén, a' Kanizsaiak nem hogy reá állottak vólna, sôt inkább elkeseredének 's ismét újjabb ki rohanásokat tettek az ostromlókra; sôt 200 ökröt el is vettek vala a' Magyaroktól, és már közel valának velek a' Várhoz, midôn *Batthyáni* reájok ütvén azokat majd mind ki ragadta kezeik közzûl, sokakat el is fogván az ostromlottak közzûl. Ismét kirohantak ez után is az ostromlottak, és véres tsatát is okoztak; de utollyára érezvén

vén a' közelgetô veszedelemnek súllyát, hogy a' kevés hátra lévô eleséget meg kiméllyék, szabadon el eresztették a' Keresztényeket a' Várból. Azután is próbálták szerentséjeket újjabb, még újjabb kirohanásaik által; de végre meg törettetvén erejek, tanátsot tartottak a' Várnak fel adattatása felôl, 's kézeseket váltván, úgy egyeztek meg *Batthyáni* Fô Vezérrel, hogy a' mint Sziget Vára fel adattatott, úgy *Kanizsa* Vára is fel adattassék, minekutánna azt LEOPOLD meg erôssítette. Igy jutott viszsza Kanizsa Vára a' Tsászárnak hatalmába 90ven esztendôvel azután, minekutánna el vétetett, kétszer sikeretlenûl ostromoltatott, és gyakorta haszontalanúl próbáltatott, 1690dik esztendôben 13 *Aprilisnak* utolsó ostromoltatásának 10dik hónapjában. Azt mondgyák némellyek, hogy egy Aga által Batthyáninak küldettetvén a' Várnak kúltsai, egy arany lántzra kötve, selyembe takarva; ezeket a' szavakat izente vala a' Várnak vólt Fô oltalmazója. „*Vedd által e' kultsokkal eggyütt, ezt az erôsséget, mellyhez hasonló az Ozman birodalomban nintsen.*“

Ugyan akkor adattattak által 60 külömbféle ágyúk, sok puska por, és igen gazdag fegyver tár. Illyen viszontagságai után 1702dik esztendôben a' Tsászárnak parantsolattyára az egész erôsség le rontattatott, 's annak utánna Kis Kanizsával, Sepetnekkel, Sormással, Esztrenyével, Tetyeházával egyetemben Gróf Batthyáni Lajos, akkori Nádor Ispánynak birtokába jutott.

Épületei középszerûek, oskolájok, mellyben a' T. Piarista Atyák tanítanak nevezetes, vásárjai hasznosak, és elég népesek, 's e' vidéken leg híresebbek. Néhai *Huszti Györgynek* születése helye, határbéli földgyei jók, malma helyben, el adásra, és keresetre jó módgyok van.

KANIZSA. Ó *Kanizsa*, az elôtt *Rév Kanizsa*. Magyar, és rátz mezô Város Bács Vármegy. földes Ura a' K. Kam. lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik a' Tisza mellett, Szentához 11600, Martonóshoz 3800 bétsi ölnyire, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, szarvas marhákkal, juhokkal, búzával, kölessel, és jó dohánnyal bôvelkednek, kis fûszfa erdeje is van; nevezete-

zetesek töltései, és hídgyai, el adásra, és kereskedésre is jó módgyok van, piatzok Szent Márján, helyben, és Szegeden.

KANIZSA. *Kis Kanizsa.* Hajdan erősség vala Csongrád Várm. fekszik Martonoshoz nem meszsze.

KANIZSA. *Rátz Kanizsa.* Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dráva vizétöl nem meszsze, határja közép termékenységű, vagyonnyai is olly formák.

KANIZSA. *Török Kanizsa.* Elegyes magyar, és rátz falu Torontal Várm. földes Ura Szerviczky Uraság, lakosai katolikusok, többen ó hitűek, fekszik Rátz Keresztúrhoz, és Jozsefovához nem meszsze, ide tartoznak a' Buszkai dohány kertészek is, négy nyomásbéli határja térséges, fekete, és bőven termő, sok külömbféle marhákat, 's kivált juhokat tartanak lakosai, erdejek nints, de nádgyok van, szőlejek alkalmatos, piatzok Szegeden.

KANKÓ VÁRA. Hajdani omladozott Vár Ugocsa Vármegy. eredete homályban vagyon, fekszik Nagy Szőlősköz északra közel, egy hegyen, *Bél Mátyás* hajdani Ugocsa Várának vélli, mivel a' régi íratban elő fordúl felőle emlékezet illy formán; *Ubi Petrus quidam Plebanus de Zeüleüs, et de Ugota,* melly szerént véllhető, hogy Szőllőshöz Ugocsa Vára olly közel vala, hogy az Isteni tiszteletet egy Pap mind a' két helyen folytathatta.

KANO. Elegyes magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Ragályhoz ¾ mértföldnyire, Zádorfalvának filiája, földgye elég van, 's meg lehetős termékenységű, réttye száraz, és kevés, bora meglehetős, mind a' két féle fája van, piatzozása 6 mértföldnyire Rozsnyón.

KANORA. *Ukliva Kanora.* Tót falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Valótzhoz nem meszsze, és ahoz hasonlító.

KÁNY. Tót falu Abaúj Várm. földes Urai Szirmay, és más Urak, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Garadnától nem meszsze, legelője szűk, határja közép termékenységű.

KÁNYA. Magyar falu Tolna Várm. lakosai katolikusok,

ok, fekszik a' Simontornyai járásban, határja a' természetnek sok javaival bővelkedik.

KANYAHÁZA. *Kelinyest.* Elegyes oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, és más Urak, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Újvárhoz fél mértföldnyire, Köszeg Remetéhez egy órányira, határja 3 nyomásbéli, hegyes, dombos, agyagos, búzája kevés, hanem kukoritzája, és zabja elég terem, erdeje van, szőleje tsekély bort termő.

KANYÁNKA. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Bajmóczi Prépost, lakosai katolikusok, fekszik Lázárhoz nem meszsze, és annak filiája, Dubnitzához sem meszsze, mellyhez hasonló a' határja.

KANYAPTA. Folyó víz, ered a' Hillói hegyekben, le írását lásd Abauj nevezet alatt.

* KANYÁR. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura a' Leleszi Prépostság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Kékeshez nem meszsze, 's határja is hozzá hasonlító.

KÁNYA VÁR. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Dobronokhoz 1 mértföldnyire, Pákához sem meszsze, mellynek filiája, földgyei nem igen termékenyek.

KAP. *Alsó Kap.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Galgóczhoz egy, és $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Alsó Merasicznak filiája, réttyeik középszerűek, földgyeik jól termők, fájok, és legelőjök elég van, piatzozások Galgóczon.

KAP. *Felső Kap.* Tót falu Nyitra Várm. az előbbenyihez közel, földes Ura Bertalanfy Uraság, lakosai kasai katolikusok, földgye jó, fája nintsen elég, réttye, legelője szoross, szőlő hegyei soványak

KAPASZ. Kis puszta Hont Várm. birtokosa Majthényi, és Horvathi Urak, fekszik Ipolykeszi, és Balog között, 2 nyomásbéli szántó földgyei jó, a' szomszédok számos, és jó dohányt termesztenek itten, réttye száraz.

KAPCZA. Elegyes tót falu Szala Várm. földes Ura Hert. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Lendvához közel, és annak filiája, Mura vize mellett, mellynek ki öntései alkalmatlanittyák; de másként

jó termékenységû, határja van.

KAPI. *Rabniczhof.* Magyar falu Győr Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai evangelikusok, fekszik a' Tóközben, Czakóházának szomszédságában, Rábcza vize mellett, Győrhöz 3 mértföldnyire, földgyök termékeny, réttyek, az egész Tóközben leg jobb, legelôjök elég van, piatzok Győrben, Mosonyban, 's másutt is.

KAPI. Omladozott Vár Sáros Várm. földes Ura a' Kapi Uraság, fekszik Eperjeshez nem meszsze. Épittetett 1310dik esztendôben, sok viszontagságokat szenyvedett 1685dik esztendôben, 's Tökölinek hatalmában vala, és a' Tsászárnak Sultz Vezérje hodoltatta meg. Rákóczinak hadakozásakor pedig 1711dikben *Kecczer András* által fel égettetett, 's az ólta pusztán áll.

KAPI Tót falu Sáros Vármegy. földes Ura Kapi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az említett Vár alatt, Ispotállya is vagyon, határja jó termékenységû, fája tûzre szûken, réttyei jók, legelôjök elég, el adásra jó módgyok van, és közel.

KAPISOVA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Bártfához egy mértföldnyire, Dupsinhoz sem meszsze, mellynek filiája, határja közép nemû, fája van, vagyonnyaik külömbfélék.

KAPLÁT. *Kaplatovce.* Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Galgóczhoz nem meszsze, mellynek filiája, határja középszerû, tûzre való fája szûken van.

KAPLONY. Elegyes falu Szatmár Várm. földes Urai G. Károlyi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, reformátusok, és ó hitûek, fekszik Károlynak, és Kalmandnak szomszédságában, itten vagyon a' *P. Franciscanusoknak* Templomjokban, a' Gróf Károlyi méltóságos *Familiának* temetkezô helye. Határja két nyomásbéli, búzát, zabot, kukoritzát jól terem, erdeje, szôleje nints, piatza Károlyban.

KAPNYIL. Szatmár Várm.

KAPOCSÉNY. Magyar, és oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Sányhoz $\frac{1}{2}$ órányira, határját minden esztendôben

vetik,

vetik, melly hegyes, völgyes, térséges, sovány, agyagos, búzát, tengerit, zabot középszerûen terem, erdeje nints.

KAPOL. Magyar, és Sváb falu Somogy Várm. földes Ura a' K. Kamara, és Perneszy Uraság, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok, fekszik Bálványoshoz $\frac{1}{2}$, Tabhoz pedig $\frac{3}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, rozsot leg inkább, búzát középszerûen terem, földgye hegyes, és agyagos, erdeje, szôleje elég van, piatza Veszprémben.

KAPOLCS. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Petendhez közel, mellynek filiája.

KÁPOLNA. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik Belényesdhez 2 mértföldnyire, földgye leg inkább tengerit terem, határja dombos, rész szerént agyagos, rész szerént pedig homokos, erdeje kevés, szôleje nints, Fekete Körös vizén malma van, rét nélkûl szûkölködik, piatza N. Váradon, és Belényesen.

KÁPOLNA. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok, fekszik Sajó Szent Péterhez közel, és annak filiája; határja termékeny, piatzozása Miskölczon egy mértföldnyire, fája mind a' két féle van, szöleje termô, folyó vize határjában gyakorta károkat okoz.

KÁPOLNA. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura Gróf Batthyányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Miskéhez nem meszsze, 's ennek filiája, határja termékeny, de fája nints, malma, és piatzozó helze távól esik.

KÁPOLNA. *Kerkds Kápolna. Pokrivnicza.* Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyányi Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Nagy Rákosnak szomszédságában mellynek filiája, határja közép termékenységû, és tágas, fája, legelôje elég van, réttyei jók, kereskedésre alkalmatos módgyok.

KÁPOLNA. Magyar falu Hewes Várm. földes Ura az Egri Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Tót Újfaluhoz nem meszsze, földgye közép termékenységû, réttye jó, piatzozása Egerben, és Gyöngyösön, legelôje elég van.

KÁPOLNA. *Kapellen.* Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakósai katolikusok, fekszik Bahony, Igram, és Sárfő mellett, a' Posta úton, határja jó 3 fordulóra van osztva, terem rozsot, árpát, réttye, legelője meglehetős, erdeje nints, Posonyban, Modrán, és Bazinban van piatzozása.

KÁPOLNA. *Lenthi Kápolna.* Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Lenthi hez nem meszsze, és annak filiája, határja tágas, szántó földgyei jók, réttyei elegendők, legelője hasznos, makk termő erdeje, és fája tűzre van.

KÁPOLNA. Magyar falu Torna Várm. földes Ura G. Keglevits Uraság, lakosai katolikusok, és réformátusok, fekszik Szilashoz közel, és annak filiája, földgyei követsessek, néhol homokossak, és vidékje szoross is.

KÁPOLNA. Szabad puszta Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Vaszlóhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó.

KÁPOLNA. Szabad puszta Fejér Várm, földes Ura G. Lamberg Uraság.

KÁPOLNA. Szabad puszta Tolna Várm. fekszik Gombához közel, mellynek filiája.

KÁPOLNÁS. *Nyék.* Fejér Várm. az N. betűben.

KÁPOLNÁS. Szabad puszta a' Nagy Kúnságban.

KÁPOLNÁS. Oláh helység Kassó Várm földes Ura a' K Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Birkis, Vallemáre, és Kápriórának is szomszédságában, határja négy nyomásbéli, a' Maros mellett térséges, és homokos, azon belől mind hegyes, leg inkább kukoritzát terem, egyebet tsekélyebben, erdeje nagy, szőleje kevés, vásári szabadsággal él, de abból kevés haszna vagyon, e' helységtől nevezetik a' Kápolnási járás.

KÁPOLNÁSFALVA. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Niczky Uraság, lakosai katolikusok, határja síkos, földgye termékeny, réttye elég, fája, legelője, erdeje vagyon; piatzozása Kőszögön, és Szombathelyen.

KAPONYA. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai Szerdahélyi, Durcsák Uraságok, lakosai katolikusok, földgyei két nyomásbéli, eggyike homokos, a' másika agyagos és jól termő, réttyei

tyei jók, 's apró szénát teremnek bővségesen, erdője tölgyes, jó makk termű.

KAPORNAK. *Kis, és Nagy Kapornak.* Magyar faluk Szala Várm. földes Urak a' Kapornak Apáturság, lakosai katolikusok, határjok közép termékenységűek, réttyeik, és legelőjök meglehetős, vagyonnyaik közép-szerűek.

KAPORNAK. Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Battyháni Uraság, lakosai katolikusok fekszik Hodoshoz nem meszsze, mellynek filiája, határja szoross, földgye sovány.

KAPOS. *Kis, és Nagy Kapos.* Két magyar faluk Ungvár Várm. földes Urak a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszenek Csicserhez nem meszsze, mellynek filiáji, földgyeik jók, fájok, réttyek, legelőjök bőven, makkoltatások hasznos, a' sertés hús itten igen oltsó.

KAPOS DADA. A' D. betűben.

KAPOS MÉRE. *Mére* név alatt.

KAPOS SZABADI. Az Sz. betűben.

KAPOSVÁR. Némellyek szerént *Kapos Újvár.* Magyar, német, és horvát mezö Város Somogy Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kanizsától, Pécstöl, és Keszthelytöl is hat mértföldnyire, Toponár, és Jutahoz is $\frac{1}{2}$ órányira, Zelits hegye körül, és a' Vármegyének itten tartatni szokot gyűléseik, és 1778dikben el készült épülete nevezetesíti. Az Uraságnak nagy éles-háza van itten, határja három nyomásbéli, őszit, és tavaszit középszerűen termi, szőleje jó bort terem, piatza Kanizsán.

KAPOS ÚJLAK. *Újlak* név alatt.

KÁPOSZTAFALVA. *Kapszdorf. Grabasice.* Elegyes tót mezö Város Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Iglóhoz két órányira. Lakosaik 1245dikben tsak nem az egész Vármegyének a' Tatárok miatt való félelem miatt, itten tartozkodtak vala hegyein, mellyeken gyarátok találtatnak. Ispotállya is vagyon, határjában ugyan szántó földgyeinek, és réttyeinek egy része sovány, de más jeles vagyonnyai vannak.

KAPRIORA. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek,

fekszik Kápolnás, Vallemare, és Pozsogának szomszédságában, határja négy nyomásbéli, mellynek a' Maros felől való része térséges, és homokos, s' többi mind hegyes, és kősziklás, kukoritzát terem, búzát, 's zabot igen keveset, jó erdeje, és kevés szőleje, a' határjában épen a' Maros mellett vagyon a' Sós hajóknak telelő helye, melly költséges ugyan, de hasznos munka.

KAPRONCZA. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura a' Besztertzei Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Kereszthez más fél óránnyira, határja a' Szlaszkához hasonló.

KAPRONCZA. Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Tapoly vize mellett, Hanusfalvához egy mértföldnyire, határja jó gabonát termő, réttye kétszer kaszáltatik, legelője meg lehetős, fája mint a' két féle van.

KAPRUCZA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' Kaszonyi Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Ötvöshöz közel, és annak filiája, földgye termékeny, makkja, fája van, eladásra jó módgya, só alá hajókat szoktak készíteni, néha Maros vize határját el szokta önteni.

KÁPTALONFA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sömeghez más fél mértföldnyire, határja közép termékenységű, legelője elég van, vagyonnyai is középszerűek.

KAPUVÁR. Magyar mező Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Soprontól $4\frac{4}{8}$ mértföldnyire, a' nap keleti végén Vár vala régenten, négy szegű árokkal, és vízzel körűl vétetve, már most kevés része áll fel a' többi le omladozott, lapályos határja két fordúlóra van osztva, 's közép termékenységű, szénája, és dohánnya sok terem, legelője kevés, szőllő hegye nints.

KARA. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura a' Fényszarusi Község, fekszik Tószeghez nem meszsze, és annak filiája.

KARA. Szabad puszta a' Jászságban.

KÁRA. Sváb falu Somogy Várm. földes Ura Zichy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Döröcskéhez, és Német Egyes-

gyeshez is ½ órányira, határja két nyomásbéli, rozsot terem leg inkább, hegyes, agyagos földgye, erdeje elég, szôleje kevés, malom nélkûl szûkölködik, piatza Veszprémben.

KARACSFA. *Hagensdorf.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pinkavize mellett Csákányhoz ¾ mértföldnyire, határja közép termékenységû, lakosai dolgosak, lovakkal is kereskednek javaik középszerûek.

KARÁCSFALVA. Orosz falu Ugocsa Várm. földes Ura T. Újhelyi Familia, lakosai egyesûlt ó hitûek, fekszik Matyfalvához közel, határja két nyomásbéli, közép termékenységû, búzát elegendôt terem, még is szûkségjekre kevés, erdeje, szôleje nints, piatza Tisza Újlakon közel.

KARÁCSOND. Abauj-Vármegy. Berents, és Nagy Bátorhoz közel, Szent Iván felé, egy régi épületnek omladékjai szemléltetnek, 's hogy a' Vörösbarátoké vala, azt állíttyák felôle.

KARÁCSOND. Magyar falu Heves Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gyöngyöshöz két mértföldnyire, földgyei jók, réttyei hasznosak, Gyöngyösön piatzozása közel, legelôje elég van.

KARÁCSONYFA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Szombathelyi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Novához közel, mellynek filiája, határja közép termékenységû, legelôje, fája, makkja elég van, szôleje is.

KARACSONDFA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura Melczer Uraság, lakosai katolikusok, 's más félék, fekszik Hethefelyhez nem meszsze, és annak filiája, határja jó termésû, vagyonnyai külömbfélék.

KARACSONFALVA. *Krecsunova.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura Pogány Uraság, lakosai egyesûlt ó hitûek, fekszik nap kel. Bocskohoz egynehány szász lépésnyire, n. ny. Veresmarthoz is olly formán, sziget piátzozó Városához ¾ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, zabot tatárkát, tavaszi búzát, árpát, és tengerit szokott teremni, erdôje van, földgye rész szerént homokos, rész szerént pedig agyagos.

KARÁCSONMEZÔ. *Kracsinovce.* Tót falu Sáros Várm.

földes Ura Semsey Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vaspatakának szomszédságában, földgye jó, réttye, legelője, fája elég vagyon, a' piatzozó helyektől sints meszsze.

KARÁD. Sokacz, és tót falu Somogy Várm. földes Ura a' Veszprémi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Csepelhez, és Kócséhez $\frac{3}{4}$ órányira, határja 3 nyomásbéli, rozsot leg inkább, búzát középszerűen terem, földgye hegyes, agyagos, erdeje szőleje elég, piatza Veszprémben.

KARÁD. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai Dóry, és Almásy Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Luka helységgel dél felé által ellenben a' Tisza parton, de tsak nagy télbe, vagy nagy szárazságban lehet ezen két helységből egy másba járni, mivel közöttök egy mértföldnyire, tiszta nádas, és gyékénes tók, 's járhatatlan sok ingadozó lápok vagynak, őszi vetése semmi sints, mivel szántó földgyei tavaká váltak, tavaszi kevés, kaszállójok tsátés helyeken bőven vagyon, a' kényérnek meg szerzésére való földeket N. Szabolcs Vármegyében szoktak bérlelni, a' matha tenyésztetést szeretik, piatzok Tokajban, erdője vagyon a' Tisza mentiben.

KARÁDFÖLDE. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Gersének szomszédságában, és annak filiája, határja meglehetős.

KARAKÓ. Magyar falu Vas Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Martzal vize mellett, 's az Uraságnak épületével jelesíttetik, malma is van, töltései, határja termékeny, legelője, fája elég van, szőlö hegye is.

KARANCS Hegyek Nógrád Várm. a' Fülleki járásban, egynehány mértföldnyire terjednek, a' Medvesi, Cserháti, és Lántzai hegyek között; leg magasabb Karants hegye, Salgo, Karantsberény, és Csákányháza faluk között, Fülektől nem meszsze, Mátra hegyeivel mind egyesülnek.

KARANCS. Hajdan sántzal kerített Város vala, most elegyes magyar, és német falu Baranya Várm. a' Dárdai Uradalomhoz tartozó, fekszik Hertzeg Szőlőstől, és Monostortól is $\frac{1}{2}$ órányira, Laskafalunak filiája, három nyomásbéli földgye leg szebb

szebb búzát terem, erdeje, 's legelője tsekély, a' Villányi híres borokhoz hasonlitanak borai, asszuszőlő, és Karloviczai verhenyeges ürmöshöz hasonló borokat is készítenek, mellyeknek Bécsben is nagy betsek van.

KARANCSALLYA. *Podkarancs.* Magyar falu Nográd Várm. földes Ura Jánkovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Karancskeszihez nem meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységű, réttye, legelője meglehetős, vagyonnyai középszerűek.

KARANCSKESZI. *Keszi* név alatt.

KARANCS SÁG. Az S. betűben.

KARÁND. *Toplicza Karánd.* Elegyes falu Bihar Vármegy. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Belényeshez 5 mértföldnire, határjának $\frac{3}{4}$ része lapanyos, $\frac{1}{4}$ része pedig hegyes, tengerit leg inkább terem, erdeje van, vidékje soványas.

KARÁND. *Kis, és Nagy Karánd.* Két Szabad pusztak Bihar Vármegyében.

KARANKORIA. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura Zombor Városa, fekszik Zomborhoz nem meszsze, és annak filiája.

KARANSEBES. Régi híres, és most is mezö Város Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, többen ó hitűek, rátzok, és oláhok. fekszik Karansebes vize mellett, Temesvárhoz öt mértföldnyire. Nevezetét folyó vizétől vette, noha némellyek úgy vélekednek, hogy *Ovidiusnak* számkivetésekor, mind a' Város, mind pedig a' lakosok meg tettszvén *Chara Sedesnek* nevezé, 's innen erőltetve *Karasebest* származtatnak. Hajdan a' Rómaiaknak lakó helye vala, a' mint e' kőbe metszett töredékből is néminémű képen ki tetszik. *CLAUDIUS ULPIUS. DECEM VIR. PRIM.* Története, és viszontagságai Lugoshoz alkalmasint hasonlítók, mert midőn e' vidéken egy Város ostromoltatott alkalmasint a' szomszéd Város következett. Épségben vala az időben, midőn *Petrovitzi* Temesvárnak Fő Kapitánnya vala, de ezzel eggyütt Karansebes is az Ozmanok által el foglaltatott. Fel szabadító jármok alól Lugossal egyetemben *Borbély György*; annak utánna *Székely*

kely Mózes, *Bátori Zsigmond* seregének Vezére Bektessel egyetemben, ostrom nélkül hatalma alá kenitetette, vagy inkább magokat néki fel adták a' lakosok. Ugyan is *Huszár Péter* az előtt Pápai Kapitány vala e' Városnak hadi igazgatója, a' ki e' Várost a' Tsászárnak hívségében meg akarta tartani; de a' lakosok, és katonák meg kötözvén ötet, általa a' Városnak, 's magoknak szabadságot szerzettek, a' nevezett Vitéz pedig azonnal meg ölettetett. Lásd felőle *Istvánfit* Lib. XXXIII. pag. 794. 48. Viszsza foglalta azután Basta MDCIII-dikban, de fel adattatott Barcsainak eszközlése által 1658dikban; 1688dikban pedig ismét a' Tsászárnak hatalmába jutott: végre 1695dikben ismét el nyerték az Ozmanok, a' mint *Szentiványi* emlékezetben hagyta, 's hatalmokban maradott, míg Temesvár tőlök el foglaltatván, minden vér ontás nélkül ismét a' Tsászának meg hódoltatott. Épületei középszerűek, díszesíti a' Görög Püspöknek lakó helye, a' katonáknak is tágas szállások van itten; 's jelesen szaporíttatik a' Város, határja jó termésű, legelője, fája elég van.

KARAP. Szabad puszta Posony Várm. földes Urai több Urak, fekszik Bögölö, és Alistál mellett, jó termékenységű határja, erdeje is van.

KARASD. Oláh falu Bihar Várm. lakosai ó hitűek, fekszik a' Belényesi járásban.

KÁRÁSZ. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik a' Túlhegyi járásban, 's vendég fogadója is van itten az Uraságnak, határja hasonlít Egregy falunak határjához.

KÁRÁSZ. Magyar falu Szabolcs Várm., földes Ura Döry Uraság', lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Tashoz közel, és annak filiája, szántó földgyei hasonlók Ajak Helységéhez, réttye hasznos, piatzozása meglehetős, legelője jó, dohánnya nevezetes.

KARASZLO. *Alsó Karaszlo*. Oroszúl *Zaricsa*, és Felső Karaszló, oroszúl *Hreblya*. Két orosz faluk Ugocsa Várm. alsó Karaszlónak földes Uraik többb Uraságok, lakosai egyesült ó hitűek, fekszenek egymásnak szomszédságában, Komjáthoz, Ölveshez is közel. Határjok

két

két nyomásbéli, terem kukoritzát bővséggel, búzát, zabot, rozsot jót, erdeje, legelője elég van, szőlleje nints, itten a' dohány termesztés, és guba tsinálás a' gazdálkodásnak egy nevezetes ága, az vizektől gyakran károkat szenyvednek.

KARASZÓ. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Belfenyérnek szomszédságában, Pelényeshez $2\frac{1}{2}$ mértföldnyire, kitsin határja, tengerit, és zabot terem leg inkább, erdeje makkot terem, piatza Váradon, és Belényesen.

KARASZTOS. *Pakselten.* Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik P. Miskéhez ném meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős.

KARAVUKOVA. Német falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Rátz Militivhez 3600, Hodsághoz 1500 bétsi ölnyire, a' Dályai révhez Eszékfelé három órányira, határja lapályos, és agyagos, bővelkedik kenderrel, és krompéllyal, szőlei meg lehetősek, erdeje lágy fából van, rádgya van, a' mennyi szükséges, földgyének némelly része motsáros.

KARBUNÁR. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi egyesült Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Budurásza, Burdahoz is $\frac{1}{4}$ órányira, határja hegyes, völgyes, kősziklás, gyengén terem, erdeje van.

KARCSA. *Egyház Karcsa.* E' Helységhez tizen egy hasonló nevezetű faluk vagynak Posony Vármegyében, ú. m. *Amade Karcsa*, *Pinke Kartsa*, *Morótz Karcsa*, *Göntzöl Karcsa*, *Kultsár Karcsa*, *Etre Karcsa*, *Király-fia Karcsa*, *Domárd Karcsa*, *Erdőhát Karcsa*, *Solymos Karcsa*, földes Urai külömbféle Urak, a' mint nevezetekből is ki tetszik, *Sipos Karcsa*, Kastély Karcsának is neveztetik régi formára épült kastéllyától; lakosai katolikusok, többnyire egymástól nem meszsze fekszenek, 's határjaik is majd hasonló tulajdonságokkal bírnak.

KARCSA. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, jeles Temploma, régi Gothusok munkája, de a' helységbélieknek tehetetlenségek miatt, nintsen a' meg kiván-

kívántató jó rendbe, fekszik Nagy Kövesdhez nem messze, határja Paczingéhez hasonló, nevezetesebb abban, hogy ott kék, veres, és sárga márványból mindenféle eszközök készülnek.

KARCSVA. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura Horváth Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Jenkének szomszédsábában, és annak filiája, határja meg lehetős.

KARDO. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai egyesült ó hitűek, fekszik N. Váradhoz $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, oláh Apáti, és Sállyihoz közel, földgye igen sovány, és terméketlen, annak idejében leg inkább a' fövet termi, száraz időben kevés rozsot, és tengerit, hegyes, völgyes határja, erdeje van, szőleje tsekély, malma nélkül szükölködik.

KARDSZAG Új SZÁLLÁS. Nagy Kun szabad, első, és leg népesebb mező Város a' nagy Kún kerületben, fekszik a' Tiszából ki szakadó *Hortobágy* vizéhez nem meszsze, Debreczenhez nap kelet felé 6 mértföldnyire, lakosai leg inkább reformátusok, mint egy 40 nemzetség katolikusok, és görögök is, a' lelkek száma közel 10000re számláltatik. Régenten Kartszag más helyen dél felé feküdt, melly régi helye most is Kardszag Teleknek neveztetik, a' múltt században nagyobb részét rabságra vitték a' lakosoknak az Ozmanok, kikért az othon meg maradott 78 lakosok sokat fizettek, 1698dikban közel százat váltottak ki a' rabságból, 's ezek szaporították meg újjont a' Várost. Apa Váta Szigeténél történt viaskodások, melly Kardszagi veszedelemnek emlékezetét a' ma is látható halmotska emlékezetben tartya. 1793dikban el rontatván a' régi torony, egy kő találtatott benne, e' fel irattal *HF STEFANO HUNIAY* 1633. Határbéli földgye 3 szakaszra osztatott, egyik a' szállás vagy tanya föld, melly szántással, és kaszállással szüntelen használtatik, a' más kettő pedig változtatva úgaróltatik, földgye gazdagon termő, lapossain nádat is kaszállnak, fájok nints; kerti borok, 's gyümöltsök elég terem, piatzok Debretzenben, Miskoltzon, és Egerben, szarvas marháikat leginkább helyben lévő vásárjaikban adgyák el.

KA-

KAREP. Szabad puszta Posony Várm

KARITSA. Szállás Szala Várm. fekszik Novához közel, 's annak filiája.

KARRÓCZ. *Trabovicza.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai G. Bartyányi János, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Manigának szomszédságában, és annak filiája, Mikovinyi által 1737. készûltt úttya Galgóczig nevezetes, legelője tágas, szántó földgyei jók, fája elég van, hasznos piatzozása Galgóczon, és Nagy Szombatban, malma a' szomszéd Blava vizén.

KÁRL. *Karlin. Karló.* Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Soprontól $3\frac{7}{8}$ mértföldnyire, Deretskéhez nem meszsze, mellynek filiája, határjának vidékje 2 fordúlóban soványas, vagyonnyai selejtesek, szôllô hegye nints, fája, erdeje, és fürészlője van.

KARLBURG. *Oroszvár* név alatt.

KARLO. Lásd *Kardo.*

KARLOVA. Rátz falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara lakosai katolikusok, fekszik Bossahídhoz 2 órányira, Beodra mellett, határja jó termékenységû, búzával, marhával, szénával bôvelkedik, Tamásfalva kisded *Diverticuluma* felében nádas, Tisza vize határja mellett foly el, piatza T. Becsén, és Fianyován.

KARMACS. Magyar falu Szala Várm. földes Urai Hertelendi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gróthoz mint egy mértföldnyire, határja közép termékenységû, réttye, legelője meglehetôs, vagyonnyai középszerûek.

KÁRNA. Tót Zemplén Várm. földes Ura G. Vandernót Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Görögenyéhez $\frac{1}{4}$ órányira, határja agyagos, hegyes, 3 nyomásbéli, zabot, és Krompélyt leg inkább terem, erdeje bikkes, bôvelkedik fenyô madarakkal, egyéberánt hasonló a' Leszlóczi határhoz.

KÁROLY. *Nagy Károly.* Elegyes, és népes mezô Város Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, ó hitûek, és reformátusok. Ékesítteték az Uraságnak diszes kastéllyával, úri nevezetes kertével, mellyben mindenféle ékeségein kivûl számos külsô Országi fák vagynak, 's számos erdejének ki vágott

része

része, mellynek közepén kert, 's nyári mulató hely van, szép mulatságot, és sétálló helyet szolgáltat nyárba. Nevezetesíti e' Várost a' Vármegye háza is a' Piáristáknak jeles Oskolájok, és könyvnyomtató házok, és népes Vásárjai is. Az Uraságnak nagy majorsága van itten, határja jó, 's minden veteményt meg terem, réttyei hasonlóképen kövérek, legelője középszerű, száraz malmai helyben, vízi pedig a' szomszédságban, szőlei a' határban közel, eladásra jó módgyok helyben is.

KÁROLY. *Kis Károly.* Szabad puszta Békes Várm.

KÁROLYFALVA. Német Kis falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik a' Duna mellett, Posony, és Dévény között, határja középszerű, szőleje, réttye, fája elég van, piatza Posonyban.

KÁROLYFALVA. Posony Várm. Major a' Malaczkai Uradalomhoz tartozik, földes Ura G. Pálfy Uraság, fekszik Jakabfalvának szomszédságában, mellynek filiája. Vadászatra alkalmatos kerítetett kerttjei vagynak vidékein.

KÁROLYFALVA. *Karlova.* Tót falu Túrocz Várm. földes Ura Benyiczky Uraság, lakosai leg inkább evangelikusok, fekszik Kis Szóczóczhoz közel, mellynek filiája. Ez 1793ban tűz által meg égett, de ismét szépen fel épittetett, az Vármegyének gondoskodása által, hajdan Újfalunak neveztetett. Földgye jó, réttye és legelője tsekély, piatzozása közel Mosóczon.

KÁROLYFALVA. *Karlsdorf.* Száb falu Zemplén Vármegy. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Sáros Pataknak szomszédságában, és annak filiája, Hotika mellett lévén a' határja hozzá hasonlító.

KÁROS. Magyar falu Szala Várm. földes Ura a' Posonyi *Seminarium*, lakosai katolikusok, fekszik Kis Komáromnak szomszédságában, és annak filiája, földgye közép termékenységű, legelője kevés, szőleje selejte, de borainak el adására jó módgyok van, erdeje elegendő, egy malma is van.

KÁROS. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Nagy Kövesdnek szomszédságában, és annak filiája, határja két nyomásbéli,

béli, Karcsához is közel, 's hasonló javai vannak hozzá, dinnyéje nevezetes.

Karsin. Bánátbéli falu.

Kartaly. *Nagy Kartaly.* Magyar falu Pest Várm. földes Ura H. Grasalchovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Aszódhoz nem messze, Baghoz is közel, mellynek filiája, Váczhoz $2\frac{1}{2}$ statióra, az Uraságnak élet tartó házával ékeskedik, és alkalmas vendégfogadójával, határja három nyomásbéli, síkos fekete földgye termékeny, erdeje is van, szőleje, legelője nints.

Kartaly. *Kis Kartaly.* Szabad puszta Pest Várm.

Karva. Magyar falu Esztergom Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Budai *Sz. Kldra* Apátzáké vólt, lakosai katolikusok, fekszik Pisztével által ellenében, Mocsnak szomszédságában, és annak filiája, 's az Uraságnak épületével diszesittetik, határja közép termékenységű, vagyonnyai külömbfélék.

Kásád. Horvát falu Baranya Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik tavak között, Beremendhez, Tornaczához, Bolymányhoz is közel, Balló nevezetű pusztájával, mellyben Szent Mihaly Archangyal tiszteletére, egy kis kápolnátska vagyon, a' kinek ünnepét 3 nap egy más útán szokták meg ülni, határja három nyomásbéli, leg inkább bázát, a' többi veteményt pedig középszerűen termi, Zágolos nevű erdeje van.

Kasarocz. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Jekeralusy Úr, lakosai katolikusok, fekszik Petrócz, és Girócz között, dombos, veres agyagos határja három nyomásbéli, gabonát, árpát, és zabot terem, erdeje van, szőleje nints, piatza Varannón.

Kasmán. *vagy Kaszmán.* Szállás Bihar Várm.

Káso. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Almásy Uraság, lakosai elegyesek, fekszik Kisztéhez, és Jesztrebhez is közel, hegyes, völgyes határja három nyomásbéli, gabonát, árpát terem, erdője van, szőleje nints, rét nélkül szűkölködik, piatza Kassán, és Újhelyben.

Kasod. Szabad puszta Szatmár Vármegyében.

Lasok. *vagy Kaszok.* Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik

az

az Igali járásban, határja néhol középszerű, legelője meg lehetős, fája nints, de földgyének nagyobb része jó termésű.

KASSA. *Cassovia Kaschau. Kossicze.* Szabad Királyi Város Abaúj Vármegyében, és Magyar Országnak felsőbb részében a' leg régibb, 's leg nevezetesebb 's Fő Város. Fekszik Hernád vize mellet, lapos, és kies térségen, külömbféle hegyektől nem meszsze, tettszőleg helyheztetve, Bárczának szomszédságában, Eperjestől 4, Egerhez 12, Budához, és Pesthez pedig 33 német mértföldnyire.

EREDETE.

Nevezetének eredetéről külömbféle képen véllekednek az Írók, némellyek a' *Kvadusoktól*, e' német szótól, *Quardau*, az az Kvadusok' mezeje, a' *Kaszsától*, vagy *Gázától* nevezik. *Bombárdi* pedig *Kásafalvától*, olly formán mint *Búzafalva* neveztetik a' búzától; 's azzal akarja hitelesebbé tenni véllekedését, hogy IMRE Királynak *diplomájában* MCCII. *Kasafalváiaknak* neveztetnek a' lakosok. E' Városnak eredetét *Turótzi* mintegy 1143-dik esztendőre határozza, és azoknak a' szászoknak tulajdonittya, kiket magyar Országba, és Erdélybe, második GEIZA hívott vala. Mások ellenben azt állittyák felőle, hogy két faluból származott légyen, mellynek eggyike alsó, másika pedig felső Kassának neveztetett. *Székely* pedig Magyar Kronikájában így ir Kassa felől a' 150dik lapon: „Továb-„bá egyébféle Németekkel „építtette Nagy Bányát, „Kassát, Eperjest, Bártfát, „Szebent, Lőtsét, kiket „mind azért miele, hogy „ezekből Erdélységet, és „Pannoniát bírhatná: de „meg tsalatkozék mint jám-„bor véllekedésében, mert „ezekkel mind a' Magya-„roknak szolgála. Mert mi-„helt a' Magyarok ismét „másodszor Hunniából ki „jövének, azon helt ezek „mind Németestől a' Ma-„gyarok birodalma alá ju-„tának." Lehető ugyan, de ekkor még Kassa, 's a' több említett Városok is, tsak hadi készület képen építtettek, 's annak utánna öregbülének idővel lassanként. Minthogy Íróink e' Városnak eredetét világosan, és bizonyosan meg határozva fel nem jegyzették, nem

lehet

lehet egyenesen meg határozni, kivévén, hogy e' Város, IMRE Király alatt, már a' nagyobb Városok közzé számláltatott, és kő falakkal is körûl vétettetett. Ötödik ISTVÁN alatt pedig földekkel meg ajándékoztatott. Némellyek a' Városnak meg erôssíttetését 1290dik esztendôre határozzák; de inkább vélhetô, hogy 1241diktôl 1244dikig tartott Tatároknak dühösködések után nem lévén még Kassa meg újjítva, 1285dikben *Kún László* alatt, ismét tetemesebben széjjel rontattatott, és így ANDRÁS által Kassa Városának falai inkább meg újjíttattak, mind tulajdonképen építtettek. Annak utánna első KÁROLY által még inkább meg erôssíttettek, mellyett kétség kivûl első LAJOS öregbített vala.

HISTORIÁJA.

Minekutánna már Kassa Városa gyarapodni kezdett, kevés idô múlva a' Királyi Városok közzé számláltattatott, 1290dik esztendôben IIIdik ANDRÁS Király alatt. Már ez elôtt 1283dikban készíttetett vala a' *Szent Ferentz* Szerzetebéli Atyáknak számokra Szentegyházat, és Klastromot a' nevezetes Prínyi Nemzetség. Azután pedig első KÁROLY uralkodásának kezdetével annyira meg nevekedett a' Kassaiaknak hatalmok, és bátorságjok, hogy az említett Király ellen Trentséni *Máténak* részére állván, pártoskodni mérészlettek 1324dik esztendôben; lásd felôle Magyar Országnak historiáját. Kassa Városában köttetett vala meg a' szövetség első LAJOS Királynak Leánya *Hedvig*, és a' Lengyelek között, midôn Attyának *testamentoma* szerént Lengyel Országnak uralkodásához kezdett vólna: lásd felôle Révai Pétert *in Cor. Hung.* p. 25. Meg halálozván pedig ALBERT, ERZSÉBETNEK részére állott, 's abban állhatatosan meg is maradott Kassa Városa, sôt *Giskra* Cseh Vezérnek igazgatása alatt, az ostromlásokat is férfiasan ki állotta. Mint hogy pedig Giskra a' ragadományt kiváltképen óhajtotta, az óltalomnak színe, 's palástya alatt sokáig sanyargatá vala e' vidéket, a' Várost pedig, hogy bátrabb maradása lehessen, mindenképen meg erôssíttette. Sokáig tartott vala ez a' nyomorgatás, 's még ULÁSZLÓ sem érhette el tzéllyát o-

ostromlásával, míg végre I. MÁTYÁS által e' Város, a' Csehekneknek hatalmok alól fel szabadittatván kénszerittetett a' parantsolatoknak bétellyesítésekre. KORVINUS MÁTYÁSNAK Kassán lételét 1478. bizonyíttya *Bonfin Decade IV. Libr. V. pag.* 660. 30. Kiváltképen való hívségét bizonyította meg Kassa Városa ULÁSZLÓ eránt, midôn ALBERT által a' hadakozásra kénszerittetett, mert mind az ostromlásokat ki állották, mind pedig a' béke kötést eszközlötték 1401dikben. Gyakorta tartózkodott vala ULÁSZLÓ Kassa Városában, midôn az említett hadból okoztatott viszszálkodásoknak le tsendesítésére, 's elhárításokra gyûlést rendele, 's helybe hozván Lôtsén a' kívánt dolgokat, ismét Kassára érkezett vala. Békeséges idô derûle azután Kassa Városára, 's az egész hazabéli felsô Tartományra nézve; szépen is gyarapodott a' Város, és e' boldogsága egész a' Mohátsi szerentsétlenségig tartott vala, holott LAJOS Király el esvén 1525dikben, minthogy *Zápolya János* a' Királyi hatalmat magának tulajdonitá, más felôl pedig FERDINÁND is fegyverrel tusakodott azt tôle el venni; és igy Kassa Városa majd az eggyik, majd pedig a' másik Félnek hatalma alatt lévén eleget szenyvedett', mert többnyire innen történtek a' hadakozási kezdetek, és mozdúlások, míg a' Vátzi békeség szerént Kassa Városa tellyes hatalommal *Zápolya Jánosnak* által engedtetett. Meg halálozván *János*, IZABELLÁNAK birtokában vólt a' Város egész 15 esztendôig. Annak utánna pedig 1551ben a' Város, az egész felsô tartománnyal FERDINÁNDNAK hatalmába esett. Mínémû szomorúsággal érkezett vala IZABELLA azután Erdélyból Kassára, lásd *Istvánfinál* Libr. XVI. Innen az után *Szilézíába* útazott vala. El menvén Kassáról IZABELLA hathatósan meg erôsíttette e' Várost FERDINÁND, 's katonasággal is meg szaporította, hogy ha némellyek nyughatatlankodnának, szándékjokat könnyebben meg gátolhassa. Jó hasznát is vette ez elôre való gondoskodásának FERDINÁND, mert az Erdélyiek ki híván Lengyel Országból IZABELLÁT, mind a' Várost, melly akkor szerentsétlen történetbôl el égett vala, háborgaták, mind pedig

dig az egész Tartományt FERDINÁND ellen fel lázzasztották. Meg erôssítvén ismét FERDINÁND e' Várost ellenségei ellen, gyakorta gazdagíttatott mind ágyúkkal, mind pedig egyéb el vett ragadományokkal. Kivált *Telekesy Imrének*, akkori öreg igen jeles hadi Vitéznek igazgatása, és a' németekkel lett öszve kaptsolások után. Meg halálozván pedig az emlitett hadi Vitéz, azonnal meg változott Kassa Városának szerentséje is, 's balra fordúlván, tartott egész az idôig, míg FERDINÁND által a' Tanátsnak helyben hagyásával Zay Ferentz nem tétettetett a' Várnak Igazgatójává. El háríttatának ez után Kassa Városárol a' hadi környûllállások, 's FERDINÁNDNAK egész uralkodása alatt békeségben maradott, és virágzott vala. Mihelyt pedig MAKSZIMILIÁN Királlyá lett, azonnal újj szélvész kezdett támadni a' Kassaiak ellen; de az Erdélyieknek tzéllyokat az essôzés meg akadályoztatá, 's viszsza térni kénteleníttettek. Békeséges idôt értek az után a' Kassaiak *Svendius Lázár*, és *Bátori András* serény hadi Vezérek alatt, míg az Erdélyiek az Ozmanokkal egyesûlvén újjabb haborúk nem indítottak. Benn vala ugyan a' Városban *Svendius* Vezér, de a' nagy ostromló erônek kevés népével tzéllyához képest ellene nem állhatott. Erôssen készûlt már *János Zsigmond* a' Városnak ostromlásához, de hirtelen nehéz betegségbe esvén, kénteleníttetett a' táborból el költözni. Meg szerezteték nyóltz esztendeig a' békés tsendesség *Szelimmel*, 's el költözött vala *Svendius* Kassáról, és maga helyébe *Ruber Jánost* hágyta, minekutánna a' Kassai Királyi Kamarának kezdeti alapját meg vetette vala, lásd felôle *Istvánfit* Libr. XXIV. p. 507. mert az elôtt a' Szepességben vólt ennek igazgatása. Még minekutánna már a' békeség *Spira* Városában meg köttetett vala *János Zsigmond*, és a' Tsászár között, az után is tusakodtak az Erdélyiek Kassa Városának birtokáért, míg az 1571dikben minden veszedelem alól fel nem szabadíttatott. Ritkán fordúl elô emlékezet Kassa Városának az után való állapattyáról Íróinknál, talám mivel a' hadakozások Kassától meszszebb történtek. Még inkább híresedett Kassa Városa az után, midôn már *Eger* Vá-

rát az Ozmanok el foglalták, 's *Maksimilián* Fô Hertzeg is *Rudolf* Tsászárnak Testvérje kétszer látogatá meg e' Várost. Annakutánna 1595dikben nagy pompával érkezének e' Városba az Erdélyi követek, 's tzéllyokat a' Tsászárnál szerentsésen el végezvén, ismét Kassára érkeztek, meg kettôztetett kísérôkkel, hova *Maksimilián* Fô Hertzeg, és *Máriának* édes Annya is el érkezett vala, 's *Máriát*, *Zsigmondnak* nevében *Bogáti Imre* köszöntötte.

Változóvá lett annak utánna Kassa Városának szerentséje, mellyet hanyatlásában segéllett *Barbianus* akkori Város Igazgatójának kegyetlenkedése, mert mind a' lakosokat sanyargatta, mind pedig a' Városnak mintegy 28 falujit, mellyeket a' Magyar Királyoktól nyertek vala, a' Tsászárnak parantsolattyára, Barbianus el vevé a' Várostól; 's ez vólt eggyik oka, hogy a' Tsászár eránt az elôtt híven meg tartott hajlandóságjokat elvesztvén, Botskainak a' Város kapuit ki nyitották, és így a' Várost Lippai, Botskainak nevében el foglalá, 's a' Királyi kintset, és sok hadi készületeket is. Meg értvén ezt a' Tsászár, Basta hadi Vezért küldötte a' dolognak, és Botskay igyekezetének meg gátolására. Hogy pedig Botskay is férfias bátorságát követôji elôtt meg mutassa, személlyesen Kassára érkezett, és igen pompásan, 's majd Királyi módon fogadtatott, és reménység felett számosan is öszve gyülekezének, 's részére állottak. Meg esvén a' tsata *Botskay*, és a' Tsászárnak részén lévô *Basta* között, amaz el annyira meg veretetett, hogy nem is ítélte eléggé bátorságoknak Kassára való viszsza térését. Basta pedig Kassa Városát ostrom alá vette; de onnan gyôzedelem nélkûl ment el népével. Kassa Városa vala azután a' Botskay mozdúlásainak mûhelye, mert hajdúji, innen rohanának széjjel: azután pedig idôvel maga is Kassára viszsza érkezett. Gyûlést is tartott vala Kassán, mellyben a' Tsászári részen lévôk ellen igen kemény tôrvények, 's bûntetések hozattattak: lásd felôle *Articuli in Diæta, & Congregatione Cassoviensi &c. die XIIma May.* 1606. De ezek a' Bétsi béke kötés által egészszen fel forgattattak, sôt Kassa Városa is el

véte-

véteték keze közzûl; mind azáltal ô azt egész életében meg tartani törekedett, 's ugyan ott is hólt meg 1606-dikban. Azt nyerte ez által Kassa Városa, hogy birtokáit ismét viszsza nyervén, azoknak igazgatása Magyarokra bízattatott. Ki lobbanván pedig Rudolf Tsászár, és Mátyás Fô Hertzeg között a' versengés, Kassa Városa annek részére hajlott. Fel bontotta azután e' Városnak nyugodalmát Betlen; a' ki azt öszve gyûjtött Seregével hatalma alá hodította. Igen nagy pompával érkezett a' Városba, holott Ország Gyûlését is tartott vala. Ezt el végezvén, Posonyba útazott, Kassát pedig Homonnai Györgyy által, a' ki a' Tsászárnak részét igen erôssen oltalmazta el vesztette: de az után ismét viszsza nyerte, és szemesebben is óltalmazta. Meg nyugodhatott vólna az után Betlen a' *Ferdinándal* kötött kéke kötéssel; de ezt mintegy két esztendô múlva fel bontván hadat, vagy zendûlést indított, 's Kassa Városának birtokában maradott, és e' Várost nem tsak tartózkodásai; hanem házassági pompával is meg tisztelte; 's minekutánna *Kovatsótzi István* Cantzelláriusa, *Hidvégi Mikó Ferentz*, és *Quad Mátyás* német hadi Tiszt, Berlinben részére KATALINT el jegyzették, maga is ide érkezett Erdélybôl Februárius tájján, 's nagy gondal, és pompával készûlének a' lakadalmi vígassághoz. Az alatt külömbféle követek érkezének Hertzegi, és Királyi ajándékokkal Betlenhez, mellyeknek el fogadásai igen nagy pompával történtek. Meg értvén pedig magának a' Mennyaszszonynak el érkezését, mind a' válogatott szép, és gazdag öltözetû Uraságok, mind a' katonák, mind pedig maga Betlen is hertzegi módon elejébe indúlt a' Menyaszszonynak; alig lovagolt vala a' Városon kivûl mintegy ezer lépésnyire, és már a' Mennyaszszonynak kotsijához közelítvén, hirtelen le ugrott negédes paripájáról, és a' Menyaszszonyt a' leg vídámabb nyájassággal fogadá el. Azután a' magyar szokás szerént sátorba mulattak egymással, mint egy óráig; a' honnan a' Hertzeg kivezetvén a' Menyaszszonyt, hertzegi igen dompás kotsijába ültette, 's maga elôtt érkezék a' Városba. Alig fuvattak meg a' trombiták, 's

alig zendûlének meg a' muzsikák is, és azonnal nagy fel szóval kiáltozának a' Népek szerentséltetésekért. Meg indúlván a' nagy gyûlekezet tsendes lépésekkel a' Város felé, mihelyt közel érkeztek, azonnal el süttettek háromszor egy más után a' nagy durrogó ágyúk, 's a' leg szebb rendel, és nem közönséges örömmel, 's nyájassággal fogadtatott a' Menyaszszony. Más nap azután bé mutatá *Betlen* Hertzegnek *Svartzenburg* a' Brandeburgiai választó Fejedelemnek követtye egy ládátskában a' drága ajándékot, kegyelmébe 's szíves szeretetébe ajánlván Katalint, a' kit az nap dél elôtt a' Hertzeg hit által magához kaptsolván, olly igen gazdag, olly pompás, és olly számos Uraságoknak adott vala ebédet a' Hertzeg, hogy alig lehetett azt tsudálni elegendôképen, mert mintegy felûl látszatott haladni értekét egy Hertzegnek. A' mulatságok is, a' tûzi, és más féle játékok olly mértékben valának, hogy akkor Kassa Városa, mint egy vígasság helye méltán szemléltettethetett. Nagy figyelmetességet okozott a' mieink elôtt, a' Németeknek Spanyol íz szerént itten elôször szemlélt, *lárvás*, vagy állortzás tántzolások, kiket némellyek *mórióknak*, vagy enyelegve bolondoskodóknak nevezének. Az után a' Hertzeg is igen gazdagon meg ajándékozá Katalint. Közönségesen azt lehet meg jegyezni e' házassági 's ritkán szemlélhetô, és a' vesztegetésig gazdag pompa felôl, hogy azt Betlennek hibáúl lehetett vólna tulajdonítani, hanem ha ô olly elôre látó nem lett vólna, hogy e' lakadalmi pompára, minden Europai Királyokat, és Fejedelmeket elôre nem hívott vólna: el is érte tzéllyát ez által, mert ki vévén a' *Frantz*, *Venétziai*, *és Brittaniai* Udvarokat, mindenünnen meg jelenének, meg pedig igen gazdag ajándékokkal a' Követek, és így a' mit a' Hertzeg a' réven el vesztegetett, a' vámon viszsza nyerte. Annakutánna Erdélybe útazott az újj Hertzegnével, 's meg nem szûnt természeti hajlandósága szerént az újjabb még újjabb hadakozásoktól, és Kassa Városát nem hogy keze közzûl ki eresztette vólna, sôt inkább a' Bétsi béke kötés szerént is azt tulajdonává tette. Látván a' Tsászár

változandóságát írt vala az Erdélyi Rendeknek, hogy fegyvert ne szolgáltatnának mindenkor a' Hertzegnek, és így a' béke kötésnek meg tartására kénszerítének, mellynek hasznos foganattya is lett az 1627dikben 22dik Aprilisban, Károly Fejérváron költt frigy kötés szerént. Meg halálozván Betlen 1629dikben 15. Novemberben, fel szabadúlt vala Kassa Városa tíz esztendôig tartott szolgálattya alól, és a' Tsászár a' hét Vármegyékkel egyetemben ismét hatalma alá viszsza foglalta. De minekutánna Eszterházi Miklóst, Rákotzi György meg győzte, meg eggyezett vala II. FERDINÁND az újj Hertzegnek választásában, 's le tévén a' fegyvert, mind a' két Félnek meg egyezésével Kassán békeséget kötének, mellyet Rákótzi György Váradon 7dik Aprilisban 1631dikben meg erôssítetett: de mind ezek vízi buborék módgyára el enyésztek. Forgách Miklós kûldettetett vala Kassára a' Tsászártól, a' ki is minden lehetôségeket híven el követett, és a' Várost a' leg veszedelmesebb környûl állásokban is szemes gondoskodással igazgatta. Ki hirdetvén pedig Rákótzi Kállóban 1644dikben 17dik Febr. a' hadat FERDINÁND ellen, mellyet ez Bétsben 1644dikben 23 Febr. költt Diplomája által el óltani, és akadályoztatni igyekezett, tsak ugyan ostrom alá vétettetett vala Kassa Városa. Nagy, és fontos erôssítô készûleteket tett vala Forgách a' Városnak meg óltalmaztatása végett; dê haszontalan, mert elidegenedett szívvel lévén a' lakosok a' Tsászár eránt, sôt sokan ollyanok is lévén a' Városban, a' kik Rákótzival alattomban eggyet értettek. Meg érkezvén Rákótzi egész népével, kérettetett vala Forgách; hogy a' Városnak kedvezne, annyival inkább, mivel Rákótzi az elôl, mig hatalma alá nem hajtotta, el nem fogna mozdúlni; látván ezen kivül a' készûleteket, 's tudván a' népnek hajlandóságát, újjobban meg esküdtette a' 400 magyar, és 200 német ôrzô katonákat a' Tsászárnak hívségére. Meg fontolá a' környûl állásokat, 's tudvta Forgách hogy a' Nép, határéllyában akadályoztattatik az áradó víznek módgyára, kártékonykodva szaggattya el a' gátot, kéntelenîttetett lehetô kötések szerént fel adni az erôsséget, és a' Városból

népével ki költözni, könnyû móddal hódoltatá mindenfelé a' népet maga részére Rákótzi, mert az ôrizôkön kivûl semmi hadi sereg sem vólt elôtte, 's már Eperjest, Sárost, sôt Lôtsét is hatalma alá hajtotta követtyei által, és Füleket, sôt Szendrôt is meg határozta az ostromlásra. Míg ezek folynának eggyesité népét Eszterházy Bucháimmal, 's Rákótzi ellen mozdúltak; meg tudván ezt a' Fejedelem, meg parantsolta, hogy a' Bánya Városokat hagynák el katonáji, és az ostromlott helyeket óldanák fel; öszve szedvén tehát népét, Sáros Patak felé indúlt, innén akárván szemlélni, mit tévôk fognának lenni a' Tsászári Fô Tisztek. Kiváltképen féltette Kassa Városát Rákótzi, 's mind újj erôsséggel, mind néppel, mind eleséggel meg gazdagította. Meg érezé ezt Eszterházy, 's jónak ítéllé Kassa Városának, a' hadi Tanáts által is helyben hagyott ostromoltatását. Meg érkezének a' népek, keménnyen lövöldöztetetett a' Város; 's nem bízván Rákótzi az ostromlottaknak vagy erejekhez, vagy szerentséjekhez, levelet küldött Eszterházihoz, 's kérte, hogy addig szûnne meg az ostromlástól, míg az alku eránt hozzá követeket küldene. Egybe gyûlekezvén Sárosoon a' béke kötés végett, az alatt meg erôssödött Rákótzi, Erdélyból érkezett népe által, 's azt parantsolá, hogy Eperjesrôl rohannának ki, és Bucháimot népével támadnák meg. Úgy is történt a' dolog, és egész nyóltz óráig tartott a' kemény viadal, 's Bucháim meg szalasztatott. Meg boszszonkodván ezért Eszterházy, maga is követte Bucháimot seregével. Illyen mesterséggel tartotta meg akkor Rákótzi Kassa Városát, 's Ország Gyûlést rendelt vala ide, mellyre sokan is öszve gyûlekeztek, 's azt végezték, hogy a' szerentsésen kezdett had mind addig folytattassék, míg örvendetes béke kötést fogna okozni. Az Ozman Tsászárnak követtye is jelen vala e' Gyûlésben, és minden segedelmet ígért, ha a' 7 Vármegyék adózók akarnának lenni érette. Nem szívellhette ezt Rákótzi, ismét sürgette a' békeségét, tartván *Götzi* Tsászári Vezérnek meg érkezésétôl, és így Nagy Szombatban leve meg az újjabb béke kötés. Míg ezottan folyna, Gôtzi fel szabadi-

badította Szendrôt az ostrom alól, és az Erdélyieket Bucháini által Tokajhoz közel meg verte. Azomban Rákóczi Kassát el hagyá, és Váradra ment, 's azután tavaszszal 1645dikben meg újjított seregével ismét viszsza érkezett. Meg hallván, hogy Nagy Szombatban a' békeségnek kötése akadályosan foly, ismét seregeket gyûjtött, sôt népét az *Olmutznál* tartózkodott Svéviai katonákkal is egyesíteni kívánta, 's 22000ból álló népével ismét Magyar Országba indúlt, Hitvese, és György fija által is kísértetvén Kassára érkezett. Meg zavarta Rákóczinak ez el érkezése a' Tsászáriakat, mert *Götzi* téli szállásán a' Bánya Városokban tartózkodott, *Buchaim* kevés népével Galgócz körûl vigyázott, és nem tartóztathatta Rákóczit; hogy a' felsô Vág vizén által költözvén, már Morva Ország széléhez ne közelítene. Ekkor meg köttetvén a' békeség Nagy Szombatban, el állott kevés ideig Rákóczi a' Svéviabélieknek társaságoktól; de *Thorstensohn* által ismét reá beszéltetett, és a' hadakozás újjolag ki lobbant vala. Ismét fegyverkeztetô helye vala Kassa Városa Rákóczinak, a' honnan ki mozdúlván, Szendrô, és Fülek sikeretlenûl ostromoltatott; de a' Bánya Városok Rákóczinak meg hódolának. Békeségre szóllítá Rákóczi azután a' Tsászáriakat, 's olly formán leve meg az egyezés, mint Betlen Gáborral 1622dikben; és így Rákóczi mind Kassa Városát, mind pedig a' hét Vármegyéket 1648dik esztendôig 19dik Octoberig, midôn meg halálozott vala, birtokában meg tartotta. Meg pihent vala ezután Kassa Városa, míg Váradot 1660dikban el foglalván az Ozmanoktól, itten 13 Vármegyék közönséges Gyûlést tartottak, hogy eggyezô akarattal végeztetnék el, hová kellene *Susa* Vezért katonáival szállásra ereszteni. Meg egyeztek vala már az ôszve gyûlekezett Rendek, hogy az említett Tiszt 150 gyalog katonákkal a' Városba bé eresztessék; de Veselényi lebeszéllette róla a' Rendeket, 's azt víttatta, hogy ez az erôsség 200 magyar katonaság, és a' lakosók által eléggé meg vólna erôssítve, és rakva, 's nem is szabad vólna a' Tsászárnak egy némettet is bé vezetni a' Városba, 's nem kevés kérések által nyerte meg *Susa*, hogy a' na-

nagyobb hadi eszközök a' külsô Városban maradhatnának, a' katonák pedig a' körûl lévô vidékéken télelnének, maga ellenben Szendrôben télélt vala. 1667ban is így történt Montekukulival. 1670dikben azután közönséges Gyûlést hírdettek ide a' felsôbb Magyar Országi Rendek. Ugyan ebben az esztendôben tsak ugyan bé eresztetett Kassára a' német ôrzô Katonaság, 's *Vagner* azt jegyzette meg, hogy egy éjjel ezeknek halálok eltökélltetett, 's ez okozta, hogy a' Városnak újj erôssége az úgy nevezett *Citadella*, a' leg erôssebb móddal épittettetett. Kirontott vala annakutánna *Parschitius* szerént a' hamu alá takart tûz 1672dikben, mert a' meg nem elégedettek *Petróczy István*, *Szuhay Mátyás*, *Szepesy Pál*, és *Kende Gábor* vezérlések alatt fel kelvén, a' Várost igen kemény ostrom alá vevék, kiket *Eszterházy Pál*, és *Kopp Generális* el széllesztettek. Igen kegyetlenûl verekedtek vala ekkor ezer magokat fel adni nem akaró férfiakkal Hernád vize mellett, mert mindnyájan azon helyen hóltak meg, a' mellyen meg átalkodva állottak vólt. A' Városnak az a' haszna leve ez ütközetbôl, hogy minden hadi készületek, és ágyúk, mellyek Eperjesen, Bártfán, és Szendrôben találtattak Kassára vitettek. Kétséges állapotben vala azután Kassa Városa, midôn mind a' fegyverház meg égett vala; mind pedig az élestárház, mellyet *Vagner* elô adott. Gyûlölségessé tevé rend kivûl való kegyetlenkedése által Kassa Városát, magával egyetemben Kopp német Fô Tiszt, mert a' foglyokkal igen embertelenûl, 's emberi érzékenység nélkûl bánatott, sôt azt parantsolta, hogy a' Tsászáriak magokkal foglyokat ne hordoznának, hanem azokat külömbféle kegyetlenkedések által ölnék meg, és így mind Kassán, mind más helyeken három száz embernél többen ölettettek meg illyen borzasztó kegyetlenséggel! A' helyett tehát, hogy Kopp, tzéllya szerént a' Tsászárhoz hódolta vólna a' Magyarokat, még inkább el idegenítette a' magyar szíveket, 's víz helyett, égô olajat öntött a' tûzre, 's a' magyarok is halmazva viszsza adák a' költsönt. Meg lágyította a' kegyetlenkedést a' Tsászárnak rendelése,

's

's Kopp után Vurm, majd Leslæus leve a' kormányozó, a' kinek jelen létele azt okozta, hogy midôn Tökölyi alatt kivûl zsibongó mozgásban folynának a' dolgok, a' Városban belôl tsendesség vala. Káprára Fô Tiszt érkezvén Kassára a' betegeskedô Leslæus után, ez eleinte meg akadályoztatta a' Magyaroknak mozgásait, de azután meg nem tartóztathatta, hogy majd egész felsô Magyar Ország Tökölyinek hálójába kerûllyön. Nem nagy bajjal foglalá el *Vagner* szerént Tökölyi mind Szatmárt, mind pedig Kassa Városát; mert egy felôl a' külsô Városban támadott, vagy gyújtott tûznek óltására, 's szemlélésére tsalván ki az ôrizôket, más felôl fel mászván a' falakon, el foglalák a' Várat, 's a' németeket rész szerént meg ölték, rész szerént pedig az Ozmanoknak adák ajándékúl. *Szentiványi* azt írja, hopy 1682dikben a' Kassai véd erôsséget, *Citadellát* Tökölyi el árúlás által foglalta el, és így a' Város is a' Budai Vezérnek segedelme által fel adásra kénszerittetett. *Túrótzi* is tsalárdság által állíttya a' Városnak meg vétettetését. *Parchitius* ellenben sem tsalárdságról, sem az el árúlásról nem emlékezik. Akar mint történt légyen a' dolog e' Városnak el vesztése, az egész Országnak káros vala. Azt állíttyák némellyek, hogy a' kötött meg egyezés ellen, az el költözô katonákat, majd mind el emésztették Tökölyinek katonái. Le tsendesíttetvén annakutánna Rákóczinak mozgása, az ôt szegeletû erôsség Pálfy János által el rontattatott. Messze terjesztette vala már Tökölyi hatalmát, midôn az után esztendôvel Kassára Ország Gyûlést hírdetett, mellyre elég számosan össze gyûlekeztek; kivált pedig azok, kik a' németeket nem szívellhették. Elôl ûlt vala maga Tökölyi a' Gyûlésben, mellette jobb felôl az Ozman követ, bal felôl az Erdély Országi követ, 's valamint a' német Tsászári uralkodásnak módgyát alatsonyította ékes beszédgyével; úgy magasztalta ellenben az Ozman Tsászárét, 's tzéllyában a' jelen lévô Rendek meg eggyezvén esküvéssel is meg erôssítették azt. Viszsza érkezvén Béts Városának fel szabadításáról a' Lengyel Orssági Király, el lankadt, 's meg fogyott gyôzedelmes

népé-

népével szándékozott vala Kassa Városát a' Tsászárnak hatalma alá hodítani; de *Parschitius* szerént Tökölyi Imrének ôrzô katonái által valamint Eperjes, és Bártfa; úgy Kassa alól is gyôzedelem nélkûl el költözni kénteleníttettek. Kassa Városa vala az után Tökölyinek fegyver, és hadi tárja, mert egész 1684dik esztendôben innen hordatta vala a' hadi eszközöket, és ágyúkat, 's ezekkel ostromlotta, mind Lôrsét, mind Szepes Várallyát, kik a' Tsászári katonákat bé eresztették. Öregbedvén annak utánna LEOPOLDNAK gyôzedelme, *Esztergomnak*, E. Újvárnak, és Eperjesnek meg vételek által, meg tsekéllyedett Tökölyinek bátorsága. Minek okáért az parantsoltatott vala Káprára Fô Hadi Tisztnek, hogy valamint Újvárt diadalmasan meg hodította, úgy Kassa Városát is gyôzedelmes seregével a' Tsászárnak szerezze viszsza. Annyival tetszett könnyebbnek e' nagy dolognak végben vitele, mivel már Eperjes, Tokaj, és Kálló a' Tsászáriak részére kénszerittettek magokat fel adni, és a' táborokban Ozman katonák nem vóltak. Bé állottak már az ôszi essôs, és hideg napok, midôn Káprára 13dik Octob. ostromló seregét le telepitvén, egy trombitás által fel kéreti vala a' Várat, 's valamint egy részrôl a' Tsászárnak minden kegyelmeit ígérte; úgy más részrôl, ha a' Várat, és Várost fel nem adná annak Fô Kapitánnya, mindenféle kemény bûntetésekkel fenyegetôdzött, nem tsak a' katonákra, hanem még a' lakosokra nézve is: de reménységénél keménnyebb feleletet nyervén a' Várból, minden ágyúkat egyszerre ki süttetett. Sokkal nagyobb védelmet tapasztalt Káprára, mint sem elôre képzelte, 's az alkalmatlan idô is nem kevéssé sanyargatá katonáit, ide járúlt Tökölyinek nyughatatlansága is, a' ki utólsó szoross állapattyában minden módokat el követett vala, hogy segedelmet nyerhessen az Ozmanoktól. Mindazáltal Káprára keménnyen tûzeltetett, 's verettette mind a' Városnak falait, mind pedig a' belsô házakat. Érezvén a' dolognak súllyát az ostromlottak jó erôvel rohantak vala ki a' Városból, és a' Tsászáriaknak mind elsô sántzaikat fel gázolván, mind ostromló eszkö-

eszközeiknek gyújtó lyukait bé dugdosván, 's a' katonáknak egy részét is le szabdalván, nem kevés kártékonysággal tértek viszsza a' Városba. Látván ezt Káprára szorossabb gátokat készíttetett az ostrolottak ellen, 's meg kettôztette az ágyúzást is, hogy veszedelmesebb ki rohanást ne kénteleníttessék szenyvedni, szemes hadi vígyázása ellen is tsak ugyan ismét ki rohantak a' Kassaiak, 's ismét nevezetes tsapásaik után szerentsésen viszsza tértek vala a' Városba. Elég gondot adtak a' Kassaiak Káprára Vezérnek, 's fôtt is eléggé gondoskodása, hogy Újvárnál nyertt hírét, 's gyôzedelmét itten el ne temesse, el kénszerittetvén a' Városnak ostromlásától. Midôn ez ostromlásnak illy igen kétséges kezdete folyt vala, vélletlenûl fogságba esett vólt Tökölyi, 's ez által az ostromlottaknak bátorságjok megtsökkenvén, az ostomlók ellenben szívet nyertek ez által. Történt, hogy Tökölyi Petneházi nevû követével a' Váradi Bassához ment, hogy ettôl benne helyheztetett bizodalma szerént segedelmet nyerhessen, 's a' Városba bé tsalattatván szépen el fogadtatott, 's rab módra küldetett Hadrianopolisba, Penteházi ezen el bámúlván, minthogy néki az parantsoltatott, hogy azomban Tökölyinek dolgát igazgassa, el beszéllé a' szerentsétlen történetet, 's mit lehessen egyszersmind várni az Ozmanoknak társaságjok által: mellyet Petneházytól meg értvén, mindnyájan meg eggyeztek, hogy Káprára Vezérhez kellene menni, 's hitet adván néki, meg mentsék mind a' Várost, mind pedig a' lakosokat a' következhetô veszedelemtôl. Mintegy hét százan érkeztek vala az említett Vezérhez, a' kik mindnyájan könnyen engedelmet nyertek, Petneházy pedig azt is meg nyerte, hogy a' Városba bé menvén, tudósíttsa az ostromlottakat Tökölyinek szerentsétlenségéről, és a' közelgetô veszedelemről. Azt okozta tehát, vagy Tökölyinek fogsága, vagy követének tekintete, és hathatós beszédgye, hogy a' Városiak az erôsséget, azok a' törvények szerént, mellyekkel Eperjes fel adattatott, az ostromlásnak 13dik napján fel adni készek valának. Igy jutott minden reménység felett Kassa Városa, és felsô Magyar

gyar Országnak feje, négy esztendôvel az után ismét viszsza a' Tsászárnak birtokába; minek utánna tôle el vétetett vala Tökölyi által. Meg szabadúlása után Tökölyinek viszsza nem állhatott többé az ô részérevaló hajlás, mint hogy már azok is a'Tsászárnak hívségére esküdtek vala, a' kik a' németeket egyébaránt nem igen szívelhették. Nyúgodalmas állapottyában gyarapodott annak utánna Kassa Városa, míg Rákótzi Ferentz ismét eleinek példáji szerént fejét fel nem emelte 1703dik esztendôben a' nyárnak kezdetével. Minden reménység felett nevekedett Rákótzinak szerentséje, 's már az egész Hazában el terjedett vala a' veszedelmes forgó szél; Kassa Városa mindazáltal a' Tsászárnak hívségét példásan meg bizonyította, és abban állandóúl meg maradott, 's bátorságban is vólt, míg mind az ôrzô katonaságnak, mind pedig a' lakosoknak eleségjek vala. Minthogy pedig a' Várost Rákótzi, és a' pártyára állott Magyarok tsendes, és az el záró ostrom alá vették, sôt apró tsaták által, mind az ôrzô katonákat, mind pedig a' lakosokat viadalra késztették; 's már egy esztendô el múlt vala, és még is semmi reménység sem lehetett segedelmekre, annyival inkább fel szabadíttatásokra, nem annyira az akarat, mint sem az eleségnek szûk vólta lankasztotta el a' népet. Rákótzi azonban el annyira meg nevekedett erejében, hogy már kénszerítô ostrommal sürgethette a' Várost. Hogy tehát a' közelgetô veszedelmet, mind a' Városra, mind pedig a' lakosokra nézve kikerûlhessék a' leg lehetôbb törvények alatt fel adák a' Várost 1704dik esztendôben 11 Octob., minekutánna már az ostromoltatásnak elég súllyos terhét szenyvedték vala. Híven meg tartattak az eggyezések, mert a' bennt vólt ôrizô nép rész szerént Posonyba, rész szerént Bétsbe, és Sziléziába minden sérelem nélkûl el jutottak. Mennyire öregbedett e' fel adás által Kassa Városának erôssége, kevés idô alatt tapasztaltatott, mert Rákótzi mindeneket el követett, hogy azt el annyinyira meg erôssíttse, hogy a' leg keménnyebb ostromot is ki állhassa, sôt viszsza nyomhassa; el készûlvén a' Városnak újjabb erôssítései, majd tsak nem gyôzhetetlen

Vár-

Várnak tartattatott. Ki tetszett ez *Rabutin* Tsászári Vezérnek ostromlásakor, mert ez ostrom alá vévén Kassa Városát, nem hogy meg vehette vólna azt; hanem még seregét is tetemesen meg fogyasztván, minthogy az ostromlottak kétszer rohanván ki a' Városból igen szerentsésen, és férfiasan tellyesítették vala tzéllyokat, 's a' Városnak falai is erôssek lévén, viszsza verettetett a' Várnak ostromlásától, mellyet ha meg vehetett vólna; egész ellenségének meg gyôzettetését nem igen terhes munkával tellyesíttette vólna. Annak utánna Rátótzi, eleinek példájit követvén Ország Gyûlést hírdettetett vala Kassára 1707. Decemb. hova maga is Szalánczról Királyi pompával meg érkezett vala, és igen is fényes szertartással fogadtatott, 's olly nagy vala a' népnek kívánsága, hogy ôtet szemlélhessék, mellyet maga is alig reménylhetett, mert nem tsak az ablakok; hanem még a' házaknak fedelei is a' közép útszán rakva valának emberekkel, 's ki jôvén a' Szentegyhazból a' szokás szerént, Eszterházy Antalnak házában szállott vala meg, melly annak utánna a' leg lehetôbb móddal ôríztetett. Négy napi vígasságok után ki hirdettette tzéllyát, és okát el érkezésének, 's olly nevezetes rendtartással kezdôdött a' Gyûlés, hogy elôször mindennek neve fel olvastatott, *Aszalay Ferentz* Titoknok által, a' kiknek a' Gyûlésben jelen kellett lenniek, meg is jelenének mindnyájan Borsod, és Líptó Vármegyei követeken kivûl. Az alatt Bertsényi, és a' Tanátsosok Rákótzihoz mentek vala, hogy annál nagyobb pompával történnyék meg érkezése, a' Gyûlésbe, a' hová meg érkezvén a' számára készített magossabb helyen királyi módon széket foglalt. A' belsô Tanátsos Urakon kivül, külömbféle táblák mellett ültek a' több öszve gyûlekezett Urak. Jeles, és szívre ható ékesen szóllással kezdette szép módgya szerént Rákótzy azokat elô adni, mellyek fel tett tzéllyát eszközlötték. El végezôdvén a' Gyûlés, annak utánna egy egész hónapig Kassán mulatott vala Rákótzi; de az Egri Gyûlés után tartott ütközetben meg veretteteti; e' szerentsétlensége után még inkább különös gondal szorgalmatoskodott

dott Kassa Városa eránt, mert a' Maklári Gyûlés után Berthóty Ferentzet Kassára küldötte, hogy mind a' Városnak, mind a' fegyvertárnak; mind pedig egyéb hadi készületeknek mivóltát különös figyelemmel vizsgálná meg, és ôtet felôle tudósítaná. Hoszszas, és nem igen vígasztaló vala felelete Berthotinak, minthogy a' Városnak falai *Rabutinnak* ostromlása után meg nem erôsíttettek; mindazáltal Keczer Sándorra bízván a' meg jobbíttatásokat, és az eléségnek, 's egyéb meg kívántató dolgoknak bé szerzését, minden képen foglalatoskodtak annak meg erôsítében. Haszontalanokká lettek mind ezek az igyekezetek annakutánna, mert a' több Városok, már Kassa Városán kivûl, melly Rákótzinak igen híven kedvezett vala, mind meg hódíttattak, 's ámbár Ebergényi Lászlónak vezérlése alatt sokáig tsendes ostrom alá zárattatott vala a' Város; de mint hogy *Pálfy János* Fô Tsászári Vezérnek kérelmeire *Károlyi Sándor* Rákotzival a' béke kötést alattomban nagy serénységgel sürgette, végre meg is történt vala *Szatmáron*. Nem vólt tehát okok továbbá már a' Kassaiaknak, hogy az által adást akadályoztassák, noha még a' béke kötést bizonyosan nem tudták; míg a' követek, *Nyikházy György*, *Palásti Ferentz*, *Szüke Mihály*, *Reinsberger József*, és *Györi Péter* hadi Tisztek *Ebergényitöl*, a' ki Debretzenbôl útazott vala viszsza, a' béke kötést meg nem értették. Javasolván ez a' követeknek, hogy tovább ne utaznának, mint hogy a' Városnak dolga Pálfy János által ô reá bízattatott; hanem inkább vele viszsza útazván, siettetnék a' Városnak fel adattatását, mellyet ezek, fel fedezvén Kassán mindeneket, végre is hajtottak. Eszterházy Dániel vala ekkor a' Városnak Igazgatója, a' ki meg lévén a' kötés, a' Városnak fel adattatása után *Vïdrd* német vasas seregnek Tisztyét, népével egyetemben bé is eresztette a' Városba: és így a' Tsászári nép, a' felsô kapun méne bé a' Városba, midôn az alsó kapun a' Magyarok szomorúan költöztek ki a' Városból. Így adattatott vala által Kassa Városa hat esztendôvel el foglaltatása után JÓZSEF Tsászárnak, a' kinek halála titokban tartattatott a' Németek

metek által, hogy a' Magyarok azt meg értvén a' béke kötés ellen ne mozognának. Hiven meg tartattak a' kötések is, mellyek szerént kiki oda útazhatott vagyonnyaival a' hova tetszett: némellyek hat, mások három ezerre határozzák a' Kassáról ki költözött népet.

Ezek igen rövideden Kassa Városának hadi viszontagságai! már most egéb külömbféle szerentsétlenségeit is szükség rövideden illetni; mint hogy azoknak környûllállásos elô adása igen sokat kivánna. Szánakozásra méltó égést szenyvedett a' Város 1564dikben, melly a' mint vélletlenûl ki lobbant vala, úgy hirtelen is lángba boritotta a' Várost: gyakorta szenyvedtek a' Kassaiak az után is illy szerentsétlenségeket, kivált 1674dikben Augustusban, midôn mind az élésház, mind pedig a' fegyvertár elégtek vala, és a' fel lobbant puska por is igen tetemes kárt tett, 's mintegy 40 férfiak, a' kik a' tûzet óltani kivánták a' levegôbe vettettek fel, sôt mintegy 17 házak is hirtelen elégtek. Vagner gyanúsnak állittya e' tûznek ki lobbanását. Alig felejtették el a' lakosok az említett szerentsétlenséget, midôn 1676dikban Mart. nagy föld indúlás által félemlí tettek, mert a' házaknak meg hasadásáikon kivûl egy erôssége a' Városnak egészszen le roggyadott vala. Annak utánna ismét a' tûzek által sanyargattattak 1702. és ismét 1712dik esztendôben, melly égések után a' Város, hova tovább tsinosabban meg újjittattatott. A' pestis, vagy hirtelen ragadó mirígyes halál is sanyargatá e' Várost, elôször 1610dikben, melly az egésa Hazában közönséges vala, az után 1679dikben, midôn e' Városnak lakosait annyira el fogyasztotta vala, hogy más idegenek által szaporittattak helyre. Utólsó nevezetes égést szenyvedett vala Kassa Városa 1795dikben, midôn fellobbanván vélletlenûl a' tûz a' vólt Jeszsuiták épûlete mellett, *Silinzky* Úrnak házánál, mind a' mellette lévô Szentegyházat, Oskolákat, mind pedig más számos jeles épûleteket lángba borí tott; és sok károkat okozott: de kevés idô múlva ismét tsínosan fel épittettek. Melly híres, fényes, és nevezetes vala régi idôtôl olta Kassa Városa ki tetszik *Bokáczy* Polgár Mesternek, dí-

tséretére írt deák verseibôl; 's az idô ólta is szûntelen gyarapodik hírében, és nevezetes vóltában. Öreghítette Kassa Városának fényét néhai *Kisdy Benedek* vólt Egri Püspök, a' ki 1657dikben ide gazdag Akademiát emelt, és rendelt vala, mellyet LEOPOLD Tsászár is helybe hagyott, és a' tudományoknak terjesztése a' *Jezsuitd* Szerzetbéli Atyákra bízattatott, a' kik már Kássán az elôtt 1650dikben Oskolájokat fel nyitották. Ugyan abban az esztendôben tétetett vala által Kassára *Jászóról* az Egri Káptalan, mellynek tulajdon helyére való által tételében Fenessy Györgynek halála után Telekesy István eléggé szorgalmatoskodott; de tsak nagyobb részét tellyesíthette, és így mind a' két helyen egy formán folytak a' Káptalannak dolgai, míg Gróf Erdôdy Gábor 1724dikben azt egésszen Egerbe helyheztethette. A' mi a' Városnak fekvését, és épületeit illeti; igen szép rendel, és ízléssel, 's majd az egész Hazában leg tsínosabb módintéztettek. Nem nagy ugyan maga a' Királyi Város, mert az eggyik fô kaputól, majd a' másodikig el lehet látni a' Városnak északról délre terjedô leg szebb útszáján: de szélessen készûlt útszája, 's Csermely vizének kettôs tsinált tsatornája által mintegy három részre osztattatik. Ketté válik ez a' patakotska a' Boldogságos Szûznek képénél, 's míg a' más kapunál ismét öszve folyna, egy hoszszú, és tágas szigetet formál. Ugyan is az ôr álló házon, 's a' Városnak játzó színét, tántzházát, és tsinos kavéházát, sôt még számos bóltokat is magában foglaló nagy, és nevezetes tekintetû szép épületén kivûl, e' két folyó víz között áll ama nagy, és nevezetes Városnak Királyi Szentegyháza is, melly Sz. Erzsébetnek emlékezetére 's tiszteletére szenteltetett. Faragott erôss kövekbôl épûlt, mintegy kereszt formára, mellynek képét elevenem le festette vala *Turótzi László*. Igen méltóságos, és szép mesterséggel készûlt e' Szentegyháznak egész épûlete, 's sokan a' Bétsi *Szent Istvánnak* tiszteletére épûlt igen nevezetes Szentegyházhoz hasonlíttyák, azzal a' külömbözéssel, hogy ennek tornya magassabb, 's az épûlet is nagyobb, és még méltóságosabb, és hogy emez

emez régi fekete épületi színe által tiszteletre készteti a' nézőt, amaz pedig belől ez előtt nehány esztendőkkel meg újjíttatott, és ki fejéríttetett. Kettős toronnyal kezdődött e' Szentegyháznak épülete, 's eggyike egészszen fel építtetett, másika pedig tsak a' fedezetig: emlékezetet érdemel itten az a' nevezetes jobb felől lévő garádits is, mellynek mássát nem könnyen lehet szemlélni. Mintegy 1324dik esztendőben kezdette e' Királyi Szentegyházat ERZSÉBET Királyné I. KÁROLYNAK Hitvese építtetni, mellyet Férje is helyben hagyott; ennek halála után is serényen folytatta az említett Királyné az építtetést, végre pedig mind a' kettőnek halálok után I. LAJOS is mindeneket el követett hogy e' nevezetes Szentegyház a' kezdet szerént fel építtessék, 's ezeknek a' három Királyi Jóltévőknek képeiket lehet a' Szentegyháznak északi ajtója felett szemlélni. Mások külömbözö véllekedéssel is vagynak e' Szentegyháznak építtetéséről. E' mellett vagyon ama régi Kápolna forma kisded tsinos Szentegyház is, melly felől az állíttatik, hogy a' Várossal egy idéjű légyen. Ez emlitett épületeken kivül van még Csermely patakjának két ága között az alsó kapú felé az eggyik nagy Kaszárnya is, mellyben egy *bataillon* katonaság el fér, hogy a' nagy tágas piatzot, és a' katonaságnak gyakorló helyét elhalgassam. Könnyen képzelhető annakokáért, melly széles, és melly tsinos útszája van Kassa Városának, mint hogy az említett patakok, mellyek sok hidakkal fedeztettek minden tisztátalanságokat ki visznek a' Városból, 's a' szerentsétlen tűzi égéskor is kiváltképen hasznosak a' lakosoknak. E' Királyi fő Szentegyházon kivül, még számos Szentegyházak vagynak Kassán: leg régibbnek állíttatik ezek között a' Dominikánusoké; de az egy századnál tovább állott vala omladékjaiban; le írá viszontagságát *Ferrarius Zsigmond*, 's azt a' szerentsétlenségét is, mellykor, mind a' Város, mind a' Nagy Templom, mind pedig a' Szent Ferentz Szerzetebéli Attyáké el égtek vala. Véllhető, hogy az 1546dik esztendőbéli gyúlladáskor történt vala, melly az egész Várost hamuja alá temette vólt. Annakutánna II. Rudolfnak

engedelmével a' lakosoknak kérésekre gabonát tartó háznak engedtetett 1578dik esztendőben; de azzal a' meg határozással, hogy azt, ha a' *Dominikánusok* viszsza kívánnyák, tartozzanak viszsza adni. Igen nagy vólt a' régi Szentegyháznak épűlete, a' mint az említett esztendőbéli diplomából ki tetszik, 's Királyi költséget kivánt építtetése. Némellyek az állíttyák, hogy *Sz. Hiacinth* Lengyel Országból ide hozattatván építtette; de *Ferrarius* felőle nem emlékezik, és így régi épűletének eredete bizonytalan: de az bizonyos némellyek szerént, hogy a' régi Klastromban száz Atyáknál is számosabban valának néha. Már most ismét tsínosan fel építtetetett mind a' Szentegyház, mind pedig a' Klastrom; és szép előmenetellel virágzik. Nevezetes Szentegyház továbbá a' *Sz. Ferentz* Szerzetebéli Atyáké, melly Bóldogságos Szűz Máriának emlékezetére szenteltetett. Az egész Templomnak tekintete régiséget mutat, 's már most a' Klastrom is régi vóltához képest elég díszesen fel építtetett, sőt meg nyervén az épűlethez a' régi fegyvertárnak helyét sokkal meg is nagyobbíttatott. Eredetét Turóczy szerént már fellyebb elő adtuk. Ugyan ez óldalon van a' Jezsuiták által épűlt szép Szentegyház, és vólt nagy *Collegiom*, melly valamint az útszának, úgy az egész Városnak is újj díszt szolgáltat. Kezdette ennek építtetését IIdik *Rákótzi Györgynek* özvegye *Bátori Zsófia*, *I. Ferentz* fiával egyetemben. Igen szép e' Szentegyháznak belső tekintete, mind díszesen készűlt mesterséges voltáért, mind pedig nagyságáért, és a' felső Magyar Országi újjab leg szebb Szentegyházak közzé tartozik. Alig készűltek vala el díszes tornyai, midőn 1701dikben a' tűz által mind a' Szentegyház, mind a' tornyok, mind a' *Collégiom* el égtek, és az egész épűlet igen meg károsíttatott, melly mindazáltal kevés idő múlva serényen, és szépen fel építtetetett, sőt a' *Residentzia* egy újjabb épűlettel meg is bővíttetett. Ez épűletben vagyon most is az *Akademia*, mellyet *Kisdy* vólt Egri Püspök fundált 's LEOPOLD pedig meg erősített vala. Sanyargatá vala e' Szerzetbélieket *Betlen* 1619dikben, midőn a' Vá-

ros

ros néki meg hódolt, 's a' zavaros időben *Pongrátz István*, és *Godetz Melchior* meg is ölettettek, mindaz által erejeket, és állandóságjokat meg nem tsekéllyíthette, sőt inkább Betlennek halála után szépen szaporodott is. IIIdik FERDINÁND ajándékozá előszőr a' Kassai Kollégiomnak a' *Miskei* Prépostságot, hogy annak jövedelméből az ifjúságot oktató Tanítók táplálttatnának, mellyet öregbített az után *Kecsér Sándornak*, és Hitvesének *Sándor Zsófidnak* jóltévőségek, melly által mind a' Lelki Atyáknak számok, mind pedig a' Kollégiom meg öregbittetett. Nevezetes Könyvnyomtató házok is vólt itten a' Jezsuitáknak, mellyben sok külömbféle magyar, és kivált deák, oskolai, és más féle könyvek nyomtattattak. Meg szűnvén pedig a' Szerzet, N. Nemes Fűskúti Landerer Mihály tette tulajdonává kész pénze által, 's most is Maradékának birtokában van.

E' nagy épűlettel által ellenben van az *Urszula* Szerzetbéli Apátzáknak Klastromjok, és Szentegyházok, melly *Szent Mihálynak* emlékezetére szentelte-

tett. Ide származának ezek az Apátzák 1697dik esztendőben, Fenesy Egri Püspöknek eszközlése, és ELEONÓRA Királynénak segedelmek által Posony Városából. Épűletek nem annyira nagy, mint tsínos, és épen olly szegletet formál, mint a' le írt Jezsuitáknak vólt épűletek, 's valamint amabban a' deák nagyobb, és kissebb Ifjúság példás szorgalommal, és hasznos előmenetellel tanittatik, úgy az Apátzák által is dítséretesen tanittatnak a' Leánykák, a' normális tanításnak módgya szerént, 's nem külömben az egyéb szükséges aszszonyi munkákra is. Nevezetes ez oskolákon kivűl Kassán a' Normalis fő Oskola is, mellyben négy Tanítók, 's egy rajzoló, és egy muzsikát tanító Mesterek vagynak, és egy Director, a' ki a' felső Magyar Országi részen a' normalis tanításra készűlő Ifjúságot tanittya, és a' fő Oskolát igazgattya. Épűlete ez Oskolának a' Város által épittetett két emeletre, alól a' Tanítók, középben az Oskolák, felűl pedig Rajzolónak, és a' Directornak Oskolája van.

Nem lehető a' rövidséghez képest e' tsínos Kirá-

lyi Városnak számos szép épületeit elô számlálni, 's tsak némellyeket említek, mellyek a' Városnak ékességét eszközlik. Illyen a' többek között, a' Városháza, melly mind kivül, mind belôl igen díszesen készült, 's egy az egész Hazában, a' leg szebbek közzül, minden Királyi Városoknak épületei között. Tsínos épület a' Vármegye háza is, melly leg közelebb újjíttatott meg; 's ezek után sok Uraságoknak, és lakosoknak házaik, kivált a' nagy útszában. Patikája nevezetesebb a' Jézsuiták épületében van. Vendég fogadóji között pedig e' Városban a' *Fekete Sasnál*, kivül pedig az úgy nevezett *Zöldfánál*.

Külsô Városai is tágasak e' Királyi Városnak, mellynek egy részében van a' *Protestantusoknak* két Templomjok, a' nagyobbikban a' német, a' kissebben pedig a' tót nyelven való isteni tisztelet tartattatik, 's az újj, vagy Forgách kapuján járnak ki ide a' Városiak, közel ezekhez épült a' Reformátusoké is, amaz elsônél kissebb. Ez épületeken kivûl külömbféle díszes kertekkel is ékesítettek a' külsô Városok. A' mi a' Városnak külsô erôsségeit illeti az mind kô falakkal, mind bástyákkal meg erôsíttetett, és a' bástyákon a' lakosoknak igen szép sétálások vagyon, mellynek a' mellette folyó Hernád víze is újj erôsséget szolgáltat. Elevenen le festette ezeket *Vágner*, midôn a' Várost Tökölyi el foglalta. Közel az alsó kapuhoz fördôje is van egy semlyékes helyen, Kassa Városának, melly melegíttetik, és felôle azt tartyák, hogy az elesett tagokat erôsíti: ezen kivül igen hasznos malmok is vagynak Hernád vizén, és a' Városnak szomszédságában. Mulató helyei között Kassa Városának leg nevezetesebb az úgy nevezett *Bankó*, egy igen igen szép erdôs helyen épûlve, holott a' kölömbféle jó alkalmatosságokon kivül fördô is készítteték a' lakosoknak hasznokra, és mulatságokra. Határja e' Királyi Városnak külömbféle fekvéseihez képest, hol kövér, és kiváltképen termékeny, hol pedig második Osztálybéli, réttyei jók, fája elég van, és óltsó áron, piatza igen jó, bora nébol gyenge, de egésséges, és más vidékekrôl élnek leg inkább, javai külömbfélék, és méltán igen

ked-

kedves, sôt meg elégedtetô lakást szolgáltat kinek kinek.

KASSA. Mezô Város Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, földgye termékeny, réttye, legelôje, fája, makkja elég van, piatzozása közel.

KASSA. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik a' Pécsi járásban, földgye jó, vagyonnyai jelesek, el adásra alkalmatos módgyok van.

KASSA LEHOTA. Az L. betûben.

KASSA ÚJFALU. Az Ú. betûben.

KASTÉLY. *vagy Kustél.* Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Lugoshoz nem meszsze, 's ennek filiája.

KASZA. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura Dietrichstein Uraság, fekszik Diószeg, és Pocsaj között, árendába szokták tartani némelly marha tartó gazdák.

KASZAHÁZA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Horvát Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szala Egerszeghez nem meszsze, és annak filiája, határja középszerû, mint vagyonnyai,

KÁSZAHÁZA. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura Szôke Uraság.

KASZO POLYÁNA. A' P. betûben.

KASZONY. Mezô Város Bereg Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Barabás, és Zapszonyhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, szántó földgyei három fordúlóra osztva mindenféle veteményt meg teremnek, jó szôllô hegye van, piatza helyben, vagy inkább Beregszászon 2, és Munkátson 4 mértföldnyire, legelôje, és fája mind a' két féle elegendô, határjában gyakorta a' víz áradások károkat okoznak.

KÁT. Szabad puszta Veszprém Várm. a' Szent Mártoni Uradalomhoz tartozik, fekszik Bársonyos mellett, réttyei igen jók, szántó földgyei meglehetôsek, vagyon kevés erdeje is, és Czuha vizén malma.

KÁTA. *Bóldog Káta.* Magyar faló Pest Várm. földes Ura B. Prónay Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Tót Almáshoz nem meszsze, és annak filiája, szôleje tsekélyes borokat terem.

KÁTA. *Boldog Kàta.* Szabad puszta Pest Várm. földes Urai több Urak, fekszik Szent Mártonykátához közel, és annak filiája, határjaik is egymáshoz hasonlítók.

KÁTA. *Egres Kàta.* Magyar falu Pest Várm. földes Ura G. Keglevits Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Szent Mártonykatához közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KÁTA. *Nagy Kàta.* Magyar mezô Város Pest Várm. földes Ura G, Keglevits Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Farnashoz $\frac{1}{8}$, Szent Mártonykátához pedig $\frac{1}{4}$ *statióra*, 's az Uraságnak kastéllyával diszesittetik, határja jó termésû, barom vásárjai népesek, és hasznosak, az Uraság a' Selyem tenyésztést tárgyalván e' helynek lakosaival, az útszákat két sorban eperfákkal ki ültettette. Határja két nyomásbéli, terem tiszta búzát, kétszerest, és rozsot, árpát, zabot, és kukoritzát középszerû módon, térföldgye, legelôje sovány, homokos butzkás, van kis erdeje, és tsekély szôleje, piatza Pesten, van vendégfogadója is.

KÁTA. *Szent Lörintz Kàta.* Magyar falu Pest Várm. földes Urai B. Péterfy, Laczkovits, és Sôtét Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Jászberényhez más fél mértföldnyire, határja két nyomásbéli, térföldgye mindent középszerûen terem, erdeje kevés, szôleje nints, Zagyva vize alatta foly, réttye középszerû, fája, 's bora szûken van, piatza Pesten.

KÁTA. *Szent Mártony Kàta.* Magyar helység Pest Várm. földes Urai G. Keglevits, B. Prónay, és Batta Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Jászberényhez 2 mértföldnyire, térséges határja mindent meg terem, legelôje dél felé homokos, szôleje, és két darab erdôje van, szûkölködik fa nélkûl, vagyonnyait, és gyapjujokat is Pesten szokták el adni.

KÁTA. *Tamás Kàta.* Szabad puszta Pest Várm. földes Urai G. Keglevits, és több Uraságok, fekszik Sz. Mártonkátához közel, mellynek filiája.

KÁTADFA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Szent Dieneshez közel, és annak filiája, Bánfának, és Büdösfának szomszédságában,

ban, lakosai marhák nevelésébôl, és Fakó kotsiknak készítésébôl szereznek kész pénzt, földgye, réttye közép termékenységû, erdeje van, szôleje nints, piatza Pécsen, és Szigeten.

KATAFA: Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nádasdhoz nem meszsze, és annak filiája, határja síkon fekszik, földgye középszerû, szôleje, réttye, legelôje, és fája elég van.

KATALIN. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura a' Váczi Püspökség, fekszik Szendéhez közel, és annak filiája.

KATALIN. *Katarain.* Falu Vas Várm. földes Ura G. Erdôdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Újvárhoz mintegy két mértföldnyire, 's nehány mészégetô kementzéji is vagynak, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék.

KATALINFALVA. Német falu Torontal Várm. földes Ura Kis Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Györgyhöz, Klekhez is fél órányira, határja gazdag termésû, szôleje nintsen, piatza N Becskereken, Temesváron, és másutt is.

KATLÓCZ. *Katlovcze.* Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dejtének szomszédságában, és annak filiája, határbéli földgye sovány termékenységû, kaszállója tûrhetô, legelôje tsekély, erdeje nints, el adásra alkalmatos módgyok van.

KATOLY. Német, és horvát falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspök, lakosai katolikusok, fekszik Pécsváradtól egy órányira. Határja három nyomásbéli, gabona termésre alkalmatos, réttyei szépek, mellyek egy kis patak mellett el terjednek, erdôje, szôleje nints, hanem a' szomszéd Kémendi hegyen sok szôlôket tartanak, vagynak jó vízi malmai is.

KATO. Szabad puszta a' Kis Kunságban.

KATTO. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Fels. Tsászár, lakosai katolikusok, fekszik Holicshoz nem meszsze, és annak filiája, határjában dohány bôven terem, kertyei jók, fája elég van, legelôje jó, malma helyben, piatzozása Holicson, és Szakólczán.

KATTUNG. Tót falu Szepes Várm. földes Ura a' Szepesi Káptalanbéli Uraság, lako-

lakosai katolikusok, fekszik Szepes Várallyához közel, és annak filiája, határja sovány, rétye meg lehetôs, legelôje nem elég, vagyonnyai középszerûek.

KATYMÁR. Bunyevátz falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Bajához 13100, Almáshoz pedig 7000 bécsi ölnyire, határja jó búzát, és zabot terem, rétyei jók, erdeje, nádgya nintsen, piatzozása Báján, szôleje középszerû bort terem, szántó földgyeinek egy része homokos, mindazáltal jó eszszendôben minden terméssel bôvelkedik, marha el adásból is pénzt szereznek.

KÁVA. Magyar falu Pest Várm. földes Urai Fáy Successorok, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik Gombához, Bényéhez, Pándhoz igen közel esik egy völgyben, jó határja van, terem szépen mindenféle vetést, szénát, kukoritzát, kendert; jó bora, fája van, piatzok Pesten.

KÁVA. Szabad puszta Komárom Várm. földes Urai több Urak.

KAVORÁN. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Temes vize mellett, a' posta úton, Szakul, Priszáka, Pestyere, 's Tinkovának szomszédságokban, Lugoshoz $2\frac{1}{2}$, Karansebeshez pedig $1\frac{1}{2}$ órányira, határja négy nyomásbéli, egy része a' Temes mellett térséges, és termékeny, a' más része hegyes, jó erdeje van, szôleje nints, terem mind gabonát, mind kukoritzát, itten értzet is keresnek a' hegyekben, de még reá nem akadhattak.

KAVAS. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szala Szent Györgynek szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KAVASD. Oláh falu Bihar Várm. földes Urai több Urak, lakosai ó hitûek, fekszik Szalontához 1 mértföldnyire, kis határja két nyomásbéli, terem búzát, tengerit, és zabot, agyagos földgye, erdeje, szôleje nints, piatza N. Váradon.

KAVNA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Lugozó mellett, n. k. Kujeddel, d. Taunczal, n. ny. Csegér vizével határos, nem nagy határjában terem búza, kukoritza, többnyire szilva, és egyéb gyümölts fája,

fája, makkja van, hegyekkel van körûl véve, van kô vagó bányája is, földgye termékeny.

Kavocsán: *Kvacsani.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Kassa Városa lakosai katolikusok, fekszik Abaúj Vármegyének szélénél, határja meg lehetôs.

Kaza. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Radványszky, és több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Sájó Galgócznak szomszédságában, mellynek filiája, szántó földgyeinek egy része termékeny, legelôje bôven van, fája tûzre, és épûletre elég, szôleji jók, a' Sajó áradásai néha károkat okoznak határjának.

Kazár. Magy. falu Nográd Várm. földes Ura G. Berényi Uraság, lakosai külömbféle lék, fekszik Megyerhez jó két mértföldnyire, vidékje soványas.

Kazincz. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Sájó Szent Péternek szomszédságában, és annak filiája, földgye jó, vagyonnyai jelesek.

Kázmér. *Nagy Kázmér.* Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai G. Török, és több Uraságok, lakosai elegyesek, fekszik Kis Kázmér, és Kolbásának szomszédságában, hegyes, és térséges határja 3 nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erje igen kevés, szôleje nints, rét nélkûl is szûkölködik, piatza Újhelyben, és Kassán.

Kázmér, *Orosz Kázmér,* Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Varannóhoz nem messze, Tót Kajnához $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes határja három nyomásbéli, zabot, és tatárkát terem, erdeje van, szôleje nints, mész kôvel bôvelkedik, rétek nélkûl szûkölködik, piatzok Varannón van.

Kázmér. *Kis Kázmér.* Tót falu Abaúj Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Ronyva vize mellett, Fûzérhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, legelôje szoross, fája nints elég, piatza is távól esik.

Kázsmárk. *Alsó, és Felsô Kázsmárk.* Két magyar falu Abauj Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszenek Lékhez nem messze, és annak filiáji, földgyeik

gyeik jók, vagyonnyaik külömbfélék, szőlejik termékenyek.

KAZSOK. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Gál Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Kapos mezö Városához $3\frac{1}{4}$, Igalhoz $1\frac{1}{2}$, Szil, és Gölséhez $\frac{1}{2}$, Dada, és Büsühöz pedig $\frac{1}{4}$ órányira, határja három nyomásbéli, rozsot leg jobban terem, búzát, és más egyéb eleséget pedig középszerűen, egyenes agyagos a' földgye, erdeje van, szőleje nints, piatzok Kanizsán, Fejérváron, Veszprémben, és Földváron.

KAZSU. Elegyes falu Zemplén Várm. földes Ura Bernát, és több Uraságok, a' kinek kastéllyával szépíttetik, lakosai elegyesek, fekszik Barancshoz, és Hardicsához közel, térséges határja 3 nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdeje, szőleje nints, rét nélkül is szűkölködik, piatza Kassán, és Újhelyben.

KEBELE. *Kobile.* Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bagonyához közel, és annak filiája, határja hegyes, völgyes, és sovány, szőleje középszerű, piatzozása távol esik.

KEBESD. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi egyesült Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Dososzán, Gurbesthez is $\frac{1}{4}$ órányira, hegyes, völgyes, követses határja, rozsot, tengerit, és zabot középszerűen terem, erdeje van.

KEBLOV. Tót falú Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik Dluhe Pole mellett, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KÉCSA. Rátz, és oláh faló Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Hatzfeldhez $\frac{1}{2}$ órányira, határja 3 nyomásbéli, leg inkább zabot, és kukoritzát terem, egyebet középszerűen, földgyének fele jó, fele homokos, és agyagos, erdője, és szőleje nints, nádgya bőven van, hala is; szarvas marhákkal bővelkednek, juhok is elég van, piatzok Temesváron, és Becsén van.

KECSKE VARBÓK. A' V. betűben.

KECSKE. *Ö Kecske.* Magyar falu Pest Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik a' Tisza partyán, n. k. Inotához $\frac{1}{4}$, n.

ny.

ny. Új Kecskéhez közel, d. Kecskeméthez 4 mértföldnyire, kiki tetszése szerént miveli a' földet, határja homokos egyenes föld, rozsnál, árpánal, zabnál, egyebet nem terem, erdeje nints, szôleje tsekély, piatza Kecskeméten, halászattya, malmai vagynak, számos juhokat tartanak itt az Uraságok.

Kecské. *Új Kecske.* Magyar falu Pest Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik d. Úghoz ½, é. Tószéghez 1, n. ny. Abanyhoz 3 mértföldnyire, földgyét kiki tettszése szerént miveli, rozsot, árpát, zabot középszerûen terem, erdeje nints, szôleje tsekély, piatza Kecskeméten, ivó vízének fogyatkozását, a' holt Tiszának egésségtelen vizével pótollyák.

Kecskéd. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Cziráky Uraság, lakosai katoliknsok, és más félék, fekszik Kenyerének szomszédságában, és annak filiája, határja jó, réttye elegendô, fája, legelôje szükségekhez képest elég, el adásra középszerû módgyok van.

Kecskéd. Német falu Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tatához mintegy másfél mértföldnyire, határja közép termékenységû, réttye, és legelôje elég, vagyonnyai középszerûek.

Kecskemét. *Egopolis.* Népes jó magyar mezô Város Pest Várm. földes Urai G. Koháry, G. Károlyi, G. Csáky, G. Áspermont, és több Urak, lakosai katolikusok, reformátusok, evangelik. és ó hitûek kevesen, fekszik Pesthez tíz mértföldnyire. Nevezetesebbek épületei között a' Város háza, a' katona Tisztek háza, az árvák háza; a' Város *Archivumja* is nevezetes itten, némelly Török színes selyem takarékban lévô levelekrôl, mellyek mai napig is fent tartatnak, 's a' t. Diszesíti e' Várost a' Piáristáknak szép Klastromjok, nevezetes Oskolájok, és Szentegyházok, a' Franziskánusok épülete, és a' Reformátusoknak Templomjok, 's népes oskolájok. Újjabb épületei az 1794 esztendôbéli igen szerentsétlen égés által, már most még díszesebbek. A' Város nagyon meszsze terjed, 's a' sok majorságok által is nem kevéssé nagyobbíttatik. Határja az egész Országban híres, kivált igen nagy pusztájik, mellyeken olly számos gulyák, és mé-

nesek -

nesek neveltetnek, 's leg fôbb jövedelmek alkalmasint innen származik a' lakosoknak; kerti szôleik bôven termôk, gyümöltsök is sok terem, vizek szûken van, 's leg inkább száraz malmokban ôrlenek, mindazáltal a' Kecskeméti Aszszonyok híres kenyereket sütnek. Széksójok is nevezetes, és jó szappant tudnak segedelmével készíteni. Határja leg inkább homokos, el adasra helyben is jó módgyok van ugyan; de sokan Pestre is járnak eladás végett. Vajok, sajtyok, borok petsenyéjek elég van a' Kecskemétieknek, gabonájok szokott elég teremni, népességéhez képest, hanem azt gyümöltsért szokták meg tserélni, pusztáji sokak, azért sok marhákat, és számos birkákat nevelnek, szûkölködik ivó víz nélkûl, mellyet kívûrôl kell hordani, mivel a' Városi kútak sálétromosak lévén, az emberek vizét nem ihattyák, fájok szûken van, mindazáltal bóldog, és nyúgodalmas lakást szolgáltat jó magyar lakosainak.

KECSKEMÉT. *Kis Kecskemét.* Szállás Pest Várm.

KEÇSKÓCZ. *Kecskovce.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, határja a' hegyek között sovány, legelôje jó, mellyen elég marhákat szaporítanak, fája is elég van.

KECSÔ. Magyar falú Gömör Várm. földes Urai Ragályi, Fáy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Agtelek mellet, Torna Vármegyének szomszédságában, földgye jó búzát terem, piatzozása Rozsnyón 3½ mértföldnyire, réttye tsekélyes, földgye szorgalmatos mivelést kiván, fája mind a' két féle sok, keresettye a' szomszéd vas verô mûhelyekben, szenet is égetnek, kapa verô hámorja is van, erdôje nagy, réttye tsekély.

KECZ. Magyar, és oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Margitához közel, Genyetéhez sem messze, határja három nyomásbéli, agyagos, és sovány, erdeje van, szôleje kitsíny, legelôt árendálnak, piatza Margitán.

KECZEGE. *vagy Koczika.* Tót falu Kis Hont Várm. földes Urai Szent Iványi, és több Uraságok, lakosai evangelikusok, fekszik Rahonak szomszédságában, és

an-

annak filiája, Szeltzével, és Felsô Szkálnokkal is határos, határja 3 nyomásbéli, földgye motsáros, meg termi középszerûen a' kétszeresst, búzát, rozsot, és zabot, réttyei igen termékenyek, erdôk nélkül szûkölködik.

KECZEL. Magyar falu Pest Várm. földes Ura a' Kalocsai Étsekség, lakosai katolikusok, fekszik Kalocsához $2\frac{3}{4}$, Tsászártöltéshez pedig $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja három nyomásbéli, kétszeres búzát, rozsot, zabot terem, földgye homokos, buczkás, szôleje gyenge veres bort terem, sok juhokat tartanak, úgy hogy a' miatt marhájok is meg fogyott, erdeje kevés, vannak lenn mag olaj sajtóji.

KECZER POLYÁN. A' P. betûben.

KECZER ÚJFALU. Az Ú. betûben.

KECZÖL. Magyar falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Beléd-hez nem meszsze, és annak filiája, Soprontól $6\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja közép termékenységû, terem kivált búzát; réttye, legelôje meg lehetôs, erdeje híres, 's jó lovai vannak, szôllô hegye nints.

KEDFEL. Bánátbéli falu.

KEDHELY. *Mannersdorf. Malistorf.* Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az ország úttyában, Kôszeghez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja jó termésû.

KEGYE. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, és többen ó hitûek, fekszik Szakácsinak szomszédságában, határja két nyomásbéli, sovány, hegyes, völgyes, és középszerûen terem búzát, zabot, kukoritzát, szôleje, erdôje van, a' hol hamu zsír háza is vagyon, piatza Somlyón két mértföldnyire.

KEHIDA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Deák Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gróthoz egy mértföldnyire, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs, vagyonnyai középszerûek.

KÉK. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Leveleknek szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységû, réttye jó fûvet terem, piatzozása $4\frac{3}{4}$ mértföldnyire, legelôje elég, nádgya, fája van,

van, méheket tartanak, és dohányt is termesztenek.

KÉKED. *Alsó, és Felsô Kéked.* Két magyar falu Abaúj Várm. Alsónak földes Ura Zombory Uraság, Felsônek pedig Szécsy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, határbéli földgyeik jók, piatzozások Kassán, legelôjök szoross.

KÉKES. Szabad puszta Temes Várm. földes Ura Rajkovics Uraság.

KÉKES. Magyar falu Baranya Várm. földes. Ura a' Tudómányi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Szent Erzsébethez közel, és annak filiája, mindenféle javai vannak, de erdeje, és legelôje héjánosak.

KÉKES. *Magyar, és oláh Kékes.* Két oláh falu Szatmár Várm. Magyar Kékesnek földes Urai G. Bánfy, Oláh Kékesnek pedig több Uraságok, lakosaik ó hitûek, fekszenek Nagy Bányához egyik $1\frac{1}{2}$, másik pedig két mértföldnyire Dobrovicza, és Felsô Újfalunak szomszédságában, határjaik hegyes, és völgyesek, kevés búzát, rozsot, kukoritzát, zabot termenek, erdôjök van, szôlejek nints, Nagy, és Felsô Pányán szekerezéssel, és kézi munkával pénzt szereznek.

KÉKESD, A' Pécsváradi Urasághoz tartozandó magyar, és német helység Baranya Várm. lakosai katolikusok, fekszik Pécsváradtól $1\frac{1}{2}$ órányira, határja három nyomásbéli, szántó földgyei, szôleji, és réttyei bôven termôk.

KÉKKÔ VÁRA, *Blauenstein. Modri Kámen.* Vár, és mezô Város Nógrád Várm. földes Ura G. Balassa Uraság. Nevezetét vette a' kék színû kôsziklától, mellyre építtetett. Jelesen el képzelteti e' Várnak eredetét, és történetét, is az alsó kapu felébe alkalmaztatott márványkô e' szavak által: *Anno Domini*, MCCXXXVII. *sum arx* KÉKKÔ, *ab Inclyta Domo* BALASSA *fundata, et continuè possidebar. Anno MDLXXVI. in potestatem perveni Turcicam. Anno MDXCIII. a Turcis pulvere disjecta. Domini Imperatoris Romanorum ac Regis Hungariæ RUDOLFI II. Præfectorum incuria, ad extremam devèni ruinam. Anno MDCIX. a Serenissimo Rege Hungariæ, Mathia II. hæreditariis meis reddita Dominis, industria Spectabilis ac Magnifici Domini, SIGISMUNDI BALASSA, muris ac propugnaculis,*

naculis, e fundamento ampliata, habitationibus exornata, in hunc, in quo ante fui, perveni, statum. Ab eadem Illustri Familia, ut ævo durante, feliciter possidear, favit Deus ter Opt. Max. cui laus, & gloria Anno MDCXII. Öregbedvén az Ozmanoknak erejek, közönséges költséggel nagyobbíttatott erôssége, annakutánna az Ozmanok által keménnyen ostromoltatott, 's ki nem állhatván *Temesi Imre* az ellenségnek ostromát alattomban Divinbe ment által; holott meg ölettetett az Ozmanok által, a' kik a' Kékkôi Várát 1576dikban meg erôssítették a' mint lehetett, 's a' szomszéd vidékeken, (már birtokokban lévén a' Vár), gyakorta kártékonykodtak, 's újjabb, még újjabb viaskodásokra szolgáltatának alkalmatosságot, míg 1603dikban Filek Vára után viszsza nem nyerôdött. Viszsza adattatott régi Urának 1609dikben, és a' német ôrizettôl is a' közönséges Törvény szerént ki üressíttetett. Jelesen meg újjítódott azután *G. Balassa Zsigmond* által; 's épségben maradott vala, míg *Rákóczinak* Követôji közzûl *Kókay* nevû embere által fel gyújtatván, egészszen el égettetett. Annakutánna néhai G. Balassa Gábornak Özvegye újjíttatá meg egy részét. A' mi a' mezô Várost illeti épületei elég számosak; régi lakosai katonáskodtak, most a' szôlô, 's gazdáskodás által táplállyák életeket. Lakosai katolikusok, fekszik az elôtt nevezetes hírû Vára alatt, határja közép termékenységû, legelôje, erdeje, malma van, piatzozása közel.

KÉKKÚT. Magyar falu Szala Várm. földes Úra a' Gyôri Káptalan, lakosai katolikusok, fekszik a' Tapoltzai járásban, legelôje szûk, savanyú víz forr határjában, erdô gyanánt tsekély bokros helye vagyon, keresettye boraiból, szántó földgyeinek egy nyomása középszerû, másika pedig sovány.

KÉKSD. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura Vay Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Kis Várdához nem meszsze, és annak filiája, határja, középszerû, réttye jó, piatza Kis Várdán, fája, nádgya van, lápokkal is járnak a' Tiszán, jó dohányt termesztenek, méheket is nevelnek, tekenôs békájok bôven van.

KELEBIA. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura Szabatka Városa, fekszik hozzá közzel, mellynek filiája.

KELCSE. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Jekelfalusy Uraság, lakósai katolikusok, és egyesült ó hitűek, fekszik Sztropkóhoz $1\frac{1}{2}$ órányira, Trepeczhez pedig $\frac{1}{4}$ órányira, hegyes határja 3 nyomásbéli, gabonát, és zabot terem, tölgyes erdeje van, szőleje tsekély, savanyú vizzel bővelkedik, rét nélkül szűkölködik, piatza Sztropkón.

KELECSÉNY. *Klecsenov.* Elegyes magyar, és tót falu Abaúj Várm. földes Ura Szerencsi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Karácsondhoz közel, határja tágas, és közép termékenységű, piatzozás' helye távol van.

KELECSÉNY. *Garam Kelecsény.* Tót falu Bars Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik ó Barshoz közel, és annak filiája, földgye, és réttye jó, szőlejik alatt kaszállnak, vagyonnyait könnyen el adhattyák.

KELECSÉNY. *Alsó, és Felső Kelecsény.* Két magyar falu Borsod Várm. földes Urai Hodosy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszenek Szuhogynak szomszédságában, és annak filiáji, határjai jók, de szűk; réttyeik is jók, lakosaik szánással, és szekerezkedéssel is keresik élelmeket, fájok tűzre, és épületre van, borok meg lehetős, malmok helyben, legelőjök szűken elég, piatzok Miskóltzon közel.

KELECSÉNY. *Klacsán.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura Fejérpataky Uraság, lakósai katolikusok, Liptsei piatzozásától tsak fél órányira van, a' hol módgyok van a' keresetre, fája is meg lehetősen van; de földgye sovány.

KELECSÉNY. Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Huszthoz nem messze, és annak filiája, határja Bukovecz-hez hasonlító.

* KELECSÉNY. *vagy Klacsány.* Tót falu Bars Várm. földes Ura G. Migazzi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik A. Maróthoz nem messze, és annak filiája, határja közép termékenységű, fája tűzre, és épületre van, egyéb tulajdonságai Ihracséhoz hasonlítók.

KELECSÉNY. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdődy

dódy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Recsényhez közel, mellynek filiája, határja hasonló Bajmocska helységéhez.

KELECSÉNY. *vagy Klacsány.* Tsárda Nyitra Várm. földes Ura Jeszerniczky Uraság, fekszik Ürményhez nem meszsze, és annak filiája.

KELECSÉNY. Magyar falu Ungvár Várm. földes Ura Barkóczy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Doboruszkához nem meszsze, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai jelesek, és külömbfélék; el adásra alkalmatos módgyok van.

KELECSÉNY. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Bernáth, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Uporhoz, Kazsuhoz, Lasztóczhoz is közel, térséges határja 3 nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, földgye ritka, és fekete, erdője kevés, szőleje nints; piatzok Újhelyben, és Kassán.

KELECSÉNY. *Tót, és Fülek Kelecsény.* Két falu Nográd Várm. földes Uraik több Uraságok, fekszenek Tót Kelecsény, Alsó Esztergályhoz; Fülek Kelecsény pedig Galsához közel, mellynek filiáji, vidékjeik soványosak.

KELECSÉNY. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura B. Prónay Uraság, fekszik Nándorhoz közel, és annak filiája.

KELECSÉNY. Kis szabad puszta Hont Várm. földes Ura B. Lusinszky Uraság, és mások, egy kortsmánál, és egy major háznál más házak rajta nintsenek, réttye, és makk termő erdeje vagyon, Cserentsényi, és Szabatkai pusztával határos.

KELÉD. Szabad puszta Vas Várm. földes Urai Gludovácz, és Horvát Uraságok.

KELEMENFALVA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leginkább ó hitűek, fekszik Hátmégnek szomszédságában, és annak filiája, határja meg lehetős.

KELEMENFALVA. *Kalameni.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Lucskinak szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységű, legelője, és fája elég van, piatzozása Rozenbergán két órányira.

KELEMENFALVA. Elegyes falu Túrócz Várm. földes Ura B. Prónay Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Tót Prónához

nem meszsze, és annak filiája, földgye közép termékenységû, réttye hasznos, legelôje elég, igen nagy erdeje van, 's azért is fája tûzre, és épûletre bôven, piatzozása Mosóczon, és Körmöczön.

KELEMÉR. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Rhédey, és Pogány Uraság, lakosai reformátusok, 's többnyire bodnárok, fekszik Putnoktól 1, Zubogyhoz fél, Rozsnyótól pedig 6 mértföldnyire, réttye három nyomásbéli, földgye középszerû tulajdonságú, erdeje szép.

KELEMES. Tót falu Sáros Várm. földes Urai Péchy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sebeshez nem meszsze, és annak filiája, 's az Uraságoknak házaikkal ékesíttetik folyó vize mellett, határja jó, réttye kétszer kaszáltatik, legelôje, és fája tûzre elég van, keresetre jó módgya, piatzozása Eperjesen.

KELÉNK. Szabad puszta Szala Várm. a' Kapornaki járásban, 's a' Pölöskei Urasághoz tartozik, melly már most népesítve van; fekszik Pölöskétöl $\frac{3}{4}$ órányira, Eszakra Egyházas Sz. László mellett, lakosai magyarok, 's németek.

KELENYE. *Kelenanki Klainen.* Tót falu Hont Vármegy. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szécsénykének szomszédságában, és annak filiája, határjában legelôje vagyon elég, réttye kevés, mind a' két féle fája van, szôleje jó.

KELES. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura a' Kalocsai Érsekség, fekszik Jankovácz-hoz közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KELEVÍZ. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai Desô, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik dél. Mesztegnyéhez, n. ny. Gadányhoz, n. kel. pedig Martzalihoz közel, határja két nyomásbéli, fôképen rozsot terem, szôleje nints, erdeje tsekély, határja kitsiny.

KELMAK. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Lippához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire.

KELNIK. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Monio; és Czerovának szomszédságában, határja 4 nyomásbéli, melly egészen hegyes, és völgyes, inkább terem kukoritzát, mint más gabo-

gabonát, erdeje, szőleje nints.

KELNIK. *Alsó, és Felső Kelnik.* Két tót falu Túrócz Várm. földes Uraik Rakovszky, és Szenesy Urak, lakosai leg inkább evangelikusok, fekszenek Szent Helenának szomszédságában, és annak filiáji, határbéli földgyeik közép termékenységűek, réttyeik kétszer kaszáltatnak, legelőjök tsekély, jó almat, és szilvat termő kertyeik vagynak.

KELNITZ. *Panszka Kelnitz.* Tót falu Trentsén Vármegy. földes Ura B. Mednyánszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Beczkóhoz nem meszsze, és annak filiája, határja meg lehetős.

KÉM. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, fekszik Bajához közel, és annak filiája.

KEMECSE. Magyar falu Szabolcs Várm földes Urai Niczky, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Napkorhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó, 's vagyonnyai is jelesek, és külömbfélék.

KEMED. *vagy Kemend.* Német falu Baranya Várm. lakosai katolikusok, fekszik a' Baranyai járásban, határbéli földgye közép termékenységű, vagyonnyai jelesek, és külömbfélek, eladásra alkalmatos módgyok van.

KEMEJ. Szabad puszta Borsod Várm. földes Ura a' Religiói Kintstár, a' Paulinusok után.

KEMEJ. Kortsma, és majorság, Abaúj Vármegy.

KEMÉNFA. Falu Szala Várm. földes Urai Horvát, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Salamon várhoz nem meszsze, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KEMENCZE. *Alsó, és Felső Kemencze.* Két tót faluk Abaúj Várm. Alsónak földes Ura Kácsándi Uraság, amannak pedig több Uraságok, fekszik ez Regete Ruszkához közel, mellynek filiája; lakosai katolikusok, többen evangelikusok, és reformátusok, határbéli földgyei alsó Kemenczének jó termékenységűek, vagyonnyai jelesek, piatzozása Kassán nem meszsze, Felső Kemenczének pedig határja követses, és soványas, és piatzozása is tovább esik.

KEMENTZE. *Alsó, és Felső Kementze.* Két egymással egyesített falu Bars Várm.

földes Ura Kosztolányi Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Oszlány Városához egy mértföldnyire, határjai közép termésûek, fájok tûzre, és épûletre van, legelôjök elég, gyûmöltsös kertyeik hasznosak, ôrlések alkalmatos, piatzok Privigyén, és Oszlányon, fa szerszámokat is készítenek lakosai.

KEMENCZE. *Kamenicza.* Magyar falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik egy meredek hegy tövében, Perôtsénhez ½, Tesához ½, Bernetzéhez pedig ¼ órányira, nap nyúgot, és dél között való részében áll Nemes Hont Vármegye Köz. Gyûlésének háza, 's két négy szegre vagyon épitve, tágas, és minden alkalmatosság meg vagyon benne. Határja jó termékenységû, legelôje a' hegyek között elegendô, réttye kevés, fája mind a' két féle van, makkja is, szôlô hegye meg lehetôs borokat terem.

KEMENCZE. *Ó, és Új Kemencze.* Két orosz falu Ungvár Várm. földes Urok a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszenek nem messze Ung vizétöl, Új Kemenczének vidékje soványos, vagyonnyai selejtesek, amá pedig a' természetnek szép javaival meg áldattatott.

KEMENCZE. *Kis, és Nagy Kemencze.* Két tót falu Zemplén Várm. Kis Kemenczének földes Ura G. Csáky Uraság, Nagy Kemenczének pedig Szirmay Úr, lakosai katolikusok, fekszenek Modrához, Hazsinához, és Peticsének is szomszédságokban, határjok három nyomásbéli, hegyes, völgyes, agyagos, kavitsos; gabonát, zabot, árpát terem, a' Nagy Kemenczei határ jó búzát is, igen tsekély fájok van, legelôjök elég bôven, piatzok Homonnán, Nagy Kemenczének malmai nevezetesek.

KÉMÉND. Elegyes magyar, és tót falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Garam vize partyán, mellyen szép hídgya van, Párkányhoz mint egy más fél mértföldnyire, postája is vagyon, határbéli földgye jó, legelôje elég, fája tûzre, és épûletre, szôlleji jó borokat termenek; el adásra alkalmatos módgyok van, közel a' Dunán, 's Esztergomban, réttyeinek, és legelôjének egy részét Garam vize néha meg szokta önteni.

KÉ-

KÉMEND. Szép térségen épült népes német helység Baranya Várm. a' Pécsváradi Urasághoz tartozik, lakosai katolikusok, helybéli Templomjokon kivûl, vagyon egy más a' Boldogságos Szûznek tiszteletére épült ékes Templomja is, melly valamennyire kivûl esik, hova Boldog Aszszony ünepein, a' bútsú járás végett számtalan nép öszve gyülekezik. Fekszik Pécstôl szintúgy mint Mohácstól is 3 órányira, határja 3 nyomásbéli, szép szántó földekkel, és jó bort termô szôlôkkel bír, mellyeket Bácskában, Szegeden, és Slavoniában is szoktak el adni, nevezetessek malmai is, mert mólnárjai, Eszékre, és másuva is, lisztyeiket el hordgyák; erdeje szép, kô bányája is van.

KÉMÉND. Magyar falu Szala Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyes helyen, Ollárhoz közel, és annak filiája, Egerszeghez egy mértföldnyire, szántó földgyei magos helyen, és távol esnek, legelôje sints elég, szôleji meglehetôs borokat termenek, és el adásra is jó módgyok van.

KEMÉNY. *Kis, és Nagy Kemény.* Szabad puszták Bihar Vármegyében.

KEMES. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura Gróf Batthyányi Uraság, lakosai többnyire reformátusok, fekszik Vaiszlónak szomszédságában, Csepelhez 1 futamásnyira, Piski, Csunál, Szaporcza, és Tesenfához is közel, határja három nyomásra lévén osztva, terem búzát, tengerit, dinnyét, makkot; szôlô hegye nintsen, bôvelkedik mézzel, búzával, piatzozása van Pétsen, Siklóson, Monoszlón, Vára is vólt régen, mellyet a' Török is birt, az egész falu nem rég egészszen meg égett, ennek elôtte 8 esztendôkkel e' helység mellett lévô puszta Templomnak falait az Uraság a' földbôl ki ásatta, 's az alatt lévô kriptában két nagy harangot találtak, mellyek a' Siklósi Várban máig is meg vagynak.

KEMESMAL. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Szent Királyhoz közel, és annak filiája, határja jó termésû.

KEMETE, Elegyes falu Bihar Várm. fekszik a' Belényesi járásban, határja gazdag, vagyonnyai jelesek.

KÉM-

KÉMLE. *Horvát Kémle.* Horvát falú Mosony Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Magyar Óvártól 1½ órányira, Magyar Kémétől tsak a' Duna választya el, lakosai katolikusok, róna földgye két nyomásbéli, leginkább kétszeres búzát, árpát terem, réttye, erdeje, szőleje nints, piatza M. Óváron, nagyobb részént fuvarozással, és kereskedéssel keresik élelmeket.

KÉMLE. *Magyar Kémle.* Magyar, és német falu Mosony Várm. az Óvári Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Óvárhoz 1½, Győrhöz pedig 3 órányira, Horvát Kémlétől a' Duna külömbözteti, kiknek közös révjek van, sik határja nem nagy, két nyomásbéli, mellyen az őszi, és tavaszi vetés tűrhető módon meg terem, réttye, és legelője tsekély, erdeje is tsak bokros, piatzok Magyar Óváron.

KEMSE. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Káptalanbéli Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Piskihez 1 futamatnyira, határja három nyomásra van osztva, Dráva vizének áradásaitól gyakorta károkat szenyvedet az előtt, de mióta fel töltetett a' Dráva partya jó lakó hely, terem búzát, tengerit, szilvát, kölest, de bort nem, Siklóson, és Pétsen piatzoznak.

KENDE. *Kendicze.* Német falu Sáros Várm, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Eperjeshez ¾ mértföldnyire, 's az Uraságoknak lakhelyeivel ékesíttetik, határja jó termékenységű, réttye sarjút is terem, legelője elég, fája is, piatzozása alkalmatos.

KENDERES. Bánátbéli falu.

KENDERES. Tsárda Pest Várm. lásd *Kender Kaparás.*

KENDERES. Szállás Csongrád Várm. földes Ura G. Erdődy Uraság, fekszik Tápéhoz közel, és annak filiája.

KENDERES MEDVE. Az M. betűben.

KENDERES. Magyar falu Heves Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kis Újj Szálláshoz nem meszsze, földgye trágyázás nélkül is termékeny, szőleje, nádgya, fája van; de piatzozása távol esik, 's legelőjét néha a' víz áradások járják.

KENDERES. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura

Mérei

Mérei Uraság, fekszik Kaposvárhoz nem meszsze; és annak filiája, határja jól termő.

KENDERESKE. *Kendereséz.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leg inkább ó hitüek, fekszik Munkácshoz nem meszsze mellynek filiája, határja sovány, réttye, legelője tsekély.

KENDERTÓ. *Kontrato.* Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, és Péterfi Uraság.

KENESE. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, 's a' Vörös Berényi Uradalomhoz tartozik, most árendában G. Zichy Uraság bírja, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Veszprémhez két, Fejérvárhoz $3\frac{1}{2}$ mértföldnyire, épen a' Balaton tava partyán, határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélék, határjának nagyobb része hegyes, és szőlőkkel gazdag, mellyekből leg nagyobb jövedelmek van a' lakosoknak, halászattya Balaton tavában hasznos, kivált ha kemény fagy van. Három különös *Diverticuluma* is van, ú. m. Sándor, Matats, Csitery.

KENÉSZ. Magyar falu Vas Várm. földes Ura a' Szombathelyi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Péczölhöz közel, és annak filiája; határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős, vagyonnyai is középszerűek.

KENÉSZ. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura Gombos Uraság, fekszik Kadarkúthoz közel; és annak filiája.

KENESZLŐ. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Zalkodhoz nem meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős.

KENGYEL. Szabad puszta Heves Várm. földes Ura Almási Uraság, fekszik Török Sz. Miklóshoz közel, és annak filiája.

KENGYELTÓ. Szállás Borsod Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár.

KENYERI. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik Gyirótnak, és Sz. Lászlónak szomszédságában, határja homokos, erdeje szálas nyírfákból áll, szőlő hegye tűrhető.

KENYERI. Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Czi-

ráky

ráky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sárvárhoz három mértföldnyire, erdeje szép, határja hasonlít Kecskédfalujáéhoz, de szántó földgyei soványabbak.

KÉNYESD. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura Csáky Uraság, szántó földgyeik, kaszállóik vannak, és sok márhát is nevelnek rajta.

KENYÉZ. *Tisza Kenyéz*, *Cserepes Kenyéz*, *Ér Kenyéz*, *Takta Kenyéz*. Magyar faluk Szabolcs Várm. földes Uraik külömbféle Urak, Takta Kenyéznek földes Ura Drevenyák Úr, lakosaik katolikusok, és másfélék, fekszenek a' Kis Várdai járásban, Kapots Apátihoz, és Tardoshoz sem meszsze, mellynek filiáji, határjok közép termékenységûek, piatzozások Debreczenben, fájok van, mind a' két féle.

KENYHECZ. Magyar falu Abaúj Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szinához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja jó termékenységû, vagyonnyai jelesek, el adásra alkalmatos módgyok van.

KEPPET. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Kevereshez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja jó, erdeje gazdag, és sok sertéseket hízlalnak lakosai.

KÉR SZITKE. Az Sz. betûben.

KÉR. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura Bárczay Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Boldog Kô Várallyának szomszédságában, mellynek filiája, határja jó, szôleji termôk, legelôje kevés, tûzre fája tsekély.

KÉR. *Kis Kér*. Német falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai evangelikusok, fekszik Szent Tamáshoz 5400, Ó Kérhez 2700 bétsi ölnyire, határjának szántó, földgyei jók, réttyeik, legelôjök mindenféle marháknak hasznos, fájok, és nádgyok a' határban nintsen, határja szûk, pénzt szereznek vaj, borjú, és kender árúlásból, 's egyéb természeikbôl.

KÉR. Tót falu Tolna Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik a' Simontornyai járásban, határja jól termô.

KÉR. *Ó Kér*. Magyar, és rátz falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Kis Kérhez 2700, Újvidékhez 13500 bétsi ölnyire,

nyire, három nyomásbéli határja leginkább búzát, árpát, és zabot terem, erdeje, szőleje nintsen, sem nádgya, piatza Újvidéken, pénzt szereznek gabona, és marha eladásból.

KÉR. *Kis Kér, Kiar.* Magyar falu Hont Várm. földes Ura Majlát Uraság, a' kinek szép háza, kertye, és őseitől építtetett Temploma, ékesítik e' helységet, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szikintze mellett, Csanktól, Várságtól, és Ladánytól $\frac{1}{2}$ órányira, és Ladánynak filiája, szántó földgye 3 vetőre van esztva, mellyben a' gabonának minden neme jól terem, halas tava nagy, és jó ízű pontyok vannak benne, malma van, erdeje nem sok, de szép, legelője elég, réttye sok is jó is, szőlő hegye jó, boraikat, gabonájokat, és vagyonnyaikat a' Bánya Városokon árúllyák el.

KÉR. *Nagy Kér, Tyétr.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Velenczéhez közel, Nagy Váradhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Alpár, Rontóhoz is annyira, határja két nyomásbéli, rozsot terem leg inkább, tengerit, és búzát középszerűen, földgye rész szerént hegyes, rész szerént térséges, erdeje fiatal, piatza Nagy Váradon.

KÉR. *Kis Kér, Fel tyétr.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Alpár, Sz. Élek, és Nagy Váradhoz is $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, hegyes, völgyes határja leg inkább rozsot terem, tengerit, és búzát középszerűen, szőleje nints, erdeje van, lakosai meszet is soktak égetni, piatza Nagy Váradon.

KÉR. *Kis Kér, vagy Apáti Kér, Nagy Kér.* Ket magyar falu Nyitra Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai leg inkább katolikusok, fekszik Komjáti, és Czétény között, Nyitra folyó vize mellett. Kis Kér, Nagy Kérnek filiája, a' faluk együtt fekszenek; de határjaik külömbözők, 's Kis-Kért tsupán az Érsek' Nemesei lakják, határbéli földgyeik jó termékenységűek, legelőjők, réttyeik jók, de fájok nints, szőlő hegyek is soványas.

KÉR SEMJÉN. Az S. betűben.

* KÉR. Jó magyar falu Szabolts Várm, lakosai katolikusok, és reformátusok, fek-

fekszik Szamos vizének szomszédságában, határja jó mind a' két nyomáson, tiszta búzát, és mindent meg terem, réttyei gazdagok, legelöjök elég van, gyümöltsöseik termők, nyóltz vízi malmok is van, de néha a' víz áradás ártalmokra van.

KÉR. Szabad puszta Arad Vármegyében.

KÉR. *Vargyas Kér.* Sokatz falu Somogy Várm. földes Ura G. Hunyady Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Boronkához ¼ órányira, határja két nyomásbéli, földgye térséges, fekete, homokos, és agyagos, rozsot leg inkább terem, erdeje, szőleje nints, hallal bővelkedik, legelő nélkül szűkölködik, marha el adásból pénzt szereznek.

KÉR. Elegyes falu Tolna Várm. földes Ura Perneszi Uraság, lákosai katolikusok, és más félék, fekszik Bedeghez közel, és annak filiája, határja a' természetnek majd minden javaival bővelkedik.

KÉR. *Szent Gálos Kér*, Magyar falu Somogy Várm földes Ura Svátics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Igalhoz 1, Mérnyéhez és Magyar Atádhoz pedig ½ órányira, határja három nyomásbéli, mindent jól terem, egyenes fekete a' földgye, erdeje nints, szőleje igen jó bort terem, piatza Kanizsán, Veszprémben, Fejérváron, és másutt is jó módgyok a' keresetre.

KÉR. *Hajmás Kér.* Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura a' Veszprémi Püspökség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' posta útban, Veszprémtől 1, Fejérvártól 3 mértföldnyire, Rátót, Sóly, és Vilonyának szomszédságokban, két nyomásbéli határja nagy részént hegyes, és köves, rozsot, és zabot középszerűen terem, lakosai többnyire a' mező földi pusztákon bérlenek földeket, malma jó a' *Séd vízén*, a' Bakonyban pedig meszsze terjedő erdejek van, holott elég meszet, és szenet is égethetnek.

KÉR. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Urai Kéri, és Kis Urak, fekszik Faiszhoz ¼ órányira, térséges határja leg inkább rozsot, és krompélyt terem, szőleje nints, sem erdeje, van benne egy puszta Templom is.

KERCS. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai Jármi, és Ormós Uraságok, lakosai

kosai leg inkább reformátusok, fekszik Baktához közel, és annak filiája, határja gazdag, javai Jakófalújáéhoz hasonlítók.

KÉRCS. *Herndd Kércs.* Magyar falu Abaúj Várm. lakosai katolikusok, és reformátusok, határja jó termésû, de fája szûken van.

KERCSELIGET. Német falu Somogy Várm. földes Ura G. Niczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Berkihez közel, határja három nyomásbéli, hegyes, agyagos földgye leg inkább rozsot terem, erdeje, szôleje van.

KERCSÉN. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Forintos Uraság, fekszik Oroszlánhoz nem meszsze, határja termékeny, fája tûzre van, 's legelôje is jó.

KERECSÉND. Magyar falu Heves Várm. földes Ura az Egri Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik a' Tarnai járásban, Kápolna, és Eger mellett, földgye trágya nélkûl is termékeny, réttyei jók, piaczozása Egerben, legelôje elég, szôlô hegye jó.

KERECSÉNY. Elegyes falu Bereg Várm. lakosai katolikusok, és többén reformátusok, hajárja jó gabonát terem, réttyei is jók, legelôje, és mind a' két féle fája van, gyûmöltsök is bôven terem.

KERCZA. Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gotthárdhoz két mértföldnyire, határja közép termékenységû.

KERECZKE. Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai B. Sztojka, és G. Teleky Uraságok, lakosai egyesült ó hitûek, fekszik n. k. Ravaszmezô 1, d. Kusniczához $\frac{1}{4}$ Bereg Vármegye szélén. Határja két nyomásbéli terem kukoritzát, kevés zabot, tatárkát, krompélyt, és kölest, piatzok Munkácson van, a' hol kenyérnek valót szereznek, szénájok terem elég, erdôje is bôven vagyon.

KEREGEDE. Elegyes falu Gömör Várm. földes Urai G. La Motte, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Várgedéhez közel, és annak filiája.

KEREK. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik síkon Galsa, Muszka, és Varsánd mellett, földgye termékeny, réttyei jók, mellyek sarjút is teremnek, el adásra is jó módgyok van.

KE-

KEREK. *Nemes Kerek.* Szabad puszta Békés Várm.

KEREK. *Méh Karek.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Gyulához 2¼, Váradhoz pedig 6 mértföldnyire, földgye térhely, székes, soványas, vizes, kétszeres búzát, leg inkább rozsot, és kevés tengerit terem, erdeje kitsiny, szőleje nints, piatza Váradon, és Gyulán.

KEREK Sz. TAMÁS. Szabad puszta Fejér Várm.

KEREKEGYHÁZA. Szabad puszta Pest Várm. földes Urai többek, fekszik Izsáknak szomszédságában, mellynek filiája.

KEREKEGYHÁZA. Szabad puszta Békés Várm.

KEREKHEGY. A' Tecsői határban mint egy 25 esztendővel kezdetett só Bánya, holot a' só vágókon, és az igazgatásra rendelt Királyi Tiszteken kivül semmi adózó lakos nintsen, különös határja még ki nem szabattatott, a' só vágók katolikusok, és ó hitűek, semmi gazdagágot, a' só vágáson kivül nem űznek, 's számokra a' Királyi Kamara élet tárházat rendelt.

KEREKI. *Nagy Kereki.* Magyar falu Bihar Várm. földes Uza Mészáros, és több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Bojthoz ¼, Nagy Szántóhoz ⅓ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, terem kétszeres búzát, zabot, árpát, szénát pedig középszerűen, földgye térséges, erdeje szőleje nints, piatza Debreczenben, és N. Váradon.

KEREKI. *Kis Kereki* Magyar falu Bihar Várm. földes Ura G. Khevenhüller Uraság, lakosai reformátusok, szomszédgya Székelyhíd, Asszony Vására, és Érkeserű is, határja két nyomásbéli, dombos, és térséges a' földgye, terem kétszeres búzát, erdeje, két szőlő hegye, és kevés legelője van, piatza Debreczenben, Margitán, és Székelyhídon.

KEREKI. Magyar, és Sváb falu Somogy Várm. földes Urai Tállián, Csapody, és Boronyay Uraságok lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik P. Szemes, Köröshegy, és Bálványoshoz is ⅓ órányira, földgyeik nintsenek, hanem némelly kertekkel biró zsellerékből állók, erdejek idejében makk termő, szőlejek kevés van, piatza Veszprémben.

KEREKNYE. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a'

K.

K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Ungvárhoz más fél mértföldnyire, határbéli földgye jó termékenységû, vagyonnyai jelesek, és külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

KEREKRÉT. *Okruchba.* Orosz falu Sáros Várm. földes Urai Roturnyai, és G. Szirmay Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Radomának szomszédságában, mellynek filiája, földgye közép termékenységû, fája, és legelôje vagyon, keresetre is módgya a' Sztropkoi só háznál.

KEREKTÓ. Major Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség.

KERELÔS. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara; lakosai leg inkább ó hitûek, határja gazdag termésû, szabad makkja, fája van, de a' víz néha ártalmára van.

KERÉNY. Szabad puszta Posony Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik Szempeczhez közel, és annak filiája.

KEREPECZ. Puszta Bereg Várm. földes Urai Ilosvai, G. Schönborn, 's mások, fekszik Derczenhez $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, jó makkos erdejek van.

KEREPECZ. Szabad puszta Gömör Várm. földes Ura Pletrich, és Vaiszer Uraságok, fekszik Méhinek szomszédságában, mellynek filiája, réttye szép, földgye jó, erdeje nem nagy, de igen jó.

KEREPES. Elegyes tót, és német falu Pest Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pesthez két, Gödöllôhöz pedig egy mértföldnyire, két Templomja vagyon, a' nagyobbik hegyen épitve *Szent Anna* tiszteletére, a' kissebbik pedig, a' falu közepén, postája is vagyon, az Uraságnak pedig alkalmatos vendég fogadója, és gabonát tartó háza (*granarium*) határja két nyomásbéli, hegyes, és homokos, rozsot, és zabot középszerûen, dohányt pedig jól terem, makk termô erdeje, és szôlleji közel a' faluhoz vannak, szûkséget szenyvednek szénában, és kenderben, piatzok Pesten.

KEREPLE. *Kravjane.* Tót falu Zemplén Várm. földes Urai G. Barkóczi, B. Fisser, és több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik n. k. Sztankóczhoz $\frac{1}{2}$ fertály, é. Abaúj Vármegyével határos, dél.

Gal-

Gálszécshez 1 órányira, hegyes köves határja 3 nyomásbéli, gabonát, és zabot terem; erdeje, szőleje nints, piatza Kassán ôt mértföldnyire.

KERES. *Kis Keres.* Folyó víz Bihar Várm. a' Sebes Körösből Püspökinél szakad ki, és a' Kis, és Nagy Szántai, Nagy Kereki, Bajti, és Vancsodi határokban keresztûl menvén, Újfalusi határon Berettyóba szakad, jó malmok vannak rajta.

KERES. *Felsô, és Herndd Keres.* Két magyar falu Abaúj Várm. lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszenek Borsodhoz mintegy harmadfél mértföldnyire, határbéli földgyeik középszerûek.

KERESDFÔ. *Körösfô* név alatt.

FULÓ KERES. Az F. betûben.

KERESKÉNY. *Kis, és Nagy Kereskény.* Két tót falu Hont Várm. Kis Kereskénynek földes Urai Agárdi, és több Uraságok, Nagy Kereskénynek pedig G. Majlát, (a' kinek háza, és Úri háza mellett lévô szép Temploma ékesítik e' helységet,) és több Urak, lakosai katolikusok, és lutheránusok, a' lutheránusok Csankhoz vagynak *affiliálva*, fekszenek Horhitól $\frac{3}{4}$, Varsánytól pedig $\frac{1}{4}$ órányira, határbéli földgyeik bô termékenységûek, legelôjök van elég, szôlô hegyek, réttyek, erdejek mind jó, és bô, malmok a' Szikintzén jó, boraiknak, és gabonájok el adásából módjok van a' Bánya Városokban, és Báthon a' pénz keresetre.

KERESKÉNY. *Alsó, és Felsô Kereskény.* Két tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Nyitra vize mellett, Nyitra Városától egy órányira, Ivánka mellett. Szûletése helye Tek. *Kovdcs Imre* Urnak, Hertz. Grazsalkovich Gedellôi, és Hatvani Uradalombéli *Præfectusdnak*, a' ki a' gazdáskodásban szép 's nevezetes példákat tett; kivált *Zagyva* vizének árokba lett szoríttatása által, és magának nagy hírt, 's tekintetet is szerzett, nem tsak az Uraság, hanem mások elôtt is. Szántó földgyei termékenyek, legelôje hasznos, javai külömbfélék.

KERESZT. *Kriszti.* Elegyes falu Ungvár Várm. földes Ura Ajhofer Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Jenkének szomszédságában, határbéli földgye jó, vagyonnyai külömbfélék,

el

el adásra alkalmatos módgyok van.

KERESZT *Három Kereszt.* Vendég fogadó Pest Várm.

KERESZTÉNY, Magyar falu Sopron Várm. földes Ura Koller Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Új Kérhez közel, és annak filiája, Sopronhoz $3\frac{4}{8}$ mértföldnyire, határja két fordúlóban, közép termékenységû, réttye nints, legelője meg lehetős, szölleje sints, vagyonnyai középszerûek.

KERESZTES. Magyar falu Fejér Várm. földes Ura Prényi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Fejérvárhoz 1 mértföldnyire, határja közép termékenységû, réttye, legelője meg lehetős, keresetre jó módgya van.

KERESZTES. *Mezö Kereszt.* Magyar falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Váradhoz 2 mértföldnyire, Artánd, és Böszörmény' szomszédságában, határja két nyomásbéli, búzát, zabot, árpát, és tengerit terem, szép marhákat is nevelnek.

KERESZTES. *Mezö Kereszt.* Magyar mezö Város Borsod Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Miskoltzhoz mintegy 3 mértföldnyire, Keresztes Püspökihez közel, mellynek filiája, postája is van. Nevezetesítette vidékjét az 1596-dik esztendöbéli October. nyertt Ozmanokon való gyözedelem; midön a' mieink Mehemetnek Egri szerentséjét néminémûképen meg boszszúltak vala. Országos vásárjai is vannak. Határja közép termékenységû, piatzozása 3 mértföldnyire van, legelője elég, szölö hegye tsekély, malma helyben, fája nints.

KERESZTES PÜSPÖKI. A' P. betûben.

KERESZTES. *Komlós Kereszt.* *Hmelov.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai Semsei, Fejérvári, és más Uraságok, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, 's az Uraságoknak épületeikkel jelesíttetik, fekszik Posfalvának szomszédságában, mellynek filiája, határja jó, réttyei sarjút is teremnek, legelője, és fája mind a' két féle elég, piatzozó helyétöl sints messze.

KERESZTES. Szabad puszta Posony Várm. földes Ura a' Nagy Szombati Plebánia, fekszik Nagy Szombathoz közel, jó, és szép gabonát

terem, de marha legelője, 's haszállója hibázik.

KERESZTES. *Magyar, és Német Keresztes.* Két elegyes falu Vas Várm. földes Urok a' Tudómányi Kintstár, lakosaik katolikusok, és más félék, Magyar Keresztes, Német Keresztesnek filiája, fekszenek a' Pornói Uradalomban, mellyhez tartoznak, határbéli földgyeik termékenyek, réttyek elég, és jó szénát teremnek, legelőjök, fájok, és szőlejek is van.

KERESZTETE. Tót falu Abaúj Várm. földes Urai Sz. Imrey, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Vajdának szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős, vagyonnyai is középszerűek.

KERESZTFALVA. *Kreutz.* Elegyes falu Szepes Várm. földes Ura Horvát Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Kézsmárktól fél mértföldnyire, Bélának filiája, határjának fele hegyes, és köves, de fele búzát, és jó rozsot terem, legelője van, fája szűken, piatza közel.

KERESZTNEK. *Vörös Keresztnek.* Tsárda Posony Vármegyében.

KERESZTPATAKA. Major Abaúj Várm. földes Ura Szatmári Uraság, fekszik Lékhez közel, és annak filiája.

KERESZSZEG. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, és G. Csáky Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Nagy Váradhoz 2 *státióra*, határja két nyomásbéli, leg inkább terem rozsot, és tengerit, földgyének harmad rérze vízben van, erdeje szűk, szőleje nints, piatza Váradon.

* KERESZTÚR. Ez előtt jó falu vala, most szabad puszta Arad Várm.

KERESZTÚR. *Sarkad Keresztúr.* Magyar, és oláh falu Bihar Várm. földes Urai G. Csáky, és más Uraságok, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik a' Szalontai járásban, határja két nyomásbéli, leg inkább búzát terem, földgye lapos, és víz állásos, erdeje, szőleje nints, Szalontai Költsér, ki ütvén határján gyakran a' vetéseket is el szokta hordani.

KERESZTÚR. *Nagy, és Kis Keresztúr.* Két Szabad puszták Nógrád Várm. földes Uraik Losonczy, és Záborszky Uraságok, fekszenek Osgyánnak szomszédságában, és annak filiáji.

KE-

KERESZTÚR. Szabad puszta Nográd Várm. földes Urai Szent Iványi, G. Forgács, és több Uraságok.

KERESZTÚR. Magyar, és oláh falu Bihar Várm, földes Urai Ravaszdy Urak, lakosai ó hitűek, és más félék, szomszédgya Fancsika, S. Olaszi, és Albis, határja 2 nyomásbéli, rész szerént térséges, rész szerént dombos, terem rozsot, zabot, tengerit, erdeje van, 's szőleje az Uraságnak, piatza Margitán, és Székelyhidon.

KERESZTÚR. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Bogdasának szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

KERESZTÚR. *Kis Keresztúr.* Szabad puszta Baranya Várm. földes Ura G. Smideg Uraság, fekszik Gödrinek szomszédságában, és annak filiája.

KERESZTÚR. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura G. Keglevich Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Kis Tapolcsánnak szomszédságában, 's annak filiája.

KERESZTÚR. Elegyes falu Bars Várm. határja hasonló Zlatno határjához.

KERESZTÚR. Orosz falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Kulához 5100, Filipovához 3720 bétsi ölnyire, egyenes határja leg inkább kétszeres életet, és zabot terem, mellyel valamint marhával is bővelkednek, fája, nádgya, és szőleje nintsen, piatza Újvidéken, pénzt szereznek gabona eladásból, és a' Szeremi szőlőknek kapálásából.

KERESZTÚR. *Rákosi Keresztúr.* Elegyes tót, és német falu Pest Várm. földes Ura B. Podmaniczky Familia, lakosai katolikusok többen evangelikusok, fekszik Czinkotához $\frac{1}{4}$, Csömörhöz $\frac{2}{4}$, Mogyorodhoz $\frac{3}{4}$, Pesthez pedig 1 státióra. Bujanovszky Generalisnénak itten szép kastéllya, tsínos veteményes, gyümöltsös, és angoly ízlésű kertye, 's halas tavai vannak, és Rákos vizén malmaik, határja három nyomásbéli, nagyon homokos, leg inkább rozsot terem, van két szőlő hegye, 's tsekély erdeje; piatza Pesten.

KERESZTÚR. *Rátz Keresztúr.* Elegyes falu Fejér Vármegy. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik nap ke-

let felé Szent Péterhez nem meszsze, határja középszerû.

KERESZTÚR. *Sár Keresztúr.* Magyar falu Fejér Vármegy. lakosai katolikusok, fekszik Szent Agata felett, határbéli földgye jó, vagyonnyai jelesek.

KERESZTÚR. Elegyes falu Posony Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai mind katolikusok, fekszik Nagy Szombattól 1, Zavartól $\frac{1}{2}$ órányira, három fordúlóra van osztva határja, és jó termékenységû, vagyonnyai jelesek, el adásra alkalmatos módgyok van.

KERESZTÚR. *Hejö Keresztúr.* Elegyes falu Borsod Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elôtt a' Sajó Ládi *Paulinus* Atyáknak birtokokban vala, lakosai katolikusok, ó hitûek, és reformátusok, fekszik Emôdnek szomszédságában, mellynek filiája, határja jó termékenységû.

KERESZTÚR. *Sajó Keresztúr.* Elegyes falu Borsod Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Etseghez, és Kelecsényhez egy mértföldnyire, határja jó, piatzozása közel Mitkolczon, legelôje tsekély, de termékeny, szôlô hegye tágas, vízi malma helyben van.

KERESZTÚR. *Német Keresztúr.* Elegyes német, és zsidó Város Sopron Várm. nem meszsze hozzá vagyon eppen azon nevû 4 szegû Vár, 4 kis Tornyokkal, a' zsidóknak sinágógájok, földes Ura H. Eszterházi Uraság, lakosai katolikusok, és zsidók, fekszik Sopron tól $1\frac{2}{8}$ mértföldnyire, a' hol piatzozása van, földgye hegyes, és lapályos, határja jó termékenységû, igen jó, és erôss bora terem, vagyonnyai jelesek, el adásra alkalmatos módgyok van.

KERESZTÚR. *Tót Keresztúr.* Magyar falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Sopronhoz 6 mértföldnyire, határja lapályos földû, két fordúlóra van osztva, szôlô hegye, erdeje nints, réttye kevés.

KERESZTÚR. *Rátz Keresztúr.* Rátz falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, a' Kikindai kerûlethez tartozik, fekszik Török Kanizsához, és Gyúlához sem meszsze, négy nyomásbéli határja jól termô, földgye agyagos, szar-

szarvas márhákat, és számos sertéseket tartanak lakosai, piatzok Szegeden.

KERESZTÚR. *Tisza Keresztur.* Magyar falu Ugocsa Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Tisza Újlakhoz közel, mellynek filiája, Karácsfalvától is $1\frac{1}{2}$ órányira, határja 2 nyomásbéli, terem búzát középszerûen, rozsot, zabot kevesebbet, földgye térséges, és agyagos, erdeje, fája, kaszallója, és legelôje van, szôleje nints, piatza Tisza Újlakon.

KERESZTÚR. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elôtt a' Szent Mártoni Apáturságnak birtoka vala, Várhoz tartozandó.

KERESZTÚR. *Balaton Keresztúr.* Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik kies helyen, Balaton tavához közel, és az Uraságnak épûletével díszesíttetik, kedves lakást szolgáltató hely, Keszthelyhez sem meszsze, mellynek filiája, határja jó termékenységû, réttye, fája, makkja, szôlô hegye, legelôje elég van.

KERESZTÚR. *Szées Keresztúr.* Elegyes falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmai Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Nagy Azárnak szomszédságában, és annak filiája, Szilvás Újfaluhoz, Egreshez egy órányira, határja 3 nyomásbéli, földgye fekete, és sárga, gabonát leg inkább, zabot pedig középszerûen terem, erdeje van, szôleje nints, rét, és viz nélkûl szûkölködik, piatza Kassán 4 mértföldnyire.

KERESZTÚR. Szabad puszta Zemplén Vármegy.

KERESZTÚR. *Bodrog Keresztúr.* Elegyes mezô Város Zemplén Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, reformátusok, és számos zsidók, fekszik Bodrog vize mellett, Liszkához két mérföldnyire, Zalkoddal, Tarczallal, Tokajjal is határos, szántó földgye két nyomásbéli, keyés trágyázással mindent meg terem, erdeje van, réttye bôven terem, szôlô hegyei szépek, mellyek kôzzûl némellyeken csak nem az egész hegy allyán a' leg jobb bor terem, nevezetes épûletekre való kô bányája is vagyon.

KERESZTÚR. Falu Szala Várm. földgyét Mura vize

szokta el önteni, erdeje van, és fuharozásra jó módgya,

KERESZTÚR. *Tót Keresztúr.* Népes falu Vas Várm. földes Urai több Urak; lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Sz. Gothárdhoz 3 mértföldnyire, határja középszerû, javai külömbfélék, de földgye nagyobb részént sovány.

KERESZTÚR. *Kapos Keresztúr* Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, 's másfélék fekszik Mosgóhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó termékenységû, szôleje, fája, réttye, legelôje jó, el adásra alkalmatos módgya van Szigeten.

KERESZTÚR. *Tót Keresztúr.* Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthyányi Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Sziget Várhoz egy mértföldnyire, Mosgó, és Ibafa' szomszédságában, határja két nyomásbéli, rozsot leg inkább, középszerûen pedig búzát, kukoritzát, hajdinát, és zabot terem, a' vizek sok kárt okoznak határjában, erdeje, szôleje van, szántó földgye szûken lévén, magok terméseivel bé nem érik, 's pénzen vesznek kenyeret.

KERESZTÚR. *Dráva Keresztúr.* Horvát falu Somogy Várm. földes Ura a' Pécsi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Réfaluhoz $\frac{1}{4}$, Dráva Sz. Mártonhoz 1, Marhoczhoz $\frac{3}{5}$, és Bogdásához Baranyai Vármegy. helységhez 1 órányira; Sziget Várhoz 3, Pécshez pedig 5 mértföldnyire, határja két nyomásbéli, a' Drava parton lévô részе földgyének homokos, a' többi pedig agyagos, lapályos, és a' Dráva ki öntésének ki ván téve, rozsot leg jobban terem, középszerûen búzát, és kukoritzát, erdeje van, szôleje nints, marha eladásból pénzt szereznek, Babolcsán, Istvándin, és Szigeten.

KERESZTÚR. Szabad puszta Veszprém Várm. a' Szent Mártoni Uradalomhoz tartozik, fekszik Varsányhoz délre nem meszsze, szántó földgye nintsen, erdeje szép, réttyei jók, és hasznos szénát teremnek, ha Czuha vize el nem önti, malma is van.

KERESZTÚT. *vagy Kótaj.* magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai Vay, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Oroshoz nem messzsze, mellynek filiája, határja közép termésû.

KE-

KERETVA. Falu Szala Vármegy. földes Ura Rákosi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Bánok Szent Györgyhöz közel, mellynek filiája, határja középszerû.

KÉR FÛZES. Az F. betûben.

KERKAKÚTA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Cseszregnek szomszédságában, mellynek filiája, határja jó termésû.

KERKÓCZ. Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik a' Vág Újhelyi járásban, határja jó termésû.

KERNÉCSA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Komoristye, Székás, és Kallinának szomszédságában, a' határja négy nyomásbéli, melly egészen hegy, és völgyből áll, többnyire kukoritzát terem, vagyon fiatal erdeje, és egy kevés szôlleje.

KERNECZ. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Szapári Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kancsóczhoz nem meszsze, és annak filiája, ambár külömbféle javai vannak; de földgye soványas.

KERNYÁJA. Német falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Csonoplához 2750, Zomborhoz 6400 bétsi ölnyire, határja leg inkább búzát, zabot, kendert, kukoritzát, és krompélyt, 's jó bort is terem, erdeje nintsen, sem nádgya, piatza Zomboron, és Baján, pénzt szereznek bor, és kukoritza eladásból.

KERPENYÉT. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Pûspökség, lakosai ó hitûek, fekszik Vaskohoz, és F. Vérzárhoz is $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes kôsziklás határján, kevés gabona terem, erdeje nints, lakosai kovácsok, és fazekasok, kordoványt is készítenek.

KERPEST. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Magyar Csekéhez nem meszsze, Pap Mezôhöz is $\frac{1}{2}$ órányira, földgye búzát, tengerit, zabot középszerûen terem térséges agyagos földgye, erdeje nints, piatza Belényesen, és Váradon.

KERSKÉD. Vas Várm. fölges Ura G. Cziráky Uraság, fekszik Raba vize mellett, 's hasznos malma van.

KERSZIGET. Szabad puszta Heves Vármegyében.

KERT. Szabad puszta Fejér Várm. földes Urai több Urak.

KERTA. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Nagy Szőlőshöz fél órányira, mellynek filiája, földgye termékeny, legelője elég, réttye jó szénát terem, malmai közel, erdeje is van, piatzozása Pápán, hasznos szőlejik is vannak a' Somlyói hegyen, mellyek jó borokat teremnek.

KERTES. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik hegyen, és völgyön, határja soványas, széllyel vagynak a' házak, kevés pénzen vett fával, és gyűmöltsel kereskednek lakosai, búzát, zabot, 's tengerit terem irtott földgyök.

KERTES. *Gááz*. Mező Város Vas Várm. földes Ura G. Erdődy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pinka vize mellett, Kőrméndhez másfél mértföldnyire, Apátúrsága, és az itten tartatni szokott bútsú járások nevezetesítik. Határbéli földgye termékeny, réttye elég van, és jó szénát terem, legelője, fája, és szőleje meg lehetős.

KERŰLLEST. Oláh falu Arad Várm. fekszik Seprüs, Gurba, Harkály, és Szinyitye között, szántó földgye nem igen jó, de erdeji szépek, határja az Ölvinyi pusztával nevekedvén, három nyomásbéli, mellette foly el Tür vize, mellyen malma is van.

KESELLŐKŐ Vára Nyitra Várm. tótúl *Kamenyi Zamek* hajdani eredete bizonytalan, régi birtoka Majtényi Uraságnak, melly híres Nemzetségnek dítséretét lásd *Bél Mátyásnak* munkájában. In Hung. nova Tom. IV. pag. 421.

KESELYMEZŐ. Falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai egyesűlt ó hitűek, fekszik n. k. Herincse, d. Izához $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, n. ny. Bereg Vármegyének határja mellett; szűk határja két nyomásbéli, és keveset terem, valamint szénát is, azért is Lipcsén kaszállókat, Huszton pedig vetések alá földeket bérlenek, erdőjök középszerű, piatzok Huszton van.

KE-

KESERŰ. *Ér Keserű.* Magyar falu Bihar Várm. földes Urai Fráter, és Irinyi Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Székelyhídhoz közel, Ér Adony, és Ér Tarcsához sem meszsze, *Beliusnak* idejében (a' mint emlékezetet tesz róla) itt leg szebb leány vólt az egész Vármegyében, Nemes Fráter Nemzetségéből, határja 2 nyomásbéli, terem leg inkább gabonát, középszerűen zabot, és szénát, térséges, fekete földgye, erdeje, szőleje van, piatza Debreczenben, és Váradon.

KESKEND. Német falu Baranya Várm. a' Belyei Uradalomhoz tartozik, kerti veteményekből keresik élelmeket, és efféle terméseiket Eszék Városába viszik eladásra, melly két órányira fekszik tőle, Laskafaluhoz pedig $\frac{1}{2}$ órányira.

KESZEG. Tót falu Nográd Várm. földes Urai G. Klobusiczky, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Nézsának szomszédságában, mellynek filiája, határjának vidékje soványas.

KESZEGFALVA. Szabad puszta Komárom Vármégy. földes Urai több Uraságok.

KESZI. Szabad puszta Békés Vármegyében.

KESZI. *Sajó Keszi.* Elegyes falu Gömör Várm. földes Urai Dancs Urak, lakosai reformutusok, fekszik Náprágy, és Lenke mellett, szőlő hegye meg lehetős bort terem, gyümöltsösei jelesek, határjában földgye, és réttye közép termékenységű, piatza 5 mértföldnyire Rozsnyón, fája kevés van.

KESZI. *Karancs Keszi.* Elegyes falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Karantsallyának szomszédságában, határja jó, földgye termékeny, erdeje tágas, szőlleji meg lehetősek, legelője elég.

KESZI. *Kurta Keszi* név alatt.

KESZI. *Nagy Keszi.* Elegyes falu Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Érsek Lélhez közel, és annak filiája, határjának szántó földgye meg lehetős, nagyobb részét a' Duna szokta el önteni; piatzozása Komáromban más fél mértföldnyire, réttye legelője is meg lehetős.

KESZI. *Duna Keszi.* A' D. betűben.

KESZI. *Buda Keszi.* A' B. betűben.

KE-

KESZI. *Kő Keszi.* Magyar falu Hont Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik B. Gyarmattól 2, Gyürkétől is $\frac{2}{4}$ órányira, határja 2 vetőre van fel osztva, földgye középszerű, réttye jó, erdeje igen kevés, gabonáját B. Gyarmaton szokták el adni.

KESZI. Elegyes falu Bars Várm. határja termékeny, fája, legelője van, piatzozása jó.

KESZI. *Ipoly Keszi.* Magyar falu Hont Várm. földes Ura G. Ráday, Boros, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kőkeszinek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységű, réttye sok, és jó, szőlő hegye alkalmatos, fája kevés van.

KESZI. *Kis Keszi.* Magyar falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalan, lakosai katolikusok, fekszik Szálkán felül $\frac{1}{4}$ órányira Tölgyesnek szomszédságában, határja közép termékenységű, réttyeik Ipoly vize mellett jók, szőlő hegye bőven termő, fája nints, tormája különösen jó ízű, és igen bőven terem, 's messze földre el hordatik, piatzozása Esztergomban.

KESZI. *Kis Keszi.* Elegyes falu Fejér Várm. lakosai katolikusok, fekszik Sár vize mellett, Szent Mihályhoz közel, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős.

KESZI. *Kis Keszi.* Szabad puszta Komárom Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Érsek Lélnek szomszédságában, mellynek filiája.

KESZI. *Tisza Keszi.* Elegyes falu Borsod Várm. földes Urai Bűki, Fáy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Ároktőnek szomszédságában, mellynek filiája, földgye termékeny, legelője elég, nádgya van, szabad halászattya a' Tiszán, szőlő hegye nints, piatozása távól esik.

KESZI. *Mező Keszi.* Juhakol, és malom Nyitra Vármegy. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, fekszik Komjátihoz nem meszsze, és annak filiája.

KESZI. *Pap Keszi.* Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Berhida, Kenese, és Vilonya faluknak szomszédságában, Séd vize mellett, Veszprémhez $1\frac{1}{2}$, Fejérvárhoz 3 mértföldnyire, egyenes

nes határja mindenféle vetést meg terem, Séd vizén malma van, erdeje szép.

KESZI. Elegyes falu Tolna Várm. fekszik Nyékhez $\frac{1}{4}$ órányira, földgye jó termékenységû, vagyonnyai jelesek, szôleje is van.

KESZI. *Somoskeszi.* Oláh falu Arad Várm. fekszik Csermô, Apati, és Barakony között, földgye rozsz, de erdeje szép.

KESZIHOCZ. *Keszihovcze.* Magyar falu Hont Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és lutheránusok, 's ezek a' Pribeli Ekkezsiához tartoznak, fekszik Csábhoz $\frac{2}{4}$ órányira, mellynek filiája, egy része a' Bozóki Uradalomhoz tartozik, határbéli földgye közép termékenységû, különös, és sok jó bora van, erdeje tágas, 's abban legelôje elég, és hasznos.

KESZÉNCZ. Falu Temes Várm. földes Ura K. Udvari Tanátsos Lovász Uraság, fekszik Guttenbrunnak szomszédságságában, mellynek filiaja, határja jól termô, vagyonnyai külömbfélék.

KESZNYÉTEN. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai G. Aspermont, és Almásy Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Lúczkoz egy, Kis Csécshez $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja három nyomásbéli, földgye tétséges, agyagos, terem leg inkább gabonát, középszerûen búzát, árpát, zabot, kukoritzát, dohányt is termesztenek, erdejek tsekély, fát a' Tiszán vesznek, egyébként tallóval, és dohány kóréval pótollyák szükségeket, a' helység mellett foly bé Sajó vize, a' Tiszába, 's hasznos halászattya van, tok, és más nemû halakból, mellyeket Kassán, és Egerben szoktak el adni.

KESZÔ. *Egyházas Keszô, Tár Keszô.* Két magyar falu Vas Várm. földes Ura mind a' kettônek a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszenek, Martzal vizének, Rába vizével való egyesülésénél, Egyházas Keszônek határja, mint belsô Váté.

KESZÖLCZÉS. Magyar falu Posony Várm. Nemes Vajka székhez tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Vajkának szomszédságában, és annak filiája, határja két idôre van el osztva, erdeje, és réttye elég, számos vesszeje a' Duna öntéseiben, az aranyászóknak a' Duna gazdag fövényt önt; de áradásaival nagy károkat is okoz.

KESZ-

KESZTEK. *Kisztag.* Oláh falu Bihar Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leginkább ó hitûek, fekszik Élesdhez közel, Alsó Lugoshoz 14 órányira, határja egy nyomásbéli, mellyben Körös vize sok károkat tészen, búzát, és tengerit igen szûken terem, legelôje is szûk, erdeje, szôleje nints, némellyek fuhározással keresik élelmeket.

KESZTHELY. Díszes mezô Város Szala Várm. földes Ura G. Festetich Uraság, a' ki e' Várost nevezetesen gyarapíttattya, és mostan készülô Kastéllyának újjabb része által, nem kevessé fogja híresíteni, lakosai katolikusok, fekszik az Ország útban Balaton tava partyán, észak, és nap kelet felôl a' bort bôven termô hegyekhez közel, 's szép erdôk, és kies ligetek kerítik: nyúgot, és dél felôl pedig a' Róna szabad térség gazdag mezôket, 's kövér réteket mutogat.

Mind tsinosodását, mind pedig népesedését jelesen öregbítette e' Városnak néhai G. Festetich Pál, jeles Kastéllyának építtetése, és külömbféle mester embereknek le telepítések által, mellyet mostani birtokosa még sokkal hathatósabban öregbít. Az említett Kastélyon kivül ékesíti még e' Várost a' Szentegyház, mellyben a' Hahoti Apátúr viseli a' belsô hivatalt. Régi erôs épületû más Szentegyház is vagyon itten, melly a' Sz. Ferentz Szerzetebéli Atyáké; 's közel hozzá az Oskola, melly szép nevekedésben van. A' vendégfogadó is díszt ád a' Városnak, 's az úrazóknak elég alkalmatos szállást. Ha pedig az Uraságnak kastélya egészen fel épûl, darab földön nem lészen mássa: mellyben gazdag könyvtár is lessz, és a' köz haszon vételre nyitva fog állani. Ékesíti e' kastélyt, a' válogatott fákból készûltt gyûmöltsös kert; ha pedig a' gazdasági Oskola is fel fog állíttatni, vajmi nevezetességet fog szerezni e' Városnak, a' Hazának pedig nem kevés hasznot. A' mi e' Városnak javait illeti azok mind gazdagok, mind pedig külömbfélék. Eléggé esméretes már a' Hazában az úgy nevezett *Hévíz fördô*, mellynek külömbféle hasznait, (lásd a' felôle nyomtatásban ki jött munkátskában) 's ha vize a' hozzá folyó hideg víztôl el választatnék, kétség kivûl nagyobb hathatósságát lehetne reménylení: Kô bá-

nyája

nyája is gazdag, mellyet a' földes Uraság a' kő fejtőknek szaporítások által még nagyobb tökélletességre kiván emelni, 's általa a' Város is díszesebben építtethetik, melly jó feksése által nevezetes kereskedő Város lehet idővel. Emlékezetet kíván még az Uraságnak köz hasznú igyekezete, a' ki jó sajkákat, és vitorlás nagy hajót is építtetett, Triesztből hozattatott munkások által, hogy a' sót, 's egyebet, könnyebben, 's kevesebb költséggel lehessen Kesztelybe szállítani. Határja gazdag termésű, bora elég terem, levegője egésséges, fája van, vadászattya szép, hala bőven; szóval Kesztely Városa kedves, és jó lakást szolgáltat lakosainak.

KESZTŐLCZ. Magyar, és tót falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szántóhoz, 's Szent Lélekhez, 's Esztergomhoz is egy órányira; határja közép termékenységű, földgye hegyes, völgyes, és homokos, legelője, réttye, fája, tűzre épületre elég van, szőleje jó, el adásra módgya a' Dunán, és Esztergomban, földgyének nagyobb része homokos, és a' széltől a' sűrű fűzfák oltalmazzák, juhokat is tartanak, és meszet is égetnek lakosai.

KÉKFÉL. Falu Temes Vármegy. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Szent Péterhez nem messze, és annak filiája.

KÉTEGYHÁZA. Elegyes falu Békés Várm. lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Csabához egy mértföldnyire, földgye termékeny, réttye jó, piatzozása Aradon, legelője szoross.

KETERGÉNY. Elegyes falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Kis Rátnak szomszédságában, mellynek filiája, határja jó termékenységű, vagyonnyai jelesek.

KETERGÉNY. Szabad puszta Ungvár Várm. földes Ura Tahy Uraság, fekszik ez is Kis Rátnak szomszédságában, mellynek filiája.

KÉTHELY. Két falu Vas Várm. egyiknek földes Urai a' Czisztertzita Szerzetbéli Atyák, másiknak pedig G. Batthyáni Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek eggyik Szalonakhoz 1, másik Sz. Gothárdhoz $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határbéli földgyeik közép termékenységűek, réttyeik

tyeik jók, erdejek van, Stájer Országban, fuharozással, és Sz. Gothárdon is keresetye jó módgyok van, valamint a' Vashegyi szôlôkben is.

KÉTHELY. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Császárnak szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû, réttye, legelôje elég van.

KÉTHELY. Magyar mezô Város Somogy Várm. földes Ura G. Hunyády Uraság, lakosai katolikusok, kiknek itten nagy Templomjok van, fekszik n. k. Sz. Pál, n. ny. Maroski pusztához közel, é. Újlakkal, d. Lokkal határos, határja két nyomásbéli, földgye egyenes, és róna, öszi, és tavaszi gabónát jól terem, nagy szôlô hegye is jó bort terem, erdeje van, gyümöltsel bôvelkedik, ide tartózandó Boglási szôlô hegy is melly különös jó borokat terem, és Sári puszta, is a' hol az Uraságnak nagy Kastélya, és majorsága vagyon, bôvelkedik hallal is, és avval kereskednek.

KÉTHELY. *Männersdorf.* Német Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronytól $3\frac{5}{8}$ mértföldnyire, inkább hegyes, mint lapályos földgye közép termékenységû, réttye, szôlleje tsekély, legelôje meg lehetôs.

KÉTNYÁR. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura G. Festetics Uraság.

KETT. Trentsén Várm. fekszik Zarjetz mellett, határja középszerû, fája, legelôje elég van.

KETTI. Német falu Tolna Várm földes Ura Visolyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a'Völgységi járásban, határja a' természetnek szép javaival bôvelkedik.

KETTI. Tót falu Abaúj Várm. földes Ura Fáy Uraság, lakosai katolikusok, határja olly tulajdonságú, mint Kány helységé.

KETTI. Magyar falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Bartnak, és Kôhídnak szomszédságában, határja közép termékenységû, eladásra módgya a' Dunán, Esztergomban, és a' Bánya Városokban.

KETTORNYÚLAK. Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai Medgyesi, Somogyi, Nádasi, Trsztyánszky, Vigyázó, és Öry Uraságok, lako-

lakosai katolikusok, evangelikusok: és többen reformátusok, hajdan két tornyú Szentegyháza díszesítette; de a' Pápai Várnak ostromoltatásákor elég sok viszontagságokat szenyvedtek lakosai, sőt el is pusztíttatott; nevezete mindazáltal meg maradott, fekszik nyári nap nyugotra Borsos Győrhöz, téli nap nyugotra Dákához fél órányira, nap kel. Pápához $\frac{3}{4}$ órányira. Határja jó termésű, búzát, rozsot, árpát, zabot haszonnal terem, erdeje nints, Mogyorós Ligettyeken kivűl; malmokat az atyai víz hajtya, legelője, réttye szűk, némellyek a' földes Uraságok közzül birkákat, és gulyákat is tartanak, lakosai a' fuvarozásból szép pénzt keresnek, piatza Pápán.

KEVERES. Két falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosaik külömbfélek, fekszenek eggyik Temesvárhoz, mint egy másfél mértföldnyire, másik pedig Radisovához nem meszsze, határjaik jó termékenységűek.

KEVERMES. Szabad puszta Csanád Vármegyében.

KEVICZ. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Reviczky Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Macsa folyo vize mellett, Mosóczhoz egy órányira, határbéli földgye jó termékenységű.

KÉZSMÁRK. *Kesmarkinum, Cæsareoforum, Käsmark, Kaysersmark.* Szabad Királyi Város Szepes Várm. fekszik a' híres Karpat hegyéhez mint egy órányira kies térségen, Lőltséhez két mértföldnyire, három kisded folyó vizeknek szomszédságjokban. Eredetét három faluktól vette; mellyek Szent Péter Pálnak, Szent Mihálynak, és Kézsmárknak neveztettek. Népesedését a' Magyar Királyok eszközlötték, minekutánna e' vidéket a' tatárok egészszen el pusztították. Királyi Várossá lett 1380dik esztendőben LAJOS Királynak uralkodása alatt, midőn ide gyűlekeztek vala a' Királlyal egyetemben mind a' Magyar, mind pedig a' Lengyel Országi Rendek, a' béke kötés végett. ZSIGMOND Király is ugyan azt tselekedte itten, a' ki e' Várost a' harmintzadó alól fel szabadította, I. MÁTYÁS Király alatt pedig még nagyobb tekintetre emeltetett, mellyet sokkal inkább öregbített II. ULÁSZLÓNAK Királyi adakozása, a' tizen hatodik századnak kezdetével; de a' Lengyelek Lasky Hie-

ro-

tonim, és Tökölyiek által e' szép szabadságaiktól meg fosztottták; míg 1655ikben III. FERDINÁNDNAK kegyelme által ismét viszsza nyerték vólt szabadságaikat. Nevezetes vala e' Kir. Városnak Foksz, és Béla Városokkal való igen hasznos perlekedése, mellynek 1543dikban leve szerentsés vége. Súllyos kegyetlenkedést szenyvedtek vala a' Kézsmárkiak Tökölyi miatt, a' kinek követôji be ütvén véletlenûl mintegy nyóltz százan a' Városba igen tetemes nagy károkat okozának: melly zenebonának mivoltát meg vizsgáltatván FERDINÁND Tsászár végét szakasztatta 1659dik esztendôben. Le fizetvén Tökölyinek az adót, azon törekedett vala a' Város, hogy ismét a' Királyi Városok közzé számláltassék, 's száz negyven ezeret igértek, melly annakutánna felével meg kissebbíttetett. Segéllette vala a' Várost az említett pénznek le fizetésében Lippai Érsek, és Márjásy Uraság. Véres perlekedése vala e' Városnak Lôtse Városával, az idegen portékáknak le tétele, 's közönségesen a' kereskedési szabadságért 1532dik esztendôben, midôn I. FERDINÁND, *Zápolya Jánossal* a' Magyar koronáért vetekedtek. Nagy óltsóság uralkodott itten 1550dik esztendôben. Szerentsétlenségeket szenyvedett ellenben 1662dikben a' hírtelen halálozások által, 's úgyan az esztendôben 12dik Aug. olly rend kivûl való felhô szakadás, vagy zápor vala itten, hogy a' szörnyû rend kivûl való árvíz, majorokat, 's egyéb épületeket, és élô fákat is öszve rontott vala; a' Karpat hegyén pedig olly nagy föld indúlás vólt, hogy a' hegyek meg repedeztek, a' kôsziklák le omladoztak, és rajta egy nagy újj tó támadott. 1706dikban könyv nyomtató ház is vólt itten. 1711dikben pedig ismét a' hírtelen halál uralkodott rajtok. A' tûz támadások által is károsíttatott vala 1774dikben, azután pedig ismét újj tsapást szenyvedett 1780dikban. Bôvebb le írását e' Városnak lásd *Krái* Jakabnak munkájában. Három Szentegyházai között leg nevezetesebb, az úgy nevezett Sz. Kereszt Temploma, magas toronnyal ékesíttetve, holott a' Paulinusoknak szép Klastromjok vala; a' kik e' Szentegyházban az Isteni tiszteletet ki szolgáltatták.

E'

E' Szentegyháznak tornyán vagyon a' vigyázóknak lakások, a' kik mind az óra ütést trombitának hársogása által, mind pedig ha valami szerentsétlenség történnék, szokott jeleik által ki jelenteni szokták. Közel ehez van a' második Szentegyház félre helyen épûlve, a' harmadik Templom pedig a' Várnak útszájában, mellyet a' Paulinusok újjittattak meg, 's jelesen fel is ékesítették. Kivûl a' Városon pedig a' felsô Kapunál épûlt az Evangelikusoknak Templomjok, oskolájokkal egyetemben. A' Templom elég lágas, de fából építtetett, az oskola pedig kôből, és számosan szokrak ide öszve gyûlekezni tanúlás végett.

A' Tökölyiek Várát, melly hajdan olly pompás, és nevezetes vala, most a' Város birja: idôsbb Tökölyi István építtette vala, 's olly fényesen el készíttette, hogy akarmelly Hertzegnek is méltó helyet szolgáltatott; két kô fallal erôssíttetett, és öt tsínos tornyokkal védelmeztetett. Kapuja a' Város falába intéztetett, 's néhai birtokosának, és a' Turzó Nemzetségnek tzímerét mutattya veres márványba készítve. Tökölyiek elôtt ez a' hely az Apátzáké vala 1190dikben. Udvara e' Várnak tágas; az északi részén lévô régi nevezetes, és a' Magyar Királyoknak faragott képeikkel díszesíttetet Kápolnája még most is épségben van, 's hajdani fényét szemlélhetni. Tornya az elött rézzel vala bé fedve. Jeles Kriptáját nevezetesítette némellyek elôtt, az a' kártékonykodás, midôn 1766dikban némelly katonák, hallván a' Kriptában el rejtett kintsnek hírét, le ereszkedtek abba, 's több ragadományaik között, néhai Gróf Tökölyi Hítvesének Rátóti Gróf Gyulafy Aszszonynak tzínból készûlt koporsóját fel darabolván, el árúlgaták darabonként a' tzínöntôknek, melly által istentelenkedések, és a' koporsónak tulajdonosa is ki nyilatkoztattatott. A' Várnak jobb, felôl való része igen pompás lakó szobákkal vala ékesíttetve, körûlötte pedig gyönyörû kertek, halas tók, és vadas kertek valának, bolott mostan rétek, és káposztát termô kertek vagynak. Hajdani nagy kapuja a' Várnak még most is épségben van; más belsô kapuja pedig a' Városba intéztetett, mellyen széles torony építtetett, 's ebben

ben vala a' nevezetes ebédlő palota, holott annak hajdani birtokosa a' Városi lakosoktól szemlélhetve ebédelhetett. Harmadik mellesleg épült fel vonható hídas kapuja a' Városnak falán által készíttetett, 's leg inkább nyárban a' kertekbe való ki kotsizhatásra intéztetett. A' régi ékessége e' Várnak már régen elenyészett; de pintzéji még most is nevezetesek. Híres továbbá az a' vastag Torony is a' felső kapunál, melly 1433dikban ZSIGMOND Királynak uralkodása alatt a' Vármegyének költségével építtetett a'Huszsziták ellen, a' kik e' Várost el égették, és tetemesen meg károsították, sőt számos lakosokat is rabjaikká tettek vala: azután idővel tömlöttzé változtattatott, 's majd puskapor tartó házzá. Számos nevezetes épületei között leg inkább szembe tűnik a' Város háza, melly 1461dikben építtetett, jeles tornyával egyetemben. Meg tsonkíttatván a' szerentsétlen égés által 1170dikben, még sokkal díszesebben meg újjíttatott, a' torony rézzel fedettetett bé, a' Városháza pedig meg nagyobbíttatott. Nevezetes továbbá az úgy nevezett Urak háza a' piatzon alatsony toronnyal ékesíttetve, melly hajdan Tökölyiek' szállása vala, most pedig a' nagyobb katona Tiszteké. Fegyver tárháza Rákótziak idejekor el enyészett, mérő házok pedig az utólsó tűz után bontattatott el. Több számos jeles épületek között emlékezetet érdemel Mudrány Uraságnak háza. A' Városnak három kapuja van, első az úgy nevezett erős épületű felső kapu délre, második az alsó, vagy Lengyel kapu, régi a' Vár mellett: harmadik pedig a' Szűtsök kapuja.

Lakosai leg inkább németek, 's a' külső Városban, és majorokban lakó emberek pedig tótok. Némellyek kereskedés, mások pedig kézi mesterségeknek folytatása által élnek, kik között nevezetesek a' kék vásznat festők a' kik kereskedéseiket jó haszonnal, és hírrel folytattyák, mások pedig borokkal, és vásznakkal is kereskednek. Számos Túdósoknak is szűletett helyek, a' kik felől lásd *P. Horányit In memoria Hung.*

KHARL. Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik felső Ramóznak szomszédságában,

ban, mellynek filiája, határja is Ramótzéhoz hasonlító.

KHOLIG. *Kolig* név alatt.

KICZLAD. *Kiczlak, Kiczladen.* Elegyes falu Vas Vármegy. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Stájer Országnak szomszédságában, határja síkos, és termékeny, réttye kövér, erdeje elég van.

KICSEND. *vágy Kicsénd.* Elegyes magyar, és tót falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi *Seminarium*, lakosai katolikusok, fekszik Kövesd, Szalka, és Bajta falukhoz nem meszsze, Rákótzinak idejekor el pusztítatott vala, határja Kéménd felé síkos, Garam vize mentében nagy része a' hegyek miatt soványas, fájok van, 's legelőjök is, réttyeik jók, de Garam vize réttyeiknek ártalmokra van néha, borok is terem.

KICSORNA. Tót falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai katolikusok, és többnyire ó hitűek, fekszik Rosztokának szomszédságában, mellynek filiája, határja soványas, legelője alkalmatos, leg inkább zabjok terem.

KIETI. *Kieticze.* Tót falu Gömör Várm. földes Urai G. Koháry, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Hont Vármegyének szélénél, határja középszerű.

KIGYIK. *vagy Kisik.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, és több Urak, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Kopocsel, n. ny. Szaránd, é. Borostelekhez fél fertály órányira, határja kitsiny, pusztákon vetnek, erdeje tsekély, szőleje nints, piatza Nagy Váradon.

KIGYÓS. Szabad puszta a' Kis Kúnságban.

KIGYÓS. Szabad puszta Békes Vármegyében.

KIGYÓS. Magyar falu Bereg Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Beregszászhoz $\frac{3}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, és leg inkább rozsot terem, réttye jó, fája tűzre elég, piatzozása Beregszászon,

KIGYÓHÁT. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, fekszik Pakshoz közel, mellynek filiája.

KIJO. Orosz falu Sáros Várm. földes Urai Dezsőfi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Tarkóhoz nem mesz-

sze, mellynek filiája, határjának fele termékeny, téttye, legelője meg lehetős, fája van, tsigák is teremnek itten.

KIKINDA. *Nagy Kikinda.* Privilegiált mezö Város, és az innen nevezett kerületnek Törvény tartó helye, földes Ura a' K. Kamara, lakosai nagyobb részént rátzok, magyarok, németek, és horvátok; ó hitüek, és katolikusok, földgye térséges, és igen hasznos, szarvas, és másféle marhákkal bövelkednek, nádgya elég van, nevendék erdeje, és szőleje meg lehetős, fekszik Hegyes, és Mokrin helységekhez leg közelebb, piatzok T. Becsén, és Szegeden.

KILIMAN. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Gelsének szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységü, legelője, erdeje van.

KILITI. *Frauendorf.* Magyar falu Posony Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Somorja, és Rajka mellett, kevés szántó földgye, tsak egy időre van fel osztva, gyakorta kárt szenyvednek az árvízek miatt, az öreg Duna réttyeit, erdejit, mezeit, szemlátomást szaggattya, el adásra alkalmatos módgyok van.

KILITI. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura a' Veszprémi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Ságvárhoz $\frac{1}{2}$, Juthoz is $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli egyenes, térséges, fekete, homokos a' földgye, rozsot, és kétszerest terem, kukoritzát tűrhető képen, erdeje, szőleje elég van, piatza Veszprémben.

KIMPÁNY. *Papmezö Kimpány.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitüek, fekszik Volány, és Papmezőhöz $\frac{1}{8}$ órányira, földgye minden esztendőben vettetik, hegyes, és kőssziklás; búzát keveset, tengerit, és zabot középszerüen terem, erdeje van.

KIMPÁNY. *Alsó Kimpány.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi Püspökség, lakosai ó hitüek, fekszik Felső Kimpány, és Segyestelhez $\frac{1}{4}$ órányira, földgye hegyes, köves, soványas, terem középszerüen búzát, tengerit, és zabot keveset, erdeje van.

KIMPÁNY. *Felső Kimpány.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspök-

pökség, lakosai ó hitûek, fekszik Alsó Kimpányhoz, és Segyestélhez is ¼ órányira, határja egy nyomásbéli, hegyes, völgyes, kôsziklás, terem középszerûen búzát, keveset tengerit, és zabot, erdeje van.

KIMPUL. Oláh falu Bihar Várm. fekszik Vaska, és Szohodolhoz 1 órányira, egyéb eránt hasonló mindenben Felsô Kimpányhoz.

KINCZELOVA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Besztercze Bánya Városa, lakosai katolikusok, fekszik Besztercze Bányához nem meszsze, és annak filiája, határjának ⅔ része sovány, és a' záporok járják, ⅓ része pedig termékeny, fája tûzre, és épûletre van, réttye, legelôje elég.

KINGETS. Szállás Csanád Várm. Makóhoz tartozik.

KINYESD. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

KINÍZS. *Kis, és Nagy Kinisz.* Két magyar falu Abaúj Várm. Kis Kinizsnek földes Ura Fáy Uraság, és több Urak, Nagy Kinizsnek pedig Ternyei, és több Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszenek Hernád Kércsnek szomszédságában, mellynek filiáji, határbéli földgye Nagy Kinizsnek nehezen mivéltetik a' hegyek miatt, Kis Kinizsnek pedig tsak egy határbéli nyomása van, a' víz áradások miatt néha rongáltatik.

KINTIA. Bánátbéli falu.

KIÓ. Szabad pusztá Zemplén Várm.

KIPET. Bánátbéli falu.

KIRÁLY DARÓCZ. A' D. betûben.

KIRÁLY. *Kralovjan.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura Szent Iványi Uraság, lakosai katolikusok, határja soványas.

KIRÁLYD. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura az Egri *Seminarium*, lakosai katolikusok, fekszik Sajó Némethez közel, mellynek filiája, szántó földgyei soványak, legelôje, fája tûzre, és épûletre elég, szôlô hegye tsekély.

KIRÁLYFALVA. *Königsberg.* Elegyes német falu Vas Várm. földes Ura H. Batthyányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Stájer Ország mellett, földgye termékeny, legelôje elég, fája tûzre, és épûletre van, réttya jó; de néha az áradások károsíttyák.

KIRÁLYFALVA. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Sellyéhez nem meszsze, határja

meg lehetôs, réttye, legelôje elég van, a' Szeredi só házaknál pénzt kereshetnek, fája kevés, Vág vize ellen költséges töltéseket kell tartaniok.

KIRÁLYFALVA. Tót falu Zólyom Várm. földes Urai G. Eszterházy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Radványhoz közel, és annak filiája, határja termékeny, fája tûzre, és épületre van elég.

KIRÁLYFALVA. *Königsaden.* Elegyes falu, és igen szép Kastély Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, fekszik az egyik Duna agának partyán, Szenczhez ¾ mértföldnyire, Borsának, és Szencznek szomszédságában. Meg újjíttatá e' nevezetes Kastélyt G. Pálfy János 1726-dik esztendôben, 's külsô épületi ékességein kivûl, olly gazdagon tsínosíttatta, és külömbféle drága belsô bútorokkal olly pompásan készíttette el, hogy Hertzegi, sôt Királyi mulató helyet szolgáltathat. Itten fogadá FERENTZ Tsászár MÁRIA TERÉZIA Királynét 1751dikben bányászi ruhában, midôn a' Posonyi Ország Gyûlésére viszsza útazott vala.

A' Vár formára épült híres Kastéllyon kivûl, még tágas, és tiszes Úri istálló, és ló oskola is van itten, melly épületeket újj elevenséggel díszesít a' nagy pompás kert, mellyen a' ma nevezetes Brünnig sokáig dolgozgatott, 's jeles tehetségét általa élô emlékezetben hagyta. A' kert kô fallal kerítetett, 's mig Eszterháza fel nem épûlt a' Hazában, nagy hírrel fénylett, belsô ékességeinek némelly részét láthattyák az útazók, a' két róstéllyos vas kapun által. Nevezetesek itten a' számos nyári külömbféle mulató házakon, faragott képeken, 's indiai ízléssel készûltt földi zálán, és igen pompás üveg házon kivûl, a' mesterséges tsôkön vezetett ugró víz omlások, mellyek a' nézôt nem kevéssé gyönyörködtetik. A' ki pedig a' ritka külsô Országi külömbféle fáknak szemlélésében gyönyörködik, itten magának nem közönséges meg elégedést szolgáltathat. Nem meszsze épûlt a' nevezetes majorság is, mellyben híres hollándiai módra készûltt sajtok nyomattatnak. Vidékje kies, mellyet az említett épületek, és igen szép kert szembetûnôképen elevenítenek.

KIRÁLYFALVA. *Kralova.* tót falu Posony Várm. földes

des Ura G. Pálfy Uraság, a' kinek igèn díszes Kastéllya vagyon ittten, és szép gyümölcsös kertye, 's nyári mulató helye; lakosai tótok, és kevés magyarok, mind katolikusok, fekszik Egyházfalvának szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû, szántó földgyei két idôre vannak fel osztva, réttyei, lelegelôje meg lehetôs.

KIRÁLYFIA. Szabad puszta Hont Várm. Földváry familiának egy emeletû szép épûlete, és ékes kertye jelesíti, van réttye, erdeje, szôleji, és jó termékenységû szántó földgyei. Az Uraságon, és tselédeken kivûl senki sem lakja, vendég fogadó is van rajta, itt jó mész égetô kementze vagyon, fekszik Egernek szomszédságában, a' Selmetzi útban.

KIRÁLYFÖLDE. Szabad puszta Veszprém Várm.

KIRÁLYHÁZA. Magyar falu Ugocsa Várm. földes Ura G. Perényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szôllôshöz mint egy mértföldnyire, határja közép termésû.

KIRÁLY HELMECZ. *Helmecz* név alatt.

KIRÁLYI. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura Baranyi Uraság, lakosai ó hitüek, fekszik Miske, Tóti, Terebes, és Margitának szomszédságában, határja 3 nyomásbéli, térséges, sovány, sárga földgye terem többnyire búzát, legelôje van, piatza Margitán, folyó vize Bértzecze forrása.

KIRÁLYI. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Losonczy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik kies helyen, Tornallyától ¼ órányira, a' helység közepén Nepomuk Sz. Jánosnak tiszteletére emeltetett, jeles faragott kép szemléltetik. Határbéli földgye jó gabonát terem, piatzozása két, és négy mértföldnyire.

KIRÁLYI TÓ. Királyi helységé, a' falu nap keleti, e' tó pedig nap nyugoti partyán van Sajó vizének, melytöl tsak egy lábnyi vastagságú föld által választatik el; még sem önlenek egymásba, nagy, és mély a' tó, a' fát kôvé változtattya, a' kender áztatásra igen alkalmatos, soha bé nem fagy, 's a' belôle ki folyó patak malmot hajt.

KIRÁLYI. *Kralova.* Magyar falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Püspökség, lakosai katolikusok,

fekszik Mocsonakhoz nem meszsze, és annak filiája; határjának földgye elsô osztálybéli, keresetre módgya mint Mocsonaknak, de réttye, legelôje, és szôleji középszerûek.

KIRÁLYKÚT. Vendég fogadó Vas Várm. földes Ura G. Cziráky Uraság, fekszik Kenyerinek szomszédságában.

KIRÁLYNÉP. *Kralovcze.* Elegyes falu Abaúj Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Lapispataknak szomszédságában, és annak filiája, határjának $\frac{2}{3}$ része valamennyire soványas, épületre való fája nints, és az víz áradások is károkat okoznak határjában.

KIRÁLYSÁG. Szabad puszte Békés Vármegyében.

KIRIPOLCZ. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Malaczkához közel, és annak filiája, határja 3 fordúlóra van osztva, terem búzát, rozsot, árpát; van réttye, és legelôje elég, szôleje, erdeje nints, Nagy Léván van piatzozása.

KIRVA. Két falucska Máramaros Várm. mellynek a' Taracz vize déli partyán lévô része Nagy Kirvának, oroszúl *Krivának*, ész. partyán lévô része pedig Kis Kirvának. *Bilavarecznek* nevezetik, földes Urai több Uraságok, lakosai egyesûlt ó hitûek, fekszenek n. k. Kökényeshez $1\frac{1}{2}$, é. Nyagovához 1 órányira, piatza Szigeten, egyéb tulajdonságaihasonlók Ganya helységéhez.

KIRVA. Sváb falu Esztergom Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elôtt a' Budai Apátzáké vólt; mintegy 12 esztendôvel szállák meg a' svábok II. *József* Tsászárnak engedelmével, lakosai katolikusok, fekszik é. Únyhoz, mellynek filiája $\frac{1}{4}$, n. k. Tinnyéhez, d. Perbalhoz 1 órányira, d. a' Somodori pusztának szomszédságában, határja hegyes, völgyes; de jól termô, réttyeik hasznosak, fájok szûken van, szôlejek nem régi ültetés; de már meg lehetôsen terem, piatzok 2 mértföldnyire Esztergomban.

KIRVA. Oroszúl *Kreva.* Orosz falu Ugocsa Várm. földes Ura G. Perényi Uraság, lakosai egyesûlt ó hitûek, fekszik egy nagy hegy alatt, a' Tisza partyán, Huszt Városától $1\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, fövényes,

agya-

agyagos a' földgye, erdeje nagy, legelôje, kaszállója elég, kukoritzával is bôvelkedik, piatza Huszton, Tisza vize határját sokszor el borittya.

Kis Aszszond. *Aszszond.* név alatt.

Kis, és nagy Bajom. *Bajom* név alatt.

Kis Bér. A' B. betûben.

Kis Boldog Aszszony. *Frauhád.* Elegyes falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz 2 mértföldnyire.

Kisdér. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi *Seminarium*, lakosai katolikusok, fekszik Görcsönynek, és Bodonynak szomszédságában, földgye, és réttyei közép termékenységûek, erdeje van, szôleje nints, piatza Pétsen, és Siklóson.

Kisdia. Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara.

Kis Ér. *Jász kis Ér.* Szabad Jász Helység a' Jászságban, nap keleti óldalán fekszik a' Tiszából ki áradni szokott *Kis ér* mellett, mellytôl vette nevezetét is, Jász Apátitól, Ladánytól 1, Jász Berénytöl 3 mértföldnyire; lakosai kevés katolikusok, nagyobb részben reformátusok, határbéli három nyomásra osztott földgyei szép tiszta búzát, árpát, és zabot teremnek, kerti borai jelesek, legelôjök hasznos, a' Tiszának ki áradásokkor halászhatnak, és tsikjok is jó van, erdejek nints, nádgyok bôven van.

Kisfalu. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura Domonkos Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Hétzének szomszédságában, mellynek filiája, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

Kisfalu. Magyar falu Vas Várm. lakosai katolikusok, fekszik Sz. Gothárdhoz fél mértföldnyire, földgye termékeny, határja síkos jobbára, réttye jó, fája legelôje van, Stáyer Országban fuharozással, és Sz. Gothárdon is keresetre módgyok van.

Kisfalu. *Szilce.* Bereg Várm. földes Ura Rátonyi Uraság, lakosai katolikusok, földgye közép termékenységû, legelôje szoross, fája épületre, és szölö hegye nints, piatzozó helye távól van.

Kisfalu. Tót falu Nográd Várm. földes Ura Battik Uraság; lakosai katolikusok, és

más

más félék, fekszik Gátsfalvának szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

KISFALU. *Mala Veszka.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Kassa Városa, fekszik Szent Istvánnak szomszédságában, és annak filiája, határjának $\frac{1}{3}$ része nem igen termékeny, hanem a' többi jól termő, legelője jó, erdeje elég, piatzozo helye közel.

KISFALU. Elegyes magyar falu Zemplén Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Bodrog Keresztúr felett, ugyan Bodrog vize mellett, Tokajhoz mint egy fél mértföldnyire, az Ország útban, határja Bodrog Keresztúréhoz hasonlító.

KISFALU. *Mala Vieszka.* Tót falu Túrócz Várm. földes Ura G. Batthyáni, G. Révay, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Zernovitza vize mellett, Sz. Mihályhoz nem meszsze, és annak filiája, igen közel van ehez a' híres Stubeni fördő; nyárban néha itten a' Vármegye gyülése is tartatik. Földgye közép termékenységű, réttye jó, legelője elég, a' Mosóczi erdőből fája van, piatzozása, és el adásra módgya Körmöczön, és a' szomszéd fördőkben, valamint Mosóczon is.

KISFALUD. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura Zerdahelyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Haszárnak, vagy Veszérnek szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős, vagyonnyai középszerűek.

KISFALUD. Elegyes falu Baranya Várm. a' Belyei Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Bánhoz nem meszsze, és annak filiája, három nyomásbéli határja szép tiszta búzát, szőleji jó asztali bort teremnek.

KISFALUD. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Lamberg Uraság, fekszik Pátkának szomszédságában, mellynek filiája.

KISFALUD. Szabad puszta Fejér Várm. fekszik Szent Iványhoz nem meszsze, és annak filiája.

KISFALUD. Falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Várgedének szomszédságában, mellynek filiája, határjának földgye közép termékenységű,

ségû, Rimaszombatban piatzozása közel.

Kisfalud. Szabad puszta Gömör Várm. földes Ura Sz. Pletrich Uraság, fekszik Beje, és Oldalfalva helységek között, mind a' kettôtôl ¼ órányira, három nyomásbéli földgye termékeny, réttyei szárazak, legelôje, és erdeje kevés, az Uraságnak kertyei jelesítik.

Kisfalud. Magyar falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Losontznak szomszédságában, és annak filiája, határja jól termô.

Kisfalud. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Sós-Hartyánhoz közel, mellynek filiája.

Kisfalud. Elegyes falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Egyházos Gellének szomszédságában, mellynek filiája, határja Bögel Patonyéhoz hasonló.

Kisfalud. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura a' Veszprémi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Békallyának szomszédságában, mellynek filiája, határja jó termékenységû, bora jeles terem, mellyet jó áron el adnak.

Kisfalud. Elegyes falu Somogy Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Szent Benedekhez nem meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységû, szôleje meg lehetôs, legelôje tágas.

Kisfalud. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Tapsonyhoz közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Kisfalud. Magyar falu Sopron Várm. földes Urai Barthodeiszky, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Mihályinak szomszédságában, mellynek filiája, lapályos határja közép termékenységû, erdeje meg lehetôs, vagyonnyai is középszerûek, vad almája, és körtvélye sok van, 's híres faragó emberek lakják.

Kisfalud. Szabad puszta Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, Czeke helységhez tartozandó, réttye a' Bodrog mentében jó szénát terem.

Kisfalud. Magyar falu Vas Várm. földes Urai a' Sz. Gothárdi Csiszterczitabéli Szerzetes Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Kéthely-

hez

hez nem meszsze, és annak filiája, határja síkos, és termékeny, réttyei jók, erdeje, fája, legelője elég van, piatza Kőszögön, és Szombathelyen.

KISHÁZA. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Belfenyérhez nem meszsze, és annak filiája, vidékje soványas.

KISINDIA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Buttyinnak szomszédságában, öt hegyek között, völgyekben széllyel épített házakból áll, 's ugyan annyi neve is van az Helységnek 1. Gavrány, 2. Csólt, 3. Valyere, 4. Haburetz, 5. Prum, és Pajsan, 's itten a' szomszéd a' szomszédját ló háton szokta meg látogatni. Határja a' kősziklás hegyeken, és völgyeken meszsze ki terjed, vadakkal bővölködnek, őzzel, rókával 's a' t. malmai, kallói vagynak, legelője nagy, szánto, és haszálló földgye követses, és tsekély, kereskednek deszkával, pályinkával, terem írtott földgyök búzát, zabot, tengerit, és gyümöltse is vagyon.

KIS KIRÁLY HEGYES, és NAGY KIRÁLY HEGYES. Két szabad puszták Tsanád Vármegy. Palotához tartoznak.

KISKOH. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura az egyesült Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Magura, Bragyethez $\frac{1}{4}$ órányira, *Krejásza* vize folly itten, egyéb minéműségei hasonlók Felső Kimpányéhoz.

KIS LAK. *Szölös kis Lak. Lak* név alatt.

KISLAKA. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai többnyire ó hitűek, fekszik a' Béli kerűletben.

KISLŐD. Magyar, és német helység Veszprém Várm. földes Ura a' Veszprémi Püspök, lakosai katolikusok, fekszik Veszprémhez 2 mértföldnyire, Rendekhez, és és Városlődhöz egy órányira, határja hegyes, és térséges, mind tavaszi, mind őszi vetést egy formán terem, erdeje nagy van, lakosai fa szerszámokkal, és tapló sipkákkal kereskednek, fájok mind a' két féle van, legelőjök hasznos, gyümöltsök is elég terem, piatzok Veszprémben, és Pápán, vas hámorjok, és malmok Torna vizén van.

KIS MÁNYOK. Az M. betűben.

KIS

KIS MÁRIA. Privilegiált magyar mezô Város Bihar Várm. fekszik N. Váradhoz harmadfél mértföldnyire, Ér vize mellett, Eszlárral által ellenben, lakosai leg inkább reformátusok, határja jó termékenységû, vagyonnyai jelesek, és külömbfélék.

KISMARTON. *Kismartonium, Eisenstadt, Zelezne Mesto.* Szabad kisded Királyi Város Sopron Vármegyében, 's Hertzeg Eszterházy Uraságnak négy szegeletre épûlt igen szép Várával, gyönyörû kertyével, és mostani új tzímeres hertzegi nagy istállójával, 's több külömbféle épületeivel díszesíttetik. Lakosai leg inkább katolikusok, és kivûl zsidók is, fekszik Sopronhoz két kis mértföldnyire; Bétshez pedig hat mértföldnyire. A' Királyi Városstól elválasztva van itten az említett hertzegi Vár, mellyet néhai Eszterházy Pál építtetett, a' mint az emlékeztetô írat bizonyíttya:

Kis Márton

me

A Mathia Corvino Rege, pro Corona Hung. Archi Ducatus Austriæ, titulo pignoris datam, rara fidelitas Comitis Palatini Nicolai Eszterházy, familiæ aquisivit Anno MDCXXII. clara virtus Comitis Ladislai Eszterházy, Regno, familiæque suæ perpetuavit Anno MDCXLIX. studiosa industria Comitis Pauli Eszterházy Generali antemontani, pro familia sua Eszterháziana e fundamento erexit, ac tali qua vides forma decoravit Anno MDCLXXXIII. Midôn még e' vidéket még hajdan *Giletus* Nemzetség bírta, tsak majorság vala e' helyen, mellyet az után, meg kedvellvén fekvését ez öregbített, jelesen erôssítvén azt a' szôlôk felett vólt régi puszta Várból; ki halván pedig ennek Nemzetsége, Vaiszbriachok alatt még sokkal inkább nevekedett, és erôsséggé változtatott: azután idôvel zálogúl adván MÁTYÁS Király a' koronáért, végre egy része a' mostani uralkodó Hertzeg Eleinek birtokokba jutott, más békerített része pedig Királyi Várossa' lett 1649dik esztendôben, az elôtt pedig mezô Város vala, midôn ERZSÉBET Királyné, FRIDRIK Császárnak el zálogosította, 's az Ausztria Házhoz tartozott egész MDCXLVIIdik esztendôig. Eleget szenyvedett

dett vala e' Város, midôn MÁTYÁS Király az Ausztriai Házzal olly hoszszas, és kemény hadakat viselt vala. Kiváltképen' sanyargattatott azután MDCLXXXIII, az Ozmanoknak kegyetlenkedéseik által, minden vagyonnyaiktól meg fosztatván akkori lakosai. Eledni kezdett azután ismét, de Rákotziak által nyugodalmok fel bontattatott, 's jármok alá hajlott; is innen meszsze földekre ki szaguldván Rákótzinak katonái eleget kártékonykodtak, míg *Heizler* Tsászári Vezér által onnan ki nem üzettettek. Azután hívségjeket példásan meg mutatták a' Lakosok a' Király eránt, mert az ellenséggel bátran ki szállottak a' viadalra.

Fekvése e' Királyi Városnak kies, *Leitberg* hegye felé halmos, más részrôl pedig szép térsége van. A' Királyi Város hoszszabbkább, mint széless, eggyik kapuja a' fertô felé, másika pedig Ausztria felé van, 's három nevezetesebb útszái vagynak. Épületei között leg nevezesebb Sz. Mártonnak emlékezetére szentelt Város Szentegyháza, melly nem annyira magas, mint díszes toronnyal ékesíttetett. Második nevezetes Szentegyház itten a' *Szent Ferentz* szerzetebéli Attyáké, mellyet néhai Galantai Gróf Eszterházy Miklós építtetett, a' mint tzímere is bizonyíttya, 's díszesen fel ékesíttetett. Mellette vagyon a' tágas Klastrom, mellynek kriptájában a' Hertzegi Háznak temetkezô helye vagyon. Nevezetesíti ezt néhai Hertzeg Eszterházy Hitvesének rodhadatlan teste mellyet szemlélvén azt vélli a' nézô, mintha eleven testet látna, díszesen fel öltözve üveg alatt: itten minden nap szokott áhétatosság is tartattatni. Harmadik Szentegyház az Apátzáké, mellyet Hertz. Eszterházy Pál állított fel, és gazdagon is fundált vala. Nevezetes továbbá a' Városháza, és külömbféle képekkel fel ékesíttetett. Díszesíti továbbá a' Várost a' Szent Háromságnak igen szép oszlopa, a' mesterséges ugró kút, 's némelly kereskedôknek, és lakosoknak házaik, a' Kávéházak, és arany sas nevû Vendég fogadóval. A' Városon kivûl pedig az alsó kapu elôtt van a' Polgároknak Ispotállyok, szép Szentegyházzal ékesíttetve, holott a' temetkezô helynél, egy Kápolna is van. E' Királyi

rályi Városnak lakosai elég szorgalmatosak, 's a' kereskedésen kivûl, a' föld mivelést is; gyakorollyák de még inkább a' bor termesztés körûl foglalatoskodnak. Ruházattyok magyar, de leg inkább némettûl beszéllenek. Oskolájok nevezetes nintsen, 's a' kik fiajikat fellyebb kivánnyák taníttatni leg inkább Sopronba viszik. El égett vala e' Város 1602, és 1776dik esztend. midôn a' lakosoknak nagyobb része tetemesen meg károsíttatott.

A' mi pedig a' Várost is nagyon díszesítô Hertzegi pompás Várat illeti, ide a' felsô kaputól esik a' menetel, 's tsínos sántzal vétetett körûl. Ékesíti piatza a' Hertzegi ôr álló ház, a' Szent Háromságnak képe, az úgró kút, és a' Hertzegi Vendégfogadó. Maga a' Vár négy szegeletre épûlt, 's mindenik tsínos rézzel fedett tornyokkal díszesíttetett, 's ezeken kivûl két kissebb bádoggal fedezett tornyotskákkal. Az elsô toronyban egy 175 mázsát nyomó nagy harang van, a' másodikban a' kissebb harangok, a' harmadikban pedig a' harang muzsika, melly minden óra után hallatszik, a' negyedikben pedig egy víz tartó alkotmány, mellyben az elôtt drága halak tartattak, most pedig a' két úgró kútakra szolgál vize, 's a' nagy Zálába. A' tornyok között lévô fedezeten sétáló hely vagyon készítve, mellyrôl felette kies ellátás esik. Déli kapuja felett pedig e' Várnak ezeket olvashatni:

COMES PAVLVS ESZTERHÁZ II. DE FRAKNO:

COMES VRSVLA ESZTERHÁZ II. DE FRAKNO:

Nagyon ékesíti e' Várnak Béts felé álló részét a' Magyar Királyoknak márványból mesterségesen faragott díszes képeik, és az álsóbb ablakok között lévô egész Hertzegi ház Eleinek metszett képeik. Elsô ezek között észak felôl *Eörsnek* képe, azután következik *Esztorás Pál* Vezérnek képe, a' ki 1469dikben kereszteltetett meg, 's élt 117 esztendeig, választott mondása vala: *Ubi victoria, ibi gloria;* azután van *Esztorás Lajosnak* képe, a' ki Pálnak fia vala, és BÉLA 's SALAMON Királyoknak uralkodások alatt híres Vitéz vólt, meg hólt 1070dikben, majd Esztorás Miklósnak képe, választott mondása vala: *Ubi honos, ibi onus.* Ezután

balra

balra, a' harmadik ablaknál *Eörs Demeternek* vólt Temesvári Bánnak képe, jobbra pedig *Esztorás Imrének* képe, v. m. vólt: *Tuis invigiles.* Azután van *Esztorás Mátyásnak* képe, majd *Esztorás Györgyé*, meg hólt MCCXGVI. v. m. vólt: *Ubi clara incendia, ibi lumen.* Azután van Galantai *Esztorás Miklósnak* képe, majd *Esztorás Istváné*, a' ki a' Mohátsi veszedelemkor hólt meg MDXXVI. v. m. vólt: *Ubi lumen, transeant tenebre.* A' hatodik ablaknál van Galantai *Esztorás Mártonnak*, majd *Benedeknek* képeik, választott mondások vala: *Virtute sue emineas.* A' hetedik ablaknál vannak balra *Esztoras Ferentznek*, és *Istvánnak* képeik, ez Keresztesnél vitézûl hadakozván, meg hólt 1595dikben v. m. vólt: *Legibus solutus, lege vivat*, és *Suum cuique pulchrum.* A' nyoltzadik ablaknál látszatnak *Esztorás Gábornak*, és *Dániel* vólt Királyi Tanátsosoknak képeik v. m. vólt: *Vivit post funera virtus.* A' kilentzedik ablakban *Esztórás Pál* vólt Generálisnak, és *Esztorás Farkasnak* képeik vagynak; a' tizedikben pedig *Esztorás Ferentznek*, vólt Gyarmati Fô Kapitánynak képe látszatik, a' ki Vezekénynél az Ozmanok ellen vitézûl hadakozván meg hólt 1652. és *Esztorás Jánosnak* képe, a' ki V. Generális vólt 1653. v. m. vólt: *Concordia bello potior.* A' tizenegyedik ablaknál *Esztorás Tamásnak*, és *Zsigmondnak* képeik vagynak, a' ki Verebélyi Fô Kapitány vólt; v. m. vala; *Ubique prospicit.* A' tizenkettôdiknél szemlélteinek *Esztorás Gáspárnak*, és *Györgynek* képeik, a' ki Párkánynál hólt meg 1663. v. m vólt, *Castis subveniunt casta.* A' tizen harmadiknál vagynak *Esztorás Sándornak*, és *Gáspárnak* képeik, v. m. vólt: *Sceptra gladio sunt præferenda.* A' tizennegyediknél vannak balra *Esztorás Dánielnek*, és jobbra *Esztorás Lászlónak*, Fraknói örökös Grófnak képeik: v. m. vólt: *Anchora jacta succedunt.* A' tizenötödiknél Hertzeg *Eszterházy Pál* fiának *Miklósnak* vólt Tinniai Püspöknek, és Esztergomi Kanonóknak képe 1672. és Lászlónak Magyar Ország Nádor Ispánnyának, és fiának, vólt Rátóti Prépostnak, 's Posonyi Káptalanbéli Úrnak képeik 1680. v. m. vólt: *Timore quoque Dominum cole.*

cole. A' tizenhatodik ablaknál van balra Eszterházy Mihálynak 1692. és jobbra Eszterházy Gábornak, H. Eszterházy Pál fiainak, Szala, és Somogy Vármegyék Fô Ispánnyának képe 1693. v. m. vólt: *Pietas ad omnia utilis* 's a' t.

A' Várnak belsô ékességei olly pompások, és olly gazdag, 's drága bútorokkal, és ritkaságokkal ékesíttettek, mellyek méltán Királyi lakást szolgáltatnak, 's minden nevezetességeknek elôszámlalása igen sokat kivánna. Nem lehet a' többek között el mellôzni a' Hertzegi igen gyönyörû Kápolnát, melly nevezetes óltárral, 's egyéb készûletekkel, és a' Hertzegnek pompásan fedezett Királyi forma székével díszesíttetett: nevezetesek továbba a' meg újjitott *Zála*, és mulató nagy palota. A' híd, mellyen esik a' hertzegi kertbe való menetel, fel vonattathatik, és le eresztethetik a' parantsolathoz képest. Valamint a' Várnak belsô igen számos drága szobáit, úgy a' kertet is nem könnyû volna rövideden elô adni tsonkúlás nélkûl, olly sok féle ritkaságokal, 's ékességekkel vagynak készûlve. Nap kelet felôl való része e' Várnak a' Város felé, a' nevezetes vadas kert pedig észak felé esik, 's külömbféle gyönyörködtetô ki látás esik a' Várból, mellyet nem sok helyeken lehet fel találni. Nevezetes hertzegi külömbféle mulatságok tartattak itten 1797dik esztendôben, a' frantzia hadnak alkalmatosságával történt Nemesek Felülésekor; (*Insurrectio*) Kir. Fô Hertzeg Józsep Nádor Ispánynak, 's más Fô Méltóságoknak, 's Nemes hadi Tiszteknek kedvekért; sôt F. Ferentz Király, és a' Királyné is jelen valának itten a' hertzegi valóban pompás mulatságokban, mellyeknek le irásait, lásd az ez idôket illetô *Magyar Hirmondóban.* El hallgatván a' hertzegi kertnek kissebb ékességeit emlékezetet kiván a' mesterséges ugró kut, a' nagy tó, és a' szépen készûlt faragott képek, mellyek újj elevenséget szûlnek az egyéb aránt is igen gyönyörködtetôleg intézett kertnek. Díszes épûletetskéje van a' Hertzegnénak is az apró marháknak készítve, 's nem meszze ehez a' szép nyári mulató ház, és virágos kert. Kivûl a' Városon van a' zsidóknak lakó-

helyek Zsinagógájokkal, mellynek vége felé épült 1760dikban a' *Mizerikordianus* Atyáknak Klastromjok. Azután következik a' nevezetes, és az egész Házában méltán el híresedett Kalvária a' Szent Ferentz szerzetebéli Atyáknak gondoskodások alatt, 's két Szentegyházzal díszesíttetett, és nevezetes bútsú járások történnek itten, 's a' kissebb Kápolna a' bóldogságos Szûznek képével ékeskedik. Emlékezetet érdemel továbbá a' Hertzegi ôrzô katonáknak lakó helyek, és a' Vendég fogadó. 's a' t.

Nevezetesek továbbá a' Vulka vizén lévô igen szép Hertzegi malom, melly közönségesen párisi malomnak is neveztetik, és a' Városnak malma. Azután pedig a' Hertzegi híres vadas kert, melly kôfallal bé kerittetett, 's a' halmon egy hertzegi mulató házzal, az út pedig benne, szép élô fákkal ékesittetett. Határja közép termékenységû, borainak némelly része nevezetes, más része pedig középszerû, vagyonnyaiknak eladásokra alkalmatos módgyok van, 's a' második osztályba számláltathatik.

KISÓCZ. *Kisovcze*. Elegyes falu Szepes Várm. földes Ura Glocz Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Svaboczhoz nem meszsze, és annak filiája, Ispotállya is vagyon, és két majorja, határjának fele köves, és sovány, fája nintsen elég, de más javai vannak.

KISODA. Elegyes oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leginkább ó hitûek, fekszik Jurokhoz nem meszsze, határja jó, és külömbféle veteményeket, 's dinnyét is terem, török borsot bôven termesztenek lakosai.

KISPECZ. Magyar falu Gyôr Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Gyôrhöz 3 mértföldnyire, határjának földgye igen homokos, réttyei sem igen vannak, valamint hogy legelôje is kevés van.

KISPÉTERD. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Sz. Erzsébetnek, és Nagy Péterdnek szomszédságában, a' Szent Lôrinczi járásban, földgyei jók, réttyei soványak, szôleje, erdeje van, piatza Szigeten, és Pécsen.

KISSING. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Békas Megyer-

gyernek szomszédságában, és annak filiája.

Kis Telek. A' T. betûben.

Kis Újlak. Az Ú betûben.

Kisújszálás. Népes szabad magyar helység a' Nagy Kunságban, az előtt *Péter Szálásának* hívattatott. Lakosai többnyire, mind reformátusok, lakó helye vólt a' Kunok Kapitánnyának, nevezetesen itten lakott Illési István Kapitány is, a' ki a' pártot ütött Túrinak elfogattatásáért arany lántzal ajándékoztatott meg M. Terézia Királynétól. A' Tiszának Mirho nevezetû híres fokából ki folyt sok víz által, határjának lapos nagy része, majd 12 esztendeig haszna vehetetlen sivatag rétté téretett; de 1786dikban, 20000 embernek munkálkodásaik, és 250000 marháknak igázások után erôss töltés készíttetett, melly által meg mentetvén a' sok föld, most nagy hasznot szolgáltat. Határja elég jó, réttyei kövérek, legelôje tágas, hala is bôven van néha, nádgyok elég terem, fájok nints, borok is van, piatzok Debreczenben 8, Miskóltzon 12, Szolnokon 6 mértföldnyire.

Kiszács. Rátz, tót, és oláh falu Bács Várm. földes Ura G. Hadik Uraság, lakosai ó hitûek, és evangelikusok, fekszik ó Futakhoz 3200, Újvidékhez 7400 bétsi ölnyire, szántó földgyei jók, piatzozása mint egy két órányira Újvidéken, kereskedôkkel is szoktak Pestre fuvarozni, határja szoross, fája, szôleje, és nádgya nints, pénzt keresnek gabona eladásból, kézi munkával, és szôlô kapálással.

Kiszte. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt az Újhelyi *Paulinus* Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Gertsely, és Kazsuhoz is közel, hegyes, völgyes határja 3 nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdôje van, szôleje nints, rét nélkûl is szûkölködik, piatzok Kassán, és Újhelyben.

Klacsán. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura G. Migázzi Uraság, lakosai katoliknsok, fekszik Sz. Kereszthez egy jó mértföldnyire, határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

Klacsani. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai Motesiczky, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Rajecznak szomszédságában,

és annak filiája, határja meg lehetős.

KLACSANO. Magyar, és orosz falu Bereg Várm. földes Ura Horváth, a' Munkátsi Bazilitták, 's Farkas Uraságok, lakosai Római, és görög katolikusok, fekszik Munkácshoz $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, mellynek filiája, határja két nyomásra van osztva, melly leg inkább tengerit terem, némelly helyett a' völgyekben mocsáros, réttyeinek is nagyobb része bokros, Munkácson piatzozása, szőlő hegyek, 's makkos erdejik vannak.

*KLACSÁNY. *vagy Kletsén.* Tót falu Turócz Várm. lakosai evangelikusok, fekszik Szucsányhoz $\frac{1}{4}$ órányira, folyó patakjában számos rákok találtatnak.

KLADOVA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Solymos, Radna, Paulis, Kuvin, Világos, és Aranyág között, határbéli földgye igen tsekély, hanem Panati pusztának egy darabjában igen jó, és termékeny szőleje, 's erdeje van. E' helység egy völgyben fekszik, úgy hogy tsak egy szoross úton lehet hozzá menni, mellette egy magos hegy tetőjén nagy Vár vólt, a' mint annak omlott falai, és sántzai mutattyák, valamint a' Kalodva Apátúrságnak szántzal körűl véve vólt roppant épűlettye is, itt létét máig is bizonyittya, ez épűletnek helyéről az egész *Bánátot* meg lehet látni, erdeiben, ezüst, és réz bányákat kezdenek mivelni, a' helységet határjában eredett patak follya keresztűl, a' mellyen malma van.

KLÁDOVA. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, ekszik Kuttina, Lenkosest, Jetsnik, és Lapusniknak szomszédságokban, határja három nyomásbéli, hegyes, és tsak kukoritzát terem, csalitossa vagyon, és egy kevés szőlleje.

KLADZÁNY. Tót falu Zemplén Várm. fekszik Alsó Hrabótznak szomszédságában, mellyhez tulajdonságaira nézve hasonlító, 's szép javai vannak.

KLAK. Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Bányászi Kir. Kamara. lakosai katolikusok.

KLARÁNY. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai Okolicsányi, és Boronkay Uraságok, lakosai evangelikusok, fekszik Kucsiny, és Henczóczhoz

hoz ½ órányira, három nyomásbéli határja hasonló Hrabócz' határjához, erdeje tsekély bikkes, és tserje, szôleje nints, piatza Homonnán.

KLÁRI. Rátz, és oláh falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Kécsához fél mértföldnyire, négy nyomásbéli határja jó termésû, szarvas marhákkal, és juhokkal bôvelkedik, földgyének fele jó, más része homokos és agyagos, fája szôleje nints, nádgya bôven, piatza T. Becsén, és Temesváron is.

KLASTROM. Lásd *Borsmonostor.*

KLASTROMFALVA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, Klastromallyán a' Bazilitáknak Klastromjok is van, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Zavidfalvához nem meszsze, és annak filiája, határja szorgalmatos trágyázással sem terem egyebet zabnál, fája mind a' két féle van, piatzozása közel, a' szôlô hegyekben kereshetnek kézi munkával.

KLASZITA. *Klaszitava.* Tót falu Hont Várm. földes Ura Gudits Uraság, lakosai többnyire evangelikusok, fekszik egy nagy völgyben, Ledénynek szomszédságában 1 órányira, határjában szôlô hegye nintsen, földgye sovány, legelôje, és fája elég, Selmecz Városa sints meszsze, lakosai kereskedésbôl élnek leg inkább.

KLECSOVÁNY. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, szántó földgye középszerû, kaszállója, és legelôje silányas.

KLEK. Oláh falu Torontal Várm. földes Ura Lázár Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Jankahídhoz ½, Nagy Becskerekhez 1 órányira, Bege tsatornája, és ó Bege mellett, határja jó termékenységû, bôvelkedik minden nemû gabonával, juhokkal, szép marhákkal, szénával, náddal, fája, bora nints, piatza N. Becskereken, Temesváron, Pántsován, és Csakován.

KLEMBERG. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura Rholy Uraság, lakosai többnyire ó hitûek, fekszik Szedliczéhez nem meszsze, mellynek filiája, földgye közép termékenységû, réttye, legelôje, és mind a' két féle fája vagyon.

KLENÓCZ. *Klenovecz.* Nagy tót falu Hont Várm. földes Ura Kubinyi Uraság, lakosai mind evangelikusok,

fekszik Nyustának szomszédságában, sovány határja 3 nyomásra van osztva, terem rozsot, zabot, réttyek, és kaszállójok nem sok, erdejek szinte el pusztúlt, legelő mezejek elég van, sajtyok híres, határjok a' méh tartásra alkalmatos, deszka, sindely, és más fa edényekkel keresik leg inkább élelmeket, az allföldre bordván lakosai.

KLENOVA. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Orosz Volovához $\frac{1}{2}$, é. Kálna Rosztokához is $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, leg inkább zabot terem, középszerűen gabonát, árpát, kölest, tatárkát, krompélyt, földgye sárga agyagos kavitsos, erdeje bikkes, nyirjes, és elég, legelővel bővelkedik, piatza Ungváron, és Homonnán.

KLICSIN. *Klacani, vagy Kletsen.* Tót falu Túrócz Várm. földes Ura G. Révai Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Szucsánnak szomszédságában, $\frac{3}{4}$ órányir. és annak filiája, határjának földgye közép termékenységű, réttye, legelője elég, fája mind a' két féle, piatzozásai Sz. Mártonban, és másutt, van folyó vizetskéje is, melly a' kősziklák közzűl jöven az helységen keresztűl foly, malom van rajta, 's benne sok rák, és pisztrang van.

KLICSINA. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai G. Balassa, és G. Szapári Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Marikovához, mellynek filiája nem meszsze, Pukhovhoz mint egy mértföldnyire, vidékje soványas, vagyonnyai is selejtesek, fája mind a' két féle van.

KLICSOVA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Szuszán, Zsuppán, és Nevrintsának szomszédságokban, határja négy nyomásbéli, nagy részént térséges, kukoritzát terem, gabonát keveset, tsalitossa, és tserjésse vagyon, és egy kevés szőleje, Lugos hozzá két órányi járás.

KLINPA. *Klinpach, Klingenbach.* Német, és horvát falu Sopron Várm. földes Ura Sopron Városa, lakosai katolikusok, fekszik inkább sík, mint hegyes helyen; Soprontól a' hol piatzozása szokott lenni $\frac{1}{8}$ mértföldnyire, határja két fordúlóra van osztva, terem búzát, rozsot, zabot,

zabot, árpát, van kevés szőlő hegye is, erdeje elég.

KLIN. Tót falu Árva Vármegy. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Námesztóhoz ½ mértföldnyire, a' házak szellyel vannak szorva benne, határja csak tavaszi, és nem őszi vetést terem, 's szűken azt is.

KLOBUSICZ, *és Nemes Klobusicz.* Két tót falu Trentsén Várm. földes Uraik több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszenek Illavához nem meszsze, mellynek filiáji, határbéli földgyeik jó termékenységűek, vagyonnyaik jelesek.

KLOCZKOFALVA. *Klocskofalva. Kloczky.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többnyire ó hitűek, fekszik Hribócznak szomszédságában, és annak filiája, határja soványas, 's leg inkább zabot terem, fája mind a' két féle van, szőlő hegye, 's piatza közel, a' vas műhelyben is módgyok van a' keresetre.

KLOKÓCZ. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Végles Hutához nem meszsze, határja közép termésű.

KLOKOCSO. Elegyes falu Ungvár Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vinnának szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős.

KLOKODIA. Két oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara; lakosai többnyire oláhok, fekszik eggyik Vérsetzhez egy mértföldnyire, másik Morovitzához ¾ órányira, határjai közép termékenységűek.

KLOKODICS. Rátz falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Krassova, Nermed, Vodnik, és Rafniknak szomszédságokban, határja 4 nyomásbéli, egészszen hegyes, és többnyire csak kukoritzát terem, erdeje van, szőleje nints.

KLOCS. *Kolasova* név alatt.

KLUBINA. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik Ó Beszterczének szomszédságában, és annak filiája, határjában fája, legelője, és keresetre módgya van, de földgye soványas.

KLUCSÁRKA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai görög katolikusok, fekszik

Rá-

Rákos, és Várallyához ¼, Munkácshoz pedig 1 mértföldnyire, a' hol piatzozó helye van, határja tengerit termô, két kerûlôre van osztva, legelô dolgában szûkölködik.

KLUCSOV. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nemesovának szomszédságában, és annak filiája, földgye termékeny, vagyonnyai külömkfélék.

KLUCSOVÁN. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bogdanóczának szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs.

KLUKNO. *Klukenau. Kluknova.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Krompakhoz 1 mértföldnyire, Ispotállya is van, határbéli földgye ámbár soványas, de legelôje, és fája is mind a' két féle elég van.

KLUSSO. Tót falu Sáros Várm. földes Ura B. Splényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bártfához fél mértföldnyire, 's eredeti helye Klobusitzky Uraságoknak, határja Fricskéhez hasonlító.

KNAZOVA. *vagy Knezova Lehota* az L. betûben.

KNES. Elegyes falu Torontal Várm. földes Ura a' Zágrábi Püspök, lakosai külömbfélék, fekszik Temesvárhoz 1, és ¼ órányira, Billiétnek filiája, határja jól termô.

KNESICZ. Elegyes falu Bars Várm. földes Urái több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kis Apátinak szomszédságában, mellynek filiája, határja jól termô.

KNIESEN. *Gnazda* név alatt.

KNYAHANYA. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Ungvárhoz öt mértföldnyire, határja soványas.

KNYAZA. Tót falu Árva Várm. az Árvai Uradalomhoz, és Várhoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Árva vize mellet, Kubin Városától ¼ mértföldnyire, határja Árva vize mellett közép termékenységû, a' hegy oldalán pedig soványas, vagyonnyai meglehetôsek.

KOBERLING. *Goberling* név alatt.

KOBELAROV. *Fekete Patak* név alatt.

KOBERSDORF. Német falu Sopron Várm, földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai kato-

katolikusok, fekszik Sopronhoz harmadfél mértföldnyire, határja közép termékenységû, vagyonnyaiknak adásokra könnyû módgyok van.

Kobilan. Szabad puszta Nyitra Várm. fekszik Radosócznak szomszédságában, és annak filiája.

Koblér. *Köblér* név alatt.

Kobolapatak. Oláhúl *Jápe*. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai több Urak, lakosai egyesûlt ó hitûek, fekszik n. ny Szarvaszó, é. a' Tiszántúl Szalitna, n. k. Sziget Városához majd egy egy órányira, határja 2 nyomásbéli, tavasz búzát, árpát, tatárkát, és tengerit terem, gyümöltsel bôvelkedik, ha másutt nem terem is némelly esztendôben, erdôje is elég van, szénája is bôven terem, piatza Szigeten.

Kobulnyicza. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Potburnyai Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Hanusfalvához 1, és Sztropkó Városához 2 órányira, hegyes határja 3 nyomásbéli, zabot, és tatárkat terem, erdeje bikkes, szôlele nints, mész földgye van, rétek nélkûl szûkölködik, piatza Sztropkón, és Hanusfalván.

Koczer. Szabad puszta a' Jászságban, fekszik Nagy Köröshöz közel, 's annak filiája.

Koczika. Szállás Bereg Vármegyében.

Koczkaszállás. *Koszena*. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többnyire ó hitûek, fekszik Dunkafalvának szomszédságában, 's ennek filiája, Klotskofalvához is közel, mellyhez határja hasonlító.

Koczúr. Elegyes falu Nyitra Várm. földes Ura Simonyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bajmóczhoz nem meszsze, és annak filiája, vidékje soványas, fája, legelôje van, de szôleji nintsenek, réttyei néhol tsekélyek.

Koczuricz. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Viszelének szomszédságában, mellynek filiája, földgyének egy része soványos, mellyet Oleszka, és Dudvag vizei néha el öntenek, legelôje szoross, piatzozása közel Újhelyben.

Kochanócz. Szabad puszta Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, fekszik Kis Hradinhoz nem meszsze, 's annak filiája.

Ko-

KOCHANÓCZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Otlik Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Trebinek szomszédságában, és annak filiaja, határja jó termékenységû, vagyonnyai jelesek.

KOCHANÓCZ. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik ész. Homonnához ½, n. k. Udvarhoz is ½, d. Laczfalvához ¼ órányira, határja hegyes, térséges, és követses, három nyomásbéli, gabonát, és zabot középszerûen, búzát, és árpát tsekélyebben terem, réttye kevés, tilalmas erdeje tsekély, piatza Homonnán.

KOCS. Magyar falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Jánosházához egy mértföldnyire, határja szoross, és nem igen termékeny, vagyonnyai külömbfélék, fája van.

KOCS. Elegyes falu Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Tatához egy mértföldnyire, legelője, és réttyei néhol tsekelyesek, szőleje sok van, de allyas borokat teremnek.

KOCS. Szabad puszta Heves Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Tisza Füredtnek szomszédságában, és annak filiája, határja jól termô, dohánnya erôss.

KOCSIN. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lancsárnak szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerû.

KOCSÓCZ. *Alsó, és Felsô Kocsóczi, Kocsovce.* Két tót falu Tentsén Várm. földes Urai G. Illésházy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik eggyik Vág vize mellett a' másik pedig Beczkóhoz fél mértföldnyire, határbéli földgyeik termékenyek, réttyeik, tágas mezejek, és fájok van, piatzozások is közel.

KOCSKOVECZ. Szabad puszta Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, Hibbéhez tartozik.

KOCSOBA. Kisded oláh falu Arad Várm. földes Ura a' Tibolth Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik egy nagy kôsziklás hegy alatt, a' Körös partyán, határos n. k. Revetéssel, d. és n. ny. Fejér Körössel, é. Berendiával, kevés széllyel lévô házakból áll, földgye közép termékenységû, fája makkja van,

van, néha Körös víze el szokta önteni.

Kocsola. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pintzehelyhez fél mértföldnyire, határja jó termékenységû, vagyonnyai jelesek.

Kocsord. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Szalkának, és Györtelekinek szomszédságában, határja a nyomásbéli, gabonát, kukoriczát, szénát bôven terem, erdeje kevés, szôleje nints, piatza Szatmáron 3 mértföldnyire.

Kocsova. *Kusuva.* Orosz falu Bereg Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leginkább katolikusok, fekszik Munkácsnak szomszédságában, 's annak filiája, határja középszerû.

Kocsuba. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik Belényeshez 3, Bélhez is 3 mértföldnyire, földgyei irtások, határja kitsiny, erdeje kevés, szôleje nints, az árvizek gyakran károsíttyák, piatza Váradon.

Kocsuba. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi eggyesûlt Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik Gurányhoz $\frac{1}{4}$ órányira, Sebes nevû víz, melly a' havasokban veszi eredetét, folly rajta keresztöl, egyéb minémûségei hasonlók Felsô Kimpányéhoz.

Kogel. Német falu Vas Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Borostyánkôhöz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja hegyes, és földgye is néhol sovány, fája, legelôje elég van, réttyei tsekéllyek, és az áradások is járják.

Kohanócz. *Kochanócz* név alatt.

Koha, Szabad puszta Baranya Várm fekszik Daróczának szomszédságában, és annak filiája.

Kohány. *Lükivel.* Oláh falu Bihar Várm. földes Urai G. Csáky., és Vadas Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Genyete, és Margitának szomszédságában, agyagos, dombos völgyes földgye terem tengerit, és búzát, erdôvel, és szôlôvel bôvelkedik, igen jó, és egésséges bort terem, mellyet Erdélybe, Máramarosba, és Szatmár Várm. hordanak.

Kohány. *Kohanovce.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kapron-

czá-

czához nem meszsze, és anfiliája, határjának fele termékeny, réttye, legelője meg lehetős, fája tűzre van.

KOHÁNY, Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik n. k. Gerendához ½, n. nyúg. Gálszécshez is ½, dél. Nagy Ruszkához 1 órányira, térséges határja, 's fekete ritka földgye három nyomásbéli, erdeje, szőleje nints, piatza Kassán.

KOHLDORF. Így nevéztetik egy hely a' Moldovai erdőben Krassó Várm. a' hol szén égetők vagynak.

KOJSÓ. Orosz falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai többnyire ó hitűek, fekszik Gölnitzhez egy mértföldnyire, határja néholy sovány, de más javai vannak, és jó módgya van a' keresetre.

KÓKA. Magyar falu Pest Várm. földes Ura G. Károlyi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Dányhoz ¼, Tót Almáshoz pedig ½ *statióra*, határja 2 nyomásbéli, rozsot, zabot, kukoritzát középszerű módon terem, földgyének egy része homokos, másik része pedig dombos, és sárga agyagos, erdeje van, jó borok is terem, piatza Pesten, híressek tormáji, mint hogy Bétsbe is el hordattatnak, van vízi malmok, és vendégfogadójok.

KOKAD. Elegyes magyar, és oláh falu Bihar Várm. lakosai külömbfélek, szomszédgya Almosd, Diószeg, és Nagy Léta, határja három nyomásbéli, térséges, és homokos, földgye terem rozsot, és zabot, erdeje van, legelője igen kevés, piatza Debreczenben, és Váradon.

KOKAVA. Tót falu Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Dovillához közel, és annak filiája, legelője elég, földgye sovány.

KOKOVICS. Szabad puszta Tolna Vármegyében.

KOKOVA. Tót falu Kis Hont Várm. földes Urai G. Forgách, és több Uraságok, lakosai evangelikusok, fekszik Rima vize mellet Rimótzának szomszédságában, határja bőven terem rozsot, árpát, legelője tágas, fája van mind a' két féle, piatzozása Breznyó Bányán, mellyel határos, deszkát, létzet, sindelyt is tsinálnak, hegyei meredekek, mindenféle értzet foglalnak magokban, leg nevezetessebbek *Bohato*, és *Horepa* nevűek, az elsőből

ara-

aranyat, a' másodikból rezet ásnak, mostan is dolgoznak itten; a' leg nagyobb pisztrángokat itt fogják a' Rima vizének egy ágában, melly itt kezdôdik.

KOLACSIN. *Nagy, és Kis Kolacsin.* Két tót falu Trentsén Várm. Kis Kolacsinnak földes Ura Prileczky Uraság, amannak pedig G. Illésházy Uraság, fekszenek Dubniczához közel, határbéli földgyeik jó termékenységûek, vagyonnyaik külömbfélék, eladásra alkalmatos módgyok van.

KOLACSKO. *Koltsova* név alatt.

KOLACSNO. *Kolacsani.* Tót falu Bars Várm. földes Ura Bossányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Ugrócznak szomszédságában, és annak filiája, határja hegyes, és sovány, fája tûzre, és épületre van, fa szerszámokat is készítenek lakosai, legelôje elég, meszet is égetnek, piatzozása Oszlányon.

KOLAROVECZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bicséhez közel, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meglehetôs.

KOLÁTSZKO. Magyar falu Szala Várm. földes Ura a' Keresztúri Apátúrság, lakosai katolikusok, fekszik Mura vizének, Dráva vizébe való bé folyásánál, határja jól termô, vagyonnyai külömbfélék.

KOLBA. Major Túrócz Vármegyében.

KOLBACH. Elegyes falu Hont Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Selmeczhez 1 mértföldnyire, határja soványas, lakosai a' bányák körûl foglalatoskodnak leg inkább.

KOLBACH. Tót falu Szepes Várm. földes Ura a' Szepesi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szepes Várallyához nem meszsze; és annak filiája, határbéli földgye jó termékenységû, legelôje szoross, más javai meg lehetôsek.

KOLBASA. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai G. Török, és több Uraságok, lakosai elegyesek, fekszik Kázmérnek, és Kozmának is szomszédságában, hegyes völgyes három nyomásbéli határja, gabonát, árpát terem. erdeje kevés, szôleje nints, rét nélkül is szûkölködik, piatza Újhelyben, és Kassán van.

KOL-

KOLBÁSZ. Szabad puszta a' Nagy Kúnságban.

KOLBÁSZO. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elôtt a' Terebesi *Paulinus* Atyáknak birtokok vala, lakosai ó hitûek, fekszik Alsó Prisztophoz 1, felsô Ulicshoz is egy órányira, határja két nyomásbéli, leg inkább zabot, középszerûen árpát, kölest; tatárkát, és krompélyt terem, egyeles sovány, kavitsos a' földgye, erdeje elég, piatza Homonnán, és Ungváron.

KOLBOCZ. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Bernát Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik n. k. Jakusóczhoz $\frac{1}{4}$, d. Krisolczhoz 1, n. ny. Sztropkóhoz 2, é. Puczákhoz $1\frac{1}{2}$ órányira, hegyes, völgyes határja két nyomásbéli, rozsot, és zabot leg inkább terem, erdeje van.

KOLCS. *Kis Kolcs.* Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, és ó hitûek, fekszik Nagy Kolcs, és Szamos-Korogy helységekhez közel, Szamos vize határján foly, melly 3 nyomásbéli, búzát, kukoritzát, zabot, szénát is terem középszerûen, sik a' földgye, erdeje vagyon, szôleje nints.

KOLCS. *Nagy Kolcs.* Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. földes Urai Bagossy, és Schuller Uraságok, lakosai reformátusok, és ó hitûek, Kis Kolcs, és Krassó helységekkel határos, Számos vize határját mossa, búzát, tengerit, és zabot is terem, de nem nagy mértékben, szôleje nints, erdeje van, Szatmár egy mértföld hozzá, holott piatzozások van.

KOLCSIN. Orosz falu Bereg Várm. lakosai ó hitûek, szántó földgyei, ha szorgalmatosan miveltetnek jó gabonát teremnek, piatzozása Munkátson, a' szomszéd szôlô hegyekben, és a' Vas Bányákban is van módgyok a' keresetre.

KOLCSOVA. *Kolacsko, Kolcs.* Tót falu Szepes Vármegy. földes Ura a' Tudományi Kintstár, az elôtt a' Lôcsei *Jésovita* Atyák' birtokok vala, fekszik Szepes Várallyához nem meszsze, mellynek filiája, határbéli földgye jó, fája nem igen van elég.

KOLDUSFAVA. *Betlsdorf.* Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik

Bor-

Borbolyához közel, mellynek filiája, Soprontól $1\frac{6}{8}$ mértföldnyire, hegyes, és síkos határja két nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot, és pohánkát terem, szőleje tsekélyes.

KOLENÓCZ, *Kolnovce*. Tót falu Szepes Várm földes Ura a' Vallendorfi Templom, lakosai katolikusok, határja jó, vagyonnyai jelesek, el adásra alkalmados módgyok van.

KOLESKO. Tsárda Nyitra Vármegyében.

KOLEST. Oláh falu Bihar Várm. fôldes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik Barresthez $\frac{1}{4}$ órányira, minémûségei hasonlók Felsô Kimpányéhoz.

KOLIBABOCZ. Elegyes falu Ungvár Várm. földes Ura Sztárai Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tibének szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs.

KOLIG. Német falu Vas Várm. földes Ura H. Batthyányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Újvárnak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerû, réttyeinek fele jó, erdeje, legelôje elég van, fuvarral is kereskednek Stájer Országban.

* KOLLÁTSZEG. Szala Vármegy. határja néhol soványas, 's Mura vize el szokta önteni, erdeje tágas, legelôje jó.

KOLLÚT. Német falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Bezdányhoz 2400, Bereghez 2000 bétsi ölnyire, földgye jó termékenységû, réttye kevés van, piatzozása Báján, és Zomboron, bora középszerû, erdeje lágy fából áll, nádgya is van, kukoritzával, és krompéllyal bôvelkedik, fuvarral pénzt szerezhetnek.

KÓLOM. Horvát falu Vas Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Péterfának szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KÓLOM. Szala Várm. Szántói járásban lévô, és a' Sz. Györgyvári Urasághoz tartozó puszta, fekszik Szent György Vártól $3\frac{1}{4}$ órányira, Balaton Magyaródhoz tartozik.

KOLOMPOS. Szabad puszta Vas Várm. földes Ura a' Szombathelyi Püspökség, fekszik Rába Hidvégnek szomszédságában, mellynek filiá-

filiája, Rába Füzeshez tartózik.

KÓLON. *Kolenani.* Magyar falu Nyitra Várm. földes Ura Bacskádi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához egy mértföldnyire, 's a' mostani Nyitra Vármegyei V. Ispány Urnak lakó helyével díszesíttetik, határja közép termékenységû, réttyei jók, fája, legelője elég van, malma helyben, piatzozása egy órányira Nyitrán.

KOLONICZA. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Smideg Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik N. Ungvár, Széken, Sztakcsin, és Ladomérhoz is egy órányira, két nyomásbéli határja, leg inkább zabot terem, középszerûen árpát, tatárkát, kölest, és krompélyt, kavíttsal egyeles, sovány a' földgye, erdejek van, legelővel bővelkedik, piatza Ungváron, és Homonnán.

KOLONTÁR. Magyar, és német falu Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Devecsernek szomszédságában, és annak fifiliája, két nyomásbéli földgye termékeny, dombos, és térséges, legelője elég, réttyei Torna vize körûl jó szénát hoznak, mezeje nagy, és jó, fája elég, malma helyben, keresetre módgya Pápán, és Veszprémben.

KOLOS. *Klics. Kliczę.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Posonyi Szent Klára Szerzetebéli Apátzáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, fekszik Zsámbokréthez másfél mértföldnyire, az előtt Apátursága is vólt. Határja közép termékenységû, fája van, fa szerszámokat is készítenek lakosai, makkja is terem, réttyei jók, legelője elég, piatzozása Nagy Tapolcsánon, Báton, és Oszlánon.

KOLOSVÁR. *Glossing.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dobrának szomszédságában, és annak filiája, földgye nem igen termékeny, többnyire hegyes, mellyeket a' záporok járnak, réttyeinek is az áradások ártalmasak, szőleji jó borokat teremnek, fája tűzre, és épületre van.

KOLSTÁT. *Alsó, és Felsô Kolstát, vagy Kholstetten.* Két német falu Vas Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosaik katolikusok, Alsó, a' Felsônek filiája, fekszenek Borostyánkőhöz 1,

és ¼ mértföldnyire, határbéli földgyeik néhol hegyesek, és soványak, fájok, és legelőjök elég van.

KOLPACH. Tót falu Hont Várm. földes Ura a' Selmeczi Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Selmecz Városához nem messze, minden felől nagy hegyekkel van körűl véve, 's egy nagy tó építtetett a' falu felett a' hegyekből oda folyó vizeknek el fogására. E' tóból egy nagy hegy oldalán kővel ki rakott tsatornán által vitetett a' víz a' Selmeczi völgyre, e' víz míg Viknél az Ipolyba szakadna, egy völgybe ereszkedvén hajt 14 Értzet törő malom kereket, és sok más malmokat is, ez a' tó még minden szárazságokban fel tartotta a' malmokat. A' lakosok többnyire a' Bányák mellett való múnkával, és fűvarozással élnek, mért a' határok tsupa erdő, imitt amott az óldalakba kevés rozsot vetnek, 's keveset haszálnak, legelője elég, vagyonnyaiknak el adására jó módgyok van.

KOLTA. *Nagy, és Kis Kolta.* Két falu Vas Várm. földes Uraik több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszenek Szent Leránthoz nem meszsze, mellyhez határbéli földgyeik is hasonlítók.

KOLTA. Elegyes tót falu Komárom Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katikusok, fekszik Perbetéhez más fél mértföldnyire, legelője elég, réttye tsekélyes, szőlő hegyei középszerű borokat teremnek, réttyeit néha a' záporok járják.

KOLV. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Komáromi Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Diószeg, és Csokálynak szomszédságában, 1 nyomásbéli földgye dombos, borral bővelkedik, erdeje, legelője van.

KOMADI. Magyar mező Város Bihar Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai többnyire reformátusok, fekszik Turának szomszédságában, mellynek filiája, vidékje néhol soványas, nagyobb része középszerű, vagyonnyai külömbfélék.

KOMÁDI. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Váradhoz 3 mértföldnyire, Teleki, Kis Toti, Nyestai pusztá' szomszédságában, határja 2 nyomásbéli, marhákat, sertéseket, és jó féle lovakat tartanak, halászattya, rákászás,

szása, nádgya bôven van, a' Sebes Keres, és Siketér folyón, melly egészen ide vette magát, holott tészi azon nagy *Sárrét* nevû réttséget, a' melly Békés Vármegyéig ki terjed, és egynehány négyszeges mértföldet tesz.

KOMANYA. Szabad puszta Zemplén Vármegyében.

KOMÁR. Szabad puszta Zemplén Vármegyében.

KOMARNO- Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Csejtéhez nem meszsze, mellynek filiája, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélek, el adásra alkalmatos módgyok van.

KOMÁRNYIK. *Alsó, és Felsó Komárnyik.* Két tót falu Sáros Várm. földes Uraik G. Aspermont Uraság, lakosaik katolikusok, többen ó hitûek, fekszenek Zboróhoz más fél mértföldnyire, harmitzadgya is van egyiknek; határbéli földgyeik soványasok, fájok mind a' két féle, 's legelôjök is elegendô van, vagyonnyaik selejtesek, marhákkal kereskedést indíthatnak.

KOMARÓCZ. *Komarno.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Büdeskúti Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hrabócznak szomszédságában, és annak filiája, határja jó, réttyei kétszer kaszálltatnak, legelôjök, fájok elég van.

KOMARÓCZ. *Komarovce.* Magyar falu Abaúj Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Idának szomszédságában, mellynek filiája, határja jól termô, ki vévén egy harmad részét, réttye soványas, fája szûken van.

KOMARÓCZ. Elegyes falu Zemplén Várm. földes Urai G. Forgách, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik a' Sókúti járásban, határja hasonló Tót Izsép, vagy Tót Isztreb határjához, vagyon 5 kerekû malma is.

KOMÁRÓCZ. *Horka Komaróczy.* Falu Szepes Várm. földes Ura Budaházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Svábóczhoz közel, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KOMÁROM VÁRMEGYE. *Comitatus Çomaromiensis, Komorner Gespanschaft.* Nevezetét vette e' Vármegyének Királyi Fô Városától Komáromtól. Fekszik Csalóköz Szígete felôl, északra Posony Vármegyének szomszédságában, azután pedig délre Nyitra Vármegye, majd Esztergom, majd Pilis, majd Fe-

Fejér, 's Veszprém Vármegyék, határozzák erdôs, és hegyesebb részét, végre pedig nap nyugot felé Gyôr Vármegye keríti bé. Folyó vizei között leg nevezetesebb Duna vize, melly e' Vármegyén keresztûl foly, 's nevezetes kereskedôi ki kötô helyt szolgáltat Komárom Városánál: második folyó vize a' kis Duna, melly a' Tsalóközt bé keríti, harmadik folyó víz benne *Vág* vize, és a' fekete víz, mellyek Gutához nem meszsze folynak a' kis dunába, hollott által járás esik rajta. Negyedik folyó benne *Nyitra* vize, melly már e' Vármegyének nagyobb részét hasíttya, 's Komáromon felûl ömlik a' kis Duna vizébe. Tavai között leg nevezetesekb az úgy nevezet *feneketlen tó*, mellyból *Tata* vize foly ki. Hegyei között leg nevezetesebbek azok, mellyekben márvány kövek ásatnak, el hallgatván erdôs helyeit, mellyek mind tûzi, mind pedig épûletre való fát szolgáltatnak, némelly kissebb vadakkal egyetemben. Híres e' Vármegyének márvány köve, melly Almásnál ásattatik; de Tata körûl is találtatik. Borai között e' Vármegyének leg híresebbek a' Neszmélyi, és Almási borok; egyéb tértsége pedig, kevés homokos részét ki vévén, kiváltképen termékeny, 's mind a' búza, mind a' gabona, és egyébféle veteményeknek termesztésére kiváltképen alkalmatos. Réttyei jók, legelôje hasonlóképen, és a' barmoknak tenyésztetésekre különösen alkalmatos. Több külömbféle tulajdonságai között egésséges fördôje is van Tatánál, és Almásnál, ez lágy meleg, és tulajdonságát lásd *Almás* nevezet alatt, amaz pedig kôpor forma apró ragadékokat hagy maga után. Lakosai e' Vármegyének leginkább magyarok, és némelly helyeken németek, 's kevés tótok. Dítséretet érdemlenek a' Magyarok azért, mert mind élettel Bajáról Bétsig, mind hallal, mind pedig deszkával, és zsendellyel is kereskednek, melly kereskedésre való hajlandóságot több Vármegyéknek lakosaira nézve is méltán kívánhatni. Némellyek arany fövényet is mosnak ki Duna vizébôl.

Az egész Vármegye négy járásra osztattatott, úgy mint a' Csalóközi, Udvardi, Tatai, és Gesztesi Fô Bírói kerületekre. Mind öszve 166

lakó helyek vagynak benne, 's az Esztergomi Érseki, és a' Győri Püspöki Megyékhez tartozik.

KOMÁROM. *Comaromium. Komorn. Komárnó.* Szabad Kir. Város Komárom Vármegyében, fekszik Clalóköz Szigetének leg álsó végénél, Duna vize mellett, Vág vizének, és a' kis Dunának a' nagy Dunába való öszve folyásánál, Érsek Újvárhoz két, Győrhöz hat, Budához pedig 11 posta mértföldnyire, lakosai leg inkább Magyarok, Németek, és Rátzok, katolikusok, ó hitűek, evangelikusok, és reformátusok. Nevezetét vette Bonfin szerént a' régi Scithiai Komároktól, 's középszerű helység vala mintegy 1459dik esztendőig. MCCCXVIIdikben Tamás Érseknek ajándékozá I. Károly Király, de annakutánna 1330dikban tsere által a' K. Kamarának birtokába jutott. 1363dikban *pedig a' Zsidóknak birtokokba esett, 's abban is maradott* 1383dik esztendőig. Nevezetesítette elősző hajdani régi erőssége, azután pedig MÁTYÁS Király által egészszen újj fénybe öltöztetett: ugyan is azon kivűl, hogy népesedését királyi hatalommal eszközlöte, mulató, és vadas kertet is építtetett itten; sőt újjabb Várának, 's erősségének is szerentsés következéseit MÁTYÁS Királynak köszönheti. Nevezetetesítette továbbá LÁSZLÓ Királynak 1440dikben itten lett szűletése, 's még inkább az újjabb Vára, melly egész Európában nevezetes lehet. Öregbítette annakutánna e' Várat I. FERDINÁND Tsászár 1550dik esztendőben, LEOPOLD pedig tökélletességre hajtotta, a' mint a' fel iratok erőssítik. Épűlt ez a' Vár Vág vizének a' Dunába való folyásánál a' Királyi Várostól mint egy két ezer lépésnyire, 's két részekre osztattatott: a' régi egy kőfallal vala erősítve; az újjabb pedig sokkal nevezetesebb. Három hídon esik a' Várba való bémenetel, 's a' régiben, melly sokkal kissebb egy kisded Kápolna, Kaszárnya, és egyéb épűletek valának; mint hogy pedig az 1763dik, és 83dik esztendőbéli nagy föld indúlás által nagyon meg rongáltattak, lakók nélkűl vagynak: a' nagyobb, és újjabb Várban ellenben, a' Szentegyházon, 's a' Vár Kapitánnyának lakó helyén kivűl, egy nagy élet tárház is van, és egy Katonák Ispotállya.

tállya. Minthogy ez a' Vár még soha sem jutott az ellenségnek birtokába, azért mutattya egy emlékeztetô oszlop, Szûz személynek képében, jobb kezében koszorút tartván, bal kezével, a' nagy újját, öszve vontt újjai között a' Vág vize felé lévô bástyán, hogy ez által maga szûzességét példázza. Nem kevés szégyennel, és boszszúsággal költözött vala el innen *Zinan* Bassa is, Követôivel egyetemben, mint hogy a' Várnak birtokához nem juthatott. Illy igen példás sérelem nélkûl való állapottyában, maradott vala ez a' Vár egész 1763dikig, de 28dik *Juniusban* nem tsak a' Vár; hanem még a' Királyi Város is, az irtóztató föld indúlás által el annyira meg rongáltatott, hogy nem tsak az erôsségnek némelly falai ledûlledezének; hanem még a' Tornyok, és Szentegyházak is le omladozának, sok külömbféle épületekkel egyetemben; 's más épületeknek töredékei alá temettettek. Azután is károsíttatott vala e' Vár, és K. Város a' föld indúlások által; de okozattyai nem annyira veszedelmesek valának. A' Vár, és a' Város között van jobbra a' Királyi Sóház, balra pedig a' Katonai sütô, és liszt tárház.

A' mi a' Királyi Városnak, melly szabaddá lett 1751dikben, nevezetesebb épületeit illeti, leg nevezetesebb ezek között a' Szent Andrásnak emlékezetére épûlt Szentegyház az úgy nevezett Rátz útszában, melly a' Magyaroknak isteni tiszteletekre rendeltetett; az elôtt ez a' Jezsuitáké vólt, mind épülete, mind festése, mind pedig egyéb készületei el annyira nevezetesitik, hogy az egész Hazában a' szebb Szentegyházak közzé méltán számláltatik. Az említett nagy föld indúlás által ez épület is igen meg károsíttatott, 's tornyai is félig le omlottak. Ez épületnek ellenében van a' Deák Oskola, mellyben az Ifjúság tanittatik. Második nevezetes Szentegyház itten a' Sz. János Temploma, mellyben a' német gyûlekezet áhétatoskodik. Második Templom ez útszában a' Rátzoké, melly szép toronnyal ékesíttetett, és a' Városnak végéhez közel a' Vár felé *Sz. Krizostom*' emlékezetére épûlt Szentegyház, holott a' Plebánia van. Ezek után következnek a' Szent Ferentz Szerzetebéli Atyáknak Szent-

egyházok, és Klastromjok; a' nagy útszában pedig a' vólt Trinitariusok Szentegyháza, holott a' Vármegye háza van. Leg nevezetesebb útszája e' Királyi Városnak a' piatz útsza, holott a' Városháza van, és a' kereskedôknek árúló bóltyaik. Nem meszsze épûlt a' Franczziskánusoknak Szentegyházokhoz az evangelikusoknak Templomjok, ezzel által ellenben pedig a' reformátusoké, a' kik 1796-dikban meg lehetôs Oskolát kezdertek öregbíteni a' Felségnek engedelmével. Útszái között pedig nevezetesebbek a' Piatz, 's a' Franczziskánusoknak útszája, a' hoszszú, és a' Rátz útsza. A' vólt Jezsuitáknak épûletében van a' Normális Oskola, holott az elôtt Kávéház vólt. Emlékezetet érdemelnek továbbá e' Királyi Városbéli 72 szabad házak, mellyek szabad kereskedéssel bírnak. Az elôtt itten Könyv nyomtató ház is vólt. Vendégfogadóji között nevezetesebbek az úgy nevezett *Zöld fa*, és a' Fejér Lónál lévô házak, 's egy Kávéház is van az útasoknak, és Városbélieknek készítve. A' repûlô híddal által ellenben van, melly a' Posonyi hídnak formájára készûlt, a' Postaház, és a' Vendégfogadó, melly már a' Gönyûi Uradalomhoz tartozik. Alkalmatos mulató helyet szolgáltat nyárban a' Komáromiaknak e' Sziget, holott Vendégfogadó is alkalmatos van, és a' közel lévô szôlôs kertek is. Kereskedések e' Királyi Városbélieknek hasznos, és a' több Magyar Városoknak is szép példát szolgáltatnak. Némellyeknek ruházattyok az aszszonyok között annyiban németes, mivel a' köz nép is strimflit hordoz; de egyébaránt a' magyar szokásokat meg tartyák, és a' nyelvet is tisztán beszéllik. Szûletése helye ama nagy hirû túdós Doctor *Szombati* Úrnak, a' ki ritka példájú tehetségei által sokkal esméretesebb a' Hazában, mint sem mi magasztalására lehetnénk. Valóban sok szûkölködôknek gyamolítója, orvoslója, 's meg vigasztalója. Betses dolog Hazánkra nézve, ha kebelében, nem tsak nagy tehetségû; hanem példás jó szívû Férfiak is találtatnak, a' kiknek nyomdokaikat mások tisztelve követhetik. Szívesen köszönöm az egész Haza elôtt, mind az említett idôsbb, mind pedig ifjabb Doctor Uraknak gyakorta gyengélkedô egésségem-

gemkor hozzám mutatott betses fáradságaikat. Versekben le írtt történetét e' Királyi Városnak, lásd Fábián Juliánnának munkátskájában. Határja jó termékenységû, 's a' természetnek külömbféle javaival eléggé meg áldattatott, földgyeit néha a' víz áradás károsíttya; de e' fogyatkozást a' szorgalmatosság, és kereskedés által helyre hozzák.

KOMÁROM. *Kis Komárom, és Homok Komárom.* Két magyar mezô Város Szala Várm. Kis Komáromnak földes Ura a' Posonyi *Seminarium*, Homok Komáromnak pedig G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Szala vize mellett Hídvéghez egy mértföldnyire, határjai jó termékenységûek, vagyonnyaik külömbfélék.

KOMÁROM. *Mezô Komárom.* Magyar mezô Város Veszprém Várm. földes Ura G Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Enyégnek, Dégnek, és Balhásnak szomszédságokban, Sió vize mellett, Veszprémtôl, Fejérvártól is öt mértföldnyire, határja jól termô, 's kövér, és mindent meg terem, bozótos helyein elég nád terem, malmai Sió vizén vagynak, erdeje meg lehetôs; itten vagyon a' gát, vagy által járás Sió vizén Somogy Vármegyébe.

KOMJÁT. *Kemetten.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lödöshöz közel, mellynek filiája, határjának síkon fekvô része termékeny, réttyei jók; fájok elég van, eladásra is jó módgyok van.

KOMJÁT. Orosz falu Ugocsa Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Salánk, és Alsó Karaszlóhoz is közel, határja két nyomásbéli, hegyes, lapályos, fejér, és sárga agyagos, leg inkább kukoritzát, rozsot terem, zabot, búzát, keveset, erdeje, legelôje, kaszállója elég van, piatza Tisza Újlakon két mértföldnyire.

KOMJÁTI. Mezô Város Nyitra Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, a' kinek jeles Kastéllyával díszeskedik, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához harmadfél mértföldnyire, nevezetes malma vagyon itten az Uraságnak, melly számos köveket forgat, 's Ispotállya is vagyon, határja kövér, réttyei jók, legelôje elég, de fája nints.

KOMJÁTI. Magyar falu Torna Várm. földes Urai Komjáti, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szilasnak szomszédságában, mellynek filiája, földgye, réttyé jó, legelője elég, fája tűzre, és épületre, 's szőleje is van.

KOMJÁTNA. Tót falu Liptó Várm. földes Ura Turánszky Uraság, lakosai katolikusok, legelője elég, határjának két harmad része síkon fekszik, de földgye a' hegyek miatt sovány, és hideg.

KOMLÓ. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Batthyányi Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Magyar Széknek szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységű, réttyei, legelője meg lehetős, vagyonnyai is középszerűek.

KOMLÓD TÓTFALU a' T. betűben.

KOMLÓS. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Fűzérhez közel, és annak filiája, határja mivel hegyeken fekszik sovány, piatzozása is távol esik.

KOMLÓS. *vagy is Ó Sz. Anna.* Az Sz. betűben.

KOMLÓS. Tót falu Békés Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik Szarvashoz nem messze, és annak filiája, földgye búzát is terem, réttye pedig jó szénát, Körös vizének erén tsekély malma van, legelője meg lehetős.

KOMLÓS. *Curialis* falu Bereg Várm. földes Ura a' Komlósy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Bataszékhez közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KOMLÓS. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Izdenczi Uraság, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik Posfalvának szomszédságában, és annak filiája, IIdik ANDRÁS Király helyheztette ide 1212dikben a' Jerusalemi szent temetkező helyről nevezett Szerzeteseket, kiket IVdik BÉLA 1244dikben meg is erősített. Határja ha jól miveltetik őszi gabonát is terem, réttye kétszer haszáltatik, legelője, és fája mind a' két féle van, piatzozása közel Eperjesen.

KOMLÓS. Oláh, és német falu Torontal Várm. földes Ura Nakó Uraság, lakosai ó hitűek, és katolikusok, fekszik Gottlóbnak szomszédságában, mellynek filiá-

ja,

ja, Hatzfeldhez, és N. Kikindához sem meszsze, határja három nyomásbéli térséges, és közép termésû, némelly része homokos, erdeje nintsen, szôleje kevés, bôvelkedik búzával, árpával, kukoritzával, zabbal, gyapjúval, bora, 's pénze szûken, piatza Haczfelden, N. Kikindán, 's másutt is.

KOMLÓS. Oláh falu Ugocsa Várm. földes Ura G. Perényi Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Tarna, Bacsko, és Batácsnak szomszédságában, határja 2 nyomásbéli, hegyes, lapos, földgye sovány, agyagos, leg inkább zabot, és kukoritzát terem, erdeje, legelôje, szénája van, a' Nyalábi Uradalomhoz tartozik.

KOMLÓSD. Magyar falu Somogy Várm. a' Babóltsai járásban, földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai leg inkább Kálvinisták, fekszik Csokonyától ¾ mértföldnyire, Baboltsához közel, mellynek filiája. A' melly dombon az Helység fekszik, annak földgye olly erôss agyag, hogy 4-5 öl mélységû kútakat lehet benne látni, mellyeknek óldalait nem szûkség sem kôvel sem fával a' bé omlás ellen meg erôssíteni, a' lakosok leg inkább szarvas marhákkal kereskednek. Határja Dráva vizén lévô rév mellett vagyon, földgye termékeny, és jó búzát terem, malma egy van, legelôje, fája elég, eladásra módgya alkalmatos.

KOMLÓSKA. Elegyes falu Abaúj Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Erdô Horvátihoz nem meszsze, mellynek filiája, határja Regéczhez hasonlító.

KOMLÓSA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Zboróhoz fél mértföldnyire, határja soványas, vagyonnyai selejtesek, erdeje van, Bártfán keresetre meglehetôs módgyok vagyon.

KOMO. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Beszterczei Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Hronecznek szomszédságában, mellynek filiája, határja sovány.

KOMONYA. Szabad puszta Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Butykához közel, és annak filiája.

KOMORISTYE. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Forotik, Kernécsa,

nécsa, és Kakovának is szomszédságában, határja 4 nyomásbéli, többnyire hegyes, völgyes, és agyagos, a' lakosok inkább termesztenek kukoritzát, mint búzát, és zabot, erdeje, szőleje nints.

KOMORÓ. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai Ormós, és több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Fényes Litkének szomszédságában, 's ennek filiája, határja mind a' három nyomásban termő, jó búzája, dohánnya van, dinnyéje elég terem, méheket is tartanak némellyek, legelőjök, fájok, nádgyok bőven van.

KOMORÓCZ. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai kúlömbfélék, fekszik Sókútnak szomszédságában, és annak filiája, határja hasonló Csicsokának, vagy Csicsfának határjához.

KOMORÓCZ. *Orosz Komorócs*, *Sobráncz Komoróczy*. *Polanyi Komoróczy*. Három elegyes faluk Ungvár Várm. földes Uraik külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszenek Ungvárhoz mintegy más fél mértföldnyire, földgyeik jók, vagyonnyaik külömbfélék.

KOMORZÁNY. Oláh falu Szatmár Várm. földes Uraf több Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Terephez 2 órányira, határja kukoritzát, zabot keveset terem, mivel hegyes, völgyes, és követses, erdője van.

KOMPOLT. Magyar falu Heves Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kápolnának szomszédságában, és annak filiája, földgyének egy része trágya nélkül is termékeny, réttyei jók, piatzozása Gyöngyösön, és Egerben.

KONCSAN. Tót falu. Szepes Várm. földes Ura Töke Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Körtvélyeshez nem meszsze, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

KONCZHÁZA. Magyar falu Ungvár Várm. lakosai külömbfélék, fekszik Őrhöz nem meszsze, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

KONDA. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Dombóvárhoz közel, és annak filiája, határja jól termő.

KONDÓ. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai Almásy, és több Uraságok, lakosai

kosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Sajó Szent Péternek szomszédságában, és annak filiája, piatzozása Miskolczon, legelője elég; fája tűzre, és épületre van, szőleji jó borokat teremnek.

KONDORFA. *Krotendorf. Kradonoszte.* Elegyes falu Vas Várm. földes Ura a' Sz. Gothárdi Ciszterczita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Őri Szent Péterhez közel, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KONDOROS. Szabad puszta Békes Vármegyében.

KONOP. Oláh falu Arad Várm. földes Ura Török Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Ötvös, és Solymos között, földgye nem igen jó, a' kukoritza termesztésre leg alkalmatosabb, határja a' Sebeshegyi szállással nevekedik, az ár víznek nagyon ki vagyon téve, erdeje igen szép, és nagy, marhájok van, bővelkedik ketskével, és méhekkel.

KONOTA. Szabad puszta Vas Várm. fekszik Nagy Sitkéhez közel, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

KONSZKA. Tót falu Liptó Várm. földes Urai Detrich, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szent Andrásnak szomszédságában, mellynek filiája, legelője elég van, és tűzre fája, de földgye sovány, határja köves.

KONSZKA. Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik egy völgyben, a' Rajeczi fördők felett, erdeje, legelője elég van, piatza közel, de földgye nedves.

KONSZKA. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Huszár Uraság, lakosai leg inkább lutheránusok, fekszik Szucsához fél mértföldnyire, mellynek filiája, 1795dikben nagyon károsíttatot a' tűz által; földgyeinek $\frac{2}{3}$ része közép termékenységű, réttye sovány, legelője sints elég.

KONTRATÓ. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, 's $\frac{1}{10}$ részének B. Péterfi, lakosai ó hitűek, fekszik Boros Jenő mellett, minden embernek a' maga irtvánnya van ki osztva, határja hegyes, völgyes; terem kevés búzát, zabot, 's többnyire kukoritzát, bora is jó terem, erdeje, és gyümöltse elegendő.

KÓNY. Magyar falu Győr Várm. földes Ura a' Győri

Kápta-

Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Győrhöz 3, Csornához pedig 1 mértföldnyire, a' Kónyi tó mellett, határja két nyomásbéli, terem búzát, és egyebet is bővségesen, földgye fekete, homokos, agyagos, szénája középszerű, nádgya elég van, erdője kevés, szőleje nints, piatza Sopronban, és Nizsideren, jó lovakat nevelnek, halaik jó ízűek a' Kónyi tóban, nevezetes a' Kónyi mérges gyökérről.

KÓNY. Magyar falu Tolna Várm. lakosai katolikusok, fekszik Pintzehelyhez másfél mértföldnyire.

KONYÁR. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Derecskének szomszédságában, Eszlárhoz sem meszsze, Debreczenhez 3 mértföldnyire, határja 3 nyomásbéli nem igen nagy, székes, és a' marhának igen jó, terem búzát, zabot, rozsot, árpát, tengerit.

KONYAFALVA. Szabad puszta Nyitra Várm.

KONYÁR. *vagy Kanyar.* Magyar falu Szabolts Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Leleszi Atyáknak birtokok vala, lakosai külömbfélék, fekszik Kis Várdához nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű.

KONYHA. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Dragumérfalva, God, Sajó, 's Rozsalia között, határja két nyomásbéli, terem búzát, zabot, kukoritzát, szénája, fája nints, határjában sós víz is vagyon, mellytől egy völgye sós víz völgyének neveztetik, és e' vízzel élnek egyéb helységbéliek is só helyett.

KONYHA. *Kuchin Kahl.* Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek, és erdők mellett, határja jó termékenységű, búzát, rozsot, árpát bőven hoz, van szőleje, réttye, 's erdeje is, Modorban piatzozása.

KONY. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Festetics Uraság, lakosai reformátusok, fekszik ész. Alsó Segesd, n. k. Beleg, dél. Ötvösnek, mellytől csak egy kis folyás választya el, n. ny. Szobnak szomszédságában, Kanizsához 4 mértföldnyire, határja két nyomásbéli, rozsot leg inkább, egyebet kö-

zép-

zépszerûen terem, lapályos, és homokos a' földgye, tsekély termésûek, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

KONYI. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélek; el adásra alkalmates módgyok van.

KONYUS. Elegyes falu Ungvár Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Tibének szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs, vagyonnyai is középszerûek.

KOPACS. Elegyes falu Baranya Várm. a' Belyei Uradalomhoz tartozik, lakosai reformátusok, határja a' Draváig 1, a' Dunáig pedig 4 órányira terjeszti fekvésését, három nyomásbéli, homokos, földgye kétszeres búzát is terem, szigetes erdeje van, és legelôje is, midôn a' Duna, vagy Dráva vize ki nem önt hallal bôvelkedik, itten gyakorta van a' Szigetében szép szarvas vadászat, hajárja gazdag, vagyonnyai jelesek, és külömbfélék.

KOPACS. Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Rumhoz közel, mellynek filiája, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs.

KOPACSÁNY. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Magyar Csekéhez nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KOPACSEL. Oláh falu Bihar Várm földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai többen ó hitûek, fekszik Boldog Sz. Mártonnak szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységû, vagyonnyai meg lehetôsek.

KOPANCS. Szabad puszta Csanád Várm. Makóhoz tartozandó.

KOPANICZA. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Viszokához nem meszsze, és annak filiája, határja ollyan mint Alsó Hámornak.

KOPASZHEGY. Tsárda Pest Vármegyében.

KOPCSÁN. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' F. Király, lakosai katolikusok, fekszik Holicshoz nem meszsze,

sze, és annak filiája, határja ollyan, mint Kattónak.

KOPECZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kaszához közel, és annak filiája, határja soványas, vagyonnyai selejtesek.

KOPHÁZA. *Kolnhoff.* Elegyes horvát, és német falu Sopron Várm. földes Ura Sopron Városa, lakosai katolikusok, fekszik inkább sík, mint hegyes helyen, Soprontól $\frac{7}{8}$ mértföldnyire, a' hol piatzozása van. HATÁRBÉLI földgye két fordulóban jó termékenységû, terem kiváltképen búzát, rozsot, árpát, zabot, bora is van közönséges.

KOPOCSELI. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik n. k. Szundokhoz $\frac{1}{4}$, n. ny. Kigyikhoz fél fertályrnyira, d. Bukorványhoz egy órányira, szûk határja kevés búzát terem, hegyes, agyagos fekete a' földgye, erdeje van, szôleje nints, piatza Nagy Váradon.

KOPPAN. *Török Koppan, Koppanum.* Mezô Város Somogy Várm. földes Ura a' Veszprémi Püspök, és H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szorosad, és Magyaradhoz $\frac{1}{2}$ órányira.

Birtokokba jutván a' Mohátsi veszedelem után e' Város az Ozmanoknak, sántzokkal, és bástyákkal meg erôssítették, 's hasznos védelmezô helyek vala az Ozmanoknak, midôn a' szomszéd Várakat ostromlották. Istvánfi szerént *Libr. XIX. p.* 357. 14. *Toigon* Vezér 1555dikben, midôn Kapos Várát meg venni törekedett, itten állapodott meg hadi népével, míg a' készületeket meg tette, 's elfutván az oltalmazók, könnyen hozzá jutott. Sôt Sziget Várának ostromlásakor is nevezetes szolgálatot tettek a' Koppani Ozmanok *Ali Eunuchusnak.* Lásd Istvánfit p. 359. Jármok alá kerítvén pedig Sziget Várát az Ozmanok, még sokkal többet kártékonykodtak a' Koppaniak mint az elôtt, 's meszsze földre is el indúltak a' Tsászáriaknak ártalmokért, mellyet *Túri György* hathatósan meg boszszúlt, midôn ôket Bakony erdejébe futamtatta, lásd felôle *Turótzit*, és *Istvánfit* Libr. XXIV. p. 514. 20. és sokakat le mészárlottak, á' kik között vala *Házán* is a' Koppani lovasságnak Vezérje. *Ali-*

beg

beg jövén annakutánna Konstantinápolyból helyére Házánnak, ez is törekedett a' Kereszténységnek ártalmokra, 's ki indítván népét Veszprém felé indúlt; *Hidvégnél Sijo* vize mellett vezette katonáit, midőn *Istvánfy* is, és *Stansics Farkas* a' Tsászáriakat vezetvén, vélletlenűl éjjel egy másnak seregére botlottak; kardra, 's fegyverekre kelt azonnal mind a' két fél, és a' viadal kedvezni látszatott a' mieinknek, mert számos Ozmanokat, és lovakat is el fogtak vala már, midőn *Ormándi* is meg érkezvén hatvan lovas, és 100 gyalog népével, ismét újjabban el' kezdették, a' már félbe hagyott viaskodást, melly segedelemnek érkezésén az Ozmanok meg félemledvén, gyengűlni kezdett erejek, és bátorságjok. *Alibeget* Tót Gábor lováról le taszítván, 's homlokán könnyű sebet ejtvén, el fogta vala, 's a' 77 el fogottak között többnyire Tisztek valának, a' számos meg öletetetteken kivűl. *Eunuchus* és 25 fők, 's hadi Jelek Bétsbe küldettettek ajándékúl *Erneszt* Királyi Fő Hertzegnek, lovát pedig a' Fő Vezérnek, és drága fegyverét a' katonák *Istvánfinak* ajánlották szerentsés vezérléséért, a' több hadi zsákmányt pedig a' katonák magok között osztották fel 1584dikben. Azután pedig három esztendővel Nádasdynak vezérlése alatt helyben is fel gázoltattak. Ugyan is sűrű köd ereszkedvén le, midőn alattomban *Szilva* népével a' Város alá meg érkezett, lehetetlen vólt észre venni a' Városbélieknek a' közelgető veszedelmet; okosan élvén *Szliva* is a' jó alkalmatossággal, bé töré a' kis kaput, szerentsésen bé vezeti vala hadi népét a' Városba; 's az alatt Nádásdy is el érkezvén hadi erejével, ennek a' nagy kaput fel nyitotta. El rémült vala a' nép a' Városba, ki kintséhez, ki feleségéhez, ki gyermekeihez, ki pedig lovához kapdosott, hogy életét meg szabadíthassa, 's fegyverre nem olly igen számosan keltek ki; el telvén azonban az egész Város a' Magyaroknak lármájokkal, szörnyítő félelembe ejtettek mindeneket; 's látván a' Vezérjek is *Regef*, hogy mind népétől, mind pedig a' szerentsétől el hagyattatott, önként fel adta magát rabúl a' mieinknek. *Sinan Mustabegnek* fija pedig feleségével,

és gyermekeivel, 's tseléd-gyeivel magát a' pintzébe rejtette el, és onnan óltalmazta feleit lövöldözése által, azt igérvén maga felôl, hogy Nádasdinak kész vólna fel adni magát, 's kérlette meg jelenését, ennek helyébe *Trax János* Vitéz hadi Tiszt jelent vala meg a' beszélgetésre, a' kit úgy által lövött vala torkánál nyilával a' pintzébôl, hogy lováról le esvén, azonnal meg halálozott. Nagyon meg boszszonkodtak e' méltatlanságon a' Magyarok, 's boszszú állásra gerjedeztek, mindazáltal sem a' késelem, sem a' fenyegetés nem használván semmit, végre égô szénával, és szalmával tôltötték meg a' pintzének ablakait, 's ki nyitván azután az ajtót, mindnyájokat halva találák, nem kevéssé sajnálkozván igen szép meg hólt feleségén, a' ki gyermekeit akkor is karjai között tartotta vólt. Hat száz foglyokat vittek el innen ekkor a' Magyarok, és ánnyi zsákmányt nyertek, hogy magokkal el sem vihették. A' több házi eszközöket haszontalanokká tévén, fel gyújtották a' Várost; de mint hogy nagy hó vala, nem égbettek úgy el, mint reménylették vala. Viszsza fordúlván a' prédálásról *Regeff*, és nehány válogatott foglyok 's lovak Bétsbe kûldettek ajándékúl *Erneszt* Királyi Fô Hertzegnek. Annakutánna ugyan azon az úton mentek viszsza a' Seregek Nádasdinak vezérlése alatt Pápára, holott fel osztván a' zsákmányt vólt helyeikre költöztek vala. Lásd *Istvánfit* Libr. XXVI. p. 567. Ismét újjabb szerentsét próbalt *Haszán* Passa 8000 népével, a' kit Kanizsától nem meszsze, Zrínyi, Batthyáni, Nádasdy, Tratmansdorf, és több Tisztek, seregeikkel el zárván vissza menetelekor az útat, el fogtak, 's népét hathatosan meg verték vala, a' mieink; mindazáltal Koppan az ellenségnek birtokában maradott egész a' 17dik századnak végezetéig, midôn azt üressen hagyván az Ozmanok, belôle meg félemledvén ki költöztek 1599dikben. Régi erôsségének már most tsak maradványai szemléltetnek. Határja 3 nyomásbéli, rozsot leg inkább, búzát keveset terem, hegyes, agyagos a' földgye, erdeje, szôleje bôven van, és réttye, piatza Veszprémben.

KOPPAN. Magyar falu Szala Várm. földes Urai Bezerédi, és több Uraságok, lakosai

sai katolikusok, fekszik Sz. Gróthoz egy mértföldnyire, földgyei termékenyek, legelője, fája, tűzre, és épületre elég van, malma a' határjában.

Koppan. Német falu Veszprém Várm. földes Urai a' Zirczi Cisztertziták, lakosai katolikusok, fekszik Szűcshöz $\frac{1}{4}$, Ugodhoz pedig 1 órányira, határjában legelője ugyan szoros, de földgye termékeny, kivált rozsot, és krompélyt bőven terem, egyebet középszerűen, réttyei jók, fájok nintsen, szőlő hegyek kitsiny, baratzkjok jó izű terem. Gerentze vizén, melly áradásával ártalmas, a' ki Koppanból a' Bakonyhéli helységekbe két órányira akar menni, 13szor kell Gerentze vizén által menni, 's néha veszedelemmel, Pápán, és Győrött, van piatzok.

Kopras. *vagy Koporecs.* Elegyes falu Gömör Várm. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Jolsvának szomszédságában, mellynek filiája; határja néhol soványas, és kősziklás, leg inkább rozsot, és zabot terem, legelője elég van, fája az Uraságnak engedelmével mind a' két féle, keresetre a' szomszéd vas hámorokban meg lehetős módgyok van, szenet is égethetnek.

Kopronicza. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura G. Balassa Uraság, fekszik Alsó Esztergálynak szomszédságában, és annak filiája.

Koraj. *Koroj* név alatt.

Koratfölde. Tót falu Vas Várm. lakosai katolikusok, fekszik Kőrméndhez két mértföldnyire, határjában legelője, és fája van; földgyei sováyak.

Korbas. Szabad puszta Hont Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, fekszik Egekhez nem meszsze, és annak filiája.

Korbest. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Sergest, és Felső Tapához $\frac{1}{4}$ órányira, egyéb minéműségei hosonlók Kapocsányéhez, szép forrásai, és patakja van.

Korcsina. *Kostél* név alatt.

Kordik. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Besztertze Bányai Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Tapojavához közel, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

Korejócz. *Korejovce.* Orosz falu Sáros Várm. földes

Ura G. Szirmai Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, legelője, fája van, vidékje soványas.

KORITNO. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai G. Erdődy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Podolihoz nem meszsze, mellynek filiája, határja jó, réttye, földgye elsö osztálybéli; szőleje, legelője elég van, malma alkalmatos, piatzozása közel.

KORLÁT. Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság.

KORLÁK. Magyar falu Nográd Várm. földes Ura B. Prónay Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Várgedéhez közel, és annak filiája, határja közép termékenységű, vagyonnyai külömbfélék.

KORLÁT. *Korlatovce*. Magyar falu Abaúj Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Vizsolynak szomszédságában, mellynek filiája, legelője nem elég, fája sints elég, határja termékeny, 's szőlő hegye is van.

KÓRLÁT. Nyitra Várm. Oszukához hasonlító tulajdonságokkal bír.

KORLÁTKŐ. Vára Nyitra Várm. régi épülete nem annyira nevezetes, mint kies fekvése. A' régi híres Kórlátkői Nemzetség után Lapsántzky Uraságnak birtoka leve. Épült Lieszkov falu felett, melly a' Kórláti Uradalomhoz tartozik.

KORMOSO. *Krompov*. Tót falu Hont Várm. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Selmetzhez $1\frac{1}{2}$, Korponához pedig $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, legelője van elég, fája mind a' két féle, piatzozása Selmetzen, szőlő hegye tsekély borokat terem, földgyének nagyobb része sovány, és nehezen mivelteték.

KORNA. *Krena*. Tót falu Nógrád Várm. földes Urai Plati, és több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Berzenczének szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Bisztriczkáé.

KORNYICZEL. Elegyes oláh falu Bihar Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Nagy Bárodhoz másfél fertálynyira, határja kevés tengerit terem, búzát nem is igen szoktak vetni, fölgye hegyes, követses, és sovány, erdeje van.

KOROD. *Tisza Korod*. Magyar falu Szatmár Várm. földes.

des Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Cséke, Cseke, és Költsének szomszédságában, határja 2 nyomásbéli kövér, mivel a' Tisza vize gyakran meg futtya, búzát mindazonáltal keveset terem, hanem tavaszi vetést, és szénát bőven, gyümöltsösei vannak, erdeje nints, marhát bőven tartanak, piatzok Újlakon fél mértföldnyire.

KOROGY. *Szamos Korogy.* Oláh, és magyar falu Szat-Várm. földes Urai Zoltán, és több Urak, lakosai reformátusok, és ó hitűek, határos Dobracs Apátival, és Kis Kolcsal, határja két nyomásbéli, fekszik a' Szamos vize mellett tér helyen, terem fekete földgye búzát, tengerit, és zabot, néha a' Szamos el szokta önteni határját, úgy hogy vízi malmaikat is el hordgya, 's öszve rontya, erdeje kevés, szőleje nints, piatza Bányán 4, és Szatmáron egy mértföldnyire.

KOROJ. Oláh falu Bihar Várm. földes Urai a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Belényeshez 5 mértföldnyire, határjának $\frac{2}{3}$ térhely, $\frac{1}{3}$ dombos, földgye terem zabot, kevés rozsot, és trágyazás után tengerit.

KOROMLYA. Tót falu Ungván Várm. földes Urai többek, lakosai ó hitűek, fekszik Ördög Porubkához $\frac{1}{4}$ órányira, határja hegyes, és közép termésű, erdeje bikkes.

KORONA. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik Csatkától nap nyug. nem meszsze, Oszlopnak is szomszédságában, és annak filiája, földgye termékeny, nagy tavában igen jó izű halak vagynak, malma is van.

KOROMPA. *Alsó, Közép, és Felső Korompa.* Tót egyesitett faluk Posony Vármegy. földes Ura G. Brunszvik, és több Uraságok, lakosaik katolikusok. Nevezetesiti e' helyet G. Brunszvik Uraságnak díszes Kastéllya, jeles úri, 's egyéb gazdasági épületei. Innen vette származását Korompai Péter Nyitrai Püspök 1687dik esztendő tajban Fő Kanczellarius, határbéli földgyeik közép termékenységűek, vagyonnyaiknak el adására meg lehetős módgyok van.

KORONCZÓ. Magyar falu Győr Várm. földes Ura a' Győri Káptalanbéli Uraság, és mások, lakosai katoliku-

sok, fekszik Győrhöz más fél mértföldnyire, a' Bakony folyása mellett, Gyimótnak, és Szemerének szomszédságában. Nevezetesíti *Heiszler* Tsászári Vezérnek győzedelme. Határja két nyomásbéli, rozsot leg inkább terem, szénája bőven a' Bakony mellett.

KORONG. Tót falu Vas Vármegy. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Muraiszombathoz nem meszsze, és annak filiája; határja a' természetnek külömbféle javaival bővelkedik.

KOROS *Krussovce*. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai G. Berényi, és Klobusiczky Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Tapoltsánhoz fél mértföldnyire, határja középszerű, mint vagyonnyai.

KOROS. Írtvány Posony Várm. földes Ura B. Jeszenák Uraság, fekszik Bikszardnak szomszédságában, mellynek filiája.

KÓRÓS. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik mély tavak között, mellyek hallal, és tsíkokkal bővelkednek, hegyi Sz. Mártony, Bogád, és Piskihez is közel. Földgye 3 nyomásra van osztva, gabonát, zabot, kukoritzát jól terem, tsíkjait Pesten szokták el árúlni, a' víz áradásoktol gyakran károkat szenyvednek, erdeje van.

KOROSECZ. *Karlsdorf*. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hidegkúthoz közel, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KOROTNOK. *Koritnye*. Tót falu Szepes Várm. földes Ura Korotnoky Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Polyanóczhoz nem meszsze, mellynek filiája, postája is van, határjának egy harmad része sovány, de más szép javai is vannak.

KORPÁD. *Nagy Korpád*. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Hunyady Uraság, lakosai reformátusok, fekszik é. Szabás, n. k. Csököl, d. Lábod, n. ny. Henésznek szomszédságában, határja két nyomásbéli, földgye sík lapályos, agyagos, és néhol homokos, erdeje nagy, és jó; szőleje nints, bor, és legelő nélkül szűkölködik, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

KORPÁD. *Puszta Korpád*. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai Sárközy, és Siklosy

klósy Urak, lakosai reformátusok, fekszik é. Sárd, n. k. Szomajom, d. Gige, n. ny. Gsökölnek szomszédságában, ész. és n. ny. között határjai Nagy Bajomi, Lóki, és Sz. Iványi puszták, határja három nyomásbéli, hajdinát leg bővebben, egyebet középszerűen terem, földgye agyagos, homokos, és nagy részben hegyes, erdeje, szőleje nints, legelő nélkül szűkölködik, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

KORPÁD. *vagy Sormás.* Német falu Baranya Várm. földes Ura Melczer Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bükösdnek, és Gyűrűfűnek szomszédságában, földgyei, réttyei soványak, szőlő hegye kitsiny, erdeje nagy, lakosai zsendely, hordó, és kádak tsinálásából élnek, piatza Pécsen van.

KORPAVÁR. Magyar falu Szala Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Homok Komáromhoz nem meszsze, és annak filiája, határja homokos, erdeje tágas, legelője középszerű, boraiknak el adására jó módgyok van.

KORPÁS VARBÓK. A' V. betűben.

KORPONA. *Corpona. Karpfen. Krupina.* Régi szabad Királyi Város Zólyom Várm. lakosai katolikusok, és evangelikusok, magyarok, németek, és tótok, fekszik Selymetzhez két mértföldnyire, Krupitza folyó vize mellett. Hajdani lakosai Szászok valának, míg a' sokféle hadakozások által meg fogyasztatván, hellyekre magyarok, és tótok telepedének meg. Sullyos kárt, 's veszedelmet szenyvedtek a' Tatárok által, a' kik vagyonnyaiktól meg fosztván a' lakosokat, szabadság leveleiket is el vesztették. Annakutánn IVdik BÉLA újj szabadsággal ajándékozá meg e' Várost 1244dikben; mellyet a' több Királyok is helyben hagytak. Lásd felőle Bél Mátyást, *In Notitia Hung. novæ* Tom. II. p. 474. &c. valamint e' Városnak bővebb ditséretét is ugyan ottan. Jelesen öregbűlt, és éledni kezdett e' Város Lajos Király alatt; de Zsigmond alatt ismét el pusztították a' Husszíták, midőn Tanítójok 1417dikben meg égettetett. Annakutánna kegyesen gondoskodtak e' Városnak öregbítése végett MÁTYÁS, és ULÁSZLÓ Királyok. Első FERDINÁND alatt kezdett meg erősíttetni, 's

a' szomszéd Vármegyéknek, az 1559dik esztendőbéli Ország Gyűlésén lett eszközléseik után meg is tellyesíttetett; mellynek az a' haszna, 's következése lett, hogy a' Nemesek az után ide mint bátorságos helyre meg telepedének vagyonnyaikkal egyetemben. Szépen kezdett ekkor a' Város gyarapodni, 's a' Tanáts is leg inkább Nemesekből állott vala: változott állapottya 1605dikben, mert Botskainak hatalmába esett, a' ki itten akkor Novemb. közönséges Gyűlést tartott vala, mellyben Forgách Zsigmond vala követül küldve a' Tsászártól. Nevezetes vitézséggel híresíték vala magokat a' Korponaiak 1667dikben, mert Bori Kapitánynak vezérlése alatt, 3000 Tatár népet hatalmasan meg vertek, 's a' Zólyom Vármegyében nyertt zsákmányokat is tőlök viszsza vették. 1678dikban Tökölyinek birtokába esett e' Város; azután pedig 1700dikben Rákótzi serege által sanyargattattak, el égettettek házaik, 's pusztúlást szenyvedtek; végre 1703dikban Rákótzinak meg is hódolt. Jeles dombos helyen épült Szentegyháza a' Városnak, melly tornyokkal, és magas falakkal meg erőssíttetett vala, 's Vár gyanánt szolgált. Épületei e' Városnak tsinosak, mellyek között emlékezetet kíván a' Piáristáknak Szentegyházok, és Klastromjok, 's oskolájok is, mellyben az ifjúságot minden szorgalommal nevelik. Lakosai e' Városnak külömbféle mesterségeknek folytatása, földmivelés, szőlő, 's gyümölts termesztés által táplállyák életeket. Vidékje igen kőes, levegője egésséges, gyümölcsei kedvesek, bora középszerű, földgyének némelly része kiváltképen jó, 's mind búzát, mind gabonát, és egyéb veteményeket is haszonnal terem, fája, legelője, piatza van.

KORUMLYA. Oláh falu Ungvár Várm. földes Ura G. Sztárai Uraság, lakosai többnyire ó hitűek, fekszik Tibéhez nem meszsze, és annaſi filiája, határbéli földgye jó., vagyonnyai külömbfélek.

KOS. Tót falu Nyitra Vármegy. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Privigyéhez fél mértföldnyire, határja középszerű, réttye, legelője jó.

KOSA. *Kosecza.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, a' kinek

nek kastéllyával, 's egyéb épületeivel díszesíttetik, az előtt mező Város vala, lakosai katolikusok, 's némellyek közöttök posztó szövők, fekszik Illavához nem messze, határja meg lehetős termésű, vidékje Illavához hasontító.

*Kosár. *Kosarecz.* Máramaros Vármegyében.

Kosárháza. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai Gróf Szapáry, és G. Batthyáni Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kancsótzhoz nem messze, és annak filiája; földgye néhol sovány mindazálta! némelly javai vánnak.

Kosarócz. *Kosaróvcze.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Jekelfalusy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Orosz Petrócz, és Giroczhoz ½ órányira, dombos határja 3 nyomásbéli, gabonát, árpát, és zabot terem, erdeje van, szőleje nints, piatza Várannón.

Kosba. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Tamásihoz nem messze, és annak filiája.

Kosd. Elegyes magyar falu Nógrád Várm. földes Ura a' Váczi Püspökség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Váczhoz egy órányira, Naszály hegye alatt, mellyben nagy kőbánya is van, tetőjén álló viz vagyon, Szentegyházát Migázzi *Kárdinális* Úr épittette, határja közép termékenységű, boraï jók, fája tűzre, és épületre elég van, piatzozása Váczon.

Kosgván. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Hegyes, és Szelistyéhez ½ órányira, egyéb minémüsége mint Kapocsenyé.

Kosrócz. *Koskovce.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hankóczhoz ¼, Izbugya Hosszúmezőhöz pedig ½ órányira, hegyes határja 3 nyomásbéli, leg inkább gabonát, zabot, középszerűen pedig búzát, árpát, és néha kukoritzát is terem, erdője van, piatza Homonnán, fuharozással is keresnek pénzt.

Kosócz. Tsárda Liptó Vármegyében.

Kosolna. *Reszelszdorf.* Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szuhának szomszédságában, és annak filiája, határbéli földgye szük, de jó termékenységű, legelője, és ka-

szállója tűrhető, jó fejér tsepp edényt tsinálnak itten, el adásra alkalmatos módgyok van.

Kossovicza. Két oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszenek magos helyen Erdély felé, épen a' határon, az Ország úttyában, körűl fogják Hostie, Homosdia, ós Krivina helységek, határjok négy nyomásbéli, melly egészen hegyes, és tsak kukoritzát terem, szép kis erdejek van, szőlejek nints.

Kossova. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Kurtya, Brázova, és Márzsinának szomszédságában, határja 4 nyomásbéli, egy része térséges, nagyobb része hegyes; terem kukoritzát, és más gabonát is, jó erdeje van, szőleje nints, Postája van, Facsét hozzá 1 $\frac{1}{8}$, Erdély Ország széle pedig 1 jó órányira van hozzá.

Kosti. Tót falu Bars Várm. földes Urai a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Felső Hámorhoz nem messze, 's ennek filiája.

Kostély. *Kis Kostély.* Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara lakosai ó hitűek, fekszik Temes vize mellett, Nagy Kostély, és Szilka, Lugos, és Gruinnak is szomszédságokban, határja négy nyomásbéli, egészszen térséges, és homokos, termékeny ugyan de kitsiny; erdeje, szőleje nints; itt vagyon ama' nevezetes tsatorna, melly által mint egy más fél mértföldnyire, a' Temes, Bege vizével öszve kaptsoltatik, és alább Temesvár alá foly, mellynek fő haszna az, hogy az ől fát ebből a' Vármegyéből egész Temesvárig ezen botsáttyák le, mellynek fen tartása most is igen költséges.

Kostély. *Nagy Kostély.* Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Kis Kostély, és Szilkához közel, Lugoshoz 1 órányira, határja négy nyomásbéli, egy része egyenes, más része dombos, terem kukoritzát, búzát, és zabot is, tsalitossa van, és kevés szőleje.

Kostie. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Erdély Ország szélén, Kossovicza, Namesest, Groz, és Bulzához közel, 4 nyomásbéli határja, egészen hegyes, és tsak kukoritzát terem, jó erdeje van, szőleje nints.

Ko-

Kostyán. Tót falu Túrócz Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai többen evangelikusok, fekszik Sz. Péternek szomszédságában, mellynek filiája, S. Mártontól ½ mértföldnyire, nap nyugotra a' falu végén látszik valamelly nagy épületnek maradványa, földgye jó, réttyei kétszer kaszáltatnak, fája elég Neczpál erdeibôl; legelôje is elég van, piatzozása Mosóczon, és Sz. Mártonban.

Kosúr. Magyar nemes falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Hegynek szomszédságában, mellynek filiája, határja soványas, szántó földgyei két fordúlóra vannak osztva, legelôje van elég, vagyonnyai meg lehetôsek.

Kossuth. Falu Túrócz Várm. földes Ura Kossút Uraság, lakosai leg inkább evangelikusok, e' mellet van egy hegyetske, melly Hradek Várnak neveztetik, ez a' természettôl olly jelesen van el készítve; mintha mesterséggel vólna alkotva, hoszszas kerekségû, és a' tetôje egyenes, a' közepén van valamelly régi épületnek omladékja, hihetô hogy valaha Vár lehetett ottan, a' honnan most is annak hívattatik, fekszik Szent Mártonynak szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Koszorin. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Szlaszkának szomszédságában, és annak filiáliája, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs, vagyonnyai középszerûek.

Koszolisztyje. *Kostolistye.* Szabad puszta Turócz Várm. földes Ura Juszt Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Neczpálnak szomszédságában, mellynek filiája, Mosóczhoz is egy mértföldnyire, határja jó termékenységû.

Kosztelecz. Kis tót falu Trentsén Várm. földes Urai G. Balassa, és G. Szapáry Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék is, fekszik Zaszkaljehez nap keletre közel, határja soványas, vagyonnyai selejtesek, legelôje, fája elég van.

Kosztolány. *Kosztoláni, vagy Nemes Kosztolány.* Tót nemes falu Bars Várm. földes Ura Kosztolányi Urak, a' kiknek lakó helyekkel díszesíttetik, lakosai katolikusok,

sok, fekszik Oszlányhoz egy mértföldnyire, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs.

Kosztolány. *Gímes Kosztolány.* Elegyes falu Nyitra Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Ledeczhez nem messze, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

Kosztolány. *Nagy Kosztolány.* Mezô Város Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik az Újhelyi járásban, híres vala hajdan régi Kastéllya, mellyet *Korvinus Mátyás* ostromlott, és *Stehla* szomorú büntetését szenyvedte rossz tselekedeteinek, a' mint *Bonfin* munkájában látható, földgye, réttye jó, piatzozása Galgóczon, és Újhelyben, malma helyben, fája, legelôje nem elég, szôleje tsekély, Oleszka vize is rongállya határját.

Kosztolán. *Fenyô Kosztolán.* Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik Nyitra Vármegyének széle felé, határja hegyes, és soványas.

Kosztolán. Tót falu Sáros Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és másfélék is, fekszik Keczer Peklinnek szomszédságában, mellynek filiája, határjának egy része sovány, de réttye jó, erdeje, legelôje, és közel való piatzozása van.

Kosztolna. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura a Nyitrai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Drietomának szomszédságában, mellynek filiája, határja termékeny, legelôje elég, piatza közel.

Kosztolnafalva. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai Erdôdy, és több Uraságok, fekszik Vagyóczhoz nem meszsze, mellynek filiája, határja néhol sovány a' záporoknak ártalmasságaik miatt, réttyei kövérek, legelôjök szoross, fájok szûken van.

Kosztolna Miticz. Az M. betûben.

Kosztolnafalva. Elegyes falu Nyitra Várm. földes Ura Bosányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik, Bajmótzhoz egy mértföldnyire, határja soványas, fája nints, réttye tsekélyes, alkalmatos legelôje van.

Kosztrina. *Kosztyova.* Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek leginkább, fek-

fekszik Ungvárhoz mintegy öt mértföldnyire, határja soványas, vagyonnyai selejtesek.

Kót. Horvát falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosaik katolikusok, fekszik a' Lendvai Uradalomban, határja középszerű.

Kót. *Nagy, és Kis Kót.* Két szabad puszták Bihar Vármegyében.

Kotesó. *Kis, Nagy, és Nemes Kotesó.* Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszenek Rovne, Oblazovnak szomszédságaikban, határbéli földgyeik jók, vagyonnyaik jelesek, és külömbfélék.

Koti. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, nádat terem, mivel víz állásos.

Kotyháza. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura Gyürki Uraság, fekszik Salygó Tarjánnak szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerű.

Kotilnicza. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek leg inkább, fekszik Felső Kis Bisztrának szomszédságában, és annak filiája, határja zabnál, és pohánkánál egyebet nem igen terem.

Kotori. Horvát mező Város Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Mura vize mellett, Csáktornyához egy, és $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja jól termő, tulajdonságai külömbfélék, de gyakorta az áradások rongállyák.

Kotormány. Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Hodoshz nem messze, és annak filiája, erdeje, legelője elég van, földgye néhol soványas.

Kotroczo. *Kis, és Nagy Kotroczo.* Szabad puszták Nógrád Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, fekszik eggyik Etteshez, másik Karancs Keszihez nem messze, mellyeknek filiáji.

Kottszeg. Huszt Városához vagyon kaptsolva, földes Urak a' K. Kamara, lakosai egyesült ó hitűek, határja két nyomásbéli, terem kevés kukoritzát, zabot, és kölest, fájok a' Huszti erdőből.

Kótyliget. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Bukúrvány, és Korbesi-

hesihez $\frac{1}{2}$ órányira, egyéb minémûsége hasonló Kapocsényéhez.

Kovácsháza. Szabad puszta Csanád Várm. földes Ura G. Fekete Uraság, fekszik Tornyának szomszédságában, mellynek filiája, határja jól termô.

Kovácshida. Magyar falu Baranya Várm. fôldes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik a' Siklósi járásban, Ipácsfának, Márfának, Szerdahelynek, és Dráva Palkonyának szomszédságában, Tetye vize folyása mellett, határja három nyomásbéli, búzát középszerûen terem, erdeje nintsen.

* Kovácsi. Bars Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Mellékhez nem messze, mellynek filiája, fája van, szôleje gyûmöltsös fákkal bôvelkedik, legelôje elég, el adásra alkalmatos módgya van a' Bánya Városokban, és Szent Benedeken, melly alig vagyon fél órányira hozzá.

Kovácsi. *Puszta Kovácsi.* Szabad puszta Bihar Várm. fekszik Berettyô Sz. Mártonhoz nem meszsze, mellynek filiája.

Kovácsi. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Benedeknek szomszédságában, mellynek filiája, határja jól termô, vagyonnyai külömbfélék.

Kovácsi. *Puszta Kovácsi.* Szab. puszta Bihar Várm. földes Ura Nádányi Uraság, fekszik Bojjfalu, és Bakonyszeg között, határja marha tartásra széna termésre alkalmatos, búzát, rozsot, árpát is terem.

Kovácsi. *Hegyköz Kovácsi.* Magyar falu Bihar Várm. földes Urai Szilágyi, Ilosvay, és több Urak, lakosai reformátusok, fekszik Latobár puszta, Csatár, Irigy puszta, és Bihar Városához közel, földgye két nyomásbéli, rozsot, 's kétszeres búzát leg inkább terem, földgye majd térséges, majd hegyes, fejér sovány földû, erdeje nints, szôleje van.

Kovácsi. *Rdba Kovácsi.* Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, a' kinek Kastéllyával díszesíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Egyházszeghez nem meszsze, mellynek filiája, határja síkos, földgye termékeny, réttye elég, és jó, fája, legelôje, erdeje vagyon, piatzozása Kôszögön, és Szomba thelyen, mamai hasznosok.

Ko-

Kovácsi. *Fülek. és Szécsén Kovácsi.* Két magyar falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, az fekszik Fülekhez, ez Varbóhoz nem meszsze, mellynek filiája, lakosai katolikusok, és más félék, határbéli földgyeik közép termékenységűek, vagyonnyaik külömbfélék.

Kovácsi. Német falu Pest Várm. földes Ura Vattay Uraság, lakosai mind katolikusok, fekszik hegyek között, Solymári, és Telkihez 1 mértföldnyire, határja három fordúlóra van osztva, bővelkedik annak idejében káposztával, szűkölködik sarjú, és széna dolgából, bora nints, erdeje kevés, el adásra módgya közel Budán.

Kovácsi. *Puszta Kovácsi.* Magyar, és sokacz falu Somogy Várm. földes Urai Topos, és Ziti Urak, lakosai katolikusok, fekszik Fáiszhoz $\frac{2}{4}$, Marczalihoz pedig 4 órányira, határja 3 nyomásbéli, térséges homokos, és vizenyős, leg inkább rozsot terem, erdeje, szőleje nints, piatza Kanizsán, és Keszthelyben.

Kovácsi. *Kis Kovácsi.* Magyar falu Somogy Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik é. Gigéhez $\frac{1}{3}$, d. Kadarkúthoz is $\frac{3}{4}$, és n. nyug. Csökölhöz $\frac{1}{4}$, Kanizsához $\frac{1}{2}$ órányira, agyagos, és homokos földgye három nyomásbéli, rozsot leg inkább, búzát, és tavaszit középszerűen terem, erdeje van, szőleje középszerű, piatza Kanizsán, széna nélkül szűkölködik.

Kovácsi. Német falu Tolna Várm. földes Ura Dőri Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Tevelnek szomszédságában, és annak filiája, határja a' természetnek külömbféle javaival bővelkedik.

Kovácsi. Magyar falu Torna Várm. földes Ura G. Andrásy Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Barkához közel, és annak filiája, földgye nehezen miveltetik, és sovány is, tájéka köves.

Kovácsi. *Kosarótz* név alatt.

Kovácsi. Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai G. Eszterházy, és M. Somogyi Uraságok, a' kinek jeles Kastélyával díszesittetik, Barcza Urak is bírnak benne, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Noráphoz $\frac{1}{4}$ órányira, Kupphoz pedig délre fél órányira, három

rom nyomásbéli földgyeik termékenyek, kivált rozsot gazdagon teremnek, egyebet középszerûen, legelôjök, réttyeik jó szénát teremnek, két malmok is van a' határban, mellyeket az Attyai víz forgat, az Uraságok birkákat is tartanak, hasznokra van a' falu mellett lévô tsinált út is, piatzok Pápan van.

KOVÁCSI. *Kis. Kovácsi.* Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Berhida, Kungös faluknak szomszédságában, Veszprémhez 2, Fejérvárhoz 3 mértföldnyire, két nyomásbéli határja mindent középszerûen terem, földgye inkább hegyes, mint térséges, szôleje is van, és igen szép nevendék erdeje, Séd vizén hasznos két malma van.

* KOVATSIDA. Fekszik Biharhoz közel.

KOVACSÓCZ. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felsô Lendvához nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KOVACSOVA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hajniknak szomszédságában, és annak filiája, határjának fele agyagos, a' malom $\frac{5}{4}$ órányira vagyon tôlök, legelôje elég, fája is van, komlós kertyei jól termôk.

KOVALLO. *Nagy, és Kis Koválló.* Két tót falu Nyitra Várm. Nagy Kavallónak földes Ura a' F. Király, amannak pedig G. Amade Uraság, lakosaik katolikusok, fekszik Kis Kavalló Chropovhoz nem meszsze, és annak filiája, ama pedig Sassinhoz egy mértföldnyire, határbéli földgyei közép termékenységûek, fájok, makkjok, termékeny, szôlejek van, legelôjök elég, malma helyben, piatzozások Szénásfalván.

KOVÁR. Magyar falu Hont Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Csalomiához $\frac{2}{4}$, B. Gyarmathoz $\frac{3}{4}$ órányira, és annak filiája, legelô, réttye elég, és jó, de fája eggyikféle sints, sem szôlô hegye, termett gabonájokat a' B. Gyarmati piatzon szokták el adni.

KOVARCZ. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai G. Aponyi, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszik a' Bajmótzi járásban. 1640dikben ki pusztította ama híres tolvaj *Adamko*, és a' kár húsz ezer forintra betsültetett. Határja

tárja jó, réttye, legelője meg lehetős, vagyonnyai közép-szerűek.

Kovasincz. Oláh falu Arad Várm. régenten Kovácsházának neveztetett, hogy hajdan nagy helynek kellett lenni, azt egy roppant Templomnak omladékjai, és máig is fent álló török mecsettye bizonyíttyák, földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Kladova, Kuvin, Panat, Szabadhely, és Világos között, földgye igen jó, mindenféle gabonát meg terem, határja N. Panát, 's Keresztúr pusztákkal növekedvén, három nyomásbéli, fekszik hegy alatt, több szőlő hegyei vagynak, mellyek jó borokat teremnek, erdeje szép, holott most ezüst, és réz bányákat kezdenek mivelni, marhája, juha, sertésse is elég van.

Kovaszó. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai Pogány, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Tisza Újlaknak szomszédságában, mellynek filiája, szántó földgye trágyázás nélkül gabonát sem terem, réttye is sovány füvet hoz.

Kozány. Elegyes falu Sáros Várm. földes Ura G. Áspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kurimához nem meszsze, mellynek filiája, határja hegyes, nem igen termékeny, legelője, és fája elég van.

Kozár. *Kis, Nagy, és Rátz Kozár.* Három elegyes faluk Baranya Várm. Kis Kozárnak földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Egerágnak szomszédságában, mellynek filiája, Magy Kozárnak földes Urai több Uraságok, ez fekszik Bogádhoz nem meszsze, és annak filiája, Rácz Kozárnak pedig földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, határbéli földgyeik a' természetnek külömbféle javaival bővelkednek.

Kozárd. Tót falu Nógrád Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Etseknek szomszédságában, és annak filiája, határja jó, piatzozása Váczon, és Szécsénben, borai híresek, legelője, erdeje van.

Kozelnik. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Baczukhoz nem meszsze, és annak filiája, határja valamennyire hegyes, köves, és nehéz mivelésű, Zólyom, és Körmöcz Bánya között vagyon, kere-

keresetre jó módgya van, legelője elég, földgye közép termékenységű, fája is elég van.

KOZMA. *Libicz Kozma.* Sokacz falu Somogy Várm. földes Ura G. Hunyady Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sárdhoz $1\frac{3}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, rozson, és kukoritzán kivül egyebet nem terem, erdeje van, szőleje nints, legelővel bővelkedik, marha neveléssel segitik magokat, mellyeket Sárdon, Toponáron, és Bőhönyén adnak el.

KOZMA. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Boronkay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik é. Böhönye, n. k. Nagy Bajom, d. Kutas, n. ny. Felső Segesdnek szomszédságában, Kanizsához 5 órányira, határja három nyomásbéli, termése hasonló Kónyi határjához, szőleje nints, széna nélkül szükölködik, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

KOZMA. Német falu Fejér Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Csákvári kerületben, vidékje néhol soványas, vagyonnyai külömbfélék.

KOZMA. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Ura Kácsándi, és több Uraságok, lakosai elegyesek, fekszik Szilvás Újfaluhoz nem messze, Kolbásához is közel, hegyes, völgyes határja három nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdője kevés, szőleje nints, rét nélkül szükölködik, piatza Újhelyben, és Kassán.

KOZMAFA. Vas Várm. földes Ura G. Festetics Uraság.

KOZMADONYA. Elegyes falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Cseszthegyhez közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító

KOZMAFALVA. *Szabad puszta* Bihar Várm. földes Ura Csongrády Uraság, fekszik Vajda, Félegyháza, és Jankafalva között.

KOZMAT. *Kozmalovce, Kis, és Nagy Kozmat.* Két falu Bars Várm. földes Ura G. Migázzi Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Ó, és Új Barshoz nem messze, határjaik jók, szőlejek, réttyeik is jók, legelőjök elég, boraikat helyben is könnyen el adhattyák, piatzozások Báton, és Sz. Benedeken.

KOZUHÓCZ. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság.

Kő. Magyar falu Baranya Várm. lakosai külömbfélék; fekszik Vörösmartnak szomszédságában, és annak filiája, határja a' természetnek sok javaival bővelkedik.

Kőallya. *Tyatra.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura Bóthy Uraság, lakosai leginkább ó hitűek, fekszik Telegdhez egy, Telkihez pedig ½ mértföldnyire, határja terem gyűmöltsöt, földgye hegyes, völgyes, erdeje van, szőleje nints, gyűmöltsét Nagy Váradon árúllyák el.

Köblény. *vagy Köbling.* Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura Petrótzy Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Szalatnakhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai jelesek.

Köblér. *vagy Koblár.* Elegyes falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Örnek szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Köbölkút. Magyar falu Bihar Várm. földes Urai Eödönfy Successorok, a' kiknek Lakó helyeikkel ékesíttetik, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Fancsika, Poklostelekhez is közel, határja két nyomásbéli, földgye dombos, agyagos, bora, búzája van, erdeje bőven, legelője kevés, Berettyó folyó vizén malma van, piatza Debreczenben, és Margitán.

Köbölkút. Magyar falu Esztergom Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Esztergomhoz, mint egy 2 mértföldnyire, tava nevezetes, mind jó nagyságáért, mind pedig azért, mert sok, és jó izű halakat szolgáltat, nádat is terem. Határja közép termékenységű, legelője, fája elég van, szőlleji jók, piatzozása a' Dunán, és Esztergomban.

Köcse. Magyar, és sváb falu Somogy Várm. lakosai katolikusok, evangelikusok, reformátusok, és 'zsidók, földes Ura Antal Uraság, fekszik Csepelyhez ¼, Szolád, és Káradhoz pedig ¾ órányira, határja két nyomásbéli, rozsot leginkább, búzát középszerűen terem, földgye hegyes, völgyes, agyagos, erdeje elég, szőleje bőven, rét és malom nélkül szűkölködik, piatza Veszprémben.

Köcsk. *vagy Köncsk. Nagy, és Kis Köcsk.* Két magyar faluk Vas Várm. földes Uraik G. Battyháni Uraság, és több Urak, fekszenek Káldnak szomszédságában, és annak filiáji, határbéli

földgyeik termékenyek, réttyeik jók, piatzok távol van.

KÖCSÖGE. *vagy Kecsege.* Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, Szokolhoz tartozik.

KÔFALU. Magyar falu Baranya Várm. a' Bellyei Uradalomhoz tartozik, lakosai reformátusok, fekszik Hertzeg Szôllös, és Karacstól is ¼ mértföldnyire, kis határja 3 nyomásbéli, tiszta búzát is terem, ſzôleje jó ízû bort hoz, mellyből veszik többnyire élelmeket, Eszéken, és a' Bácskában árúlván el azokat.

KÔHALOM. *Stainberg.* Magyar mezô Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és igen kevés evangelikusok, fekszik Sopronhoz 3⅜ mértföldnyire, hegyes, és lapályos helyen, határja közép termékenységû, terem búzát, rozsot, zabot, árpát, réttye, legelôje igen kevés, bora közönséges, tûzre való fája van.

KÔHÁNYÁS. Fejér Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Kozmán k szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KÔHID. Szabad puszta Tolna Várm. fekszik Böltskéhez nem meszsze, és annak filiája.

KÔKEMEZÔ. *Kükemezô* név alatt.

KÔKEHÁZA. Szabad puſzta Veſzprém Várm. a' Bánki földes Uraknak tulajdona, határja kitsíny, és erdôségbôl áll.

KÖKÉNY. *Kuthin.* Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi *Seminarium*, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Keszühöz közel, és annak filiája, földgye olly forma, mint Bodolyáé.

KÖKÉNY. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Kapi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kapihoz nem meszsze, és annak filiája, határjának fele termékeny, réttye, legelôje elég, fája középszerû, piatzozásától sints meszsze.

KÖKÉNYES. *Trnova.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai a' K. Fiscus, és több Uraságok, lakosai többen ó hitûek, Irholcztól tsak a' Taracz vize szakasztya el, Ganya, Kerva, és Alsó Apsa között fekszik, piatza Szigeten, egyéb tulajdonságai hasonlók Irhólcz helységéhez.

KÖKÉNYES. Tót, és magyar falu Nógrád Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Verseghez nem meszsze, és annak filiája, határja soványas.

Kö-

KÖKÉNYES MINDSZENT. Az M. betûben.

KÖKÉNYESD. *vagy Kökönyösd.* Magyar, és orosz falu Ugotsa Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Halmihoz ¼ mértföldnyire, Csedrekhez is közel, határja 3 nyomásbéli, búzát leg inkább terem, zabot középszerûen, földgye inkább fövenyes, mint sem agyagos, erdeje, fája, legelője, szénája van, szôleje nints, piatza Újlakon három órányira.

KÖKESZI. Magyar falu Hont Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Balassa Gyarmathoz, más fél mértföldnyire, legelője elég van, fája tûzre kevés, épûletre pedig nints.

KÖKÚT. Szabad puszta Heves Várm. földes Ura B. Brúder Uraság, a' kinek sok szép épûleteivel, 's vendég fogadójával ékeskedik.

KÖLCSE. Magyar, és tót falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak, lakosai evangelikusok, és reformátusok, fekszik Alsó Homorodnak szomszédságában, 's ennek filiája, Sonkádhoz, Füleshez is közel, Túr vize foly határán, melly két nyomásbéli, búzát, és tavaszit is meg lehetôsen terem, szénájok pedig Egres laposán, erdôje van, piatza Tisza Újlakon egy mértföldnyire.

KÖLCSÉNY. Magyar falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik a' Munkácsi járásban, Szélestónak szomszédságában, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

KÖLCSK. *Kis Kölcsk.* Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Káldhoz nem meszsze, 's annak filiája.

KÖLESD. Magyar mezô Város Tolna Várm. földes Ura G. Aponyi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kajdacsnak szomszédságában, és annak filiája, határja a' természetnek szép javaival bôvelkedik.

KÖLESVÖLGYE. *Proszeczkavész.* Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felsô Lendvához nem meszsze, mellynek filiája, földgye sovány, szôleje, és fája tûzre elég van.

KÖLRED. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, lakosai reformátusok, fekszik Mohátshoz 1 órányira, a' Duna partyán. Határja 3 nyomásbéli,

szántó földgyei igen szép fekvésűek, sem erdeje, sem szőleji nintsenek, fekvése olly alkalmatlan, hogy ha a' Duna meg árad, egészszen Szigetben marad, és a' bé menetel hajókon igen alkalmatlan, lakosai a' víz áradás után sok halakat fognak, mellyeket Pécsett, és másütt árúllyák, kereskednek sertésekkel is.

KÖLKED. *Nagy, és Kis Kölked.* Két falu Vas Várm. földes Uraik külömbféle Urak, lakosai katolikusok, fekszenek Kőrméndhez mint egy másfél mértföldnyire, földgyeik jó termékenységűek.

KÖLKED. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura Vörös Uraság, fekszik Fáiszhoz közel, mellynek filiája.

KÖMLŐ. Népes magyar falu Heves Várm. földes Ura az Egri Püspök, lakosai katolikusok, fekszik Egerhez 3 mértföldnyire, határja trágyázás nélkül is termékeny, legelője elég, réttyei jók, eladásra, és keresetre módgyok Egerben 3, Gyöngyösön 4, és Miskoltzon öt mértföldnyire.

KÖMLŐD. Magyar falu Komárom Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Dadnak szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KÖMLŐD. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikurok, határja jól termő.

KÖMÖRŐ. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik n. kel. Istvándihoz, n. ny. Penyigéhez, ész. Nagylát, d. Mándhoz is közel, határja két nyomásbéli, búzát, zabot, tengerit meglehetősen terem, szénája is van, erdeje is, jó faragó emberek lakják, határját gyakran el futtya Túr vize, piatzok Szatmáron van 3 mértföldnyire.

KÖMÖCSÉNY. Szabad puszta Tolna Vármegyében.

KÖNIGSÁDEN. *Királyfalva.* név alatt.

KÖNCSÖG. Szabad puszta Pest Várm. földes Urai Sárközi, és több Uraságok, fekszik Kecskeméthez közel, és annak filiája.

KÖNIGSZHOF. Svąb falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Lippához egy mértföldnyire.

KÖNIGSZHOF. Szabad puszta Mosony Várm. földes Ura az Ausztriában lévő Sz. Kereszti

reszti Apáturság, fekszik Prukk Városához 1 órányira, Lajta vize partyán van egy régi formára épûltt Klastromja, Templomja, és egéb gazdasághoz meg kívántató épûletek's, a' Lajtán malma, határja földekbôl, rétekbôl, és mezôbôl áll, erdeje is van, lakosai németek, és katolikusok.

Könyök. Elegyes falu Nyitra Várm. földes Ura Uzovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához nem meszsze, és annak filiája, határja jól termô.

Köpcsény. *Kittzé.* Mezô Város Mosony Várm. földes Ura H. Eszterházy, és Naszvadi Uraságok, lakosai leg inkább katolikusok, németek, horvátok, és számos Zsidók, fekszik Posonyhoz egy órányira. Nevezetesítette e' Várost *Korvinus Jánosnak* szemes maga védelmezése, mert ellensége Ulderik *Ciliai Gróf*, minekutánna személlyét a' Király elôtt gyanúságba hozta itt jöttek vala öszve, a' mint *Bonfin.* Dec. III. Libr. VII. p. 484 &c. emlékezetben hagyta, az egész történetet. Külömbféle viszontagságokat szenyvedett a' Munkátsi tsata után, 's Szoliman által pedig elégettetett. Bocskay alatt is károsíttattak, de sokkal inkább Betlen alatt MDCXIX a' mit Kázy elô adta. Leg nagyobb sanyarúságot szenyvedtek az Ozmanok által 1633dikban, mert a' lakosai rabságra kerûltek, a' Város pedig egészszen elégettetett. Itten visgála meg katonáit Leopold Tsászár, a' mint Vagner írja Hiſtor. Leopoldi M. Libr. VIII. p. 582. &c. Nevezetesíti továbbá e' Várost, az Uraságnak szép Kastéllya; holott M. Terézia uralkodása alatt pompás mulatságok tartattak; híres fátzán madár kert is van itten, melly a' Városhoz délre közel lévô erdôben készíttetett Leg nagyobb nevezetességet okoz e' Városnak az a' régi nap nyugot felé a' mezôn épûlt torony, holott leg elôször egyesûltek a' Magyarok az Ausztriai házzal; mert ide vezette a' Nádor Ispány a' Magyar Rendeket, a' kik *Zápolya János* ellen fegyvert fogván, Ferdinándal itten öszve kaptsolák magokat. Lásd felôle *Iſtvánfit.* Libr. IX. p. 138, 's az említett Király itten nyilván való esküvéssel tellyesíté a' Magyaroknak kívánságait. A' Zsidóknak zsinagógájok, és posta is van itten. Külömb-

lömbféle Hertzegi múlatságok nevezetesítették e' Várost, mellyek között emlékezetet érdemel az 1770dik esztendőben 25. Jul. történt öröm nap. Lásd felőle *Bernoullis* útazásának 9dik kötettyét. Fekszik a' Nizsideri járásban, Austriai Perg nevezetű helységgel határos, a' Városon felől nem messze nap nyugotra van a' Hertzegnek egy kis helyen épűltt szép Vára, nap kelet felé egy kőfallal bé kerítetett, fáczányos, és vadas erdeje is van, vagyon itt Posta ház is, határja három nyomásbéli, mellyben rend szerént rozs, árpa, búza pedig silányabban terem, legelője, réttye van, erdeje, szőleje nints, piatzok Posonyban, vagy Ausztriában.

KÖPÖSD. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura C. Boronkay Uraság, a' kinek jeles kastéllyával díszesíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Szeredhez egy órányira, hollott a' héti Vásárokon árúllyák el gabonájikat, földgye jó termékenységű, vagyonnyai középszerűek.

KÖRE. *Nagy, és Kis Köre.* Két magyar falu Heves, és K. Szolnok Várm. egyiknek földes Ura az Egri Püspökség, másiknak több Urak, lakosai katolikusok, fekszenek Fegyvernekhez nem meszsze, határbéli földgyeik trágyázás nékűl is két szántás után termékenyek, legelőjök tágas, nádgyok, és sássok bőven van, száraz malmok helyben, vízi pedig nem meszsze, keresetre módgyok Egerben, Gyöngyösön, és Miskoltzon, épűletre való fát a' Tiszán könnyen szerezhetnek, de a' Tisza ártalmokra van.

KÖRÉNY. Szabad puszta Posony Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik a' Posonyi járásban, Szencz mellett.

KÖRESKÉNY. *Kereskény* név alatt.

KÖRME. Szállás Pest Vármegyében.

KÖRMÉND. Díszes magyar mező Város, és jeles Vár Vas Várm földes Ura H. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, evangelikusok, reformátusok, és zsidók, a' kiknek Szentegyházok, Templomjok, és Zsinagógájok van itten. Nevezetesíti, sőt újj fénynyel eleveníti e' mező Várost, a' meg újjíttatott Vár, mellyben Hertzegi szobák, és igen jeles festések készűltek leg közelebb, nem külömben az ángliai ízléssel készűltt igen szép kert; melly

a'

a' nézôt külömbféle gyönyörködtetô szemlélgetések által mintegy újj életre emeli. Én valóban soha el nem felejtkezhetem arról a' reggel nem reménylett különös érzékenységekbe hevûltt magános sétállásomról, mellyet e' kertben érzettem 1795dik esztendôbéli útazásomban; 's nem tartóztathattam magamat, hogy minden részeit meg ne visgállyam, mellyeknek le festése tzélomtól meszsze el vonna, 's annyival inkább szükségtelennek vélem, mivel a' Magyar Országi nevezetesebb épûletek rajzolattyai között ez egy nevezetes helyet foglal, és akkor szemlélhetôbbé, 's nyilván valóbbá válik. Az elôtt itten vala a' Vármegyének fogháza; melly mostan Szombathelyen van. A' Városnak épûletei nem nevezetesek, mellyek között sóház, postaház is van, de vidékje igen szép, levegôje jó, 's határja Rába, és Pinka vizek által nedvesíttetik; amaz a' hertzegi ditsô kert mellett foly el. Ékesíti továbbá az újj tôltôtt út is, melly Egerszeg felé vezet, és imitt amott élô fákkal díszellik. Néhai vólt Nádor Ispány Batthyán Lajosnak életében, a' kinek ez a' Vár leg kedvesebb lakó helye vala, Vármegye Gyûlései is tartattattak itten. 1752dikben pedig a' Huszárok a' nagy ló oskolában vendégeltetének meg. Nevezetesíti az 1797dik esztendôbéli Nemesek felûlésének alkalmatosságával itten tartatott táborozás is, holott külömbféle hadi gyakorlások, és jeles hertzegi vendéglések, 's mulatságok tartattak. Lásd felôle a' Magyar Újságokat. Határja síkon fekszik, földgye termékeny, réttye elég, és jó, fája nints.

KÖRMÉND. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura Jankovics Uraság, fekszik Kadarkútnak szomszédságában, és annak filiája.

KÖRMESKE. *Kremnicka.* Tót falu Zólyom Várm. földes Urai Rakovszky, és Radvánszky Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Radványhoz nem meszsze, és annak filiája, határjának Garam vize ártalmas, a' káposztás, kendert földgyein, és réttyein; de földgye termékeny, fája elég van, legelôje is tágas, piatzozása Zólyomban, keresetre módgya a' Bányák körûl.

KÖRMES. *Kermes.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura Detrik Uraság, lakosai katolikusok, és más félék is, fek-

szik Kelecsényhez közel, és annak filiája, lagelője jó, de szoross, földgye termékeny, határjának egy része völgyben fekszik, fája szűken.

KÖRMÖSD. *Apácza Kormösd*, (1796dikban Jánosházának neveztetett), *és Pap Kormösd*. Két tót falu Posony Várm. földes Urok G. Pálfy Uraság, a' F. K. H. Tanátsnak 1795dikben 27ik Octoberben 22566 szám alatt költ rendelése szerént, M. Özvegy G. Pálfy Jánosné Aszszonynak meg engedtetett, hogy ez után JÁNOSHÁZÁNAK hivattathassék, de úgy, hogy az iratokban a' régi neve is hozzá kaptsoltassék, lakosai tótok, katolikusok, fekszenek Egyházfalvának szomszédságában, határbéli földgyeik közép termékenységűek, rértyeik, legelőjik meglehetősek.

KÖRMÖSD. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura Csáky Uraság, szántó földgyei, kaszálóji vannak, marhát is nevelnek.

KÖRMÖTTBÁNYA. *Cremnitzium*, *Kremnitz*. Régi szabad kisded Királyi Bánya Város Bars Vármegyében, lakosai katolikusok, és evangelikusok, németek, és tótok, fekszik Selmetzhez négy mértföldnyire, külömbféle magas hegyek között, egy mély völgyön, nevezetének, és kezdetének eredete felől lásd *Bél Mátyást*, *In Hung. nova Tom. IV.* §. 1. 182. *&c.* némellyek *Kirámtzt* tót szótól származtattyák, 's eredetét Kristus születése után 776dik esztendő tájjára határozzák, azt is állítván egyszersmind, hogy szászok által építtetett vólna, és Ó Körmötzről költöztek vala ide által, minekutánna már ez a' hely a' Kvádusok, és Gothusok által is miveltetett vala.

HISTORIÁJA.

Szabad Királyi Várossá lett KOLOMAN Királynak uralkodása alatt 1100dik esztendőben, a' mint első Károlynak Visegrádon 1342dikben költ Királyi Leveléből, magyarázható. Súllyos nyomorúságot szenyvedtek e' Városnak lakosai 1230dik esztendőben, második ANDRÁSNAK uralkodásakor, minthogy a' közönséges bányászi hivatalok Zsidók, és Szaratzénusok által folytattattak, sőt még a' Királyi Kamarának Grófja is Zsidó vólt. Még keservesebb ínséget szenyvedtek a' Lakosok a' Tatároknak kegyetlenkedéseik miatt 1242dik esz-

ten-

tendôben, mellyet nagy éhség, és hirtelen halál követett vala. Meg érezvén éjjel a' Várbéli pávák az ellenségnek érkezését, még most is tartanak némellyeket a' lakosok nyertt gyôzedelmeknek emlékezetére. Negyedik László nak uralkodása alatt pedig 1278dik esztendôben külömbféle ragadományok, égetések, és öldöklések sanyargaták e' Várost. Azután pedig 1424dik esztendôtöl fogva, mintegy 1433dikig a' Husszitáknak kegyetlenkedéseit szenyvedték. 1442dikben újjabb prédáló sanyargattatások által terheltettek, 1443dikban pedig a' nagy föld indúlás által mind a' házak, mind pedig a' bányák nagyon meg rongáltattak. 1526dik esztendô után széjjel terjedvén az Ozmanok, külömbféle tsapásokkal illettettek, melly inségjek mind az ideig tartott vala, míg Buda Vára viszsza nem vétettetett. Azután 1560dikban 2dik August. nagy tûz égést szenyvedtek, 1570dikben pedig éhséget, és hirtelen halált. Történt annakutánna, hogy 1600dikban a' lakosok, és Királyi bányászi Tisztviselôk egy sereg katonaságnak salakjával tsatára kénteleníttettek, 's mintegy 20 polgárok haltak meg ekkor. Nagyobb veszedelem érte vala a' Körmötzieket 1605dikben Botskainak zendûlésekor; mellyet Betlen népének sanyargatása követett, 's tartott 1619diktöl fogva, 1624dik esztendôig. Rettentô szélveszes zápor essô félemlíté vala azután 1626dikban a' lakosokat 3 Jul. estvéjén, melly a' Várbéli Szentegyháznak fedezetét is le szakasztá. Nagy szárazságot, és drágaságot értek 1639dikben. 1642dikben pedig 16 Decemb. egy 500 ölnyi nagyságú bányában, valamelly lámpást titztogatott legénynek gondatlansága által, veszedelmes tûz támadott vala, 's ekkor 50 személlyek fúltak vala meg a' füst által a' bányának ûregében. Ismét újjabb sanyargatásokat szenyvedtek Rákótzi Györgyneb Követôi által 1644diktôl fogva 1747dikig; azután pedig 1657dikig, rész szerént halált, rész szerént keserves rabságot az Ozmanoknak kegyetlenkedéseik által. Kevés ideig vala néminemû nyugodalmok a' Körmötzieknek, mert 1678diktól fogva, egész 1682dik esztendôig Tökölyinek követôivel, és az Ozmanokkal kelt

lett

lett nekik békételenkedni. Szomorú égést szenyvedtek 1690dikben Karátsonykor, midőn mind némelly belső Városi házak, mind pedig a' felső útszának nagyobb része el égtek vala. 1705dikben Rákótzi Ferentz háborgatá e' Városnak nyugodalmát; 1707dikben pedig ismét újj nagy égést szenyvedtek. 1710dikben hirtelen halál által múltak ki sokan e' világból. 1716dikban pedig Pünkösd előtt való pénteken ismét gyúlladás által károsíttattak. 1740dikben kemény hideg, és hó vala itten egész Pünkösdig, 's mint hogy reá ismét hirtelen fagy következék ez esztendőben, nagy drágaságot okozott. 1769dikben 7dik Novemb. menykő ütés, és szélvész károsította az alsó útszában mind az épületeket, mind pedig a' kerteket. Még nagyobb veszedelmet okozott azután 1771dikben 4dik Sept. egy rettentő szélvész, menydörgés, és felhő szakadás, melly viszont az alsó útszában okozott igen tetemes kárt. A' Királyi olvasztó házban harmintz ezer forintot érő kár esett ekkor; 's a' lakosok is elegen szenyvedtek. Minden eddig tűz által lett szenvedéseiket felül haladta az 1777dik esztendőbéli 15. Apr. történt szerentsétlen égés, mert 114 házak égtek el, 's némelly emberek meg is halálozának. E' nagy szerentsétlenségnek könnyebbítésére 30000 forintot költsönözött vala néhai MÁRIA TERÉZIA Királyné tíz esztendeig minden uzsora nélkül. 1781dik esztendőben a' Kálvária hegyének egy része le omlott vala, és nehány ezer forintnyi kárt okozott. Nem tsuda tehát, ha illy sok féle vészélyek által szüntelenül rongáltatván a' Körmötziek nagyobb fényt, és gazdagságot magoknak nem szerezhetnek. Maga a' belső Királyi Város igen kitsiny, 's mintegy harmintz házat foglal magában, a' valóságos szabados Polgárok pedig, a' kik bort is mérhetnek, 's egyéb Királyi adománynak javaival is élnek tsak huszonhatan vagynak, a' kik t. i. kötelesek a' bánya ásást folytattatni. Falai a' Városnak némellyek állatások szerént ollyan köveket is foglalnak magokban, mellyekből aranyat lehetne ki olvasztani: 's három kapukkal diszesítetik. Az alsó kapu felett ez a' felül írat szemléltethetik: SVB FAVSTO ADVENTV

FRAN-

FRANCISCI I. R. IMPERATORIS AVGVSTI EXSVRGO, a' felsô kapu felett pedig ezek: REGINA POSONII IN COMITIIS VERSANTE AVGVSTO CORREGENTE AVRI FODINAS VISITANTE EXSTRVOR. A'Beszterczebánya felé vezetô kapun pedig, melly az elôtt csak gyalog ajtó vala, belôlröl ezek a' szavak: DE PARVIS PORTIS MAGNAS INSVRGERE IVSSIT CIVIS QVO TANTOS PLAVSVS IN VRBE TVLIT, kivûlröl pedig ezek a' sorok vagynak: SI VOTIS FVLGET NOVA IANVA SOLIS IN ORTV, ITE, PATET LÆTVM QVILIBET AVDIT: AVE! Belsô épûletei között nevezetesebbek elôször a' Királyi Városnak Szentegyháza, melly 1557dikben épûlt, 's 1642. azután pedig 1769dikben meg újjíttatott, szebben fel ékesíttetett, tornyai magassabbra emeltettek, 's rézzel fedeztetének, és ez utólsó meg újjítási költség mintegy 80000 for. határoztatik. Második Szentegyház itten a' *Sz. Ferentz* Szerzetebéli Atyáké; mellyen felûl ez a' írat van: *Georgius Lippai de Zombor Archi Episcopus Strigoniensis posuit* 1653. e' Klastrombéli Atyákhoz tartozik Loretto kápolnája is. Nevezetes épûlet továbba a' Királyi Kamarának épûlete, holott az arany az ezûsttöl el választatik, továbbá a' Városháza, 's a' t. Nevezetes ékességet okoz e' Városnak a' Szent Háromságnak képe is, melly 1773dikban szenteltetett fel, 's mintegy 60000 forintba kerûlt, nem külömben a' jeles ugró kút is, melly 1751dikben I. FERENTZNEK ide érkezése elôtt készíttetett.

A' mi pedig a' Várat illeti, ez is kitsiny, két fallal, 's bátyákkal erôssíttetik. Leg nevezetesebb épûlet benne Sz. Katalinnak emlékezetére szentelt leg régibb Szentegyház, melly 25dik Novemb. szokott fel nyittatni, idôvel a' népnek sokasodásához képest meg újjíttatott, 's öregbíttetett, sôt egy toronnyal is, mellyen mindenkor vígyáznak, fel ékesíttetett. Ezen kivül még egy Kápolna is van itten, a' Város kerekded falába építve, 's Sz. Andrásnak lévén fel szentelve, minden esztendôben Sz. András napján nyittatik fel. E' Várnak tornyán van készítve a' Város órája, 's a' leg nagyobb harang is itten függ. A' külsô Városok külömbféle részekre vagynak fel osztva, 's számos jeles Királyi bányászi me-

mesterséghez való épületekkel, vendégfogadóval, és serházzal diszesittetnek. Itten vagynak az Ispotály, és Sz. Erzsébetnek emlékezetére szenteltt Szentegyházak. A' felsô Ispotályon ezek a' sorok vagynak: *Hospitale S. Josephi ab Archi Episcopo Strigoniensi, Georgio Szeleptsényi fundatum, Georgio Szécsényi auctum. MDCCXXI.* A' Zólyomi földön van az evangelikusoknak Templomjok, és oskolájok is. Emlékezetet kiván továbba Szent Anna Kápolnája, e' felûl irattal: DEVOTI CVLTORES SANCTÆ ANNÆ IN EIVS HONOREM POSVERE; annakutánna a' Körméndiek földgyéñ 1767dikben épûlt, a' Szent István Királynak szentelt Kápolna, mellyen harang is van, 's a' kertbéli úgró kúton, halastón kivûl, nyári mulató ház is készittetett itten. Nem messze van innen Privorszkiak halastója. A' Városnak bányászi épületein kivûl vagyon még itten a' Kir. Gabonatárház is. A' banyákhoz való patak, melly az alsó útszában egyesûl 10000 ölnyi meszszeségrôl vezettetett ide külömbféle kôsziklás helyeken által a' szomszéd Vármegyéknek segedelmekkel, 's mint hogy igen nagy hasznokat hajt az idevaló bányászi mesterségnek folytatására Körmötzi viznek neveztetik, sôt még két malmot is hajt, mellyek közôtt nevezetesebb az úgy nevezett püspöki malom, melly hajdan Királyi vala. Emlékezetet kíván a' Várbéli víz is, melly föld alatt vízi tsôkön vezettetik ide. A' mi a' bányákat illeti azok számosak, és külömbféle nevekkel illettetnek. A' mi pedig a' Körmötzi pénzt illeti a' K. és B. betû által külömböztetnek meg némellyek, kivált az 1766dik esztendô után verettettek: most tsak az arany pénzen szemlélhetô. Az aranyon, és ezüstön kivûl, még külömbféle drága kövek is találtatnak itten. Külömbféle birtokai is vagynak e' Kir. Városnak, mellyek tulajdon neveik alatt szemlélhetôk. I. FERENTZNEK itt lételét ezek a' sorok tartyák emlékezetben: IN HOC EODEM LOCO, Orbis Romani Lumen, summus que Monarcha Visus erat nostras irradiasse specus! Aure Montani redierunt tempora, quando Cæsar ab Augusto venit ad Antra Throno. Vivat Io felix Franciscus Monticularum clemens Protector, gloria plausus,

tus, amor! VIII Juny. Sôt emlékeztetô pénzeket is vert tulajdon kezeivel. Hasonlô szerentséjek vala a' Körmötzieknek 1764. midôn II. JÓZSEF, és Kir. Hertzegek itten valának; melly látogatás is emlékeztetô sorok által tiszteltetett meg: nem külömben 1777. 's e' látogatásnak fen tartására is emlékezetô pénzek verettettek. A' külömbféle Tudósok pedig látogatásaikat munkáik által nyilvánították, a' kik pedig itten szûlettek lásd T. T. Horányi Eleknek munkájában; a' Városnak bôvebb le írását Bél Mátyásnak, képét pedig Svantnernek munkájában. T. II. p. 839. Határja sovány, erdei jelesek, lakosai a' bányászságon kivûl méhekkel, és selyem bogarakkal, 's tsipkéknek készítésével is táplállyák életeket.

KÖRNYE. Német falu Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tatához egy mértföldnyire, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

KÖRÖG. *vagy Köröd.* Magyar falu Szatmár Várm. lakosai katolikusok, és reformátusok, határja jó termékenységû, réttye hasznos, mellynek Tiszahát nevezetû része kétszer kaszáltatik, piatzozása Tisza Újlakon, és Váriban, a' Tiszán is jó módgyok van a' keresetre, de földgyeinek az aradások károkat okoznak, réttyei a' lapályon, kákás fûvet teremnek, legelôje is szoross.

KÖRÖM. Magyar falu Zemplén Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elôtt a' Sajó Ládi *Paulinus* Atyáknak birtokok vala, fekszik Giríncsnek szomszédságában, mellynek filiája, és Hidvéghez $\frac{1}{8}$ mértföldnyire, határja három nyomásbéli, jó termékenységû, fájok mértékletesen van, bôvelkedik gabonával, árpával, es kukoritzával, mivel határja kitsiny, kéntelen másutt réteket bérlelni, a' Sajó vizén igen szép hídgya van, vámja is vagyon, vendégfogadója alkalmatos, piatzok Onodon $\frac{1}{4}$, és Miskolczon 2 mértföldnyire, e' helységnek a' felsô végénél foly Hernád vize, a' Sajóba.

KÖRÖS. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Kis Aszszonyfához nem meszsze, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

Kö-

KÖRÖS. *Kis Körös.* Bihar Várm. fekszik Váradhoz más fél mértföldnyire, határja jól termő, vagyonnyaik külömbfélék.

KÖRÖS. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Rozsnyóhoz nem meszsze, mellynek filiája, határjának $\frac{2}{3}$ része köves, hegyes, és nehéz mivelésű, legelője szoross, fája tűzre van, piatzozása Szomolnokon.

KÖRÖS. *Kis Körös.* Tót, és magyar mező Város Pest Várm. földes Ura Vattay Uraság, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik Kalócsához $3\frac{1}{2}$, Vadkerthez $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja három nyomásbéli, kétszeres búza, rozs, és zab terem homokos földgyén, derék terjedésű szőleji vannak, erdeje tsekély, piatza helyben, és a' dunán, ivó vize rossz, vendégfogadója jó van.

KÖRÖS. *Nagy Körös. Contractionalis* hely, 's magyar mező Város Pest Várm. földes Ura G. Keglevics, Forgách, Sztáray, és több Urak, lakosai többnyire reformátusok, kevés katolikusok, és evangelikusok, fekszik Kecskeméthez 1, Abanyhoz $1\frac{3}{4}$, Irsához $1\frac{1}{2}$ *statióra*. határja tanyákra vagyon el osztva, holott kiki földgyét tetszése szerént munkállya, földgye terem mindenféle gabonát, tiszta búzát középszerűen, szőlő hegye nagy, mellyben sok gyűmöltsös fáji vannak, a' Pogáts almából, és a' nevezetes jó ízű Pongrádi tseresnyéből Pesten sok pénzt szoktak bé venni, szarvas marhát elegendőt, de leg inkább birkát tartanak, van benne Királyi élet tárház, és a' Vármegének Kvartélyháza, (nevezetes itten hogy a' Város előtt folytt pereknek első *appellatorium forumja*, a' járásbéli fő Szolga Bíró;) erdeje tsekély, szép kellemetes szilfás ligettyei vannak, postája, oskolája, és vendégfogadója is van.

KÖRÖSFŐ. *Keresztvej.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Haller Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Bertóldhoz 1 mértföldnyire, határja hegyes, és középszerű, legelője elég, erdeje is van, piatzozása közel.

KÖRÖSHEGY. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, és jobbára reformátusok, fekszik Marczalitól $8\frac{1}{2}$ órányira. A' Török birodalma előtt nevezetes hely

hely vala, bizonyíttya a' nagy roppant Templomja, 's mellette egy tágas vólt Klastromnak alapja, temetö helye nagy, egy más Templomnak düledékei is, melly kereszt formára vólt épitve, a' hegynek nap nyúgoti oldalán látszatnak meg, határjában vannak minden javai, 's malma is; de egy része földgyének homokos, és erdeje is kevés van.

Körösmezö. *Jasżina Fraszin.* Elegyes oláh mezö Város Máramaros Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitüek, fekszik e' Vármegyének szélén *Galicia* felé, 's határos Jablaniczával Galiciában, melly hozzá mint egy 2 mértföldnyire fekszik, d. Borkúthoz is annyira, n. k. 's n. ny. havasok, és fenyves erdök vagynak. Itten foly a' Tisza vize, melly olly tsekély száraz idöben, hogy tsizmában keresztül mehetö. A' helységben *Sżtanisłau*, *Łażisthiu*, *Dożsina* vizek által öregbíttetik; hogy a' só alá való szálfák Bocskóra szallíttathassanak, víz el rekesztö épületek készítettek mindenik Patakon, 's ör állói vagynak szüntelen, fel nyittatván kapuji, a' 4 vagy 5 órák alatt öszve gyült vízek Bocskóig viszik a' só alá való szálfákat; Sziget hozzá 10 mértföldnyire van. Kolome, és Nadvorna Városok pedig Galiciában 7, vagy 8 mértföldnyire: úttyok a' nagy hegyes kösziklák miatt keskeny, s gyalog, és ló háton szoktak járni, határja többnyire fenyves, 's mint hogy semmit sem terem, másonnan szerzik élelmeket, marhájikat a' havasokon tartyák, kaszállóik mindenkor tilalmas, erdöjök leg inkább fenyves, marháikat Szigeten árúllyák el, ambár épen terméketlen határja van; még is ollyan népes, hogy az egész Vármegyében leg nagyobb adót fizet.

Körtvélyes. *Alsó, és Felsö Körtvélyes.* Két Szabad puszták Bihar Várm. földes Uraik több Uraságok, fekszenek Sár Keresztúr, és Szent Miklósnak szomszédságokban.

Körtvélyes. Malom Baranya Vármegyében.

Körtvélyes. Szállás Bihar Vármegyében.

Körtvélyes. *Páma.* Elegyes falu Moson Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Köpcsénhez 1 mértföldnyire, Posonyhoz $1\frac{1}{2}$ órányira, határja

ja középszerű, réttyeinek egy része jó, más része pedig sásos szénát terem, lajtha vize néha elszokta önteni, fájok, és szőlejek nints; de vagyonnyaikat jól eladhattyák, és pénzt is jó móddal keresketnek.

KÖRTVÉLYES. *vagy Rusova Péér.* Oláh falu Máramaros Várm. földes Ura a' K. Fiscus, lakosai egyesült ó hitűek, fekszik n. k. Alsó Apsá, d. Hoszszú Mezőhöz is egy órányira. A' Baziliták Klastromjok nevezetesítette, Apátúrsága is vólt, mellyet a' Konstantinopoli Pátriárka meg erősített. Tsekély határja két nyomásbéli, tavaszi búzát, árpát, zabot, tatárkát, és kukoritzát is terem, erdője, vadgya, hala, bőven van.

KÖRTVÉLYES. *Hrusováni.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Bodóki járásban, határja középszerű.

KÖRTVÉLYES. Tót falu Posony Várm. földes Urai G. Pálfy, és G. Batthyáni Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Cziffernek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységű, legelő, és fa dolgában fogyatkozást szenyved, más vagyonnyai középszerűek.

KÖRTVÉLYES. *Birndorf.* Elegyes falu Szepes Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Iglóhoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Olasznak szomszédságában. határja termékeny, legelője elég, fája nintsen elég.

KÖRTVÉLYES. Magyar, és orosz falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik Ér vize mellett, Nagy Károlyhoz mint egy 3 mértföldnyire, határja térséges, és homok domkos, 3 nyomásbéli, búzát, gabonát, kukoritzát bőven terem, erdeje kevés, szőleje nints, piatza Debreczenben, és Károlyban.

KÖRTVÉLÉES. *Ebtendorf. Ruskovetz.* Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Királyfalvának szomszédságában, és annak filiája, határja termékeny, legelője elég, fája van mind a' két féle, réttyei jók, ámbár néha az áradások el öntik, szőlő hegye, és gyümöltsös kertyei is vannak, Stájer Országhoz közel lévén, keresetre van módgyok.

KÖRT-

Körrvélyes. Magyar falu Torna Várm. földes Urai Lükö, és több Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Almásnak szomszédságában, és annak filiája, földgye ha jól miveltetik, minden veteményt meg terem, réttyei jók, legelője elég van, fája mind a' két féle, szőlő hegye tágas, keresetre is van módgya.

Körtvélyes. Szabad puszta Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Radnak szomszédságában, és annak filiája.

Köktvélyes. *Alsó Körtvélyes.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmai, és Okolicsányi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Passához, és Kots Hoszszú mezőhöz $\frac{1}{4}$ órányira, agyagos földgye 3 nyomásbéli, gabonát, búzát leg inkább, egyebet középszerűen terem, erdeje tölgyes, rétekkel bővelkedik, piatza Homonán.

Körtvélyes. *Felső Körtvélyes.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Agyidóczhoz, és Rovnához is $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes, és agyagos határja három nyomásbéli, gabonát, és zabot középszerűen, búzát, és árpát tsekélyebben terem, erdeje vagyon, réttye kevés, piatza Homonnán.

Kőszeg. *Ginsium. Güns.* Szabad Királyi Város Vas Vármegyében. Fekszik Sopronhoz négy mértföldnyire, lakosai leg inkább katolikusok, és evangelikusok, németek, és magyarok. Turótzi László méltán nevezte vala gyönyörűséges lakó helynek e' Várost, melly szabadságát, nem pénz, vagy kérlelés; hanem örök emlékezetre méltó vitéz tselekedete által nyerte. Köszeg már a' régi időben is olly mező Város vala, mellynek erőssítése végett gondoskodott vala Károly Király 1336dik esztendőben kőlt levele szerént, mellyben azt parantsolá a' Kőszegieknek, hogy a' Várost fallal, sántzal, éz árokkal bé kerítsék, mellynek tellyesítésére azt is rendelte, hogy tíz esztendeig semmi féle adót ne fizessenek. Meg újjítá e' parantsolatot Lajos Király is, 1343dik esztendőben Visegrádon kőlt parantsolattya által. Meg is erőssíttetett vala e' Város az akkori mód szerént; mindazáltal az Ozmanokon nyert győzedelmét, nem annyira akkori erősségének, mint *Jurisics*

Miklós okos vezérlésének, és az akkori Polgárok jeles vitézségjeknek kell tulajdonítani. Lást e' tsudálkozásra méltó győzedelemnek le írását, *Rosnák Mártonnak* munkátskájában, a' ki Lékában Sz. Ágoston szabásait követô szerzetes Pap vala, 's a' Város ostromoltatásának leírásán kivûl, azokat a' leveleket is közlötte a' Világgal, mellyekben FERDINÁND Király a' Kôszegi Polgároknak példás vitézségjeket meg esméri, magasztallya, és meg is jutalmazá. Az eggyik levélben ezeket lehet olvasni, melly kôlt Bétsben. „*In Dominica Cantate, Anno Domini MDXXXIII.*„ *Habentes etiam racionem fidelium serviciorum Judicis, Juratorum, ceterorumque Civium, et totius Communitatis Oppidi Kewseck, que iidem strennue ac fortiter in conservatione ac defensione ipsius Oppidi, tempore, ut paemisimus, obsidionis, non sine aperto periculo vitæ eorum, effusioneque maxima eorum sanguinis, et nece fratrum suorum exhibuerunt, et impenderunt. Eosdem universos Cives, modernos scilicet, & futuros, ab omni solutione tricesimarum, tributorum, theloniorum ubivis in Regno nostro Hungariae, tam in terris, quam super aquis exigi solitorium, in perpetuum eximendos, et supportandos, ac liberos esse duximus: imo eximimus, supportamus, liberosque facimus præsentium per vigorem.*“ A' más levele ugyan e' Királynak, melly német nyelven kôlt vala 1533dik esztendôben Májusnak hetedik napján, hasonlóképen nagyon magasztallya a' Kôszegieknek vitézségjeket, 's ôket olly szabadsággal jutalmazá meg, mellynek ereje szerént húsz esztendeig a' mit magok számokra alsó Ausztrián által vittek, minden vám, vagy harmintzad fizetés nélkûl szabadon vihették. Ámbár e' nevezetes győzedelem' alkalmatosságával el vala Kôszeg Városa szakasztva Magyar Országtól, és Ausztriához tartozott; mindazáltal kissebb ditsôségére ez nem válik a' Magyar Nemzetnek, mert a' mint az akkori idôbéli írat nyilván bizonyíttya, a' hadakozó Tisztek között ezek a' Magyarok valának: *Erdös Pál, Bedöcs Miklós, Bedöcs András, Markó Bálint, Csó Mihály, Vörös Benedek,* Fo-

Forintos Mátyás. MCDLXXXIIIdikban MÁTYÁS KIRÁLY Kőszeg Városát ostrommal meg vette; de e' nagy Királynak halála után 1490dikben MAKSZIMILIÁN Ausztriától ismét függővé tette, 's illyen állapattyában maradott vala, míg végre 1647dikben ismét Magyar Országhoz kaptsoltatott, és 1694dik esztendőben a' Szabad Királyi Városok közzé számláltatott. A' felső Város nem nagy; ebben van amaz árokkal körűl vétetett Vár is, melly H. Eszterházy Uraságé, 's a' Város is kőfallal, tornyokkal, és árokkal vala bé kerittetve; de a' külső Városok, úgy mint a' Sziget, a' temető tájja, 's a' Magyar küsö Város elég nagy helyet foglalnak el. Háromszor tsak nem egészszen el égett, a' mint ezt az a' felűl írat bizonyitá, mellyet a' most élők közzűl is a' Jezsuiták Templomjok előtt helyheztettetett *Sz. Floridn* képének alatta sokan olvastak:

Ter prius exustam flammis
hanc protege posthac
Urbem Divi hujus flumine
Sancta Trias!

Ismét újj égést szenyvedett 1778dik, és 1779dik esztendőben, de a' boldog emlékezetű THERÉZIA Királynénak segitségével, még szebben fel épűlt. Az 1777dik esztendőbéli szerentsétlen égéskor a' hertzegi Váron kivűl 208 házak égtek el; 's Gróf Zsigray Uraságnak huszonnégy ezer forintot érő könyvtárja is elégett külömbféle nevezetes régiségekkel egyetemben: az utólsó égéskor pedig 283 házak, 's 24 emberek szerentsétleníttettek. A' lakosok rész szerént kereskedés, rész szerént külömbféle mesterségeknek folytatása, posztó szövés, és gazdáskodás által élnek. Belső két egymás mellett épűlt Szentegyházaikon kivűl, külömbféle diszes épületekkel is ékesitterik e' Város, kivűl pedig az Evangelikusoknak is van imádság házok, melly nem régen épittetett. A' kűlső Városban minden héten két sokadalom (*héti vásár*) tartatik; a' belsőben pedig rend szerént való űléseit tartya a' Királyi Tábla, melly 1724dikben állittatott fel itten. Nevezetes továbbá itten az az Árvák háza, mellyben most 102 ifjú, és hat leány nevelteitik. Nem kevéssé nevezetesíti e' Várost a' benne lévő *Collegium*, és *Gymnasium*

sium is, melly a' Jezsuitáknak eloszlások után, a' Piaristák rendén lévő Szerzeteseknek adattatott által. Már 1689dik esztendőben, ámbár ekkor tsak a' Grammatikáig taníttattak az ifjak itten, mindazáltal 201 tanítvány számláltatott benne: minekutánna pedig még két Tanítók rendeltetének ide kőzel 600ra is fel ment a' tanúlóknak számok. Méltán dítsekedhetik tehát ez a' híres Oskola, holott mostan is tellyes serénységgel tanítttatik az Ifjúság, hogy falai között számos nevezetes, és nagy férfiak nevekedtek. Itten tanúltak Eszterháziak, Batthyániak, Erdődiek, Révaiak, 'Sigraiak 's a' t. Ebben tanúlt ama néhai nevezetes Fekete György, és Nitzky Kristóf is, kik idővel Ország Bíráivá lettek. Ebben tanúlt Hadik András is, a' ki sok nagy érdemei által, a' hadi Tanátsnak Elől-űlője (*Prézese*) vólt. Ebben tanúlt ama nagy tudományú T. T. *Rájnis József* is, a' ki egy a' Magyar Fő Poetáink közzűl. Ebben tanúlt T. T. *Fabchich József* Király Professzor Úr is, a' ki most egy régen kívántt nagy szótárnak készítésében igen férfiasan foglalatoskodik, mellynek *Prodromusát* a' jövő esztendőben nyomtatásban fogja közölni a' Hazával. Gyönyörűséggel emlékezem e' múlt esztendőbéli útazásomban arra az örömre, melly engemet ennek a' nagy érdemű, 's tudományú Férfinak első megesmérkedésével fel hevített vala; 's reménylem, hogy mind a' két Haza nem közönséges örömmel fogja fogadni igen jeles munkáját, és ezt a' jelentést akkor nem dítséretnek; hanem az igaz érdem kinyilatkoztatásának fogja tapasztalni. Bár tsak olly szerentsés lehetne betses, és igen szűkséges munkájának ki adásában, mint annak érdeme kívánnya! Itten szűletett vala Faludi Ferentz is, a' ki külömbféle jeles munkái által a' Hazában eléggé esméretes, 's ama híres Gisecke is. Nem tsuda, hogy olly számos nevezetes Férfiak neveltettek a' Kőszegi Oskolában; mert a' szükséges oktatáson kivűl e' Városnak környéke igen kies, és áttatlan mulatságokkal kínállya az ifjúságot, mellyekhez jó eleve hozzá szokván, nem vágyodnak a' tsiklándozóbb veszedelmes gyönyörködésekre, 's nem idegenednek el a' tanúlástól. A' Kőszegi deákság valamerre

metre fordúl, kedves mulatságot találhat. Nyári napkelet felôl Gyöngyös vize a' kertek alatt folydogál: téli napkeletre hajló vidékje pedig erdôs, holott *Zablántz*, és *Ketskekút* friss vízzel kedveskednek. Dél felé hûvös erdôk között *Zsidány*, *Pleygraben*, és Klastrom de Batsmonostra nevû helységekre mehetsz, északra hajol a' Sopron felé tsinált ország út, erdôs dombok, és hegyek között; 's a' le folyó Gyöngyös vize élteti a' gyönyörû réteket. Nap nyugot felé szôlôs, gesztenyés, és mindenféle gyümöltsös kertyei, erdôs hegyei, és gyönyörû völgyei vagynak; leg érzékenyítôbb hely ezek között az, mellyben hét forrás, friss vizét ki lövelli. Itten vala az 1797dik esztendôbéli hadra fel ültt Nemeseknek Ispotállyok, 's ugyan azon hadi seregnek egy része vidékjén tartózkodott. Lásd felôle a' Magyar Újságokat. Határja termékeny, kivált némelly helyeken, bora jó, javai külömbfélék, eladásra kiváltképen alkalmatos módgyok van; nem külömben a' kereskedésre is, levegôje tiszta, és egésséges.

Kôszeg. *Kis Kőszeg* máskép *Battina*. Elegyes falu Baranya Várm. a' Bellyei Uradalomhoz tartozik, fekszik Kôszeg nevû Hegy alatt, a' Duna pártyán, lakosai katolikusok, kik halászattal, és molnársággal élnek, szôleje vagyon Kôszög hegyén, mellyen hajdani roppant Várának omladozásai meg most is szemlélhetôk, itt a' Dunán rév vagyon.

Kôszeg. *Kisak*. Tót falu Sáros Várm. földes Urai G. Szirmay, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Ládnanak szomszédságában, mellynek filiája, határjában mind azon javai vannak, mint Trechonak.

Kôszeg Remete. Az R. betûben.

Köszöl Szécs. Az Sz. betûben.

Köszvényes. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi egyesûlt Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik Kakacsény, és B. Lazúrhoz $\frac{1}{4}$ órányira, egyéb minémûségei hasonlók Kapocsényéhez.

Köszvényes. Magyar falu Szala Várm. földes Urai Horvát, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sz. György Várának szomszédságában, és annak filiája, határja jól termô.

KÔTELEK. Magyar falu Heves Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szolnokhoz más fél mértföldnyire, szántó földgye trágyázás nélkûl is termékeny, legelôje elég, réttye néha kétszer kaszáltatik, nádgya van, épûletbéli fát a' Tiszán könnyen szerezhetnek, földgyeit, réttyeit, 's legelôjit a' víz áradások járják.

KÖTELES. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura Szoboszló Hajdú Városa.

KÖVÁG. *Tyoág.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Haller, és több Uraságok, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik n. k. Borzikhoz, d. Almáshoz, n. ny. Tótfaluhoz, é. Nadántelekhez közel, földgye hegyes, tengerit, 's búzát is terem, réttye térséges, erdeje van, szôleje termékeny, piatza N. Váradon, Margitán, és Telegden.

KÔVAGÓ SZÔLLÔS. Az Sz. betûben.

KÖVECSES. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Dancs, és Vaïsz Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik a' Sajó mentében egy igen gyönyörûen emelkedô parton, határja jó, réttye elég van, piatzozása három mértföldnyire, keresettye szôlô mivelés által, legelôje elegendô, 's épûletre való fája is van.

KÖVECSES. Vendég fogadó Posony Várm.

KÖVERES. Falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Bachovárhoz nem meszsze, és annak filiája.

KÖVEREST. Falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara.

KÖVES. Magyar falu Szala Várm. földes Ura a' Veszprémi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Pálosznak szomszédságában, mellynek filiája.

KÖVES. *vagy Nagy Boldog Aszszony. Mons Mariæ.* Nyitra Várm.

KÖVESD. *Mezô Kövesd.* Mezô Város Borsod Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Keresztteshez más fél mértföldnyire, szántó földgyei termékenyek, legelôje elég, szôleje helyben, fája, nádgya nints; és száraz üdôkben alkalmatlan malmaik vannak.

KÖVESD. Német falu Baranya Várm. a' Bólyi Uradalom-

dalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Villányhoz $\frac{1}{4}$ órányira, mellynek filiája, szántó földgye mindent meg terem, 's 3 nyomásbéli, erdeje, legelője kevés, borainak eladásával is segítik magokat.

KÖVESD. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura Melczer Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Villányhoz közel, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai jelesek, és külömbfélek.

KÖVESD. Elegyes falu Bereg Várm. földes Ura Komlósy Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Ugotsa Vármegyének szélénél, fája van mind a' két féle, piatzozása sints távol, de szántó földgye soványan terem, legelője is szoross.

KÖVESD. Bihar Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai jobbára ó hitűek, fekszik a' Váradi járásban, határja soványas.

KÖVESD. *Erdö Kövesd.* Magyar falu Heves Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, a' kinek jeles Kastéllyával díszesíttetik, 's több Nemes Urak is, lakosai katolikusok, fekszik a' Mátrai járásban, d. Pétervásárához egy, és $\frac{1}{4}$ órányira, határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélék, földgye ugyan sárga agyagos, de jól termö, réttyeik hasznosak, n. ny. szép erdöjök van, 's az Uraságnak kies szöleje, és úri kertye, mellyen Tarna vize keresztül foly.

KÖVESD. Falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Nagy Bérczelbez közel, és annak filiája, határja soványas.

KÖVESD. Elegyes falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Garam vize mellett, Párkányhoz 1 órányira, szöleje nagy hegyen van, melly böven szokott fejér, és vörös bort teremni, határja hasonló Bajtájéhoz.

KÖVESDI Kálvária, nevezetes, és kies hely Nyitrának szomszédságában, Szentegyháza a' B. Sz. Máriának tiszteletére épült, régi Templomát hajdan a' Szürke Barátok lakták; mellé építtetett a' Nazarénusoknak *Gusztinyi János.* Lásd felöle T. Hírosnak Halotti Beszédgyét *in folio.*

KÖVESD. *Rába Kövesd.* Elegyes falu Vas Várm. földes Ura Vég Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Jakfához nem messze, határja

közép termékenységû, réttye, legelôje meglehetôs.

KÖVESD *Gissing.* Elegyes német falu Sopron Vármegy. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszk Czenktôl délre 1 órányira, Sopronhoz $2\frac{4}{8}$ mértföldnyire, határja jó, szôleje kedves asztali bort tetem, erdeje fogyó félben van, és juhokkal bôvelkednek.

KÖVESD. *vagy Guvesdia.* Falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többen ó hitûek, határja középszerû.

KÖVESD. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura a Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Bataszéknek szomszédságában, mellynek filiája, határja jól termô.

KÖVESD. *Nagy Kövesd.* Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Kis Kövesdnek szomszédságában, határja két nyomásbéli, mindent meg terem, szôlô hegye középszerû bort terem, erdeje kevés, egyéb minémûségei mint Kis Kövesdé. E' helység felett vagyon egy meredek kemény kôsziklán épûlt Vár, mellyben egy 4 szegletre ki faragott kô kút van, de mivel kövekkel tele van hányva haszon vehetetlen, piatzok Újhelyben van.

KÖVESD. *Kis Kövesd.* Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, Kis Kövesd, Nagy Kövesdnek filiája, lakosai katolikusok, és reformátusok, két nyomásbéli határja mindent meg terem, réttye jó, de kevés szénát termô, szôleje alkalmatos, erdeje igen kevés, piatzok Újhelyben.

KÔVESEGYHÁZA. *Szelistye.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura B. Huszár, és több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik n. k. Tatáros $\frac{1}{2}$, dél. Kis Tótfaluhoz $\frac{1}{4}$ órányira, földgye kukoritzát terem, erdeje, szôleje van, kenyér dolgából szûkölködik, piatza N. Váradon 3, Margitán 2 mértföldnyire.

KÖVESFALVA. *Kamenka.* Szepes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, Gnazda Városának filiája.

KÖVESKALLYA. Szala Vármegy. földes Urai több Urak, fekszik Sz. Békallyához nem meszsze, és annak filiája.

KÖVESKÚT. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura Szegedi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Salsának szomszédságában, és annak filiá-

filiája, határja síkos, földgye termékeny, réttye elég, és jó; fája, legelője, erdeje vagyon, piatzozása Kőszögön, és Szombathelyen.

KÖVESKÚT. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Gróthoz más fél mértföldnyire, határja jól termő, vagyonnyai külömbfélék.

KÖVES LIGET Az L. betűben.

KÖVI. *Kamenani.* Mező Város, és nagy vas kereskedő piacz Gömör Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és többen evangelikusok, fekszik Jolsva, és Ratkó Városok között, mintegy mértföldnyire, határja két nyomásra van osztva, és nehéz szántású, piatzozása Jolsván, legelője elég, és mind a' két féle fája van, égett bort sokat készítenek, és néha jó hasznát veszik.

KÖZÉP VISO. A' V. betűben.

KÖZEPES. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura Mészáros Uraság, lakosai többen ó hitűek, fekszik Almaszeg, és Papfalvának szomszédságában, határja két nyomásbéli, földgye dombos, völgyes, kősziklás, terem búzát, tengerit, zabot, makk termő erdeje bőven van, szőleje, és Közepes nevű patakja, barom tartással is kereskednek.

KÖTNYE. Komárom Vármegy. határja középszerű, réttye, legelője, 's bora is elég van, de földgyének egy része homokos.

KRACSINOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Mártonak szomszédságában, és annak filiája, határja soványas.

KRACSFALVA. Oláh falu Máramaros Várm. földes Ura a' K. Fiskus, lakosai ó hitűek, fekszik Desze, és F. Bányához mint egy 3 órányira, határja két nyomásbéli, földgye köves, agyagos, terem kevés zabot, és tavaszi búzát, kukoritzát is, erdője vagyon.

KRÁJCSIROVICS. Írtvány Posony Vármegyében.

KRAJKOVA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Dumbroviczához, d. Diecshoz, n. nyug. Csorestyhez, é. Zemerzselhez közel, két hegyen, a' házak széllyel vannak benne építve, határja igen sovány, kevés búzát, zabot, tengerit, és gyümölcsöt terem, hárs fa kötel-

kötéllel is kereskednek, mellyet más helyeken adnak el, és úgy élősködnek.

KRAJNA. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Tiszinához nem meszsze, 's annak filiája, határja síkos, földgye termékeny, réttyei jók, legelője, és fája elég, szőleje is van, keresetre módgya Stájer Országban.

KRAJNA-TÓT falu Nyitra Várm. földes Urai Skultéti, és több Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Vág Újhelyhez mint egy más fél mértföldnyire, fája van mind tűzre, mind épületre, réttyei jók, legelője meg lehetős, földgye néhol soványas, a' záporok miatt.

KRAJNA POLYANA. A' P. betűben.

KRAJNA MARTINKA. Az M. betűben.

KRAJNICSESD. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Kerpest, és Govarestnek szomszédságában, hegyes, és térséges földgye minden esztendőben vettetik, tengerit jobban, búzát, zabot középszerűen terem, erdeje tsekély, piatza Váradon, és Belényesen.

KRAJNIKFALVA. *Zsocsány.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Batthyáni, és a' N. Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Dubricsonyhoz n. kel. n. ny. Szászfalvához is közel, határja a nyomásbéli, hegyes, völgyes, kövés, gabonát jót nem teremhet, erdeje van, szőleje nints, marha eladásból N. Váradon pénzt szereznek némellyek.

KRAJOVA. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Belényeshez 4 mértföldnyire, határjának $\frac{3}{4}$ része hegyes, $\frac{1}{4}$ része síkos, zabot terem leg inkább, és kevés rozsot, tengerit trágyázás után.

KRAKÓ SZÖRCSÖK. Az Sz. betűben.

KRAKOVÁN. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Pösténhez mintegy fél mértföldnyire, földgye, és réttye jó, szőleje termékeny, malma helyben, piatzozása Vág Újhelyen, és Várbón, sok káposztát szoktak termeszteni.

KRALÓTZ. *Kralovecz. Alsó, és Felső Kralovecz.* Két elegyes falu Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Vratisenetzhez nem

mesz-

meszsze, és annak filiáji, határjai közép termékenységűek, réttyei, legelőjök meglehetősek, vagyonnyaik középszerűek.

KRALEVECZ. Temes Vármegy. földes Ura a' K. Kamara.

KRALITI. *Kralovcze.* Tót falu Zólyom Várm. lakosai katolikusok, fekszik Zólyomhoz mint egy mértföldnyire, határja meglehetős.

KRALOVA. Major Liptó Várm. földes Ura Dvornikovics Uraság, fekszik Teplához közel, és annak filiája.

KRALOVÁN. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Motko Szent Keresztnek nem meszsze, és annak filiája, Vág vize mellett, szűk határja soványas, vagyonnyai selejtesek, lakosai fával való kereskedésből élnek, itten foly öszve Árva vize, Vág vizével.

KRALOVÁN. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik az alsó járásban, határja meglehetős.

KRALÓCZ. *Kralovcze. vagy Királyfalva.* Tót falu Zólyom Várm. lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Kormosóhoz nem meszsze, és annak filiája, földgyének $\frac{1}{3}$ része termékeny, fája van mind a' két féle, piatzozása Schelmetzen, és Korponán, a' gyümöltsös kertyei is jók.

KRALOVECZ. Banátbéli falu.

KRASICZ. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Györgynek szomszédságában, mellynek filiája; határja síkos, szőleje van, réttyei jó szénát teremnek, fája mind a' két féle, legelője elég, fuhározással is pénzt kereshetnek.

KRASKA. Elegyes falu Ungvár Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Szénához mellynek filiája, nem meszsze, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

KRASNA. *vagy Krasno.* Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik N. Szlatinához közel, mellyhez határja is hasonlító.

KRASSÓ VÁRMECYE. *Comitatus Krassoviensis. Krasckover Gespanschaft.* Nevezetét vette Krassó Városától. Fekszik északra Arad Vármegyének szomszédságában, délre pedig a' Temesi katonáskodó kerület mellett, nap enyészetre pedig Temes Vármegyének, nap

nap keletre Erdély Országnak szomszédságokban. Vidékje a' Vármegyének nagyobb részént hegyes, és nevezetes fenyves erdőségeket is foglal magában, kivált Erdély Ország, és a' Tem. Vidék felé. Bányái hasznosak. Öt járásai közzűl ketteje Maros vize által nedvesíttetik. Lapos térségei Karas, Temes, és Maros vizek körűl vagynak. Erdély Országnak szélétől, és Maros vizétől ki terjed egész a' Dunáig, 's hoszsza 25 mértföld, szélessége pedig hol több, hol kevesebb, négy mértföldnél nem szűkebb. Bagossy József Úrnak, é. T. N. Vármegye érdemes Földmérőjének számlálása szerént 103 négy szegeletű mértföldet tészen e' jó termékeny Vármegye: a' ki is betses, és valóban jelesen kidolgozott leírását ez áldott Vármegyének el készítette. Nem külömben T. N. és V. Tót Váradi Kászonyi József mostani Vicze Ispány Úrnak szívęs elő mozdító indúlattyát is az egész Haza előtt háládatosan köszönnyük.

Nevezetesebb folyó vizei ezek: Maros, Temes, Karas, Berzáva, Bega, Poganis, mellyek közzűl tsak az elsőn lehet hajókkal járni. A' lakosok itten többnyire kukoritzát termesztenek, minthogy az oláhok ezt nagyobbra betsűllik a' búzánál, és közönségesen azzal élnek, és így mindenkor jó ára van. Földgyök igen áldott termékenységű, 's vetés alá tsak egyszer szántyák, nem háromszor mint más helyeken; és még is bőven terem, 'ugar földet sem hagynak, 's a' trágyázásról semmit sem akarnak tudni. Sok lakosok nem annyira a' szántásból, vetésből, mint sem a' szilva pályinka főzésből, 's barmok tartásából veszik hasznokat, és élelmeket. Leg főbb piatzozó helyek Lugoson van, majd a' Bánya Városokban, és Facséten. Hogy a' mezei gazdáskodás, és majorságok ez áldott Megyében még inkább nem virágoznak, fő oka, mert vagyonnyaikat méltó áron nem mindenkor adhattyák el. Mindöszve 231 Helységek (pusztákkal egygyütt 258) vagynak benne, 's a' Csanádi, Verseczi, és Temesi Püspöki Megyékhez tartozik.

KRASSÓ. Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak, lakosai ő hitűek, és reformátusok, fekszik Alsó Homorodnak

szom-

szomszédságában, mellynek filiája, Nagy Kólts, és Lippóval határos, határja három nyomásbéli mellyet észak felöl Szamos vize mos, terem búzát, kukoritzát, zabot, szénát, erdeje van, szöleje nints, gyümöltsössei, és szilvássai is vagynak, mellyekből hasznot hajtanak lakosai, piatzok Szatmáron $1\frac{1}{2}$, Nagy Banyán pedig 4 mértföldnyire.

KRASSOVA. Rátz népes falu Krassó Várm. a' Karas vize mellett, lakosai katolikusok, földes Ura a' K Kamara, fekszik Gerlistye, Klokodics, Nermed, és Jabalcsának szomszédságában, határja öt nyomásbéli, hegyes, és köves, terem kukoritzát, és egy kevés gabonát, igen nagy erdeje, és fenyvese vagyon, szöleje nintsen, itten vagyon a' Királyi gazdáskodást igazgató hivatal, egyéb aránt mindgyárt mellette van Karas vize mellett, magos, és meredek kösziklán egy puszta Vár, mellytől vette e' N. Vármegye nevezetét.

KRASZÁN. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik Vári Mezö Városnak szomszédságában, mellyhez határja is hasonlító; de javai tsekéllyebbek.

KRASZKO. Tót falu Kis Hont Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai tótok, evangelikusok, fekszik Tót Hegymeg, 's Alsó Szkálnok mellett, legelöje, és fája mind a' két féle elég van, de földgye soványas, úgy hogy trágyázás után is alig termik meg középszerüen a' rozsot, és zabot. Jó kútakkal bövölködik, nevezetes itten egy kút, mellynek az a' tulajdonsaga, hogy egy esztendövel elébb, mint sem száraz esztendö következik, ki szárad, más külömben pedig soha sem.

KRASZNA. *Kis Útsza.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Kolonics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zaj Ugrótzhoz fél mértföldnyire, 's határja is hozzá hasonlító.

KRASZNAHORKA. Elegyes falu Árva Várm. Árva Várához tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Tvardossin mellett, mellynek filiája, határja jó termékenységü, vagyonnyai külömbfélék.

KRASZNAHORKA. Várallya, Gömör Várm. földes Ura G. Andrási Uraság, a' kinek szép Kastéllyával ékesittetik, Vára Uhorna hegyen épült, mellyen Selmetz felé jeles ország út van. 1530dik eszten-

tendôben *Zápolya János* alatt pénzek is verettettek itten. Földgye ha trágyáztatik jó gabonát terem, réttyei jók, piatzozása közel Rozsnyón, legelôje alkalmatos, fája mind a' két féle, vászon fejérétésbôl is hasznot vesznek bé.

KRASZNANI. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai Gróf Pongrácz, és Lusinszky Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Zolnához más fél mértföldnyire, 's az Uraságoknak épületeikkel díszesíttetik, határja középszerû.

KRAZNIBRÓD. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Mezô Laborczhoz, és Felsô Csebnéhez fél mértföldnyire, hegyes határja két nyomásbéli, zabot, kevés tatárkát, és krompélyt terem, erdeje van, szôleje nints, széna nélkûl szûkölködik, piatza Sztropkón.

KRASZNO. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai G. Keglevics, és G. Kohári Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Bajmótzi járásban, határja jó, dohányt, gyümöltsöt, 's komlót termesztenek lakosai, kendert ásztató vizek alkalmatos, a' Kis Tapolcsányi erdôbôl fájok van, földgye, réttye jó, legelôje elég, piatzozása közel.

KRASZNÓCZ. Tót falu Zemplén Várm földes Urai Szirmay, Boronkay, és Krasznay Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Mocsárhoz, és Somogyhoz is $\frac{1}{4}$ órányira, térséges határja két nyomásbéli, búzát, gabonát, tengerit, árpát, és zabot terem, erdeje, szôleje nints, málma sints, piatza Nagy Mihályon $\frac{1}{2}$ órányira.

KRAITZSTÉDTEN. Temes Vármegyében.

KRAVJÁN. Tót falu Szepes Várm. földes Ura a' Szepesi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Kubacknak szomszédságában, és annak filiája, határjának $\frac{2}{3}$ része hegyes, kôves, és posványas, réttyeinek is $\frac{3}{4}$ része, ritka fûvet terem.

KREMBACH. *vagy Krumpach.* Német falu Szepes Vármegy. földes Ura Horváth Stantics Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Pilchovnak szomszédságában, és annak filiája, határjában legelôje elég van, földgye ha trágyáztatik a' rozsot is meg termi.

KREMNICSKA. *Ó Kremnicska.* Falu Bars Várm. földes Ura a' Besztertze bányai Püspökség, lakosai katolikusok,

kusok, fekszik Körmötzbányához más fél mértföldnyire, fája mind a' két féle van, makkja, gyümöltsös, káposztás, és komlós kertyei jók, keresettye a' gubacs szedésből is van, legelője elég; a' szomszéd Bánya Városokban könnyű módgyok van az el adásra.

KREMNICSKA. Tót falu Zólyom Várm. földes Urai Rakovszky, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Besztertze Bányához fél mértföldnyire, határja középszerű.

KRENCZELEVKA. Tót falu Szepes Várm. földes Ura a' Lublói Uradalom, lakosai külömbfélék, fekszik Pilchovhoz nem meszsze, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

KREMCS. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai Gosztonyi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Bossányhoz nem meszsze, mellynek filiája, fája van mind a' két féle, réttyei jók, legelője elég, malma helyben, piatzozása Nagy Tapolcsányon.

KREPLAN. *vagy Krplan.* Tót falu Túrocz Várm. lakosai leg inkább Evangelikusok, fekszik Turánhoz $\frac{1}{4}$ órányira, jó almát, és szilvát termő gyümöltsössei vagynak, határja középszerű.

KRESTYÁNFALVA. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Turcsányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik R. Lehotához nem meszsze, 's annak filiája, határja középszerű, fájok, legelőjök elég van, piatzok Oszlányon.

*KRESZINA. *Kresznya.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többen ó hitűek, fekszik Belényeshez nem meszsze, és annak filiája, határja soványas.

KRESZTA MÉNES. Az M. betűben.

KRESZUJA. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi eggyesült Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Burda, és Poczavelesdhez igen közel, határja hegyes, völgyes, kősziklás, minden esztendőben vettetik, roszot gabonát terem, erdeje van.

KRICSFALVA. Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai Kricsfalusy, és több Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Darvához, d. Dulfalvához, n. ny. Csományfalvához $\frac{1}{8}$ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, igen sovány földgye alig terem egy kevés kukoritzát, zabot, és

és tatárkát, szénája meg lehetősen terem, keresettyek a' Tiszán való kormányosságból, és fuharozásból, fája elég van, határjában egy fördő víz is van, a' köszvény, és más nyavalyák ellen hasznos.

KRICSOVA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Temes vizéhez közel, Zsidóvár, Krivinának szomszédságában, határja 4 nyomásbéli, mellynek egy része térséges, más része terem kukoritzát, búzát is, erdeje középszerű, szőleje nints.

KRÍG. Tót falu Szepes Várm. földes Ura Dráveczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tótfalunak szomszédságában, mellynek filiája, savanyú vize is van, határja közép termékenységű, réttze, legelője meg lehetős, vagyonnyai középszerűek.

KRIKEHEV. *vagy Gregerhaj. Handlova* név alatt.

KRISÁN. *Varsán Krisdn.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Kapocsány, Robogány, és Albesthez is közel, térséges, és többnyire hegyes, völgyes, fejér sovány agyagos földgye minden esztendőben vettetik, középszerűen termi a' búzát, tengerit, és zabot, erdeje nints, piatza Váradon 4, Belényesen pedig 2 mértföldnyire.

KRISÁNY. Szabad puszta Gömör Várm. Hanva helységnek szomszédságában, termékeny földekből, rétekből, és jó legelőből áll.

KRISOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vratisaneczhez nem meszsze, és annak filiája, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős.

KRISTANOVECZ. Horvát falu Szala Várm földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, határja soványas, vagyonnyai selejtesek.

KRIZTLÓCZ. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Rohozsnyikhoz 1, d. Piskoróczhoz $1\frac{1}{2}$, n. ny. Minyóczhoz 2, é. Kolbóczhoz is egy órányira, határjának minéműsége hasonló Kolbóczéhoz, piatza Sztropkón van.

KRISTÁN. Német falu Vas Várm. földes Urai a' Szent Gothárdi Cisztertzita Szerzetbéli

zetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Gyanafalvának szomszédságában, és annak filiája, fája, legelője, és el adásra módgya van.

KRISTYOR. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Vaskohhoz nem meszsze, és annak filiája, Szelistye, és Kalugyerhez 1 Erdélyi Halmágyhoz pedig 4 órányira, határja a' nagy havasok miatt majd semmi gabonát sem terem, vagyon folyó vize, mellytől sokan meg is golyvásodnak, Rézbányán bányabéli munkával keresik kenyereket.

KRIVA. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Thúrdossintól 1 mértföldnyire, Árva vize mellett Dubovának filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

KRIVA. *vagy Krivani.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura Dezsőfi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Héthárshoz $\frac{2}{4}$ mértföldnyire, Tarcza vize mellett, 's az Uraságnak Kastéllyával díszesíttetik, Ispotállya is van, földgye jó, réttye, legelője, és fája is tűzre van, piatzozása Szebenben, Várállyan, és Héthárson.

KRIVA. *Olykà Kriva.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Okolicsányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Homonna, Olykához, és Pákosztóhoz közel, dombos határja három nyomásbéli, gabonát, árpát, és zabot terem, erdőjök tölgyes, és bikkes, szőleje nints, piatza Homonnán, és Varannón.

KRIVA. *Tót Kriva.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Horvát Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tót Jablonához, és Papinához egy órányira, határja két nyomásbéli, hegyes földgye sovány, zabot, tatárkát, kölest, árpát terem, gabonát keveset, erdője van, piatza Homonnán.

KRIVA. *Ulics Kriva.* Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Kis Uraság, lakosai katolikusok, fekszik d. Ulics $\frac{1}{2}$, é. Zbojhoz $\frac{3}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, leginkább zabot, kevés árpát, kölest, tatárkát, és krompélyt terem, sovány fejér agyagos, és kavitsal elegyes a' földgye, erdője van, bővelkedik legelővel, piatza Ungváron, és Homonnán.

KRIVÁN. Tsárda Zólyom Vármegyében.

KRIVINA. Oláh falu Krasnó Várm. a' Kápolnási járásban,

ban, földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Kosovicza, Petróza, és Pojénnek szomszédságában, határja négy nyomásbéli, egészen hegyes, és köves, mást nem terem tsak kukoritzát, azt is szűken, igen nagy, és jó erdeje van, szőleje nints.

KRIVINA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik, Zsidován, és Kritsova mellett, határja négy nyomásbéli, melly egészen hegyes, és egyedűl tsak kukoritzát terem, erdeje jó van, szőleje nints, itten deszka metzö malom is van.

KRIVOBORA. Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara.

KRIVOSCSÁNY. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik n. ny. Örmezőhöz $\frac{1}{4}$ órányira, d. Sztrárának szomszédságában, térséges, és partos határja három nyomásbéli, gabonát, árpát középszerűen terem, búzát, zabot tsekélyebben, szőlejek van, erdőjök bikkes, és tölgyes, réttye nints, gyümöltsel bővelkedik, piatza Homonnán.

KRIVICZA. Bánátbéli falu, Orsovához nem meszsze fekszik.

KRIVOKLÁD. Tót falu Tentsén Várm. földes Ura G. Kőnigszeg Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Pruszkának szomszédságában, és annak filiája, legelője, réttye, fája van, földgye közép termékenységű.

KRIVOSZUD. Kis tót falu Trentsén Várm. földes Ura Révay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Beczkóhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, földgye nem igen termékeny, erdeje, legelője van.

KRIZSE. Tót falu Sáros Várm. erdeje tágas, mellyből deszkák is készíttetnek, legelője elég van, határja soványas.

KROKNA. *Alsó, és Felső. Krokna.* Két oláh falu Arad Várm. földes Ura mind a' kettőnek a' K. Kamara, lakosaik ó hitűek, fekszenek n. k. Mézeshez, d. Fejér Köröshöz, n. ny. Dietshez, é. Dumbroviczához közel, két hegyen, határbéli földgyeik soványak, pénzen vett fával kereskednek leg inkább, kevés gyümöltsök terem.

KROKOVA. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Koháry, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik

Rat-

Ratkóhoz fél mértföldnyire, határja sovány.

KROMPACH. *Alsó, és Felsô Krompach.* Két német mezô Város Szepes Várm. földes Ura G. Csáky, és Goldenfinger Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Iglóhoz két mértföldnyire, vas bányáji is vagynak, földgyei meg lehetôsek, réttyei jók, legelôjök van.

KROJSZEG. Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gráfensaftenhez, mellynek filiája nem meszsze.

KRNTSA. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Bertalanni Uraság, lakosai katolikusok.

KRPELLÁN. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Huszár Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Turánnak szomszédságában $\frac{3}{4}$ órányira, és annak filiája, földgye termékeny, réttye hasznos, legelôje elég, fája mind a' két féle van, alma, és szilva termô kertyeik jók.

KRSZTYENE. *Kis, és Nagy Krsztyene.* Két falu Bars Várm. földes Uraik a' Budai Prépostság, és a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek Oszlányhoz nem meszsze, határbéli földgyeik Dávidújfaluéhoz hasonlítók.

KRTOCZ. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai G. Berényi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sárfônek szomszédságában, mellynek filiája, földgye, és réttye jó, legelôje elég, piatzozása Bajmótzon.

KRUCSO. Tót falu Sáros Várm. földes Urai Dezsôfi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kaproncához nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KRUCSO. *Orosz Krucso.* Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Péchy Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Sztropkóhoz 1, Lomnához pedig $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes határja 3 nyomásbéli, zabot, tatárkát, és kölest terem, erdôje van, szôleje nints, rétek nélkûl szûkölködik, piatzok Sztropkón van.

KRUCSO. *Magyar Krucso, vagy Krusso.* Tót falu Zemplén Várm. földes Urai Szôgényi, és több Uraságok, lakosai elegyesek, fekszik Csicsóka, és Mernyikhez is közel, határja két nyomásbéli, kevés réttyeit Toplya vize néha károsíttya.

KRUPA. *Alsó Korompa* név alatt.

KRUPINCZA. Tsárda Zólyom Vármegyében.

KRUPIEVNYIK. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felsô Lendvához nem meszsze, mellynek filiája, határjában szôleje meg lehetôs, és fája elég vagyon.

KRUSEZNICZA. Elegyes falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Breza mellett igen ormótlan hegyek között, Biela, Orava v. Oravicza vize mellett, melly miatt sok károkat szenyvednek, úgy 1792 esztendôben a' hirtelen, és vélletlen megáradott víz által sok házak, kis gyermekek, és lakosok el ragadtattak; sok viszontagságoknak ki van tétettetve sovány határja.

KRUSINECZ. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmai Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, határja közép termékenységû, és könnyû mivelésû, legelôje, fája van.

KRUSLOVA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai többen ó hitûek, fekszik Duplinnak szomszédságában, és annak filiája, határjának egy nyomása sovány, fája nints a' határjában

KRUSLÓ. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Bártfához 1 mértföldnyire, fája tûzre, és legelôje elég van.

KRUSEVLYE. Német falu Bars Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Gákovához, 2500, Sztranisityhez 3100 bétsi ölnyire, határja búzát, ét kukoritzát terem, piatzozása Báján, és Zomboron, szénája meg lehetôs, legelôje van elég, erdeje nints, szôléje középszerû.

KSINNA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Kollonics Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Zay Ugróznak szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KUBACH. Tót falu Szepes Várm földes Ura a' Szepesi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Łucsivnához fél mértföldnyire, Ispotállya is vagyon, határja mint Grenicz, vagy *Hranovicza* mezô Városnak.

KUBIN *Felsô Kubin.* Jó nagy tót falu Árva Várm. földes Ura a' Kubínyi Uraság, Mesko, és más több Uraságok is bírnak benne, a' kik nevezeteket is innen vet-

vették, lakosai kevés katolikusok, és leg inkább evangelikusok, fekszik Lestine, Alsó Kubin mezö Város között, Vásárok is esnek benne, Skalon nevü kösziklájokon régi vólt lakosainak maradványai találtatnak. Határja közép termékenységü, réttyek, legelöjök is van, vagyonnyaik is középszerüek.

KUBIN. *Alsó Kubin.* Középszerü Város Árva Várm. az Árvai Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, és evangelikusok; nevezetesíti, 's ékesíti a' Vármegyeháza, mellyen e' felül írat szemléltetik: *Incolit has ædes Pallas, & æqua Themis.* Fekszik Felsö Kubin, Knyazsa, és Puczó helységeknek szomszédságában, ezek filiáji. Nevezetes híd építtetett itten 1795dikben Árva vizén; határja közép termésü, vagyonnyai külömbfélék.

KUBIN. Katonai határ szélén lévö falu a' Dunához közel, Szemendriával által ellenben, lakosai öreg katonák, magyarok, németek, és oláhok, katolikusok, és ó hitüek, fekszik Osztrovához két mértföldnyire, Szentegyházai szépek, épületei jó rendüek; tsínosak a' Tisztház, a' Vendégfogadó, 's a' Plébániák. Kereskedések az Ozmanokkal nevezetes, minthogy ezek ide Szemendriai bort, török kávét, gyapjút, riskását, mézet 's a' t. elég bövséggel hordanak, és helyettek más egyebet is vásárolnak itten. Külömbféle mesteremberek is lakják. Tsatornájok Duna vizéböl vétetett ide a' kereskedés végett, 's nagy hasznot szolgáltat.

KUBINA. Tót falu Trentsén Vármegyében.

KUBINYI. *Proszek Kubinyt.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura Kubinyi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Annának szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

KUBRA. *Kis, és Nagy Kubra.* Két tót falu Trentsén Várm. Kis Kubrának földes Ura G. Illésházy Uraság, fekszik Szoblahónak szomszédságában, és annak filiája, Nagy Kubra pedig fekszik Trentsénhez $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, Apátfalvához is közel, és annak filiája, határbéli földgyeik termékenyek, réttyeik jók, legelöjök, fájok van, piatzozások is nem meszsze.

KUCZURA. Magyar, és orosz falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, többen ó hitüek, fekszik Kulához 5800,

Torzsához 2600 bétsi ölnyire, szántó földgyei jók, réttyei is, fuhározni is szoktak Nagy Váradra, Pestre, Váczra, Szegedre, Kecskemétre, erdeje, szôleje, nádgya nintsen, bôvelkedik búzával, kenderrel, és marhákkal, piatza Új Vidéken, pénzt szereznek marhákból, és szôlô kapálással.

KÚCS HOSZSZÚ MEZŐ. Zemplén Várm. fekszik Toplya, és Ondava vizek között, Polyánkához $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, mellyhez határja is hasonlító.

KUCSANETZ. Szala Várm. határja középszerû.

KUCSIN. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kurimához nem meszsze, mellynek filiája, földgyei jók, réttye is kétszer kaszáltatik, legelôje szoross, de hasznos, piatzozó helye nints meszsze.

KUCSIN. Tót falu Zemplén Várm földes Urai Lasztóczy, és Kiszely Uraságok, lakosai katolikusok, és oroszok, fekszik Hrabócz, és Klaránhoz fél fertálynyira. Határja 3nyomásbéli, földgye hegyes, völgyes, gabonát, búzát leg inkább terem, erdeje bikkes, piacza Homonnán, és Galszécsen.

*KUCSOVA. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik a' Munkacsi járásban, Patkanóczhoz $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, dombos fekvésû, kukoritzát terem, szôleji vagynak, erdeje is van, piatza Munkácson $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire.

KUDLÓCZ. *Kudlovcze.* Tót falu Zemplén Várm. földes Urai G. Vándernót, és G. Csáky Uraságok, lakosai katolikusok, többen ó hitûek, fekszik Homonnához nem meszsze, és Mislikához $\frac{3}{4}$ óranyira, határja hegyes, követses, és agyagos, három nyomásbéli, gabonát, zabot középszerûen, árpát, és búzát tsekélyebben terem, erdôje van, réttye nints, legelôje szûk, piatzok Homonnán.

KUDOR. Tsárda Abauj Vármegyében.

KUDRICZ. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik az Ország útban, postája is vagyon, határja középszerû.

KUGY. Szabad puszta Bihar Várm. fekszik Csatárhoz közel, mellynek filiája.

KUJÉD. Óláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik n. k. Butyinhoz, d. Kiszin-

szindiához, n. ny. Kannához, é. Járkoshoz közel, határja nagy, hegyes, és vőlgyes; a' helység fekszik öt hegyes vőlgyes dombokon, az erdők között, terem búzát, zabot, leginkább kukoritzát, 's minden féle gyümöltsöt, határja középszerű.

KUKERICS. *Schvomdorff.* Német falu Sopron Várm. földes Ura Nagy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Mártonhoz közel, és annak filiája, Sopronhoz $2\frac{6}{8}$ mértföldnyire, határja soványas, szőlő hegye nints, réttye igen kevés.

KUKLO. *Kugelhof.* Tót falu Posony Várm. földes Ura a' F. Király, G. Batthyáni, és B. Jeszenák Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik sík helyen, három fordúlóra van osztva határja, 's terem rozsot, árpát, kendert, van réttye, erdeje, bora, búzája nints.

KUKMÉR. *Kukumiern.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Német Újvárhoz más fél mértföldnyire, földgye néhol nem igen termékeny, mivel többnyire hegyes, és a' záporok járják, szőleje meg lehetős bort terem, gyümöltsös kertyei jók, fája, és legelője is elég van.

KULA. Magyar, rátz, és német falu Báts Várm. földes Ura a' Királyi Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Keresztúrhoz 5100, Cservenkához 4000 bétsi ölnyire, három nyomásbéli határja búzát, zabot, árpát, és krompélyt jól terem, horai meglehetősek, földgye, réttye jó, fuhározni is szoktak, piatzozása Új Vidéken.

KULA. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Kernyajának szomzzédságában, és annak filiája.

KULCS. Szabad puszta Fejér Várm. földes Urai Jankovics, és Boronkay Uraságok.

KULCSÁRFALU. Horvát falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kéthelyhez nem meszsze, mellynek filiája, határja termékeny, erdeje van, keresetre módgya a' Vas hegyi szőlőkben.

KULCSOD. Magyar falu Győr Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Sz. Mártonyi *Benedictinus* Atyáknak birtokok vala, lakosai reformátusok, fekszik

Győrhöz 1½, Serdahelyhez 2½ mértföldnyire, határja egy nyomásbéli, búzát leginkább terem, legelője jó, réttye középszerű, erdője nints, nádgya elég, híres a' kenderéről.

KULDO. Magyar falu Fejér Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Válnak szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységű, réttye, legelője meglehetös.

KULICH. *Ordnka.* Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Tersztenához 4 órányira, héti vásárjai is esnek, de már most nem igen járják, határja sovány, vidékje selejtes.

KULPIN. Rátz, és tót falu Bács Várm. földes Ura Sztratimirovics Uraság, lakosai ó hitűek, és evangelikusok, fekszik Petrovátzhoz 2400, Ókérhez 4700 bétsi ölnyire, határhéli földgye termékeny, kaszállói meglehetősek, piatzozása Új Vidéken, legelője jó, szőleje, fája, nádgya nints, pénzt szereznek marháknak, és gabonának el adásából.

KUMAN. Rátz falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, a' Kikindai kerülethez tartozik, lakosai ó hitűek, fekszik Melentzéhez, és Török Becséhez is 1, Bassahídhoz pedig 3 órányira, határja jól termő, bővelkedis búzával, marhával, és szénával, piatza T. Becsén.

KUMANYEST. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Pöspökség, lakosai leginkább ó hitűek, fekszik a' Béli kerületben, Boros Jenőhöz 4, Sebeshez 2 mértföldnyire, földgye búzát, és tengerit terem csekélyen, határja hegyes, völgyes, erdeje van, szőleje nints, piatzok N. Váradon, és másutt is.

KUMBAJA. Szabad puszta Bács Várm. földes Urai Latinovits, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Mária Theresianopolisnak szomszédságában, mellynek filiája.

KUNGÖS. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura Kenesey Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Csajágnak szomszédságában, a' hova Templomba járnak, Veszprémtől 2½, Fejérvártól 3 mértföldnyire, határja mivel erdőből való nem tégi irtás bőven terem mindenféle vetést, földgye dombos, és erdős.

KÚNHEGYES. Népes Nagy Kún szabad magyar helység

a'

a' Nagy Kúnságban, lakosai többnyire mind reformátusok, fekszik Tisza Bő, és Roffnak szomszédságában, Egerhez 5, Debreczenhez 7, Miskóltzhoz 8 mértföldnyire, már Ulászló Király alatt fenn állott e' helység, de a' Tatároknak, és Rátzóknak kiütések, 's rablások miatt el pusztúlt 1700dikban ismét meg újjíttatott a' meg maradott Kúnoktól. *Kakad* nevű Tiszának foka már a' nagy töltés által el zárattatott. Szűletése helye ama híres Vitéz Báró Mészáros János Úrnak, a' ki Ts. K. Feldmarchal Lieutenant, M. T. Rendgyének Comendátora, 's egy N. Regementnek Tulajdosa. Lakosai leg inkább szántásból, marha tartásból, 's gazdaskodásból élnek, kerti szőleik hasznosak, fájok, nádgyok, 's vizek nints, de más vagyonnyaik külömbfélék.

KUNÓ. *Kunov.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai B. Jeszenák, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szénásfalunak szomszédságában, mellynek filiája, határja ollyas mint Ripkének.

KUNAGOTA. Szabad puszta Csanád Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Tornyának szomszédságában, és annak filiája, határja jól termő.

KUNOSO, *Koneshain.* Tót falu Bars Várm. földes Ura Körmöcz Bánya Városa, lakosai katolikusok, fekszik Körmötzhöz nem igen messze, határja középszerű.

KÚNSÁG. *Nagy Kúnság. Districtus majoris Cumaniæ.* Nevezetét vette azoktól a' Kúnoktól, kik magokat a' Magyaroknak harmadik ki jövetelek alkalmatosságával Almos Fő Vezérhez kaptsolták; a' *nagy* nevezetet IVdik BÉLA Kir. alatt nyerték, a' Tatároknak pusztítások után, 's ekkori határjok a' Tiszán túl, egész a' Temesig terjedett; a' Tisza, és Duna között lévőké pedig kissebb lévén, Kis Kúnságnak neveztetett. A' sok háborúságok miatt nagyon meg tsonkíttatott, mert mostani hoszszasága néhol 3, majd 4, szélessége pedig 5 mértföldnyire terjed. Fekszik Szabolts, Bihar, Békés, Csongrád, 's Heves, és K. Szolnok Vármegyékkel körűlvétetve. Földgye szép sík mezőségből áll, jó termékenységű, 's a' marha tartásra is kiváltképen alkalmatos; fa nélkül szűkölködik, 's e' fogyatkozást náddal, vagy törekkel pótollyák.

lyák. Folyó vizei a' Tiszából eredett *Hortobágy*, alább *Berettyó*, mellyeknek áradásaik károsak. *Tisza* vizének árjától is károkat szenyvedtek, míg 1786ban *Mirhófoka* kemény töltéssel el nem záródott. Az úgy nevezett *Ördögárka* Kún Szent Mártonhoz közel látszatik; a' Kis Kúnságban pedig nyomai a' Duna felé szemlélhetők. Lakosai Magyarok, és többnyire a' régi Kúnoknak maradványai, számok közel 300ezer tesz. Egy mezö Város és 3 népes helységek vagynak benne, 's a' Jászokkal, és Kis Kúnságbéliekkel egyenlö szabadsággal, és törvényekkel élnek. A' R. Katolikusok az Egri Püspöki Megyéhez, a' Reformátusok pedig a' Tiszán túl lévö *Superintendentziához* tartoznak.

KÚNSÁG. *Kis Kúnság. Districtus minoris Cumaniæ.* Igy neveztetett azoktól a' Kúnoktól, kik IIdik ISTVÁN, és IVdik BÉLA Kir. alatt e' részre helyheztettek. Fekszik Pest, Csongrád, és Sólt Vármegyék között; felsö része Láczházánál az alsótól el van választva; hajdan vidéke meszszebb terjedett. Hoszsza 17, szélessége $9\frac{3}{4}$, a' hol keskenyebb $4\frac{1}{4}$ mértföldet tészen. Földgye sík mezöség, ki vévén homok dombjait, vidékje majd minden veteményt terem, legelöje tágas, és hasznos, ásott kúttyaikat tisztogatni kell, hogy vizek meg ne büszködgyon: tavaszkor székes tavaikban hasznos itató helyeik vagynak: de meleg idöben ártalmasak. Nevezetesebb tavai ezek; 1 *Halasi tó*, 2 *Sós tó* ugyan a' Halasi határban, a' fördésre hasznos, 3 *Fejér tó*, 3 *Móriczi tó*, Móritzgát, és Sz. László pusztákon, tekenös békákkal böveikedik. 5 *Szék tó*, Majsa mellett, erös termés kövei nevezetesítik. 6 A' *Félegyházi semlyékes ér*, ennek is termés bö bányája van. 7. *Fertö* a' Jász Berényi pusztán. 8 *Péteri tó*, majd 1000 hold földet foglal el, 's közös Tisza vizével; e' tavak szélein szedik a' szék sót, a' szappan fözésre. Erdök nélkül szükölködik. Lakosai Magyarok, 's szabadságaik a' Jászokéhoz hasonló. Mind öszve 8 lakó népes helyek vagynak benne, mellyek között 3 Mezö Városok vagynak.

KUNYERAD. *Allersdorf.* Elegyes tót falu Trentsén Várm. földes Urai Motesiczky, és több Urak, lakosai ka-

katolikusok, fekszik Konszkához nem meszsze, mellynek filiája, határja sovány, vagyonnyai fogyatkozásokat szenyvednek.

KUNSZT. Szabad puszta Zólyom Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai bányászi Kamara, fekszik Moticskóhoz közel, és annak filiája.

KUPA. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura Dezsőfi Uraság, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Felső Vadászhoz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű, réttye kevés, legelője szoross, épületre nints fája, piatza távól van.

KUPA. Szabad puszta Csanád Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Tornyához nem meszsze, és annak filiája.

KUPÁNY. *Kis Kupány.* Orosz falu Ugocsa Várm. földes Ura B. Perényi Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Tisza pártyán, az úgy nevezett Fekete hegynek nap keleti tövében, Husztól két órányira, a' hol piatza is van, határja 2 nyomásbéli, terem leg inkább tengerit, és kevés zabot, fája, legelője elég, szőleje is van, a' Szőlősi Uradalomhoz tartozik.

KUPONY. Szabad puszta Zemplén Várm.

KUPP. Magyar, és német falu Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kovácsihoz nyári nap keletre fél órányira, és annak filiája, egy nyomásbéli határja leg inkább rozsot, és krompélyt terem, egyebet középszerűen, fája mind a' két féle van, réttyei jó szénát teremnem, piatzozása Pápán két órányira, és Győrött is, fuharozással is van módgyok a' keresetre, Bitva vize áradásával kárt okoz réttyeiben, fő tégla vetője van itten az Uraságnak, e' falu mellett van a' nagy kereskedési út.

KUPSINCZ. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Szapáry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Murai Szombathoz fél mértföldnyire, határja síkos, földgye termékeny, réttyei jók, legelője, fája elég, szőleje is van, keresetre módgyok Stájer Országban.

KUPTOVE. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' Kir. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Resicza, Domány, és Franczdorfnak szomszédságában, határja öt nyomásbéli, melly egészen hegyes, és köves, semmit egyebet kevés

kevés kukoritzánál nem terem, erdeje jó, szôleje nints.

KUPUSZINA. Magyar falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Zomborhoz, 's Monostorszeghez is 5000 bétsi ölnyire, határja leg inkább búzát, és káposztát terem, fája fûzfából van tûzre, szôlei tsekélyek, nádgya sok van, harmad része szántó földgyének motsáros, és lapályos, bôvelkedik káposztával, hagymával, és tekenôs békával, piatzozása Zomboron, és Apátinban.

KURALY. Tót falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Ölvedhez közel, mellynek filiája, földgye jó, legelôje, réttye soványas, el adásra módgya a' Dunán, Esztergomban, és a' Bánya Városokban, fája nints elég.

KURD. *vagy Kurt.* Magyar falu Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, határja jó termékenységû, külömbféle szép javain kivûl bora is terem.

KURECZEL. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi egyesûlt Püspökség lakosai ó hitûek, fekszik Nyimsesd, és Kis Belényeshez $\frac{1}{4}$ órányira, kevessé térséges határja nagyobbára hegyes, völgyes, sovány a' földgye, tengerit, búzát, zabot középszerûen terem, erdeje nints.

*KURIA. *Új Kuria.* Szala Várm. határja minden javakkal meg áldattatott.

KURIMA. Tót falu Sáros Várm. földes Urai G. Áspermont, és Szirmai Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, harmintzadgya is van, határja könnyen miveltetik, földgye termékeny, réttye kétszer kaszáltatik, fája van mind a' két féle, piatzozása közel.

KURIMAN. *Kirn.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Harihóczhoz nem meszsze, mellynek filiája, határjának $\frac{1}{3}$ része soványas, legelôje jó, más javai is vagynak.

KURINTZ. Szabad puszta Kis Hont Varm. mellyen egy kortsma, és téglát égetô házon kivûl több épûlet nintsen, földes Ura Rima Szombat Városa, fekszik Jánosi, Kis Gömöri, és Dusának határjai között, földgye meg lehetôs termékenységû, réttye elegendô, és hasznos, erdeje kitsiny, de mind makkra, és gubatsnak természtésére, mind

mind legeltetô mezôre is igen hasznos.

KURINKA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Áspermont Uraság, lakosai többen ó hitûek, fekszik Haiszlinnak szomszédságában, mellynek filiája, földgye közép termékenységû, legelôje, és fája van.

KURITYÁN. Tót falu Borsod Várm. földes Ura Czékus Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik a' Szendrôi járásban, Szuhogynak filiája, földgye a' trágyazást meg kivánnya, fája mind a' két féle van, szôlô hegye tsekély, meszet is égetnek.

KUROVA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Áspermont Uraság, lakosai többen ó hitûek, fekszik Gáboltónak szomszédságában, mellynek filiája, földgyének fele közép termékenységû, réttye, legelôje, fája is van.

KURSANETZ. Falu Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Nedelicznek szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

KURT. Tót falu Sáros Vármegyében.

KURTAHEGY. Szállás Bars Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Lévának szomszédságában, mellynek filiája.

KURTAKÉSZI. Tót falu Komárom Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Komáromhoz másfél, Megyerhez pedig 1 mértföldnyire, határjában legelôje, réttye elég van, szôlei középszerû borokat teremnek, legelôjét néha az áradások károsíttyák.

KURTÁNY. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura Vattay Uraság, fekszik Sávolyhoz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerû.

KURTITS. Oláh falu Arad Várm. földes Ura Kaszonyi, és Mártzibányi Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Matsa, és Sz. Pál, 's az Újfalusi puszták mellett, földgye jó, és termékeny, terem búzát, árpát, a' közel lévô pusztákon, szép nyáj juhokat, gulyákat, 's gôbölyôket legeltetnek, a' meg maradott földgyén az Uraságnak, vagynak egynehány katolikus magyarok, a' kik jó kemény, 's zsíros dohány termesztésbôl élôsködnek.

KURTYA. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Kossova, Brázova, Rumenyest, és Forrasestnek

szom-

szomszédságában, határja 4 nyomásbéli, mellynek egy kis része térséges, nagyobb része pedig hegyes, és leg inkább tsak kukoritzát terem, erdeje középszerű, szőleje nints, e' helység határján ásattatik mostan egy tsatorna, szinte Lenkosesteig négy mértföldnyire, mellyen a' Bega vize segitségével fogják az öl fát le szállitani Temesmárig.

KURVAKÉR. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Apatelek, Ternova, és Moroda között, földgye nem igen jó, határja Bárda, Szelistye, és Maczilori szállásokkal nevekedik, három osztálybéli, erdeje, marhája, sertésse, és ketskéje elég van.

KURVIGRAD. Bánátbéli falu.

KUSAK. Bánátbéli falu.

KUSNICZA. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai G. Teleky, és több Urak, lakosai egyesült ó hitűek, fekszik n. k. Sucha Bronkai határhoz, dél. Sucha Bronka helységhez $\frac{1}{2}$, n. ny. Kereczkéhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, tsekély határja két nyomásbéli, terem kukoritzát, zabot, és krompélyt, kevés tatárkát, és kölest, szénájok szükségekre elég terem, erdőjök van, piatzok Munkácson, Borzsova vize hasíttya e' helységeket.

KUSKANÓCZ. *vagy Kusztanóczy.* Tót falu Vas Várm. földes Urai Györfi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kotsanóczhoz nem meszsze, mellynek filiája, földgye sovány, de más javai vannak.

KUSTÁNFALVA. *Kustanovicza.* Orosz falu Bereg Vármegy. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Felső Schönbornak szomszédságában, és annak filiája, határja meg lehetős.

KUSTOS. Jó veres bort termő hegy, Esztergom Várm. fekszik Esztergomhoz 1 órányira, borait leg inkább a' Bánya Városokba szokták el hordani.

KUSTYÁN. *Alsó, és Felső Kustydn.* Két magyar falu Szala Várm. földes Urai Nitzky, és több Urak, lakosaik katolikusok, fekszenek Kehidához nem meszsze, 's ennek filiáji, határbéli földgyeik közép termékenységűek, boraikat jól el adhattyák.

KUSZITS. Elegyes falu Bars Várm. lakosai katolikusok, határja, réttyei jók, fája

fája mind a' két féle, legelője elég, malma helyben, piatza, 's keresetre módgya Sz. Benedeken, szőleje is van, saját határjában.

Kuszitze. Rátz falu Temes Várm. fekszik Karas mellett, 's meg lehetős bora terem.

Kuszin. Tót falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sobrántzhoz más fél mértföldnyire, határja közép termékenységű, vagyonnyai meg lehetősek, és külömbfélék.

Kút. *Setét Kút.* Elegyes falu Bars Várm. lakosai külömbfélék, fekszik Verebélyhez mint egy két mértföldnyire, határja jól termő.

Kút. Major Liptó Várm.

Kút. *Fekete Kút.* Falu Sáros Várm. földes Urai Szirmay, és Berzeviczi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Plavniczához közel, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

Kút. *Horvát Kút.* A' H. betűben.

Kútas. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Boronkay Uraság, lakosai katolikusok, evangelikusok, többen reformátusok, fekszik a' Babolcsai járásban, é. Nagy Bajom, és Meszteg-

nye, n. k. Jakó, d. pedig Szabásnak szomszédságában, Kanizsához 4 órányira, határja két nyomásbéli, melly hasonló Kónyi' határjához, bor, és széna nélkül szűkölködik, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

Kútas. Szabad puszta Arad Várm. földes Ura Márczibány Uraság, fekszik Matsa, Kurtics helységek, Dumegyháza, Iratos, és Lökösházi puszták között.

Kútas. *Nagy, és Kis Kútas.* Folyó vizek Bihar Vármegyéb. Keresből a' Tarjányi határon szakadnak ki, *Kis Kutas*, a' Keresztesi határon keresztül menvén, Toldi nevű pusztán, a' Nagy Kútassal öszve jő, Sas nevű helységen alól Sárréttyébe megyen.

Kutas. *Kerka, Nagy, és Kis Kutas.* Három magyar faluk Szala Várm. Kerka Kutasnak földes Ura H. Eszterházy Uraság; Nagy Kutasnak G. Szécsényi Uraság, ez Csesztregnek filiája; Kis Kutasnak Szarka, és több Urak, lakosaik katolikusok, és másfélék, fekszenek Lövőhöz mint egy másfél mértföldnyire, Kis Kutas Bagodnak filiája, határbéli földgyeik közép termékenységűek, szőleik selejtes borokat

kat teremnek, legelőjök, makkjok, fájok vagyon, Kerka vize néha ártalmokra van

KÚTI. Német falu Fejér Várm. lakosai külömbfélék, fekszik Palotához mintegy fél mértföldnyire, határja soványas, vagyonnyai középszerűek.

KÚTI. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' F. Király, lakosai katolikusok, fekszik Brodęzkához ½ mértföldnyire, határja jól termő, jó kendert termesztenek, és árúlnak, fája, makkja, gubacsa, legelője van, földgye, réttye jó, piatzozása Sassinban.

KUTINA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Lenkosest, Kládova, és Bálinócznak szomszédságában, Bega vize mellett, határja három nyomásbéli, melly a' tsatorna mellett lapályos, bellyebb hegyes, és völgyes, tőbnyire tsak kukoritzát terem, tsalitossa van, és egy kevés szőleje. 1780dikban meg gyúlladott vala a' föld ittten, 's égett majd esztendeig, míg az essőzés által el nem oltatott.

KUTASO. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Teleky Uraság, és mások, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Iványnak szomszédsngában, mellynek filiája, határja soványy.

KUTFEJ. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, szőleji meg lehetős bort teremnek, mellyet könnyen el adhatnak.

KÚTFŐ. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, fekszik a' Babotsai járásban, 's a' Csokonyai Uradalomhoz tartozik, egy véghen fekszik a' Gyöngyösi, és Tarnotzai pusztákkal.

KUTKAFALVA. *Pokutya.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többen ó hitűek, fekszik Papfalvához nem meszsze, mellynek filiája, szántó földgyei soványak, hegyesek, és homokosak, legelőjök szoross.

KUVIN. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább ó hitűek, régenten Kövinek neveztetett. Határozik Kladova, Paulis, és Kovásznczal, híres voltát a' régi épűletek, húlladék falai mutattyák, földgye jó, és termékeny, határja Keresztúri puszta részével nevelkedik, a' helység hegy alatt fekszik,

hires

híres szőlő hegyei igen jó borokat teremnek, aszú szőlő bort is tsinálnak elegendőt, bővelkedik marhával, juhokkal, és sertésekkel is.

Kuzman. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felső Lendvának szomszédságában, és annak filiája, határja hegyes, földgye sovány, réttye tsekély.

Kuzmicz. Tót falu Nyitya Várm. földes Ura Gróf Traun Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Jáczhoz nem meszsze, és annak filiája, legelője szoross, földye réttye jó.

Kuzmina. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Patkanótzhoz ½ mértföldnyire, sovány határja dombos, tengerit termő, szőlő hegyei, makkaló erdei vagynak, Munkátshoz fekszik 1½ mértföldnyire.

Kuzuhócz. Tót falu Sáros Várm. lakosai katolikusok, réttye középszerű, legelője elég, fája van, földgyei néhol soványak.

Kükecs. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Szapáry, Inkey, és több Uraságok; lakosai katolikusok, fekszik Kantsóczhoz nem meszsze, mellynek filiája, egyéb javai vannak, de földgye selejtes.

Kükömezö. Elegyes falu Sáros Várm. földes Urai Kükemezei, és több Uraságok, lakosai leg inkább evangelikusok, és kevés katolikusok, fekszik Karácson Mezőnek szomszédságában, mellynek filiája, határja jó termékenységű, fája mind a' kétféle van, réttyei, legelője is jó; piatzozása Bártfán, és Eperjesen.

Küllö. Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Keresztúrhoz nem meszsze, és annak filiája, Sopróntól 1⅜ mértföldnyire, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős, szőleje nints.

Küpsincz. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Szapáry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tiszinához nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Kürt. Szabad puszta Heves Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, fekszik Derecskéhez, és Ballához közel, határja többnyire erdőkből áll.

KÜRT, *Faj Kürt.* Magyar falu Bars Várm. földes Ura Kürti Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik a' Verebélyi járáshan, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék.

KÜRT. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Perbetéhez 1 mértföldnyire, legelôje van, réttye néhol tsekélyes, szôlö hegye termô, és jó borokat terem.

KÜRT. *Tisza Kürt.* Magyar falu Heves Várm. földes Ura Stöszel Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Czibakházához közel, és annak filiája, határjában szôleje, legelôje van, nádgya, sássa, fája elég, földgye homokos, piatzozása távól, legelôjit a' vizek járják néha.

KÜRT. Tót falu Nográd Várm. földes Ura B. Hellenbach Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Kállóhoz nem meszsze, és annak filiája, határja hasonló Alsó Bogdányéhoz.

KÜRT. Szabad puszta Nográd Várm. földes Ura B. Prónay Uraság, fekszik Nézsának szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerû.

KÜRT. *Nemes, és Puszta Kürt.* Két tót falu Nyitra Várm. Puszta Kürtnek földes Urai G. Eszterházy, és G. Sándor Uraságok, Nemes Kürtnek pedig több Urak, lakosai katolikusok, fekszenek Udvarnokhoz nem meszsze, Nyitrához két mértföldnyire, határbéli földgyeik termékenyek, boraik jók, más vagyonnyaik is vagynak.

KÜRT. *és Hidas Kürt.* Két magyar falu Posony Várm. Kürtnek földes Urai G. Pálfy, és több Uraságok, melly fekszik Vásárúthoz egy órányira, Nagy Udvarnakhoz, és Enyedhez pedig közelebb, határja tiszta rozst terem, réttye, legelôje, 's kevés erdeje van; Hidas Kürtnek pedig földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik ez Viszkelethez $\frac{1}{4}$ órányira, lakosai katolikusok, határbéli földgyeik jó termékenységûek, két fordúlóra van osztva, réttye, legelôje, fája van, eladásra is alkalmatos módgyok van.

KÜRT. *Nagy Kürt.* A' Jászságban, földes Urai több Urak, Kisérnek filiája.

* KÜRT. *Tisza Kürt:* Magyar falu Borsod Várm. földes Ura az Egri Püspökség, lako-

lakosai katolikusok, és más félék, határja jól termő.

KÜRTÖS. *Kis, és Nagy-Kürtös.* Elegyes tót faluk Nógrád Várm. Kis Kürtösnek földes Urai G. Sándor, és több Uraságok, fekszik ez Szklabinyához közel, és annak filiája, Nágy Kürtösnek pedig földes Urai Csemniczky, és több Uraságok, fekszik ez Alsó Palojtához közel, és annak filiája, lakosai katolikusok, határbéli földgyeik néhol soványasak, vagyonnyai meglehetősek.

KÜRTÖS. Szabad puszta Szala Várm. földes Urai Takács, és több Uraságok, fekszik Szent Baláshoz nem meszsze, és annak filiája.

KÜRTÖS. Szabad puszta Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Fajszhoz nem meszsze, mellynek filiája.

KVACSÁN. Tót falu Liptó Várm. földes Ura Dvornikovits Uraság, lakosai katolikusok, legelője elég, fája tűzre, és épületre van, határjának $\frac{3}{4}$ része soványas, a' hegyek miatt, és néhol nehéz mivelésű.

KVACSÁN. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura Rolly Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Szedliczéhez nem meszsze, mellynek filiája, réttye, legelője van, piatzozása sints meszsze, de határja soványas.

KVAKÓCZ. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Jekelfalusy Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Varannóhoz, Hanusfalvához is egy egy órányira, hegyes határja 3 nyomásbéli, zabot, és gabonát terem, erdeje bikkes, szőleje nints, rétek nélkül is szűkölködik, piatza Hanusfalván, és Varannón.

KVASSO. *Nemes Kvassó.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Kvassay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág Beszterczének szomszédságában, mellynek filiája, határjában réttye, legelője, fája van; de földgye soványas.

L.

LÁB. Tót falu Posony Vármegy. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik lapályos helyen, határja közép termékenységű, terem rozsot, zabot, és kendert, legelője meg lehetős, réttye jó, szőleje nints, erdeje sints, piatzozások Posonyban.

LABATINCZ. Oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara.

LÁBATLAN. Magyar falu Komárom Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Nyerges Újfalunak szomszédságában, és annak filiája, legelője van, szőlei számosak, és jó borokat teremnek.

LABD. Szabad puszta, és szőlö hegy Szala Vármegy.

LÁBOD. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai egy két katolikusokon kivül, mind reformátusok, fekszik Csokonyától ½ mértföldnyire, leg inkább szarvas marháknak nevelésekben foglalatoskodnak a' lakosok; vannak malmai is, *Rinnya* vizén, mellyet a' földes Uraság, egyenes árkokba igyekezik szoríttatni, 's az által az egész vidéknek hasznára lenni, réttyei, és erdeji jók, és számosak.

LABORCZ. *Mező Laborcz.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáki Uraság, lakosai ó hitüek, fekszik Szttopkónak, és Kraszni Brodnak szomszédságában, hegyes határja két nyomásbéli, zabot, kevés tatárkát, és krompélyt terem, erdeje van, szőlő nélkül szükölködik, piatza Sztropkón.

LABOREZ VOLYA. *Volya* név alatt.

LABS. *Alsó, és Felső Labs.* Két falu Szepes Várm. földes Uraik több Urak, lakosaik katolikusok, és ó hitüek, fekszenek Ófaluhoz (*Altendorff*) egy mértföldnyire, földgyeik, ha jól trágyáztatnak, a' rozsot meg termik, legelője van.

LABSÁNKA. Tót falu Szepes Várm. földes Ura B. Palocsay Uraság, lakosai katolikusok, 's másfélék, felső Labsnak szomszédságában, mellynek filiája, határja ollyan mint Repiskóé.

LACZA. Magyár falu Zemplén Várm. földes Ura G. és B. Sennyei, 's több Uraságok is, lakosai reformátusok, fekszik a' Tarkányi járás

rásban, agyagos, és homokos földgye mindent meg terem, szénája jó, erdője is van.

Laczfalu. *Sisest.* Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura a' Kir. N. Bányai hivatal; lakosai ó hitűek, fekszik Felső Bányához 2 órányira, mellynek filiája, határja sovány, köves, és dombos, fuharozással, és kézi munkával élnek lakosai, fája, szőleje nints, piatzaN. és F. Bányán van.

Laczfalva. Tótfalu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és kevés ó hitűek, fekszik Homonnához $\frac{3}{4}$, Haszinához $\frac{1}{2}$ órányira, határja három nyomásbéli, gabonát, és zabot terem, árpát, búzát középszerűen, réttye kevés, legelője sauk.

Laczháza. Magyar szabad Helység, a' Kis Kúnságban, nevezetéről úgy vélekednek, hogy IV. László Király a' Kunokkal ott szokott mulatni, mint hogy a' Duna mellett szép ligetes erdeje vagyon, és így a' nyári mulató Kastélya, Laczkó Házának mondatott, lakosai reformátusok, fekszik a' Kis Kún kerületnek éppen az felső tsúcsán, a' Duna mellett, egy nyomásbéli földgye szűk, 1742dikben a' Dunának gyakorta való ki öntései miatt kéntelenittettek régi lakó helyeiket el adni, melly régi falu hely, kendert, kukoritzát, 's a' t. terem, egy nyomás földgye mindent bőven terem, hanem széna nélkül szűkölködik, piatzok Pesten 5 mértföldnyire, Postája is vagyon.

Laczisdorf. Német falu Vas Várm. lakósai katolikusok, földgye melly síkon fekszik meg lehetős, réttye jó, fája mind a' két féle van.

Laczkó. Tót falu Hont Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Lietavának szomszédságában, mellynek filiája, a' Bozóki Uradalomhoz tartozik, határjában, melly három vetőre van osztva, jól terem zab, rozs, borsó, pohánka, réttye, és erdeje kevés, szőlő hegye nints.

Laczkófalva. Elegyes falu Szepes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakósai katolikusok, fekszik Gnazdának, és Alsó Ruzbachnak szomszédságában, határja meg lehetős.

Laczkova. Falu Szepes Várm. lakosai katolikusok, határja közép termékenységű, legelője, és mind a' két féle fája van.

LACZUNÁS. Oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többen ó hitűek, határja középszerű.

LACSKA. *Új Lacska.* Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához egy jó mértföldnyire, határja jól termő, vagyonyainak eladásokra jó módgyok van.

LACSNO. Tót falu Sáros Vármegyében.

LÁD. *Sajó, és Szendrő Ládd.* Két magyar falu Borsod Várm. Sajó Ládnak földes Ura, a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Paulinus Atyáknak birtokok vala, 's jeles épületeikkel ékesítették, Klastroma Czudár familiától építtetett Sajó, és Bársonyos vizek között; Szendrő Ládnak pedig földes Ura Schuller Uraság, lakosai katolikusok, és kevés ó hitűek, fekszenek Miskóltzhoz más fél mértföldnyire, határjai középszerűek, néhol jól termők, Sajó Ládnak, fája mind a' két féle van, malma helyben.

LÁD. *Magyar Ládd.* Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Czinderi Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Hedrahelyhez $\frac{2}{4}$, d. Német Lád épen mellette van, n. kel. Becz $1\frac{1}{8}$, n. ny. Homok Sz. Györgyhöz 1 órányira, határja három nyomásbéli, rozsot leg inkább, egyebet középszerűen terem, földgye agyagos, és homokos, erdeje van, szőleje sovány bort terem, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

LÁD. *Német Ládd.* Német falu Somogy Várm. földes Ura Czindery Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Magyar Lád mellett, d Czegléd, n. k. Patosfa $\frac{2}{4}$, és r. ny. Homok Sz. Györgyhöz 1 órányira, határja három nyomásbéli, búzát, rozsot, krompélyt, és dohányt terem, egyebet pedig középszerűen, földgye hegyes, agyagos, a' n. ny. része homokos, erdeje jó, szőleje elég van, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

LÁDA. Tót falu Sáros Vármegy. földes Ura Kapi Uraság, lakosai többen evangelikusok, fekszik Kapinak szomszédságában, és annak filiája, határja jó gahonát terem, fája van, legelője is elég.

LADAMÉR. Magyar falu Győr Várm. földes Ura G. Viczay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zámolynak, és Dunaszegnek szomszédságában, Győrhöz, Héderváthoz is 1 és $\frac{1}{4}$ mértföldnyire,

nyire, dombos, követses földgye két nyomásbéli, erdője somos, hozzá közel van a' Ladaméri tó, bővelkedik szártsákkal, és náddal.

LADÁNY, Magyar, és német falu Fejér Várm. földes Ura G. Smideg Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik n. k. Kis Keszihez $\frac{1}{4}$, d, Polgárdihoz 1, n. ny. Ősihez $\frac{1}{2}$, é. Inotához is 1 órányira, földgye 3 nyomásbéli, búzát, rozsot, és zabot terem jó földgye, melly lapos, és dombos is, szénával bővelkedik, piatza Fejérváron.

LADÁNY: Magyar szabad Helység a' Jászságban, nevezetét vette a' mint a' lakosok tartyák, a' láda névtől, mivel a' régi petsétyében láda tzímer is láttatik lenni metzve, lakosai katolikusok, fekszik nem meszsze a' Tiszából ki jövő Miller Foghoz, Jász Apátitól n. k. 2 mértföldnyire, határja két nyomásbéli földgye fekete, és termékeny, tiszta búzát leg inkább terem, szénát középszerűen, keresettyek búzából, marháhól, és júh tartásból, szűkölködik fa, vízi malom, és szőlők nélkül, piatzozások Pesten, Egerben, Ketskeméten, Miskolczon, Tokajban, Miller Fokja, ár vizek idején hallal bővelkedik, mellynek áradásai miatt károkat is szenyvednek, meg gátolására körös körül annyi töltéseket tartanak, hogy leg alább 2 mértföldnyi hosszaságot tészen.

LADANYA. Elegyes falu Torontal Várm. fekszik Zombornak szomszédságában, és annak filiája, határja jól termő.

LADÁNY. *Püspök Ladány, Örmező Ladány, és Tisza Ladány*, Magyar faluk Szabolcs Várm. P. Ladánynak, földes Ura a' K. Kam, fekszenek Kaba, Bárand, Udvari, és Nádudvarnak szomszédságában, Örmező Ladánynak földes Ura Vay, és több Uraságok, fekszik Kapocs Apátihoz nem messze, és annak filiája, Tisza Ladánynak pedig földes Ura a' K. Kamara, ez fekszik Tartosnak szomszédságában, és annak filiája, lakosai katolikusok, és többen reformátusok. Püspök Ladány *Karacs Ferentz* Úrnak szűletése helye, a' ki a' földképeknek metszése által, magának jeles érdemet, és szép nevet szerzett. Határbéli földgyeik jó termékenységűek, dohánnya kiváltképen híres, vagyonyaik jelesek, és külömbfélék.

LADAMÉR. *vagy Ladomér.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai többen ó hitűek, fekszik Duplinnak szomszédságában, mellynek filiája, földgyének fele termékeny, fája van tűzre, és legelője is, mellyen számos marhákat szaporítanak.

LADHÁZA. Magyar és tót falu Borsod Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Emődnek szomszédságában, mellynek filiája, földgyének egy része termékeny, piatzozása Miskólczon közel.

LADISKÓCZ. *Alsó, és Felső Ladiskócz.* Két tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Vandernót Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek Szopkóczhoz nem meszsze, hegyes, és agyagos határjaik 3 nyomásbéliek, zabot, és krompélyt teremnek leg inkább, piatzok Homónnán van.

LADNÓCZ. Magyar falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky, és több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik S. a. Újhelyhez $1\frac{1}{2}$ órányira, a' Bodrog partyán egy része, másika pedig hegy oldalban, 's szem látomást költekeznek a' Bodrog partyán lévők, a' hegy oldalra lakni, Bodrognak kártékony özönei miatt, két nyomásbéli határjának egyik része lapos, vizenyős, mivel Bodrog vize egészen meg keríti, földgye jó, 's minden veteményt meg terem, erdőjök középszerű, kevés rétye jól szénát terem, mész kővel bővelkedvén, többnyire mész égetésből élnek lakosai, bora meglehetős.

LADNO. *Kis Ladno.* Bars Várm. földes Ura a' Selymetzi Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Jálnához, mellynek filiája, nem meszsze.

LADOMÁNY. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura Döri Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kakasdhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jól termő.

LADOMÉR. Magyar falu Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Viszkához közel, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

LADOMÉR *Győr, vagy Ladomér* név alatt.

LADOMÉR. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Vladár Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik n. ny. Kolonicza, n. k. Mihajlóhoz is $\frac{1}{2}$ órányira. Hegyes, kavitsos, sovány

vány agyagos földgye két nyomásbéli, zabot leg inkább, középszerűen pedig árpát, kölest, tatárkát, és krompélyt terem, erdeje van, legelővel bővelkedik, piatza Ungváron, és Homonnán.

LADONY. *Nemes Ladony, Pór Ladony.* Két magyar falu Sopron Várm. Nemes Ladonynak földes Urai több Uraságok, Pór Ladonynak pedig G. Niczky Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszenek Sopróntól N. Ládony $4\frac{7}{8}$, a' másik $5\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határbéli földgyeik soványak, szőlejek, 's erdejek nints.

LADNA. *Kis, és Nagy Ladna.* Két falu Sáros Várm. földes Urai mind a' kettőnek Kassa Városa, lakosaik katolikusok, és másfélék, fekszenek Kassához egy mértföldnyire, földgyeik nagyobb részént jók, réttyeik kétszer kaszáltatnak, legelőjök, fájok elegendő van.

LAGENDORF. Német, és horvát falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Baromhoz 1 mértföldnyire, határja közép termékenységű.

LAGERSDORF. Bánátbéli falu, fekszik Új Palánkához $\frac{1}{4}$ mértföldnyire.

LAGMACZ. Magyar falu Zemplén Várm. földes Ura Almási Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Czékének szomszédságában, mellynek filiája, határja minden féle veteményt meg terem, réttyei alkalmatosak, legelője elég, fája, szőleje van, piatzozása Újhelyben.

LAGNO. *Legenau, Legnano.* Orosz falu Sáros Várm. lakosai többen ó hitűek, fekszik Palocsának somszédságában, és annak filiája, határja meg lehetős.

LAJOS. Szabad puszta a' Jászságban, fekszik Kecskemét mellett, mellynek filiája, a' Jászoknak birtokok.

LAJOSFALU. Lásd *Lajtafalu* név alatt.

LAJOSFALV. *Lajsov.* Magyar falu Nyitra Várm. földes Ura Gilányi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Egerszeghez nem messze, mellynek filiája, földgye, réttye jó, legelője elég, piatza, malma mint Pereszlénynek, de fája tűzre kevés van.

LAJTAFALV. *Patz Neusiedl.* Elegyes horvát mezö Város Mosony Várm. földes Ura mostan G. Andrásy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Posonyhoz 3, Ausztriaibéli Prukhoz $1\frac{1}{2}$ órányira, a' Nizsidéri

zsideri járásban, határja három nyomásbéli, rozsot, zabot középszerûen, búzát, árpát, és hajdinát silányan terem, határja nagyobb részént dombos, földgye veres, követses, van kis tölgyes erdeje, és a' Lajta mentében fûzesse, réttye, mezeje tsekély, piatzok Bétsben, vagy más Ausztrai Városokban.

LAJVÉR Szabad puszta Tolna Várm. fekszik Bataszéknek szomszédságában, és annak filiája.

LAK. Német falu Baranya Várm. földes Ura a' Pétsi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik egy hoszszas völgyben, Pécs Váradtól, mint Mohácstól $2\frac{1}{2}$ órányira, vagyon régi Templomjok, valamennyire a' helytől épült, Határja 3 nyomásbéli, földgyei, szôleji jó termésûek, boraikat Báján, és Szakolczán adgyák el, erdeje is szép.

LAK. Szabad puszta Heves Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, fekszik Derecskéhez, és Ballához közel, nagyobb részént erdôkböl áll.

LAK. Elegyes falu Borsod Várm. földes Urai Bazsó, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Felsô Vadásznak szomszédságában, és annak filiája, legelôje elég, és fája mind a' két féle, de földgye néhol sovány.

LAK. Falu Vas Várm. földes Ura Barthodeczky Uraság, és mások, lakosai külömbfélék, fekszik Nitzhez nem meszsze, határja néhol sovány, de más javai vannak.

LAK. *Tót Lak.* Elegyes falu Vas Várm földes Urai G. Szapáry, és G. Batthyáni Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kancsótzhoz nem meszsze, 's ennek filiája, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs.

LAK. *Magyar Lak.* Vas Várm. földes Ura a' Csisztertzita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Kéthelyhez nem meszsze, határja, 's vagyonnyai is középszerûek.

LAK. *Német Lak.* Vas Várm. földes Urai a' Szent Gothárdi Csisztertzita Szerzetbéli Atyák, fekszik Nagyfalvához nem meszsze, mellyhez határja is hasonlító.

LAL. *Nemes Lak.* Magyar falu Komárom Várm. földes Ura G. Zichi, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, többen reformátusok, fekszik Komáromhoz más fél mértföld-

földnyire, határja jól termô, vagyonnyaik külömbfélék.

LAK. *Nagy Lak.* Elegyes falu Csanád Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Csanádhoz 1 mértföldnyire, határja jól termô.

LAK. Magyar falu Pest Várm. földes Ura a' Kalocsai Érsek, lakosai katolikusok, fekszik Kalocsához $1\frac{1}{2}$, Patajhoz 1 mértföldnyire, határja három nyomásbéli, agyagos, laposas fekete földgye tiszta, és kétszeres búzát, zabot is középszerûen terem, szénája, nádgya van, szôleje nints, fája is van, termését a' Dunán kereskedô hajókra adgyák el.

LAK. Magyar falu Szala Várm. földes Urai Hertelendi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Szántódnak szomszédságában, mellynek filiája, Milleiegyházszegtôl sem messze, határja jól termô.

LAK. *Öreg Lak.* Magyar, és sokacz falu Somogy Vármegy. földes Ura Fekete Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Somogyvárhoz mint egy fél mértföldnyire, Lengyel Tótfhoz egy órányira, határja két nyomásbéli, búzát, rozsot középszerûen terem, erdeje, és szôleje van, bozótos rétekkel bôvelkedik.

LAK. *Szölös Kis Lak.* Magyar falu Somogy Várm. földes Urai Jankovits, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Boglár, Tót Gyugyhoz $\frac{3}{4}$, Györökhöz $\frac{1}{4}$ órányira, határja három nyomásbéli, földgye fekete homokos, terem búzát, rozsot, zabot, kukoritzát, erdeje, szôleje kevés van, réttye, és malma meg lehetôs, legelô nélkül szûkölködik, piatza Kanizsán van.

LAK. *Kis Lak.* Magyar falu Somogy Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Balásboz nem messze, és annak filiája, Kaposvárhoz is közel, hegyes, agyagos földgye három nyomásbéli, rozsot leg inkább terem, erdeje szôleje vagyon.

LAK. *Mezô Lak.* Nagy magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik n. k. Békáshoz $\frac{1}{4}$ órányira, földgye termékeny, legelôje elég, réttyei jók, erdôje nints, piatzozása Pápán közel.

LAK. *Két tornyú Lak.* A' K. betûben.

LAK.

LAK. Szabad puszta Heves Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, Deretskével, és Ballával határos.

LAKA. *Kis Laka.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspökség, lakosai ó kitűek, fekszik Belényeshez 5 mértföldnyire, határjának fele hegyes, fele tér hely, erdeje van, piatza Váradon, és Belényesen.

LAKAFA. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthányi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Beczhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, mellyhez határja is hasonlító.

LAKACSI. *Lahasovce.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához más fél mértföldnyire, határja jól termő, vagyonnyai külömbfélék.

LAKART. Orosz falu Ungvár Várm. az Ungvári Uradalomban, lakosai többen ó hitűek, fekszik Jenke, és Örnek szomszédságokban, határja jó termékenységű, vagyonnyai jelesek, és külömbfélek, el adásra módgyok van.

LAKATYA. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

LAKCSA. Elegyes falu Somogy Vármegyében.

LAKENBACK. Német, és zsidó falu Somogy Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, a' kinek Várával díszesíttetik, mellyhez jeles kert is készíttetett, lakosai katolikusok, és zsidók, fekszik Riczingnek szomszédságában, és annak filiája, határja sovány, szőlleje nints, réttye kevés, erdeje sok, a' zsidóknak zsinagógájok van itten.

LAKENDORF. Horvát falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Loknak szomszédságában, mellynek filiája, határja sovány, szőleje nints, réttye, 's erdeje kevés, mész égető helye van, Sopronhoz $1\frac{5}{8}$ mértföldnyire fekszik.

LAKHEGY. Szabad puszta Vas Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Egervárnak szomszédságában, mellynek filiája.

LAKUCSA. Horvát falu Somogy Várm. földes Ura a' Szent Jakabi Apáturság, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Dráva Szent Mártonyhoz 1, Drávafokhoz $1\frac{1}{2}$, Borbáshoz $\frac{3}{4}$, és Tót Újfaluhoz is $\frac{3}{4}$ órányira, Szigetvárhoz $2\frac{1}{2}$, Pécshez pedig 4 mértföldnyire, határja három nyomásbéli, rozsot terem leg inkább, és kukoritzát

ritzát, a' földgye lapályos, rész szerént agyagos, rész szerént pedig homokos, erdeje elég van, szőleje nints, legelővel bővelkedik, martha el adásból pénzt szereznek a' Babolcsai, és Istvándi vásárokon.

LAKOS, *Cserta, Lendva, és Kis Lakos.* Három magyar faluk Szala Várm. földes Ura mind a' háromnak H. Eszterházy Uraság, lakosaik katolikusok, és más félék, fekszenek Cserta Lakos Pákához közel, mellynek filiája, Lendva Lakos Szécsi Szigetnek szomszédságában, és annak filiája, határbéli földgyei középszerűek, Kis Lakosnak nem igen termékenyek, szőlejek van, boraikat jó móddal el adgyák, más keresettyek is van.

LAKSZÁR ÚJFALU. Az Ú. betűben.

LALASINCZ. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Maros vize mellett, Batta, és Zabalcsal határos, határja négy nyomásbéli, a' Maros mellett térséges, bellyebb pedig egészen hegyes, és kőves, többnyire kukoritzát terem, erdeje jó, szőleje nints.

LALINCZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Divinkának szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységű, lakosai kézi szerszámokat is készítenek.

LALITY. Elegyes rátz falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Keresztúrtól 3100, Bácstól pedig 10000 bétsi ölnyire, határbéli fekete földgye három nyomásbéli, jó, réttye egyszer kaszáltatik, legelője nem épen elég, szőlei tsekélyek, pénzt szereznek gabona, és marka árúlásból, piatzozása Újvidéken, erdeje, nádgya nints.

LÁM. *Alsó, és Felső Lám.* Két tót falu Hont Várm. Alsónak földes Ura G. Balassa, és G. Zichy Uraságok, fekszik Felső Lám tövében, és annak filiája, Felsőnek pedig földes Urai több Uraságok, ez fekszik Szuhánynak szomszédságában, lakosaik evangelikusok, szőlő hegyeik nintsenek, réttyei is kevesek, legelőjök elég, fájok, és azzal való kereskedések van, felső Lámnak már erdeje nagyon el pusztúlt.

LÁM. *Nagy Lám.* Tótfalu Nográd Várm. fekszik Felső Tiszovnyiknak szom-

széd-

szédságában, és annak filiája, földgye közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs.

LAMACS. *Plamenau* horvát falu Posony Várm. földes Ura Posony Városa, lakosai katolikusok fekszik hegyek között, van szôleje, réttye nints, erdeje is van, határja középszerû, terem rozsot, zabot, más javai is középszerûek, piatzozaPosonyban.

LÁNCZ. *Alsó, Felsö, és Közép Láncz* Három magyar falu Abaúj Várm. földesUraik Lánczy és több Urak, lakosaik katolikusok, és reformátusok, fekszenek Kanyapta vizéhez közel, Kasához mintegy más fél mértföldnyire, földgyeik jók, $\frac{2}{3}$ része soványas, fájok van, réttyeik, legelôjök sem épen elég.

LANCSÁR. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdödy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág Újhelyhez harmadfél mértföldnyire, határja ollyan mint Lapassónak.

LANCSUK. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, lakosai katolikusok, és ó hitüek, fekszik Mohácshoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja három nyomásbéli, a' gabona termésre igen alkalmatos, szôleji jó borokat teremnek, mellyeket Péter Váradig le szoktak szállítani, erdeiben az Uraságnak vadas kertye vagyon, Bányáiban pedig jó épületi kövek ásattatnak.

LANDOK. Tót falu Szepes Várm. földes Ura B. Palocsay Uraság lakosai katolikusok, fekszik Kézsmárktól tsak egy mértföldnyire, Ispotállya is vagyon, határjában legelôje elég, de más javai selejtesek.

LANDOR. *Belsô, és Külsô Landor.* Két szabad puszták Komárom Várm. földes Urai az Esztergomi Érsekség, fekszenek O Galyának szomszédságában, mellynek filiáji.

LANDERGÓCZ. Szabad puszta Posony Várm. földes Urai több nemesek, lakosai magyarok, és katolikusok, szántó földgye tiszta rozsot terem, erdeje, réttye, legelôje kevés, Somorján van piatzozása.

LÁNG. *Nagy, és Kis Láng.* Két szabad puszták Fejér Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, a' kinekNagyLányon Kastéllya van, fekszenek Saponya mellett, határja terem buzát, tavaszit, sár réttye mellett szénája is elég terem, Kis Lángnak, erdeje, szôleje, nádgya nints, piatza Adonyban, és Veszpsémben.

LAN-

LANGEK. *vagy Landek.* Elegyes falu Vas Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lockenhauznak szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító, földgyeit az áradások járják.

LANGCZEIL. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai H. és G. Batthyáni Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Német Újvárnak szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

LANGENFELD. Bánátbéli falu Temes Várm. 1725dikben Juniusbn, telepíttetének ide a' svábok, és azólta jól szaporodnak, határja jól termő.

LANSITZ. *Cseklész* név alatt.

LANZSER. *Landzé.* Mezö Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lamats, és Tsászárfalunak szomszédságában, Sopronhoz $3\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Ausztriának, és Vas Vármegyének szélénél, határja meglehetös, vagyonnyai nem nevezetesek, szöleje nints, réttye kevés, el adásra jó módgyok van. Híres Klastrom vólt itten, a' hegy tetején; és az alatt árokkal, és kettös kőfallal kerített Vár.

LANKÓCZ. Szabad-puszta Somogy Várm. földes Ura G. Niczky Uraság.

LAPAFÖ. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura Horvát Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nakhoz nem meszsze, és annak filiája, határja a' természetnek ssép javaival bövelkedik.

LAPAJ. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura a' Veszprémi Püspökség, fekszik Mernyének szomszédságában, és annak filiája.

LAPANCSA. Német falu Baranya Várm. lakosai katolikusok, fekszik Német Maroknak szomszédságában, és annak filiája, itt Posta is vagyon, szántó földgyeik kevesek úgyan, de kétszeres búzát, és rozsot jól teremnek.

LAPAS. *vagy Lámpds, Kis, és Nagy Lapas.* Két elegyes tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, Kis Lapas, Nagy Lapasnak filiája, fekszenek Nyitrához egy mértföldnyire, határbéli földgyeik közép termékenységüek, egyéb javaik ollyanok mint Családé.

* LAPINTO. *vagy Lapnitó.* Nógrád Várm. földes Ura Mócsári Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Karancs Ke-

Keszihez nem meszsze, 's ennek filiája, határja középszerû.

LAPISPATAKA. Elegyes falu Sáros Várm. földes Urai Lapispataki, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Tartza vize mellett, határja jó, gabonát is bôven terem, réttye kétszer kaszáltatik, legelôje, erdeje is elég van.

LAPOD. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság.

LAPOS BÁNYA. Szatmár Várm. a' B. betûben.

LAPOSFALVA. *Labuhok.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Magyar Raszlavitzának szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

LAPS. *Alsó és Felsô Laps.* Két falu Szepes Vármegy.

LAPSINA. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Mártonnak szomszédságában, és annak filiája, határjá is hozzá hasonlító.

LAPUSNIK. Oláh falu Krasó Várm. földes Ura, a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Bára, Dobrest, és Kladova helységek között, határja 4 nyomásbéli, egészen hegyes, tsupán kukoritzát terem, erdeje van, szôleje nints.

LASK. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmai Uraság, lakosai katolikusok, 's másfelék, fekszik, Pazditshoz $\frac{1}{2}$ Vásárhelyhez is $\frac{1}{2}$ órányira, térséggel egyeles dombos határja, három nyomásbéli, búzát, gabonát, zabot, árpát, és tengerit is terem, erdeje, szôleje, és malma nints, piatza N. Mihályon.

LASKOFALU. Magyar falu Baranya Várm. a' Belyei Uradalomloz tartozandó, lakosai reformatusok, fekszik a' Baranyavári járásban, Eszék Várához $1\frac{1}{2}$ órányira, Hertzeg Szôlôsnek, és Darótznak szomszédságában, határja nagy térségû, melly három nyomásbéli, fekete földgye szép búzát terem, kukoritzát, zabot is, erdeje, legelôje bôven, sok marhát, és sertést tartanak, piatzok Eszéken, számos halászó tavai, 's viza fogó tanyái is vagynak.

LASKOD. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura Jármy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Tashoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó búzát terem,

terem, fája mind a' két féle van, réttye tágas.

Laszczo. Tót falu Sáros Várm. földes Urai Dezsôfi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nyérjesnek szomszédságában, Tapoly vize mellett, határja rész szerént hegyes, de réttye termô, legelôje, fája is vagyon.

Laszka. *Lazani.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura Szinyei Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Szinyének szomszédságában, mellynek filiája, földgye jó, de egy része nehezebben miveltetik, réttye hasznos, legelôje elég, fája mind a' két féle van.

Laszkár. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Berényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Novákoknak szomszédságában, és annak filiája, legelôje elég, réttye jó, gyûmöltsök sok terem, malma helyben, piatzozása Bajmóczon, és Privigyén.

Laszkár. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Révai Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Kis Szoczóczhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye termékeny, réttye jó, piatzozása Mosóczon, fája mind a' két féle van a' Blatniczai erdôkben.

László. *Alsó, és Felsô. Ldszló.* Két német falu Sopron Várm. földes Ura mind a' kettônek H. Eszterházi Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszenek Sopronhoz 3 $\frac{4}{8}$ mértföldnyire, Kôszöghöz $\frac{7}{8}$, és $\frac{5}{8}$ mértföldnyire, határbéli földgyeik közép termékenységûek, borok kevés, réttyeik, legelôjök meg lehetôs, Felsô Lászlóban, sok fazékas van.

Lászlófalva. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Kiszely, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kápolnához közel, Sajó Sz. Péternek szomszédságában, és annak filiája, földgyei jók, Miskólczi piatzozása 1 mértföldnyire van, legelôje elég, és jó borokat termô szôlô hegyei vannak.

Lászlófalva. *vagy Ldszfalva.* Elegyes tót falu Túrócz Várm. magyar Nemesek is laknak benne, földes Urai Velics, és Ördög Uraságok, lakosai evangelikusok, fekszik Tót Prónához 1 órányira, határja termékeny, erdeje elég, a' helység mellett egy dombon vagyon egy régi Templom, de már le omlott félben van, vagynak benne egynehány szép házak is, vagyonnyai-

kat, 's fözelékjeket is el árúllyák Mosóczon fél órányira.

Lászlófalva. Szabad puszta Gömör Várm. Méhi helységnek éppen a' tövében van, réttyei, 's földgye is különösen jók, Szatmári, Király, és, Sz. Miklósi Urak bírják.

Laszonag. Szabad puszta Szala Várm. földes Ura Inkey Uraság, fekszik Pálinnak szomszédságában, és annak filiája.

Lasztócz. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai Kazinczy, és több Urak, lakosai elegyesek, fekszik Mihályi, és Izsép Kászmérnak szomszédságában, hegyes, völgyes határja három nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdeje kevés, szőleje nints, rét nélkül szűkölködik, piatza Kassán, vagy Újhelyben.

Lasztomér. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Laborcza vizének partyán, Nagy Mihály Városához $\frac{1}{2}$, Szelepkához 1 órányira, térséges határja három nyomásbéli, földgye fekete agyagos, és homokos, terem leg inkább búzát, gabonát, és tengerit, árpát, és zabot középszerűen, erdeje, szőleje nints, piatza Nagy Mihályon.

Lasztonya. Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Pákának szomszédságában, mellynek filiája, határja hegyes, és sovány, szőjele meg lehetős borokat terem.

Latkócz. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai Latkóczy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Viszotsánnak szomszédságában, mellynek filiája, határja sovány.

*Latobár. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

Latortelek. Szabad puszta Szabolcs Vármegy.

Latránfalva. Szabad puszta Gömör Várm. Zádorfalva helységgel határos, középszerű földekből, kevés rétekből, 's nagy erdőkből áll, 's Ragályi, és más Uraságok bírják.

Latrány. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Marczalitól 6, Túr, és Tót Gyúgyhoz $\frac{1}{2}$ órányira, három nyomásbéli határjában, földgye homokos, hegyes, vizenyős, terem

rem kukoritzát, rozsot, hajdinát, szőleje elég nagy, erdeje igen kevés, legelő nélkül is szükölködik.

LATURKA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többen ó hitűek, határjában jó borkút találtatik.

LAUKA. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai a' Munkátsi Bazilitták, lakosai leg inkább görög katolikusok, fekszik Nagy Lohonak szomszédságában, és annak filiája, Munkácson vagyon piatzozása, melly tsak egy órányira fekszik tőle, fája tűzre, és szőleji is vannak, de szántó földgye tsekély, 's kaszállója szük.

LAUKO. Kis tót falu Árva Várm. földes Ura Kubinyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Árva vize partyán, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős.

LAURETOM. *Lórétom* név alatt.

LÉZ. Oláh falu Arad Vármegy. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik három hegyen, házaik szerte széllyel vannak építve, n. k. Dumbravitzával, d. Csorestyel, n. ny. Szeleszánnyal, é. Déznával határos, határja sovány, kevés búzát, tengerit, és zabot terem, pénzen vett fával, és gyümöltsel kereskednek.

LÁZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Áspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pukovhoz egy mértföldnyire, földgye néhol sovány, réttye, legelője, erdeje tágas, gyümöltsös kertyei jók, keresetre is van módgyok.

LÁZ. Falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Vásárhelyhez nem meszsze, határja közép termékenységű.

LÁZ. *Vámos Láz.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura Baranyi Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Micskének szomszédságában, Terje, Sz. Lázárhoz is közel, lapos határja terem búzát, és tengerit, folyó vize Berettyó, erdeje szőleje van.

LÁZ. *Hosszú Láz.* Elegyes német, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai a' K. Kamara, és többek, lakosai elegyesek fekszik Újhely, 's Kis Bányácskának szomszédságában, térséges határja három nyomásbéli, gabónát, és zabot terem, földgye fekete, és sárga nyirok, erdeje, szőleje nints,

rét nélkûl is szûkölködik, piatza Kassán, és Újhelyben.

LAZÁN. Tót falu Túrócz Várm. az Uritza vizénél, földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Znió Várállyának szomszédságában, és annak filiája, lakosai leg inkább olaj ütôk, határja közép termékenységû, réttye jó, legelôje elég, fája mind a' két féle van.

LAZÁN. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Bajmóczi Prépostság, lakosai katolikusok, fekszik Bajmóczhoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja ollyan mint Dubniczáé.

LÁZÁRI. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik n. k. Vasvárinak, d. Szatmár Németinek szomszédságjokban, határja három nyomásbéli, és termékeny, piatzozása Szatmáron egy órányira, legelôje alkalmatos, fája, száraz malma helyben, réttye az áradások miatt néha sásos, földgyei ha trágyáztatnak elég termékenyek.

LÁZÁRPATAKA. Elegyes falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többen ó hitûek, fekszik Felsô Vereczkének szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

LAZI. Tót falu Liptó Vármegy. földes Ura Gilányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Teplának szomszédságában, mellynek filiája, határja tágas, és termékeny, legelôje van, a' Rozembergi piatztól tsak fél órányira van.

LÁZI. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elôtt a' Sz. Mártoni *Benedictinus* Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Várság, és Táp Szent Miklós között, határja középszerû, földgye termékeny, legelôje jó, erdeje elég, szôlôje alkalmatos.

LÁZI. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura Beniczky Uraság, fekszik Rapnak szomszédságában, mellynek filiája.

LAZISTYE. Tót falu Liptó Várm. földes Ura Okolicsányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Motko Szent Keresztnek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû, fája mind a' két féle van, legelôje elég.

LAZONY. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmai Ura-

Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Bánóczhoz, és Berettyóhoz is ¼ mértföldnyire, búzát, gabonát, zabot, árpát, és tengerit terem, erdejek, szőlejek nints, száraz esztendőben víz nélkül szűkölködik, piatzok N. Mihályon, és belyben is.

LAZÚR. *Miklós Lazúr.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspök, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Magyar Csekének szomszédságában, határja egy nyomásbéli, hegyes, agyagos, sovány a' földgye, középszerűen terem gabonát, erdeje van, piatza Váradon 3 mértföldnyire.

LAZÚR. *Belényes Lazúr.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi egyesültt Püspök, lakosai ó hitűek, fekszik Belényesnek szomszédságában, Körös vize mellett, Nyimoesdhez sem meszsze, határja mindég vettetik, tengerit, búzát, zabot középszerűen terem, kevessé térséges, nagyobbára hegyes, völgyes, soványas a' földgye, erdeje van.

LAZÚR. *Szohedel Lazúr.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi egyesűlt Püspökség, lakosai többnyire ó hitűek, fekszik Rossia, és Kebesdhez ½ órányira, hegyes, köves határjában, a' gabona középszerűen terem, erdeje van, a' havasokon kevés juhokat is tartanak.

LAZUR. *Rebegány Lazur.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura Várady Miskolczy Uraságok, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Venter, és Varasánynak szomszédságában, földgye minden esztendőben vettetik, térséges, és hegyes, völgyes határja, a' gabonára középszerűen termő, erdeje, és ferdő bányája van, mellyben fekete márványt lehet ásni.

LEÁNYFALVA. *Nagy Leányfalva. Lalova.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Kerepeczhecz, vagy Schönbornhoz közel, és annak filiája, szántó földgyei tzágyázás után rozsot, és zabot teremnek, piatzozása Munkácson fél mértföldnyire, legelője, és fája mind a' két féle van elég, szőlők is közel vannak hozzá, a' hol kézi munkával pénzt kereshetnek.

LEÁNYFALU. Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok, fekszik N. Vázsonynak szomszédságá-

ban, és annak filiája, határja két nyomásbéli, mellynek fele igen kôves, fele pedig jó agyag, rozsot leg inkább terem, erdeje van, szôleje nints, réttye, és vize tsekély, vagyon benne egy omladozott épület is.

LEÁNYFALV. Szabad puszta Pest Vármegyében.

LEÁNYKA. Szekcsöi határban lévô hajdani puszta Baranya Várm. mellyen a' szôlôk, rétek, és szántó földek a' Szekcsôi lakosok között vagyon fel osztva.

LEÁNYVÁR. Régi Vár vala Baranya Vármegyében.

LEÁNYVÁR. Német falu Esztergom Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Csólnokhoz nem meszsze, és annak filiája, Csiv, és Doroghoz is közel. Határja igen hegyes, völgyes, mellyért igen tsekélyen terem, réttye is igen kevés, szôleji jók, mellyek jó veres, és fejér borokat teremnek, 's Posony, és Gyôr Vármegyékben szokták el adni; piatzok Esztergomban, erdeje tsekély, nap nyugot felôl való részén határjának 1 fertály órányira vagyon egy szép magos kerek hegyetske, hajdan a' régi Apátzák Várának a' helye, melly hegyen épült szép Váratska neveztetett vólt Leányvárnak.

LÉB. *Löb* név alatt.

LÉBENBRUN. Német falu Vas Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kogelhoz nem meszsze, és annak filiája, fája, és legelôje van, határja hegyes, földgye sovány, réttyei tsekélyek.

LÉBEN. *Leyden.* Magyar falu Moson Várm. földes Ura G. Zichi Uraság, a' kinek fátzán kertye vagyon itten, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Mosonhoz két mértföldnyire, Gyôrhöz $2\frac{1}{2}$ órányira, a' Barátföldi Posta úton épült vendégfogadotól pedig $\frac{1}{4}$ órányira. Nevezetesíti Sz. Jakab Apátúrsága, melly a' 13dik században fundáltatott, ennek szomszédságában egynehány, zsellér házak vannak, hajdan a' Jészus Társáságbéli Gyôri Atyáknak birtokok vala, most a' Tudományi Kintstáré, határja három nyomásbéli, sík, róna, agyagos, homokos a' földgye, ôszit, tavaszit egyenlôen terem, réttye, legelôje térséges, de néka Rapcza vizétôl károsíttatik, erdeje van, piatzok Magyar Óváron, és Ausztriában.

LE-

LEBENYE. Elegyes falu Abaúj Várm. földes Ura a' Mednyánszky Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Hernád vize mellett, határja nem nagy, de jól termő.

LEBÚJ. Szabad puszsa Veszprém Vármegyében.

LEBS. *Alsó Lebs.* Elegyes falu Szepes Vármegyében.

LECHNICZA. Tót falu Szepes Várm földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt az ottan vólt *Camaldulensis* Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, fekszik Bélához más fél mértföldnyire, legelője, és mind a' két féle fája van, határja leg inkább tavaszi vetést terem.

LECZFALVA. *Leçsovicza.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Nagy Bresztónak szomszédságában, mellynek filiája, határja ollyan mint Csalánfalváé.

LECSERD. Elegyes falu Sáros Várm. lakosai katolikusok, és más félék, határja jó, réttye kétszer kaszáltatik, legelője elég, fája mind a' két féle van.

LEDECZ. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fát tűzre, és épületre könnyű móddal szerezhetnek, szőlei, és gyümöltsösei jók, réttyei meg lehetősek.

LEDECZ. *Ladicze.* Magyar falu Nyitra Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Aranyos Maróthoz 1 mértföldnyire, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, piatza Nyitrán.

LEDECZ. Magyar falu Sopron Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Horpácsnak szomszédságában, és annak filiája, Sopronról $3\frac{2}{8}$ mértföldnyire, határja sovány, szőleje nints, erdeje van.

LEDECZ. *Ladicze.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, és mások, a' kinek épületeikkel díszesíttetik, lakosai katolikusok, és másfélék is, fekszik Kaszához nem messze, és annak filiája, földgye termékeny, legelője jó, fája is van.

LEDÉNY. *Lasdn. Ladzáni.* Tót falu Hont Várm. földes Ura Géczy Uraság, lakosai leg inkább evangelikusok, fekszik Darásihoz $\frac{1}{2}$ óránnyira, határja jó, legelője elég, fája mind a' két féle van, tágas szőlő hegye középsze-

zépszerû borokat terem, de néhol földgyei soványosak, és követsesek.

LEDNICZA. Mezô Város, és Vár Trentsén Várm. földes Ura G. Áspermont Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Puchovhoz 1, Trentsénhez pedig 3 mértföldnyire. A' Vár Kobuhnetz nevû hegyen fekszik, 's némellyeknek véllekedéseik szerént Lednitzei Bielko épittette vala. Azután Podmanitzkiaknak birtokokba jutott; ezek után pedig a' Királyi Fiskus foglalta el, 's a' Király Telekesy Imrének ajándékozá, a' ki ámbár keveset tanúlt vólt, mindazáltal természeti jeles tehetségei után híres Vitéz vala, de unokája által jó híre meg homályosittatott. Lásd felôle Istvánfit Libr. XXXII pag. 771. 45. Azután Dobó Vezérnek birtokába jutott e' Vár az egész Uradalommal, majd Rákótzy, és Zelomér bírták; amannak birtoka azután Matyasovszkiakra szállott 's a' t. A' Várban lévô faragott Apátzai képekrôl, úgy véllekednek némellyek, hogy Bielko Nemszetség elôtt az Apátzáké lehetett. Erôssége a' természet által is nevezetesittetett, mellyel Telekesi öregbitette e' Várat. A' mezô Városnak épületei középszerûek, lakosai mester emberek, és földmivelôk, határja meglehetôs, erdeje elég nagy, réttye, legelôje hasonlóképen, hegyein külömbféle kövek találtatnak, fája mind a' két féle elég van.

LEDNICZE. *Rovne Lednicz. Beszterecze Lednicze.* Két tót faluk Trentsén Várm. földes Urai G. Balassa, és G. Szapáry Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Pukovhoz mint egy $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, földgyeik közép termékenységûek, legelôjök sok, fájok is elég van.

LEFFANT. Lásd *Elefant* név alatt.

LEGENTEL. Elegyes falu Bars Várm. földes Ura Körmöcz B. Városa, lakosai katolikusok, határja soványas.

LÉG. *Kis, és Nagy Lég.* Két magyar falu Posony Várm. földes Uraik több Uságok, lakosaik katolikusok, Kis Lég, Nagy Légnek filiája, fekszenek egy más mellett, Nagy Pákának szomszédságában, szántó földekbôl, legelôkbôl, rétekbôl veszik jövedelmeiket, tsekéllyebb határja van Kis Légnek.

LEGE-

LEGENYE. Elegyes falu Zemplén Várm. földes Ura Pintér, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Mihályi, N. Toronyának is szomszédságában, hegyes, és térséges határja három nyomásbéli, földgye fekete, és sárga nyirok, gabonát, árpát terem, erdeje igen tsekély, szőleje nints, piatza Kassán, és Újhelyben.

LEGYÉN. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura Latinovits Uraság, Bikityhez tartozik.

LEGYESBÉNYE. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Bekecs, Monok, és Megyaszóhoz is közel, határja három nyomásbéli, földgye fekete nyirkos, és székes, szőleje jó, kő bányája is van, erdeje nints, szénája középszerűen van, a' marha tenyészést gyakorollyák, piatzok a' Hegyallyai Városokban.

LEGIND. Tót falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Nézsához nem meszsze, és annak filiája, határja mint Alsó Bodonyé.

LEGRÁD. Magyar Mezö Város Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Mura Szigetében, Dráva vize mellett, határja jó, tulajdonságai szépek; de az áradások miatt károsíttatik.

LÉH. Elegyes magyar falu Abaúj Várm. földes Urai Farkas, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, határja jó, fája nints, szőlő hegyei jók.

LEHECSÉNY. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Vaskohnak szomszédságában, Rézbányához $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, köves, hegyes, soványs határja, tsekély gabonát terem, erdeje nints, folyó vize van, lakosai fazekasok, és tsizmádiák, kik munkáikat Arad Várm. és Erdélyben árúllyák.

LEHENY. *Lehnye.* Nyitra Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, fekszik Alsó Kürthöz nem meszsze, 's határja hozzá hasonlító.

LÉHÉRT. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Adász Tevelyhez igen közel, határjában vagynak két kis szőlő hegyek, gyümöltsössei, és kis szilfás erdeje szép, földgyei leg inkább rozsot, és krompélyt teremnek, búzát,

zát, árpát, zabot, kukoritzát középszerûen.

LEHÓCZ. *Lichovecz.* Orosz falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Ungvárhoz 3 mértföldnyire, Certészhez nem meszsze, határja közép termékenységû, réttye, legelője meg lehetôs.

LEHOMERJE. Földes Ura G. Szapári Uraság, és mások, fekszik Hidegkúthoz nem meszsze.

LEHOTA. *Benyo Lehota.* Tót falu Árva Várm. földes Urai Revitzky, Bajcsi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Kubinhoz fél mértföldnyire, határja középszerû.

LEHOTA. *Felsö Lehota.* Tót falu Árva Várm. földes Ura Abafy Uraság, a' kinek Kastéllyával jelesittetik, lakosai katolikusok, fekszik Árva vize mellet, Dlhámon alól, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

LEHOTA. *Bartos Lehota.* Elegyes falu Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Körmöcz Bányához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja közép termékenységû, folyó vizében néha jó féle kövek is találtatnak.

LEHOTA. *János Lehota.* Elegyes falu Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik a' Sz. Kereszti Uradalomban, legelője van elég, makk termô erdeje is, fája tûzre, és épületre, gyûmöltsös, és káposztás kertyei, 's réttyei termékenyek, malma helyben.

LEHOTA. *Podbrehi Lehota.* Tót falu Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, határja ollyan mint Felsô Apátié.

LEHOTA. *Új Lehota.* Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Kereszthez 2 mértföldnyire, fája mind a' két féle van, legelője elég, réttyei jók, határja hegyes.

LEHOTA. *Kis, és Nagy Lehota.* Két falu Bars Várm. Kis Lehotának földes Urai G. Keglevics, és G. Kohári Uraságok, Nagy Lehotának pedig a' Besztercze Bányai Püspök, lakosaik katolikusok, fekszenek Királyhegyhez egy mértföldnyire, határbéli földgyeik meg lehetôsek, hasznos erdejek van, legelôjök elég, földgyei hegyesek.

LEHOTA. *Fekete Lehota.* Tót falu Gömör Várm. földes

des Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és többen evangelikusok, fekszik Csetnekhez nem meszsze, és annak filiája, határja meg lehetős, vas bányák, és hámorok is vannak itten, keresetre nem sok módgyok van.

LEHOTA. *Murány Lehota.* Elegyes falu Gömör Várm. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Murány Hoszszúrétnek szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerű, legelője hasznos, fája elég van.

LEHOTA. *Cserna Lehota, Fekete Lehota.* Elegyes falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leginkább evangelikusok, fekszik *Cserna hora* nevű hegyek alatt, Szlábosnak szomszédságában, határja tágas, középszerű gabonája, zabja, 's borsója terem, legelője tágas, szénájok is elég van, deszka malmok hasznos.

LEHOTA. *Ratko Lehota.* Elegyes falu Gömör Várm. földes Urai Dráskóczy, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Ratkónak szomszédságában, mellynek filiája, határja nagyobb részént hegyes, kősziklás, legelője elég, mind a' két féle fája van, piatzozása Ratkón, és Rimaszombatban.

LEHOTA. *Umro Lehota.* Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Kohary Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Nagy Rötzének szomszédságában, mellynek filiája, földgye soványas, legelője elég van, fája tűzre elég, piatzozó helye két mértföldnyire.

LEHOTA. *Király Lehota.* Elegyes falu Liptó Várm. földes Urai Lehoczky, és több Uraságok, lakosai leginkább evangelikusok, fekszik Hibbéhez közel, mellynek filiája, földgye meg lehetős, kézi munkával is kereshetnek, mind a' két féle fájok van; legelője szoross, és a' Sz. Miklósi piatzozástól három órányira van.

LEHOTA. *Paucina Lehota.* Tót falu Liptó Várm. földes Urai Okolicsányi, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Bodafálvának szomszédságában, mellynek filiája, legelője, és földgye közép termékenységű, határja alkalmatos, fája mind a' két féle van.

LEHOTA. *Frits Lehota.* Eleges falu, és majorság Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katoli-

tolikusok, fekszik Bajmótzhoz más fél mértföldnyire, Pravenetz KisLehotához nem meszsze, mellyhez földgye is hasonlító.

LEHOTA. *Ó, és Új Lehota.* Két faluk Nyitra Várm. földes Uraik külömbféle Uraságok, lakosai katolikusok, és más félék, fekszenek a' Vág Újhelyi járásban, határbéli földgyeik soványak, a' fát nehéz útakon hordgyák, réttyei középszerûek, fa serszámokat is készítenek lakosai.

LEHOTA. *Kis, és Nagy Lehota.* Két falu Nyitra Vármegy. földes Ura mind a' kettônek Majthényi Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszenek Prividgyéhez mint egy fél mértföldnyire, Kis Lehota Nováknak filiája, határbéli földgyei Nagy Lehotának ollyanok, mint Csauzának; amannak pedig réttyei jók, fája tûzre, és legelôje is elég, piatzozása Oszlánon, és Privigyén, malma helyben.

LEHOTA. *Rudno Lehota.* Magyar falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Rudnohoz nem meszsze, gyûmöltsök elég terem, fája van mind a' két féle, makkja, legelôje elég, malma helyben, piatzozása Privigyén.

LEHOTA. *Csuda Lehota.* Magyar falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához 1 mértföldnyire, fája van tûzre, és épûletre elég, piatzozása Nyitrán, malma $\frac{3}{4}$ órányira, földgye közép termékenységû.

LEHOTA. *Rima Lehota.* Tót falu Hont Várm. földes Urai több Urak, lakosai leginkább evangelikusok, fekszik Rima Bányának szomszédságában, mellynek filiája, legelôje, fája elég, kaszállója kevés, piatzozása Rimaszombatban, a' lakosok többnyire szántó vetô, kerék, rotska, és dézsa tsinálók, földgye hegyes, és vad vizes.

LEHOTA. *Szitna Lehota.* Falu Hont Várm. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Kormozónak szomszédságában, mellynek filiája, legelôje elég, fája van mind a' két féle, szôlô hegye tsekély, határja sovány.

LEHOTA. *Buda Lehota.* Elegyes falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Dévényhez

nem

nem meszsze, és annak filiája, határja jó, legelője elég.

LEHOTA. *Gács Lehota.* Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Gácsfalvának szomszédságában, mellynek filiája, határja ollyan mint Gergelyfalváé.

LEHOTA. *Kotmán Lehota.* Elegyes falu Nográd Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Dévénynek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû, réttye, legelője jó.

LEHOTA. *Rózsa Lehota.* Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, ez is Dévénynek szomszédságában fekszik, lakosai katolikusok, és más félék, határbéli földgye középszerû.

LEHOTA. *Sós Lehota.* Magyar falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Losonczhoz két mértföldnyire, határja meg lehetôs, vagyonnyai középszerûek.

LEHOTA. *Ábel Lehota.* Szabad puszta Nógrád Várm. földes Urai G. Zichi, és G. Balassa Urak, fekszik Felsô Tiszovnyiknak szomszédságában, és annak filiája.

LEHOTA. *Bardt Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Inovetz hegye alatt, Rákóczinak idejekor innen nem meszsze tsatáztak a' Magyarok, a' Németekkel; határja jó, javai külömbfélék.

LEHOTA. *Domanics Lehota.* Tót falu Trentsén Vármegy. földes Ura a' Domaniczi Plébánia, lakosai katolikusok, határja középszerû, legelôje, fája elegendô van.

* LEHOTA. *Cselko Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai H. Eszterházy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Domanicshoz nem meszsze, mellyhez határja is hasonlító.

LEHOTA. *Babot Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zaj Ugrótzhoz egy mértföldnyire, határja ollyan mint Baboté.

LEHOTA. *Hibara Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura H. Áspermont Uraság, lakosai katolikusok, határja néhol jó termékenységû, legelôje hasznos, fája is szûkségjekre elég van.

LE-

LEHOTA. *Bitsa Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, 's mások, lakosai külömbfélék, fekszik Alsó Hricsóhoz nem meszsze, 's ennek filiája, határja meglebetős, legelője, fája elég van.

LEHOTA. *Budetin Lehota.* Falu Trentsén Várm. a' Budeténi Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Budetinhoz ¾ mértföldnyire, mellyhez határja is hasonlító.

LEHOTA. *Fekete, vagy Cserno Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai G. Kolonich, és B. Zay Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szlatinához közel, és annak filiája, határja középszerű, legelője, fája van, makkjok is hasznot hajt, de földgye néhol soványas.

LEHOTA. *Péter, vagy Petri Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai Motesiczky, és több Uraságok, lakosai katolikusos, fekszik Fekete Lehotához ¼ mértföldnyire, határja sovány, de egyéb javai vannak.

LEHOTA. *Plebani Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura a' Lietavai Plébania, lakosai katolikusok, fekszik Zólnához fél mértföldnyire, határja soványas.

LEHOTA. *Bodó Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai Kubinyi, és más Urak, lakosai katolikusok, fekszikPrecsinhez nem meszsze, mellyhez határja is hasonlító.

LEHOTA. *Precsin Lehota.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az elöbbiektől nem meszsze, határja soványas, fürész, és vízi malmai is vagynak.

LEHOTA. *Alsó, és Felső Lehota.* Népes két tót falu Zólyom Várm. földes Ura mind a' kettőnek a' Lipcsei Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszenek egy mástól nem meszsze, Alsó Lehotá Lopejnek filiája, földgyeik termékenyek, réttyei kétszer kaszáltatnak, Felső Lehotának határja soványabb.

LEHOTA. *Kassa Lehota.* Elegyes falu Zólyom Várm. földes Ura Rakovszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ternyihez nem meszsze, földgye közép termékenységű, fája mind a' két féle van, piatzozása, és keresetre módgya a' Bánya Városokban van.

LEHOTA. *Bozók Lehotha.* Tót falu Zólyom Várm. földes

des Ura Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Szászhoz közel, és annak filiája, a' Bozóki Uradalomhoz tartózandó, határbéli földgye meg lehetôs termésû.

LEHOTKA. *Kis, és Nagy Lehotka.* Két tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek Nyitrához mintegy mértföldnyire, határbéli földgyeik jók, vagyonnyaik külömbfélék.

LEIBICZ. *Leibitzium, Libitza, Lubiza.* Szepes Várm. egy a' leg régibb 16 Szepességi Városok közzûl. Régi lakosai 1204dik esztendô tájban a' Szászok voltak, és virágzótt vala; míg az 1659. 1680. és 1708dik esztend. történt szerentsétlen égések által mind a' Város, mind pedig annak lakosai nagyon meg fogyasztattak. Valamint hogy régi idôtöl ólta leg elsô helyet foglál, a' Szepességi Városoknak Bírái között e' Városnak Bírája, úgy mind azok között a' Város is meg tartotta sokáig elsôségét; de már ennél némellyek népesebbek, 's gazdagabbak is. Ékesíti e' Várost a' Szentegyház, és a' Plebánia, melly az egész Szepességen nevezetes, több épületei között is tsínosak némellyek. Az evangelikusoknak is van itten Templomjok, és Oskolájok is. Határja e' Városnak nagyon meszsze terjed, 's két faluja, és majorsága is van. Lakosai rész szerént mester emberek, posztó szövôk, rész szerént pedig földmivelôk, némellyek fával is keresik élelmeket. Borsója nevezetes, lennye is nem utolsó terem, fája bôven van mind a' két féle, Országos, és héti vásárjai is vagynak; de nem nevezetesek, piatzok helyben, és Kézsmárkon.

LÉKA. *Lokenhaus Livka.* Mezô Város Vas Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok leginkább, fekszik Borostyánkôhöz nem meszsze, 's az Uraságnak Vár forma magos Kastellyával díszesittetik. Néhai Gróf Nádasdi Ferentz Klastomot, Szentegyházat, és könyvtárt is állittatot vala itten fel, 's teste halála után ide helyheztettetett. Határja középszerû, javai nem nevezetesek; de el adásra jó alkalmatosságjok van.

LEKENCZE. Oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Kanyaházához $\frac{3}{4}$ óra-

órányira, határja két nyomásbéli dombos, hegyes, kôves a' földgye, kevés búzát, tengerit, és zabot terem, fája van, szôleje tsekély bo rokat terem.

LEKENYE. Magyar falu Gömör Várm. földes Ura Kiss, és más Uraságok, lakosai reformatusok, és evangelikusok, a' kiknek példás meg egyézésekbôl oskólájok, oskola mesterjek, sôt Templomjok is közös, fekszik Pelsôztôl $\frac{3}{4}$ órányira Sajó vize partyán, földgyének $\frac{2}{3}$ része kôves, piatzozása $2\frac{1}{2}$ mértföldnyire Rozsnyón, erdeje el pusztúlt, legelôje elég van.

LEKÉR. Magyar falu Bars Várm. földes Ura a' Lekéri Apáturság, lakosai katolikusok, fekszik Lévához 3 mértföldnyire, legelôje elég van, malma helyben, földgye, réttye jó, fája fûzesekbôl áll.

LEKLÍNCZ. Puszta, Nyek, és Inám között fekszik, birtokossai G. Kohári, az Esztergomi Káptalan, és mások, határja két vetôre van osztva, szántó földgyei köszépszerûek, réttye, szôleje jó.

LÉL. *Nagy Lél, Érsek Lél.* Két falu Komárom Várm. földes Urai több Urak Nagy Lél, Érsek Lélnek filiája, lakosaik katolikusok, és másfélék, határbéli földgyeik jók, noha néhol homokosak, vagyonnyaik külömbfélék.

LELE. *Kis, és nagy Lele.* Kés Szállások Csanád Várm. mellyek Makóhóz tartoznak.

LELÉD. vagy *Leleld.* Magyar, és tót falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Bajtának szomszédságában, mellynek filiája földgye 3 vetôre van ostva 's középszerû, hegyes, réttye kevés, szôleje tûrhetô van.

LELESD. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Varádi egyesûlt Püspökség, lakosai többen ó hitûek, fekszik Sebes, és Buntyestdhez $\frac{1}{4}$ órányira, hegyes, kôves, sováyas határját minden esztendôben vetik, gabonát középszerûen terem, erdeje nints.

LELÉSZ. *Lelesov.* Magyar falu Heves Várm. földes Urai Almásy Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Domonkos, és Szent Erzsébetnek szomszédságában, és annak filiája, észak felôl igen szép erdeje vagyon, határja ollyan forma mint Bekôlczéé, Szökö Pál Urnak szép udvarháza, 's majorsága van itten.

LELESZ. Mezö Varós Zemplén Várm. földes Ura a' Religyiói

ligyiói Kintstár, lakosai katolikusok, 's másfélék. Levéltárja nevezetesíti melly az előtt a' *Premontsrans* Atyáknak Vár formára épült két emeletű gyöngyörű Klastromjokban tartatott, de nagy emlékezetű II. József Tsászár által Eger Városába tétetődött, és némelly jeles Férfiaknak temető helye, fekszik Latorcza vize mellett, Ung Vármegyének szélénél, agyagos, és homokos határja két nyomásbéli, jól termő, réttye apró szénát terem, erdeje makk termő, igen nagy, 's szép tölgyesekből álló,

LELLE. Magyar falu Somogy Várm. földes Úra B. Majténvi, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Latrány, és Boglárhoz $\frac{1}{2}$, Szemeshez 1, Karadhoz pedig $1\frac{1}{2}$ órányira, határja három nyomásbéli, földgye fekete, homohos, terem búzát, rozsot, zabot, kukoritzát, szőleje jó, erdeje nevendék, legelő, és malom nélkül szűlkölködik, piatza Veszprémben, és Kanizsán.

LELÓCZ. *Alsó, és Felsö Lelócz.* Két tót falu Nyitra Várm. Alsó Lelócznak földes Urai Tarnóczi, és több Uraságok, amannak pedig a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek Simonyihoz másfél mértföldnyire, földgyeik közép termékenységűek, fajok, legelőjök elég van, piatzozások Oszlányon, és Prividgyén.

LEMES. *Lemesán.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Somoshoz nem meszsze, mellynek filiája, földgye hegyen fekszik, réttye sárjút is terem, legelője, fája van.

LÉNÁRDFALU. Oláh-falu Szatmár Várm. földes Ura Nagy Bánya Városa, lakosai ó hitűek, fekszik Nagy Bányához 1, Hidegkúthoz pedig $\frac{2}{4}$ órányira, földgye terem kevés tengerit, és zabot, mivel hegyes, völgyes, és kőves, erdeje, szőleje nints, fuharozásból, és kézi munkából élnek.

LÉNÁRTFALVA. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Abafi, és több Uraságok, számos Nemesek lakják, lakosai katolikusok, és többnyire reformátusok, fekszik Sajó vize partyán, Rimaszétstől egy, Putnoktól két órányira, földgye meg lehetős, réttyei jók, piatzozása hasznos $5\frac{1}{2}$ mértföldnyire Rozsnyón, legelője nagy berkekben van, fája nints,

malma közel, jó lovakat, 's tzímeres szarvas marhákat nevelnek.

LÉNÁRTÓ. Elegyes orosz falu Sáros Várm. földes Ura Kapy Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekzik Bártfához másfél mértföldnyire, határja középszerű.

LENCSENI. Szabad puszta Somogy Várm. földes Urai több Urak.

LÉNÁRD VÁGÁS. Elegyes falu Sáros Várm. fekszik Lengyel Országnak szélénél egy hegy mellett, mellyből Topoly vize ered.

LENDORF. Szabad purzta Mosony Várm. Barátfalusi Ciſztertzitáknak birtokokban vagyon, fekszik Magyar Óvárhoz 3 órányira, a' Hanságban, rét, mezők, és szántó földekből áll, földgye agyagos, és követses, középszerű termékenységű.

LENDVA. *Belső, és Külső Lendva. Limbach.* Két magyar Mezö Város Szala Várm. földes Ura mind a' kettőnek H. Eszterházy Uraság, a' kinek Kastéllyával ékesíttetik, lakosai katolikusok, fekszenek Csáktornyához mintegy két mértföldnyire, határbéli földgyeik, és szőlejik termékenyek, a' belső Mezö Város, a' kűlsővel öszve van kaptsolva, helyben boraikat el adhattyák, néha Mura, és Lendva vizek által el öntetnek határjaik.

LENDVA. *Felső Lendva, Ober Limbach.* Elegyes Mezö Város Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, a' kinek Kastéllyával ékesíttetik, 27 faluk tartoznak ez Uradalomhoz, 's körűlötte jó borok teremnek; lakosai katolikusok, fekszik Szent Gothárdhoz 4 mértföldnyire, határjában szőleje, és fája tűzre elég van, de földgye sovány.

LENGYEL. *Kis Lengyel.* Szállás Szala Várm.

LENGYEL. *Nagy Lengyel.* Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Kapornaki járásban; határja középszerű.

LENGYEL. Német falu Tolna Várm. földes Ura G. Amade Uraság, lakosai katolikusok, határja a' természetnek szép javaival bővelkedik.

LENGYELFALVA. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura Palásti Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tarcza vize mellett, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, Kassa Városához nem meszsze van.

LEN-

LENGYELTÓTI. Elegyes falu Somogy Várm. földes Ura Lengyel Uraság, a' kinek díszes lakó helyével jelesíttetik, 's számos vendégek látogattyák, lakosai katolikusok, fekszik Kis Berényhez fél órányira, határja két nyomásbéli, búzát, rozsot középszerûen terem, mezeje térséges, földgye agyagos, erdeje tsalitos, szôleje az Uraság pusztájan tûrhetô bort terem, legelôvel bôvelkedik, fa nélkûl szûkölködik.

LENGYÉND. Szabad puszta Heves Várm. Almási Uraságé, nagy erdô, 's fûrész malom van rajta, el terjed a' Mátráig, Batonnyal n. k. határos.

LENGYEL OSZTOPÁNY. *Osztopány* név alatt.

LENGVARD. *vagy Lingvárd.* Elegyes falu Szepes Várm. földes Ura Lôtse Városa lakosai katolikusok, fekszik Drávecznak szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

LENKE *Alsó, és Felsô Lenke.* Két magyar falu Gömör Várm. Alsó Lenkének földes Urai Lenkey, és több Uraságok, fekszik ez Méhihez 1 órányira, és annak filiája, Felsônek pedig Orczy Uraság, ez fekszik amahoz nem meszsze, lakosaik katolikusok, és másfélék is, határbéli földgyeik jók, Kis Lenke határja három nyomásra van osztva, réttyei termékenyek, patakja hamar bé önti; erdejek tsekély, piatzozások Rozsnyón 4 jó mértföldnyire van.

LENKE. Magyar falu Tolna Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Hidvég Ardónak szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Dobodé.

LENOTKA. Tót falu Árva Várm. az Árvai Uradalomhoz tartozik, lakosai külömbfélék, fekszik Árva Várához közel, mellyhez vidékje is hasonlító.

LENTI. *Belsô, és Külsô Lenti, v. Nemfti.* Két magyar mezô Város Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosaik katolikusok, fekszik az Alsó Lendvai Uradalomban, határja tágas, földgyei középszerûek, borok jó terem, legelôjök, fájok, makkjok elég van, vagyonnyaik külömbfélék, négy Országos Vásárjok is van, de Kerka vize földgyeinek károkat okoz.

LENTOVA. Tót falu Nógrád Várm. földes Ura G.

Ziahy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dévényhez nem meszsze, és annak filiája, határja soványas.

LEOPOLDOVA. Bánátbéli falu, fekszik Tételhez fél mértföldnyire.

LEOPOLD VÁRA. *Leopoldstadt. Leopoldopolis.* Jeles Vár Nyitra Várm. Vág vize partyán épûlve Galgótznak szomszédságában, Nagy Szombathoz két mértföldnyire. Építtette LEOPOLD Tsászár minekutánnak Érsek Újvár a' békekötés szerént az Ozmanoknak birtokokban maradott 1665dikben. Sántzainak ásása 10dik Apr. épületének eredete pedig 9dik Sept. kezdôdött. Számos Méltóságoknak, és hadi Tiszteknek jelenlétekben, 's az Isteni tiszteletet néhai Szeleptsényi Érsek, akkori Kantzellárius szolgáltatta. A' Várnak épûlete hat szegeletet mutat, 's méltóképen meg erôssíttetett. Közepén van a' Szentegyház, a' Tisztek' szállása, 's az ôr állóház; két fegyvertár, és jeles élésház is van benne, el hallgatván a' fogházát, 's egyéb kissebb épületeket. Ostromot szenyvedett vala e' Vár Rákótzinak seregei által, 's diadalmasan ki állotta vala; sôt 1705dikben nevezetes sebet szolgáltatott az ostromlóknak, és erejeket hatharósan meg gyengítette. Emlékezetûl a' Szentegyház elôtt függenek három nagy bombik; mellyek még ma is szemlélketôk. Az újj Várost, melly a' felsô kapunál épûlt a' Várnak építtetésekor kezdették, 's azután gyarapították azok a' munkások, kik e' Várnak építése körûl dolgozának. Jelesen szaporodván lakosai LEOPOLD által a' mezô Városok közzé fel emeltetett, most Országos Vásár is tartatik benne, 's Leopoldi Újvárosnak hívattatik, németûl *Neustadl*, tótúl *Mostecskoy*, 's a' Galgótzi Uradalomhoz tartozik.

LEORDINA. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai G. Teleki, és több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik n. kel. Alsó Visóhoz 1, d. Rozsáliához ½ mértföldnyire, Ruszkovától Visó vize választya el, határja két nyomásbéli, terem majd mindent, széna nélkûl szûkölködik, az itten való K. Harmintzad nevezetes.

LEPERD. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kocsolához, nem meszsze, 's ennek

nek filiája, határja is hozzá hasonlító.

Lepócz. *Szinye Lepócz.* Elegyes falu Sáros Várm.

Lepsény. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura ¾ G. Nádasdi, ¼ résznek pedig Vörös Uraság, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik M. Sz. Györgyhöz, Kajárhoz is közel, a' Horvát Országi útban, határja három nyomásbéli, vagynak két különös Besnyő, és Barta nevezetű szállásai is, földgye meg terem minden féle veteményt, szőlleje jó bort hoz, tavában nádnya bőven van, erdeje tsekély, piatza Veszprémben 3, Fejérváron 2 mértföldnyire van.

Les. Oláh falu Bihar Vármegy. földes Urai több Urak, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Kis Őregd, n. ny. Pankota, és Macsa nevű pusztához is közel, határja 3 nyomásbéli, sárga agyagos, mindenféle gabonát középszerűen terem, térföld kaszálójók, erdeje, szőleje nints, egy része határjának bokros cserje, víz nélkül szűkölködik, piatza Váradon, marháját Gyulán is árúllyák.

Lesecsina. *vagy Lecsina.* Tót falu Sáros Várm. lásd *Liucina,*

Lesenicze Tomaj. A' T. betűben.

Lesitza. Tót falu Trencsén Várm. fekszik Straczához nem meszsze.

Lest. Tót falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Felső Tiszovnyiknak szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Alsó Tiszovnyiké.

Lestine. Tót falu Árva Várm. földes Ura Zmeskál Uraság, lakosai többen evangelikusok, fekszik Alsó Kubinhoz ¼ mértföldnyire, határja jó termékenységű, kivált kertyeik majd minden esztendőben sok gyümöltsöt teremnek, vagyonnyaik külömbfélék.

Lestin. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai B. Splényi, és Rudnai Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Rudno Lehotához nem meszsze, és annak filiája, határjában van fája tűzre, és épületre, gyümöltse bőven terem, legelője elég, malma helyben, piatzozása Prividgyén.

Lesvicz. Bánátbéli falu, fekszik Új Palánkához ¾ mértföldnyire.

Lesvár. Szabad puszta Sopron Vármegyében.

LESVÁR. Tsárda Szala Vármegyében.

LESVÁR. Vendégfogadó Győr Vármegyében.

LESZENYE. *Leszenicza.* Tót falu Hont Várm. földes Ura Majthényi Uraság, a' kinek szép Kastéllyával, és jeles kertyével ékes, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Házas Nénnyének, és Csalomiának szomszédságában, és annak filiája a' katolika, ennek pedig az evangelika Eklézsia, jó szántó földgyei két vetőre osztattak, legelője, középszerű, mind a' két féle fája, szőlő hegye van, de savanyú bort termő, réttyei jók, de kevesek.

LESZKO. *Nemes Leszko.* Tót falu Trentsén Várm. Kis Zsámbokréthez hasonló.

LESZKO. *Lieszko.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Czerovához nem meszsze, és annak filiája, határja jó, káposztája bőven terem.

LESZKÓCZ. Tót falu Zemplém Várm. földes Ura Ketzer Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Topolokához, és Stefanóczhoz egy fertály órányira, hegyes, agyagos határja 3 nyomásbéli, zabot, és krompélyt leg inkább terem, erdeje bikkes, piatza Homonnán van.

LESZKOFALVA. *Leszkován.* Falu Szepes Várm. földes Ura Márjásy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Márkusfalvának szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

LESZKOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Stridónak szomszédságában, és annak filiája, határja sovány.

LESZNA. *Ó, és Új Leszna. Alt, und Neu Valldorf.* Két német falu Szepes Várm. Ó Lesznának földes Ura Berzeviczi Uraság, fekszik Millenbachhoz nem meszsze, és annak filiája; Új Lesznának pedig földes Ura Horváth Úr, ez fekszik Nagy Szalókhoz közel, és annak filiája, lakosai katolikusok, határbéli földgyeik néhol soványak, legelőjök, és mind a' két féle fájok van.

LESZNA. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai Boronkay, és Szirmay Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Rakoczhoz $\frac{1}{2}$ órányira, agyagos határja 3 nyomásbéli, gabonát leg inkább, egyebet középszerűen terem, erdeje vagyon, piatza Homónnán.

Leszniczа. Tót falu Szepes Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Camaldulenzis Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, fekszik Dunavetz folyó vize mellett, határja néhol soványas, vagyonnyai sem nevezetesek.

Lét. *Nagy Lét.* Posony Várm. határja mint L. Patáé.

Léta. *Nagy Léta.* Elegyes falu Bihar Várm. földes Ura G. Khévenhüller Uraság, lakosai reformátusok, és ö hitűek, fekszik Kokád, Diószeg, és Vértesnek szomszédságában, határja három nyomásbéli, leg inkább terem gabonát, és főképen dohányt, zabot, árpát, kendert, és lent is, erdeje nints, szőleje most ültettetett, piatza Debreczenben, és Váradon.

Léta. *Kis Léta.* Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Pócs Petrinek szomszédságában, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai jelesek.

Lethánfalva *Lettendorf. Letanonce.* Tót falu Szepes Várm. földes Urai a' Szepesi Püspökség, és Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, nevezetesíti IVdik Béla alatt e' Vármegye lakosainak, ide lett szaladások, a' Tatárok elől: Ispotállya is vagyon, földgyének $\frac{1}{3}$ része, réttyeinek pedig fele sovány, de más javai vannak.

Letenye. Elegyes mezö Város Szala Várm. földes Ura G. Szapáry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szala Egerszeghez nem messze, határja termékeny, más külömbféle javai is vannak.

Letkes. Magyar falu Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tölgyesnek szomszédságában, és annak filiája, Ledhez közel, határja a' természettől meg áldattatott, mindenféle veteménye, és bora is terem, piatzozása Selmetzen, Báton, és Esztergomban is.

Letnicz. Tót fálu Nyitra Várm. földes Ura a' F. Király, lakosai katolikusok, fekszik Petrovillának szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű, de legelője szoross, szőleje sóvány bort terem.

Leuka. *Lokenhaus. Léka.* név alatt.

Leulosest. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek,

tűek, fekszik a' Bega vize mellett, Kuttina, Kládova, Remete, és Rakitta között, határja három nyomásbéli, nagyobb részén lapályos, csak kukoritzát terem, erdeje középszerű, szőlese nints, itt végződik a' vízi tsatorna.

LEUKÓCZ. Szepes Várm. földes Ura Horvát Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, fekszik Ábráhámfalvának szomszédságában, mellynek filiája, határja ollyan mint Kisóczé.

LÉVA. Hajdani Vár, és népes mezö Város Bars Várm. földes Urai H. Eszterházy Uraság, és mások, lakosai katolikusok, fekszik az Ország úttyában, Verebélyhez két mértföldnyire. Nevezetessé lett az Ozmanoknak Hazánkban lett elterjedések után, Vára egy hegyetskén épült, mellynek nem kevés ártalmára vala a' más napkeletre lévő magossabb hegy, minthogy ide helyheztettetvén az ágyúk, kemény ostromot, és töröttetést okozott a' Várnak. Erősebb vala ellenben napnyugot felől, holott Garam vize által származott iszapos motsárral, körül vétettetvén, mintegy által gázolhatatlanná tétettetek; *Istvánfi* eredeti épületét tsekélynek állíttya, Libr. XVI. pag. 285. 37. de ideje meg nem határoztathatik. Véllhető, hogy a' Mohátsi veszedelem után Szolimannak dühösködő ereje ellen erőssíttetett meg, nagyobb bátorságnak okáért. Leírta régi 1637dik esztendőbéli épületeit, és fekvésétis *Tollius* a' 195dik lapon. Kihalván a' régi nevezetes Lévai Nemzetség, *Lévai Jánosnak* halála után, a' kinek Attya *Gábor* Pest alatt, egy golyóbis által széjjel szaggattatott MDXIVdikben, Balassa Menyhártnak birtokába jutott, a' ki az időben e' vidéken nagyon nyughatatlankodott, 's még nem is tért vala viszsza a' Tsászárnak hivségére, miđőn a' Lévai Uradalom Dobó Istvánnak ajándékoztatott *Ferdinand* által, Eger Várában tett vitézségeiért. Fogságba kerülvén pedik ez Hitvesével egyetemben, Kolonicsnak birtokába jutott a' Vár, feleségül vévén ez Perényi Zsófiát, a' kivel nyerte vala ez egész jószágot. Sokáig folyt vala a' perlekedés e' miatt, sőt 1622dikben a' 63dik Art., törvény is hozattatott annak viszsza adattatása felől; de sikeretlenné lett. Annakutánna Csákiaknak birtokokba jutott, végre

végre pedig H. Eszterházy Pál Nádor Ispánynak öröksége lett. Szélsô erôsség vala az idôben, midôn Budát az Ozmanok bírták, 's több Vármegyéknek költségeikkel erôssíttetett vala meg. Leg elôször is az Esztergomi Ozmanok dúlták fel, a' kik lopva a' Város alá érkezvén, meg lepték, és fel dúlták azt; azután a' Várat ostromlották, melly lármára Balassa Menyhárt fel ébredvén, minden ruházat nélkül rohant a' Várnak kapujához. Gyôzedelmeseknek véllték vala már magokat az Ozmanok; de Menyhért reájok magyarosan tüzeltetvén, igen sokakat meg öltek vala, és az Ozmanokat a' viszsza vonnúlásra kénszerítették, elégve hagyván magok után a' Várost, és egészszen kipusztítva. Utánnok nyomúlt vala Balassa, látván Túry Györgynek segedelemre lett érkezését, a' ki Ságról jókor el érkezett vala; de kevés népével a' nagy sokaságot meg nem támadhatta, mert az Ozmanok *Istvánfi* szerént, Libr. XVI. p. 275. 20. négy száz Jantsárokból, és 1500. lovagokból állottak, és így tsak az utolsó tsapatot verte vala meg tetemesen; azután pedig Nyári által egészen meg veretettek. Annákutánna Balassa nem engedvén sem a' kérelemeknek, sem pedig a' fenyegetôdzô erônek, újj és nagy ostromot okozott e' Várnak. Mert a' Tsászárnak parantsolattyára, olly hadi erô szállíttatott vala ide, mellynek az ostromlottak engedni kénteleníttettek. Elôször *Szitnya* Vára *Eberstorf* által, hogy az ostrom akadályok nélkül történnyék, könnyû móddal meg hódíttatott, azután pedig az egész tábor közelgetett a' Várhoz. Bátor szívvel gondoskodott vala Balassa Menyhárt a' Várnak oltalmazásában; de meg értvén Szitnya Várának hirtelen lett meg vételét, elôször Hitvesét, és gyermekeit Erdélybe küldötte, 's a' Várnak oltalmazását Dacso Tamásra bízván, maga is utánnok sietett, hogy onnan segedelmet hozhasson. Azonban a' Vár erôssen ostromoltatott, a' Várbéliek által pedig minden lehetô móddal óltalmaztatott, 's már 24dik napja folyt vala az ostromnak, midôn még a' Várbéliek nem akarták érezni a' közelgetô veszedelmet. Végre a' Várnak falai nagy részént le töröttetvén,

bi

bé rohanhattak vólna az ostromlók, ha a' fő Vezér a' Kereszténységet nem óltalmazta vólna. Fel kéretteté tehát a' Várat, 's az ostromlottaknak is engedelmet igérvén, könnyebb móddal kívánták annak meg vételét; de nyakas feleletet vévének, 's mint hogy egy hónapig tartó fegyver nyugvást kértek, végre jutalmak ígérete mellett történt vala meg a' Várba való bé rontás elég nagy vérontással, és fel hevűlt kegyetlenkedéssel. Látván Datso is a' veszedelmet a' tóba rohant vala, holott a' győzedelmeseknek meg adta magát, a' több magyarok pedig az Olasok, és Németek által lövöldöztettek kiméllés nélkűl. Igy történt vala rövideden Léva Várának meg vétele MDLIXdikben, a' hová azután Majténi tétették e' Várnak Kapitánnyává illendő őrizettel. Számos Nemesek is laktak azután itten, a' kik katonáskodtak, és minden adótól szabadok voltak: Annakutánna Botskainak serege által fel égettett a' Város, de a' Vár Kolonitsnak gondoskodása által meg tartatott. Lásd Istvánfit Libr. XXXIV. pag. 821. 26. Rákótzi is háborgatá e' Várost; de a' békekötés által eleje vétettetett igyekezetének. Azután kevés időig nyugodalomban vólt Léva Városa; de az Ozmanok el foglalván *Újvárat*, *Nyitrát* és *Nográdot*, *Léva* is Abafy Mihálynak eszközlése által, az Ozmanoknak hatalmokba jutott, 1663dik eszdőnek vége felé a' mint *Wagner* elő adta *Lib. II. p.* 135. Haszontalan lévén Kanizsánál 1664dik esztendőben a' Tsászáriaknak törekedések, Nyitrát vevé meg *Susa* fő hadi Vezér, és Léva ellen fordítá ostromló erejét. Meg értvén pedig, hogy a' Búdaiak 25 ezerből álló segedelemmel érkeznek az ostromlottakhoz, viszsza voná népét; de diadalmaskodván Zernovitznál az útközetet sűrgetett Ozmanokon, Lévát ismét ostrom alá vette, és 7dik Jun. meg is hódította. Történt azonban, hogy az Ozmanok újjabb oláh, és moldáviai seregek által meg erősíttetvén, ismét a' Tsászáriak ellen mozdúltak, 's Lévát kemény ostrom alá vették. Példás vitézséggel oltalmazá ekkor a' Várat *Neumuth* fő Kapitány; meg érkezvén pedig a' védelmező Tsászári sereg, 's el foglalván a' dombot, mellyen a' tatárok voltak, mint hogy a' tsendes tserjét zörgető szellő által,

gya-

gyanúságba estek az Ozmanoknak ólálkodásaik eránt, tüzet adott a' szélsö örizet, melly lövöldözés végre egész a' táborig terjedt: a' Tsászáriak azonnal fegyerre keltek, 's meg haladván Garam vizét, noha a' sok nyughatatlanság, és betegség miatt, mind a' Vezér, mind pedig a' seregnek nagyobb része ellankadott vala, még is igen szerentsésen gyözedelmeskedtek az Ozmanokon. Lásd felöle *Vagnert. In Hiſtoria Leopoldi M. Libr. II. p.* 151. Tsudálni lehet, melly nevezetes gyözedelmet nyertek akkor a' Tsászáriak, a' kik az ellenségnek számához, 's erejéhez képest, alig érdemelt vala tekintetet. Minek utánnna pedig az Ozmanok Szent Gothárdnál tétemesen meg verettettek, Léva, is békeségben, és a' Tsászárnak birtokában maradott egész MDCLXXXIIdik esztendöig, midön Léva a' Tökölyi követöinek kezekbe került vala: de Lotharingiai Hertzeg által Tatával, Veszprémmel, és Palotával egyetemben, ismét a' Tsászárnak viszsza szereztetett. Lásd felöle *Vagnert.*

Ismét el foglaltatott vala az után MDCCIIIdik esztendöben Rákótziak által, a' kik Schlik Tsászári Vezérrel meg ütközvén, nagyon meg tsorbíttattak, de minthogy ez a' Vezér a' Bánya Városokat ereje felett is sürgetni igyekezett, XVdik Novemberben viszsza veretetett, és így Léva ismét Rákótziaknak kezekben maradott, míg a' Trentséni szeszerentsétlen ütközet által MDCCVIIIdik esztendöben 3dik Aug. erejek meg törettetvén egészszen, végre a' Királynak meg hódolt. Régi nemes katonáskodott lakosai leg inkább gazdáskodás, és kézi mesterségek által élnek, vásárjai népesek; barom vásárja pedig nevezetes, földgye, legelöje tágas, és termékeny, jó borait könnyen el adgyák, gyümöltsök van, keresetre módgyok helyben, de fája nintsen elég.

LÉVÁRD. *Kis, és Nagy Lévárd.* Két tót falu Posony Várm. Kis Lévárdnak földes Ura G. Pálfy Uraság, Nagy Lévárdnak pedig G. Károlyi, és Kollonics Uraságok, ennek harmintzadgya, és Ispotállya is vagyon, lakosai katolikusok, és evangelikusok, Kis Lévárd, Nagy Lévárdnak filiája, fekszenek sík helyen, 's némelly lakosai híres kés

vasa-

vasakat készítenek, határbéli földgyeik tsekély termékenységûek, rozsot, és árpát teremnek, erdejek, réttyek, 's legelôjök van, szôlejek nints.

LÉVÁRT. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Czékus Uraság, és mások, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Deretsknek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységû, $\frac{1}{3}$ része soványas, legelôje elég, piatza közel, fája mind a' két féle van, 's némellyek tserép edényeket tsinálnak.

LEVEL. *Kaltenstein.* Német falu Moson Várm. a' Magyar Óvári Uradalomhoz tartozandó, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Hegyeshalomnak szomszédságában, és annak filiája, Magyar Óvártól $\frac{3}{4}$, Posonytól pedig négy órányira, határja három nyomásbéli, melly fekete agyaggal elegyes, mindenféle gabonát türhetôképen terem, van réttye, mezeje, a' Lajta vize mellett leg termékenyebb, erdejek nints, a' helyett fûzeseket plántálnak, piatzok Magyar Óváron, és Ausztriában.

LEVELEK. Magyar falu Szabolts Várm. földes Urai Bónis, és több Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Bátorhoz 1 mértföldnyire, határja ollyan mint Apagyé.

LEZJACHOWO. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, az elôtt a' Nagy Szombati Je'sovita Atyáknak birtokok vala, lakosai katolikusok, fekszik Znió Várallyához 1 órányira, kies helyen, Szent Györgynek szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységû, legelôje elég, lakosai kiváltképpen olajütôk.

LIACHOVECZ. Orosz falu Máramaros Várm földes Ura Szaplonczay Uraság, lakosai 6 hitûek, fekszik Új Holyaténhoz $\frac{3}{4}$, d. Rikitához $\frac{1}{2}$ órányira, é. Galicziával határos, határja két nyomásbéli, zabot, és krompélyt terem leg inkább, szénát középszerûen, fözeléket keveset, fenyves erdôvel bövelkedik, búza, gabona, kukoritza, és bor nélkûl szûkölködik, piatzok Huszton, és Dolhán van.

LIBA. *Living. Lovecsa.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dobrához közel, és annak filiája, határja hegyes, föld-

földgye sovány, réttyei tsekélyek.

LIBAD. Magyar falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kôhid Gyarmatnak szomszédságában, földgye középszerû, legelôje elég, fája mind a' két féle van, szôlei közép nemûek, el adásra módgyok a' Dunán, és Esztergomban.

LIBERCSE. *Kis, és Nagy Libercse.* Két tót falu Nógrád Várm. Kis Libercsének földes Urai több Uraságok, fekszik Gácsfalvához közel, és annak filiája, Nagy Libercsének földes Urai G. Zichy, és G. Balassa Uraságok, fekszik ez is Gácsfalvához nem meszsze, és annak filiája, lakosai katolikusok, és evangelikusok, határbéli földgyeik közép termékenységûek, réttyek, legelôjik meg lehetôsek, vagyonnyaik középszerûek.

LIBET BÁNYA. *Biebethen. Libetha. Lubietova.* Szabad Királyi Bánya Város Zólyom Várm, lakosai katolikusok, és evangelikusok, kevés németek, és leg inkább tótok lakják, fekszik Besztertze Bányához két mértföldnyire hegyek között. Hajdani lakosai a' Szászok valának. Királyi Várossá tette I. LAJOS Király 1379dikben; annakutánna pedig 1384dikben MÁRIA által jelesen meg ajándékoztattak. Meg fosztattak ugyan a' Husszíták által e' Városbéliek mind szabadságaiktól, mind pedig javaiktól; de MÁTYÁS Királynak kegyelme által ismét vólt birtokaikba helyheztettek. Elsô FERDINÁND Tsászárnak uralkodása alatt pedig 1535dikben határja is, hogy a' villongásoknak szomszédjaikkal vége szakadgyon, ki jegyeztetett, és meg állapíttatott, mellynek birtokában a' következett Királyok által is meg erôssíttettek, kivált LEOPOLD által 1696dikban. Annakutánna RUDOLF Tsászárnak uralkodása alatt meg újjíttattak a' Városnak kôfalai. Bányáik az elôtt gazdagok valának, és arannyal jutalmazák az ásóknak fáradozásaikat; de már most leg inkább rézzel, és vassal fizetnek. Épûletei e' Városnak régi, és erôss épûletû Szentegyházán kivûl, középszerûek, mindazáltal nem ízlés nélkûl vannak készítve.

Legelôje kiváltképen egésséges, 's a' Város két patakok által nedvesíttetik, úgy mint *Hutna, és Uyodka*

vizek

vizek által. Nevezetes épûlet továbbá itten a' Városháza, melly a' Városnak közepén építtetett, több más kissebb épûletekkel, amaz a' régi békételen időkben Vár gyanánt vala meg erôsítve, 's a' lakosoknak meg lehetôs óltalmat szolgáltatott. Határja soványas, hegyei számosak, fájok bôven van, réttyeik imitt amott jók, legelôjök tágas, életet máshonnan is szereznek.

LIBICZ KOZMA. *Kozma* név alatt.

LIBICHAVA. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Szôlösi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sissónak szomszédságában, mellynek filiája, határja ollyan mint Livina Apátinak, de földgye, és réttye jobb.

LIBING. *Rendek* név alatt.

LIBORCSA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Vág vizéhez közel, Dvorezinak szomszédságában, földgye termékeny, erdeje elég van.

LICZE. *Liczine.* Magyar, és tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Giczének szomszédságában, határja meg lehetôs termékenységû, legelôje elég, fája van mind a' két féle, piatzozása közel, meszet, és szenet is égetnek, tserép edényekkel is kereskednek.

LICHTENFURT. Elegyes horvát falu Vas Várm. földes Ura H. Batthyáni Uraság, a' kinek jeles vadas kertye vagyon itten, lakosai katolikusok, fekszik Rohontzhoz fél mértföldnyire, határja középszerû, réttyei kövérek, legelôje tágas, fájok is van.

LICHTENVALD. Német falu Temes Várm. földes Ura Potyondi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nájhófnak szomszédságában, mellynek filiája, határja *is* hozzá kasonlító.

LICSIRD. *Lichsért. Licirtovce.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura B. Renault Uraság, a' kinek Kastéllyával díszesítterik, lakosai külömbfélék, fekszik Somosnak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerû, réttyei jók, legelôje elég, piatza Eperjesen két mértföldnyire.

LICSEK. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Csimbovának szomszédságában, és annak filiája, határja, is hozzá hasonlító.

LICZ-

Liczko. Szabad puszta Gömör Várm. földes Urai G. Kohári, és Miklósy Uraságok, fekszik Dobóczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

N. Liczko. Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Milleiegyházszegnek szomszédságában.

Liczko, Szabad puszta Mosony Várm. a' Lébeni Sz. Jakab Apátursághoz tartozandó, fekszik a' Duna partyán, Győrhöz két órányira, közép termékenységû a' szántó földgye, réttye, és mezeje van, erdeje kitsiny, egy birkás háza is van, a' Dunán 4 malmai, mellyeken a' szomszéd helységbéliek is szoktak őröltetni.

Liczno. *Lieszno* név alatt.

Lidecz. *vagy Ladacz.* Falu Trentsén Várm. az Uraságok' épületei jelesítik.

Lidércz. *Ladicze.* Magyar falu Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Aranyos Maróthoz 1 mértföldnyire, Zsitva vize mellett, határja jól termô, vagyonnyai külömbfélék.

Lidecz. Elegyes falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fája tüze, és épületre van, gyümöltsös kertyei, és szôlô hegye hasznos, földgye, réttye, legelôje szoross, piatzozásától távól esik.

Liebling. Német falu Temes Várm. földes Urai Néveri, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Csakovának szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Liezsek. Népes tót falu Árva Várm. az Árvai Uradalomhoz tartozik, fekszik Trsztena Városához ¾ órányira, lakosai katolikusok, Jelesnya, és Oravitza vizek sok károkat okoznak határjában.

Liszko. *Moravicza Lieszko.* Elegyes falu Trentsén Várm. földes Ura G. Révay Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Vág Újhelyhez fél mértföldnyire, földgye termékeny, legelôje, réttye, fája elegendô.

Lieszko. *Nemes Lieszko.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik az elôbbitôl nem meszsze, 's az Uraságnak épületével ékesítteték, földgye jól termô, legelôje, fája, szôlô hegye is van.

Lieszko. *Alsó, és Felsô Lieszko.* Két falu Trentsén Várm.

Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Szlopnának szomszédságában, határbéli földgyeik ollyanok mint Szlopnáé.

LIESZKÓCZ. Elegyes tót falu Trentsén Várm. Izdentzi Uraságnak kastéllya ékesítette az előtt, Morava Lieszkócz pedig fekszik Morva Országnak szélénél, lakosai katolikusok, fekszik Kolacsinhoz mintegy fél mértföldnyire, határja soványas.

LIESZKÓCZ. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zólyomnak szomszédságában, mellynek filiája, patakja réttyeit elszokta önteni, legelője elég van, földgye termékeny, fája mind a' két féle elég van, piatzozása Zólyomban, és Selmetzen.

* LIESZKOV. Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik Kórlátkó Várának szomszédságában, fája van, piatzozása Szénásfalván, legelője elég, réttyei jók, földgye meg lehetős, de a' záporok járják.

LIESZKOVECZ. *Nemes Lieszkovecz.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai B. Révai, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kochanóczhoz nem meszsze, mellynek filiája, földgye termékeny, legelője, réttye, erdeje van.

LIESZKOVECZ. *Morvai Lieszkovecz.* Földes Ura G. Königszek Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Úcza Újhelynek szomszédságában, mellynek filiája, legelője jó, piatzozása közel, de földgye közép termékenységű.

LIESZNO. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura B. Prónai Uraság, és mások, lakosai evangelikusok, fekszik Tót Prónához $\frac{1}{2}$ órányira, Jeszenitza vizénél, határja középszerű, réttyei kétszer kaszáltathatnak, legelője, 's fája van.

LIETAVA. *Lucska Lietava.* Elegyes tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Lietava hajdani nevezetes Vár alatt, 's a' birtokos Uraknak épületeik által jelesíttetik, földgye termékeny, legelője, erdeje is van.

LIGET. Oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leginkább ó hitűek, fekszik Új Pécsnek szomszédságában, és annak filiája,

filiája, határja jó, réttye, legelője elég van.

LIGET. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura Vrancsics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Magyarszékhez nem meszsze, határja a' természetnek szép javaival bővelkedik.

LIGET. *Hosszú Liget. Grujlongó.* Elegyes oláh falu Bihar Várm. lakosai leginkább ó hitűek, fekszik a' Belényesi járásban, határja jól termő.

LIGET. *Köves Liget.* Elegyes falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai többen ó hitűek, fekszik Talabor vize mellett, határja jól termő, vagyonnyai külömbfélék.

LIGFT. *Magos Liget.* Az M. betűben.

LIGVÁND, *vagy Likvdnd. Nebersdorf.* Horvát falu Sopron Várm. földes Ura G. Niczky Uraság, a' kinek szép Kastéllya vagyon itten, gyönyörűséges kertel egyetemben a' helységen alól, a' Köszegi út mellett, lakosai katolikusok, fekszik Sopron tól $2\frac{3}{8}$ mértföldnyire, Gyirótnak filiája, határja soványas, bora kevés, és rossz, erdeje sem sok.

LIKAVKA. Tót falu Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Rozembergnek szomszédságában, mellynek filiája, Korvinus János által építtetett, költséges Vára 1707dikben le rontattatott. Legelője szoross, földgye közép termékenységű, határjának egy része síkos, mind a' két féle fája elég van, a' Rózembergi piatztól sints meszsze.

LIKÉR. Tót falu Kis Hont Várm. földes Urai Karants, Berényi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Nyustához közel, és Rima Brezóhoz is, mellynek filiája, legelője elég, fája van, piatzozása Rimaszombatban közel, határjában vas hamor van, melyben öntött nyers vas kovárroltatik, földgye soványas.

LIKOCS. *vagy Sz. Vid.* Lásd *Szent Vid.*

LIMPACH. Német, és tót falu Vas Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kukmérnek szomszédságában, és annak filiája, földgye nem igen termékeny, többnyire hegyes, és a' záporok is járják, szőleji jó borokat teremnek.

LIMPACH. Tót, és német falu Posony Várm. földes

Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Bazinnak szomszédságában, határja közép termékenységû, réttye, legelôje, erdeje, szôleje meg lehetôs, el adásra van alkalmatos módgyok, Posonyban, és Bazinban.

LIMPERSDORF. Falu Vas Várm. fekszik Stáyer Országhoz közel, határja termékeny, réttye kövér, erdeje elég van.

LINCZ. *Ó Lincz.* Szabad puszta Posony Várm. földes Ura Nagy Szombat Városa, réttye, határja jó, 's malma is vagyon.

LINTGRABEN. Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Esztherházy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Veperdnek szomszédságában, mellynek filiája, határja soványas, erdeje elég van, réttye igen kevés, szôleje nints, Sopronhoz $2\frac{5}{8}$ mértföldnyire van.

LIPA. Tót falu Szala Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Belatinczi Uradalomban, határja a' természetnek szép javaival meg ajándékoztatott.

LIPAHÓCZ. Tót falu Szala Várm. lakosai katolikusok, határja jó, legelôje kövér, fája nem sok van.

LIPART. Magyar falu Vas Várm földes Ura a' Szombathelyi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, határja közép termékenységû, réttye, legelôje meg lehetôs.

LIPCSE. Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura a' Huszti Reformata Eklézsia, és több Uraságok, lakosai ó hitûek, lakják zsidók is, fekszik n. k. Herincséhez $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, n. ny. Nagy Bereg határ szélén, határja két nyomásbéli, földgye fövenyes, és porondos, 's a' Nagy Ág folyó víz által kövekkel meg hányattak a' leg jobb termésû földgyei, terem kukoritzát, zabot, kölest, és kevés tatárkát, szénájok bôven van, mellyet el is szokták adni az ebbôl szûkölkôdô szomszédoknak erdeje is elég van.

LIPCSE. *Német Lipcst.* Tót mezô Város Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Rozembergához 1 mértföldnyire, Ispotállya is vagyon, szántó földgye sovány, legelôje elég, fája, piatzok helyben, a' hol mindent el adhatnak.

LIP-

LIPCSE POLYANA. *Polyana* név alatt.

LIPCSE. *Tót Lipcse.* Tót *privilegiált* Mezô Város Zólyom Várm. lakosai katolikusok, fekszik Besztertze Bányához egy mértföldnyire, határjának $\frac{1}{3}$ része nehéz mivelésû, Garam vize is, és a' záporok is rongállyák, nagyobb része határjának termékeny.

LIPNICZA. *Alsó, és Felsô Lipniczа.* Két népes elegyes Lengyel, és tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, Felsô Lipnicz az Alsónak filiája, fekszenek Babagura nevû hegy allyában, Terszténától 3 órányira, határbéli földgyeik soványasok, úgy hogy zabon, kenderen, 's lennen kivûl alig teremnek még valamit, Alsó Lipniczában, a' falun keresztûl folyó vizetskén sok malma van az Uraságnak, szép Szentegyház is van benne.

LIPNIK. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Chrenóczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja ollyan mint Csauzáné.

LIPNIK. Orosz falu Szepes Várm. földes Ura Szent Iványi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Harihóczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja ollyan mint Harihóczé.

LIPNIK. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura B. Palocsai Uraság, lakosai többen ó hitûek, fekszik Héthárshoz más fél mértföldnyire, határja ollyan mint Matisováé.

LIPPA. Mezô-Város, és régenten nevezetes Vár Temes Vármegyében. Nevezetesítette elôször e' helyet I. Károly, a' ki *Sz. Ferenty* Szerzetebéli Atyáknak itten Klastromot is épittetett; azután sokáig homályban maradott, míg Brandeburgiai *György* Márkgróf által, kôfallal, és védhelyekkel meg erôssittetett. lásd felôle *Istvánfit* Libr. XVII. p. 301. 40, és azután külömbféle gyönyörûségeknek helye lett. Annakútánna Zápolya János hatalma alá kerittette; 's innen indúlt vala némelly követôivel Mohács felé *Szolimannak* el fogadására; azután birtokában maradván haláláig e' Vár Hítvesének, és fiának is menedék helye vala, 's ide költözött minden kintseivel, és a' koronával együtt, minekutánna Budától *Szoliman* által olly hitetlenûl ki kûszöböltetett. Innen lett el indúlása után

Petrovitzi leve a' Várnak Kapitánnya, 's ámbár az egész vidék fel prédáltatott vala az Ozmanok által, kiket a' Budai Passa vezérlett, mindazáltal a' Vár épségben maradott; meg változott ellenben szerentsèje Bátori András alatt, a' ki e' Várnak ôrizetét Petô Jánosra bízta vala: mert meghallván a' lakosok Mehmét Vezérnek érkezését, hogy néki kedvébe jussanak, el pártolnak a' nevezett Petô Vezértôl, mellyen ez fel indúlván, az ágyúkat tele töltette vala puska porral, 's általa széjjel szaggattatván a' Várat is térelembe hagyta, maga innen el szaladván katonáival 1552dikben. Illy móddal az Ozmanoknak birtokokba jutván a' Vár, maga Mehmet Temes Vár felé indúlt vala, 's Ulmánost hagyta maga után a' Várnak ôrizetére, a' ki vitézségét a' Várnak ostromoltatásakor ki nyilatkoztatta. Melly súllyos ostrom, és vérontás által vétetett vala viszsza Lippa Vára az Ozmanoktól, lásd Schæsenak munkájában, *Ruinarum Pannonicarum Libr.* 11. Kevés idôig maradott vala e' Vár a' Királynak birtokában, mert a' Spanyolok, és azoknak Vezérje *Aldana* által gyalázatosan, és elég kártékonysággal el hagyattatott, mellyet tsudálván maga *Achomates* is, a' ki Temesvárát már elfoglalta; hirtelen oda küldé *Cassanest* öt ezer Ozmanokkal, a' kik az istentelenûl okozott tüzet el ólván, elfoglalák mind a' Várat, mind pedig a' Várost, és annakutánna 44 esztendôig birtokokban is maradott, míg 1595dikben Borbély Györgynek vitézsége által viszsza foglaltatott. Lásd felôle *Istvánfit* Libr. XXIX. p. 669. Igyekeztek 1596dikban az Ozmanok ostrom által *viszsza* venni a' Várat; de hír támadván táborokban Borbély Gyôrgynek érkezése felôl, el oszlottak az ostromlástól. Annakutánna az Erdélyiek birtokokban vala, még 1603dikban Basta Vezér által a' Tsásárnak meg bódíttatott. Ismét az Erdélyiek birtoka leve; de el keseredvén Bátory Gábor *Géczinek*, és az Ozmanoknak hívségtelenségek miatt, Thurzó György Nádor Ispány által Mátyás Királynak által engedte. 1620dikban a' Budai Passa által ismét el foglaltatott, a' mint *Szentiványi* elô adta, 's egész 66. esztendeig viselte

te az Ozmanok igájit, míg 1686dikban Karaffa, Tsászári Vezér által ismét hadi erővel viszsza vétetett. Ezután változó viszontagságokat szenyvedett, 's az Ozmanok által ismét el foglaltatott, és fel is égettetett, úgy hogy régi tekintetét nem könnyen érheti el. Viszsza foglaltatott utóllyára minden vér ontás nélkül Temesvárnak meg hódoltatásákor.

Lakosai katolikusok, és ó hitűek, németek, és rátzok fekszik Temesvárhoz északra mintegy öt mértföldnyire. Épületei nem nevezetesek, só, és posta ház is van itten, határbéli földgyei jó termékenységűek, javai középszerűek, el adásra alkalmatos módgyok van.

Lippa. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tarnicsának szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Lippo. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura Sztán Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Krassó, és Borbídnak szomszédságában, szántó földgyei jó termékenységűek, kivált kukoritzára nézve, réttyei jók, erdője van, szőleje kevés, földgyeit Szamos vize járja, piatzozása három mértföldnyire Szatmáron.

Lipócz. *Steinfurt.* Horvát falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kertesnek szomszédságában, és annak filiája, földgye nem igen termékeny, mivel többnyire hegyes, réttyeinek az áradások ártalmasak, szőlei jó borokat teremnek.

Lipócz. Tót falu Gömör Várm. földes Urai G. Kohári, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Dobozhoz közel, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Lipócz. *Lipovce. Szinyer Lipócz, és Keczer Lipócz.* Két tót falu Sáros Várm. Keczer Lipócznak földes Ura Szinyei Uraság, amannak pedig a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és másfélék is, fekszenek Szebenhez nem meszsze, határjaik középszerűek, mint vagyonnyaik.

Lipócz. *Lipovecz.* Tót falu Túrócz Várm. földes Urai Lipówszky és Lamos Uraságok, lakosai leg inkább evangelikusok, fekszik Szucsánhoz ½ mértföldnyire, és annak filiája, a' hegyeknek északi részeiben láttatnak bányáknak nyomai, nem régen

gen pedig újjat találtak fel Vág vize partyánál, mellyet a' nemesebb értzekhez való jó reménységgel munkálnak: ezen hegyeken sok ketskéket legeltetnek a' *Liptóczíak*, határja középszerû.

LIPÓCZ. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többnyire ó hitûek, fekszik Sz. Mártonyhoz 1 mértföldnyire, határja meg lehetôs termésû, vagyonnyai külömbfélék.

LIPÓLD. Magyar falu Posony Várm. földes Ura G. Viczay, és G. Sándor Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Remete, és Ásvány helységek mellett, határja jó termékenységû, tiszta rozsra nézve, kukoritzát, és káposztát is terem középszerûen, erdeje nagy, réttye kevés, határját az öreg Duna szûntelen hordgya, Óváron, és Gyôrben van piatzozások.

LIPOLDFA. *Loipersdorf.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kiczládhoz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerû.

LIPOVA. Elegyes falu Baranya Várm. a' Belyei Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Bezedekhez ½ órányira, határja 3 nyomásbéli, búzát, zabot, de leg inkább kukoritzát terem, sok sertéseket hizlalnak el adás végett, erdeje, 's legelôje szûk.

LIPOVA. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Dezsôfi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Haiszlinhoz nem meszsze, és annak filiája, határjának egy nyomása termékeny, legelôje, és mind a' két féle fája van.

LIPOVNIK. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai Szerdahelyi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sárfônek szomszédságában, és annak filiája, földgye, réttye meg lehetôs, legelôje elég, szôlös kertyei, és gyûmöltsössei vannak, malma közel, piatzozása Bajnán.

LIPTÓ VÁRMEGYE. *Comitatus Liptoviensis. Liptauer Gespannschaft.* Eredetét vette *Bonfin* szerént *Decad.* I. Libr. I. p. 26. hajdani mára esméretlen Liptó Városától; némellyek Liptsétôl, mások Liptó Újvárától nevezik, 's midôn Hertzegségnek nevezeteték Liptóságnak hívattatott. Hoszszan terjed el e' Vármegye; de szélessége néhol alig terjed két mértföldnyire; nap keletre

tre keríti Szepes Vármegye, délre Gömör, és Zólyom, nap nyugotra pedig Turótz Vármegye. Igen nagy és meredek hegyei vagynak; mellyek között nevezetesebbek: 1. *Hóvald* hegye napkelet felöl, 2. *Prativi Vursek*, melly három Vármegyékbe terjed el, 3. *Királyhegye*, *Kralova Hola*, három folyó vizeknek nemzője; innen ered *Herndd* vize Szepes Vármegyébe, *Garam* Gömör Vármegyébe, Fekete Vág vize pedig Liptó Vármegyében; az elsö a' Tiszába, a' két utolsóbb vizek pedig a' Dunába folynak, 4. *Brezinova Hola*, 5. *Javorinka*, 6. *Nemetzka*, 7. *Apolt Veliki*, két folyó víznek nemzője, 8. *Kozi Strbdt*, 9. *Hybskd Hola*, 10. *Dovalovszkd Hola*, 11. *Baczueh*, 12. *Khorupne*, 13. *Czertova Szvadba*, vagy Ördög menyegzője, melly e' Megyét el választya Zólyom Vármegyétöl, 14. *Boczka*, 15. *Svidoka*, 16. *Michalova*, 17. *Havrdna Skála*, 18. *Gyömbér*, 19. *Nad Huty*, 20. *Poludnitza*, 21. *Rokátska*, 22. *Sina vagy Lasiska*, majd *Chopetz* hegyei, *Sucha* a' nagyobb Fátra 's a' t. Észak felöl pedig nevezetesebbek *Choes* hegye, *Spusstiák*, *Prosteczka*, *Halicza*, *Trnovetz veliki*, *Luzno*, *Styt*, *Rohács*, *Répa*, *Bisztra*, vagy *Nagy Zavrát*, *Kamenista*, *Tomanova*, *Krizno*, *Javorove*, *Kopravá velkd*, *Grandt*, *Ticha*, *Hrubi*, *Nagy*, *és kis Kriván*, *Oßri Mlinitza*, *Kupferschacht*, *Basta*, *Henska*, *Visova*, *Zavrát*, *Loch nad Rihom*, 's a' t. Nevezetes kösziklás hegyei, is vagynak, a' mint lásd *Benikova* név alatt, melly után emlékezetet kiván *Cserna* köszikla is, majd *Zámek*, *Sokol*, *és Korotnetz*. Barlangjai is igen nevezetesek, lásd *Deménfalvai* név alatt, majd *Benikova*, *Dvere*, *és* nagyobb 's kissebb *Okno*.

Folyó vizei között nevezetesebbek 1. *Vág* vize, melly két vízfökböl ered, 's igen sebes folyása van, meg nagyobbíttatván külömbféle patakok által *Szent Miklós*, azután pedig *Rozenberga* mellett folyˆ el, meg öblösödik *Stankován* alól Árva vizével, 's minekutánna *Fátra* hegyét meg haladta, Turótz Vármegyébe foly által. Halai külömfélék, és jó ízüek, áradásai ártalmasak. 11dik folyó vize *Béla*, folyása az elöbbeninél sebessebb, vize tiszta, ez

is más patakok által meg nagyobbodván Liptó Újvár alatt foly Vág vizébe. Kissebb folyó vizei v. patakjai nagyon számosak, mellyek leg inkább a' szomszéd helységek neveikkel illettetnek. Kútfői hasonlóképen számosak, savanyú vizei között leg nevezetesebb a' Magyarfalvai; fördői között pedig a' Szentiványi, és Lutskai. Termékenysége e' Vármegyének középszerű, rozs, árpa, és zab, 's főzelék is jó terem vidékjein. Barmai szépek, vaja híres, sajtya, turója nevezetes, méhei hasznosak, vadgyai külömbfélék; némelly kőszirtes vidékjein igen számos, és nagy kígyók vagynak. Arany, ezüst, vas, piskóltz is nevezetesen találtatik e' Megyében. Külömbféle vagyonnyai ez esméretes versekben adattatnak elő:

„ Optima sunt in Liptovia
„ Et non ubique obvia,
Aurum Boczense,

Antimonium Dubraviense, Szelniczense Nitrum, Gombasense Vitrum, Thermæ Lucskenses, Acidulæ Magyarfalvenses, Crematum Bobrovicense, Corium Liptsense, Burenda Hradkiensis, Caseus Vichodnensis, Fictilia Rosenbergensia, Pisa Tarnocensia, Scandulæ Vazeczienses, Rates Rokoltzienses, Ollæ Nagy Palugyenses, Asseres Deménfalvenses, Tigni Lehotenses, Corbes Gutfalvenses, Cerevisia Liptsiensis, Martialis Alsó Rásztokiensis, Caro Rosenbergensis, Panis Nicopoliensis, Montes Pribilenenses, Fides Beharfalvenses, Campus Urbiczensis, Siligo Olasziensis, Parochia Rosenbergensis, Ecclesia Okolicsnensis, Limbi Pribilinenses, Larices Bodófalvenses, Salices Felső Rástokienses, Specus Deménfalvenses, Papyrus Szent Mihalyensis, Fons Szentiványensis.

Mind öszve 182 lakó helyek vagynak benne, 's a' Szepesi Püspöki Megyéhez tartozik.

LIPTÓD. Német, és rátz falu Baranya Várm. a' Pécsváradi Urasághoz tartozandó, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik igen jó borokat termő szőlő hegyek között, lakosai borokkal, és sertésekkel szoktak kereskedni, találtatnak itt közöttök igen jó, és híres ló herélők, kik is mesterségekkel a' szomszéd Vármegyékben sok pénzt keresnek, határja 3 nyomásbéli, földgye

magos

magos fekvésű, erdeje szép fiatálos.

Lisko. *vagy Liszko.* Szabad puszta Nógrád Várm. földes Urai G. Teleki, és B. Prónai Uraságok, fekszik Herentsénnek szomszédságában, és annak filiája.

Lispe. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Pákának szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

Lisso. Tót falu Hont Vármegy. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai többen evangelikusok, fekszik Házas, és Apáti Maróthoz $\frac{1}{2}$, Szudhoz 1 órányira, határjában vagyon legelője, és mind a' két féle fája, szőlö hegye sok, de határja sovány, rozsot, és zabot termö lévén leg inkább.

Lisz. Tót falu Trentsén Várm. az Óvári Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, határja középszerű.

Lisza. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Áspermont Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bieli folyó vízhez nem meszsze, Morva Országnak széléhez közel, határja ollyan tulajdonságú mint Zborové.

Liszicza. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Pongrácz Uraság, lakosai katolikusok, határja közép termékenységű, legelője, fája van.

Liszka. *Olaszi Liszka.* Privilegiált hegyallyai Mezö Város Zemplén Várm. földes Ura a' Szepesi Püspök, és Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, reformátusok, és oroszok, fekszik a' Bodrog partyán, az Ország úttyában, Vámos Újfalu, Erdö Bénye, Tolcsva, és Longszeg pusztának szomszédságában, a' katolikusoknak ékes toronnyal épültt szép Szentegyházok vagyon itten, szántó földgye 2 nyomásbéli, leg inkább öszi vetést, néha tavaszit is jól terem, réttye van, erdeje makk terméshez kevés haszon vételű, szép kö bányája van, szöleji híresek, és különös aszú szölö borokat készítenek lakosai, Postája is van.

Liszkova. Tót falu Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Lipcséhez, és Rózemberghez egy órányira, határja Vág vize mellett fekszik, gyakorta áradásokat szenyvednek, legelője elég, és hasznos; földgye termékeny.

LISZO. Magyar, és horvát falu Somogy Várm. földes Ura Inkey Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Sz. Miklóshoz 1, Patróhoz ½, Kanizsához pedig 1½ órányira, határja két nyomásbéli, hegyes, vôlgyes, sárga agyagos, földgye rozsot terem, erdeje, szôleje, malma van, piatza Muraközben.

LITAS. Szabad puszta Hont Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Nádashoz nem meszsze, és annak filiája.

LITAVA. Tót falu Hont Várm. földes Ura a' Tudományi Kincstár, lakosai katolikusok, fekszik Szuhány mellett, és az Bozóki Uradalomhoz tartozik, határja középszerû, szorgalmatos munka után jól terem, réttye is középszerû, erdeje, legelôje jó, patakján malma hasznos, benne sok, és jó ízû rákok vagynak.

LITE. Magyar falu Nógyád Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szécsénhez két mértföldnyire, Ispotállya is vagyon, határja, 's vagyonnyai is középszerûek.

LITÉR. Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, zsidók is lakják, fekszik Sz. Istvánhoz ½, Szabadi, és Veszprémhez pedig egy órányira, határja két nyomásbéli agyagos, és motsáros, mindent egyaránt megterem, földgye hegyes, vôlgyes, réttye jó szénát terem, erdeje, szôleje hegyes, a' földi töltött út végig tart a' határján.

LITINYE. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Péchi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pécsújfalunak szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

LITITZA. *vagy Litise.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Pongrácz Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bellának szomsédságában, mellyhez határja is hasonlító.

LITIS. *vagy Lutis.* Trentsén Vármegyében.

LITKA. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura B. Mesko Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik a' Cserehátón határja középszerû.

LITKE. *Fényes Litke.* Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai H. Esterházi, és Ormós Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Kis Várdához nem meszsze, Dögének szomszédságában, határja

tárja jól termô, vagyonnyai külömbfélék.

LITLANOVA. Tótfalu Szepes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Lublónak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerû.

LIVINA. *Loszin.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai Vályi, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nadlánhoz nem meszsze, és annak filiája, réttyei jók, legelôje elég, malma helyben, fája nints, földgye közép termékenységû.

LIVINA APÁTI. Az A. betûben.

LIVO. *Livov.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai többen ó hitûek, fekszik Hétharshoz 1 mértföldnyire, határja középszerû.

LIUCSINA. Elegyes falu Sáros Várm. réttye, legelôje, 's mind a' két féle fája van, lent igen jót termesztenek, piatzozások Lublón nints meszsze.

LÓCZ. *Lovce.* Tót falu Bars Várm. földes Ura G. Keglevits Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Kis Tapolcsánhoz nem meszsze, mellynek filiája, határja jól termô.

LÓCZ. Szabad puszta Gömör Várm. földes Ura Pletrich Úr, fekszik Sz. Király, és Naprágy között, réttye, és földgye termékeny, erdeje szép, szôlô hegye jó bort terem, gyûmöltsösse nagy, és hasznos van.

LÓCZ. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Szécsénhez mintegy fél mértföldnyire, határja meg lehetôs termékenységû, némelly vagyonnyai jelesek.

LÓCZ. *Alsó, és Felsô Lócz.* Két tót falu Posony Várm. földes Uraik Ambró, és több Uraságok, Felsônek pedig G. Illésházy Uraság, lakosaik katolikusok, fekszik Alsó Lócz Zavarhoz közel, Felsô pedig Nagy Breztoványnak szomszédságában, és annak filiája, földgyeik meg lehetôsek, 3 fordúlóra fel van osztva, legelôje, fája, réttye, és kevés szôjeje Felsô Lócznak van, Alsónak pedig határját a' Vág Dunának áradásai rongállyák.

LOCS. Magyar falu Sopron Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Sajtoskálhoz nem meszsze, és annak filiája, Soprontól $4\frac{3}{5}$ mértföldnyire, határja sovány, más vagyonnyai is hibá-

hibásak, szőleje, 's réttye nints, juhok sok van.

LOCSA. *Nagy Lócsa.* Elegyes falu Bars Várm. fekszik azon a' részen, Garam vize mellett, Sz. Kereszt Mezô Városához közel, határja jól termô.

LOCSE. *Kis Locse.* Magyar falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Locséhez közel, Ó Gellétől ½ ór. határja két nyomásbéli, tiszta búzát, és rozsot terem, réttye, legelôje jó, erdeje nints, piatza Szerdahelyen, és Somorján.

LOCSE. *Nagy Locse.* Magyar falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kis Locse, és Kulcsár Kartsához közel, határja két nyomásbéli, tiszta búzát, és rozsot terem, legelôje elég, réttye kevés, erdeje nints, piatza Somorján.

LOCSMÁND. *Lutsmansburg. Letsburg.* Német mezô Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházi Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Soprontól 3½ mértföldnyire, határja rozsot, búzát, árpát, zabot, és pohánkát terem, bora, erdeje sok, és jó.

LOCSOD. Szabad puszta Pest Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Tápio Sápnak szomszédságában, és annak filiája.

LODÁNY Magyar falu Bars Várm. földes Ura H. Eszterházi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lévához 1 mértföldnyire, határja termékeny, szôlô hegye jó borokat terem, helyben könnyen el adhattyák, van fája mind a' két féle, legelôje elég, piatzozása Sz. Benedeken, és Léván.

LODOMÉR. Lásd *Ladomér* név alatt.

LÓFALVA. *Lobula.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Bártfához fél mértföldnyire, határja ôszi gabonát is terem, réttye kétszer kaszáltatik, erdeje, legelôje van.

LOHO, *Kis, és Nagy Loho.* Két orosz falu Bereg Várm. Kis Lohonak földes Ura Szeremlei Józsefnek maradékai, amannak pedig G. Schönborn, lakosaik görög katolikusok, Kis Loho, Nagy Lohónak filiája, fekszik amaz Cserejóczhöz ¼, ez Lankához ⅛, Munkácshoz mindenik 1 mértföldnyire, határbéli földgyei Nagy Lohonak soványak, szôlô hegye van, Kis Lohónak pedig

sem

sem földgye, sem réttye, sem fája, hanem gyümöltsössei vagynak.

LOHOMERJE. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai G. Szapáry, és H. Batthyáni Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Muraszombathoz egy mértföldnyire, határja közép termékenységű, vagyonnyai külömbfélék.

LOHOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, határja soványas.

LOIPERSBACH. *Liepersdorf.* Német falu Sopron Várm. földes Ura Sopron Városa, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Ágendorfnak szomszédságában, és annak filiája, határja jó termékenységű, réttye, legelője sok, szőlő hegye tsekély.

LOK. *Lausora.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakósai leg inkább ó hitűek, fekszik é. Töttös, Össi, n. k. a' nagy Réé nevű hegy, mellynek tetején megyen végig az Erdély Országi határ, d. Kis Barod, n. ny. Gegénynek szomszédságában, hegy oldalakon, és motsáros vizes helyen, erdő alatt, földgye igen soványy egyebet kevés tengerinél nem terem, kevés szénájokat is gyakran az iszap bé hordgya, többnyire a' rézerdőn terem, mellyet ott emésztetnek meg télen, mivel a' bé takarításában módgyok nints, erdeje bőven van, szőleje nints, néhá gyümöltsel bővelkedik, piatzok Váradon.

LOK. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, Kis Gombával, és Kéthellyel határos, határja két nyomásbéli, földgye róna, közép termékenységű, erdeje, szőleje nints, piatza Kanizsán.

LOK. *Freuenhaid. Sveticza.* Horvát falu Sopron Várm. földes Ura H. Esterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Soprontól $1\frac{7}{8}$ mértföldnyire, határja soványas.

LOKCZA. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, ez előtt mintegy 21 esztendővel egészszen meg égett, lakosai katolikusok, fekszik Magúra hegye alatt, határja meg lehetős termékenységű, egyéb javai is tűrhetők, réttye szép van Oravitza vizénél.

LOKI, Szabad puszta Somogy Várm. földes Urai több Urak.

LÓKÚT. Elegyes falu Veszprém Várm. földes Ura G. Esz-

Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Bakony kebelében, Zircz Akli, és Bakony Bélnek szomszédságokban, erdeje nagy ki terjedésû, de termô földgye szûk, ugyan azért a' lakosok a' fa edények készítéséből táplállyák magokat, a' faluban egy forrás van, mellyről a' falu neveztetik, több kútakat a' kôsziklák miatt nem áshatnak, azért is olly szûke van a' víznek, hogy leg kissebb szárazságban is, még ivó vizeket is a' szomszéd határokból hordgyák, nap nyugotra a' falun kivûl van az Uraságnak majorja, mellyben igen szép fajta, és számos lovak neveltetnek.

LOMNA. Tót falu Árva Várm. földes Ura Krusecznicza Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Krusecznicza mellett, igen mély völgyben, nagy hegyektôl körûl vétetve, határja soványas.

LOMNA. Orosz falu Zemplén ,Várm. földes Urai G. Csáky, és G. Barkótzi Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Sztropkóhoz 1 órányira, Bodzástól egy fertály órányira, hegyes határja 3 nyomásbéli, erdeje, szôleje nints, rét nélkûl is szûkölködik, gabonát, és zabot terem, erdeje, szôleje nints, piatza Sztropkón.

LOMNICZ. *Kakas Lomnicz.* Népes német falu Szepes Várm. földes Ura Berzeviczi Uraság, és mások, 's az Uraságoknak Kastéllyaikkal ékesittetik, lakosai katolikusok, fekszik Hunszdorfhoz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerû, vagyonnyai külömbfélék, piatzok Kézsmárkon közel.

LOMNICZ. *Kis Lomnicz,* Német falu Szepes Várm. földes Urai Görgei, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Iglóhoz fél mértföldnyire, határja hegyes, és köves, és más tulajdonságai egyenlôk Kolacskóhoz.

LOMNICZA *Hollô Lomnicza.* Szepes Vármegy.

LOMNICZA. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai B. Splényi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Rudnó Lehotának szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Lestyéné.

LOMNICZA. Szabad puszta Zemplén Várm. földes Urai G. Barkóczy, és Sós Urak, fekszik Szatsurhoz nem meszsze, melynek filiája.

LONG, *Luzam.* Tót falu Sarós Várm. földes Urai Sem-

Semsei, és Poturnyai Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Karátsonmezőnek szomszédságában, és annak filiája, legelője elég, mivel marhákkal is szoktak kereskedni; réttyei jók, határja jó gabonát, és bőven terem, piatzozó helyek sints meszsze.

LONG. Szabad puszta Zemplén Varm. Olaszi Liszka mezö Város határjához kaptsoltatott, ennek *Farago* szóllása nevezetes réttyeivel, vagynak benne jó féle Hegyallyai és asszu szőllőt termő sok szép szőlő hegyek is.

LONG BÁNYA. *Olovena Bánya.* Népes tót falu Nógrád Várm. birtokosai több Uraságok, az előtt Bánya Város vala, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Udornyához nem meszsze; határja nagy, földgye néhol meg lehetős, erdeje meszsze terjedő, 's lakosainak alkalmatos hasznot szolgáltat.

LONKA. *Széles Lonka.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai Szarvady, és több Urak, lakosai egyesült ó hitűek, fekszik Nereszinczéhez délre 1 mértföldnyire, hegyes, völgyes határja két nyomásbéli, zabot, tatárkát, és nagy fáradozások után a' hegyeknek oldalán kevés kukoritzát terem, fenyves, bikkes, tölgyes erdője bőven van, lakosai a' Királyi szálfáknak vágásából, és le botsátásából is élesködnek, piatzok Szigeten van.

LONKA. Oroszúl *Luha.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura a' K. Fiskus, lakosai ó hitűek, fekszik a' Tiszának mind a' két partyán, Bocskóhoz igen közel, d. Kaszó Polyanához 1 mértföldnyire, Kaszo vizén fűrész malma van, melly 14 öles deszkákat is vág, a' Bocskón készített tsajkákhoz, piatza Szigeten, határja hasonló Bocskóéhoz.

LONTO. Magyar falu Hont Várm. földes Ura Okolicsányi, és Podhorszky Uraságok, kiknek szép házaik vagynak itten, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Szakállosnak szomszédságában $\frac{1}{2}$ órányira, és annak filiája, határja jó termékenységű; van gabonája, szénája, bora, erdeje elég, malma is van, el adásra alkalmatos módgyok Báton.

LÓNYA. *Kis, és Nagy Lónya.* Két magyar falu Bereg Várm. földes Urok Lónyai Uraság, lakosaik többnyire reformátusok, fekszenek Mo-

zô Kaszonyhoz közel, földgyeik jók, réttyek, legelôjök, és mind a' két féle fájok elég van, gyûmöts termesztésbôl is hasznot hajtanak, a' Tiszán fával, gabonával kereskednek; de határját a' Tisza gyakran el önti.

Ló. Erdôtelek Mosony Várm. fekszik Óváron felôl északra a' Posta út mentében egy órányira, a' Duna mellett egy része kaszálló, a' többi mind erdôség, F. VI. Károly, I. Ferentz, Mária Theresia Királynénk, és Krisztina Királyi Fô Hertzeg Asszonynak vádászat kedvéért, ide gyakrabban történtt el jövetelekrôl emlékezetes.

Lopasó. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' F. Tsászár, lakosai katolikusok, fekszik Radosoveczhez nem meszsze, és annak filiája, határja jól termô.

Lopej. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Liptsei Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Breznyó Bányához másfél mértföldnyire, határja meglehetôs termésû.

Lopotinecz. Horvát falu Szala Várm. földesUra G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok.

Lophágy. *Rucza.* Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Gyûrûsnek, Nagy, és Kis Szokondnak szomszédságokban, határja két nyomásbéli, hegyes, vôlgyes, és sovány, kétszeres húzát, és kukoritzát is terem, szôleje nints, de erdeje van.

Lopos. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdôdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág Újhelyhez harmadfél mértföldnyire, határja középszerû.

Lopusna. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Szúnyog Uraság lakosai katolikusok, fekszik Kisucza Újhelyhez nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Lopusna. Máramaros Várm. folyó víz.

Loránthása. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura G. Haller Uraság, lakosai katolikusok, ó hitûek, és reformátusok, fekszik Batához nem meszsze, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

Lobánthása. Szabad puszta Szala Vármegy.

Lorz vagy *Ponor.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai

sai többen ó hitűek, fekszik n. k. Csarnóházához ½ d. Damoshozi, n.ny. Brátkához ¼ mértföldnyire: határja tsak egy nyomásbéli, meg termi középszerűen a' tavaszi búzát, és krompélyt, hegyes, sovány, agyagos, követses a' földgye, középszerű erdeje van, és berkei is, piatzok Elesden, és Váradon.

LORE. Rátz falu Pest Vármegy. a' Ráczkevi Uradalomhoz tartozik, lakosai ó hitűek, fekszik Ráczkevinek szomszédságában, és annak filiája, n. k. Makádhoz ½ órányira, n. ny. a' nagy Duna mellett, határja 3 nyomásbéli, leg inkább zöldséget terem, búzát, dinnyét középszerűen, szénával bővelkedik, bora szűken van, erdeje a' Ráczkevi Szigetben leg nevezetesebb, mellynek fája tűzre nem leg jobb; hanem vízben leg tartósabb.

LORÉTOM. *Mária Lauretten, Laureta.* Német Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, és a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, szép Klastromok van itten a' Szerviták-nak, fekszik Sopróntól 3⅞ mértföldnyire, hegyes helyen, a' lakosok kővágásban, és azoknak pallérozásokban foglalatoskodnak, mivel sok kő bányáik vagynak, határja sovány.

LOS. *Locsa, Losing.* Magyar Város Sopron Várm. földes Ura G. Viczay Uraság, a'kinek vagyon itten egy régi Kastéllya 1 emeletre épűlve, lakosai katolikusok, fekszik Sopróntól 2⅛ mértföldnyire, határja két vetőre van oszta, búzát, árpát, rozsot, és tengerit terem, bora jó, juha sok, 1 malma van.

LOS. *Lis Los.* Szállás Sopron Vármegyében.

LOSONCZ. *Losonczinum. Lucsenec.* Népes magyar mezőváros Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, kevés evangelikusok, és számos reformátusok, fekszik Gácshoz fél mértföldnyire, kies helyen. Nevezetesedni kezdett Fülek Várának le romlása után, mivel számos Vitéz Urak magoknak lakó helyűl választották. Tsatázó helyet szolgáltatott vidékje 1451dikben, Korvinus János, és Giskra katonáinak. Azután pedig 1622dikben 3dik Nov. meg ölettevtén itten 130tzan, és a' Város 3000 forintnak fizetetésére kénszerittetett. Már most semmi inségnek jelét sem lehet szemlélni e' Városnak

tekintetében, mert napról napra terjed, épûl, és díszesíttetik. Épûletei a piatz körûl leg szebbek, 's a' Városnak közepén a' kövei bé kerített reformátusok Templomával, és a' katolikusok Szentegyházával díszesíttetik, ez pedig elég szép magas toronnyal. Itten van a' régi Vármegye háza is, és a' reformátusoknak szépen virágzó Oskolájok gyarapodik itten. Nevezetesebb útszáji a' Városnak négy részre osztattattak, és elég tágasak. Határja közép termékenységû, vagyonnyai, és tulajdonságai Gács Városához hasonlítók, vásárjai népesek, lakosai szorgalmatosak, nem tsak a' kézi mesterségeknek folytatásában, hanem a' kereskedésben is, levegője egésséges, piatza helyben.

LOSONCZ. *Losanecz.* Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek alatt, Somolyánhoz nem meszsze, mellynek filiája, határja közép termékenységû, réttye, legelője szûk, fája sok van, más vagyonnyai középszerûek.

Lót. Luott. Nagy, és Kis Lót. Két falu Bars Várm. Kis Lótnak földes Urai több Uraságok, Nagy Lótnak pedig a' Religyiói Kintstár, melly az elõtt az Elefanti *Paulinus* Atyáknak birtokok vala, lakosaik katolikusok, fekszenek a' Verebélyi járásban, határbéli földgyei jók, réttyeik, legelõjök elég van, más vagyonnyaik külömbfélék.

LOTHÁRD. Horvát falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Egerághoz nem meszsze, és annak filiája, határjának tsak nem minden javai vannak, el adásra is jó módgyok van.

LOVAD. Szabad puszta Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházi Uraság, fekszik Ácsnak szomszédságában, mellynek filiája.

LOVAS. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Pálosnak szomszédságában, mellynek filiája, határja jó, legelõje tágas, szõleje, réttye hasznos, erdeje is van.

LOVAS. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az elõtt az Posonyi Apátza Szûzeknek birtokok vala, fekszik Vásárhelyhez közel, és annak filiája.

LO-

LOVÁSZ PATONYA. A' P. betûben.

LOVÁSZ HETÉNY *Hetény* név alatt.

LOVÁSZAD *Luising*. Német falu Vas Várm. földes Ura a' JákiApáturság, lakosai katolikusok, fekszik Karacsfának szomszédságában, és annak filiája, határja szoross, és nem igen termékeny.

LOVÁSZI. Elegyes falu Nyitra Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Pereszlényhez, nem meszsze, határja is ollyan, mint Pereszlényé.

LOVÁSZI. Elegyes falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Miklóshoz nem meszsze, szôleje jó borokat terem, el adásra, és fuharozásra is van módgyok, de határja közép termékenységû.

LOVCSA. *Kis, és Nagy Lovcsa*. Tót faluk Bars Vármegy. Nagy Lovcsának földes Ura Bertholdi Uraság, Kis Lovcsának pedig a' Besztercze Bányai Püspök, fekszik Trubinhoz nem meszsze, és annak filiája, határbéli földgyeik jó termékenységûek, és könnyen miveltetnek, legelôjök, makkjok, fájok mind a' két féle van, a' szomszéd Bánya Városokban jó keresettyek, gyûmöltsös, zöldséges, és káposztás kertyeik is vannak.

LOVRIN. Német falu Torontal Várm. földes Ura Liptai Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szent Miklós, Haczfeld, Peszak, és Bogároshoz is közel. Határja három nyomásbéli, búzát, árpát, zabot, kukoritzát, muhart, és kendert terem, erdeje nints, szôleje kevés, piatza N. Sz. Miklóson, Temesváron, és Török Becsén.

LÓZA. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai több Urak, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Szalánkhoz két jó mértföldnyire, Borsva vizéhez közel, határja középszerû.

LOZORNO. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek, és fenyves erdôk között, határja meg lehetôs termékenységû, terem rozsot, és árpát, van réttye, szôleje, erdeje fenyves, és bikkes, el adásra Posonyban alkalmatos módgyok van.

LÖB. *vagy Léb*. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura Darvas Successorok, fekszik Üllôhöz nem meszsze, Va-

sadhoz is közel, szénát, és gabonát jól terem.

Lôcs. Baranya Várm. Sokaczúl *Lucs*, a' Bellyei Uradalomhoz tartozandó Helység, lakosai katolikusok, és sokaczok, fekszik Illocskához ¼ órányira, határja három nyomásbéli, búzát, és egyebet terem, az Uradalomban Pusztákat bérlelnek. szûkségjeik ki potolása végett, erdejek van, kukoritzájoknak el adásából szerzik meg adóikat.

Lôcse. *Leucsovia. Leutschau. Levoce.* Szabad régi Királyi Város Szepes Várm. lakosai katolikusok, és evangelikusok, németek, és az alatsonyabb szerentsével szûlettettek leginkább tótok. Fekszik Iglóhoz két mértföldnyire: Eperjeshez hat, Kézsmárkhoz négy, Kassához pedig tíz mértföldnyire. Eredetét e' Városnak Bonfin Libr. 1. Dec. 1. p. 26. igen meszsze viszi. Bél Mátyás pedig mint egy MCCXLVdik esztendô tájra határozza: minthogy *Bató* a' Tatároknak Vezérjek, az egész Hazát nagyobb részént dühös indúlattyának, 's verengezô gyôzedelmének áldozattyáva tette MCCXLIdikben. Minek okáért a' félelem miatt bújkáló népek egy vígyázó helyet készítettek, mellyből az ellenségeskedôknek mozgásaikra figyelmeztek, 's azt a' német nyelv szerént *Leutschaunak* nevezék. Meg tetzvén e' hely számos embereknek néminémû erôsséget készítettek elôszôr, 's számosan ide gyûlekeztek, jôvendô lakó helyûl választván Lôtsét. Alig kezdett néminémûképen éledni a' Város, és már a' Tatárok által kegyetlenûl meg rongáltatott. 1285dik esztendôben IVdik Laszlónak uralkodása alatt. El szélledvén a' kegyetlenkedô haramiás ellenség, ismét öszve sokasodának a' lakosok, 's a' *meg* rongyollott helyet sokkal hathatósabban meg erôssítették. Szaporította a' lakosokat, a' Királyoknak adakozó szabadságaik, 's a' Városnak elômenetelét is szépen gyarapíták. Sokáig boldog állapottyában vírágzott vala Lôtse Városa, lakosai pedig más Városbéliekhez képest a' békeségnek tsendes nyúgodalmában éltek, míg annakutánna 1332dikben, azután 1342. majd 1432. majd 1441. majd 1550. 1599. majd 1746dikban igen tetemes károkat szenyvedtek a' külömbféle keserves gyúlladások által. E' szána-

kozásra

kozásra méltó szerentsétlenségeken kivül meg látogaták e' Várost 1601dikben 21dik Juny: a' magyar zsákmányozó labantzok is, és ott létéket, melly noha tsak egy nap tartott vala, el ragadott kártékonykodásaik által éreztették a' lakosokkal. Az utánna való esztendőben pedig Bátori Zsigmondnak katonái által károsittatának; 1602dikban 29dik Mart. az említett Fejedelemnek, és RUDOLF Tsászárnak követői tartottak vala itten Gyülést. 1604dikben Bocskáinak hatalmába esett, Deszőfi Jánosnak fortéllya által, és a' Szepesi Vár ostromlásának segedelmére kénszeríttetett. Kételkedvén Bocskainak serege a' Városnak hivségében, ostrom alá vevék, 's meg hódítván azt, két ezer forintnak le tétele után az említett Fejedelemnek hívségére meg esküdtetett. 1619dikben Betlen Gábornak birtokává lett, azután pedig Rákótzi Györgynek hódolt meg, majd Tökölyi Imrének 1682dikben. Utollyára Rákótzy Ferentznek is meg hódolt, katonáinak hoszszas ostromlásaik után MDCCIIIdikban, 's birtokában maradott, míg 1710dikben 13dik Febr. Lőffelholtznak szerentsés vesérlése alatt a' Tsászárnak hatalmába viszsza esett. Nevezetesítette e' Várost MCCCCXCIVdikben MÁTYÁS Királynak halála után a' Lengyel Királynak Albertnek, és Ulászlónak itten kötött szövetségjek. Azután pedig ama híres Bréver Jánosnak könyvnyomtató háza; melly díszes móddal készült könyvekkel segéllette Hazánkban, mind a' hasznos könyveknek, mind pedig a' jó ízlésnek terjedését. A' szerentsétlen égés után meg maradott részei e' könyvnyomtató betűknek, és eszközöknek rész szerént Erdélybe, rész szerént pedig Nagy Károlyba vitettettek. Most is vagyon itten egy kisded könyvnyomtató ház, de a' régihez igen nem hasonlítható. Nevezetesítette továbbá e' Várost hajdani jeles erőssége, 's kereskedése Mostani épületei között leg nevezetesebb e' Városnak Szentegyháza, melly *Szent Jakabnak* emlékezetére szenteltetett, 's olly híres nagy Orgona van benne, mellyhez hasonlót messze földön nem lehet látni; a' segrestyében némelly régi könyvek is tartattatnak emlékezetül. Vaj-

mi nevezetes, és drága vala e' Szentegyháznak tornya is, míg a' tűz által meg nem aláztatott. E' tágas, és ritka nagyságú piatzán van e' Királyi Városnak a' Városháza, a' normalis Oskola, melly régi épület, 's ajtóján a' Városnak tzímerével ezek a' szavak olvashatók: *Insignia Reipublicæ Leutschoviensis.* Itten vagynak a' mészárszékek is, és a' Szentegyházon felül a' felsö kapu felé az őrálló ház, némelly élö fákkal díszesíttetve. Alkalmatlanok ugyan e' Városnak némelly utszái, a' partos meredekség miatt: de közepe mellyet németül *Ringnek* neveznek igen tágas, pompás, és az egész Városnak nem közönséges tekéntetet szolgáltat, 's épületei is e' Városnak itt körül leg díszesebbek: ha lakosai számosabbak volnának még sokkal díszesebb lehetne. Az említett Városnak Szentegyházán kivül még két Szentegyházak vagynak a' Városban, egyik a' Jézsuitáké vala, holott most a' deák Oskola van, másik pedig a' felsö kapunál a' Minoritáké. Az előtt *Convictus* is vala itten. Piatza e' Városnak, mellyről már fellyebb emlékezet vala egész Magyar Országon leg tágasabb, de Vásárjai nem nevezetesek. Két nagy kapuján kivül egy kis kapuja is van e' Városnak, mellyen esik a' ki menetel az evangelikusok Templomába, és Oskolájokba, melly a' mint most híre van, nevezetesen meg fog öregbítetni. Különbféle Tudósok is nevezetesítik e' Várost, mellyek felöl lásd *Memoria Hung.* A' többek között, különös emlékezetet érdemel *Oszterlám Éfraim* Úr, a' ki minekutánna külsö Országról haza érkezetet, 's a' híres *Gellértel* jeles tulajdonságai által barátságba, 's levelezésbe lépett, itten egy különös magános oskolát állított fel tulajdon házában, a' német nyelvnek eszközlése végett. Jeles Grammatikát is készített, s' oda szoktak leg több Magyarok járni, és leg nagyobb haszonnal is taníttatik itten a' német nyelv; mellynek az egész Hazában el terjedt Tanítványai élö tanúk. Háládatosan emlékezem én is, és köszönöm e' nagy érdemü jó Hazafinak erántam való sok szívességeit, 's barátságát, mellyet mála bőv mértékben tapasztaltam vala. A' frantzia nyelvet is számos ifjak haszonnal tanúlták ez említett

Úr-

Úrtól, kik között elég tisztelôji vagynak, és tudom e' jó Úrnak hoszszú életet, 's érdemeihez illô emlékezetet kívánnak szívek szerént velem eggyûtt. Sok érdemei a' Hazától valóban nagyobb tekintetet érdemlenek, mint eddig részesíttetett. Nevezetes itten a' méhser is, mellyet Vojstesko Úr készíttet.

Határja e' Városnak nagyon meszsze terjed, és közép termékenységû, 's ha szorgalmatosan miveltetik szép haszonnal fizet, búzája, zabja, árpája igen jó, borsója az egész hazában leg híresebb, fája mind a' két féle van, piatza helyben, levegôje igen egésséges; de vize a' tsôn bévezetett vízi ládákon kivûl nem igen jó, kívévén az oskola kúttyát, melly az evangelikusok oskolájokon kivûl van. Lakosai leg inkább kereskedés, bánya asatás, 's kézi mesterségeknek folytatása utánn élnek, 's ha e' Városnak fekvése a' kereskedésre kedvezôbb helyen vólna, sokkal gazdagabb, 's híresebb lehetne.

Lôd. *Kis Löd.* A' K. betûben.

Lödös. *Lieczerszdorf.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Erdôdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vörösvárhoz egy mértföldnyire, határja középszerû.

Lögör *Nagy és Kis Lögör.* Két szabad puszták Komárom Várm. Kis Lögörnek földes Urai több Uraságok, Nagy Lögörnek pedig Hajnal, és több Urak.

Lök. Magyar falu Bars Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Nagy Kálnához nem meszsze, és annak filiája, határjában vagyon mind a' két féle fája, szôleji tágasak, legelôje elég, földgye, réttye jó, kereskedésre könnyû módgya, Esztergomban, és a' Dunán is.

Lök. Elegyes falu Bihar Várm. fekszik a' Váradi járásban, határa közép termékenységû, javai meg lehetôsek.

Lök. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai Kállay, és több Uraságok, lakosai külömbfélék fekszik Nyíregyházához egy mértföldnyire, határja ollyan mint Eszláré.

Lök magyar falu Somogy Várm. földes Ura Tulman Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Kéthelynek szomszédságában, és annak filiája, határja jól termô.

LÖKI. Elegyes falu Nyitra Várm. földgye termékeny, szőllö hegye, réttye, legelője, fája van.

LÖKÖSHÁZA. Szabad puszta Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Elekhez nem messze, és annak filiája.

LÖKÖSHÁZA. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok lakosai többnyire evangelikusok, fekszik Harkátstól $\frac{1}{2}$ óránnyira, Otrokotshoz közelebb, Sankfalvához is közel, és annak filiája, földgye partos, és szorgalmatos mivelést kíván, réttye termékeny, piatzozása három, négy mértföldnyire van, legelője tsekély, erdeje kitsiny, de szép, gyümöltsös kertyei jók, malmok közel, itten Turótz vize sok károkat tesz.

LÖRE Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi egyesült Püspök, lakosai leg inkább ó hitüek, fekszik a' Váradi járásban, határja sovány.

LÖRE. Falu Pest Várm. *Lore* név alatt, határja ollyan mint Becsének.

LÖRINTZI. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura Batthyáni Primás Ö Eminentziája, lakosai katolikusok, fekszik Vadkertnek szomszédságában, és annak filiája, határja soványas, más javai is héjjánosak.

LÖRINCZFALVA. Szabad puszta Gömör Várm. földes Ura Széki, 's több Uraságok, fekszik Kaprágy, és Kelemérnek szomszédságokban, erdeje szép, réttye, földgye is jó tulajdonságú.

LÖRINCZ, Szabad puszta Győr Várm. földes Ura a' Religyói Kintstár.

LÖRINTE *Kis Lörinte*, Magyar, és német falu Veszprém Várm. földes Ura Bezerédi Uraság, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok, *fekszik* Puszta Miske, Tosok, Halimba, és Kolontárhoz közel, határja két nyomásbéli, földgye homokos rozsot, kukoritzát, krompélyt, kendert terem, jó erdeje van, kőbányája, és mész égetője, két malma, és halászó tava is van.

LÖRINTZKE vagy *Lörintsik*, Magyar falu Abauj Várm. földes Ura B. Fisser Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Polyinak szomszédságában, mellynek filiája, határja is hozzá hasonlító.

LÖRINTZI. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura H. Gras-

Grazsalkovics Uraság, fekszik Soroksár mellett.

Lövő. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai Plati, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Kis Iványnak szomszédságában, és annak filiája, szántó földgyei termékenyek, piatzozása Egerben, és Miskólczon, legelője elég, fája nints, de nádgya van; folyó vize a' határjában, földgye a' hol szék sós, ottan soványos.

Lövő Magyar Mező Város Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Salomvárhoz nem messze, határja soványas, fája; legelője nints elég.

Lövő. *Gsiéz. Sützen Levér.* Magyar mező Város Sopron Várm. földes Ura Gróf Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Czenktöl délke $2\frac{1}{4}$ óránnyira, Sopronhoz $3\frac{1}{8}$ mértföldnyire, határja jó termékenységű, vagyonnyai meg lehetősek, réttye, 's erdeje nints, hanem a' nagy erdőről szereznek fát, szőlő hegye nem nevezetes bort terem, el adásra jó módgyok van.

Lövő. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura Lövei Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok fekszik Kapocs Apátinak szomszédságában, és annak filiája, határja jó, dinnyét is termesztenek lakosai, el adásra módgya helyben is, mivel az Ország úttyában vannak, legelőt bérben tartanak.

Lövő. *Alsó, és Felső Lövő.* Két faluk Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszenek Pinkaföldnek szomszédságában, és annak filiáji, határbéli földgyeik középszerűek, mint vagyonnyaik.

Lubelle. *vagy Lübelle. Királyi, és Nemes Lubelle.* Két tót falu Liptó Várm. földes Urai Detrich, és több Uraságok, lakosaik katolikusok, fekszenek Kelecsényhez nem messze, mellynek filiáji, határbéli földgyeiknek egy része jó, fájok szűkebben van, legelőjök elég, keresetre módgyok jó, piatzoszások Német Lipcsén

Lubenyik. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Jolsvának szomszédságában, és annak filiája, határja rozsot, és zabot terem, réttye jó, legelője kevés, fája tűzre van, keresetre módgya Jolsván, és a' vas műhelyekben.

Lu-

LUBINA. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdôdi Uraság, lakosai katolikusok, és többen evangelikusok, fekszik Alsó Bodfalvához nem meszsze, és annak filiája, határja is ahoz hasonlító.

LUBISE. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Laborcza vize mellett, Homonnához egy mértföldnyire, határja ollyan, mint Kohanóczé.

LUBLO. *Iblau.* Német Város Szepes Várm. egy a' Szepességi Városok közzûl, földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább katolikusok, fekszik Gnazdához ¼ mértföldnyire, Poprád vize mellett. Vára magos hegyen épûlt, butsú járásai nevezetesek; 1563dikban nagyon el égett vala, 's azután is elég viszontagságokat szenyvedett, vásárjai népesek. Fája épûletre van, keresetre meg lehetôs módgya, határja soványas, és homokos, 's leg inkább tavaszi vetést terem, réttyei néhol tsekéllyek.

LUBA. Szabad puszta Abaúj Várm. földes Ura Fáy Uraság, lakosai külömbféle fekszik Vajdának szomszédságában, és annak filiája.

LUBÓCZ. *Lubovecz.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Haller Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Radácsnak szomszédságában, mellynek filiája, határja hegyes, közép termékenységû, de réttye, legelôje, erdeje, és módgya a' keresetre van.

LUBÓCHNA. Tsárda Liptó Várm. és Csôszöknek lakása.

LUBOTINY. Orosz falu Sáros Várm. földes Urai Szirmay, és Dezsôfi Uraságok, lakosai többnyire ó hitûek, fekszik Palocsához *nem* meszsze, határja *közép* termékenységû, legelôje, erdeje vagyon, keresettye a' Palocsai só háznál, és Poprád vizén.

LUBNYA. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Lengyel Országnak szélénél, határja soványas.

LUCZ. Magyar falu Zemplén Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Harkányhoz, Kesznyétenyhez is egy mértföldnyire, határja három nyomásbéli, terem gabonát, árpát, zabot, erdeje nints, a' Tiszán vagyon

gyon két révje, mivel az Ország úttyában fekszik; hozzá van kaptsolva egy puszta *Alsó Lutz* nevezet alatt, szûkölködik bor, és széna nélkûl, piatzok Miskolczon, és a' hegyallyai Városokban.

Lucs. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többnyire ó hitûek, fekszik Ungvárhoz 5 mértföldnyire, határja soványas.

Lucs. *Löcs* név alatt.

Lucsatin. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Zólyom Liptséhez nem meszsze, és annak filiája, határjában fája tûzre, és épületre van, keresettye is készi, és szekeresi munkával, legelője szoross, határja hegyes, és kösziklás.

Lúcse. *Kis, és Nagy Lucse.* Két falu Posony Vármegy. Kis Lucsenek földes Ura G. Pálfy Uraság, amannak pedig több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek egy máshoz közel, Egyház Gellének szomszédságában, mellynek filiáji, földgyeik közép termékenységûek, rozsot teremnek, réttyek, legelôjök, erdejek nints, el adásra alkalmatos módgyok van.

Lucsivna. *vagy Laucsburg.* Tót helység Szepes Várm. földes Ura Szakmáry Uraság, a' kinek Kastéllyával díszesíttetik, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik Alsó Sunyavának szomszédságában, és annak filiája, postája, harmintzadgya is vagyon, határja középszerû, sajtya jó, meszet is nevezeteset készítenek lakosai, némellyek pedig fuvarozással keresik élelmeket, Lucsivna vize keresztûl foly, és néha ártalmas.

Lucsina. *Lyuçina* név alatt,

Lucskà. *Kis, és Nagy Lucska.* Két orosz faluk Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai Görög katolikusok, fekszenek Munkácshoz 1 mértföldnyire, Nagy Lucska Strabicsóhoz $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határjok egyenes fekvésû tengerit, és gabonát jól terem, makoló erdejek, halászó vizek van, az árvíz ártani szokott néha, kivált Nagy Lucskának.

Lucska. Tót falu Szepes Várm. földes Ura a' Szepesi Püspök, lakosai katolikusok, fekszik Szepes Váralyához nem meszsze, határja hegyes, mellyeket a' záporok is járnak.

Lucs-

LUCSKA. *Harsány Lucska.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Bánó Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tarkónek szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

LUCSKA. *Malczicze.* Tót falu Trentsén Várm. földes Urai Gyurcsányi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Strecsénhez nem meszsze, és annak filiája, földgye jó termésű.

LUCSKA. *Nezbud Lucska, Kalczina Lucska, és Magos Lucska.* Három faluk Trentsén Várm. földes Urai Pongrácz Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, és másfélik, fekszenek egymáshoz nem meszsze, földgyeik közép termékenységűek, réttyeik, legelőjik meg lehetősek, keresetre alkalmatos módgyok van.

* LUCSKA. *Kapi Lucska.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Kapi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Karácsonmezőnek szomszédságában, mellynek filiája, földgye jó, réttye kétszer kaszáltatik, legelője hasznos, piatzozásától nints meszsze, fája is van.

LUCSKA. Magyar falu Torna Várm. földes Ura G. Keglevics Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Barkához nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű, mint vagyonnyai.

LUCSKA. Tót falu Ungvár Várm. földes Ura G. Sztárai Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Nagy Szalacskához nem meszsze, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai jelesek.

LUCSKI. Tót falu Liptó Várm. földes Ura Abafi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rozenberghez mintegy mértföldnyire, nevezetes fördői vannak, Hocs hegye alatt; legelője elég, földgyének $\frac{2}{3}$ része közép termékenységű, egy része pedig sovány, hatod része határjának csak zabot, és árpát terem.

LUCSKÓCZ. Szabad puszta Zemplén Várm. földes Ura Boronkay Uraság, fekszik Vasárhelynek szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

LÚCSONY, *Lutschen.* Német, és magyar kisdet falu Mosony Várm. a' Magyar Óvári Uradalonhoz tartozandó, lakosai katolikusok, fekszik Magyar Óvárhoz vagy száz lépésnyire, és annak filiája, lajtha vize által választatik el M. Óvartól, kisded kukoritzá kerteknél egyéb-

egyébbel nem bírnak, lakosai többnyire mester emberek, és fuvarozók, az Asszonyaik pedig, a' selyem bogár tenyésztetést gyakorollyák, mivel sem szántó földgye, sem réttye, sem legelője nints elég, markáikat az Óvári határban legeltetik.

Lucsivna. Tót falu Szepes Vármegyében.

Luczin. Tót falu Nógrád Várm. földes Ura G. Ráday Uraság lakosai katolikusok, és másfélék, fekzik Nagy Bárkányhoz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű.

Luczova. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság lakosai katolikusok, fekszik Petróczhoz nem meszsze, és annak filiája, szőleje, és fája tűzre elég vagyon; de földgye sovány.

Ludad. *Ludung.* Elegyes magyar falu Vas Várm. földes Ura H. Eszterházi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Pöséhez nem meszsze, és annak filiája, földgye termékeny, fája, legelője van, el adása Kőszögön, és Szombathelyen van, réttyei jók.

Ludány. *Körös Luddny.* Magyar falu Békés Várm. lakosai leg inkább reformatusok, fekszik Gyulához két mértföldnyire, határja jó termékenységű, vagyonnyai is külömbfélék.

Ludány. *Alsó, és Felsö Luddny.* Magyar faluk Nógrád Várm. földes Ura G. Ráday Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Szécsényhez fél mértföldnyire, határbéli földgyeik közép termékenységűek, réttyeik legelőjök meg lehetősek.

Ludány. *Alsó, és Felsö Luddny.* Két tót falu Nyitra Várm. Alsó Ludánynak földes Ura a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, Felsőnek pedig Jezerniczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszenek egymástól nem meszsze, földgyeik jók, fájok elég van, szőleik termékenyek, legelőjök jó, piatzozások nagy Tapolcsányon, malmok közel.

Ludas. Magyar falu Heves Várm. földes Ura Taródi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Detekhez nem meszsze, és annak filiája, földgyei jók, piatzozása Gyöngyösön közel, legelője elég, fája, makkja, nádgya, szőleje nints.

Ludas. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura Szabatka Városa, fekszik hozzá közel, és annak filiája, postája is vagyon.

Lud-

LUDNA. Szabad puszta Borsod Várm. földes Ura Losonczy Uraság, fekszik Sajó Szent Péterhez nem meszsze, és annak filiája.

LUDOS. Bánátbéli falu.

LUDOV. Falu Trentsén Várm. földes Urai B. Zay, és több Uraságok, lakosai katolikusok.

LUDROVA. *És Nemes Ludrova.* Két falu Liptó Várm. Ludrovának földes Ura a' K. Kamara, amannak pedig Rakovszky, és többb Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek Nagy Selmeczhez nem meszsze, és annak filiáji, földgyeik termékenyek, fájok tűzre, és épületre van.

LUEBERSDORF. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Borostyánkőhöz harmadfél mértföldnyire. Az Uraságnak itten fel állított fábrikája nevezetesitette. Határja középszerű, vagyonnyai is ollyanok

LUGAS. *Felső Lugas.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Elesdhez $\frac{1}{8}$, Kövesdhez is annyi mértföldnyire, Alsó Lugashoz igen közel, határja egy nyomásbéli, hegyes, völgyes, követses a' földgye, tengerit, és szénát terem tsekélyen, erdeje van, szőleje sovány.

LUGOS. *Alsó Lugos.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik n. k. Elesd, n. ny. Örvendfalu, é. Felső Lugas között, határja 3 nyomásbéli, követses, sovány, tsekély termékenységű, erdeje, szőleje van.

LUGOS. *Német, és oláh Lugos.* Hajdani híres, gazdag, és most is népes öszve épült mező Város Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszenek *Temes* vize mellett, melly vízen egy 50 öles hoszszaságú fa híd választya el egy mástól, Kostély, Hezeris, Tapia, és Lugos helyhez egy órányira. Fekvését, 's történetét is illette *Betlen* Libr. IX. p. 650. Hajdan a' híres *Lugasy* Nemzetségnek birtoka vala, *Istvánfy* szerént Libr. XVIII. p. 329. a' Szeverini Bánáthoz is tartozott Karansebessel egyetemben, és akkor sokkal gazdagabb Város vala. Petrovitzy Jánosnak is hatalma alatt vólt, míg Temesvárral egyetemben I. FERDINÁNDNAK által nem adta. *Achomates* által

Ist-

Istvánfi szerént az Ozmanoknak jármok alá jutott, 's egész 1595dik esztendôig hatalmok alatt maradott, míg Borbély György, kezek közzûl, gyôzedelme által Erdély Országhoz nem kaptsolta. Annakutánna Bartzay Andrásnak az Ozmanokon nyert gyôzedelme által nevezetesittetett. 1603dikban Basta Vezér alkalmatos ôrízettel meg erôssítette, 's két esztendôig, a' Keresztények birtoka alatt vala; de azután az Ozmanok ismét el foglalták. Lásd felôle *Ortelíust* Parte II. p. 43. Viszsza nyerték azután az Erdélyiek; de 1658dikban Rákótzi alatt ismét el foglalták az Ozmanok, és e' vidéket eléggé nyomorgatták, a' mint *Vagner* felôle panaszolkodik, In Historia Leopoldi M. Libr. II. Állandóúl az Ozmanok jármait viselék azután egész addig az idôig, míg 1688dikban Tökölyinek, és az Ozmanoknak erejek meg törettetvén Karaffa Vezét által, a' Tsászárnak meg hódoltatott. Lakosai németek, rátzok, és oláhok. Mostan Német Lugoson, a' kereskedés szépen virágzik, a' Város is napról napra szépûl, Városbéli szabadsága együtt vagyon oláh Lugossal, van itten a' *Minorita* Szerzetes Atyáknak Klastromjok, egy szép Kaszárnya, 's Posta is, határja négy nyomásbéli, egészen térséges, és homokos, mindenféle gabonát illendô mértékben terem, erdeje, szôleje határjában nints, hanem némely lakosai az Oláh Lugosi szôlôkben tartanak szôlôket. Oláh Lugos fekszik Temes vizének jobb partyán, lakosai többnyire ó hiten lévô oláhok, és rátzok; találtatnak magyarok, németek, és tótok is itten, kik többnyire mester emberek, határja négy nyomásbéli, a' Temes mellett térséges, és homokos, rész szerént hegyes, és agyagos, tsalítossa van, szép szôlô hegyein híres borok teremnek, Országos vásárjai, de kiváltképpen héti vásárjai híresek; itten vagyon a' T. N. Vármegyének széke, és a' Lugosi *Kamerális* Uradalomnak tisztihivatallya, az ó hiten lévôknek két Templomjok van, régi Várát Temes vize körûl folyta, holott még most is látszatnak némelly pusztúlásra jutott maradványai.

Lugos. Orosz falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Bélteknek szom-

szomszédságában, szántó földgyei 3 nyomásbéliek, piatzozása Debreczenben 3 mértföldnyire, fájok van, földgye homokos, és dombos, szőleje nints, de gabonával bővelkedik.

LUGOS. Szabad puszta Vas Várm. földes Ura G. Zsigray Uraság, fekszik Ivánczhoz nem meszsze, és annak filiája.

LUGOSHELY. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Lugostól, és Gavosdiától ½ óránnyira, határja négy nyomásbéli, a' Temes vize mellett térséges, és homokos, bellyebb pedig dombos, terem kukoritzát, és más gabonát is, erdeje, szőleje nints.

LUGOZÓ. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik igen szép helyen az Ország úttya mellett, melly kövel van ki rakva, Silingia mellett, 's harárja vele egy természetű, határos n. k. Járkossal, d. Kavnával, n. ny. Szilingyiával, é. Kontratóval, terem búzát, kivált kukoritzát, szilvát, és egyéb gyümöltsöket bőven, erdeje vagyon elegendő, 's faj tyúkok is számosak találtatnak benne.

LUKA. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Sándor Uraság, a' kinek kastéllyával ékesíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Vág Újhelyhez más fél mértföldnyire, határja ollyan, mint Horkának, és Hradeknek.

* LUKA. *Túró Luka.* Nyitra Várm. földes Ura G. Amade Uraság, lakosai katolikusok.

LUKA NÉNYE. Az N. betűben.

LUKA. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai B. Vécsey, és több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Tavak között, úgy hogy az A. Bereczki száraz mezőről ½ óráig merő gátakon kell a' vizek között nagy bajjal bé törekedni, a' száraz homokra, a' hol a' falu fekszik, határja 2 nyomásbéli, rozsot, és kukoritzát jól terem, szénája sásos, és tsatés, de azért a' marha tartásra alkalmatos.

LUKA. Két tót falu Zólyom Várm. földes Urai több Urak, lakosaik katolikusok, és evangelikusok, fekszenek Osztro Luka Zólyomhoz fél, Nagy Luka, vagy Nagy Rét pedig Garamszeghez ¼ mértföldnyire, határbéli földgyeik középszerűek, vagyonnyaik is meg leherősek.

LUKACS-

LUKÁCSHÁZA. Magyar falu Vas Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Gyöngyös vize mellett, Nagy Pösénak nek szomszédságában, és annak filiája, földgye termékeny, fája, legelője van, el adásra módgyok Kőszögön, és Szombathelyen, réttye elég van, és jó.

* LUKÁCSI. Elegyes falu Nyitra Várm. fája mind a' két féle van, szőleje termékeny, legelője elég, malma helyben, piatzozása más fél órányira.

KUKACSÓCZ. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Jankóczhoz ½ órányira, dombos határja három nyomásbéli, gabonát, és zabot terem, erdeje, szőleje nints, piatza Homonnán, és Varannón van.

LUKAFA. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Szent Iványhoz nem messze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

LUKAFA. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Somsics, és több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Hárságyhoz egy órányira, határja két nyomásbéli, középszerűeu mindent meg terem, erdeje, szőleje van, legelője elég, piatza Szigetváron.

LUKAFA. Szabad puszta Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Gödrihez nem messze, és annak filiája.

LUKAFAJ. *Német Lukafaj.* Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság.

LUKAFALVA. *Zarkaháza.* Név alatt.

LUKARECZ. Oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Szinerszeghez 1 mértföldnyire, határja jól termő.

LUKASÓCZ. *Lukasovcze.* Horvát, és német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Murai Szombatnak szomszédságában, és annak filiája, síkos földgye termékeny, réttye jó, legelője, és fája elég, szőlei is vannak, keresetre módgyok Stáyer Országban.

LUKAVICZA. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Bártfa Városa, lakosai katolikusok, fekszik Felső Volyához nem messze, Bártfához is közel, határja sovány, fája

van, réttye nem nagy, határja többnyire sovány.

LUKAVICZA. Tót falu Zólyom Várm. földes Urai Beniczky, és Ozdroviczky Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Felsô Micsinyinek szomszédságában, és annak filiája, földgyének $\frac{3}{4}$ része sovany, legelôje elég, $\frac{1}{3}$ része termékeny, fája szûken, sarjút is kaszálnak, piatzozása Zólyomban 1 mértföldnyire.

LUKI. Két falu Trentsén Várm. földes Uraik G. Königszeg, Márczibány, Ordódy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszenek egyik Nagy Divinhez közel, és annak filiája, földgyeik nem igen termékenyek, piatzozások közel, réttyek, legelôjek, fájok van.

LUKO. *Lukov.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Bártfához más fél mértföldnyire, határja ollyan mint Livónak, mellynek szomszédságában van.

LUKOVA. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai több Urak, lakosai többnyire ó hitûek, fekszik Miticzéhez nem meszsze, és annak filiája, egy nyomása jó gabonát terem, fájok van, malmok a' határban, piatzozások Szôllôsön.

LUKOVISTYE. Tót falu Gömör Várm. földes Urai Dráskóczy, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Rahonak szomszédságában, mellynek filiája, határja kösziklás, de ha trágyáztatik meg lehetôs, legelôje nem elég, fája mind a' két féle van, piatzozása nem meszsze, lakosai többnyire Tímárok, és bognárok.

LUKOVNA. *vagy Lukovo.* Tót falu Zólyom Várm. földes Ura Zólyom Városa, lakosai katolikusok, fekszik Hajnikhoz közel, és annak filiája, piatzozása Zólyomban, és Selmeczen.

LULLA. Szabad puszta Somogy Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Tábnak szomszédságában, és annak filiája.

LUNKA *vagy Urzest.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Serbest, Briheny, Sustfaluhoz $\frac{1}{4}$ órányira, határja egy nyomásbéli hegyes, völgyes, kösziklás, agyagos a' földgye, tavaszit inkább terem, erdeje kevés.

LUNKA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara,

mara, lakosai ó hitûek, fekszik egy hegynek oldalán az Ország útban, határos n. k. Fejér Körössel, d. Almással, n. ny. Plessel, é Kakaróval; határja meg lehetôs termékenységû, terem búzát, zabot, tengerit, fája, makkja, gyûmöltsös kertyei vannak, el adásra módgyok van, fával, és gyûmöltsel is kereskednek.

LUNKÁNY. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik nagy hegyek alatt, Zóld, és Gladnához közel, határja négy nyomásbéli egészen hegyes, és kôves, és csak kukoritzát azt is szûken terem, nagy és szép erdeje 's fenyvesse van, szôleje nints, vólt itt hajdan vas hámor, de már el pusztúlt.

LUNKASPÍRJE. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Magyar Csekéhez nem meszsze, Turburestnek szomszédságában, földgye mindég vettetik, búzát keveset, zabot, és tengerit középszerûen terem, hegyes, kôsziklás a' határja, erdeje van, pisztrang hala is van.

LUPEST. Oláh falu Arad Várm. földes Ura Kászonyi Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik az Aradi járásban, határja középszerû.

LUPÓEZ. *vagy Lupots.* Tót falu Nógrád Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Gátsfalvához nem meszsze, mellynek filiája, határja közép termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

LUPCZOVA. Bánátbéli falu.

LUPPÁK. Rátz falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Resicza, Vodnik, Rafnik, és Dognátska között, határja négy nyomásbéli, egészen hegyes, és köves, csak kukoritzát terem, erdeje van, szôleje nints.

LUSÁNKA. Tót falu Sáros Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Szinyéhez nem meszsze, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

LUSNA. *Ludrova.* Két tót falu Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszenek hegyek között, Rozenbergához 2 mértföldnyire, határjai középszerûek.

LUSOK. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Káptalanbéli Uraság, lakosai reformátusok, fekszik egy posványos berek mellett,

lett, határos n. k. Vejtivel, é. Vaiszlóval, n. ny. a' Kápolnai pusztával, határja három nyomásbéli mindent meg terem, erdeje van.

LUZSÁNKA. *vagy Luzsánki.* Sáros Várm. földes Ura a' K. Kamara.

LUSZTIG. Tsárda Tolna Vármegyében.

LUTILLA. Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Szent Kereszthez fél mértföldnyire, határja tágas, földgye jó, réttye elég, fája tűzre, és épületre van, fa szerszámot is készítenek lakosai.

LUTOV. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Kollonints Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dezsérnek szomszédságában, és annak filiája, földgye termékeny, fája, legelője, réttye van.

LUZNA. Tót falu Liptó Várm. lakosai katolikusok, legelője van elég, földgye néhol sovány, piatzosáza Zólyomban.

LÜLLE. *Nagy, és Kis Lülle.* Két tót faluk Bars Várm. földes Ura az Esztergomi kis Papság, lakosai katolikusok, fekszik Verebélyhez 1 mértföldnyire, határjaik jók, vagyonnyaik jelesek.

LYUBISCHE. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Velye Polyához fél fertály órányira, Hankóczhoz is annyira, hegyes, és agyagos határja 3 nyomásbéli, gabonát, zabot középszerűen, búzát, árpát, és néha tengerit is terem, erdője meg lehetős, fuharozással is kereskednek, piatzok Homonnán van.

LYUCSINA. Tót falu Sáros Várm. földes Urai Péchi, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, határja meg lehetős.

LYUKVA. Puszta a' Kis Honti kerületben, földes Ura Vajda Uraság, Magyar Hegymeggel határos, földgyei jók teremnek tiszta, és kétszeres búzát, rozsot, és zabot is, réttyei jók, erdeje épületre alkalmatos fát szolgáltat, sok makkot, és gubatsot is terem.

LYUTTA. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, határja sovány, vagyonnyai selejtesek.

M.

M.

MACSA. Magyar falu Pest Várm. földes Ura H. Grazsalkovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pesthez 2¼, Váczhoz 1½ státióra, Zsjdó, és Újfalunak szomszédságaikban, határja három nyomásbéli, hegyes, földgye fekete, tezém rozsot, árpát, zabot, bora kevés van, erdeje nevezetes, piatza Pesten, és Váczon, van vízi malma, mellyet Galga vize hajt, Boldognál a' Zagyvába foly, van nádgya, és kaszállója is.

MACSA. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

MACSED. *Kis, és Nagy Macsed.* Két magyar falu Posony Várm. földes Ura G. Eszterházi, Kis Macsednak G. Eszterházi, Draveczky, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik egyik Geszthez 1, másik Szeredhez 1 órányira, határjai két nyomásbéliek, eggyiknek erdője is van, legelőjök, réttyeik középszerűek.

MACSKÁS. Szállás Hont Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, fekszik Nadábnak szomszédságában, mellynek filiája, Apátmaróthoz tartozik.

MACSKÓCZ. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Martyánczhoz nem meszsze, és annak filiája, legelője, és fája tűzre elég van, de földgye soványas.

MACSKOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Festetits Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csáktornyának szomszédságában, mellynek filiája, határja néhol soványas.

MACSO. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Divéknek szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Bankáé.

MACSOLYA. Magyar falu Bereg Várm. földes Ura Darvas Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, határja középszerű.

MÁCSOVA. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Pestyere, Priszakához, Karánsebeshez egy jó fél órányira, határja négy nyomásbéli, a' Temes mellett térséges, és homokos, bellyebb pedig hegyes, és

gos, terem kukoritzát, erdeje jó van, és szilvássa is, szőleje nints.

MACZDORF. *Mathejócz.* Név alatt.

MACZEDONIA. Oláh falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Petrován Ivanda, Csésza, és Gyülvész között, határja négy nyomásbéli, tulajdonságai, 's javai is hasonlók Csépszán falujáéhoz.

MACZHÁZA. *N. Maczhdza.* Magyar falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, egyik része a'Posonyi Várnak fő Kapitányságához tartozik, holott sok birkák vagynak, lakosai katolikusok, fekszik n. k. N. Légnek, n. ny. Tárnoknak szomszédságában, határja szántó földekből, 's tsekély mezőségből áll.

MACZINECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Urai G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős.

MACZONKA. Magyar falu Heves Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Batonyhoz nem meszsze, és annak filiája, határja, ollyan mint Ferpesé.

MÁD. Magyar falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai kevés katolikusok, és többen reformatusok fekszik Albárhoz nem meszsze, Alistál, és Petényi pusztával határos; határja leg inkább rozsot terem, káposztát, kukoritzát középszerűen, erdője nints, réttye kevés, piatza Szerdahelyen és Samarján van.

MÁD. Hegyallyai mező Város Zemplén Várm. földes Urai G. Áspernont Szirmay, és B. Orczy Uraságok, lakosai katolikusok, reformatusok, 's kevés oroszok, és számos zsidók, fekszik Tállyához $\frac{3}{4}$, 's Rátkákoz is $\frac{3}{4}$, Zomborhoz pedig $\frac{1}{2}$ *mértföldnyire*, nagy bort *termő* szőlő hegyei alatt. Lakosai rész szerént kézi mesterségek, rész szerént gazdáskodás, 's leg inkább szőlő mivelés által élnek, épületei középszerűek, Ispotállya is vagyon, határbéli földgye középszerű, fekete nyirkos, dél felé térséges, erdeje van, szűkölködik élet, és széna dolgából, szántó földgyei kevesek, kő bányája van, 's fördője is, melly a' köszvényeseknek dítsértetik, vagyonnyaikat helyben is el adhattyák, de nagy részét élelmeknek magok is pénzen veszik, és keperé is járnak, kevés trágyáikat sok

szó-

szôlô hegyeik emésztik meg, néhol tsékelyes, bora kivált némelly hegyeken nevezetes.

MADA. *Nagy Mada.* Mezô Város Szabolcs Várm. földes Ura Patay Uraság, lakosai többen reformátusok határja ollyan mint Bátoré.

MADA. *Kis Mada.* Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több' Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Vizkához nem meszsze, és annak filiája, Nagy Madának, szomszédságában, homokos, és dombos határja 3 nyomásbéli, gabonát, kukoritzát, és kendert leg inkább terem, erdeje kevés, szôleje van, piatza 6 mértföldnyire Debreczenben.

MADÁCSKA. Tót falu Nográd Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Felsô Tiszovnyikhoz nem meszsze, és annak filiaja, határja ollyan mint Gergelyfalváé.

MADAR. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Bátorkeszinek szomszédságában, mellynek filiája, legelôje elég van, réttyei néhol tsekélyek, szôleji meg lehetôs borokat teremnek.

MADARÁSZ. Oláh falu Bihar Várm földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, határos Szalonta, és Marcziházával, határja 2 nyomásbéli, térhely székes a' földgye, erdeje van, szôleje nints, piatza Váradon.

MADARÁSZ. Magyar falu Posony Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik n. ny. Félnek szomszédságában, és annak filiája, határja középszerû, legelôje hásznos, rét, és erdô nélkûl szûkölködik.

MADARAS. Magyar falu Bács Várm. földes Ura Latinovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Borsodhoz 4500, Almáshoz pedig 4500 bétsi ölnyire. Határja három nyomásbéli, leg inkább búzát, és zabot terem, marha el adásból keresnek pénzt magoknak, erdeje nints, szôleje tsekély bort terem, van folyó motsárja, és egy hallal bövelkedô tava, piatza Baján.

MADARAS. Magyar helység, a' Nagy Kúnságban, lakosai reformátusok, fekszik Karczag Új Szállásnak szomszédságában, Üllös nevezetû tó mellett, határja 3 nyomásbéli, mindenféle gabonát meg terem, a' hol nem székes; fa nélkûl szû-

kölködik, piatzok Debreczenben, és Miskóltzon van.

MADARÁSZ. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai, ó hitűek, fekszik Erdőd Városához nem meszsze, és annak filiája, Zsadány, és Réztelek helységekkel is határok, három nyomásbéli határja sovány, fejér agyagos földgye van, kétszeres búzát terem, és tengerit is, piatza Szatmáron, szénája kevés terem, erdeje, és szőleje nints.

MADINCZ. Lásd *Madumetz*.

MADOCSA. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura G. Battyáni Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Bölcskéhez közel, és annak filiája, réttyeit a' Dunának áradásai alkalmatlanittyák, javai külömbfélék.

MADOCSÁN. Tót falu Liptó Várm. földes Urai Kubinyi, és Madocsányi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Teplához nem meszsze, mellynek filiája, határjának $\frac{2}{3}$ része jó, fája, és legelője elég van.

MADOVÁR. Szabad puszta Túrócz Várm. földes Urai G. Batthyáni, és Révai Uraságok, fekszik Szent Mihálynak szomszédságában, és annak filiája.

MADRISESTY. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Bucsa, d. Maros mellyéki Trojás, n. ny, Drocsa hegyek, é. Szakács között, sovány hegyeken, és földeken; erdeje igen nagy, mellyből szekereket, talyigákat, és több e' féléket tsinálván, meszsze földeken árúlyák el, 's így keresik élelmeket lakosai, patakjában a' hegyek között, pisztrángok talaltatnak.

MADUMECZ. *Madincz*. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdődi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Drahóczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű.

MAGENDORF. *Kis, és Nagy Magyar* név alatt.

MAGERSDORF. *Nagyfalu*. Név alatt.

MAGASD. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura Inkey Uraság, fekszik Iharoshoz nem meszsze, mellynek filiája.

MAGLOCZA. Magyar falu Sopron Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Barbacsnak szomszédságában, és annak filiája, Sopronhoz $6\frac{1}{2}$ mért-

mértföldnyira, termékeny síkos határja két nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot, és kukoritzát terem, erdeje, szőleje nints, határja az áradások által gyakran károsíttatik, számos marhákat tenyésztetnek lakosai.

MAGLÓD. Tót falu Pest Várm. földes Urai Fáy, és Fóglár familiának örökösei, lakosai evangelikusok, és számos zsidok, fekszik Péczelhez, és Gyömröhöz igen közel, Pesthez 3 mértföldnyire, egy hegynek oldalán, a' közepén patakotska foly, melly az útat bátortalaná teszi, a' mellette lévő Tűzberek pusztával terem mindenféle gabonát, kendert, szénát, jó bort, nagy számú juhai vannak, piatzok Pesten.

MAGOCS. Elegyes magyar, és német falu Baranya Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, itten virginiai dohányt termesztenek, a' Tsászár' számára, határja jó, javai jelesek.

MAGOR. Szabad puszta Békés Vármegyében.

MAGOS. Szabad puszta Bars Vármegyében.

MAGOSLIGET. Magyar falu Szatmár Várm. földes Ura Hagara Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Farkasfalva, Kis Palád, Uszka, és Nagy Palád között, határja két nyomásbéli, búzát, kukoritzát, zabot, szénát jót terem, Batár partyán gyümöltsös kertyeik vannak, erdeje szép, marhát bőven tartanak, piatza Tisza Újlakon fél mértföldnyire.

MAGOSPART. *Brehi.* Tót falu Bars Várm. fekszik Berzenczéhez nem meszsze, és annak filiája, Ispotállya is van, fölgye mint Oravniczáé, tserép edények készítésével is kereskednek.

MAGOS SZIGET. Az Sz. betűben.

MAGURA. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi egyesült Püspökség, lakosai többen ó hitűek, fekszik Kis Koh, és Felső Valonyához ½ órányira, határja hegyes, völgyes, kősziklás, leg inkább terem tavaszi búzát, tengerit, zabot' középszerűen, erdeje van, néha bővelkedik dióval.

MÁGURI. Oláh falu Krasső Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik a' Temes mellett, Tápia, Lugoshely, Csereze, Temeshez is közel, Lugoshoz 1 órányira, határja négy nyomásbéli, a' Temes mellet térséges, bellyebb hegyes,

gyes, terem kukoritzát, erdeje középszerûen van, szôleje nintsen.

MAGURKA. Liptó Várm. Királyi Bánya, fekszik Tento Lipcsének szomszédságában.

MAGYAR. *Kis, és Nagy Magyar.* Ez Nemes, és Portális magyar mezô Város, másik N. Magyar falu Posony Várm. Kis Magyarnak földes Urai többek, Nagy Magyarnak pedig a' Religyiói Kintstár, és más Urak is, Kis Magyar, Nagy Magyarnak filiája, lakosai katolikusok, fekszenek egymáshoz közel, d. Gombának, n. ny. Csákánynak szomszédságokban, a' kis Duna N. Magyarnak határján foly, 's Mérges nevû erdôvel bír, határjok középszerû, A. F. és Újvári pusztákat árendálják, Kis Magyar, fa, és rét nélkûl szûkölködik, 's határja is szûk.

MAGYARÁD. Szabad puszta Posony Várm. földes Urai többek, fekszik Alsó Korompához nem meszsze, szántó földgye középszerû, legelôje, réttye, fája nints.

MAGYARÁTH. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Ternova, Agris, Világos, Galsa, Muszka, és Újj Pankota között, hegyen, szôlôkkel körûl véve, mellyeken kellemetes ízû, és a' tartásra igen jó borok teremnek, földgye jó, határja a' Szentesi pusztával, és Zumbojai Szállással nevekedvén, három nyomásbéli, marhája apró, ketskéjek, és méhek sok van.

MAGYARAD. *Magyarovce.* Magyar falu Hont Várm. fôldes Urai Gosztonyi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Deménd-hez nem meszsze, és annak filiája, határjában vagyon legelôje elég, szôlô hegye középszerû, fája tûzre, és épûletre van.

MAGYARÁD. *Puszta Magyarád.* Magyar falu Szala Várm. lakosai katolikusok, legelôje középszerû, szôleje nints, földgyei meg lehetôsek, fája elég van.

MAGYARÁD. Szabad puszta Heves Vármegyében.

MAGYARÁD. Posony Vármegyében.

MAGYAR CZERNYA. *Bozitova* név alatt.

MAGYARFALVA. *Uherszka Vész.* Tót falu Liptó Várm. földes Ura Szent Iványi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Iványnak szomszédságában, és annak filiája, földgyeinek fele sovány, és nehéz mivelésû, de más

fele

fele termékeny, legelője elég, fája van, piatzozása Sz. Miklóson egy órányira.

MAGYARFALU. Elegyes falu Sáros Vármegyében.

MAGYARFALVA. *Ungeraden. Uherszka Vesz.* Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között, Morava vize partyán, harmintzadja is van, határja 2 nyomásbéli, búzát, gabonát, és árpát leg inkább terem, réttyei jók, szőleje, zabja nints, erdője van, piatza N. Lévárdon.

MAGYAR ITTEBE. Az I. betűben.

MAGYARKA. Szabad puszta a' Nagy Kúnságban.

MAGYAR KÉKES. A' K. betűben.

MAGYARÓD. Magyar, és német falu Somogy Várm. földes Ura Sárközy Uraság, lakosai evangelikusok, és reformátusok, fekszik Szilhez $\frac{1}{2}$, Igálhoz $\frac{3}{4}$, Döröcskéhez 1 órányira, határja 2 nyomásbéli, rozsot leg jobban terem, búzát, és egyebet középszerűen, agyagos, hegyes, völgyes a' földgye, erdeje van, szőleje középszerű, piatza Kanizsán, Veszprémben, 's másutt is.

MAGYAR Óvár. Az Ó, betűben.

MAHOLÁNY. *Mahulinecz.* Tót falu Bars Várm. földes Ura G. Keglevics Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Kis Apátinak szomszédságában, mellynek filiája, fája mind a' két féle van, makkja elég, legelője, földgye jó, réttye termékeny, malma helyben, piatza közel.

MAHOMFA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lenthihez nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű, vagyonnyai nem jelesek.

MAJDÁN. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Oravicza, Rákitova, és Agadics között, határja négy nyomásbéli, egészen hegyes, köves, terméketlen, kevés kukoritzát, szilvát hövebben terem, erdeje kevés, szőleje nints.

* MAJDUCSA. Bánátbéli falu.

MAJK. Nevezetes Klastrom Komárom Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár.

MAJOM. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai B. Vécsey, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Rimaszombathoz nem meszsze, mellynek filiája, földgye középszerű, piatzozása nem

nem meszsze, legelője elég, fája mind a' két féle, makkja, gyümöltsös kertyei, és káposztással jók, Nyirfa vízzel, és tserép edényekkel, is keresnek pénzt.

MAJOR. *Kő Major.* Szabad puszta Posony Várm.

MAJOR. *Új Major.* Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura a' Zirczi Apátúrság, fekszik N. Venyin alól, és Előszállásán felől, földgye jó 3 nyomásbéli, terem búzát, zabot, és szénát, szükölködik fa, és szőlő nélkül, piatza Földváron, és Adonyban.

MAJORKA. *Majerki.* Szepes Várm. földes Ura Igló Városa, határja soványas.

MAJOROCSKA. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Vladár Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Varannóhoz $\frac{1}{2}$, Homonnához pedig $1\frac{1}{2}$ órányira, határja három nyomásbéli, az őszi vetést nagy munkával termi, réttye bőven van a' hegyek allyán helyheztetve, mellyekről le folyó vizektől nagy árkok által védelmeztetik, és ezeket minden esztendőben tisztítani kell, hogy a' falunak határja, 's legelője el ne romollyék, erdője is van.

MAJORFALVA. *Majersdorf.* Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Besztercze Bányához közel, és annak filiája, határjának $\frac{2}{3}$ részét Garam vize el önti, földgye termékeny, fája van, piatzától tsak $\frac{2}{4}$ órányira van.

MAJORHÁZ. Szép Kastély Posony Várm. földes Ura B. Jeszenák Uraság.

MAJORHÁZA. Szabad puszta Posony Vármegy.

MAJOS. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura Perczel Uraság, lakosai katolikusok, határja szép javakkal bővelkedik.

MAJOSFA. Szala *Várm.* földes Ura a' Szombathelyi Püspökség, fekszik Novákhoz nem meszsze, és annak filiája.

MAJOSHÁZA. Szabad puszta Pest Várm. 's mivel egynehány Nemes árendáló Uraknak lakó helyül szolgál, lakosai mind magyarok, reformátusok, kik bíró helyett *Kurátort* tartanak magok között, fekszik a' Dunához közel, Áporka, és Taksony között, földes Urai Beleznay, Rodli, és Majthényi *Familiáknak* örökösei, határja jól termő, szénája, gabonája van, fája nints, piatza Pesten.

MAJS.

MAJS. Elegyes rátz, és német falu Baranya Várm. a' Bellyei Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, és ó hitűek, három nyomásba foglaltt szántó földgyei, tiszta búzát, zabot, rozsot, és kukoritzát teremnek, erdeje szép, legelője nem elég, 's a' Dalgoki, és Isépi rétségre szoktak hajtani legelőre, szőleje is vagyon határjában.

MAJSA. Magyar helység a' Kis Kúnságban, lakosai katolikusok, fekszik Félegyháza, és Halas között, Szektó nevezetű tó mellett, mellynek nap nyúgoti részén olly erős kőbányája vagyon, hogy abból meszet is lehet égetni. Az egész határbéli tanya, vagy szállás, mivel a' földgye általlyában homokos, a' szántás vetésnek kevés haszna vagyon, hasznokat a' marha nevelésből veszik, Kecskeméthez, Szegedhez, és M. Theresiopolishoz, 5 mértföldny. van.

MAJSA. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházi Uraság, fekszik Regölyhoz nem meszsze, és annak filiája.

MAJTHÉNY. *Macţikov.* Tót falu Posony Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Apajhoz ½ órányira, határja jó, réttye, legelője meg lehetős, vagyonnyai középszerűek, Dudvág vizén malmok van.

MAJTÉNY. *Kis Majtény.* Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik Nagy Majténynak, és Domahídának szomszédságában, térséges, és lapos határja 3 nyomásbéli, búzát, zabot, kukoritzát jót terem, szénát is eleget, szőleje, erdeje nints, piatza Károlyban egy mértföldnyire van.

MAJTÉNY. *Nagy Majtény.* Sváb falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Majténynak, és Szent Miklósnak szomszédságában, határja három nyomásbéli, tiszta búzát, kukoritzát, zabot bőven terem, erdeje nints, szőleje van, piatza Szatmáron, és Károlyban 1 mértföldnyire.

MAJTIS. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik K. Namény, Zsaroján, Darnó, és Hermánszeghez közel, határja tér, fekete földű, két nyomásbéli, erdője, és mezeje jó van, földgye búzát, kukoritzát, zabot középszerűen terem,

terem, piatzok Szatmáron, és Tisza Újlakon mint egy két mértföldnyire van.

MAJZEL. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Bossányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Pronának szomszédságában, és annak filiája, réttye jó, fája, legelője elég, malma helyben, piatzozása Német Prónán.

MAKAD. Magyar falu Pest Várm. a' Ráczkevi Uradalomhoz tartozandó, lakosai katolikusok, és többnyire reformátusok, n. k. d. és n. ny. a' Duna veszi körül, é. Becse $\frac{1}{2}$ mértföldnyire van hozzá, határja három nyomásbéli, mellyet Duna vize gyakorta el önt, búzát, 's szénát középszerűen terem, nádgya igen szép van, melly a' falu mellett álló tóban terem, piatza Budán.

MAKARIA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többen ó hitűek, fekszik Radvánhoz nem meszsze, és annak filiája, határja zabnál, és kukoritzánal egyebet nem terem.

*MAKFA. *Kis, és Nagy Makfa.* Magyar faluk Vas Várm. földes Urok G. Festetics Uraság.

MAKLÁR. Magyar mezö Város Heves Várm. földes Ura az Egri Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Egerhez egy mértföldnyire, földgye trágyazás nélkül is termékeny, réttye jó, piatza közel, szöleje jeles, három Országos vásárja is van.

MAKÓ. Magyar mezö Város Csanád Várm. földes Ura a' Csanádi Püspökség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Maros vizéhez közel, Szegedhez 2 mértföldnyire, só háza is vagyon, határja hasonló Tornyához, vagy Földeákéhoz, javai külömbfélék.

MAKÓCZ. *Makovecz.* Orosz falu Zemplén *Várm.* földes Ura G. Keglevits Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik d. Velkrophoz egy, n. k. Havashoz $\frac{1}{2}$, n. ny. Bukóczhoz is $\frac{1}{2}$ órányira, két nyomásbéli határja, hegyes, agyagos, és leg inkább zabot termö, erdejek nints, sem szölöjök, piatzok Sztropkón van.

MAKOVICZA. Vár, és Uradalom Sáros Vármegy.

MAKOVISTYE. Oláh falu Krasó Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik igen kies helyen, Csukics, Petrilova, Szokolár, és Illadia között, határja négy nyomásbéli, hol dombos, hol térséges, leg in-

inkább kukoritzát, és zabot terem, erdeje szép fiatal, szőleje kevés.

MAKRANCZ. Magyar falu Abaúj Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Szepsihez nem meszsze, és annak filiája, fája nints, földgye termékeny.

MAL. *Kemes Mal.* Elegyes falu Vas Vármegy.

MALA. Szabad puszta Gömör Várm. Horka helységhez vagyon kaptsolva, földgye, réttye közép termékenységű.

MALACHOV. *Malacsán.* Tót falu Zólyom Várm. földes Ura Radvánszky Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Radvánhoz nem meszsze, és annak filiája, határjának némelly része hegyes, másként termékeny, legelője elég, fája van, Zólyomi piatzától $\frac{3}{4}$ órányira van.

MALACZKA. Tót mezö Város Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik térhelyen, Postája is van, 3 nyomásbéli földgye jó, réttyei hasznosak, bora nints, két pusztája, 's erdője van, malina vize nedvesíti, piatza N. Lévárdon, és helyben is.

MALANTA. *Belsó. és Felsö Malanta.* Két elegyes faluk Nyitra Várm. földes Urai az Esztergomi Érsekség, lakosaik katolikusok, fekszik Alsó Malanta, Pogányhoz nem meszsze, amaz pedig Gerencsérhez közel, mellynek filiáji, határbéli földgyeik középszerüek.

MALAS. *His, és Nagy Malas.* Két falu Bars Várm. földes Uraik több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszenek Barshoz mintegy 3 mértföldnyire, földgyeik jók, fájok is van, szölö hegyek, legelöjök elég, kerestettyek Esztergomban, a' Dunán, és Szent Benedeken, 's Léván.

MALATIN. *Alsó, Felsö, és Középsö Malatin.* Három tót falu Liptó Várm. földes Urai több Uraságok, lakosaik katolikusok, és másfélék is, fekszenek F. Lipcsének szomszédságában, mellynek filiáji, földgyeik közép termékenységüek, réttyek, legelöjök meg lehetös, piatzozások Liptsén van.

MALATINA. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Sz. Annához közel, mellynek filiája, határja közép termékenységü, réttye, legelője meg lehetös.

MÁLCZÁR. Tót, és magyar falu Zemplén Vármegy. földes Urai több Uraságok, lako-

lakosai külömbfélék, fekszik Markhoz $\frac{1}{4}$, Petrikhez pedig $\frac{3}{4}$ órányira, térséges határja három nyomásbéli, búzát, gabonát, zabot terem, fő képen, árpát, és tengerit középszerűen, erdeje, szőleje nints, száraz esztendőben legelővel bővelkedik, piatza Nagy Mihályon, és Újhelyben van.

MALDUR. Falu Szepes Várm. földes Ura Újházy, vagy Görgei Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Toporczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja soványas, de keresetre jó módgyok van.

MÁLE. Magyar falu Gömör Várm. lakosai katolikusok, fekszik Putnoknak szomszédságában, és annak filiája, egy part alatt vagyon újonnan épült szép meszsze látható Templomja, földgye jó, piatzozása három mértföldnyire, legelője van a' Putnoki határban is, fája mind a' két féle, árpája nevezetes nagyságáért, piatzok Rozsnyón van.

MALITOVIK. Bánátbéli falu.

MÁLNAPATAKA. *Malnicz.* Népes tót falu Nógrád Vármegy. fekszik Berzenczének szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerű, fája, legelője elég van, deszkákat, hordókat, és zsendelyeket is készítenek lakosai.

MALOM. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsy Káptalanbéli Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Keszinek szomszédságában, és annak filiája, jó határja van.

MALOMHÁZA *Münichov.* Horvát falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Füleshez nem meszsze, és annak filiája, Sopronhoz $2\frac{3}{8}$ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, hegyes völgyes, terem búzát, rozsot, árpát, zabot, és pohánkát, szőleje, erdeje középszerű.

MALOMSOK. *Ó, és Új Malomsok.* Elegyes faluk Győr Várm. földes Ura G. Amade Uraság, lakosaik, katolikusok, és evangelikusok, fekszenek Győrhoz 4, Pápához 2 mértföldnyire, Új Malomsoknak határja két nyomásbéli, térséges, mindenféle gabonát meg terem, szénája elég van, ha Rába, és Marczal vizek el nem öntik, nádgya elég, erdeje kevés, szőleje nints; az Ó Malomsokiak többnyire dohány termesztésből élnek, mellyek nevezetesek, jó malmok is van Rába vizén.

MALOM-

MALOMSZÖG. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai Turcsányi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Surányhoz nem meszsze, és annak filiája, határjának földgye, és réttye jó, fája, szőleje, és piatzozása közel nints, legelője is szoros.

MALONYA, MALINORI. Tót falu Bars Várm. földes Ura G. Keglevics Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Thaszárhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye, és réttye jó, legelője elég, piatzozása Szent Benedeken, és Nyitrán van.

MALONTA. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Szapári Uraság.

MALOTSA. Elegyes falu Tolna Várm. fekszik Pakshoz nem meszsze, és annak filiája, határja jól termő.

MALUZINA. Tót falu Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Hibbéhez közel, mellynek filiája.

MÁLYI. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Görömbölyhöz nem meszsze, és annak filiája, piatzozása Miskólczon egy jó órányira, szőlő hegye tágas, középszerű borokat terem, malma közel, legelője szoross.

MÁLYINKA. Elegyes falu Borsod Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Sattának szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerű.

MANAK. Bánátbéli falu.

MANCZIKÓ. Nyitra Várm. földes Ura Szerdahelyi Uraság, fekszik N. Rippenyhez nem meszsze, mellynek filiája.

MÁND. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Költse, Penyire, és Porzova között, kitsiny határja két nyomásbéli, búzát, zabot, kukoritzát terem.

MÁND. Szabad puszta Szala Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, fekszik Szent György Várhoz nem meszsze, és annak filiája.

MANDERLOK. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik a' Maros vize mellett, Csicser, Panáth, Glagovecz között, földgye igen jó, és termékeny, határja a' Sz. Györgyi pusztának felével, és a' Nagy Batai puszta részével nevekedvén három osztálybéli, bövelkedik marhával, juhokkal, és sertéssel.

MÁNDOK. Magyar mezô Város Szabolcs Várm. földes Urai Lónyai, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Fényes Litkének szomszédságában, és annak filiája, határja nagy, réttye nintsen elég.

MÁNFA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Káptalanbéli Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Magyar Széknek szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Budafáé.

MANIGA. *Malzenicze.* Tót falu Nyitra Várm földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Bucsánhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye jó, piatzozása Galgóczon, és Nagy Szombatban, malma melyben, fája, és szôlô hegye nints, legelôje szûk.

MANKÓCZ. *Mankóvcze.* Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Velsiczhez nem meszsze, és annak filiája, szôleji gyümöltsös fákkal meg rakva termékenyek, boraikat helyben is könnyen el adhatyák, földgye réttye, jó, el adásra alkalmatos módgyok a' szomszéd piatzokon.

MÁNY. Magyar, és német falu Fejér Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik n. k. Zsámbékhez $\frac{1}{2}$, d. Etyekhez 1, n. ny. Bicskéhez 1, é. Szomorhoz is 1 órányira, hegyes, vôlgyes ugyan, de igen jó földgye van, 3 nyomásbéli, terem búzát, rozsot, tavaszit, erdeje, szôleje van, piatza Budán.

MÁNY. *Kis Mány.* Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik az elôbenyi helység mellett, erdôségbôl, hegyekbôl, és vôlgyekbôl áll, jó földgye is van, *szûkölködik* búza, és bor *nélkûl.*

MÁNYA. *Nagy Mánya.* Elegyes falu Bars Várm. földes Ura G. Koller Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Verebélyhez $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, fája mind a' két féle van, szôlö hegye termékeny, borai jók, legelôje elég, földgye, réttye síkon fekszik, Zsitva vizén van malma, melly a' határján keresztûl foly, keresetre könnyû módgya Komáromban, és a' Dunán van.

MÁNYA. *Kis Mánya.* Magyar falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Szent

Mi-

Mihályboz közel, mellynek filiája, határja középszerû.

MÁNYOK. *Kis, és Nagy Mányok.* Két falu Tolna Várm. Kis Mányoknak földes Ura G. Aponyi Uraság, amannak pedig a' Pécsi Káptalanbéli Uraság, fekszenek Apárhoz nem meszsze, és annak filiáji, lakosaik katolikusok, és evangelikusok, határbéli földgyeik jól termők, vagyonnyaik külömbfélék.

MAPRAGY. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Széky, Kubinyi, Hanvay, és több Urak, lakosai reformátusok, fekszik egy völgyben Keszitôl $\frac{1}{2}$, Sz. Királytól pedig egy órányira, Putnokhoz egy, Rozsnyóhoz pedig 6 mértföldnyire, 3 nyomásbéli földgye partos, de mindent meg terem, réttye kevés, legelôje jó, erdeje van, bora középszerû, tseresnyéje nevezetes.

MARA. Folyó víz Máramaros Vármegyében.

MARÁZ. Elegyes német, és horvát helység, Baranya Várm. a' Pécs Váradi Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Mohácstól három órányira, határja három nyomásbéli, valamint földgye szép gabonát, úgy szôleji jó borokat teremnek, mellyeket a' lakosok Bács Vármegyébe szoktak el adni.

MARÁCZ. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Martyánczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja meg lehetôs.

MÁRAMAROS VÁRMEGYE. *Comitatus Maramarosiensis. Maramaruscher Gespannschaft.* Nevezetének eredetéről külömbféle képen véllekednek az Írók. E' Vármegyének vidékje két részre hajlik, eggyik része Erdély Ország felé, másik pedig a' Kôvári kerûlethez. Hoszsza mint egy 13 mértföldnyire, szélessége pedig hol hat, hol hét ném. mértföldnyire terjed, ha t. i. hoszsza Huszt Várától Borsa faluig mérettetik, szélessége egy felöl *Tisza* vize által határoztatik, más felôl pedig *Hidegkút* által, melly tótúl *Studinának* neveztetik: Szélessebben terjed e' Vármegyének más szegelete *Körösmezô* falutól *Batiza* felé Erdély Országnak szomszédságában, holott hat jó magyar mértföldnyire terjed. Az egész Vármegyének kerûlete 38 mértföldet tesz. Szomszédságában fekszik é-

szak felôl *Russzia*, déli nap nyugott felé Moldva, déli nap kelet felôl az Erdélyi, és Kövári kerûlet; más részrôl pedig Szatmár, és Ugocsa Vármegyék, nap nyugoti észak felé ellenben Bereg Vármegye, és a' Munkátsi vidék határozzák. Nagyobb része e' Vármegyének hegyekbôl áll; térségei pedig leg inkább *Tisza*, *Mara*, *Kaszo*, és *Iza* vizek körûl vagynak. Számos hegyei, mellyek ámbár fekvéseikhez képest külömbféle nevezetekkel illettetnek; mindazáltal leg inkább a' nagy *Karpat* hegyének részei, mellyes Szepes Vármegyétôl, Sáros, Zemplén, Ungvár, és Bereg Vármegyéken által, Magyar, és Lengyel Országnak széleinél egész eddig terjednek. Ezeknek rövid elô számlálásában, elôszôr a' határ széleken lévô hegyek, a' többek pedig ezek után adattatnak elô. Leg nevezetesebb része:

I. Bezkéd hegye, oroszúl *Beszcsadi*. Ez a' Lengyel Országot Hazánktól el választó, számos részekre el választatott meszsze terjedô hegy, ámbár imitt amott más külömbféle nevekkel illettetik, mindazáltal közönségesen Sáros Vármegyében fel vett nevezetét itten is meg tartya. Részei között ezek a' nevezetesebb hegyek. 1. *Fekete hegy*, *csarni hora*, setétes nagy élô fái miatt, fekszik Körösmezôhöz egy mértföldnyire, 's Tisza vizének mind a' két kútfôit magában foglallya; 2. *Sztebnik hegye*, melly nap kelet felé fekszik, 's hasonló nevet viselô folyó vizérôl nevezetes, vize a' fekete Tiszába ömlik. 3. *Orisok* magas, és meredek hegy, nap kelet felé, 's ló háton nehezen járható. Nap kelet felôl való óldalán fakad *Prút* vize; Tisza vize is e' hegyekbôl veszi eredetét. 4. *Fereszok hegye*, alább dél felé, sûrû erdôje nevezetesíti. 5. *Piatrosz* hegye, melly oláhúl kôsziklás hegyet jelent, tetôje külömbféle idomatlan kôsziklákkal boríttatik. 6. *Dantsos* hegye, mellyet tava nevezetesít. 7. *Beretzkúli*, és 8. *Hoverlye* hegye, ez magasságára nézve az elôbbeniekhez hasonlító, a masz *Breszkuletz*, ez pedig *Hoverletz* patakok által esméretesíttedik. 9. *Holyman* hegye, az elôbbenîekkel egybe kaptsoltatik, *Beltzatul* nevû részén fakad a' fejér Tiszának kútfôje, melly az orosz lakosok által Tischorának

rának neveztetik. 10. *Stuch* hegye, ez is magas hegy; de néhol térségekkel ékesítetik, nap nyúgoti részén fakad a' Tiszának második kútfője, Stohovetznek is neveztetik. 11. *Csöcsin* hegye, melly egy mértföldnyire terjed. 12. *Felső Szeszül* 's ennek szomszédságában. 13. *Csarken*, mellyből Csiszla patakja ered, 's Borsa felett Viso vizével eggyesíttetik. 14. *Alsó Szeszül*, ennek nap keleti vőlgyében fakad *Viso* patakja. 15. *Sztül.* 16. *Repete* hegy, folyó vize által nevezetes. 17. *Petroza.* E' hegyek kerítik Maramaros Vármegyének észak, és nap kelet felől való részeit.

II. Délfelé lévő részeit is számos, és külömbféle nevezetű hegyek kerítik. Nevezetesek ezek között Szatsály felett: 1. *Bratina* nagy erdős hegye. 2. *Aranyos* hegye. 3. *Czibles.* 4. *Guttin.* 5. *Padure Beinhe.* 6. *Padure Szátmariasko.* 7. *Pleska.* 8. *Nigrul.* 9. *Magura.* 10. *Bradzi.* 11. *Pap Asztaga.*

III. Nap nyugot felé lévő hegyei között e' Vármegyének nevezetesebbek Ugotsa Vármegyének szomszédságában *Rakasz*, és *Rakótz*, annakutánna Bereg Vármegye szélénél *Nimsztitze*, *Lakova*, *Martinka*, *Tibava*, *Szaszoka*, *Veretecső* faluk felé terjednek. Az egész Vármegye többnye hegyekkel kerittetik, 's kebelében is igen számos hegyek vagynak, mellyeket tulajdonságáikkal, mind elő számlálni hoszszas vólna. Emlékezetet kívánnak még ezek a' magos hegyek: *Kuk*, *Ozoro*, *Szunyavér*, *Kalotsánka*, *Mentsul*, *Lyasz*, *Prisztop*, 's a' t. ezekután a' *Szigetl* hegyek, majd *Nyeresintze*, *Mokra*, *Brusztura*, 's a' t. Ezek után következnek a' *Gyulafalvái Sugataki*, *Bartzafalvi* hegyek, ez czigányok siralmának is neveztetik, majd a' *Rónaszéki*, *Arsitzei*, *Petrovai*, *Leordiai*, *Alsó, és Közép Visór*, *Merszini*, *Borsai*, *Svidovai* hegyek 's a' t. Ezek után következnek *Kabola*, *Unguratzke*, *Lonka*, *Pap Iván*, *Kvasni*, *Banitza* 's a' t.

Folyó vizei között nevezetesebbek *Tisza* vize, mellynek folyása tulajdon neve alatt fordúl elő. 2dik *Viso*, fakad a' Borsai hegyekben, 's meg áradása sebess vólta miatt néha ártalmas. 3dik *Iza* vize. 4dik *Mára*, ered Gutin hegyéből. 5dik *Kaszó.* 6dik *Tarasz.* 7dik *Talabor.* 8dik *Nagy Ág.* 9dik *Borsva*

melly Ugotsa Vármégyébe foly által. Számos savanyú vizek, vagy borkútak is vagynak e' Vármegyében, mellyeknek elő számlálása, és le írása sokat kívánnának. Nevezetesebbek ezek között a' *Borsai, Batizai, Glódeni, Nánfalvai, Szaplontzai, Hosszúmezői, Viski, Ökörmezői, Bocskoji, Rahoi, Borkúti, Kaszo Polyáni, Kabala Polyáni, Akna Rahói* 's a' t. Az egész Országban egy Vármegyének sints olly számos savanyú kútfője, mint e' Vármegyének. Orvosi vizei között nevezetesek a' *Sófalvai, Dolhai*, sós vizei is vagynak, mellyek között nevezetesebbek az *Apitzai, Gyulafalvai, Baticzai, Dragoméri, Kis Boskoi*, és *Alsó Rhonai*, melly *sóspataknak* is neveztetik. Golyvát származtató vizei is vagynak, ú. m. a' *Bocskoi, Lonkai, Felső Rhnónai, Barczánfalvai, Petrovai, Samosfalvai Farkasrévi, Szlatinai* 's a' t.

Külömbféle értz, és igen nagy hasznú só Bányai is vagynak, 's drága kövek is találtatnak imitt amott vidékjein. Legelője e' Vármegyének mind a' marháknak, mind pedig a' juhoknak alkalmatos, lapállyai jól termők, néhol pedig soványak, fájok bőven van, levegője egésséges, és ritka szépségű vidékjei is vagynak. Lakosai magyarok, németek, Rátzok, és oláhok.

Mindöszve 175 lakó hely van benne, 's az Egri Püspöki Megyéhez tartozik.

MÁRCZ. Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Esztetházi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz $1\frac{6}{8}$ mértföldnyire, két nyomásbéli hegyes határja, búzát, zabot, rozsot, árpát, és pohánkát terem, bora tsekély, erdeje bőven van, híresek tseresnyéi nagyságáért.

MARCZAL. Magyar falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szécsénhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja meg lehetős, vagyonnyai külömbfélék.

MARCZALFA. Szabad puszta Posony Várm. földes Urai több Nemes Urak, fekszik Kis Falud, és D. Patony között, földgye leg inkább rozsot terem, kukoritzát, káposztát középszerűen, erdeje, réttye, legelője nints.

MARCZALI. Magyar, és német mező Város Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok,

kusok, Nagy Gomba, és Bizével határos, agyagos, és róna földgye 2 nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot terem, nagy erdeje makk termô, tágas szôlö hegyei is nevezetes borokat teremnek, mellyeket külsô Országokban is jó áron el adnak, vásárjai jók esnek, gabonáját mindazonáltal Kanizsán szokták el adni, itten vagyon Somogy Vármegyében leg nevezetesebb kereskedô bólt.

MARCZALTÔ. Magyar, és német mezô Város Veszprém Várm. földes Ura G. Amade Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik az Ország úttyában, sziget formában Rába, és Marczal nevû vizek között, Sopronhoz 6 mértföldnyire. Nevezetesíti e' helyet a' földes Uraságnak nagy költséggel készített víz folyása, vagy tsatornája, mellyet *Hegedûs János* Úrnak intézete szerént készíttetett a' köz haszonra, tulajdon költségjével, Lásd felôle T. T. Nagy János Úrnak versezetét e' tzím alatt: *Méltósdgos Várkonyi Gróf Amade Antal Úrnak, Böös Bádr, Marczaltô örökös Urának, és a' költségével készûltt Martzaltöi tsatornának emlékezetére irta a' nyájas Múzsdnak Szerzője.* 1792. Diszesíti továbbá a' földes Uraságnak kastéllya is. Vidékje kies, földgye, legelôje, és réttye jó, mellyet Marczal, és Rába vizei, majd minden esztendôben nedvesítenek, deszka mettzô vámháza, és derék malma van, erdeje nints, hanem nádgya elég van, úgy hogy azoknak el adásából is nevezetes hasznot hajthatnak magoknak a' lakosok, piatzozásai Pápán, Gyôrött, és Sopronban van.

MARCZEK. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Újhelyhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, földgye termékeny, javai külömbfélék, de Vág vize földgyét meg szokta önteni.

MARCZELFALVA. *vagy Marczelháza.* Tót falu Lipró Várm. földes Ura Lusinszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Teplához nem messze, mellynek filiája, határja középszerû.

MARCZELHÁZA. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Kurtakeszihez nem meszsze, és annak filiája, réttye, legelôje saját szûk-

ségeikre elég, szôlei is vannak, 's középszerû borokat teremnek, legelôjit az áradások meg öntik.

MARCZELHÁZA. Major Komárom Vármegyében.

MARCZIHÁZA. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura Thurzó Uraság, lakosai többen ó hitûek, fekszik Sályinak szomszédságában, Váradhoz pedig 3 mértföldnyire, határja 2 nyomásbéli, kétszeres búzát, és tengerit terem leg inkább, földgye térhely, székes, erdeje kitsiny, szôleje nints.

MARCZINFALVA. Elegyes falu Abaúj Várm. földes Ura a' K. Kamara, Sós, és több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szántóhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

MÁRFA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Terehegyhez $\frac{1}{4}$, Kovácshidához pedig 1 órányira, tavak között, mellyek áradások idején tsikokkal bôvelkednek, szôlej jó borokat teremnek, szántó földgyei jók mellyek 3 nyomásbéliek, és búzát leg inkább teremnek, erdeje nints, boraikat a' Valpoi Uradalomban 3 órányira viszik eladás végett.

MARGIT Sziget, Pest Vármegy. Ó Budához tartozik, 's a' Budai Apátzáknak jószágok vala, e' Szigetnek a' felsô végén, a' Duna vizének közepette egy meleg forrás a' földbôl fakad ki, szemlélhetni a' régi roppant Klastromnak, és Templomnak, még rész szerént fel álló maradványait, most a' Pesti, és Budai lakosoknak mulató helyûl szolgál.

MARGITFALVA. *Margetzen. Margeczani.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura Jekelfalusi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Jekelfalvának szomszédságában, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

MARGITA. Orosz, és oláh falu Torontal Várm földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Nagy Gajhoz $\frac{1}{2}$, Zichidorfhoz pedig $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja 4 nyomásbéli, jó termékenységû, marhával bôvelkedik, postája is van, és nagy. Ország úttya, piatza Verseczen, és Csakován.

MARGITA. Elegyes magyar mezô Város Bihar Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, reformátusok, ó hitûek, és zsidók

dók is, fekszik Genyete, Lüki, Terebes, és Bogyozlónak szomszédságokban, dombos, vôlgyes, agyagos, veres soványas földgye 3 nyomásbéli, búzát, tengerit igen tsekélyen terem, erdeje, 's Berettyó vizén jó malma van, borral bôvelkedik, mellyet Máramaros., Szabolcs, és Szatmár Vármegyékbe hordanak el.

MARGITA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Jakusics Uraság, lakosai külömbbfélék, fekszik a' Kapornaki járásban, határja középszerû, mint vagyonnyai.

MARGONYA. Tót falu Sáros Várm. földes Urai Dezsôfi, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Nyerjeshez közel, és annak filiája, határjának egy nyomása alább való, ketteje pedig jobb, réttye, legelôje elég, fája is van mind a' két féle, piatzozása nints meszsze.

MARIAAICHEL. Erdôs térség Pest Várm. az elôtt a' *Trinitarius* Szerzetes Atyák valának itten, kiket boldog emlékezetû Zichy Uraság fundált vala, egy szép Templommal a' Boldogságos Szûznek tiszteletére fel ékesített, már most pusztaság, IIdik JÓZSEF Tsászár uralkodásától olta, és a' Boldogságos Szûz képe, bé vitetett a' Budakeszi Templomba, földes Ura a' Religyiói Kintstár.

MÁRIACZEL. *Kis Máriaczel.* Ó Buda felett épûlt a' hegyen nagy épûlete, melly az elôtt igen nevezetes, és sok Bútsú járásoknak helye vala.

MÁRIA. *Kis Mária.* Privilégiált szabad mezô Város Bihar Várm. hajdan Bocskaynak birtokában vala, lakosai reformátusok, fekszik n. k. Berhidához $\frac{1}{4}$, n. ny. Henczidához 1, d. Biharhoz 2, é. Pocsajhoz 1 mértföldnyire, kis határja két nyomásbéli, kevés szántó földgyei kétszeres búzát teremnek, átallyában térségesek, erdeje van, szôlôket a' Bihari, Kovácsi, Püspöki *Promontoriomokon* tartanak, marha tartásból is táplállyák magokat, esnek héti, és országos vásárjai, minden lakos a' Város határjában lévô kis jószágotskájában szabados Úr, melly maradékról maradékra megyen által.

MÁRIÁNKA. Tót falu Posony Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik hegyek alatt, határ-

határja soványas bort terem, erdője, 's patakja van.

MÁRIA Pocs. A' P. betűben.

MÁRIA SELLO. Bánátbéli falu.

MÁRIENFELD. Régenten nagy *Teremia* német falu Torontal Várm. földes Ura Makó Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Mokrinnak szomszédságában, határja 4 nyomásbéli, igen jó tiszta búzát terem, és egyebet is, szőleje kevés, erdeje nints, piatza T. Becsén.

MÁRIENTHAL. *Vallis Mariana. Marianky.* Tót falu Posony Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Paulinus Atyáknak birtokok vala, és a' Generálisnak lakó helye, a' kiknek pompás Kastéllyokkal díszesittetik, fekszik Posonyhoz másfél mértföldnyire, holott a' Boldogságos Szűznek nevezetes képe van, és igen számos bútsú járásokkal tiszteltettik. Eredetét vette e' Klastom I. LAJOS Királytól 1377dik esztendőben, 's MÁRIA által is meg erősittetett. 1471dikben egy házat ajándékoza Rozgonyi László e' Klatrombéli Atyáknak. Annakutánna pedig Kárdinális Szak-zenzeitz által nevezetesen gyarapittatott, a' ki itten magának igen díszes Kriptát készittetett, de a' Királyi Barantsolat szerént teste posonyban a' Sz. Márton Templombéli Kriptába helyheztettetett.

MÁRIA. *Szent Mária.* Az S. betűben.

MÁRIA TERESIOPOLIS. A' T. betűben.

MÁRIALAKA. Szabad puszta a' Nagy Kúnságba.

MARIKOVA. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik Klietsinához közel, Pukóhoz $1\frac{1}{4}$ mértföldnyire, földgye nehezen mivelhetik, fája legelője van, marhákkal is szoktak kereskedni.

MARISDORF. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szalonakhoz 1 mértföldnyire, földgye sovány, keresetre módgyok vagyon.

MÁRK. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Kácsándhoz, és Málczához $\frac{1}{4}$ óránnyira, térséges határja 3 nyomásbéli, búzát, gabonát, zabot, árpát, 's tengerit terem, erdeje, szőleje nints, száraz esztendőben legelővel bővelkedik, piatza Nagy Mihályon, és Újhelyben.

MAR-

MARKAZ. Magyar falu Heves Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, földgyei ollyanok mind FelsôNánáé.

MARKHÁZA. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura G. Toroczkay Uraság, fekszik Kazárnak szomszédságában, és annak filiája.

MARKO. Német falu Veszprém Várm. földes Ura a' Veszprémi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Veszprémhez 1 órányira, Bandhoz igen közel, határja két nyomásbéli, földgye motsáros, kôves, terem mindent, zabot különösen igen jót, erdeje van, réttye kevés, malma Séd vizén.

MARKÓ. Vendég fogadó Baranya Várm. fekszik Bogdasához nem meszsze.

MARKÓCZ. Tót falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik T. Keresztúrhoz 1 mértföldnyire, javai vagynak, de földgye sovány.

MARKÓCZ. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Somsics Uraság, lakosai reformatusok, fekszik Dráva Fokhoz $\frac{1}{2}$, Dráva Keresztúrhoz $\frac{3}{4}$ órányira, szigetvárhoz $2\frac{1}{2}$ mértföldnyire, földgyeinek nagyobb része homokos, a' többi agyagos, és lapályos, leg inkább rozsot terem; búzát középszerûen, hajdinát leg alkalmatosabban, erdeje szép van, szôleje nints, marha el adásból pénzt keresnek Babolcsán, Szigeten, és Istvándin.

MARKÓFALVA. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Divinának szomszédságában, és annak filiája, határja meg lehetôs.

MARKOVECZ. Elegyes falu Temes Várm, földes Ura a' K. Kamara, lakosai kölömbfélék, fekszik Gutesiczhez nem meszsze, és annak filiája, határja jól termô.

MARKOVICZA. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Markoviczi Uraság, lakosai több félék, fekszik Kis Szoczóczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerû.

MARKOTA. Magyar falu Gyôr Várm. földes Ura a' Gyôri Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bödögének szomszédságában, a' Lórétere mellett, melly Markotát Bödögétôl hasittya, Gyôrhöz $2\frac{1}{2}$, Csornához pedig 1 mértföldnyire, határja két nyomásbéli,

búzát

búzát terem leg inkább, lentséje híres, földgyének egy része agyagos, és homokos, nádgya meg lehetősen, terem, lovakat szépeket nevelnek.

MÁRKUSFALVA. *Markusovce Marksdorf.* Német falu Szepes Várm. földes Ura Márjásy Uraság, a' kinek lakó helyével, és egyéb épületeivel díszesíttetik, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Cseszánfalvának szomszédságában, az Ország úttyában, Ispotállya is vagyon, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék, fája mind a' kétféle van, réttyei jók, eladásra könnyű módgyok van.

MÁRKUSKA. Tót falu Gömör Várm. földes Urai Andrási, és több Urak, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik Hankovához nem meszsze, határjának földgye néhol sovany, és kőves, Dubrava hegyének egy része határjához tartozik, réttye soványos, fája, legelője elég van, 's piatzozásá közel.

MÁRKUSÓCZ. Tót falu Vas Várm. földes Urai több Urak lakosai katolikusok, fekszik Martányhoz nem meszsze, és annak filiája, határja a' természetnek szép javaival meg ajándékoztatott.

MARKUSO. Malom Liptó Várm.

MÁROCZ. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Berta Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pákához nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű.

MAROCFA. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Batthyáni Uraság, lakosai reformatusok, fekszik Szalatnakhoz nem meszsze, és annak filiája, Kakicshoz, Okoroghoz is közel, lakosai marhák neveléséből, és fakórsók tsinálásából keresnek pénzt, földgyei, réttyei közép termékenységűek erdője van, szőleje nints, piatza Pécsen és Szigeten.

MAROF. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, fekzik Szent Mártonyhoz nem meszsze, mellynek filiája, határja jó.

MÁROK. *Sokatz Márok.* Sokatz falu Baranya Várm. a' Belyei Uradalomhoz tartozandó, lakosai katolikusok, fekszik Darázshoz közel, mellynek filiája, Iséphez is közel, határja két nyomásbéli, szép búzát, kukoritzát, és zabot terem, erdeje, és legelője jó, az Ó, és

és Új Duna között, midőn áradások nintsenek elég van, lakosai halászattal foglalatoskodnak leginkabb, szőlejek van, sok szarvas, és sertés marhákat is táplálnak.

MAROK. *Püspök Marok.* Horvát, és német falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Mohácstól 1½ órányira, határja három nyomásbéli, földgyei egyenetlenek, kaszállóji gyakran meg nedvesíttetvén jó szénát teremnek, lakosai többnyire a' szőlő mivelésben foglalatoskodnak.

MAROK. *Német Marok.* Német falu Baranya Várm. a' Dárdai Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, szántó földgyök három nyomásbéli, igen szép búzát, zabot, és kukoritzát terem, tiszta búzájoknak lisztyeket Eszéken, és egyéb Sklavoniai helyeken adgyák el, tsikókat is szépeket nevelnek, erdeje van, legelője igen kevés, nyáron által, kertjeiből gyommal, és fenyérrel tartyák marháikat.

MAROK. *Papi Marok.* Magyar falu Bereg Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Beregszászhoz közel, és annak filiája, határja, réttyével együtt jó, legelőjök, és mind a' két féle fájok van, fa edényeket is készítenek.

MAROKFÖLDE. Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csesztregnek szomszédságában, mellynek filiája, határja hegyes, rész szerént pedig a' vizek meg öntik, szőleji nem igen jók.

MAROKHÁZA. Szabad puszta Komárom Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, fekszik Csicsóhoz nem messze, és annak filiája.

MAROKHÁZA. Tót falu Nográd Várm. földes Ura Mihaleczky Uraság, lakosai többfélék, fekszik Nagy Barkánynak szomszédságában, és annak filiája, határja soványas, vagyonnyai selejtesek.

MAROS. *Nagy, és Kis Maros.* Mezö Város Hont Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszenek Visegráddal által ellenben a' Duna partyán, határja szorgalmatos mivelés után mindent meg terem, borok kivált némelly hegyeken kedves ízű.

MAROS. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai refor-

roformátusok, fekszik Siófokhoz nem meszsze, és annak filiája, Fokszabadi, és Juthoz is közel, a' Sió vize mellett, Veszprémtôl 3, Fejérvártól 4 mértföldnyire, határjának két nyomása mindenféle vetést meg terem, nádgya sok van.

MAROSFALVA. Magyar falu Bars Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, lakosai többfélék, fekszik Új Barshoz nem meszsze, és annak filiája, legelôje elég, földgye, réttye jó, fája van.

MARÓT. *Aranyos Marót. Moravicze.* Tót mezô Város Bars Várm. az elôtt Paluskaiak birtokok vala, mostani földes Ura Kard. Migazzi Ô Eminentziája, a' kinek szép Kastéllyával díszeskedik, 's általa az egész Város újj dísszel gyarapíttatik. Lakosai katolikusok, fekszik Gímes Vára, és Sz. Benedek között, lakosai rész szerént gazdáskodás, és kézi mesterségek által folytattyák életeket, némellyek jó posztót is szônek itten, határja jó termékenységû, vidékje kies, legelôje egésséges, malmai helyben, fûrész malma is van itten az Uraságnak, piatza helyben, el adásra alkalmatos módgyok van.

MARÓT. *Apát Marót, és Házas Marót.* Két tót falu Hont Várm. Apát Marótnak földes Ura a' Religyiói Kintstár, postája is vagyon, amannak pedig földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszenek Nádasnak szomszédságában, és annak filiáji, földgyeik közép termékenységûek, Házas Marótnak legelôje van elég, szôlô hegye jó, de egyik féle fája sints.

MARÓT. Tót falu Esztergom Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Doroghoz $1\frac{1}{4}$ mértföldnyire, földgye jó, legelôje elég, fája van, számos szôleji közép-szerû borokat teremnek, el adásra jó módgyók van a' Dunán, és Esztergomban.

MARÓTI. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura B. Hunyadi Uraság, fekszik Sámsonnak szomszédságában, és annak filiája.

MARSOVA. Tót falu Trentsén Várm. Ura földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Predmirhez nem meszsze, és annak filiája, földgye termékeny, vagyonnyai külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

MARTH. *Vörösmárth.* Magyar, és német falu Baranya

ranya Várm. a' Belyei Uradalomhoz tartozó, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Tsuza, és Kis Kőszeg helységeknek szomszédságokban, határja három nyomásbéli, búzát, rozsot, kukoritzát, és zabot terem, erdeje van, legelője is bőven, midőn Duna áradása nintsen, szőleje is van, halászó tavai, és viza fogó tanyái is vagynak, szarvas, és sertés marhákat is tartanak, e' helység a'Törököknek Magyar Országba való bé tsapások előtt nagy Város vólt, a' mint most is hajdani Várának sántzai látszatnak.

MARTÁN. Szala Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csáktornyának szomszédságában, és annak filiája, határja jól termő.

MÁRTELY. Szabad puszta Csongrád Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai dohányt termesztő magyarok, fekszik a' Tisza partyán, Vásárhelyhez $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, mellynek filiája.

MARTINCZA. Szabad puszta Baranya Várm. a' Szekcsői határban, de a' rajta lévő földek, és rétek már régen az helységbéli lakosok között vagynak fel osztva.

MARTINICZA. Bánátbéli falu.

MARTINCZA. Szabad puszta, és tsárda Tolna Várm. fekszik Pinczehelyhez nem meszsze, földes Ura H. Eszterházy Uraság.

MARTFŐ. Szabad puszta Heves Várm. földes Ura B. Podmaniczky Uraság, fekszik Czibakházához nem meszsze, és annak filiája.

MARTINKA. *Kis, és Krajna Martinka.* Két orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosaik több félék, fekszik egyik Kis Tibavának szomszédságában, és annak filiáji, földgyeik marha fizlalásra alkalmatos fűvet teremnek, réttyeik, legelőjök, mind a' két féle fájok van, határja sovány, 's zabnál egyebet nem igen terem.

MARTINOSOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Urai G. Althán, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Mihalyevéczhez nem meszsze, és annak filiája, határja soványas.

MARTINYA. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, lakosai többfélék, fekszik Martyánhoz közel, és annak filiája határjában szőleje, és fája tűzre elég van, de földgye soványas.

MAR-

MÁRTON. *Szent Márton.* Az Sz. betûben.

MARTON. *Nagy Marton.* Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok, fekszik Csurgóhoz $\frac{1}{4}$, Sz. Királyhoz $\frac{1}{2}$, Iharoshoz i. $\frac{1}{2}$, Kanizsa, és Legrádhoz 3 órányira, hegyes, völgyes, agyagos földgye két nyomásbéli, rozsot, búzát, és kukoritzát terem, szôleje, erdeje elég van, piatza Dörnyén, és Muraközben.

MÁRTONFA, Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Hoszszú Heténhez nem meszsze, és annak filiája, határja sovány, javai tsekélyesek.

MÁRTONFALVA. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Dobócznak szomszédságában, mellynek filiája, határja ha trágyásztatik gabonát termô, piatzozása 1, 4, 5 mértföld. van.

MÁRTONFALVA. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak, lakosai többfélék, fekszik Vajknak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerû.

MÁRTONFALVA. Elegyes falu Vas Várm. lakosai többfélék, fekszik Jánosházának szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

MÁRTONY. *Nagy Mártony. Mattersdorf.* Német mezô Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, zsidók is lakják; tágas, és hegyes határja két nyomásbéli, terem búzát, rozsot, zabot, árpát, és pohánkát, fekszik Sopronhoz két mértföldnyire, bora középszerû, erdôkkel bôvelkedik, vámja van, és a' zsidóknak zsinagógájok.

MÁRTONY. *Puszta Mártony.* Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura Inkey Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felsô Segesd, és Vésenek szomszédságában, földgye rozsot, és kukoritzát terem, jó makkos erdeje, és legelôje van, abrontsokat is készítenek itten.

MÁRTÓNYI. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai Vattay, és több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szent Jóbhoz nem meszsze, és annak filiája, legelôje elég, fájok szôlô hegyek van.

MARTONYOS. Magyar, és rátz falu Bács Várm. földes Ura

Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik M. Thereziopolishoz 16200, Ó Kanizsához pedig 38000 bétsi ölnyire, határja két nyomásbéli, egy része alatsony, a' másik pedig a' Telecskán fekszik, zabot, árpát leg jobban terem, és szép szarvas marhákat nevelnek, fûszfa erdeje van, szôleje nem igen jó, Tiszavize foly határjában, nádja van, bővelkedik juhokkal, és hallal is, piatza M. Thereziopolisban.

MÁRTONTELEK. Szabad puszta Bihar Vármegy.

MARTONVASÁR. Elegyes magyar mezô Város Fejér Várm. földes G. Brunczvik Uraság, a' kinek kastellyával ékes, lakosai katolikusok, evangelikusok, és zsidók is, fekszik az Ország útban, Velentzéhez 2 mértföldnyire, n. k. Tárnokhoz 1, d. Rácz Keresztúrhoz $\frac{3}{4}$ órányira, postájá is van, fekete földgye 3 nyomásbéli, teterem búzát, rozsot, árpát, zabot, erdeje nints, szôleje van, piatza Budán, és Ercsiben.

MARTOS. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Imelhez nem meszsze, és annak filiája, legelôje, réttye, nádgya van, de legelôjének, és réttyeinek részét az áradások járják.

MÁRTYÁNCZ. Tót mezô Város Vas Várm. földes Urai G. Szapári, és G. Batthyáni Uraságok, lakosai katolikusok, határja síkos, földgye termékeny, réttye jó, legelôje, és fája van, szôleji meg lehetôsek, keresetre módgyok Stáyer Országban.

MARUS. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik Bélhez nem meszsze, Belényeshez négy mértföldnyire, egy nyomásbéli földgye tengerit leg inkább terem, erdeje van, szôleje nints, piatza Belényesen, és Váradon.

MARUSNAK. Malmok Temes Várm. földes Ura Lovász Uraság, fekszenek Új Aradhoz nem meszsze.

MARZSINA. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Facsethez 1 órányira, Zorány, Szintiest, Brázova, és Kossova között, határja négy nyomásbéli, nagyobb részént térséges, kukoritzát, és más gabonát is terem, erdeje szôleje nints. Határjában látszatnak még most is valami régi Várnak,

mellyetBega vize körül folyt, puszta falai, kétség kivül itt vólt hajdan *Facsád*, melly most *Facsédnek* mondatik ide egy órányira, gyakran találnak itt régi pénzeket is, mint Hunyadi Mátyás Királynak arannyait, és egyebekét.

Maskocz. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek között T. Keresztúrhoz 1 mértföldnyire, határja meg lehetős.

Maskócz. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai oroszok fekszik Körtvélyeshez közel, határja két nyomásbéli, zabot leg inkább, középszerüen pedig árpát, tavaszi búzát, 's tatárkát terem, bikk fa erdeje van, piatzok Homonán.

Maskova. Tót falu Nográd Várm. földes Ura G. Forgács Uraság, lakosai többfélék, fekszik Gácsfalvához nem meszsze, és annak filiája, határja ollyan mint Gergelyfalváé.

Maskovecz. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura a' K. Kamara.

Maszárfalva. *Nyegrova.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többen ó hitüek, határja meg lehetős.

Maszdorf. Német falu Torontal Várm. földes Ura G. Ferráris Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hajfeldhez nem meszsze, és annak filiája, határja négy fordúlóra van osztva, jó fekete földgye mindent hasznosan terem, erdeje, és szőleje nints, piatza T. Becsén, v. Szegeden.

Maszt. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Stomfának szomszédságában, és annak filiája, két nyomásbéli határjá, gabonát, árpát, és káposztát terem, réttye, mezője jó, piatza Posonyban, erdője van.

Masztincz. Szabad puszta Hont Várm. földes Urai több Urak.

Mata. Szabad puszta Szabolcs Várm. földes Ura Debreczen Városa, fekszik Szoboszlóhoz nem meszsze.

Mátéfa. Szabad puszta Vas Várm. földes Urai több Urak, fekszik Egyházos Radóczhoz nem meszsze, és annak filiája.

Mátéháza. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura H. Grazsalkovics Uraság, fekszik

szik Bajához közel, és annak filiája.

MATEJÓCZ. *Villa Mathæi. Matejovcze. Matzdorf.* Egy a' 16 Városok közzûl Szepes Várm. fôldes Ura Márjási Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Poprád vize mellett, Szombathelynek szomszédságában, 1718dikban tsak nem egészszen el égett vala. Lakosai jó leneket készítenek, serrel, pályinkával is kereskednek, határja, legelôje meg lehetôs, lovai jelesek, tûzre fája kevés ván.

MATEOVICS. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura H. Grabsalkovics, és Leukovics. Uraságok, fekszik Tataházához 1100, Almáshoz pedig 2600 bétsi ölnyire, határja leg inkább tavaszi vetést, és szénát terem, erdeje, szôleje nints, folyó motsárjának a' kezdete itt van, piatza Baján.

MÁTÉ SZALKA. Az Sz. betûben.

MÁTÉ. Tó Csongrád Varmegy. fekszik Tó, Balog Tóhoz közel, Szeged Városa körûl, áradások idején Dorosmáig terjed, hallal, és külömbféle vízi madarakkal bôvelkedik.

MÁTÉVÁGÁS. *Matyovce.* Orosz falu Sáros Várm. földes Urai több Urak, lakosai ó hitûek, fekszik Girálthoz nem meszsze, földgye közép termékenységû, réttye, legelôje, fája van.

MATISOVA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura B. Palocsay Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Poprád vize mellett, Hétharshoz $2\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja nehezen miveltetik.

MATKO, Szabad puszta Pest Várm. földes Ura az Egri Káptalanbéli Uraság, fekszik Kecskeméthez közel, és annak filiája.

MATOLTS. Magyar mezô Város Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Gyarmat, Naprad, Tunyog, és Geberjennek szomszédságokban, határja két nyomásbéli, épen a' Szamos vize partyán, földgye térséges, és agyagos, terem búzát, árpát, zabot, kukoritzát, erdeje nints, piatza Szatmáron, és Tisza Újlakon, néha szamos vize rontya határját.

MATTY. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik a' Pétsi, és Kövágô Siklósi hegyekbôl származott víznek tavai között, mellyek hallal

bővelkednek, gyakran úgy el öntik a' határját, hogy minden élelmeket semmivé teszik, fekszik Szent Mártonyhoz 1, Siklóstól pedig másfél órányira, határja 2 nyomásbéli, kétszerest leg inkább terem, réttyei jók, legelőjökön szép szarvas marhákat nevelnek, erdeje egész Dráváig terjed, a' halaiért a' Pécsiek hozzájok helybe járnak.

MATYFALVA. Magyar, és orosz falu Ugocsa Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik Francsikához $\frac{3}{4}$, T. Újhely, és Verbőczhöz pedig $\frac{2}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, búzát, és rozsot jót terem, zabot kukoritzát kevesebbet, erdeje tsekély, szőleje nints, piatzok T. Újlakon $1\frac{1}{2}$ órányira.

MÁTYÁSFALVA. *Matyasovtze*. Tót falu Szepes Várm. földes Ura B. Palocsai Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Ófaluhoz $\frac{1}{4}$ órányira, határjának nagyobb része hegyes, és sovány, más részét pedig Poprád vize meg önti.

MÁTYÁSHÁZA. Magyar falu Abaúj Várm. határja jó, szőleji termékenyek.

MÁTYÁSKA. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Hanusfalvához egy, Remete Helységhez két fertálynyira, hegyes határja három nyomásbéli, zabot, és gabonát terem, erdeje bikkes, szőleje nints, rétek nélkül szűkölködik, piatza Hanusfalván, és Eperjesen.

MATYASÓCZ. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felső Lendvához nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű.

MATYASÓCZ. *Mattyasovce*. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Varannóhoz, és Zsalobinhoz közel, dombos határja három nyomásbéli, erdője van, szőleje nints, széna nélkül szűkölködik, piatza Varannón van.

MATYASÓCZ. *Felsó Matyasótz*. Tót falu Kis Hont Várm.

MATYASÓCZ. *Alsó, és Felsó Matyasócz*. Két tót falu Liptó Várm. földes Ura Matyasovszky Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek N. Palugyához 1 mértföldnyire, határbéli földgyeik jól termők,

mök, réttyeik, legelőjök elég, erdője kevés.

MATYÓCZ. *Matyovec.* Magyar falu Ungvár Várm. földes Ura Orosz Uraság, lakosai többfélék, fekszik Doboruskához nem meszsze, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

MÁTYUS FÖLDE. Igy neveztetett *Trentséni Mátének* életekor az a' Vidék Hazánkban, mellyet ő Vág vizének eredetétől kezdvén, egész a' Dunába való bé folyásáig bírt vala. Halála után a' Királyra szállott.

MÁTYÚS. Magyar falu Bereg Várm. földes Ura Lónyai Uraság, lakosai többen reformátusok, határja középszerű, fája van, réttye, legelője elég, a' Tiszán kereskedhetnek szálfával, és halászattal.

MÁTYÚSHÁZA. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Urai több Urak, fekszik Pápához nem meszsze, és annak filiája.

MAZA. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, lakosai többfélék, fekszik Szászhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó.

MECZBROD. Elegyes falu Zólyom Várm.

MECZENZEIFEN. *Alsó, és Felső Meczenzeif.* Népes két mezö Város Abaúj Vármegy. lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik az Ország útban, fájok van, héti, és Országos vásárjai hasznosak, réttyei sóványak, lakosai az Országnak külömbféle részeiben keresik élelmeket árkok' ásásával.

MECSER. Magyar, és német falu Mosony Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Duna partyán M. Óvárhoz $2\frac{1}{2}$, Győrhöz is annyi órányira, határja két nyomásbéli, követses a' földgye, közép termékenységű, mint réttyei is, legelője tsekély, piatzok M. Óváron van.

MECZNE. Tót falu Trentsén Vármegyében.

MECSE. Falu Borsod Vármegyében.

MECSER. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, fekszik Tárnok, Balinka, Eszény, és Veleg között, erdőségből áll, hegyes, völgyes, meg lehetős földgye van.

MECSKE. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura Czindery Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Szent Die-

neshez nem meszsze, és annak filiája, Hernádnak, és Kis Teleknek is szomszédságában, lakosai marha nevelésből, és fakó kotsik készítéséből pénzt keresnek, földgye, 's réttye közép termékenységű, erdője van, piatza Pécsen 4 órányira.

MEDENCZE. *Medinecz*. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többen ó hitűek, határja rozsot, és zabot terem, a' Munkátsi szőlők, és Beregszászi piatzok tsak két mértföldnyire vannak tőle, legelője alkalmatos, fája van mind a' két féle, de réttye sásos fűvet terem.

MEDES. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Erdődhöz nem meszsze, és annak filiája, Gyűrűssel, és Szakaszszal is határos, határja két nyomásbéli, kétszeres búzát, kukoriszát, és zabot terem keveset, sovány 's terméketlen a' földgye, erdeje van, szőleje nints, az Uraságnak hamuzsírt főző háza van itten, Szatmáron piatza $2\frac{1}{2}$ mértföldnyire.

MEDGYE. *Medzani*. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai többfélék, fekszik Nagy Sárosnak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

MEDGYES. *Megygyes* név alatt.

MEDGYES. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

MEDGYES. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai többfélék, fekszik Szegvárnak szomszédságában, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

MEDGYES. *Rába Medgyes*. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, *fekszik* Egyházszeghez közel, *és annak* filiája, határja síkos, földgye termékeny, réttye elég, és jó, fája legelője erdeje van, piatzozása Kőszögön, és Szombathelyen.

MEDGYES IREG. Az I. betűben.

MEDINA. Elegyes falu Tolna Várm. földes Ura Bezerédi Uraság, lakosai többfélék, fekszik Zombához közel, mellynek filiája, határja a' természetnek szép javal bővelkedik.

MEDNE. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Mednyánszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rovnénak szomszédságában, és annak

nak filiája, határja meg lehetős.

MEDVE. *Kenderes Medve, Veiskirchen.* Magyar falu Győr Várm. földes Ura G. Viczay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik az öreg Duna partyán Csilizközben, Győrhöz $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja egy nyomásbéli, búzát leg inkább terem, réttyei jók, erdeje kevés, révjek vagyon, aranyásznak is lakosai.

MEDVE. *Kenderes Medve.* Szabad puszta Győr Várm. földes Ura G. Viczay Uraság, fekszik az öreg Duna partyán, Szabadinak szomszédságában, Győrhöz egy mértföldnyire, földgye nints, réttye elég, és bőven terem, erdeje szép.

MEDVECZA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többen ó hitűek, fekszik F. Kis Bisztrához nem meszsze, és annak filiája, földgyei soványak, zabnál, és pohánkánál egyebet nem igen teremnek.

MEDVECZA. Tót falu Sáros Várm. földes Ura G. Áspermont Uraság, lakosai több félék, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, legelője, és fája tűzre meg lehetősen van, határja hegyes, és sovány.

MEDVED. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Hroneczhez nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

MEDVEDÓCZ. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Nagy Mogyoróshoz nem meszsze, és annak filiája, határja meg lehetős.

MEDVECZE. Tót falu Árva Várm. földes Ura Medveczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tvrdosinhoz nem meszsze, és annak filiája, határja hegyes, és középszerű.

MEDVES. Falu Temes Vármegyében.

MEDVES. *Kis, Nagy, és Nemes Medves.* Három falu Vas Várm. Kis, és Nagy Medvesnek földes Ura Gróf Batthyáni Uraság, Nemes Medvesnek pedig több Urak, lakosai többfélék, fekszenek Német Újvárhoz mintegy $\frac{3}{4}$ órányira, földgyeik nem igen termékenyek, határjok többnyire hegyes, szőlejek jó borokat teremnek, fájok tűzre, és épületre van, legelőjök jó.

MEDVEDZIA. Tót falu Árva Vármegyében.

MEDZIBROD. Tót falu Árva Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Knyazának szomszédságában, és annak filiája, határja jó.

MEDZIBROD, *Meczbród* név alatt.

MEDZIHRADNE. Tót falu Árva Várm. fekszik Alsó Kubinhoz közel, és annak filiája, határja meglehetős.

MEGGYASZÓ. Magyar mezô Város Zemplén Várm. földes Urai G. Aspermont, Andrásy, és Almásy Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Monoknak, és Alsó Dobszának szomszédságokban, határja 3 nyomásbéli, 's leg inkább gabonát, búzát, árpát, 's a' t. fôzeléket középszerûen terem, földgye ágyagos, és fekete nyírkos, partos, és térséges, bôvelkednek kôvel, és tormával, borai kortsmákra valók, marháik számosak, szénájok nedves idôben elég, kô bányája is van, piatzok Tályán, Mádon 1 mértföldnyire, néha Szikszón, és Aszalón is.

MÉFÔ. Szabad puszta Gyôr Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik Csanaknak szomszédságában, a' Pápára vezetô Posta út mellett, e' hegyben mindenféle nemzet, és Vallásúak laknak, térséges határja mindent bôven, 's szôleje is jó bort terem.

MEGYEFA. Magyar, és német falu Baranya Várm. földes Ura Jeszenszky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Büköstdnek, Kánnak, és Hétfehelynek szomszédságokban, jeles épületre vagyon itt a' Földes Uraságnak, mellynek tetején, menykövet el hárító vasak vagynak, kô bányája, fûrész malma, mész égetô kementzéje van, erdeje, szôleje is van, szántó földgyei mivel dombosak néhol sóványok, jók a' réttyei is, de néha a' víz károkat okoz bennek, piatzok Pétsen 3 órányira.

MEGYEHIDA. Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai több félék, fekszik Péczölhöz közel, és annak filiája, szántó földgye termékeny, fája tûzre van, legelôje elég, réttye elegendô, erôs lovakat tartanak lakosai.

MEGYE. *István Megye.* Szabad puszta Pest Várm.

MEGYER. *Nagy Megyer,* Magyar mezô Város Komárom Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fek-

fekszik Komáromhoz 3 mértföldnyire, határja jó, szárazságban legelője sovány, az áradások néhol járják.

MEGYER. *Kis Megyer.* Szabad puszta Győr Várm. földes a' Religyiói Kintstár, fekszik Győri szabad helynek szomszédságában, Győrhöz fél órányira, 3 nyomásbéli határja mindent bőven terem, réttye szép, legelője jó, itt az Uraságnak roppant majorja, és nagy gabonás háza van.

MEGYER. Tót falu Nógrád Várm. lakosai katolikusok, fekszik Szécsényhez $1\frac{1}{4}$ órányira, határja középszerű, réttye, legelője meg lehetős.

MEGYER. *Tót Megyer.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai többfélék, fekszik Érsek Újvárhoz 1 mértföldnyire, határja jó, legelője elég, Vág vizén keresetre módgyok van.

MEGYER. *Békás Megyer.* Német falu Pest Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, határos n. k. Kissingi pusztával, n. ny. Ürömmel $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, többnyire bort terem, mellyeket Győrbe, és Zemlinbe szoktak el hordani, gabonája kevés terem, a' határ kitsinsége miatt, erdeje nints, vagyon Vereshegy nevű kősziklás hegye, ide tartozandó Kissingi puszta, mellynek felén búzát termesztenek, fele pedig legelőül szolgál.

MEGYER. *Pócs Megyer.* Magyar falu Pest Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Sz. András Szigetében, n. k. a' Nagy Dunával, n. ny. a' Kis Dunával, d. Monostorral, é. Tótfaluval határos. Határja három nyomásbéli, terem középszerűen búzát, és zabot, tsekély határja sok silány homokból áll, a' Duna áradásaitól is gyakran károsíttatik, lakosai hajósok többnyire, és hajók vontatásával keresik élelmeket, ide tartozandó Sz. Endre mellett lévő *Leányfalusi* puszta, ennek is földes Ura G. Eszterházy Úr, itten vannak a' Pócs Megyerieknek szőlő hegyek, mellyen Budai borokkal vetedegő fejér, és veres borok teremnek, Komáromba, Győrbe hajókon fel hordván jól el adgyák, bőven termő gyümöltséit Pesten, Budán, és Váczon árullyák el, erdeje szép, és

nagy

nagy van, mellyben jó források is találtatnak.

MEGYER. Szabad pusztaPest Várm. fekszik Györgyének szomszédságában, mellynek filiája.

MEGYER. *Káposztás Megyer.* Szabad puszta Pest Várm. földes Ura G. Fekete Uraság, fekszik Dunakeszihez nem meszsze, és annak filiája.

MEGYER. *Vas Megyer.* Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai Megyeri, és Bornemissza Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Leveleknek szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Kék helységé.

MEGYER. Magyar falu Szala Várm. lakosai katolikusok, fekszik Sümeghez 2 mértföldnyire, határja középszerű, mint vagyonnyai, földgye néhol vőlgyes.

MEGYE. Elegyes falu Sáros Várm. fekszik Kis Sároshoz nem meszsze, mezeje jó, és tágas, fája kevés, piatzozó helye kettő, mellyek között fekszik.

MEGYER. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Kenesey Uraság, lakosai katolikusok, reformátusok, és zsidók, fekszik Táphoz nem meszsze, Som, és Nyimhez is 1 óránnyira, hegyes, ágyagos földgye két nyomás béli, rozsot, és bort terem, erdeje szép, malom nélkül szűkölködik, piatza Veszprémben.

MEGYER. *Mező Megyer.* Szabad puszta Békés Várm.

MEGYER. *Pap Megyer.* Szabad puszta Bihar Várm. fekszik Furta mellett, terem búzát, zabot, tengerit, szénát.

MEGYERES. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura G. Zichi Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Keszegfalvának szomszédságában, és annak filiája, határja jó, nádgya szükségére van, legelője, réttye elég, de az áradások károkat tesznek egy részén szántó földgyeinek.

MEGGYES. *Tagadó Meggye. Tagadó* név alatt.

MEGYGYES. *Mörbis.* Német falu Sopron Várm. földes Ura Sopron Városa, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Rákoshoz közel, mellynek filiája, Sopronhoz $1\frac{2}{3}$ mértföldnyire, határja jobban hegyes, mint síkos, terem búzát, rozsot, árpát, zabot, bora nevezetes, erdeje is van, és Fertő tavában nádgya elég.

MEGY-

MEGYGYES. Tót falu Sáros Várm.

MEGGYES. *Aranyos Megyes.* Magyar, és oláh mezô Város 'Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, és reformátusok, fekszik Görbödhöz közel, Sárközhöz pedig 2 óranyira, határja 3 nyomásbéli, búzát keveset, leg inkább kétszerest, rozsot, kukoritzát, és zabot terem, szôleje meg lehetôs, legelôje elég, piatza otthon, Szatmáron is, és Várallyán.

MEGGYES. *Nyír Meggyes.* Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Szalkának, és Hodásznak szomszédságokban, homokos, és néhol dombos határja 3 nyomásbéli, búzát, is, leg inkább pedig gabonát, kukoritzát, és kendert terem, erdeje van, szôleje nints, piatza Károlyban három mértföldnyire.

MEGYNE. Tót falu Trentsén Vármegyében.

MEHÁDIA. Bánátbéli falu.

MÉHES. Magyar falu Torna Várm. földes Urai Tomka, és több Urak, lakosai többfélék, fekszik Tornához nem meszsze, és annak filiája, földgye, réttye jó, legelôje elég, fája tûzre van.

MÉHES. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

MÉHES. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság.

MÉHI. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Sajó partyán Tornallyától egy óránya, Templomja, és Parochiája jeles, melly néhai boldog emlékezetû M. THERÉZIA Királynénak adakozásából épûlt, határja jó, piatzozása két, és négy mértföldnyire, fája tûzre van.

MÉHTELEK. Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik Sz. Berek, Kis Peleske, és Rosály között, egy egy óránya. határja három nyomásbéli, meg lehetôsen terem, erdeje, szôleje nints, piatza Szatmáron egy óránya.

MÉHKERER. A'K. betûben.

MEKÉNYES. Német falu Baranya Várm. földes Ura H. Eszterházi Uraság, lakosai több félék, fekszik Lengyelhez közel, mellynek filiája, határja jó.

MELECSICZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai B. Vécsey, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik

Ko-

Kochanóczhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye termékeny, szőleje és más javai is vannak.

MELEGHEGY. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, lakosai többfélék, fekszik Dobócznak szomszédságában mellynek filiája, földgye ha trágyátatik búzát is terem, legelője elég, piatzozása közel, fája van.

MELINCZE. Rácz falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Nagy Becskerekhez nem meszsze, és annak filiája, Kumand, és Elemérhez is egy egy órányira, térséges határja 3 nyomásbéli, búzát, szénát terem, szarvas marhákat, és juhokat nevelnek, bor nélkül szűkölködik, piatza T. Becsén, *Ile Kucsora*, és *Deveták* jó három marha nevelő pusztáji is vannak.

MELINCZ. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura G. Csáki Uraság, lakosai többfélék, fekszik Belatinczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó.

MÉLYKÚT. Népes magyar falu Bács Várm. földes Ura H. Grazsalkovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik M. Thereziopolishoz 13100, Felső Szent Ivanyhoz pedig 7900 bétsi ölnyire, Tinó járás nevezetű nagy pusztával is határos, postája is vagyon, határja 3 nyomásbéli búzát, zabot leg inkább terem, és marha tartásra alkalmatos, földgye fekete, és homokos, erdeje nints, bora meg lehetős, vize kevés, nádgya nints, piatza M. Thereziopolisban, és Baján.

MELYKÚT. Major Eejét Várm.

MELLÉK. Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Sz. István nevét viselő *Seminarium*, lakosai katolikusok, fekszik Verebélyhez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határja jó, szőleji vannak, földgye, réttye termékeny, legelője elég, fája van, malma Zsitva vizén.

MELLÉK. *Alma Mellek.* Az A. betűben.

MELLÉK. *Gyöngyös Mellék.* a' Gy. betűben.

MELENTHE. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Draskóczy, és több Urságok, lakosai többfélék, fekszik Csoltónak szomszédságában, és annak filiája, határja búzát terem, legelője, fája elég van, piatzozása közel, szenet, és meszet égetnek, tserép edényekkel is kereskednek.

MELNICZA. *Kis Melnicza.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többfélék, fekszik Ploszkohoz nem messze, és annak filiája, réttye alkalmatos, legelője is egy nyomásban elég, fája, makkja van, határja sovány, és nagyobb része tsak zabot terem.

MENCSEL. Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai evangelikusok, fekszik Nagy Vásonyhoz nem meszsze, és annak filiája, Vöröstóhoz ½ órányira, határja két nyomásbéli, motsáros, és fejér agyaggal kevert, leginkább rozsot terem, erdeje, szőleje van, szénája tsekély.

MENDE. Tót falu Pest Várm. földes Ura G. Keglevits Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik az úgy nevezett Mendei völgyben, mellyen Jász Berény tajáról szoktak Pestre járni, Sáphoz, Sulyhoz Gyömrőhöz egy egy órányire, határja szűk, de mindent meg terem.

MÉNES. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik hegy alatt Kladova, Paulis, Szabadhely, és Gyorok között, e' helységtől veszi a' Ménesi asszú-szőlő bor a' nevét, melly itten a' leg nagyobb mértékben készíttetik, de néha a' kereskedők által más borokkal öszve elegyíttetik, kedves ital az édes bort szeretőknél, és külső Orszagokban, édes, 's hatható fűszerszamú ízű, szép szőlő hegyeit N. Grazsalkovich Gróf plántáltatta, valamint az itt valú Kastelyt is építteté, 's a' katolikusoknak Szentegyházát is, mellyek nem kevés díszére vannak e' helységnek, jó határja van, de kitsiny.

MÉNES. *Fel Ménes.* A' F. betűben.

MÉNES. *Kreszta Ménes.* Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Nádas, Vaszoja, Felmeneshez is közel, *Konap* nevű nagy erdeje vagyon, melly medve, borz, farkas, őz, és dám vadakról híres, és egy bizonyos *Tyaptra pokurâli* nevű barlangban a' medvéknek kedves lakások van.

MÉNESKE. Elegyes falu Torna Várm. fekszik Görgőhöz nem meszsze.

MENGE. *vagy Menyhe, Mehnicze.* Magyar falu Nyitra Várm. földes Urai Majthényi, és több Uraságok, lakosai többfélék, fekszik Szalakusznak szomszédságában,

ban, és annak filiája, határja meg lehetôs.

MENYEKE. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Markóhoz $\frac{1}{4}$, Veszprémtôl pedig 1 órányira, földgye rozsot, és krompélyt terem, Séd vizén van malma, és deszka metzôje.

MENYFA. Gyôr Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság.

MENYHÁRDT. *Menhardsdorf. Verbo.* Egy a' Szepességi 16 Városok közzûl, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Kézsmárkhoz nem meszsze, Ispotállya is van, határja szoross, földgyének $\frac{3}{4}$ része tsupán zabot terem, réttyének fele termékeny, de az áradások járják.

MENGUSFALVA. *Mengsdorf. Menkusovce.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura Márjásy Uraság, lakosai többfélék, fekszik Batisfalvának szomszédságában, és annak filiája, földgye Gerlachfalvához hasonló.

MENYERE. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár.

MENYFÔ. Szôlôhegy Gyôr Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Csanakhoz nem meszsze.

MENYÔD. Szabad puszta Fejér Várm. földes Urai Mátéfy, és Meszlényi Uraságok, fekszik Czécze mellett, földgye két nyomásbéli róna, homokos, terem rozsot.

MÉRA. *Alsó, és Felsô Méra.* Két magyar falu Abaúj Várm. Alsó Mérának földes Urai Péchy, és több Uraságok, Felsônek pedig Fáy Uraság, fekszik ez Enczhez, ama, pedig Bükkhöz közel, és azoknak filiáji, lakosai katolikusok, és reformátusok, földgyeik termékenyek, piatzozásaik hasznosak, fájok épületre van.

MÉRA. Magyarfalu *Heves* Várm. földes Ura *Almásy* Uraság, lakosai többfélék, fekszik Bocsonádhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye, réttye jó, piatzozása Gyöngyösön, legelôje elég, fája, makkja, nadgya nints.

MERASICZ. *Alsó, és Felsô Merasicz.* Két tót falu Nyitra Várm. Alsónak földes Ura Szerdahelyi, Felsônek pedig G. Traun Uraság, lakosaik katolikusok, fekszenek N. Boldoghoz 1 mértföldnyire, földgyeik közép termékenységûek, szôlejik tsekélyek, fájok nints, réttyeik meg lehetôsek.

MÉR-

MÉRAG. Falu Tolna Várm.

MÉRÁGH. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi egyesült Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Tarkajcza, Tatárfalva, Henkereshez is $\frac{1}{4}$ órányira, kősziklás, hegyes, völgyes határja, kevés gabonát terem, erdeje van.

MERCZIDORF. Elegyes falu Temes Várm. földes Ura Szaurau Uraság.

MERCSE. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura az Egri *Seminarium*, lakosai több félék, fekszik Sajó Némethinek szomszédságában, és annak filiája, határjában fája tűzre van, szőleje középszerű, legelője elég, szántó földgyei hegyeken fekszenek, piatzozások Miskoltzon 3, Rozsnyón pedig 4 mértföldnyire.

MERCSINA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Karas vize mellett, Jám, Brastyán, és Grenácz között, határja négy nyomásbéli, egészszen térséges, sok kukoritzát, és búzát terem, a' lakosok marhákkal, juhokkal, és más effélékkel kereskednek, erdeje, szőleje nints.

MÉRE. *Merovce.* Tót falu Hont Várm. földes Urai több Uraságok lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Egeknek szomszédságában, és annak filiája, határja jó, legelője elég, szőlő hegye is jó, tűzre fája van.

MÉRE. *Kapos Mére.* Magyar falu Somogy Várm. földes Urai Gál, Tállian, Gsapody, Kiss Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kapos Újlakhoz $\frac{1}{2}$, Szomajomhoz $\frac{3}{4}$, Kaposvárhoz 1 órányira, határja 3 nyomásbéli, őszit, tavaszit középszerűen, szőleje tűrhető bort terem, erdeje, malma van jó, piatza Kanizsán.

MEREM. *Milingsdorf.* Horvát falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Szent Mihálynak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

MERENYE. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Szécsényi Uraság lakosai reformátusok, fekszik e' Czegléd, d. T. Sz. György, d. Görösgalhoz $\frac{3}{4}$, n. ny. Kalmantsához 1. órányira, sík agyagos földgye három nyomásbéli, búzát leg inkább, rozsot, tavaszit középszerűen terem, erdeje szőleje nints, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

Me

MERENYE. Magyar falu Szala Várm. földes Ura a' Veszprémi Prépostság, lakosai katolikusok, földgyei a' hegyek völgyek miatt néhol soványok, legelője, szőleje, malma van.

MÉRGES Magyar falu Győr Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Rába vize mellett, Szent Mihálynak szomszédságában, Győrhöz 2, Térhez pedig 1 órányira, határja két nyomásbéli, búzát igen szépet terem, erdeje kevés, réttyei szépek, de a' Rába gyakorta el önti, gabonáját a' Sopronyi piatzra hordgyák, halászattya Rába vizében van, szép lovakat, és szarvas marhákat nevelnek.

MÉRGES. Szabad puszta a' Kis Kúnságban.

MÉRGES. Malom Posony Várm.

MÉRGESKE. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Áspermont Uraság, lakosai többen ó hitűek, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, fája van mind a' két féle, földgye középszerű.

MERK. *Alsó, és Felső Merk, Mitkovcs.* Két tót falu Sáros Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai több félék, fekszik Borosalóhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye termékeny, réttye sarjút is hoz, legelője szoross.

MERK. Elegyes falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, reformátusok, és ó hitűek, fekszik Károlyhoz 1 mértföldnyire a' hol piatza van, térséges, és homokos határja 3 nyomásbéli, gabonát, kukoritzát, kendert, szénát bőven terem, erdeje, szőleje van, gyümöltse nints.

MERKEJ. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, fekszik Tapsonyhoz nem meszsze, is annak filiája.

MERNYE. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura a' Fejérvári *Custodiatus*, lakosai katolikusok, fekszik Geszti, Mocsolád, és Aszalóhoz $\frac{3}{4}$ órányira, földgyégyének egy része dombos; más része térséges, agyagos, három nyomásbéli, terem búzát, rozsot, árpát, zabot, kukoritzát jól, erdeje elég, legelője jó, malma van, szőleje sovány bort terem, piatza Kanizsán.

MERNYIK. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szulyovszky Uraság, lakosai evangelikusok, fekszik Varannóhoz nem meszsze, Csi-

csó

csókához is közel, határja két nyomásbéli, az őszi vetést nagy szorgalmatossággal adgya meg, a' tavaszi bővebben terem, erdője van.

* Merő. *Kapos Merő.* Orosz falu Somogy Várm. földes Ura Szelestey Uraság, lakosai ó hitűek.

Merse. Magyar falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Külső Vátnak szomszédságában, és annak filiája, határja vizess, szoross, és nem igen termékeny, fája van.

Mersei. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura H. Eszterházi Uraság, fekszik Gellének szomszédságában, és annak filiája.

Mesericz. Bánátbéli falu, Mehádiához 2 mértföldnyire.

Mesterháza. Magyar falu Sopron Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Nemes Ladánynak szomszédságában, és annak filiája, Sopronhoz $4\frac{7}{8}$ mértföldnyire, síkos határja két nyomásbéli, búzát leginkább, rozsot, zabot, árpát is terem, szőleje nints, réttye bőven, sok juhokat tenyésztetnek.

Mesteri. *Alsó, és Felső Mesteri.* Két magyar falu Vas Várm. földes Uraik külömbféle Uraságok, lakosaik többfélék, fekszenek Dömölkhöz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, földgyeik közép termékenységűek, határjaik szorossak, erdejek nints.

Mesterfa. Szőlő hegy Győr Vármegyében.

Mesticz. Bánátbéli falu Vérsetzhez $\frac{1}{4}$ órányira.

Meszes. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szendrőhöz nem messze, és annak filiája, határja középszerű, tűzre fája van, szőleje helyben, malma közel, meszet is égetnek.

Meszes. Szabad puszta Baranya Vármegyében.

Meszlény. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nemes Csóhoz $\frac{3}{4}$ órányira, határja síkos, földgye termékeny, réttye jó, fája, legelője, erdeje, szőleje van, piatzozása Kőszögön, és Szombathelyen.

Mesztreko. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Berényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lukinak szomszédságában, és annak filiája, legelője, réttye, fája, makkja, keresetre módgya van, földgye középszerű.

MESZTEGNYŐ. Magyar, és sváb falu Somogy Várm. földes Ura G. Hunyady Uraság, lakosai katolikusok, kiknek Szentegyházokban az előtt a' Klastromban lakozó Sz. Ferentz Szerzetebéli Atyák, vitték véghez az Isteni szolgálatott; n. ny. Szenyer, d. Davodis puszta, n. k. Libity pusztával határos, határja 2 nyomásbéli, búzát, rozsot, és akár minémű tavaszi veteményt meg terem, erdeje jó, és nagy van, szőleje is alkalmatos bort terem, piatza Kanizsán.

MESZTISKA. Tót, és orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai többen ó hitűek, fekszik Bártfához 2 mértföldnyire, határjának egy nyomása őszi vetést nehezen terem, más két nyomása jó, réttye kétszer kaszáltatik, legelője hasznos, fája van mind a' két féle.

METESICZ *Felső Metesicz*. Tót falu Trentsén Várm. fekszik Dobrasonak szomszédságában.

MÉZES. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi egyesült Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Belényes, és Nyimocsdhoz ¼ órányira, térséges határja, sovány, követses; agyagos földgye, kevés gabonát terem, erdeje nints.

MÉZES. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, határos n. k. Vallemáreval, d. Alsó Kroknával, határja sovány, fejér földű, dombokon fekszik.

MEZIAD. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi egyesült Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Dosszán, Gurbest, Kis Belényeshez is ¼ mértföldnyire, sovány, hegyes, köves határja, a' gabonát szűken termi, erdeje van.

MÉZNEVELŐ. *Madovarce*. Magyar falu Hont Várm. földes Ura G. Kohári *Uraság*, lakosai többfélék, *fekszik* Alsó Rohonczának szomszédságában, és annak filiája, legelője elég van, szőlő hegye tágas, és jó borokat terem, fája tűzre van.

MEZŐ. *Alma Mezö*. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Rel. Kintstár, lakosai ó hitűek, fekszik Nyarló, és Kordóhoz ¼ órányira, hegyes, völgyes, fejér soványas a' földgye, zabot, tengerit középszerűen, búzát gyengébben terem, erdeje van.

MEZŐ. *Kesely Mezö*. A' K. betűben.

MEZŐ. *Kis Mezö*. Szabad puszta Borsod Várm. földes Ura

Ura az Egri *Semindrium*, fekszik Csernelyhez nem meszsze, és annak filiája.

Mezô. *Puszta Mezô.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai Dezsôfi, és több Uraságok, lakosai többfélék.

Mezô. *Körösmezô.* A' K. betûben.

Mezô. *Rókamezô.* Az R. betûben.

Mezôfalva. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

Mezô gyán. A' Gy. betûben.

Mezô. *Harang Mezô.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Rel. Kinstár, lakosai ó hitûek, fekszik Magyar Gyepeshez $\frac{1}{2}$ órányira, földgye, hegyes, vôlgyes, fejér, sovánnyas, zabot, tengerit középszerûen, búzát gyengébben terem, erdeje van.

Mezôhegyes. Szabad puszta Csanád Várm. nevezetesitik a' Királyi épûletek, és a' K. ménes, melly külsô Országokban is nevezetes, legelôje tágas, és hasznos.

Mezô. *Pap Mezô.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Vokány, és Hegyeshez $\frac{1}{4}$ órányira, hegyes, kôsziklás határja, búzát keveset, tengerit, és zabot középszerûen terem, itten vagyon egy romladozot Vár, melly Papmezô Várának neveztetik, melly mellett folyó víz foly.

Mezô. *Vucsko Mezô.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik d. Bereznához 5, n. k. Kalocsához 3 órányira, határja két nyomásbéli, zabot, krompélyt bôvebben, szénát középszerûen terem, kukoritzája ritkán érik meg a' derek miatt, fája van, búza, gabona, és bor nélkûl szûkölködik, piatza Huszton van.

Mezô. *Ökör Mezô.* Térséges fekvésû orosz falu Máramaros Várm. földes Urai G. Teleky, és Bay Urak, lakosai ó hitûek, fekszik n. k. Szinevérhez 3, d. Vulcsko mezôhöz is 3 órányira, határja két nyomásbéli, zabot, krompélyt bôvebben, szénát középszerûen terem, kevés kukoritzája az ôszi derek miatt ritkán megyen tökélletességre, fenyves erdôvel bôvelkedik, fûrész malmai vannak, búza, gabona, és bor nélkûl szûkölködik, piatza Huszton, és Dolhán, Felsô Mezôn egy órányira hozzá, a' határjában jó savanyú vize van.

Mezôszegh. Szabad puszta Veszprém Várm. Tapolcza fôhöz olly közel, hogy ezek-

nek házaiktól, amazokénak házaikat alig lehet meg külömböztenï, földgye sovány, tsupán rozsot, és kukoritzát terem.

MEZŐKESZI. Szabad puszta Nyitra Várm. földes Ura G. Hunyadi Uraság, fekszik Ürményhez nem meszsze, és annak filiája.

MEZŐLAK. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Békástól nap kel $\frac{1}{2}$ órányira, szántó földgye tiszta búzát, rozsot, árpát, és zabot terem, réttye is vagyon, erdeje nints.

MEZŐ KOMÁROM. A' K. betűben.

MEZŐ PETRI. A' P. betűben.

MEZŐ SZ. GYÖRGY. Az Sz. betűben.

MEZŐ TEREM. Lásd a' T. betűben.

MIAVA. Népes tót mezŏ Város Nyitra Várm. földes Urai G. Révai, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Újhelyhez két mértföldnyire, a' Városnak épületei széjjel terjedtek, lakosai szorgalmatosak mind a' gazdáskodásban, mind pedig a' kézi mesterségeknek folytatásokban, folyó vizén számos malmok épültek; határja jó termékenységű, fájok mind a' két féle bŏven van, olajat, vásznat, és szűr posztót is készítenek lakosai, gyümöltsök is sok terem néha, marha tartások hasznos, el adásra is jó módgyok van.

MICSAK. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Kádas Uraság, lakosai görög katolikuok, fekszik Hanusfalvához 1, Kobulnyiczához $\frac{1}{2}$ órányira, hegyes határja három nyomásbéli, zabot, és tatárkát terem, földgye agyagos, és ritka, követses, erdeje bikkes, szŏleje nints, rét nélkül szűkölködik, *piatza* Sztropkón, és *Hanus*falván.

MICHALOV. Szabad puszta Sáros Várm. földes Ura Bártfa Városa, és úgyan annak filiája.

MICHELSDORF. *Stracsa*, *Michaelis Villa*. Egy a' 16 Városok közzül Szepes Vármegy. lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Poprádnak szomszédságában. Hajdan sokkal nevezetesebb, 's gazdag Város vala: mostani lakosai leg inkább gazdáskodás, és kézi mesterség folytatása által élősködnek határjának egy része tsupán zabot terem, más része meg lehetős, legelője szoross, fája

fája kevés, itatója alkalmatlan.

Micsinye. *Alsó, és Felsö Micsinye.* Két tót falu Zólyom Várm. földes Ura Beniczky Uraság, lakosaik katolikusok, az Alsó Felsönek filiája, földgyeik némelly helyett soványosak, hegyesek, legelöjök elég van, híres marha kereskedést folytatnak, fájok mind a' két féle, piapiatzozások Zólyomban egy mértföldnyire.

Micske. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai többfélék, fekszik Locsmándhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jól termö.

Micske. Magyar mezö Város Bihar Várm. földes Ura Baranyi Uraság, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Terje, és Poklosteleknek szomszédságában, határja 3 nyomásbéli, legelöje, búzája, szöleje van, jó borait mindenfelé el hordgyák, kaszalója is van, gyümöltse sok, mellyet többnyire Debreczenben hordanak, földgye agyagos, sárga, soványas, szárazságban víz nélkül szükölködnek, erdeje van.

Micske. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura a' Váradi Káptalanbéli Uraság, tengerit böven terem.

Micske. *Strébersdorf. Szeleze.* Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Repcze vizéhez közel, határja közép termékenységü, réttye legelöje meg lehetös, vagyonnyai is középszerüek.

Miergócz. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai G. Kollonics, és több Uraságok, lakosai katolikusok, határja hegyes, és középszerü.

Migázziburg. Nevezetes nyári mulató Kastély Pest Vármegyében, Vácztól egy kis óránnyira. Igen kies helyen épült, erdös hegyek alatt, Katalinának szomszédságában. Eleinte *Migazziruhnak* neveztetett; 's erdöje bé van kerítve mint vadaskert, 's jeles vadászatot szolgáltat. Kastéllya a' Dunára, és Visegrád felé gyönyörü ki látást enged a' nézönek. Belsö készülete, és festése díszes vala: kivált midön a' Királyi Udvar itten múlatott: melly felöl Vácz név alatt szó lészen. Jeles pálya futás tartatott vala itten mind a' Dunán 30 tsónákokon, mind pedig ló háton, 's a' Királyi Udvar né-

zésében különösen gyönyörködött. Kristina K. fő Hertzegnének itten vólt mulatásakor pedig az ifjúság *Holbergnek* egy darabját játszotta a' dunán épűlt nyári mulató házban, melly sziget formára vala készítve. Most az egész épűlet üressen áll, 's csak a' vigyázó lakik benne.

MIGLÉCZ. Magyar falu Abaúj Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai többfélék, fekszik Kenyhecznek szomszédságában, és annak filiája, határja néhol sovány, és nehezen miveltetik, epűletre való fája nints, vagyonnyai középszerűek.

MIGLÉSZ. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Süvetkének szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységű, legelője, és fája tűzre kevés, vas hámorjai vannak, zsendelyekkel, deszkákkal, és tserép edényekkel is kereskednek.

MIGLÉSZ. Tót falu Zemplén, Várm. földes Urai G. Csáky, Bernát, és több Uraságok, lakosai katolikusok ó hitűek, és reformatusok, fekszik n. k. Ondava vize, é. Vecséhez $\frac{1}{4}$, n. ny. Nagy Ruszki erdőhöz, d. Terebeshez $\frac{3}{4}$ órányira, térséges határja három nyomásbéli, földgye ritka, fekete, gabonát, és árpát terem, erdeje nints, sem szőlejek, piatza Kassán van.

MIHALO. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Bernát Uraság, lakosai görög katolikusok, fekszik Ladomér, és Strikócznak szomszédságában, határja két nyomásbéli, zabot leg inkább terem, középszerűen árpát, kölest, tatárkát, és krompélyt, erdeje igen kevés, legelővel bővelkedik, piatzok Ungváron, és Homonnán.

MIHÁLD. Magyar, *és vandalus* falu Somogy *Várm.* földes Ura Inkei Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sándhoz $\frac{1}{2}$, Kanizsa Városához is $\frac{1}{2}$ órányira, róna földgye két nyomásbéli, rozsot, búzát, és kukoritzát terem, erdejek, szőlejek van, piatza Kanizsán.

MIHÁLY. *Nagy Mihály.* Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Tibold Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Keresztes Püspökinek szomszédságában, és annak filiája, határja jól termő, vagyonnyai külömbfélék.

MIHÁLYDI. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai több

több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Nyír Adonynak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

MIHALEVECZ. *Alsó, és Felsö Mihalovecz.* Két Horvát falu Szala Várm. földes Urok G. Althán Uraság, és mások, fekszenek Sz. Máriához, és Lopatinchoz nem meszsze, lakosaik katolikusok, és másfélék is, földgyeik középszerűek, mint vagyonnyaik.

MIHÁLYFA. És *Pethő Mihályfa.* Két falu Vas Várm. földes Ura Vidosi Uraság, és mások, lakosaik katolikusok, fekszenek egyik, Vasvárhoz $1\frac{1}{4}$, másik Dömölkhöz mintegy $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, földgyeik jók, szőlejek, réttyek, legelőjök, és fájok is elég van.

MIHÁLYFA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Forintos Uraság, lakosai katolikusok, határja jól termő.

MIHÁLYFALVA. Elegyes magyar falu Bihar, és Szabolcs Várm. földes Ura G. Ditrichstein, és több Uraságok, lakosai többen reformátusok, zsidok is lakják, fekszik Ér Tarcsa, Ér Semjén, és Körtvélyesnek, szomszédságában, egyik része homokos is, másik pedig fekete, három nyomásbéli, terem rozsot, kétszerest, zabot, és tengerit, ligettye, kaszallója, erdeje van, piatza Debreczenben, és Margitán, szőlőket most kezdenek ültetni.

MIHÁLYFA. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Bodon, és Forgon Urak, lakosai többnyire reformátusok, fekszik Sankfalvához nem meszsze, és annak filiája, Alsó Vály, és Alsó Kálósótól is $\frac{1}{2}$ órányira, gyümöltsösei jelesek, földgye, és réttye középszerű, erdeje meg lehetős, piatzozása $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire Rimaszombatban, Jolsván két, és Rozsnyón 5 mértföldnyire.

MIHÁLYFALVA Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai több Urak lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Nyír Bátornak szomszédságában, és annak filiája határja ollyan mint Ér Kenéznek.

MIHÁLYFALVA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura G. Eszterházi Uraság, lakosai többfélék, fekszik Dobronához közel, és annak filiája, határja meg lehetős.

MIHÁLYI. Magyar mező Város Sopron Várm. földes Urai Berthodetzki, és több Urak, lakosai katolikusok,

és evangelikusok, fekszikSopronhoz $5\frac{6}{8}$ mértföldnyire, határja két nyomásbéli, búzát, rozsot, zabot, árpát terem, szőleje nints, erdeje középszerű, itten a' Kastélyban ERZSÉBET Királyné alatt a' Magyar Sz. Korona, egy éjjel tartatott, sok juhokat tenyésztetnek lakosai.

NAGY MICHÁLY. Az N. betűben.

MIHÁLYI. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai Szerdahelyi, és több Urak, lakosai elegyesek, fekszik Legenyének, és Lasztócznak szomszédságában, térséges határja három nyomásbéli, gabonát, és árpát terem, erdejek tsekély, rét nélkül szűkölködik, piatza Kassán, vagy Újhelyben.

MIHÁLYHÁZA. Szabad puszta Szala Várm. földes Urai több Urak.

MIHÁLYHÁZA. Magyar falu VeszprémVárm. földesUrai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Pápához $1\frac{1}{2}$, Dobronhoz pedig 1 órányira, határja két nyomásbéli, rozsot, búzát, és tavaszit jól terem, *Timai* pusztában is bírnak, szép szántó földeket, és réteket, erdeje van, Marczal bozóttyában is kaszálnak.

MIHÁLYKA, Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura Pogány Uraság, lakosai többen ó hitűek, fekszik n. k. Újbárdhoz $\frac{1}{2}$, d. Száldoboshoz, és Szeklenczéhez $\frac{1}{4}$, n. ny. Huszthoz $1\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja 2 nyomásbéli terem kevés zabot, kukoritzát, és tatárkát, szénájok elég van, marháikat Huszton, Visken, és Tecsőn szokták el adni, vagyon egy salétromos forrása, mellyből, ha kevés ideig él a' gelyvás ember, el veszti gelyváját, erdője tölgyes.

MIHÁLKOVICS. Posony Várm. földes Ura a' F. Király, fekszik Búr Szent Miklósnak szomszédságában, és annak filiája.

MIHÁLYKOVA. Tót falu Zólyom Vármegyében,

MIHÁLKO. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai ó hitűek, és evangelikusok, fekszik Varannóhoz, és Hanusfalvához 3, Petkóczhoz másfél ferálynyira, hegyes határja három nyomásbéli, terem zabot, gabonát, és tatárkát, bikkes, és tölgyes erdeje van, szőleje nints, rét nélkül szűkölködik, piatza Hanusfalván, és Eperjesen.

MIHÁLYTELEK, *Jász Mihálytelek*. Szabad helység a' Jász-

Jászságban, lakosai katolikusok, fekszik Jászberénytől ½, Apáritól pedig egy mértföldnyire, a' Zagyva, és Tarna vizeknek öszve folyásához közel, határja két nyomásbéli, leg inkább búzát, árpát, zabot, és kukoritzat terem, erdője is szép van, piatza Petsen 8, és Gyöngyösön 4 mértföldnyire.

MIHEFA. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekzik Nováknak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

MIHELÓ. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik N. Patak, és Kávándhoz 1 órányira, hegyes, völgyes, sovány határja, gabonát középszerűen terem, erdeje van.

MIKALAKA Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Maros vize mellett, mellyen malmok is vagynak, Arad Városa, Glagovácz, és Zimándi puszták között, ambár határja igen kitsiny, még is mindenféle gabonája elegendő terem jó földgyében, melly három nyomásbéli, lakosai fuvarozással, 's kézi munkájokkal nagy hasznot hajtanak magoknak.

MIKEJ. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura Somsics Uraság, fekszik Csökölyhöz nem meszsze, és annak filiája.

MIKLA. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura Földvári Uraság, fekszik Patajhoz nem meszsze, és annak filiája.

MIKLÓS. Szabad puszta Abaúj Várm. földes Ura G. Forgács Uraság, fekszik Regete Ruszkának szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

MIKLÓSFALU. *Nikelsdorf.* Német falu Mosony Várm. az M. Óvári Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Hegyeshalomhoz, és Czurendorfhoz ½, Posonyhoz pedig 3 órányira, határja három nyomásbéli, melly egy részént egyenes, más részént dombos, Lajta vize nedvesíti földgyét, az őszit, és tavaszit meg lehetősen termi, réttye, és mezeje, a' Lajta mentében alkalmatos, piatzok M. Óváron, Nizsiderben, és Ausztriában.

MIKLÓSFALVA. Szabad puszta Gömör Várm. Abafalva, és Málé helységekkel határos, földgye közép termékenységű, saőleje jó, erdője

döje tsekély, földes Ura Abaffy Úr, és a' Szepesi Káptalanbéli Uraság.

MIKLÓSFALVA. Zólyom Vármegyében.

MIKLÓSFALVA. Szepes Vármegyében.

MIKLÓSI. Sváb falu Somogy Várm. földes Urai Tallián, Csapody, Baranyai Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nagócshoz ½, Zicshez is ½ órányira, határja 3 nyomásbéli, földgye hegyes, agyagos, rozsot bőven, búzát, dohányt tűrhető képen terem, erdeje meg lehetős, szőleje elég, piatza Veszprémben.

MIKLÓS PÁLHEGY Veszprém felett, Papoddal által ellenben, a' melly hegyből patak foly Veszprémbe.

MIKLÓSVÁGÁS. *Miklusovce.* Orosz falu Sáros Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Szedliczához nem meszsze, és annak filiája, földgye középszerű, keresetre jó módgyok van, legelője, réttye, erdeje is elég van.

MIKLOVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, lakosai katolikusok, határja középszerű.

MIKÓFALVA. Magyar falu Heves Várm. földes Urai Bekény, és több Urak, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Apátfalvához nem meszsze, határja ollyan mint Batonyé.

MIKOHÁZA. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura Orosz Uraság, lakosai többfélék, fekszik Nagy Kázmérnak szomszédságában, és annak filiája, határja jó, szőlei termők, egyéb javai is vagynak.

MIKOLA. *Garam Mikóla.* Magyar falu Bars Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Zselízhez közel, és annak filiája, szántó földgye, és réttye termékeny, legelője elég, fája van, piatzozó helye, 's keresetre módgya Esztergomban, és a' Dunán.

MIKOLA. *Vámos Mikola.* Elegyes falu Hont Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Ipoly vize mellett, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

MIKOLA. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak, lakosai reformátusok, fekszik Egri, és Lázárihoz közel, északról Tár vize hasíttya határját, földgye sovány, komokos, mindenféle termést tsak közép

zépszerûen terem, erdője szép, szôleje nints, piatza Szatmáron 1 mértföldnyire.

Mikolapatak. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai többek, lakosai ó hitûek, fekszik Kalinfalvához, Barczánfalvához is két két órányira, határja két nyomásbéli, zabot, és kevés tavasz búzát, és kukoritzát terem, erdeje bikkes.

Mikolcsány. Tót falu Gömör Várm. földes Ura Czékus Uraság, lakosai többfélék, fekszik Süvetének szomszédságában, mellynek filiája, földgye búzát is jól terem, piatzozása közel, legelője elég, fája mind a' két féle van, tserép edényeket is készítenek, és azzal kereskednek.

Mikolincz. Bánátbéli falu Oraviczához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire.

Mikosócz. *Miklusovce*. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Königszeg Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pruszkának szomszédságában, és annak filiája, réttye, legelője, földgye termékeny, fája is van.

Mikova. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Keglevits Uraság, lakosai egyesûlt ó hitûek, fekszik é. Certicznához 1, d. Sztropko Polyenához $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, zabot középszerûen terem, földgye hegyes, kôsziklás, és agyagos, szôlejek nints, erdeje kevés, tsekély vagyonnyaikat Sztropkón árúlyák el.

Miksi. *Miklusovce*. Magyar falu Nográd Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai többfélék, fekszik Losonczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja néhol soványas.

Miklosa. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Predmirhez nem meszsze, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

Milchdorf. *Tejfalu* név alatt.

Millbiegyházszeg. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, határja jól termô.

Milgraben. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Gothárdhaz 3 mértföldnyire, határja hegyes, földgye néhol sovány, réttye tsekély.

Milkova. Német falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Otvas, Solymos,

mos, és Maros vize között, lakosai a' rézbányának mivelése által táplállyák magokat, régenten Solymoshoz tartozott, patakja melly a' Solymosi hegyekből ered, keresztül foly rajta.

MILLERI. Tsárda a' Jászságban.

MILIPOS. Szabad puszta Sáros Várm. földes Ura Péchi Uraság, fekszik Pécs Újfalunak szomszédságában, és annak filiája.

MILITICS. *Nemes Militics.* Magyar, és bunyevátz falu Bács Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Zomborhoz 6400, Csonoplához pedig 3500 bétsi ölnyire, postája is vagyon; határja 2 nyomásbéli, melly leg magossabban fekszik az egész Vármegyében, mivel egészen a' Telecska dombján fekszik, tiszta búzát, és kendert leg inkább terem, erdeje nints, szőleje jó bort terem, piatza helyben, és Baján.

MILITICS. *Rácz Militics.* Rátz, és német falu Bács Várm földes Ura a' K. Kamara lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Hódsakhoz 3800, Filipovához pedig 5000 bétsi ölnyire; határja három nyomásbéli, terem leg inkább görög dinnyét, kendert, és krompélyt, erdeje nints, szőleje meg lehetős borokat terem, legelője rosz, piatza Zomboron, és Apátinban.

MILLENBACH. Német falu Szepes Várm. földes Ura Berzeviczi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Maczdorfhoz $\frac{1}{4}$ órányira, határja ollyan mint Zsakóczé.

MILLCHOV. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai G. Balassa, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Vág Beszterczének szomszédságában, és annak filiája, földgye termékeny, hasznos gyümöltsös kertyei vannak, de Vág vize meg szokta határját önteni.

MILOTA. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik Tisza Becs, Csecse, Csetfalva, és Sonkad között, határja két nyomásbéli, búzát, kukoritzát, zabot meg lehetősen terem, a' Tisza parton igen szép gyümöltsöseik vannak, erdeje is szép, piatza Tisza Újlakon $\frac{1}{4}$ mértföldnyire.

MILOVA. Arad Vármegy.

MINAJ. Magyar falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Ungvárhoz 1 mértföldnyire, határja jó, va-

vagyonnyai külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

MINÉT. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai a' Csisztertzitabéli Atyák, lakosai katolikusok, határja középszerű.

MINICHOF. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Szent Mártonynak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű, réttyeinek fele jó, erdeje, legelője elég van, Stájer Országban fuharoznak, és kereskednek.

MINTSZENT. Két falu Abaúj Várm. egyiknek földes Ura a' Jászói Prépostság, a' másiknak pedig Nováki, és több Urak, lakosai többfélék, fekszik egyik a' Kassai, a' másik a' Csereháti járásban, legelőjök szoross, épületre való fájok nints, más jó tulajdonságaik középszerűek.

MINTSZENT. *Új Mintszent.* Magyar falu Baranya Várm. földes Ura Kapuvári Uraság, lakosai reformátusok, kik is bodnár mesterségből, és marha nevelésből szereznek magoknak pénzt, fekszik Bogádnak, és Gilvánfalvának szomszédságában, földgyei, és réttyei közép termékenységűek, erdeje van, szőleje nints, piatza Pécsen, Siklóson, és Szigeten.

MINTSZET. *Csonka Mintszent, és Felső Mintszent.* Magyar faluk Baranya Vármegyében.

MINTSZENT. Magyar falu Bihar Várm földes Ura G. Andrásy Uraság, lakosai többfélék, határja jól termő.

MINTSZENT. Szabad puszta Bars Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik Zeleczhez közel, és annak filiája.

MINTSZENT. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura Eödönfy Uraság, fekszik Sz. Jób, és Poklostelek között, Köbölkúthoz van kaptsolva.

MINTSZENT. Borsod Várm, földes Ura a' Munkácsi Püspökség, lakosai katolikusok, Miskolcz Városának egy része, Csaba felől.

MINTSZENT. Népes magyar falu Csongrád Várm. földes Ura G. Erdődi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szegvárhoz, és Vásárhelyhez is egy mértföldnyire, itten ömlik az Körös vizéből eredett menyhalakkal bővelkedő Kurcza vize a' Tiszába; földgyeinek egy része homokos, más része pedig fekete, bővelkedik gabonával, marhával, náddal,

dal, hallal, vad szárnyas állatokkal, erdeje nints, boraikat esztendeig sem tarthattyák.

MINTSZENT. Szabad puszta Fejér Várm. fekszik Sz. Miklós mellett, egy része lapos homok, más része dombos, 3 nyomásbéli földgye, terem búzát, tavaszit, szőleje van, réttye jó, piatza Földváron.

MINTSZENT. Magyar falu Heves Várm. lakosai katolikusok, fekszik Dorogházának szomszédságában, és annak filiája, szántó földgyei középszerűek, réttyei kétszer kaszáltatnak, piatzozó helyek három nem meszsze, fájok van, de a' vizek sok károkat okoznak földgyeinek.

MINTSZENT. Szabad puszta, és nemes helység Győr Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Pérnek szomszédságában, lakosai katolikusok, és reformátusok, határja három nyomásbéli, mindenféle gabonát bőven terem, szénája a' leg jobb féle, bővelkedik gabonával, erdeje szőleje nints.

MINTSZENT. Szabad puszta Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, fekszik Kecskédnek szomszédságában, és annak filiája.

MINTSZENT. *Szala Mintszent, és Kökényes Mintszent.* Két magyar falu Szala Várm. Szala Mintszentnek földes Ura G. Nádasdi Uraság, amannak pedig Dvornikovics, és több Urak, melly fekszik Mileiegyházszeghez közel, és annak filiája, lakosaik katolikusok, földgyeik közép termékenységűek, réttyeik legelőjök meg lehetősek, vagyonnyaik is középszerűek.

MINTSZENT. *vagy Biaczovecz.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, a' kinek épűlete díszesíti, lakosai katolikusok, fekszik Kirkedorfhoz $\frac{1}{2}$ órányira, szántó földgyei néhol soványak, és néhol nedvesek, réttyei jók, legelője elég, fája van mind a' két féle, piatzozása is közel.

MINTSZENT. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura Inkey Uraság.

MINTSZENT. Két falu Vas Várm. egyiknek földes Ura G. Festetics Uraság, másiknak pedig a' K. Kamara, lakosaik katolikusok, fekszenek eggyik Körméndhez $1\frac{1}{2}$ órányira, másik Csehihez közel, határjok termékeny, fájok van, javaik középszerűek.

MI-

MINYÁD. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, határos n. k. Szlatinával, d. Bohánnyal, n. ny. Igerestyel, é. Nadalbestel, földgye jól termô.

MINYÓCZ. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, lakosai görög katolikusok, fekszik Sztropkóhoz $\frac{3}{4}$, Turányhoz pedig 1, és $\frac{1}{4}$ órányira, határja három nyomásbéli, erdeje tölgyes, szôleje nints, rétek nélkûl szûkölködik, piatza Sztropkón.

MIOVA. Elegyes falu Nyitra Várm. határja ollyan mint Brezováé.

MIRBIS. *Meggyes* név alatt.

MIRCSE. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többen ó hitûek, fekszik Ung vize mellett, határja középszerû, vagyonnyai meg lehetôsek.

MIRKOVÁCZ. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Berlistye, Jám, és Csordához közel, határja négy nyómásbéli egészen térséges, és termékeny, búzát, zabot, és kukoritzát jól terem, erdeje, szôleje nints, Fejér Templom hozzá 2, Vérsecz pedig 3 órányira van.

MIRLO. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Magyar Csekének szomszédságában, mellynek filiája.

MIROLYA. Orosz falu Sáros Várm, földes Ura Potornyai Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik a' Makoviczai Uradalomban, határja sovány, legelôje, és fája van.

MIROSA. *Alsó, és Felsô Mirosa.* Két orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosaik katolikusok, és másfélék, fekszenek Meszticskához $\frac{3}{4}$ órányira, földgyeik soványak, legelôje, és fája tûzre elég van.

MISERDI. *Misdorf.* Magyar, és német falu Posony Várm. az Eberhárdi Urasághoz tartozik, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik é. Püspöky, n. k. Dienestinek szomszédságokban, d. az öreg Duna keríti határját, melly 3 nyomásbéli, földgyei, réttyei jók, erdôjök is van, lakosai fuvaroznak, és gabonával kereskednek.

MISEFA. Vagy *Miskfa.* Elegyes falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Kapornakhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye, és szôleje is középszerû.

MI-

MISÉN. Tót falu Trencsén Várm. lakosai katolikusok, fekszik hegyek között, Trencsénhez $1\frac{1}{2}$ órányira, határja középszerű, mint vagyoñyai.

MISKAROVICZA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Kis Bisztrának szomszédságában, és annak filiája, határja soványas.

MISKE. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Apáti, Seprűs, Tamásd, Bélzerénd, és Vadász között, határja a' Sárosi pusztával nevekedik, földgye meg lehetős, de a' vízek kartékonyságainak nagyon ki vagyon téve, Tűr vize három ágon keresztűl foly a' helységen, mellyen alkalmatos hídgyai vagynak, bővelkedik szép márhával, és júhokkal. 1438ik esztendőben e' helységet Miskei István bírta.

MISKE. Elegyes falu Baranya Várm. lakosai többfélék, határjában külömbféle javai vannak.

MISKE. Szabad puszta Heves Várm.

MISKE. Két falu Vas Várm. egyiknek földes Ura G. Batthyáni Uraság, masiknak pedig G. Erdődi Uraság, lakosaik katolikusok, fekszik egyik Verestoronyhoz $1\frac{1}{4}$, másik Sárvárhoz $1\frac{1}{2}$ órányira, földgyei termékenyek, fájok van, vagyonnyaik középszerűek.

MISKE. Elegyes magyar, és tót falu Pest Várm. földes Ura a' Kalocsai Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Bátyához 1, Kalocsához $1\frac{1}{2}$, Fajszhoz 1, Süküthöz pedig 2 mértföldnyire a' Sárközben, határja három nyomásbéli, tiszta, és kétszeres búza, zab, és árpa bőven terem fekete téreş jó földgyén, *Vajas* nevű folyó mellett van, mellynek lapossas kevés szőleje szép, szarvas marhát, sertést, és júhokat tenyésztetnek, vagyonnyaikat a' Dunán kereskedő hajósoknak adgyák el.

MISKE *Puszta Miske*. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura Sári Uraság, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok fekszik Devecserhez nem messze, és annak filiája, Kolontárhoz $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, földgye homokos, rozsot, krompélyt, kukoritzát, és kendert terem, erdeje, és halas tója is vagyon.

MISKÓLCZ. Népes gazdag mezö Város Borsod Várm. 's a' K. Koronához tartozik, lakosai

lakosai katolikusok, ó hitűek, evangelikusok, reformatusok, görögök, és zsidók. Magyarok leg inkább, számos németek, és tótok is, fekzsik Diós Győr, és Csaba között, Avas hegye alatt kies helyen, épületeivel, és igen sok pintzéivel meszsze terjedve. Bővebb le írását e' Városnak, lásd Doctor *Benkö Sámuel* Úrnak betses munkájában. A' hazának esméretes viszontagságaikor eleget szenyvedtek vala e' Városnak lakosai; de most kivált néhány esztendők ólta az egész hazában más mező Városokhoz hasonlítva, szembe tűnőképen szaparodik, és az egész Város jelesen díszesíttetik, úgy hogy az 1781. 15dik Májusban történt igen káros, és szerentsétlen el égésének leg kissebb nyomát sem lehet látni; noha némelly lakosok még ezután is kénteleníttetnek érezni a' szenyvedett nagy kárt. Épületei kivált a' piatz körűl díszesek, 's a' Görögök által is nagyon szaporíttatnak. Szentegyházai között nevezetes a' Minoritáké, melly két toronnyal díszesíttetik; a' Klastrom is meg lehetős nagyságú épűlett; mellette a' deák Oskola, mellyben a' nevezett Klastrombéli Atyák tanníttyák az Ifjakat. Közel van hozzá a' Normális Oskola is. Második Szentegyház a' Mindszenten van, melly hasonlóképen jeles épűlet, 's mellette a' Plébánia, előtte pedig a' B. Szűznek képe.

A' Reformátusoknak is két szép Templomjok van, eggyik a' régi nagy Templom a' parton, melly az egész Városnak szép tekintetet okoz, másodikat pedig nem régen építették a' Czikó útszában, melly hasonlóképen tágas, és elég jeles épűlet lessz, harmadik Templomjok pedig a' Városon kivűl van, az úgy nevezett külső temetőnél, deszkából épűlve. Az evangelikusoknak is van különös Templomjok, a' görögöknek pedig pompás; és szép harangokkal hívják feleiket öszve, valamint a' reformátusok is. Világi épületei között emlékezetet kíván a' Vármegye háza, mellynek kapuja felett e' felűl írat van: PONDERO CAVSARVM VIRES IVSTOSQVE CORONO. IVRIS PATRONOS, CVNCTOS QVOQVE DAMNO FAVORES. &c. Által ellenben van ezzel a' Káptalanháza, ehez közel pedig a' Városháza. Újjabb épületei között leg nevezetes

tesebbek Almásy Uraságnak háza, közel ehez Pataky Úr háza, 's több számos épületekkel is jelesen díszesíttetik. Dr. Rátz Sámuel Úrnak háza is emlékezetet kíván, kivált belső készületéért; melly márvány kő formára ki simíttatott. Emlékezetet kíván továbbá a' reformátusoknak Oskolájok, (*Particulanak*) hívják, mellyben számos, idegen tanúlók öszve gyülekeznek, 's azután Patakra mennek nagyobb tudományi elömenetel végett. Vásárjai nevezetesek, 's gyakorta olly héti vásárok esnek itten, mellyek a' Pesti héti vásárt messze felül haladgyák. Borai híresek, kivált némelly helyeken, 's a' Lengyelek által különösen kedveltetik: gyümöltsök jó időben sok terem, és szépek; a' kenyér sütésben is híresek a' Miskóltziak. Lakosai szorgalmatosak, 's a' kereskedésre hajlandók. Határja a' Városnak szük, földgye jó, réttye igen kevés, fája hasonlóképen; mindazáltal sok faluk lévén vidékje körül, mindent könnyü áron szerezhetnek. Piatza híres, és a' lakásra levegője is kedvező lévén elég alkalmatos, és kedves helyet szolgáltat.

MISLE. *Alsó, és Felső Misle.* Két magyar falu Abaúj Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszenek Kassához 1¾ órányira, határjok közép termékenységü, vagyonnyaik jelesek, Alsó Misle határjának egy részét az áradasok járják néha.

MISLÉNY. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Egerághoz nem meszsze, és annak filiája, határja jól termő.

MISLINA. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zavatkához ½ órányira, határja három nyomásbéli, zabot, krompélyt terem leg inkább, erdője bikkes, szőleje nintsen, piatza Homonnán.

MISSUT. Zólyom Várm. földes Ura a' Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Moticskóhoz nem meszsze, és annak filiája.

MISTICZE. Orosz falu Bereg Várm. földes Urai a' Bazilita Szerzetbéli Atyák, lakosai ó hitüek, határja soványas.

MISTRIK. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' B. Bányai Bányászi Kamara, lakosai

kosai katolikusok, fekszik Moticskónak szomszédságában, és annak filiája, határja meg lehetős.

Miszla. Folyó víz, a' Miszlókai kegyekből foly le, 's minekutánna e' 13 falukat meg haladta, úgy mint Miszlókat, Alsó, és Felsô Barczát, Búzafalvát, Csontosfalvát, Bernádfalvát, Mintszentet, Koksót, Baksát, Alsó, és Felsô Baksát, mellyeknek egymástól való fekvések egy magyar mértföld, Csány mellett a' Hernádba szakad.

Miszla. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura Kis Uraság, lakosai többfélék, fekszik Pintzehelyhez nem meszsze, és annak filiája, határja a' természetnek szép javaival meg áldattatott.

Miszlóka. *Miszlava.* Tót falu Abaúj Várm. földes Ura Kassa Városa, lakosai katolikusok, fekszik Kassához nem meszsze, $\frac{3}{4}$ része szántó földgyeinek, és réttyeinek soványas, legelője nem elég, de Kassához közel vagyon, holott keresetre jó módgyok van.

Miztótfalu. Magyar, és oláh helység Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, reformátusok, és ó hitüek, fekszik Lapos Bányának szomszédságában, és annak filiája, Nagy Bányához pedig 1 mértföldnyire, hegyes, völgyes, fejér agyagos, soványa határja két nyomásbéli, fája, szölleje van, de bora nem igen jó, piatzok otthon, és Nagy Bányán.

Mito. *Maut. Vámosfalu.* Tót falu Zólyom Várm. földes Ura Breznyó Bánya Városa, lakosai katolikusok, fekszik e' Városnak szomszédságában, és filiája, határja hegyes, és hideg, fája, legelője elég van, földgye közép termékenységü.

Mitticz. *Kosztolán Mitticz, Nemes Mitticz, és R. Mitticz.* Három tót falu Trentsén Várm. K. Mitticznek földes Ura a' Nyitrai Püspökség, N. Mitticznek nek pedig több Urak, R. Mitticznek Modocsányi Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék is, fekszenek egy máshoz nem meszsze, földgyeik jók, vagyonnyaik külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

Mitnyek. Szabad puszta Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, fekszik Velemérhez nem meszsze, és annak filiája.

Mizdo. *Nagy Mizdo, és Sárfö Mizdo.* Két falu Vas

Várm. N. Mizdónak földes Ura G. Festetics Uraság, fekszik Szarvaskendhez nem meszsze, és annak filiája, S. Mizdonak pedig több Urak, ez fekszik Gerséhez nem meszsze, és annak filiája, földgyeik N. Mizdónak síkon fekszenek, de középszerûek, szôlejek, réttyek, legelôjök, és fájok van, S. Mizdónak pedig legelôje, és fája van, de szántó földgyei soványabbak.

MIZGOLCZ. *Mizgovcze.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Kollonics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bánhoz nem meszsze, és annak filiája, határ középszerû.

MIZSE. Szabad puszta Heves Vármegyében.

MIZSE. Szabad puszta a' Jászságban.

MIZSÉR. Szabad puszta Szala Vármegyében.

MLADETINCZ. Tót falu Vas Várm. földes Urai G. Szapáry, és G. Batthyányi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Martányhoz nem meszsze, és annak filiája, határján síkos földgye termékeny, réttye jó, legelôje, és fája elég, szôleji is vannak.

MLADONYA. *Alsó, és Felsö Mladonya.* Két tót falu Hont Várm. földes Urok a' Tudományi Kintstár, a' Bozóki Uradalomban, lakosai katolikusok, és másfélék is, fekszik az Alsó, Bozókhoz közel, a' Felsô pedig Szenográdnak szomszédságában, és annak filiája, földgyeik közép termékenységûek, legelôjök elég, fájok van mind a' két féle.

MLAGVO. *Mlagovo.* Tót falu Nográd Várm. földes Ura Szent Iványi, és több Uraságok, lakosai többfélék, fekszik Berzenczének szomszédságában, és annak filiája, határja középszerû.

MLINARÓCZ. *Mlinarovce.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai többen ó hitûek, fekszik Bártfához $1\frac{1}{2}$ órányira, határja hegyes, és soványas.

MLINIÇZE. Szabad puszta Liptó Várm. földes Ura a' K. Kamara, Csorbához tartozik.

MNISCÁNY. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Kohári Uraság, lakosai többfélék, fekszik Jolsvához nem meszsze, és annak filiája, határja hegyes, fájok, legelôjök van.

MOCS. Tót falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katoli

tolikusok, és reformátusok, fekszik a' Duna mellett, szőleji középszerűek, el adásra módgyok a' Dunán, és Komáromban, földgye középszerű, határja többnyire homokos, valamint legelője is; réttyeinek egy részét az áradások meg öntik.

Mocsa. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekzik Tasához $1\frac{1}{2}$ órányira, legelője saját marhájinak elég, réttye tsekélyes, szőleji középszerű borokat termők.

Mocsár. Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Schelmeczi Banyászi Kamara, lakosai többfélék, fekszik Hont Várm. szélénél, határja ollyan mint Jalnáé.

Mocsár. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspökség, lakosai többben ó hitűek, fekszik Holád vize mellett, n. k. Hidas Telek, n. ny. Rippa, d. Gyantha, é. N. Patak helységgel határos, kevés földgye, búzát, és tengerit inkább terem, midőn az árvíz el nem rontya, a' helység dombos helyen fekszik, határja motsáros, bokros, és tavas hely, erdeje van, szőleje nints, kevés marhákat Belényesen árúllyák, és Váradon.

Mocsár. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay, és több Uraságok, lakosai külömbfélek, fekszik Topolyánhoz 1, Krasznóczhoz pedig $\frac{1}{4}$ órányira, térséges határja két nyomásbéli, leginkább búzát, gabonát, és tengerit; középszerűen pedig árpát, és zabot terem, erdeje szőleje nints, piatza Nagy Mihályon.

Mocsár. Két falu Ungvár Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, másiknak pedig a' K. Kamara, lakosaik katolikusok, és másfélék, fekszenek egy máshoz nem messze, földgyeik jók, vagyonnyaik külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

Mocsárány. Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Eperjeshez $1\frac{1}{2}$ órányira, földgye jó, réttye legelője meg lehetős, fája tűzre van, piatzozása Eperjesen.

Mocsidlan. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' F. Király, lakosai katolikusok, fekszik Holicshoz nem messze, és annak filiája, határja ollyan mint Vidováné.

Mocsirla. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Belényeshez 5 mértföldnyire, határjának $\frac{2}{3}$ része hegyes, $\frac{1}{3}$ része tér, zabot leg bövebben terem, és kevés rozsot, tengerit trágyázás után.

Mocsolád. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura Sztankovánszky Uraság, lakosai többfélék, fekszik Magótshoz nem meszsze, és annak filiája, határja a' természetnek szép javaival meg ajándékoztatott.

Mocsolád. Magyar, és német falu Somogy Várm. földes Ura Vásonyi Uraság, lakosai katolikusok, evangelikusok, és reformátusok, fekszik Mernyéhez, Gamas, és Polányhoz is $\frac{1}{4}$, Igalhoz 2 órányira, homokos határja 2 nyomásbéli, terem rozsot, kukoritzát, hajdinát, krompélyt, dohányt, vagyon erdeje, szőleje, és jó réttye, piatza Kanizsán, és Veszprémben.

Mocsolya. *Mosoro.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura Usz Uraság, lakosai többfélék, fekszik Ternyéhez nem meszsze, mellynek filiája, egy nyomása sovány, a' többi pedig jó gabonát terem, réttye, legelője van, erdeje, piatzozó helye sints meszsze.

Mocsonak. Magyar mező Város Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Püspökség, a' kinek épületei által díszesíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához mintegy 2 órányira, Ispotállya is vagyon, határja jó, fája van, szőleje középszerű, malma helyben, el adásra jó módgya van.

Mochnya. Tót falu Sáros Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Keresztnek szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

Moderdorf. Tót falu Posony Várm. földes Ura Nagy Szombat Városa, lakosai katolikusok, fekszik Keresztúrhoz 1 órányira, 's Tirnava vize keresztül folya, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, el adásra is van alkalmatos módgyok.

Modnik. Bánáthéli falu Bosurhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire.

Modor. *Modern, Modra.* Szabad Királyi Város Posony Vármegyében, fekszik Bazinhoz egy, Nagy Szombathoz három, Posonhoz pedig négy mértföldnyire. Hajdan erősség nélkül való Város vala, és elég terhes vi-

szon-

szontagságokat szenyvedett mellyek Posony, és Nagy Szombat Városoknak történeteikhez kaptsoltattak. Annyival sanyáruságosabb vala e' Városnak állapattya, mivel mind az ostromlóknak, mind pedig a' ragadozók dühösségeiknek engedelmeskedni kénteleníttetett. 1287dikben *Henrik* Posonyi Grófnak birtoka vala. Annakutánna Erdély Országi Vajda *Opur* által pusztíttatván e' vidék, fijai a' nevezett Vajdához állottak, hogy Kún László, *János* Grófnak álhatatos hív szolgálattyát meg jutalmaztassa, Modrát minden jövedelmével a' Posonyi Grófnak ajándékozá. 1400dikban Stiborich Erdélyi Vajdájé vala; az után *Ország* nemzetségre szállott; majd a' Királyi *Fiskus* foglalá el 1549dikben. Hogy pedig újjabb birtokosa ne légyen, hat ezer forintot fizetének le a' Fiskusnak, 's esztendönként 640. magyar forint adót ígértek, mellyet 1610dik esztendöig a' Királyi Kintstár, azután pedig Pálfy Nemzetség vett fel. Azután Lippai Érsek vevé által, 's a' Bécsi Pázmány Érsek által fel allíttatott papi *Seminariumnak* küldé által 1687dik esztendöig, ebben pedig az Egri Püspök Fénessi György, vette által a' Nagy Szombati *Collegium* részére. Külömbféle szabadságaikat I LAJOSTÓL, ZSIGMOND, ULÁSZLÓ, és IIdik FERDINÁND Királyoktól nyerték, 's IIdik RUDOLF Király alatt 1607dikben Királyi szabad Várossá lett. 1613dikban pedig a' K. Tárnok mester elöüléše alá vétettetett. 1605dikben kénteleníttetett Bocskaiak által a' feladásra, 's majd a' magyarok, majd pedig a' németek lettek birtokosai. RUDOLFNAK adattatván viszsza a' Bétsi békekötés szerént, éledni, és gyarapodni kezdett, de 1619dikben, és az után is újjabb nyomorúságokat szenyvedtek lakosai kivált 1620dikban. Újjabb ínsége vala 1663ikban, midön az Ozmanok E. Újvárt ostromlották, melly ismét meg újjíttatott 1682dikben. Leg nagyobb inségbe esett 1705dikben, és elég nyomorúságokat szenyvedtek. Alig pihenének meg a' sok veszedelmeknek súllyaitól, midön 1729dikben 18dik *Juliusban* a' nagy égés által ismét szomorú szerentsétlenségbe merültek. A' Város négy szegelet formára épült hoszszasán, 's három külsö Várossal népesítetik;

tetik; újjabb erőssége 1610dikben kezdődott, 's 1646dikban végeztetett el. Három kapuja lévén, a' felső felett e' fel irat van: *Nisi Dominus custodiverit Civitatem, frustra vigilant, qui custodiant eam.* az alsó felett: Der Herr iſt unſer Schirm, und Schild, Der Herr iſt unſer Schutz. *Sela.* Napnyugot felé van a' Bazingi kapu, mellyen két fejű sas, 's jobbra Magyar Országnak, balra pedig a' Városnak tzímere szemléltetik: e' felűl irattal. *Dei O. M. Pot. Ausp. Divo Max. II. D. Rud. II. D. Matth. Imp. & Rege Aug. ut P. P. ad immort. memor. Benignitatis Lib. e Publicæ MDCXVIII.* Lásd e' Városnak leírását Schreiber János György munkátskájában, melly kijött MDCCXIX Zitaviæ. Minthogy a' Városnak számos útszátskái miatt sok szegelet házak vagynak, némellyek *Fileknek* nevezék, a' német nyelv szerént. (*vieleck*) Nevezetes ékességet okoz e' K. Városnak a' közepén épűlt Szentegyház, jeles toronnyal ékesíttetve, 's mellyen kivűl még számos épűletek ékesítik a' Várost; ú. m. G. Stárenberg, B. Zay Uraságoknak házaik, majd katona Tisztek szállása, és az őr álló ház, balra pedig a' Jezsuiták épűlete 's a' t.

Az evangelikusoknak is van itten Templomjok, és Oskolájok. A' Város középen foly Modra vize; melly számós apró hídak által fedeztetik az által járás végett.

Nagy határja van e' Városnak, melly mintegy két mértföldnyire terjed, elősör 1379dikben, az után pedig 1702dikban újjonnan meg határoztatott. Erdeji is nevezetesek, hegyei között leg magossabb *Kogl hegye*, melly meszsze el látást szolgáltat, kútfői között nevezetesek *Herrnbrun*, *Dürnkegl*, és *Zlábek*, patakján külömbféle malmok épűltek. Határja jó termékenységű, levegője kiváltképen egésséges, borra híres, és egésséges, vásárjai középszerűek, lakosai németek, és tótok, 's mind a' kézi mesterségeknek, mind pedig a' gazdáskodásnak folytatásában szorgalmatosak.

MODOS. Magyar, és orosz falu Torontal Várm. földes Ura a' Zágrábi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Rudnához 1, Szent Istványhoz pedig ½ mértföldnyire, határja ót nyomásbéli, ter-

mé-

keny, szôleje is van, Temes vizén malmai, melly a' helység mellett foly, erdeje nints, marhája mindenféle bôven van, piatza Csakován, Temesváron, és Perleszen.

MODRA. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Roly Uraság, lakosai katolikusok, fekszik n. ny. Nagy Kemenczéhez, d. Valaskóczhoz 1 órányira. Három nyomásbéli határja, tavaszi vetemény, gabonát, és egyebet is középszerûen terem, földgye hegyes, agyagos, és követses, bikfa erdejek, réttyek, és legelôjök elég van, piatzok Homonnán.

MODRO. *Nagy, és Kis Modro.* Két tót falu Nyitra Várm. földes Uraik több Urak, lakosai katolikusok, fekszenek a' Vág Újhelyi járásban, földgyei ollyanok mint Horkálé.

MOGYORÓD. Magyar falu Pest Várm. földes Ura a' Váczi Püspökség, lakosai katolikusok, kevés reformátusok, és evangelikusok, fekszik Tóthoz $\frac{2}{4}$ órányira, Pesthez $1\frac{1}{4}$, Váczhoz $1\frac{2}{4}$ státiora, nevezetesíti e' helységet SZENT LÁSZLÓ, és testvére GEJZA Királyoknak ütközettyek, SALAMON Királlyal, holott is a' szerentsés ki menetelért Apátúrságot ajánlott, SZENT LASZLÓ. Lásd felôls *Katona István* kanonok Urnak munkáit. Mostani Szentegyháza Szent Mihály Árkangyal' tiszteléré szenteltetett. N. ny nevezetes kô banyája van, mellynek neme homokos, faragható ugyan, de állandó munkára igen lágy, minémûségére a' Pesti kôvel meg eggyez, ki vévén a' színét, mert ez hamu színû, többnyire Pestiek veszik, és az úgy nevezett Leopold Várossának szép épûlettyei, leginkább ebbôl a' kôbányából építtettek. Határja három nyomásbéli, hegyes, és nagyon homokos, rozsot terem, bô esztendôben zabot is, erdeje nem igen nagy, szôleji meg lehetôsek, piatzok Pesten van.

MOGYORÓS. *Kis, és Nagy Mogyorós.* Két orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai többfélék, fekszenek Patkanóczcznak szomszédságában, és annak filiáji, határjok trágyázással is csak zabot terem, és roszot ritkán, földgye hegyes, és köves, Munkacstól nints meszsze, a' hol vagyonnyaikat el adhattyák, legelôjök alkalmatos, fájok van.

MOGYORÓS. Magyar falu Szabolcs Várm. lakosai katoli

tolikusok, fekszik Alsó Homorodnak szomszédságában, és annak filiája, határja két nyomásbéli, rozsot leg inkább terem, réttye, fája elég van, makkja is, száraz malmai helyben, földgyeit Tisza vize meg önti.

MOGYORÓS. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai ó hihitűek, Medes, és Gyürüs helységekkel határos, határja két nyomásbéli, hegyes, dombos, igen sovány földgye van, csak kukoritzát, és zabot terem leg inkább, erdeje van, szőleje nints Szátmáron piatza $2\frac{1}{2}$ mértföldgyire.

MOGYORÓS. Magyar falu Ungvár Várm. földes Ura Horvát Uraság, lakosai többfélék, fekszik Pálótzhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

MOGYORÓS. Szabad puszta Nyitra Várm. földes Urai több Urak, fekszik Alsó Kereskényhez nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű.

MOGYORÓS. Tót falu Esztergom Várm. földes Ura a' Religiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Bajothoz nem meszsze, és annak filiája, Tokodhoz $\frac{2}{4}$, Nagy Sáphoz pedig 1 órányira, *Pusztapéli* földhöz is közel, melly az előtt más névvel Szent Keresztnek hívattatott, holott *Nazarenusok* laktak. Határjának egy része jó, más része sovány, mivel köves, földgye agyagos, szőlö hegye különös jóságú fejér borokat terem, mellyeket Nyitra Vármegyébe szoktak meg venni, legelője, fája szűk, határjában jó fazekasoknak való agyag föld van, piatzok Esztergomban.

MOGYORÓSALLYA. Tót falu Abauj Várm. lakosai több félék, fekszik Boldogkőhöz $1\frac{1}{2}$ órányira.

MOGYORÓSD. Elegyes falu Baranya Várm. határja jó.

MOGYORÓSD. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Csernelynek szomszédságában, és annak filiája, legelője elég, fája van, szántó földgyei sóványak, szőleje nints, piatzozása távol esik.

MOGYORÓSKA. Tót falu Abaúj Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többfélék, fekszik Hétzéhez nem meszsze, és annak filiája, határja középszerű.

MOHA. Magyar falu Fejér Várm. földes Ura G. Amade

de Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik n. k. Kereszteshez ¼, d. Fejérvárhoz ¾, n. ny. Córhoz 1, é. Csurgóhoz ¾ órányira, határja 3 nyomásbéli, terem búzát, rozsot, és zabot, fa, nád, szőlő nélkül szűkölködik, piatza Fejérváron.

Mohács. Magyar mezö Város Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, lakosai katolikusok, ó hitűek, és reformátusok, fekszik az Ország úttyában Siklóshoz négy mértföldnyire. El szomorító szerentsétlenség által nevezetesíttetett 1526ikban, midőn Lajos Király *Szoliman* által meg győzettetett. Lásd e' Veszedelemnek le írását, a' *Magyar Gyász* nevet viselő munkában, ki jött Pesten 1793dikban. Szűletése Berzeviczy Mártonnak, a' ki munkája által szerzett magának emlékezetet. Posta, és sóház is van benne. Határja jó termékenységű, vagyonnyai külömbfélék, eladásra meg lehetős módgyok van.

Mohelnicza. Szállás Bars Vármegyében.

Mohi. *Mohovce*. Magyar falu Bars Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai többfélék, fekszik Csiffárhoz nem meszsze, és annak filiája, fája, legelője elég van, földgye, réttye termékeny, malma a' Garam vizén, piatzozája Szent Benedeken.

Mohora. Elegyes magyar, és tót falu Nógrád Várm. földes Ura Majthéni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Gyarmathoz 1 órányira, határja közép termékenységű, vagyonnyai meg lehetősek.

Mors. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Tepliczának szomszédságában, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

Mojszén. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai több Urak, lakosai ó hitűek, fekszik Erdélynek határa szélén lévő havasokhoz nem meszsze, Borsához 1 mértföldnyire, határja két nyomásbéli, tsupán zabot terem, és zab kenyérrel él népe, lakosai a' meszsze lévő fenyves erdőben szálfa vágás, és annak Visó vizén terhes munka által Szigetbe való szállításából élősködnek, holott néha károkkal kéntelenétetnek el adni, hogy élelmeket meg szerezhessék; mellette egy kis völgyben

van.

van a' kalugyereknek Klastromjok.

MOKCSA. Magyar falu Ungvár Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformatusok fekszik Palóczhoz ¾ órányira, határja jó, vagyonnyai jelesek.

MOKRA. *Német Mokra.* Német falu Máramaros Várm. földes Ura a' K. Fiskus, lakosai katolikusok, határos n. k. Bruszturával n. ny. Kalocsával is 2 mértföldnyire, é. a' havasok egész Galiciáig terjednek, olly szoross helyen fekszik e' helységerske, hogy az egyik hegy oldalától a' masikig allig van 3 puska lövésnyi messzeség, marháikat télen, nyáron a' havasokon, vagy az orosz név szerént *Polonivdhon* legelik, szénánál egyebet nem terem, mellyet az Aszszonyi nép a' fején szokta haza szállítani, mivel hegyeit sem szekérrel, sem lóval nem jarhatni, fa vagásból élnek, van itten egy fő erdő tisztség is.

MOKRA. *Orosz Mokra.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura a' K. Fiskus, lakosai ó hitűek, fekszik n. k. Buszturához 1, d. dombóhoz 4 mértföldnyire, Sziget piatzozó helyéhez 8 mértföldnyire, markáikat a' havasokon legeltetik, mellyeket a' Királyi Fiskustól szoktak ki bérleni, határja kevés tatárkat, és krompélyt terem, többnyire fa vágásbol élnek, és azoknak helyre szállításokból, a' Taracz vizén, 's kevés marháikból, bővelkedik fával.

MOKRA. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többen ó hitűek, fekszik Ungvárhoz 4¼ órányira, határja középszerű, réttye, legelője meg lehetős.

MOKRÁGY. *Mokrád.* Tót falu Árva Várm. földes Ura Abafi Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, *fekszik* Knyaszához nem meszsze, és annak filiája, határja jó.

MOKRIHAJ. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Szakolcza Városa, lakosai katolikusok, fekszik Szakolczához közel, és annak filiája, földgye közép termékenységű, piatzozása Szakolczán, legelője tsekély, szőleje termő.

MOKRIN. *Gyukosin.* Magyar, és rátz falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Kikindának, Valkánynak, Ó Besenyő, és Marienfeldnak szomszédságokban, postája is van, határ-

határja 4 nyomásbéli térséges, és igen jó földbôl áll, melly mindenféle gabonát bôven terem, juhokkal, szarvas marhákkal, és sertésekkel is bôvelkednek, erdeje nints, néha kendere, és lenye is jó terem, piatza Becsén, és Szegeden.

MOLDOVA. *Új Moldova.* Bánya Város Krassó Várm. lakosai németek katolikusok, és oláhok ó hitûek, kik mindnyáján a' bányászságból élnek, a' Duna ide fél órányi járás, az egész határja hegyes, kôsziklás, és erdôs, szántó földgye nints, ez a' rézbánya a' többi bányák között, mostan leg jobb folyamatban vagyon.

MOLNÁRI. Magyar falu Vas Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Rába Hidvégnek szomszédságában, és annak filiája, határja síkon fekvô, földgye termékeny, réttye jó, fája elég van.

MOLNÁRI. Vagy *Mlinarecz.* Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Fekete Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sécsi Szigethez közel, mellynek filiája, határja szoross, és Mura vize is meg önti néha.

MOLNOS. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nyitrához közel, és annak filiája, határja jó, nádgya elég van, szôlô hegye termékeny, legelôje elég, piatzozása Nyitrán van.

MOLVÁNY. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Kubinyi Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Szigetvárhoz ¼ órányira, Hobolinak szomszédságában térséges agyagos földgye 2 nyomásbéli, búzát terem leg inkább, rozsot, hajdinát, zabot, kukoritzát nem igen szoktak vetni magok határjokban, erdeje nagy van, szôleje nints.

MOMBIEUR. Sopron Várm. lásd *Lesvár.*

MONDORLAK. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többfélék, fekszik Glogosához nem meszsze, és annak filiája, földgye néhol sovány, Maros vize meg szokta önteni, fája, és réttye van.

MONIO. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Berzava mellett, Német Boksány, és Kölnik között, határja négy nyomásbéli, egészen hegyes, és csak kukoritzát terem, erdeje van, szôleje nints.

Mo-

MONOK. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai G Andrásy Uraságok, a' kiknek Kastélyaik által díszesittetik, lakosai katolikusok, és reformátusok, kevesebben evangelikusok, és oroszok, fekszik Golophoz, és Meggyaszóhoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja leg inkább gabonát, árpát, kölest, és kukoritzát, kendert terem, középszerûen búzát, és fözeléket, erdejek elég van, szénával bővelkednek, szölö hegyeik hasznosak, 's a' fel földiek szokták meg venni boraikat, kővel bővelkednek, földgyök jó, marháik számosak, piatzok Tállyán, Mádon, Tarczalon nem meszsze.

MONOR. Magyar falu Pest Várm. földes Ura az Egri Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Péterihez $\frac{1}{2}$, Pilishez, Üllöhöz is egy mértföldnyire, bora meg lehetös, és sok terem; úgy mindenféle gabonája is, határjok szük lévén, *Zsiger*, és *Matko* nevü pusztákat is árendállyák az Uraságtól, van erdötskéje is.

* MONOSBÉL. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Apátfalvának szomszédságában, és annak filiája, határja középszerü.

MONOSOKOR. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Okorógnak, és Csobogának szomszédságokban, lakosai bodnár mesterséget üznek, fakó szekereiket, Bács, Pest, és Csongrád Vármegyékben adgyák el, földgyei, és réttyei sóványak, szöleje nints a' határban, erdeje van, piatza Pécsen.

MONOSTOR. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitüek, fekszik Bega vize *mellet*, *Bozsúr*, *Bazieset*, és *Rakitta* között, határja négy nyomásbéli, rész szerént lapályos, rész szerént dombos, terem kukoritzát, 's más gabonát is, erdeje meg lehetös, de szöleje nints.

MONOSTOR. Népes falu Temes Várm. földes Ura M. Izdenczy Uraság, a' kit Ö Felsége tekéntetben vévén sokféle nagy érdemeit, e' szép jószággal meg tisztelt vala, lakosai többfélék, fekszik M. Tereziopolishoz nem meszsze, postája is van, határja jól termö, vagyonnyai külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

Mo-

MONOSTOR. *Báth Monostor.* Magyar falu Bács Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Dunához közel, Bájához 4250, Vaskúthoz pedig 2650 bétsi ölnyire, határja három nyomásbéli, bort, és szénát bőven terem, keresettye kézi munkával, és fuharral, erdeje szőleje, nádgya van, piatza Baján: határjában egy hajdan vólt Klastromnak dűltt falai szemlélretnek.

MONOSTOR. Német, és rátz falu Baranya Várm. a' Belyei Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Baranya Várhoz közel, és annak filiája. Karancs faluhoz ½ órányira, határja 3 nyomásbéli, jó búzát, és egyebet is terem, szőlei jó borokat teremnek, mellyeket Sklavoniában szoktak el adni, erdeje, legelője van.

MONOSTOR. Magyar falu Heves Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Jász-Berényhez 1¼ órányira, határja jól termő, vagyonnyai is külömbfélék.

MONOSTOR. Magyar falu Pest Várm. földes Ura a' K. Kamara, Koronális jószág, fekszik Szent András Szigetében, határos n. k. d. és n. ny. a' Dunával, mint hogy a' Szigetnek farkán fekszik, é. ¼ mértföldnyire Pócs Megyerhez, határja két nyomásbéli, kukoritzát középszerűen, egyebet szűken terem, hanem hajos legénységgel, és a' hajóknak vontatásával táplállyák magokat, a' dunántúl G. Eszterházy *Ledényfalusi* pusztáján tartanak szőlőket, és annak terméséből is segítik magokat, mellyeket Győrben, és Komáromban szoktak el adni, a' Dunától gyakran károkat szenyvednek, erdejek kevés, malmai, és révje is van.

MONOSTOR. Szabad puszta Pest Várm. fekszik Kecskeméthez nem meszsze, és annak filiája.

MONOSTOR. Szabad puszta Komárom Várm. földes Ura G. Zichy Uraság.

MONOSTOR. Oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak, lakosai ó hitűek, fekszik Nagy Bányához 1½ órányira, Busáknak szomszédságában, térséges, posványos határja két nyomásbéli kevés kukoritzát, és zabot terem, fája, szőleje nints, Szamos vize mossa a' helységet, piatza Nagy Bányán.

Mo

MONOSTOR. *Klastrom*, vagy *Bors Monostor*. Német, és horvát falu Sopron Várm. földes Urai a Cziszterczita Szerzetbéli Atyák, kiknek itt rezidentiájok van, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz $3\frac{6}{8}$ mértföldn. sovány határja két nyomásbéli, terem búzát, rozsot, zabot, árpát, és pohánkát, szép erdeje van, bora középszerű.

MONOSTORSZEG. Sokatz falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Bezdánhoz 3600, Zomborhoz pedig 8000 bétsi ölnyire, e' falunak határjában kezdődik a' II. FERENCZ tsatornája. Határja két nyomásbéli agyagos, és fekete földű, tiszta búzát, lent leginkább terem, erdeje van, szőleje középszerű borokat terem, nádgya is van, piatza Zomboron, pénzt keresnek marhákból.

MONOSZLÓ. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Csicsónak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű,

MONYÁSZA. Elegyes falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, határos n. k. Ravna helységnek erdőivel, és hegyeivel, d. Ravnával, n. ny. Szlatinával, é. Bihar Vármegyei hegyekkel, itten vagyon a' Kamarának jó, és nevezetes vas hámorja, lakosai e' körül dolgoznak, és ebből élnek, kik magyarok, és németek, de nyelveiket ugy öszve zavarták az oláh nyelvel, hogy vidékiek a' kik e' három nyelvet nem tudgyák, nehezen értenék beszédgyeket, vagyon jó meleg fordó forrás is itten, melly két nagy hegyek között egy szoross völgyben fakad, veszedelmes ezen helység környéke a' vidékiekre nézve, a' haramiák miatt sokaknak, mert gyakran való ki raboltatások, és megölések történnek.

MONYHA. *Mochnya*, *Huniniani*. Tót falu Sáros Várm. határja jó, réttyei kétszer kaszállhatók, legejője alkalmatos, fája elég van, piatza sints meszsze.

MONYÓKA. Az előtt különös puszta Baranya Várm. földes Ura Sauska, és Bésan Uraságok, már most a' Székcsői lakosoknak ki osztatódott, vagynak jó szántó földgyei, és kaszállóji.

MONYORÓ. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, határos

határos n. k. Vojvogyénnel, d. Járkossal, n. ny. Bogszeggel, é. Fejér Körössel, határja jól termô.

MONYORÓD. Elegyes horvát, és német falu Baranya Várm. a' Pécs Váradi Urasághoz tartozandó lakosai katolikusok, fekszik Kemendhez nem meszsze, és annak filiája, határja három nyomásbéli, földgye egyenetlen, sok, és jó borok van, 's szép szárvas marhákat tartanak.

MONYORÓKERÉK. *Eberau.* Német mezô Város Vas Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, a' kinek Várával ékeskedik, mellyben Vármegye Gyûlései is tartattak, 's innen is neveztetik, lakosai katolikusok, fekzsik Szent Péterfalvának szomszédságában, határja középszerû, vagyonnyai is külömbfélék.

MONYORÓSD. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katoliknsok, fekszik Bodonyhoz nem meszsze, 's Hegyei Szent Mártonynak is szomszédságában, földgye, réttye közép termékenységû, erdeje, szôleje nints, piatza Siklóson 1, és Pécsen 4 mértföldnyire.

MONYOROSKA, Elegyes falu Abaúj Várm. határja ollyan mint Regéczkéjé.

MÓR. Elegyes mezô Város Fejér Várm. földes Ura B. Lusinzky, és Lambert Uraságok, a' kiknek jeles épületeikkel ékesíttetik, lakosai katolikusok, reformátusok, evangelikusok, és zsidók, fekszik Fejérvárhoz 2 mértföldnyire, n. k. Csokakôhöz $\frac{1}{2}$, d. Seréd, és Bodajkhoz 1, n. ny. Velegdhez 1, é. Sárkányhoz 2 órányira, határja 2 nyomásbéli. fekete földgye hegyes, és némely része lapályos, leg inkább búzát, és rozsot terem, erdeje van, szôleje jó fejér bort terem, nád nélkûl szûkölködik, piatzok helyben, Tatán, és Gyôrben.

MOR. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura Gróf Batthyáni Uraság, fekszik északra Csabdin felûl, begyes, völgyes, köves, homokos, erdôségbôl áll.

MORACZ. És *Tóthság Moracz.* Két falu Vas Várm. földes Uraik G. Batthyáni, és G. Szápary Uraságok, lakosaik katolikusok, fekszenek Csákányhoz $\frac{3}{4}$, Martyántzhoz $\frac{1}{4}$ órányira, földgyeik termékenyek, réttyeik jók, legelôjök, és fájok van, egyiknek van szôleje

is, keresettyek Stájer Országban.

MORAGY. *Möcsény* név alatt.

MORAVA. *vagy Moravicza.* Elegyes falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara lakosai többfélék, fekszik Móriczfeldhez közel mellynek filiája, határja jó.

MORCZHIDA. Magyar falu Győr Várm. földes Ura G. Esztesházy Uraság, és a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik Árpásnak szomszédságában, Rába folyó vize, és a' Marczal mellet, Győrhöz $3\frac{1}{4}$, Pápához $2\frac{1}{2}$, Csornához pedig két mértföldnyire, határjához tartozik a' *Tekey* major is, két nyomásbéli földgye rozsot terem leg inkább; az áradásoktól gyakran károkat szenyvednek, erdeje kevés, szőleje nints, a' Szentegyházok elől látszik egy jó magos dombon, mellyen a' mint a' kőz hír állítya, régenten Apátza Klastrom vólt.

MÓRICZ. Szabad puszta a' Nagy Kúnságban.

MÓRICZFELD. Német falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, határja jól mermő.

MÓRICZHELY. Szabad puszta Somogy Várm. földes Ura G. Festetics Uraság.

MORODA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Kurvakér, Ternova, Pankota, Szőllös, és Gyarmat között, keresztül folly a' Csigér vize rajta, határja a' Sirinlia, és Morodiczai Szállásokkal nevekedvén három nyomásbéli, földgye nem igen jó, marhája igen szép, juha, sertésse, kecskéje elég van.

MOROSZHEGY. Veszprém Várm. Bőrhegynek szomszédságában.

MOROVA. *Morovánka.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Motesiczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pösténhez közel, határja jó, mint Horkáé.

MOROVNO. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Rosztocsnóhoz nem meszsze, és annak filiája, határja ollyan mint Csauzáé.

MORSINCZ. Elegyes falu Vas Várm. földgye síkos, termékeny, réttye jó, legelőle, és fája elég, szőleji is vannak.

MORVA. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Székelly Uraság, lakosai külömbfélék,

lék, fekszik Vasárhelyhez ½ órányira, Rakóczhoz pedig fél fertálynyira, határja három nyomásbéli, gabonát leg inkább terem, búzát, és egyebet középszerûen, tölgyes, és bikkes erdeje van, bővelkedik rétekkel, piatza Homonnán, és Nagy Mihályon.

Mosdos. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Smideg, és Somogyi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kaposhoz 3, Fonóhoz 1, Berkihez ¼ órányira, határja három nyomásbéli, agyagos, hegyes völgyes a' földgye, rozsot leg jobbat, terem búzát, és egyebet is középszerûen, erdeje, szôleje középszerû borokat terem, piatza Veszprémben, Kanizsán, és másutt is.

Mozgó. Magyar, horvát, és német falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szigetvárhoz 1 órányira, Almamelléknek szomszédságában, hegyes, agyagos földgye két nyomásbéli, középszerû termékenységû, erdeje, szôleje van, legelôje szûk.

Moskócz. *Moskovce.* Tót falu Turócz Várm. földes Urai G. Révai, és több Urak, lakosai többfélék, fekszik Znio Várallyához ½ órányira, földgye közép nemû, réttye jó, legelôje alkalmatos, fája van.

Moskócz. *Moskovce.* Tót falu Túrócz Várm. földes Ura a' Tudomanyi Kintstár, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Györgyhöz közel, és annak filiája, határja középszerû.

Mosnicza. Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, határja jó.

Mosócz. *Mosovcze.* Tót mezô Város Túrócz Várm. lakosai többfélék, fekszik Szent Mártonhoz 2¼ órányira, Országos, és héti vásárjai is vannak, földgye jó, réttye is, fája van mind a' két féle, legelôje elég.

Mosócz. *Mosovce.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Kereszthez nem meszsze, és annak filiája, határja ollyan mint Szent Kereszté.

Moson Vármegye. *Comitatus Mosoniensis. Wieselburger Gespanschaft.* Nevezetét vette Moson Városától, melly régenten sokkal nevezetesebb vala mint most. Vidékje e' szép, és ter-

mékeny Vármegyének nem nagy, 's leg inkább térségből áll; mindazáltal lakosainak alkalmatos, és nyugodalmas lakást szolgáltat. Fekszik nap nyugot felől Nizsíder tava v. *Fertő*, és Sopron Vármegyének, é. Posony Vármegyének szomszédságokban, nap kelet felől pedig Duna vize mellett, dél. és n. k. felől Győr Vármegye, nap enyészet felől pedig Alsó Ausztria által kerittetik, széleit mindenütt Lajta vize hasíttya. Hoszsza e' kisded Vármegyének mint egy 10, szélessége pedig 6 mértföldnyire terjed, 's 50 népes helységek, és nehány puszták vagynak rajta. Javai jelesek, és külömbfélek, hegyei, és erdőségei nintsenek: de búzája, bora, 's egyéb életre meg kivántató eszközökkel bőven meg áldattatott; 's Pécs Városának, a' szomszéd Vármegyékkel eggyütt konyha tárja. Ugyan is a' mi tsak szükséges, innen bőven szolgáltattatik a' nevezett Városba. Kereskedése e' Vármegyének kiváltképen nevezetes, kivált élettel, és egyébekkel is. Marhái számosak, és jók; folyó vizei Duna, Lajtha, és Rápcza vizek, 's az említett Nizsíderi tó, v. Fertő, és az úgy nevezett Hanság posványa: hala bőven van, rákja nevezetes, élettye szapora, bora köszépszerű, gyümöltse is néha elég terem, és kedves ízű. Lakosai magyarok, németek, és horvátok, 's mindenre gyorsak, és szorgalmatosak; 152 palatinális Porták számláltatnak benne. Bétsben tartatott e' termékeny, és jó fekvésű Vármegye a' Magyar Királyok által is, a' kik azt örömest látogatták. Vidékje Lajta vize által két járásra osztattatott. Tizenhárom mező Város, és mind öszve 59 lakó hely van benne, *'s a' Győri Püspöki megyéhez tartozik.*

MOSON. Mező Város Mosony Várm. a' M. Óvári Uradalomhoz tartozik, lakosai magyarok, és németek, katolikusok, fekszik az Ország útban, Posonyhoz, 's Győrhöz is 4 órányira, n. ny. épűlt Kastéllyának nagyobb része élettárháznak fordíttatott, két Országos gabona vásárjai híresek, posta ház is van benne, 's 11 hajókon épűlt malmaik a' Duna partyán. Bél Mátyás itéllete szerént, az előtt itten vala *Limusa*, vagy *Musenburgum*, melly nem utólsó erősség vala, és SALAMONNAK

is

is lakó helye vala. Nagyon meg pusztíttatott 1271dikben OTTOKÁR által, 's 3dik ANDRÁS alatt, és eléggé sanyargattatott, kivált egy része kisded erősségével egyetemben. Nevezetesíti azt az 1776dikban fel állíttatott posztó szövő ház, mellyben rása, és flanell 's egyéb is készíttetik; nevezetes élettár is vagyon ittten öt emeletre, mellyhez nagy pintze, és kert is tartozik. A' Mező Várost ékesíti a' közepén épült díszes Szentegyház, egy toronnyal ékesítetve. A' lakosok is többnyire jelesen építik házaikat, 's szorgalmatos kereskedések által különös dítséretet érdemlenek. Duna vizén malmai számosak, határja tágas, földgye termékeny, réttyének egy része jó sárjút is terem, legelője, fája tűzre van.

MOSTENECZ. *Alsó, és Felső Mostenecz.* Két tót falu Trentsén Várm. földes Uraik többek, lakosai külömbfélék, fekszenek Pukóvhoz $\frac{3}{4}$ órányira, földgyeik közép termékenységűek, mint vagyonnyaik.

MOSTENICZA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Liptsei Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, határja hegyes.

MOSTISTYE. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai többfélék, fekszik Dohnánhoz nem meszsze, Ihricsének szomszédságában, réttye, legelője van, de fája nints, földgye sovány.

MOTKO. *Szent Kereszt.* Az Sz. betűben.

MOTESICZ. *Alsó, és Felső Motesicz.* Két tót falu Trentsén Várm. Alsónak földes Urai több Urak, Felsőnek pedig Motesiczky Uraság, a' kinek Kastéllyával ékes, lakosaik katolikusok, és másfélék, fekszenek egymáshoz $\frac{1}{4}$ órányira, földgyeik jók, vagyonnyaik külömbfélék.

MOTOVILECZ. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felső Lendvához nem meszsze, és annak filiája, határja síkos, Stájer Ország mellett fekszik, szőleje van, réttye jó, fája, legelője elég.

MÖSCÉNY. Német falu Tolna Várm. földes Ura Klégel Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Czikónak szomszédságában, és annak filiája, határja jó, szép javai vannak.

Mös. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Tolnához $\frac{3}{4}$ órányira, mellynek filiája, határjának egy kevés része homokos, réttyeinek egy részét a' Duna áradásai meg öntik.

MRAZÓCZ. Orosz falu Zemplén Várm. lakosai ó hitűek, fekszik Orosz Tokajhoz n. k. d. Turányhoz is $\frac{1}{2}$ órányira, két nyomásbéli határja, 's vagyonnyai Orosz Hrabóczéhoz mindenben hasonlítanak.

MRAVNYIK. Liptó Várm. só, réz, és fa letévő hely.

MUCSA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik Hurtics, Sz. Martony helységek, Lőkösháza, és az Újfalusi puszták között, földgye homokos, de minden veteménynek meg termésére alkalmatos, marhával, juhokkal, és lóval bővelkedik.

MUCSFA. Német falu Tolna Várm. földes Ura G. Aponyi Uraság, lakosai katolikusok, 's másfélék, fekszik Apárhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó, 's dohánnya erőss, vagyonnyai jelesek.

* MUCSI. Német falu Tolna Várm. földes Ura G. Aponyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Tolnához nem meszsze, és annak filiája, határja a' természetnek szép javaival bővelkedik.

MUCSINY. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Urai több Urak, fekszik Raphoz közel, és annak filiája.

MÚCSONY. Tót falu Borsod Várm. földes Urai Radvánszky, és több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Szirákhoz nem meszsze, és annak filiája, határja jó, piatzozása Miskolczon közel, fája vagyon tűzre, és epületre, legelője elég, malma Sajó vizén, mellynek áradásaival néha károkat szenyvednek.

MUDRÓCZ. *Mudrovce.* Tót falu Sáros Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többfélék, fekszik Keczer Peklinnek szomszédságában, és annak filiája, határja soványos, réttye jó, a' só főzésnél van keresetre módgyok, fája elég van.

MUHI. Szabad puszta Borsod Várm. földes Urai Fáy, és Almásy Uraságok, fekszik Sajó Szegedhez közel, és annak filiája.

MUKFA. *Kis, és Nagy Mukfa.* Elegyes faluk Vas Várm. legelőjök, és fájok van,

van, de szántó földgyeik soványak.

MULYAD. *Boros vagy Karos Mulyad.* Két falu Nográd Várm. földes Urai Baros, és Gál Urak, lakosai többfélék, fekszik Szakálhoz közel, és annak filiája, határjok ollyan mint Karancskeszié.

MULYADKA. *Vagy Mulatska.* Falu Nográd Várm. földes Ura Mocsáry Uraság, lakosai többfélék, fekszik Rapnak szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységû, vagyonnyai meg lehetôsek.

MULATÓ. Szállás Zemplén Várm.

MUMOR. Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai többfélék, fekszik Lentihez közel, és annak filiája, határja néhol tsekélyes, réttye jó, földgye sovany, legelôje elég, fája van tûzre, Kerka vize határját mossa.

MUNAR. Temes Várm földes Ura a' Bezdi Klastrom.

MUNKÁD. Szabad puszta Bars Várm. földes Ura C. Boronkay Uraság.

MUNKÁTS. *Munkacsinum.* Nevezetes Vár, és népes Város Bereg Vármegyében, földes Ura Gróf Schönborn Uraság, lakosai katolikusok, ó hitûek, és reformátusok, fekszik Ungvárhoz négy mértföldnyire. Nevezetesíti e' helyet a' Hunnusoknak itten lett meg állapodások; negyven napig tartott nyugodalmok után oszlottak vala el innen a' körûl lévô vidékekre. Építtette e' hajdan nevezetes Várat Hertzeg Keriatovich Theodor LAJOS Királynak engedelmével 1360-dik esztendôben, a' ki birtokából ki küszöböltetvén, a' magyar Királyhoz folyamodott, 's emlékezetûl e' nagy munkával készûlt Várat hagyta maga után. A' Vár egy térségén fel emelkedett kôsziklára építtetett, 's három erôsségekkel, és a' kôsziklába vájott bástyákkal nevezetesíttetett. Meg halálozván az említett orosz Hertzeg, a' ki Munkátson egy Baziliták görög Klastromát is fundált, Apátúrsággal egyetemben, Hitvese pedig *Sz. Basilius* rendgyét követô Apátzák Klastromát, 's a' Várost is kôfallal körûl véteté; ismét a' Koronához visszza kaptsoltatott az egész Uradalom, melly hajdan sokkal nevezetesebb vala, és a' Királynékat is illette. Annakutánna 1422dikben el tseréltetett vala György Rátzok Vájdájának Belgrádért, a' ki

nagyobb bátorságnak okáért Zsigmond Királyhoz folyamodott, 's érette még több jószágokat nyert; mellynek oka az vala, hogy a' Vajdát a' Király e' szivesség által jobban le kötelezhesse, és az Országot is az Ozmanok ellen hathatósabban meg erôssítse. A' szerentsétlen Mohátsi veszedelem után *Zápolya János* foglalta el nagy vidékkel, és számos Városokkal. Öregbíttetett e' Várnak erôssége az Erdélyi Fejedelem által 1628dikban. Leg nevezetesebb leve 1706dikban, midôn *Rákotzy Ferentz* az újjabb erôsségekhez, újjab sántzokat készíttetett 's Latortza vizét is a' Vár alá vezettette, melly által majd gyôzhetetlen Várnak tartatott. Nevezetes ostromot szenyvedett e' Vár 1567dikben, midôn Svendi Lázár által szerentsésen meg hódoltatott, de annakutánna nem sokára ismét a' magyaroknak hatalmokba jutott. Annakutánna menedék helye vala I. *Rákotzy Ferentznek*, 's *Tököly Imrének* is, a' kik kintseiket e' Várba viteték, mint leg bátorságosabb helyre, Hitvese is ide vonta vala magát katonáival, és a' Várat a' Tsászáriak ellen igen példás vitézséggel oltalmazták. Kéntelenittetett a' meg hódolásra 1687dikben, 's a' Hertzegi méltóságnak jelei is Káprára Tsászári Vezérnek kezére kerûltek. Ide érkezett vala IIdik Rákótzy Ferentz Lengyel Országból 1703dikban, és innen terjeszté hadi mozdúlásait bellyebb a' Hazába. Végre 1711dikben ismét a' Tsászárnak hatalmába jutott; külömbféle épûletei az elôtt igen pompásak voltak, mellyek az idônek viszontagságai által már ma éppen külömbözôk. Ide zárattatott vala a' híres Vitéz G. Kohári Tökölyi által, 's a' *Munkátsi tömlötzöt súllyos rabsága* nevezetesíti, valamint a' Várat az a' mély kút, melly 50 ölnyi mélységûnek állíttatik. A' mi a' Várost illeti, ez szép virágzással öregbíttetik, 's az ó hitû egyesûlt Püspöknek lakó helye, holott Káptalan, és papi *Seminárium* is van, 's e' Városnak nem kevés elômenetelt okoznak. Hajdani igen régi kôkerítésének már ma nyoma sintsen, valamint az Apátzák, és Dominikánusok Klastromai is el enyésztek. Nevezetesíttetik ellenben a' Szentegyházak, és reformátusok Templomjok által. Nem kevéssé díszesíti e' Vá-

Várost a' Püspöki Kastély a' káptalanbéli Uraknak házaik, a' *Seminarium*, a' Fábrika, 's az Uraságnak épületei, a' Só ház, és Harmintzadó 's a' t. Emlékezetet kíván a' földes Uraságnak az a' jó gondoskodása is, melly szerént 1782dikben Latortza vizén egy 6 ölnyi szélességû, és 110 ölnyi hoszszaságú hídat készíttete.

Vidékje a' Városnak igen kies, levegôje jó, 's a' külömbféle szôlô hegyek által nagyon eleveníttetik. Magos hegy erdôi is igen tágasak, és a' makkoltatásra alkalmatosak, szántó földgyeinek némelly része soványas, de leg inkább jól termô, 's mindent meg terem, fája mind a' két féle elegendô, borai nevezetesek, és jok, legelôje valamennyire szoross, piatza helyben van.

MUOLCSA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura Beniczky Uraság, lakosai többfélék, fekszik Felsô Mitsinyéhez közel, és annak filiája, határja hegyes.

MUOST. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Zólyomi Banászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Moticskóhoz közel, és annak filiája.

MUOTYOVA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zólyomhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye soványa, határjának nagyobb része hegyes, káposztás, és kender földgyeit az áradások járják, néhol határja termékeny, és tágas, melly Zólyommal határos, legelôje, réttye, erdeje elég, serháza is van.

MURA. Folyó víz, melly Stájer Országot hasítván, Dráva vizével Legrádnál egyesûl.

MURAI SZOMBAT. Az Sz. betûben.

MURÁNY. Oláh falu Temes Várm. fekszik Prukenauhoz közel, és annak filiája.

MURÁNY. Hajdan erôs, és nevezetes Vár Gömör Vármegy. földes Ura G. Kohárry Uraság, épûlt egy magas meredekségû kôsziklán, 's régenten a' híresebb Várak közzé számláltatott. Nevezetesítette Hadadi Veselényi Ferentznek 1646dik esztendôbéli gyôzedelme, újjabb erôssége épûlt 1650dikben. Nevezetesitik továbbá régi birtokosainak koporsói is; mellyeket minekutánna T.T. Professzor *Dugonics András* Úr, *Gyöngyösi István* költeményes maradványainak

elsô

elsô kötettyében elô adott, a' 19dik lapon kezdvén, a' 25dik lapig, lásd az említett könyvben.

MURÁNYALLYA. *Unter Murán. Podmuráni.* Tót mezô Város Gömör Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Petnekhez, 's Dopsinához is két mértföldnyire, Murány Hosszú Rétnek szomszédságában, és annak filiája, lakosai deszkákat, és zsendelyeket készítenek, 's vasat hordanak, papiros malma nevezetesíti; földgyeinek nagyobb része sovány, kôsziklás, legelôje nem épen elég, fája van, piatzozása 3 mértföldnyire, a' vas hámorokban is van módgyok a' keresetre.

MURÁNY HOSZSZÚ RÉT. A' H. betûben.

MURÁNYI. Huta Gömör Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, fekszik Murány Hoszszú réthez nem meszsze, és annak filiája.

MURGA. Német falu Tolna Várm. földes Ura Jeszenszky Uraság, lakosai többfélék, fekszik Zombához nem meszsze, és annak filiája, határbéli földgye termékeny.

MUSTO. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura Rhedey Uraság, Zsákához tartozik, szántó földekbôl, és kaszálóból áll.

MUSTYHA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, fekszik hegyoldalban Magyarat, Kerek, és Pánkotta között, határja nagyobbítatik a' *Zimbojai* pusztával, földgye középszerû, szôlô hegyei szépek, és jó bort termôk.

MUSZTESTY. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, határos n. k. Boczesdel, d. Szakácsal, n. ny. Fericsével, é. Felsô Cséllel, határja hegyes, erdôs, és sovány, gyümöltsöt *még is* bôven termô, sok *vájatok* látszatnak itt a' hegyeken, mellyek a' hajdani bányáknak bizonyos jelei, látszatik az is, hogy *Bogyeszti* patak több hegyeken keresztûl temérdek költségel, és herkulesi munkával *Musztesty* patakba hozattatott, kétség kivûl a' Bányák körûl levô alkotmányoknak hajtásokra, már most az emberi kézzel készültt folyása el romolván, a' természetit követi.

MUT. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, Ireghez tartozik.

MUTNE. Elegyes Lengyel falu Árva Várm. földes Ura a'

a' K. Kamara, határja soványas.

MUTNIK. És *Olaba Mutnik*, Két oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosaik ó hitűek, fekszenek a' Lugosi járásban, Ruzs, Dellinestye, Ruzsinócz, Zorkenczmik, Zgribestye között, határjok 4 nyomásbéli, hegyesek, és völgyesek, többnyire tsak kukoritzát teremnek, erdejek van, szőlejek nints.

MUTNIK. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik a' Kápolnási járásban, Draxinyest, Bukovecz, Szundok, Furdia, és Gladna között, határja 4 nyomásbéli többnyire hegyes, völgyes, és leg inkább kukoritzát terem, erdeje, szőleje nints.

MUZNA. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai G. Nádasdi, és G. Szapári Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Martyánczhoz közel, és annak filiája, határja középszerű, mint vagyonnyai.

MUZSAJ. Magyar falu Bereg Várm. lakosai többen reformátusok, fekszik Beregszászhoz közel, és annak filiája, földgye a' trágyát meg kivánnya, szőlö hegyei igen jó borokat teremnek, híres kő bányája is van, fája elég, legelője alkalmatos.

MUZSAI. *Monsein. Curiális* helység Sopron Várm. lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Röjtökhöz nem meszsze, és annak filiája, Sopronhoz három mértföldnyire, síkos határja terem búzát, rozsot, zabot, árpát, és kukoritzát, szőlenints, erdeje tsekély, legelője szoross.

MUZSAJ. Szabad puszta Vas Várm. földes Ura Horvát Uraság.

MUZSLA. Magyar falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik a' Dunához közel, földgye jó, legelője elég, fája mind a' két féle van, szőleje számos, el adásra jó módgya a' Dunán, és Esztergomban, réttyét, és legelőének egy részét néha a' Duna meg önti.

MUZSLIN. Falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, határja középszerű.

MÜLGRÁBEN. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dobrának szomszédságában, és annak filiája, határja középszetű.

N.

N.

NABRAD. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai Rédey, és több Urak, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Semjén, és Matolcshoz közel, szántó földgyei ritkán jó termékenységűek a' vizek miatt, réttye alkalmatos, piatzozása Szatmáron 3 mértföldnyire van, legelője jó, fája szabad, Szamos vize a' határját mossa.

NADAB. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Kis Jenő, Szinytye, Somos, Simánd, Székudvár, és Erdőhegy között, földgye jó, 's mind a' gabona, mind marha nevelésre alkalmatos, határja a' Belényesi pusztával, és Kavasdi szállással nevekedik, erdeje szép, határján foly el a' Fejér Körös, mellyen malmai vagynak, lakosai marhákkal, juhokkal, és sertéssekkel kereskednek, e' helység 1438dikban Nadabi János' birtoka vala.

NADAB. Német falu Fejér Várm. földes Ura G. Cziráky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik n. k. Kajászó Sz. Péterhez 1, d. Velenczéhez $\frac{1}{4}$, n. ny. Sukaróhoz $\frac{1}{4}$, é. Pázmándhoz 1 órányira, hegyek között, egy hegy óldalon, földgye 3 nyomásbéli, terem búzát, rozsot, árpát, zabot, szőleje, erdeje van, piatza Fejérváron, Budán, Ercsiben, és Adonyban.

NADABULA. Elegyes magyar falu Gömör Várm. földes Ura a' Rozsnyói Püspök, lakosai külömbfélék, fekszik Rozsnyóhoz nem meszsze, és annak filiája, földgyének $\frac{2}{3}$ része hegyes, és köves, piarzozása közel Rozsnyón, fája mind a' két féle van, legelője nem épen elég, vas bánya is van határjában.

NADABULA. Vas nyújtó hámor Gömör Várm. földes Ura G. Andrásy Uraság, fekszik Nagy Veszvereshez nem meszsze.

NADALBESTI. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik hegyen a' Jenői járásban, határos n. k. Nyagrával, d. Ignestel, n. nyug. Szuszánnyal, határja sovány, és hasonló Nyagrához.

NÁ-

NÁDALLYA. *Horvát, és Magyar Nádallya.* Két falu Vas Várm. földes Uraik H. és G. Batthyányi Uraságok, lakosaik katolikusok, fekszik H. Nádallya, Körménd-hez közel, és annak filiája, amá pedig Szent Királynak szomszédságában, és annak filiája, földgyeik középszerûek, vagyonnyaiknak eladásokra meg lehetôs módgyok van.

NADANTELEK. *Nedar.* Oláh falu Bihar Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik a' N. Váradi járásban, határja középszerû.

NADAN TELEK. *Telek* név alatt.

NÁDAS. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik erdôs hegyes helyen, Vaszoja, Brezova, Tautz, és Felménes között, és hársfájok igen sok van, 's azért méheik nagyon szaporodván mézzel bôvelkednek, bizonyos Gurecses malmokat hajtó patak a' helységen keresztûl foly, földgyei középszerûek, bôvelkedik marhával, sertéssel, és ketskékkel is.

NÁDAS. Bánátbéli falu, fekszik Új Palánkához egy mértföldnyire.

NÁDAS. *Nadosani.* Tót falu Hont Várm. földes Ura a' Beszterce Bányai Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Báti útban, Báthoz másfél órányira, Házas, és Apáti Maróthoz $\frac{1}{2}$ órányira, határjában csak nem minden javai vannak, jó szántó földgyök ván, termékeny a' szôlejek is, gabonájokat Bátban, boraikat pedig Selmetzen árúllyák, kô bányája is vagyon.

NÁDAS. Tót helység Posony Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Szombat Városához 2 mértföldnyire, határja 3 dûlôre van osztva, de tsekély termékenységû, legelô mezejek, 's fájok elég van.

NÁDAS. Tsárda Nyitra Vármegyében.

NÁDAS. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura Dobozy Uraság, fekszik Szôlôshöz nem meszsze, és annak filiája, határja középszerû.

NÁDASD. Magyar falu Abaúj Várm. földes Urai Sós, és több Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Telki Bányához fél mértföldnyire, határja jó, legelô-

lője tsekély, de más szép javai vannak, Kassán vagyonnyaikat jól el adhattyák.

NÁDASD. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, a' kinek jeles nyári Kastéllyával, 's igen szép kertyével díszesíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Pécshez mintegy 3 mértföldnyire, határja a' természetnek szép javaival meg áldattatott.

NÁDASD. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik a' Szent Péteri járásban, Balintihoz nem meszsze, és annak filiája, határja ollyan mint Disznósdé.

NÁDASD. *Alsó, és Felsô Nádasd.* Majorok Nógrád Vármegyében.

NÁDASD. Magyar falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Bodakhoz Fel. Bákához $\frac{1}{2}$ órányira, és annak filiája, határja tiszta rozsot terem, legelője elég, réttye kevés, erdeje nints, Somorján van piatzozása.

NÁDASD. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Kis Bérhez nem meszsze, és annak filiája, Hantához is közel, látszatnak határjában egy régi Templomnak öszve dűledezett falai is.

NÁDASFALVA. *Trszteno.* Tót falu Liptó Várm. lakosai katolikusok, fekszik N. Bobróczhoz nem meszsze, és annak filiája, földgyének $\frac{1}{4}$ része soványas, legelője elég, $\frac{3}{4}$ része közép termékenységû, fája van.

NÁDASKA. *Treszecani.* Tót falu Abaúj Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Felsô Oltsvához nem meszsze, és annak filiája, határja sovány, és réttyeiben az áradások károkat okoznak.

NÁDASKA. Magyar falu Torna Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szilashoz nem meszsze, és annak filiája, határja, réttye jó, legelője elég, fája tűzre, és épületre van, fa edényeket is készítenek lakosai.

NADEJ. Bánátbéli falu a' Pantsovai vidéken.

NÁDFÔ. *Nádfej.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és

és másféléki fekszik Posfalvának szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységû, réttye kétszer kaszáltatik, erdeje is van.

NÁDKÚT. *Rohrbrun.* Német falu Vas Várm. földes Ura H. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hidegkúthoz nem meszsze, és annak filiája, határjá is hozzá hasonlító.

NADLÁN. *Nadlice.* Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik Zsámbokréthez fél mértföldnyire, fája, és szôlô hegye nints; földgye, réttye jó van, piatrozásai NagyTapolcsányon, és Bajnán, malma helyben, legelôje is elég van.

NADOSD. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura Gróf Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bokszdorfhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

NADOSLAK. Szabad puszta Posony Várm. földes Ura a' Gyôri Káptalanbéli Uraság, fekszik Illos Lutse, Nagy Lutse, és Beketfai határok között, terem tiszta búzát, és rozsot, réttye, legelôje kevés van.

NÁDSZEG. Magyar falu Posony Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' kis Duna mellett, Vásárúthoz ½ órányira, Sóháza is vagyon, határjában szántó földgyein kívûl semmije sints, legelôt az Uraságtól kéntelenek árendálni.

NÁDUDVAR. Elegyes német falu Pest Várm. földes Ura a' Kalocsai Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Kalocsához 3, Bajához 2½, Hajóshoz pedig 1 mértföldnyire a' Sárközben, ez a' Sárköz, a' Solti járásban, a' Duna mellett nagy meredek, és a' Dunán is által ható partokkal bé környékezett hely, lapályos a' földgye, 's hihetô, hogy hajdan valami nagy álló víznek helye lehetett, mivel Nádudvár helységnél e' mai napig is kézi munkával, és emberi szorgalmatossággal tsinált, és talám e' vólt álló vízben lévô hajóknak, menedek helyûl szolgáló ki kötô helynek maradványait szemlélhetni. Határja 3 nyomásbéli, kétszerest búzát, rozsot, zabot, árpát középszerûen terem, határjának egy része halmos, más része örjeges, szôleje veres bort terem, fája, nádgya van, ga-

gabonájokat Baján árúllyák el, postája is vagyon.

NÁDUDVAR. Magyar mezô Város Szabolcs Várm, földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik P. Ladánynak szomszédságában, Kartzag Újszálláshoz két mértföldnyire, határjában fán kivûl, minden javai vannak.

NÁDÚJFALU. Elegyes falu Heves Várm. földes Urai Horvát, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik homokos forrásos völgyben Mindszenthez $\frac{3}{4}$ órányira, Nográd Vármegyével határos, határja ollyan jó makkoló erdôvel van körûl véve mint Bocsnak.

NÁDÚJFALU. Heves Várm. földes Urai Tállián, és több Urak, lakosai hülömbfélék, fekszik Ballához nem messze, és ahoz hasonlító termékenységû földgye van.

NAGÓCS. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok; és reformátusok, fekszik Andocshoz, Zicshez is $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, földgye hegyes, völgyes, agyagos, rozsot leg inkább búzát, és dohányt középszerûen terem, erdeje, szôleje van, piatzok Veszprémben, malom nélkûl szûkölködik.

NAGYÁG. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura H. Eszterházi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nádasdhoz fél mértföldnyire, határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék.

NAGYÁG. Folyó víz Máramaros Várm. ered a' Bereg Vármegyei hegyekben, 's Huszt Városánál foly bé Tisza vizébe.

NAGY BÁNYA. *Újváros. Neustadt.* Szabad Királyi Bánya Város Szatmár Vármegyében, fekszik külömbféle hegyektôl körûl vett völgyben. Lakosai katolikusok leg inkább, és evangelikusok. Nevezetesítik leg inkább kölömbféle gazdag bányái, mellyek mind régiek, mind pedig eléggé hasznosak. Hajdan a' Magyar Királynéknak birtokok vala, 's onnan vette e' nevezetét is *Rivulus Dominarum.* Már 1347dikben miveltettek bányái, a' mint I. LAJOS Királynak e' Várost gyarapító szabadsági levelébôl ki tetszik. Korvinus Mátyás által adá a' bányáknak miveltetését, sôt a' pénz verést is a' Lakosoknak 1468dik esztendôben. Az

elôtt

elôtt bányáinak, 's Kamarája által, tulajdon igazgatása vala, a' mint az 1519dikbéli törvényekben is emlékezet vagyon felôle: de azután 1526dik, és a' következô számos esztendôkben történtt külömbféle hadi, és más hazai viszontagságok miatt el allyasodott; míg ismét a' múltt századnak közepe tájján, újjont fel élesztetett, 's már ma nevezetes virágzásában tündöklik szép jövedelmei által. N. B. betûkkel bélyegezett aranyai elég szépek; kivált a' hol nagy rakással van. Egyéb külömbféle vasból, és atzélból készûltt mivei is nevezetesek; az asztali kések, mellyek itten készíttetnek igen tartók, élessek, 's kedvesek is sokak elôtt. Épûletei között leg nevezetesebb *Sz. Istvánnak* tiszteletére épûlt jeles Szentegyháza. A' Jezsovitáknak is nem utólsó Rezidentziájok vala itten, kiket néhai Matyasovszky Püspök állított fel e' helyben. Második Szentegyháza a' Minoritáké, a' kik az ide való ifjúságot szorgalmatosan, és szép foganattal taníttyák. Más külömbféle épûletei is hova tovább szaporodnak, és ékesíttetnek. Harmintzadó, Sóház, és posta is vagyon itten. Lakosai németek, magyarok, és másfélék is, a' kik a' külömbféle kézi mesterségeken kivûl, a' szôlô mivelést, és gazdaságot is jó igyekezettel folytattyák. Határjában borkútak is vagynak; vidékje nem mindenütt kövér termésû, fájok, borok van; 's javaikat helyben könnyen el adhattyák.

NAGYFALU. *Velkavész. Velitsna.* Mezô Város Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik az Alsó járásban, határja jó, vagyonnyai jelesek.

NAGYFALU. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Siklóshoz két mértföldnyire, Tapolczához, Harsány, Haraszti, és Oldhoz is közel, vagyon itten a' N. Vármegyének háza; határja hárrom nyomásbéli, a' helység tavak között, motsáros helyen fekszik, réttye 's legelôje a' falu környékében vagyon, a' többi földgye pedig a' Tapolczaijakéval együtt van, és termése is azokhoz hasonló.

NAGYFALU. Magyar falu Hont Várm. Ipoly vize partyán, földes Urai Liptai, és

több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Hidvég, és Szécsénkének szomszédságában, ehez ½ óránnyira, mellynek filiája, határja jó, legelője elég, mind a' két féle fája van, szőleje jó, sok savanyú víz forrásai vagynak.

NAGYFALU. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura Okolicsányi Uraság, lakosai leg inkább evangelikusok, fekszik Losonczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja ollyan mint Bisztricskáé.

NAGYFALU. Magyar falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Berencshez nem meszsze, és annak filiája, Nyitrához 1 mértföldnyire, határja jó, szőlőshegye közös Berentsel, földgye, réttye hasznos.

NAGYFALU. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai Bónis, és több Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Rakamaznak szomszédságában, és annak filiája, a' Tiszához is közel, Tokajhoz fél mértföldnyire, határja ollyan mint Eszláré.

NAGYFALU. Elegyes rátz, és oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Maros vizéhez nem meszsze, 's a' nevezetes Bezdényi Klastromhoz 1 órányira, mellyben *Archi Mandrita* lakik, a' több Szerzetesekkel; határja jól termő, vagyonnyai külömbfélék, halászattyok gazdag.

NAGYFALU. *Magersdorf.* Német falu Vas Várm. földes Ura a' Csisztertzita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Rába vize mellett, Tótfaluval által ellenben, földgye termékeny, jobbára síkos, réttyei jók, fája, és legelője is van, piatzozások Szent Gothárdon.

NAGYFALUD. Magyar falu Szala Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, *lakosai* külömbfélék, fekszik *Szent* Iványhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

NAGY MIHÁLY. Elegyes tót, és német mezőváros Zemplén Várm. földes Ura G. Sztáray Uraság, lakosai katolikusok, és másfélek, fekszik Lasztomérhez 1, Topolyához pedig ¼ órányira, Sztranyán Ungvár Vármegyei helységtől csak a' Laborcz vize hasíttya, térséges, fekete agyagos, és homokos földgye három nyomásbéli, leg inkább búzát, gabonát, és tengerit terem,

ár-

árpát; és zabot középszerûen, erdeje, szôléje nints, kô bányája, vámja, harmintzadgya, sóháza van, legelôvel bôvelkedik, piatzok leg inkább helyben.

NAGYOD. Magyar falu Bars Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Zsemlérnek szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Nagy Szécsénnek.

NAGY PÁL. Elegyes falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Püspökség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' Mohácsi járasban, Pécs Váradnak filiája, termesztenek sok borokat, mindenféle gyûmöltsöt, leginkább diót, és gesztenyét; égetnek sok jó szilva palyinkát, mellyeket gyümöltseikkel együtt, Bács, Csongrád, 's Pest Vármegyékben szokták el adni, egyenetlen szántó földgyeik három nyomásbéliek.

NAGY PÁL. A' P. betûben.

NAGYSZEG. Magyar falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Surányhoz jó meszsze, és annak filiája, határja középszerû.

NAGYSZEG. Lásd *Nádszeg*.

NAGY SZOMBAT. *Tyrnavia. Tirnau. Trnava.* Régi híres szabad Királyi Város Posony Vármegyében, fekszik az Ország úttyában Galgótzhoz három, Posonyhoz pedig hat posta mértföldnyire, vidám, és igen kies helyen, 's patakja által nedvesíttetik.

EREDETE.

Nevezetének eredete felôl való véllekedések külömbözôk, és bizonytalanok; némellyek a' német nevezete után származtattyák, mások pedig magyar nevezete után; vagy azért, mert itten a' régiek nyert gyôzedelmeik után *Szombatot*, az az meg nyugtató, 's hálát adó napot tartottak; vagy pedig alkalmatos vásárhely lévén, *Szombathelynek*, az után más helyektôl való meg külömböztetés végett NAGY SZOMBATNAK neveztetett. Bizonyosabb ellenben a' Városnak eredete, melly már 1140dikben nevezetesedett IIdik GEIZA alatt; elvégeztetett IIdik BÉLA Király alatt, a' ki által e' Város 1238dikban, nevezetes szabadsággal meg ajándékoztatott vala. *Dubrávius* azt állíttya, *Histor. Boh. Libr. XII. p.* 126. hogy *Konstántzia* ál-

tal, mind a' Városnak kerítése, mind pedig épületei hathatósan nevekedtek vala.

HISTORIÁJA.

Alig kezdett vala, e' tsínos szép Város, és jó lakó hely, melly némellyek által kis Rómának is neveztetik, nevezetesen éledni, és már a' hadakozásnak veszedelmei által rongáltatott. Mert hadra kelvén IVdik BÉLA, OTTOKÁRRAL, általa meg győzettetett, és a' Csehek győzô seregek egész Posony Városáig bé rontott vala; minémû nagy kártékonysággal, lásd *Dubráviusnál in Ottocaro II. pag.* 92. Ez alkalmatossággal nem kevéssé akadályoztatott Nagy Szombat Városának kezdett virágzása, a' honnan a' Csehek a' Bécsi békeség után ki költözének. Alig kezdett ismét gyarapodni a' Város, midôn OTTOKÁR újjabb hadakozásra kénszerittetvén, ismét kegyetlen erôvel rontott bé Hazánkba, 's a' felsô Városokkal Nagy Szombatot is kegyetlenûl fel gázoltatta. Ugyan is sem a' közönséges, sem pedig a' lakosok vagyonnyaiknak nem hogy leg kissebbet kedveztek vólna, sôt inkább még ruházattyaiktól is meg foszto-

tották; a' Várost pedig egészszen hamuja alá temették.

Meg győzettetett ugyan az után *Ottokár* Rabcza vize mellett, mindazáltal az el foglált Városokat kemény ôrizete alatt tartá vala, míg a' Prágai békekötés után, Nagy Szombatot viszsza adni nem kénteleníttetett. Sokkal súllyosabb vala már e' második szörnyû veszedelme után a' Városnak fel éledése, mindazáltal népesdni kezdett; de szerentsétlenûl, mert harmadszor is ugyan *Ottokárnak* kegyetlen járma alá kerûlt, 's az alatt is nyögött vala egész az idôig, míg *Rudolfnak* eszközlése által viszsza nem vétetett. Ezután kezdett Nagy Szombat Városa ismét újjobban szaporodni, 's épületei is lehetôképen szaporodtak. Bizonytalanabbak ezután vólt viszontagságai e' Városnak; de Trentséni *Mátyásnak*, halála után jelesen kezdett híresedni; 's nevezetesen az 1327dik esztendôbéli Nagy Szombati békekötés által nem kevéssé nevezetesedett: melly felôl lásd *Bálbinust Epitome Rerum Bohem. Libr. III. Cap. XVII. p.* 329. Gazdagodása is szépen virágzott e' Városnak I KÁROLY alatt, melly felôl az

ak-

akkori adója szerént lehet itélni. Annakutánna I. LAJOS *Margitnak* adá zálogúl. Újj szerentsétlenséggel látogattatott e' Város 1432dikben, Májusban Szent János nápi vásárkor, mert a' Huszsziták által a' kik vásárlásnak színe alatt gyülekezének ide öszve, éjjel fel dúlattatott; Novemb. pedig fel égettetett. Újjabb sanyarúságokat szenyvedtek azután is Posony Várának ostromlásakor, a' mint *Bonfin* elô adta, *Decad. III. Libr. V. p.* 436. Boldogabb idôket szemlélt LÁSZLÓ alatt, 's nevezetes szabadságot is nyert 1453dikban; *Korvinus János* Magyar Ország fô Igazgatójának gondoskódása által pedig szép virágzó tsendességben tartatott. Változóvá lett békés nyugodalma 1465dikben, MÁTYÁS alatt; mert a' cseh Svehla, egyesítvén népét a' morvai katonákkal, prédálásaik által rongálták e' felsô vidéket, 's ha *Podmaniczky Balás* a' Városnak óltalmára nem sietett volna; újjabb veszedelem fenyegeté vala e' Várost. Azután pedig 1466dikban költsönös illetlen zsákmányozások által sértegeték némelly magyarok, és csehek egymást, 's a' Királyok között általa villongásokat származtattak.

Öszve szövetkezvén számos Magyarok MÁTYÁS ellen a' kik *Kazimírt* Királynak választották, véllhetô, hogy igen szemes gondoskodása által épségben meg tartotta, 's a' békekötés után e' Várost meg is látogatá, midôn Hítvesével a' felsô Városokat nagy pompával szemlélgeté vala; sôt a' Városnak nyerte szabadságait nem tsak meg erôssítette; hanem meg is öregbítette. Ennek halála után nagyobbodott Nagy Szombat Városának híre, mint hogy az idôbéli Haza Nagyainak egy része, ide gyülekezett öszve, ULÁSZLÓNAK el fogadására, a' ki nem akarván kísérô katonáitól meg válni *Keresztúrnál* köszöntetett. Terhes veszedelemmel fenyegeté kevés idô múlva e' Várost MAKSZIMILIÁN; de mérge a' békekötés által meg elôztetett. Annakutánna a' zsidóknak istentelen, álnok gyilkossága által fertéztettetett, melly méltóképen meg bûntettetett, és szomorú emlékezete is fel hagyatott. Boldog ellenben azért, mert a' vér szopó, és egyûgyû Keresztényeknek károk által hízó zsidóktól meg tisztíttatott.

Öregbûlni kezdett azután e' Város; de 1509dikben a' hirtelen halálozás (*pestis*) által újj gyászszal boríttatott bé. Fel derûlt annakutánna öt esztendôvel ismét méltó fénnye, mert ZSIGMOND Lengyel Országnak Királlya, nem közönséges pompával érkezett kebelébe, 's itten az útazástól meg pihenvén, ismét Királyi fénnyel méne el Posonyba, a' kivánt egyeségnek meg erôssítése végett. Lásd felôle *Istvánfit Libr. VI. p.* 77. Háborgatták ellenben nyugodalmát LAJOS Királynak kezdetekor a' ragadozók, míg a' Pesti Ország Gyûlésen 1517dikben megzabolázások felôl rendelések nem téttetek; de még azután is elég terhesek valának a' környûl állások. LAJOSNAK szerentsétlen halála után FERDINÁNDNAK hûségére állott vala e' Város, és abban állandóan meg is maradott. Ország Gyûléseit hirdettetett vala ide FERDINÁND, 's a' végezések, mellyek itten mind a' Szakszoniai had elôtt, mind pedig az utánna tartatott Ország Gyûlésén hozattattak, nyilván bizonyittyák mind a' környûl állásokat, mind pedig az azokhoz mérsékeltt gondoskodást.

Több nevezetre méltó Férfijai között itten született vala *Sambucus János* 1531dik esztendôben, a' kinek szép érdemei elléggé esméretesek; 's azokhoz képest temettetett vala el Bécsben 1584ikben. Terjedvén azonban *Szolimannak* kegyetlen hatalma Hazánkban 1543dikban, minekutanna az Ozmanok Esztergomot, 's más erôsségeket is hatalmok alá hódítottak, vólt állandó helyéből az Esztergomi fô Káptalan ide költözött vala által, sôt 1609dikben kérték a' Királyt a' törvényt hozó Rendek, hogy az Egri Káptalannak is itten helyet engedne Ô Felsége; de ez *Jaszóra* tétetett vala által. Most mind a' két említett Káptalanok igen szépen virágoznak, 's meg bomolhatatlan állandó boldog nevekedéseket mi is szívünk szerént kivánnyuk! MDLXIdikben I. FERDINÁND alatt, néhai Oláh Miklós Érseknek eszközlése által költözének ide a' *Jesuiták*, 's el kezdék az Ifjúságnak tanítását: de szerentsétlenítô tûz támadván 1562ikben, elégett kezdeti *Rezidentziájok*, és e' Várost el hagyták, mellyben akkor 150 ház égett vala el. Helyekbe költözének a' nyúlak szigetéből

téből Váradon tartózkodott Apátzák, melly felől lásd *Ferrarius Zsigmondot In Commentariis, de Rebus Prov. Hung. Ord. Præd. Part. IV. p.* 532. 1615dikben pedig G. Forgách Ferentz Esztergomi Érseknek eszközlése által viszsza állíttattak a' *Jezsuiták*, lásd *In Progressu Almæ Archiepiscopalis Societatis Jesu Universitatis Tyrnaviensis p.* 54. 's *Pázmány Péternek* halhatatlan jól tévő gondoskodása által meg erősíttetvén újj fényre emeltettek. Akadályoztató szélvész háborgatá ugyan e' Szerzetnek előmenetelét *Betlennek* hadakozásakor; de *Pázmány Péternek* újjabb gondoskodó, 's jóltévő buzgósága által ismét újj virágzásra emeltetett, még pedig FERDINÁNDNAK meg erősítésével. Melly jeles szertartasok között állíttaték fel Nagy Szombatban az *Akadémia*, és melly számos külömbféle Uraságoknak jelenlétekben, olvasható *Bél Mátyásnál. In historia Urbis Tyrnaviensis §. XXIII. p.* 42. *et* 43.

Tsendes békeségben gyarapodott azután Nagy Szombat Városa MAKSZIMILIÁNNAK uralkodása alatt, távol lévén mind az Ozman, mind pedig az Erdély Országi hadnak veszedelmétől, és 1569dikben, vólt szabadságjok a' külső Országi portékáknak letételek eránt meg erősíttetett. Veszedelemmel fenyegetődzött ellenben az az öszve esküvés, mellyett *Istvánfi* az 1569dik esztendőbéli közönséges Ország Gyülésnek le írásában elő adott; midőn ZSIGMOND JÁNOS a' Tsászárt Bocskai Györgynek eszközlése által Magyar Országnak birtokából ki küszöbölni törekedett. Lásd ez igyegezetnek mivóltát *Istvánfindl Libro XXIV. p.* 507. 's a' t. Meg szabadúlván *Rákotzi Györgynek* fel fedezése által e' Város a' felé közelgetett veszedelemtől, rész szerént gyúlladások, rész szerént pedig föld-indúlások által sanyargattatott; kiváltképen 1566dikban 1586. és főképen 1590dikben, a' mint a' több Városok között e' szerentsétlensége felől Nagy Szombat Városának *Istvánfi* is emlékezik. *Libr. XXVI. & Libr. XXXI. p.* 742. 1598dikban MAKSZIMILIÁNNAK jelenlétével tiszteltetett meg a' hová ZSIGMONDNAK követői is meg érkezének. Azonban nem egyezhetvén meg az Ozmanokkal *Pálfy Miklós* fő Vezér, a'

kire a' békeségnek kötesét a' Tsászár bízta vala, igen veszedelmes prédálásokra rohantak az Ozmanok; lásd felôle *Istvánfit Lib. XXXI. p.* 744 mert el szélledvén a' vérengezô Ozmanok, és Tatárok Nógrád, Hont, Bars, Nyitra, Posony, és Trentsén Vármegyéknek vidékjeire, temérdek sok károkat, rablást, és öldöklésèket vittek véghez, 's tsak a' foglyoknak számok, tizen három ezerre számláltatott; mindazáltal Nagy Szombat Városa, (ámbár az említett vidékeken, mind a' Városokat, mind pedig egyéb helységeket feldúlt vala az ellenség;) sérelem nélkûl maradott. Viszsza érkezvén annakutánna Erdélybôl *Basta* Tsászári fô Vezér, mint hogy tapasztalák már a' Városiak, katonáinak prédáló kegyetlenkedéseit, ki zárták vala a' Városba való bémeneteltôl: azonban katonáji alig telepedének meg a' külsô Városi mezôségen, és már a' tsûröket dúllyák vala, sôt tûzeket vetvén a' kûlsô Városi épûletek alá, fel gyújtógaták azokat is. Meg indúltak ezen a' lakosok, 's el küszöbölék Bastát a' Város alól; tartván, hogy ha seregével bé eresztetnék, még súllyosabb kártékonysággal sanyargatnák a' Várost. Nyomokban valának a' Magyarok Bastának, *Rédey Ferentz* pedig a' maga hasznára fordította az alkalmatosságot: mert nem lévén semmi reménység, hogy a' Tsászárnak részén állhatatosan meg maradottaknak valami szabadító segedelmek érhezhetnék, nagy keménységgel kénszerített mindeneket, hogy *Bocskainak* párttyára állnának; és a' Várost, minél elébb adnák fel; egyéb aránt kemény ostromot, és halált várhatnának. Jó foganattya is lett intézetének, mert a' lakosok fájlalván a' németek által lett nagy sérelmeiket, és káraikat; fel adák a' Várost, a' mint *Istvánfinál* látható *Libr. XXXIV. p.* 826. 29. és egyszersmind Bocskai népe zsákmányaiknak le tévô helyek vala; mert itten árúltattak el mind azok a' ragadományok, mellyeket katonáji, 's mintegy ezer Ozmanok, Morva Országból oszve gyüjtöttek. Igyekeztek a' Tsászáriak, hogy a' Várost Bocskainak hatalma alól ki tsikarhassák, 's 3000 németek öszve gyûlvén éjjel, titkon a' kapukhoz, hogy reggel mikor a' marhák

hák ki hajtatnak, bé fognának vélletlenûl rohanni a' Városba. Jól is kedvezett eleinte a' szerentse részekre, mert mindenik kapu alá tüzet vetettek, 's félelembe merítették a' Várost; azonban a' magyarok is kardra szorúlván meg bátorodtak, 's a' kapuknál véres tsatába is ereszkedtek a' németekkel, és a' gyözedelem ezeké lett, amazok pedig jó rendel vonúltak viszsza a' Város alól: azután még nagyobb, 's szemesebb ôrizet alatt tartották Bocskainak katonái e' Várost, mint viadal által nyertt erôsséget, és a' Tsászárnak hatalma alá tsak a' Bétsi, és Zsitvatoroki békekötések után engedtetett által. Nevezetes vala itten az 1615dik esztendôbéli békekötés is, mellyben az Erdélyi Fejedelem, Betlen Gábor, és a' Tsászár között vólt villongásoknak vége szakasztatott. Haszontalan köttetett vala meg a' béke egymás között, és foganatlan vólt, mert Betlen bé rohanván ismét Magyar Országba, annak elég részét meg hodította; nevezetesen minden lehetô móddal, 's veszedelmekkel venyegetvén Nagy Szombat Városát, szerentsésen hatalmába ejtette; és a' lakosoknak a' mi pénzetskéjek, posztójok, 's egyebek vala; mert a' tehetôsebbek ki tértek az úból Betlen elôtt, hogy dühösségét ki kerûlhessék, többnyire ki sajtolták kezeikbôl, 's majd két esztendôig viselték a' Nagy Szombatiak Betlennek jármát, míg 1621ikben katonáji meg félemlíttetvén, a' Tsászárnak el foglaltatott. 1618dikban pedig az áradás által károsíttattak. Meg jegyzésre méltó igazgatása alatt az, hogy Magyar Országnak Koronáját Posonyból itten vévé keresztûl Betlen Ecsedre. Kevés idôig bírhatta a' Tsászár is Nagy Szombatot, mert Betlen hathatós erôvel szálván ki ellene, a' Várost ostromló erejével körûl vette, tsatákat tett, és azt ismét viszsza vette, sôt azután külömbféle hadi mozgásokat is tett, mind a' Posonyiak, mind pedig a' szomszéd Morvák ellen. Békeséget kötött azután a' Tsászárral; de azt is kevés idôig tartotta meg, mert 1623dikban segedelmére híván az Ozmanokat, ismét újj szélvézt, 's hadat támasztott az Országban; lásd felôle *De Progressu Almæ Archiepiscopalis Societatis Jesu Uni-*

ver-

versitatis Tyrnavienſis pag. 81. &c. és Nagy Szombatot újonnan el foglalá; sôt azután is elég károkkal illette, mind a' Várost, mind pedig annak lakosait. A' hirtelen való halál (peſtis) által is keservesen sanyargattattak a' Nagy Szombatiak, mind ekkor, mind pedig 1645dikben; nem külömben Rákóczi György által, noha már az elôtt jelesen kezdett éledni, 's vólt Akademiája által is öreghbíttetett. Minekutánna Forgách Ádám a' Tsászárnak viszsza foglalta, és a' hirtelen halálozások is meg szûntek, végre elevenedni, 's népesedni is kezdett e' Város; emelte dítsôségét az 1648dik esztendôbéli Lippai György Esztergomi Érsek által tartatott papi gyûlése. Még inkább pedig 1651dikben a' kilentz Mártíroknak ide lett által helyheztetések. Lásd felôle *Progreſſum Almæ Archiepiſcopalis S. J. p.* 169. *&c.* Azután szép tsendességben gyarapodott e' Város, míg 1663dikban a' Tatárok által félelembe nem ejtetett; a' midôn Lakosainak nagy része, 's a' tanúló Ifjúság is el szélledett; de a' Város kevés benn maradott népével *Montecuculi* Fô Vezérnek gondoskodása által meg tartatott, 's lassanként szaporodni kezdett, 1666dikban a' szerentsétlen tûz által, 1679dikben pedig a' hirtelen halál által károsíttatott, 's kevesíttetett. Új fergeteg támadott ismét ellene *Tökölyi* által, a' ki Magyar Országnak felsôbb részét hatalma alá hajtván, Nagy Szombatot is el foglalta, 's jármát viselni kénteleníttetett, 1683dikban pedig 8dik Aug. tsak nem az egész Város elégett vala: minekutánna már Lotharingiai Fô Hertzeg az Ozmanokat meg paskolta, Nagy Szombat is a' Tsászárnak örömest meg hódolt; azonban *Vagner* szerént Libr. VIII. p. 562. itten Tökölyinek hadakozása alatt gyûlés is tartatott a' békekötésnek eszközlése végett. Terhes vala illy külömbféle viszontagságok között e' Városnak gyarapodása, 's *Nováknak* istentelen kártékonysága által, a' gyúlladások miatt, újjabb elég súllyos nyomorúságot szenyvedtek. A' Város szerentsétlenségének, 's szomorú állapattyának esztendeje e' versekben szemlélhetô: qVo CLanDestIno VVLCano nInIVe aD Instar CInCta, noVaeIanas

pLan-

PLANGIT TIRNAVIA TECHNAS. Valóban mint a' tengernek veszéllyes húllámjai egymás után tolongának, 's magokkal viszik az öldöklô, és rontó veszedelmet; úgy hányattatott e' jó Város is a' külömbféle viszontagságok között; mert még el sem felejthette régi veszéllyeit, és már 1703dikban Rákótzinak birtokába jutott, és népei által merô szemek között tartatott, 1704dikben pedig Bercsényinek szomszéd Labantzai által meg bátorodabbúlván több több, 's nagyobb kártékonykodásokat vittek végbez. Megint újjabb felleg tolódott Nagy Szombat felé, *Ricsán* által, midôn a' Morvák akartak fészket benne verni magoknak. Lásd felôle *Wagnert*, *in Historia Leopoldi M. Libr. XVIII. p.* 764: de törekedések sikeretlen vala. Parantsolatot vévén azután *Heisler* Fô Vezér a' Tsászártól, hogy Rákóczival tsatába ereszkedhessék, Nagy Szombathoz közelített, 's Fejéregyház, és Rosindl helységek mellett meg állapodott, hogy Rákóczinak erejét, tzéllyát, és a' helynek mivóltát ki kémlélhesse. Azonban a' Magyarok is, hogy katonás bátor szíveiket nyilvánithassák, Haisler Tsászári Vezérnek eleibe mentek mintegy 30000 emberrel. Alig érkezett öszve a' két ellenkezô katonaság, és már a' Magyarok viadalt kezdettek; ki sûttette ellenek Haisler szaggató ágyúit, de a' Magyar labantzok hirtelen földre terûlvén, ki kerûlték a' veszedelmet, sôt meg haladták azokat, és a' német seregnek jobb szárnyát vérbe keverték, 's viszsza nyomták, és Heislernek igen is sok gondot adtak: de ez is meg átalkodván vasas némettyeivel, meg osztotta seregét, és a' magyaroknak bátorságjokat újjabb vakmerôségjek által el oltotta, azután viszsza nyomta, 's meg is szalasztotta. Szomorúan nézte Rákótzi sokáig népének viaskodását, 's kivált meg tolattatását; és a' bátorság vételért eleget integetett; de már akkor ki fogytak, mind az idôbôl, mind a' módból; végre látván a' veszedelmet késô estve Galgóczra érkezett, a' Német Tsászári sereg pedig Heislernek vezérlése alatt a' meg ürûltt Városba. Kevésbe múlt ez ütközetkor, hogy Heislert egy magyar labantz meg nem ölte, midôn

dôn katonáit bíztatta, 's a' viadalra késztette; és meg is ölte vólna kardgyával, ha *Czobor Márkus* a' hajdút tsapása előtt agyon nem lőtte vólna. Háládatosan el beszéllette a' Fő Vezér e' veszedelmes történetét maga, midôn a' Jézsovitáknál ebéden vólt, 's életét tsupán Czobornak tulajdonította. Ellenben *Dúló Ádám*, a' ki ekkor Nagy Szombatnak Fő Kapitánnya, és jó vitéz magyar katona vólt, a' németek által agyon lövettetett; 's ezt meg tudván a' Magyarok, azonnal fel adásra hajlottak, és el szélledtek, nem lévén már Vezérjek, a' kinek a' Városban kellett vólna maradni; de hadra vágyódó szíve ôtet a' falak közzűl ki tsalta, 's életét katonai szolgálattyában végezte. Bövebb le írását ez ütközetnek: lásd *Vagner Hist. Leopold. L. XVIII. p.* 651. és *Bél Mátyásnál.* Meg szűkűlt végre az eleség a' sok katonákhoz képest, a' kik akkor Nagy Szombatban teleltek; és utoljára sok lakosoknak, 's katonáknak hirtelen halált okozott. Alig kezdődött a' tavasz 1705dikben, és már a' Magyarok tsatázó helyeikre siettek, Heisler pedig telelő helyéből el költözvén, a' Magyarok azonnal el foglalták a' Várost; és fegyver, élemény, 's hadi tárjok vala. Kiváltképen öregbítette szép hírét e' Városnak az 1706dik esztendőbéli békeségnek alkuja, melly itten történt Rákóczy, és József Tsászár között, lásd felőle *Bél Mátyást Hung. Nor. T. II.* §. 51. Meg verettetvén Trentsénnél Rákóczinak serege 1708dikban, azonnal a' Tsászárnak birtokába jutott a' Város, és az ólta békeséges tsendességben virágzik. Illy sok külömbféle viszontagságokat szenyvedett a' Város! sôt még azután is majd a' hirtelen halál, majd pedig a' tűz, 's égések által károsíttatott, mellyeknek elő számlálása messze vónna tzélunktól.

Leg nevezetesebb boldogító esztendeje vala e' Királyi Városnak az, midôn MARIA TERÉZIÁNAK kegyes gondoskodása által a' Nagy Szombati Universitás, melly 1678dikban állíttatott fel, 's épűlete 1718dikban végeztetett el egészsen, meg öregbíttetett, és külömbféle Királyi Professzorokkal öregbíttetett, 's az Ifjúság is szembetűnőképen szaporodván, a' Városnak mindenképen

képen javára, 's öregbûlésére szolgált vala; de annak utánna az említett Királyi *Universitás* Budára tétetvén által, e' használtól meg fosztatott Nagy Szombat Városa. Emelte e' K. Városnak hírét 1724dik esztendôben a' Királyi Táblának ide lett helyheztetése; emlékezetet érdemel néhai *Munkácsi* Törvény tudónak itten töltött élete 1730dik esztendô tájban, és jeles könyvtárja. Híres pompával örvendeztette e' Várost F. M. H. Kárd. *Batthyáni József* ô Eminentziája 1775dik esztendôben, midôn Érseki Méltóságát itten ki tündököltette.

A' mi a' Városnak nevezetesebb épûleteit illeti, azok kivált a' külömbféle Szentegyházak, 's tornyok által nagyon ékesíttetnek. A' bémenetel két nagy kapukon, és ugyan két kisded kaputskákon történik, mellynek egyike néhai Lippai Érseknek eszközléséren nyittatott fel 1655dikben. Szentelt épûletei között leg nevezetesebbek 1. a' Fô Káptalannak Szentegyháza, melly Sz. Miklósnak emlékezetére szenteltetett, 's két bádoggal fedezett igen jeles tornyok által díszesíttetik. Sokat kívánna, ha e' Szentegyháznak nevezetesebb ékességeit valaki méltóképen lerajzolni akarná; képzelhetô méltósága tsak abból is, hogy Pázmán Péter ennek meg újjítására 1629dik esztendôben, száz négyvenezer forintot rendelt vala, 's az ólta mennyi külömbféle ékesítések által öregbíttetett! Ebben tartatik magyarúl, és németûl is az Isteni áhétatósság, 's azon a' helyen épûlt, holott a' Káptalan, és Jeruzsálem útszái öszve érnek egymással. 2dik nevezetes Szentegyháza *Sz. Mihálynak* tiszteletére építtetett, 's leg inkább tótúl tartatnak benne az áhétatosságok. Még 1674dikben építtetett Szelepcsényi által egy Kápolnának helyén; az elôtt mint a' két Szentegyház kôvel vala körûl véve, de már most kirakattatva díszeskedik kerûletek. 3dik Szentegyháza Szent Jánosnak nevét viseli, mellyet 1637-dikben, le rontatván a' régi épûletet Eszterházy Miklós, vólt Nádor Ispány, és Hitvese Nyári Krisztîna építtettek; temetkezô kriprát rendelvén ide Maradékaiknak. Igen jeles, és tágas épûlet ez is, 's két rézzel fedett tornyokkal, 's külömbféle faragott képekkel ékesítte-

sittetik kivûltôl; belôl pedig az egész tekéntete nagyon méltóságos, és jeles festésekkel tétetik kellemesebbé. Ez vala a' Jezsovitáknak Szentegyházok, midôn itten vala lakó helyek, 's a' fellyebb le írtt 8dik Urbán Pápától küldött kilentz Mártiroknak maradványaik itten vagynak. A' Jezsoviták elôtt pedig a' *Dominikánusoké* vólt, a' kik t. i. a' Nyúlak Szigetéből költöztek ide által. 4dik a' Szent JákobTemploma, melly kasonlóképen jeles, és elég tágas épûlet. Építtette néhai Pázmán Péter a' mellette lévô, és hozzá tartozó Szent Ferentz Szetzetebéli Atyáknak Klastromjokkal eggyûtt, melly nem régiben meg újjíttatott. 5dik A' Sz. Háromságnak Szentegyháza, melly 1729dikben építtetett; a' Trinitáriusoké vólt, a' hozzá tartozó elég tágas Klastrommal egyetemben. Itten vagyon az Oskola; és az Universtásnak kissebb könyvnyomtató háza is itten vala; de 1797dikben Budára által tétetett. 6dik Szentegyháza a' Remete Szent Pál Szerzetebéli Atyáké vólt, a' mellette épûlt Klastrommal egyûtt, melly nem annyira tágas, mint díszes épûlet, a' Városnak folyó vize mellett. 8dik Szentegyháza a' Káptalan útszának végénél épûltt, melly a' *Klarissa* Apátzáké vala: Pázmán Péter építtette a' Klastrommal eggyütt; Szécsényi Érsek pedig fel ékesíttette. 9dik az *Urszula* Szerzeteseié, a' Klastrommal eggyütt, mellyet Eszterházy Imre, mintegy 1730dik esztendô tajban építtetett. 10dik az Ispotálybéliek Szentegyháza az alsó kapunál, melly Szent Helenának emlékezetére szenteltetett. Más külömbféle világi épületei is jelesek, és ezek között emlékezetet kívánnak 1szôr az Érseki Palota, közel a' Fô Káptalannak Szentegyházához. Építtette néhai Forgách Érsek, E. Lippai fel ékesíttette, Szakszen Zeitz E. pedig jelesen meg újjíttatta. Nevezetesek 2szor a' Fô Káptalanbéli Uraságoknak házaik; mellyeknek mostani birtokos Uraik eránt én igen különös indúlattal, 's tisztelettel tartozom, e' munkámnak hathatós elômozdításáért. Ezek közzûl vala eggyik házban 1619dikben a' Magyar Sz. Korona, mellyet e' felûl írat bizonyit: *His ego sub tectis quondam peregrina quievi* Díszes épûlet 3szor a' Városháza, mel-

mellyet az újjabb szokás szerént tsínosan egy emeletre épittettek; nevezetesítik ezt a' külömbféle régi íratok; mellyek ha rendbe szedôdnek, kétség kivûl fontos bizonyságokat szolgáltatnak külömbféle tárgyakra nézve; a' többek között, egy jó nagyságú hozzszas pallost mutattak a' Városbéli Urak itten nékem; mellyben *Math. Adam Zeilinger* vagyon bé metszve 1684. Fray Gáspár 500 fôket vágott el vele, egyik oldalán akasztófa, másikón kerék, és több tsínos metszések vagynak: utóllyára Doctorrá is lett az említett Fray Gáspár, külömbféle szerentsés orvoslásai után. Több külömbféle jeles épûletek vagynak még e' K. Városban, úgy mint G. Tolvaj Uraságnak háza, holott a' Királyi Táblának ûlései tartatnak; az *Universitáshoz* tartozott épûletek, a' *Convictus*, a' kis Papok, és meg élemedett P. öregeknek lakó helyeik. Itten hólt meg néhai Otrokocsy tudós hazafi 1717dikben. El halgatván a' több külömbféle Uraságoknak, 's lakosoknak épûleteiket; díszesítik még e' Várost a' piatzon mem messze e' Városnak tornyától a' Szent Háromságnak képe; és a' B. Szûz Máriáé, Szent Jánosnak Temploma elôtt. Útszái tsínosak, és kôvel vagynak ki rakra, Vendégfogadóji között nevezetesebbek a' piatzon lévô *Fekete sas*, az alsó kapunál a' *Tsillag*, és a' *Magyar Korona* Vendégfogadók. Lakosai katolikusok, magyarok, németek, és tótok; 's elég szorgalmatosak, mind a' külömbféle metserségeknek, mind a' gazdáskodásnak, mind pedig a' szôlô mivelésnek folytatásában. Héti, és Országos vásárjai jók, és népesek; határja elég jól termô, ha kivált szorgalmatosan miveltetik, levegôje egésséges, és valóban nyugodalmas lakást szolgáltat e' jó Város; vagyonnyaikat belyben, 's másutt is könnyen el adhattyák.

NAHÁCS. Elegyes horvát, és tót falu Posony Várm. lakosai katolikusok, fekszik kegyek között, szántó földgyei, mivel kövétsesek, igen szûken termesztik a' gabonát, erdeje van.

NAJDORF. Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Veperdhez közel, és annak filiája, Sopronhoz pedig $2\frac{7}{8}$ mért-

föld-

földnyire, síkos határja két nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot, és pohánkát terem, szőleje nints, réttye tselély, erdeje van.

NÁJFELD. Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopróntól $3\frac{3}{8}$ mértföldnyire, szőleje nints, réttye, kaszállója, legelője igen kevés, határja leg inkább búzát, rozsot, árpát terem, felette az helységnek igen nagy Vendégfogadó van, négy szegeletre épitve, a' hova az Ausztriai *Ebenfurti* németek gyakran el mennek a' magyar bor, és dohánynak kedvéért, vagyon dohány fábrikája is.

NAIHÓF. *vagy Bogda.* Elegyes falu Temes Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Lippához egy mértföldnyire, határja jól termő.

NAJSIDL. *Nisider* név alatt.

NÁJSINA. Tágas szabad puszta a' Bánátban.

NÁJSTIFT. Tót falu Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Györgyhöz nem meszsze, határja rozsot, árpát, zabot terem, szőleje, erdője van, piatza Modor, Bazing, és Posony Városokban.

NÁJSTIFT. Széllyel épitett házak Sopron Várm. földes Ura H. Eszterhazy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Fraknóallyához közel, 's annak filiája, sovány határja terem árpát, zabot, szőlő hegye nints, erdeje sok, réttye kevés, híres gesztenyéjét Ausztriában adgyák el, kinek kinek földgye az háza körül van.

NAISTIS. Lásd *Nestich.*

NAJSTIFT. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Újvárhoz egy kis mértföldnyire, határja középszerű.

NAKÓFÁLVA. Máskép *Szőllős.* Német falu *Torontal* Várm. földes Ura Nako Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Kikindának, és Haczfeldnek szomszédságokban, három nyomásbéli határja kövér termésű, bővelkedik búzával, zabbal, és krompéllyal, szűkölködik fa, és széna nélkül, piatza Kikindán, 's másutt is.

NAMÉNY. Magyar falu Bereg Várm. földes Urai Lónyai, és több Uraságok, a' kinek jeles épületével díszesittetik, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Vitkának szomszédságában, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai

gyonnyai külömbfélék, és többnyire meg lehetősek.

NAMÉNY. Magyar, és orosz falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak; lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Jánkhoz nem messze, és annak filiája, Gacsályhoz, Csaszlóhoz is közel, határja három nyomásbéli, szépen ki terjedett erdeje is van közel, piatza Szatmáron, és Újlakon.

NAMESZKA. Lásd *Jánkfalva* név alatt.

NÁMESZTO. *Privilegiált* Tót mezö Város Arva Várm. földes Ura a' K. Kamara, egy nagy Templom, és szép Kastély ékesítik, lakosai katolikusok, vásárok is szoktak benne esni, fekszik a' felsö járásban, postája is van, határja közép termékenységü, vagyonnyai jók, és külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

NÁNA. *Alsó, és Felsö Nána.* Két szapad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Lamberg Uraság, fekszek Ondod mellett, határjok hegyes, völgyes erdöség.

NÁNA. *Felsö Nána, és Tisza Nána.* Két magyar falu Heves Várm. Felsö Nánának földes Ura B. Bruder Uraság, amannak pedig az Egri Püspökség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszenek Felsö Nána a' Tarnai járásban, T. Nána pedig Szent Imrével által ellenben; földgyeik réttyeik jók, piatzozások Egerben, fajok tüzre, és épületre van, Tisza Nánának szöleje nints, 's a' Tiszának áradásai károkat okoznak ennek.

NÁNA. Magyar falu Esztergom Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Párkányhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye jó, legelöje elég, piatzozása a' Dunán, és Esztergomban, réttyeinek, és legelöinek egy részét Garam vize néha el önti.

NÁNA. Német falu Veszprém Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, lakosai katolikusok, és kevés reformátusok is, fekszik Zirczhez fél mértföldnyire, Thés, és Dudar között, határja soványas, legelöje, és erdeje tágas, deszka metzöje van, serháza, és szép majorságbéli épülettyei vagynak itt az Uraságnak.

NÁNA. *Alsó Felsö Nána.* Két német falu Tolna Várm. Alsónak földes Ura a' Religiói Kintstár, fekszik Várdombhoz nem meszsze, és annak filiája, a' Felsönek pedig

dig G. Aponyi Uraság, ez fekszik amahoz nem messze, lakosaik katolikusok, és más félék is, földgyeik közép termékenységûek réttyek legelôjök elég van, vagyonnyaik középszerûk.

NÁNA. *Kis Nána.* Szabad puszta Pest Várm.

NÁNÁS. Hajdu Város Szabolcs Várm. lakosai katolikusok, és leg inkább reformátusok, fekszik Lökhöz nem meszsze, és annak filiája, Debretzenhez két mértföldnyire, határja jól termô, réttyei jók, legelôje hasznos, és számos marháknak nevelésekre alkalmatos, vagyonnyai külömbfélek.

NÁNDOR. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura B. Prónay Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Gyarmathoz két mértföldnyire, határja közép termékenységû, vagyonnyai meg lehetôsek.

NANDRÁS. Tót falu Gömör Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, 's más félék is, fekszik Jolsvához más fél mértföldnyire, földgye hegyes, és kôsziklás, réttyeik jók, de néha a' záparok karósíttyák, legelôje elég, fája mind a' két féle van, piatzozása közel, szenet, és meszet is égetnek.

NÁNFALVA. Oláh falu Máramaros Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Rhónaszékhez, Disznopatakához két, Vancsfalvához pedig 1 órányira, határja két nyomásbéli, terem zabot, tavaszi búzát, és kukoritzát, erdeje középszerû.

NÁN HEGYESEL. *Hegyesel,* név alatt.

NANTÛ. *Hurecz.* Oláh, és sváb falu Szatmár Várm. földes Ura G. Károlyi Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik hegyek között, Dobra, Rákos, Terebes, és Szopornaknak szomszédságában; határja 3 nyomásbéli hegybôl, és völgybôl áll, és bôven semmit sem terem, erdeje van, szôleje meg lehetôs, piatzok Zilajon, és Somlyok.

NAPKOR. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura Kállay Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kállóhoz egy mértföldnyire, határjának szép javai vannak.

NAPRÁDFA *v. Naprádfa.* Magyar falu Szala Várm. az Egerszegi Járásban, földes Ura G. Szécsényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pölöskétôl délnek $3\frac{1}{4}$ órányira, a' lakosok többnyire fazéka-

kasok, 's tserép edényekkel kereskednek vásárokban, és falukról, falukra; határja tágas, földgyei elégek, réttyei jók, és elegendôk, legelôje, erdeje elég; de a' viz áradások károsítani szokták.

NAPRÁGY. Magyar falu Gömör Várm. a' Putnoki Járásban, földes Urai Hamvay, Kubinyi, Széki, és több Urak, lakosai reformátusok, fekszik egy völgyben Keszitôl ½, Sz. Királytól 1 órányira, Zádorfalvához sem meszsze, és annak filiája; határja hegyes, közép termékenységû, piatzozása 3 mértföldnyire, fája tûzre elég, szôlô hegye középszerû, legelôje, 's erdeje sem kevés, gyümöltse kivált tseresnyéje különösen jó, Putnoktól 1, Roznyótól 6 mértföldnyire van.

NÁRDA. *Kis, és Nagy Nárda G. u. K. Nasring.* Két horvát falu Vas Várm. Kis Nárdának földes Urai G. Zichy, és több Uraságok, fekszik Csemhez nem meszsze, és annak filiája, Nagy Nárdának pedig földes Ura H. Batthyáni Uraság, fekszik Rohontzhoz egy mértföldnyire, lakosaik katolikusok, és más félék is, földgyeik közép termékenységûek, réttyeik jók, fájok tûzre, és épületre van, piatzozások Rohonczon, és Kôszögön.

NARDOK. Bánátbéli falu a' Páncsovai kerületben.

NÁRAJ. *Nasrein.* Elegyes falu Vas Várm. földes Urai Skerlecz, és több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Szombathelyhez 1 mértföldnyire, határja jó, javai külömbfélék; szántó földgyei is termékenyek, el adásra alkalmatos módgyok van.

NASZÁLY. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátutok, fekszik Tatának szomszédságában, mellynek filiája, 's az Uraságnak épületei tsínosíttyák, legelôje elég van, réttye alkalmatos, szôleji középszerûek; malma hegyes.

NASZTICZ. *Alsó, és Felsô Nasztice.* Két tót falu Trentsén Várm. Alsónak földes Ura a' Nyitrai Káptalanbéli Uraság, Felsônek pedig G. Kollonics, és B. Zay Uraságok, lakosaik katolikusok, fekszenek Zay Ugrótzhoz mint egy fél mértföldnyire, földgyeik termékenyek, erdejek, legelôjök elég van, réttyeik jók.

NASZTRAJ. *Novacani.* Tót falu Gömör Várm. földes Urai Czékus, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Süvetének szomszédságában, és ánnak filiája, földgye termékeny, piatzozása közel, fája mind a' két féle van, malma közel, legelője szoross.

NASZVAD. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura az Esztergomi Érsekség, lakosai katolikusok, fekszik Érsek Ujvárhoz mértföldnyire, legelője elég, réttye alkalmatos, nádgya van, réttyeit, és legelőit néha áradások járják.

NATAFALVA. Tót falu Zemplén Várm. földes Urai Natafalusy, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és orosz vallásúak, fekszik n. k. Izbugyához, n. ny. Leszna, d. Petrocz, é. Laborcz volyához ½ órányira, határja a nyomásbéli, gabonát, zabot, tengerit jól, búzát, és árpát is középszerűen terem, mezéje térséges, és lapályos, fövenyes a' földgye, erdeje tölgyes, réttye elég, gyümöltsel bővelkedik, földgyeit a' vizek rongállyák, piatzok Nagy Mihályon ½ órányira.

NAVAJÓCZ. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Simonyi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szkatsánnak szomszédságában, és annak filiája, réttye, és legelője elég van, malmai Skacsányon, piatzozása Oszlányon, és Bajnán, fája nints, szőlő hegye, és földgye néhol tsekélyes.

NAVAK. Szabad puszta Mosony Várm földes Ura G. Viczay Uraság, fekszik Hedervárhoz ½, Magyar Kemléhez ¼ órányira, a' Dunának bal partyán, határja egyenes, földgye homokkal egyelitett fekete, közép termékenységű, szántó földekből, rétekből, és mezőkből áll, és egy része erdőségből.

NEBERSZDORF. *Ligvand.* név alatt.

NEBOJSZA. Tót falu Poson Várm. földes Ura B. Prényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Galantának szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Barakonyé.

NECZPAL. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Privigyének szomszédságában, és annak filiája, határja ollyan mint Brezáné.

NECZPAL. Nagy tót falu Túrócz Várm. földes Ura Juszti Uraság, lakosai katoliku-

likusok, es evangelikusok, két Templomaik, és három Kastellyok ékesítik e' helységet, fekszik a' hegyek tövében délre, és az hegyekből folyó víz keresztûl folly itten, melly a' leg hidegebb télben sem fagy bé, és a' mellyen ôrlô, 's fûrész malmok, 's papíros malmok is vagynak, sôt más akarmelly fabrikát is jó vólna reá építeni. Földgye termékeny, réttye kétszer kaszáltatik, legelôje elég, fája van, piatzozása Mosóczon, 's Szent Mártonon, és a' Bánya Városokban, zsindelyt is tsinálnak, és meszet égetnek némellyek.

Necsete. Nyitra Várm. földes Ura C. Boronkay, és B. Hellenbach Uraságok.

Nechval. *Polyánka.* A' P. betûben.

Nedanócz. Tót falu Nyitra Várm. lakosai katolikusok, fekszik Krasznónak szomszédságában, és annak filiája, földgye, réttye jó, piatzozása Nagy Tapolcsányon, Bánon, Oszlányon.

Nedasócz. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Posonyi *Seminarium*, lakosai katolikusok, fekszik Viszocsányhoz nem meszsze, és annak filiája, földgye középtermékenységû, fája van mind a' két féle, gyantát is készítenek, gyûmöltse elég, szôleje termékeny, réttye, legelôje jó, piatzozása Bánon.

Nedecza. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai Pongrácz, és több Uraságok, Nedeczky Nemzetségnek nevezetet szolgáltat, melly ezt Zsigmond Királytól nyerte, lakosai katolikusok, fekszik Várinnak szomszédságában, és annak filiája, földgye termékeny, legelôje jó, piatzozása közel.

Nedecza. *vagy Nezdicza. Neczdorf.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura B. Palocsay Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, Ispotállya is vagyon, földgye ha trágyáztatik meg lehetôs termékenységû, legelôje nem elég.

Nedelicz. Elegyes falu Nógrád Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Felsô Tiszovnyiknak szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységû, vagyonnyai is ollyanok.

Nedelicz. *Nedelistye.* Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dráva vize mellet, Csáktornyához fél mértföldnyire, határja közép termé-

kenységû, vagyonnyai is ollyanok.

NEDOZSÉR. Tót falu Nyitra Várm. lakósai katolikusok, Ispotállya is van, fekszik Bajmótzhoz egy mértföldnyire, gyûmöltse bôven terem, fája van, réttye, földgye jó, legelôje elég, piatzozása Német Prónán, és Prividgyén.

NEDOZOR. Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Révay, és több Uraságok, lakosai evangelikusok, fekszik Raksa, és Szent Mihályhoz közel, a' kikkel ugyan azon erdôt bírják, földgye közép nemû, réttye kétszer kaszáltatik, legelôje elég, fája van mind a' két féle, piatzozása Mosóczon, és Körmöczön.

NEFCZITHÁZA. *Necitovce.* Tót falu Liptó Várm.

NEGYED. Magyar falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Selyéhez két mértföldnyire, fája van, terméseiket helyben el adhattyák, lakosai kereskednek Vág vizén, szôleje nints, földgye, réttye jó, de néha az áradások károsíttyák.

NEGYES. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Szepesy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Ivánkához nem messze, és annak filiája, földgye termékeny, piatzozása Miskolczon, és Egerben, legelôje, nádgya elég, fája nints.

NEGYVEN. Szállás Pest Várm. fekszik Kalocsához nem meszsze, és annak filiája.

NEKEŠÉNY. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Darótz, és Bánfalva között, fája tûzre, és legelôje van, földgye hegyes, és sovány, piatza Egerben, és Miskólczon.

NEKERESD. Tsárda Baranya Vármegyében.

NELIPINA. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik a' Munkácsi Uradalomban, határjában borkút, 's a' mellett fördô házak is vagynak, vagyonnyai meg lehetôsek.

NÉMA. *Kdllós Néma.* Magyar falu Komárom Várm. földes Ura a' Relígyiói Kintstár, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Csicsónak szomszédságában, és annak filiája, legelôje, réttye jó van, el adásra alkalmatos módgya, legelôjét,

jét, és réttyeit, néha az áradások járják.

NÉMA. *Kis Néma.* Szabad puszta Győr Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, fekszik a' Nyalkai határ mellett, földgye közép termésű.

NÉMA. *Öreg Néma.* Szabad puszta Győr Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik a' Mintszenti pusztának szomszédságában, és hozzá mindenben hasonló.

NÉMA. *Csák Néma.* Szabad puszta Győr Várm. földes Ura Baj Uraság, fekszik Mezö Örs, és a' Mintszenti határok között, földgye, réttye közép termékenységü.

NÉMA. Tsárda Zemplén Vármegyében.

NEMCZE. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura Beszterczе Bánya Városa, lakosai katolikusok, fekszik, Beszterczе Bányához közel, és annak filiája, határja ollyan mint Rakóczé.

NEMCOVA. Trentsén Vármegy. a' Trencséni Uradalomhoz tartozik.

NEMCSÍN *Nemcsáni.* Elegyes falu Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Barshoz egy mértföldnyire, határja jó, vagyonnyai jelesek.

NEMECSICZ. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Traun Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Tapolcsányhoz fél mértföldnyire, és annak filiája, határja ollyan mint Kusmiczé.

NEMECZKA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Liptsei Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Dubovához nem meszsze, és annak filiája, határjában vagyon elég legelője, földgye középszerü, fája van tüzre, és épületre, határjának fele sovány, hegyes, köves, Garam vize is megszokta önteni, a' Zólyomi piatzozástól távól esik.

NEMECZKE. Elegyes falu Nyitra Várm. földes Urai B. Splényi, és több Urak; lakosai külömbfélék, fekszik Prasiczhoz közel, mellynek filiája, fája van, legelője elég, szöleje malma helyben, piatzozása Tapolczán, Bánon, réttye, 's földgye jó.

NÉMEDI. *Kis Németi.* Magyar falu Pest Várm. földes Urai Gosztonyi, és Tihanyi Uraságok, Gosztonyi Uraknak tsínos épületteyk van itten, lakosai katolikusok, kevesen evangelikusok, fekszik Bottyánhoz $\frac{3}{4}$, Szödhöz $\frac{2}{4}$, Pesthez $2\frac{1}{4}$ *státióra*, határja két nyomásbéli, hegyes,

gyes, agyagos, rozsot, zabot, és jó borokat terem, fa nélkül szûlölködik, borait el adgyák az alföldre, piatza Váczon, bővelkedik a' szántó földgyein egy végtében álló diófákkal.

NÉMEDI. *Alsó Németi*. Magyar falu Pest Várm. földes Ura a' Váczi Püspökség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Ócsához ¼, Soroksárhoz 1¼ *statióra*, határja három nyomásbéli, bora, és szép búzája terem kivált, ha a' kukoritza termesztéssel földgye nem soványíttatnék, terem zabot, árpát, kendert, és káposztát is, marhát, juhokat is szépeket nevelnek, fa dolgában szûkölködik, piatzok Pesten, az öszve gyûlt vizek a' határnak használtatását akadályoztattyák,

NEMESHÁZ. Lásd *Himeshàz*.

NEMESKE. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Szigetvárhoz, és Istvándihoz 2 órányira, határja három nyomásbéli, búzát, hajdinát leg inkább, rozsot, kukoritzát, és más tavaszit középszerûen terem, erdeje van, szôleje nints, piatza Szigetváron.

NEMESKÉR. Magyar falu Sopron Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Lövőhöz nem meszsze, és annak filiája, Sopronhoz 3⅜ mértföldnyire, sikos határja két nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, és zabot terem, szôleje nints, réttye héjjános, az előtt vólt itt a' Nemes Vármegyének háza, melly most Nemeskéri Kis Úrnak lakó helye.

NEMESNÉP. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szent György Völgyének szomszédságában, és annak filiája, határja jól termő.

NEMESÓCZ. *Nimcsevczi*. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai G. Szapári, és G. Batthyáni Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Martyántzhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is bozzá hasonlító.

NEMESOKRUT. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, határja középszerű.

NEMESÁN. Tót falu Szepes Várm. földes Urai a' Szepesi Káptalan, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szepes Váralyához nem meszsze, és annak

nak filiája legelője nem elég, fája van más erdőkből, határja termékeny, piatzozása Lőcsén, és Szepes Várallyán.

NEMESKE. Bars Várm.

NEMESKÜRT. *Kürt* név alatt.

NEMESSZEG. Magyar falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szerdahelynek, és Elő Tejednek szomszédságokban, határjának tsupán tsak szántó földgyei vannak egy vetőre, 's azok is tsak rozsot teremnek leg inkább.

NEMASSZER. Magyar falu Szala Várm. földes Urai Csonka, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Péterúrnak szomszédságában, és annak filiája, határja középszerű.

NEMESEST. Oláh falu Krasó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Kostie, Groz, Zorány, Marzsina között, határja négy nyomásbéli, egészen hegyes, tsupán tsak kukoritzát terem, erdeje meg lehetős, szőleje nints.

NÉMETEGYHÁZA. *Egyháza.* Név alatt.

NEMETI. Vendég fogadó Békés Várm.

NÉMETI *Hídas Németi*, *és Tornyos Németi.* Két magyar falu Abaúj Várm. Hídas Németinek földes Urai Patay, és B. Mesko Uraságok, melly fekszik Perényhez közel, és annak filiája, Tornyos Németinek pedig Komáromi, és több Urak, fekszik ez Kenyheczhez nem messze, és annak filiája, lakosaik katolikusok, és többen reformátusok, határbéli földgyeik jó termékenységűek, réttyeik hasznosak, fájok nem igen elég, legelőjök jó van.

NÉMETI. Horvát falu Baranya Várm. földes Ura a' Pécsi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Pécsi járásban, határja jól termő, vagyonnyai külömbfélék.

NÉMETI. Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Szent Benedekhez fél mértföldnyire, fája tűzre, és épületre van, szőleje, legelője elég, földgye jó, réttye termékeny, Szent Benedekhez tsak egy fertály órányira lévén, vagyonnyait el adhátyák.

NÉMETI. *Sajó Németi.* Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik

Pus-

Putnokhoz egy mértföldnyire, Sajó vizéhez közel, földgyeinek egy nyomása termékeny, malmai vannak, nagyobb része sovány, legelője nem elég, fája kevés van.

NÉMETI. Mezö Város Hont Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Selmetzi Ország útban, Domanikhoz 1 órányira, szántó földgye két vetôre van osztva, szölö hegye, legelője, 's erdeje elég van, réttye kevés.

NÉMETI. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, 's másfélék, fekszik Kis Terenyének szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

NÉMETI. Magyar falu Sopron Várm. földes Ura a' Religiói Kintstár, és más Uraságok, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Sopróntól 6 mértföldnyire, Tót Keresztúrnak szomszédságában, és annak filiája, határja terem búzát, rozsot, árpát, tengerit, szölö hegye, erdeje nintsen, réttye kevés, júhokat tartanak.

NÉMETI. *Szatmár. Németi.* Szabad Királyi Város Szatmár Várm. lakosai katolikusok, ó hitüek, és reformátusok, fekszik Szamos vize mellett, Szatmár mintegy szigetben, Németi pedig Szamos vizének jobb partyán. Szabad Királyi Várossá lett 1715dik esztendöben, VIdik KÁROLY alatt, mint Szeged Városa. Az elött mind Szatmár, mind Németi mezö Városok valának; de ennek hajdan erössége is vala. Nevezetesíti I. *Jósef* Tsászárnak Rákótzival tett 1711dik esztendöbéli békekötése. Nevezetesebb épületei a' katolikusoknak Szentegyházok; a' Plébánia, az elött a' Jézsovitáknak épületek vala. A' Szent Ferentz Szerzetbéli Atyáknak is vagyon itten Szentegyházok, és Klastromjok, mellyet Erszébet Királyné épittetett még 1370dikben. Ezeken kivül még az ó hitüeknek, és reformátusoknak is van, a' kik itten elég sokan vagynak. Világi épületei között nevezetesebbek a' Városháza, G. Károlyi Uraságnak szabad udvara, 's háza, a' Kaszárnya, a' Városnak Vendégfogadója, 's némelly újjabb épületek. A' Tanáts katolikusokból, és reformátusokból áll, 's változ-

toztatva szokták a' nevezetesebb hivatalokat folytatni. Harmintzadó, Sóház, és Posta is vagyon benne, 's Ispotállyai is vagynak. Határja jó termékenységû, vagyonnyai külömbfélék, és jelesek, balászattyok hasznos, és jó lakást szolgáltat.

NÉMETI. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura Horvát Uraság, és mások, lakosai katolikusok, fekszik Ozora, és Pinczehely között. Javai külömbfélék, borok meg lehetôs, földgyeinek egy nyomása homokos.

NÉMETI. *Alsó, és Felsö Németi.* Két falu Ungvár Várm. Alsónak földes Urai több Uraságok, melly fekszik Jenkének szomszédságában, és annak filiája, Felsônek pedig Horvát Uraság, ez $\frac{1}{4}$ mértföldnyire fekszik a' másiktól, lakosai külömbfélék, határbéli földgyeik jók, vagyonnyaik jelesek, el adásra alkalmatos módgyok van.

NÉMETFALU. *Kerka Németfalu.* Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csesztreghez közel, és annak filiája, földgyök közép termékenységû, a' hol síkos jól termô, de Kerka vize ártalmokra van.

NÉMETFALU. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Lövôhöz másfél mértföldnyire, határja középszerû.

NÉMETFALU. Magyar falu Szala Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Csesztreghez nem meszsze, 's ennek filiája, határja is hozzá hasonlító.

MÉMETFALU. *Puszta Németfalu.* Magyar falu Szala Várm. földes Ura Nedeczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lesentze Tomajhoz nem meszsze, határja szoross, és hegyes, szôlejek középszerû, fájok tûzre van.

NÉMETFALU. Szabad puszta Vas Várm. fekszik Ivánczhoz nem meszsze, és annak filiája.

NÉMETFALU. *Kapi Németfalu, és Pálvágás.* Két tót falu Sáros Várm. Kapi Németfalúnak földes Ura Kapi Uraság, fekszik Kapifalvához közel, és annak filiája, másik Németfalvának pedig földes Ura a' Religyiói Kintstár, fekszenek az Ország úttya mellett, Hankótzhoz nem meszsze, és annak filiáji, lakosaik többfélék, földgyeik középszerûek.

NÉ-

NÉMET MÁROK. Az M. betûben.

* NÉMETSOK. Elegyes falu Posony Várm. földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csötörtöknek szomszédságában, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

NÉMETSOK. Szabad puszta Posony Vármegyében.

NÉMETSZÉK. Baranya Vármegyében.

NÉMETSZÔLGYEN. *És Magyarszŏlgyen* az *Sz.* betûben.

NÉMET ÚJVÁR. Az Ú betûben.

NEMSOVA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág vize mellett, és a' Trentséni Uradalomhoz tartozik, földgye termékeny, legelôje, erdeje van.

NEMTI. Szala Várm. *Lenti* név alatt.

NENADITS. Szabad puszta Bács Várm. földes Ura Zombor Városa, fekszik Zombor Városához nem meszsze, és annak filiája.

NÉNNYE. *Házas Nénnye, ás Luka Nénnye.* Két magyar falu Hont Várm. Házas Nénnyének földes Ura Trsztyánszky Úr, a' kiknek szép egy emeletû házok 's kertyek vagyon itten, ez amannak filiája, lakosaik katolikusok, fekszenek B. Gyarmattól $1\frac{1}{2}$ óránnyira, földgyeik jók, legelôjök elég, fájok van mind a' két féle, szôlö hegyeik is meg lehetôsek, malmaik is vagynak, gabonájokat B. Gyarmaton, boraikat pedig a' Bánya Városokban szokták el adni.

NEPOMUCZENIVERK. Vas hámor Német Boksán mellett Krassó Várm. ugyan Német Boksán határjában.

NEPORÁCZ. *Borsan Neporácz. Kis Neporácz. Rósa Neporácz.* Három faluk Trentsén Várm. Borsán Neporácznak földes Ura Motesiczky Uraság, fekszik Alsó Motesiczhez nem meszsze, és annak filiája, Kis Neporácznak földes Ura G. Illésházi Uraság, fekszik Kis Hradnához közel, és annak filiája, Rósa Neporácznak pedig földes Ura Madocsányi Uraság, fekszik amazokhoz nem meszsze, lakosaik katolikusok, és másfélék is, földgyeik közép termékenységûek, réttyeik, legelôjök meg lehetôsek, vagyonnyaik is középszerûek.

NERADNÓCZ. Elegyes falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik F. Petrócznak szomsédságában, és

annak

annak filiája, határjában szőleje, és mind a' két féle fája van; de földgye sovány.

NERESZNICZE. *Alsó, és Felső Neresznicze.* Két orosz falu Máramaros Várm. földes Uraik külömbféle Uraságok, lakosaik ó hitűek, fekszenek Tarasz vizéhez közel, Gánya, Irholcz, és Széles Lonkához sem meszsze, határjok két nyomásbéli, egyéb tulajdonságaik hasonlók Gánya helységéhez, piatzok Szigeten, és Tecsőn.

NERMED. Rátz falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Krassóvá, Klokodits, Vodnik, Domány, Jabalcsa között, határja hat nyomásbéli; átallyában hegyes, és köves, mást nem terem tsak kukoritzát, erdeje van, szőleje nints.

NÉSPEST. Magyar, és tót falu Zemplén Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Petrikhez, Abarához is $\frac{1}{4}$ órányira, d. Laborcz vize mellett, térséges határja két nyomásbéli, búzát, gabonát, kukoritzát jól, középszerűen pedig árpát, és zabot is terem, kevés földgye fekete agyagos, erdeje tölgyes, szőleje nints, halászó vizel, és legelővel bővelkedik, piatza Újhelyben $3\frac{1}{2}$ órányira.

NESTICH. *Neistift.* Lásd *Najstift.*

NESZA. *Nisza.* Elegyes falu Nógrád Várm. földes Ura G. Klobusiczky Uraság, a' kinek díszes Kastéllyával ékesíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Acsához másfél órányira, határja középszerű, vagyonnyai külömbfélék, meszet, és téglát is égettet az Uraság itten, fájok, legelőjök van.

NESZELE. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Szala Egerszeghez nem meszsze, és annak filiája, határja jól termő.

NESZLUSA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Szúnyog Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Újhelyhez fél mértföldnyire, határjának nagyobb része soványas.

NESZMÉLY. Magyar falu Komárom Várm. földes Ura G. Zichy, és G. Eszterházy Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik az Ország útyában, Álmáshoz nem meszsze, és annak filiája, postája is vagyon, nevezetesíti jó asztali bora, melly az Országon kivűl is híres, határjában, réttye, legelője elég van, szőleji jól termők, va-

vagyonnyaikat könnyen el adhattyák.

NESZTA. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai külömbfélék, fekszik a' Selyebi völgyben, vagyonnai meg lehetősek, szölös kertyeik is vannak.

NEUDORF. Lásd *Nájdorf.* minthogy a' Magyarok Neudorfnak olvasnák.

MEUDORF. Bánátbéli falu.

NEUDORF. *Laita Sz. Miklós* név alatt.

NEUFELD. Lásd *Nejfeld.*

NEUSINA. Rátz falu Torontal Várm. földes Ura a' F. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Boka, Szecsányhoz közel, Nagy Becskerekhez 3 órányira, határja 5 nyomásbéli, minden féle gabonát terem középszerűen, bor, és fa nélkül szűkölködik, piatza N. Becskereken, Temesváron, Csakován, és Páncsován, földgyeit az árvizek károsíttyák.

NEVED. *Nevicsani.* Tót falu Bars Várm. földes Urai H. Eszterházy, és B. Prényi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Tapolczai járásban, határja közép termékenységű.

NÉVER. *Néverice.* Tót falu Bars Várm, földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és másfélék, fekszik Csiffárhoz nem messze, és annak filiája, határja is kozzá hasonlító, piatza Aranyos Maróton egy mértföldnyire, 's másútt is; vagyonnyai külömbfélék.

NÉVER. *Neverice.* Tót falu Nyitra Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Ledeczhez nem meszsze, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

NEVETLENFALU. Magyar, és orosz falu Ugocsa Várm. régenten *Dedkfalvának*, az után az oroszok a' Deákot Gyáknak mondván, Gyákfalvának nnveztetett, most *Nevetlenfalunak*, földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Halmihoz $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, Csepertől, és Batártól egy órányira. Határja 3 nyomásbéli, leg inkább búzát, és rozsot terem, zabot, kukoritzát kevesebbet, földgye agyagos, fája igen kevés, szőleje nints, szénával bővelkedik, és azt helyben el adhattya, piatza Újlakon, és Huszton. Ha határja szelében lévő Eger nevű motsáros patakot a' T. N. Vármegye le fogja botsáttatni, melly most munkában vagyon,

gyon, határja nagyon fog szaporodni.

NEVICZIN. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Bossányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kosztolnafalvának szomszédságában, és annak filiája, fája van, gyümöltse, legelője elég; piatzozáza német Prónán, és Privigyén, réttye, földgye, középszerű.

NEVICZKE. Nográd Vármegy. földes Urai több Urak, fekszik Dományának szomszédságában, és annak filiája, határja jó, vagyonnyai jelesek.

NEVOLNO. Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Beszterczei Bányai Püspökség, fekszik Jasztrabához közel, és annak filiája.

NEVRINTSA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Klicsova, Vallelunga, és Perúl között, határja négy nyomásbéli, melly nagyobb részént lapályos, terem kukoritzát, mást nem igen, tsalitossa van, és kevés szőleje.

NEZETHE. Tót falu Nyitra Várm. földes Urai G. Berényi, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Bodókhóz fél mértföldnyire, Rippenhez sem meszsze, és annak filiája, réttye jó, legelője elég, szőleje van, piatzozása Bajnán két órányira, fája kevés, földgye jó.

NEZITHÁZA. *Nezitovce*. Tót falu Liptó Várm. földes Ura Kubinyi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Máriához közel, és annak filiája, földgye, réttye, néhol tsekély, de többnyire meg lehetős, erdeje nints, piatzozása Szent Miklóson $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, legelője kevés.

NEZSA. Elegyes falu Nógrád Várm. földes Ura G. Klobusiczky Uraság, lakosai külömbfélék, határja jó mint Alsó Ferénynek.

NEZVEST. Tót falu Zemplén Várm.

NICZK. Flegyes falu Vas Várm. földes Ura Nyiczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lakhoz fél mértföldnyire, mellyhez határja is hasonlító.

NICZKIDORF. Sváb falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok.

NIEKTINA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Beszterczei Uraság, fekszik Petroszneboz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire.

NIKICS. *Füles* név alatt.

NIKLA. Magyar, és sokacz falu Somogy Várm. földes Ura

Ura Tulman Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csömenthez ½, Táskához 1¼, Bussághoz pedig 1½ mértföldnyire, határja három nyomásbéli, kevés búzát, rozsot pedig középszerûen terem, erdeje, szôleje nints, rétekkel bôvelkedik, piatza Keszthelyen, és Kanizsán.

NIKLOVA. Orosz fatu Sáros Várm. földes Ura G. Aspermont Uraság, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Makovitzához 1 mértföldnyire, legelôje, és fája van, ½ része földgyének termékenyebb.

NIKLSDORF. *Miklósdi* név alatt.

NIKOLA. Szala Vármegy.

NIKOLA. *Vámos Mikola* név alatt.

NIKÓFALU. Szabad puszta Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság.

NIKOLINCZ. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Czukics, Russova, és Vranyúcz között, határja négy nyomásbéli, egészen térséges, és egyenes, bôven terem búzát, zabot, és kukoritzát, erdeje, szôleje nints, Ssászka, és Fejér Templom ide egy *statio*.

NIMNICZ. *Okrut Nimnicz*. Tót falu Trentsén Várm földes Urai Ugronovits, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Vág vize partyán, Puchovhoz nem messze, és annak filiája, földgye termékeny, legelôje van, savanyú vize is, piatzozása közel.

*NIOSZ. Német falu Vas Várm. határja középszerû, vagyonnyai meg lehetôsek.

NISNYA. Tót falu Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, kô Templomjok van, fekszik Krasznahorkán alól, árva vize mellett, a' melly mellett vagyon *Osztrasitza* nevû hegy, mellyen *régi* várnak jeleit láthatni; határja jó, vagyonnyai is jelesek.

NISNYA. *Nizsnya*. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdôdi Uraság, sakosai katolikusok, fekszik Lopasóhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító, piatzozása Galgóczon, és Újhelyben, legelôje szoross, és földgye is néhol soványas.

NITRA. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura B. Vécsey Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Fülekhez 1 mértföldnyire, határja középszerû, réttye, legelôje meg

meg lehetôs, vagyonnyai is középszerûek.

NITRASZEG. vagy *Khaimova*. Tót falu Bars Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Csersnyének szomszédságában, határja is hozzá hasonlító.

NIVI. Lásd *Malatin* név alatt.

NIZSIDER. *Neusiedl*. Mezô Város Moson Várm. földes Urai H. Eszterházy, M. Óvári Uradalom, és a' Religiói Kintstár, lakosai katolikusok; fekszik Nyúlashoz $\frac{1}{2}$, Párndorfhoz északnak 1, Vedényhez $\frac{1}{2}$, Posonyhoz pedig $4\frac{1}{2}$ órányira a' Fertô Partyán, hajdan a' Magyar Királynéknak szállást is szolgáltatott, 's Levéltárja nevezetes vala, míg a' hadi viszontagság meg nem emésztette. A' Sz. Pál Szerzetebéli Atyáknak 168odik esztendô ólta virágzott vala itten vólt Rezidentziájok, és hajdan erôsségje is vólt. Vannak Országos, és héti vásárjai is, mellyekre a' szomszéd Ausztriabéliek számosan megjelennek, helyben Ispotállya van, hegyes, és követsek határja többnyire szôlôkbôl áll, szántó földgye rozsot terem, mivel másra alkalmatlan, erdeje, és a' Fertô partyán veteményes, és gyümöltsös kertyei vagynak, legelôjök, 's mezejek nem igen nagy, piatza helyben.

NIZSIDER TAVA. *v. Fertô.* (*de ez nem is szép, nem is jó nevezet, minthogy a' Magyaroknál a' fertô, sûrû sáros posványsságot tesz; és így e' nagy tónak nevezetûl épen nem illik*) *Neusiedler See*. Fekszik Mozson, és Sopron Vármegye között, fekvését lásd a' magyar földképeken. Hoszsza négy, szélessépe pedig két mértföldnyire is el terjed; földes Ura G. Szécsényi Uraság; a' kitôl szokták a' halászok ki árendálni a' halászatot. Az elôtt e' Tó, *Bél Mátyásnak* véllekedése szerént kissebb vala; mellyet onnan is világosít, mivel H. Eszterházy Uraságnak levél tárjából ki nyervén, elôl számállya mind azokat a' Helységeket, mellyeket e' Tó el temetett vala. Bé fagyván jol e' tó 1677dik, és 1735dik esztendôben, meg mérettetett a' jégen, 's Rusztól, Ilmiczig 3830 ölet tett, a' mint a' Ruszti kapun olvasható: 1776dikban pedig 3338 ölet: ellenben 1736dikban el annyira meg apadott, hogy négy ember Ilmitzig által lá-

bolta, 's mintegy köldökig ért vala. Halai számosak, és külömbfélék, szélein pedig a' nádas helyeken, a' hanság körûl, elég sok repülô vadakat nevel. Nevezetes itten az a' jeles töltés, és Ország út, melly Eszterházáról Moson Vármegyébe vezet: és mind az útazóknak, mind pedig a' kereskedôknek, és e' két szomszéd Vármegyéknek is jeles hasznot szolgáltat.

Nizsnjavész. *v. Nizna.*

Nógrád Vármegye. *Comitatus Neogradiensis. Neograder Gespannschaft.* Nevezetét vette hajdani tótúl úgy nevezett *Navigrád*, vagy *Újvárdtól*, melly a' Hunnusoknak ki jövetelek elôtt már régi idôvel épûlt vala, az ellenségeskedô szomszédoknak bé tsapásaik ellen. Szomszédságában fekszik e' Vármegyének nap keletre Gömör, és Heves Vármegyék, nap nyugotra Nagy, és Kis Hont, északra pedig Zólyom Vármegye által kerittetik, délre ismét Heves, és Pest Vármegyék vagynak szomszédságában. Hoszsza mintegy 12 mértföldnyire terjed, szélessége pedig hat, 's majd kevesebb mértföldnyire. Vidékje Karpat hegye felé hegyes, és erdôs, kivált északra fekvô része; térségei között pedig nevezetesebbek Szécsény, Losontz, és Gyarmath vidékjei. Hegyei között nevezetesebbek 1szôr *Mátra* hegye, melly nap keletre Heves Vármegyétôl választya el. 2dik *Medves* Gömör Vármegyének szomszédságában. 3dik *Sátoros.* 4dik *Búcsony.* 5dik *Karáncs.* 6dik *Mdlna Patakai*, és *Kornai* hegyek. 7dik *Osztroski.* 8dik *Dobrocsi.* 9dik *Jenöi* hegyek. 10dik *Naszály.* 11dik *Szanda.* 12dik *Liszetz* 's a' t. Erdôi az említett hegyek körûl nevezetesek, és imitt amott vadakkal gazdagok.

Folyó vizei között emlékezetesebbek. 1. *Ipoly* vize, ered a' Málnapataki hegyekben, a' falu felett mintegy két mértföldnyire. Igen számos faluknak határjait öntözi, és sok malmokat hajt, 's nem kevés hasznot szolgáltat; de meg áradván ártalmas is: halai külömbfélék, de tsukája nevezetesebb, a' mint e' köz mondás is bizonyíttya „*Duna ponttya, Tisza ketsegéje, Ipoly tsukaja, leg jobb höjt, ha Szeremi borban fött.*“ folyása e' Megyében 8 mértföldnyire terjed. 2. *Zagyva*, ered Medves falunál a' nagy hegy-

hegynek alapjából, annakutánna némelly patakotskákkal öregbíttetik, 's a' hónak olvadásakor erôssen fel szokott dagadni; nevezetes arról, hogy Nógrád, és Heves Vármegyéket el választya egymástól, Tarfalunál kezdvén, *Pásztó*, *Jobbágy*, *Szántó*, *Lörintzy* mellett folly el, az utáu Hatvant meg haladván, a' Jászságot nedvesíti; meg öblösíttetvén *Tarna*, és *Tápió* vizekkel Szolnok felett *Rékas* falunál ömlik Tisza vizébe. Kissebb patakjai között nevezetesebbek: 1. *Losontz* vize, ered Zólyom Várm. Fürész völgyében, 's Losontzon alól kebelébe fogadván *Tugar* vizét az Ipolyba foly. 2. *Tugar* patakja, ered a' Divini hegyekben, Gács Vára alatt foly el. 3. *Sztregova* vize, ered az *Osztrokai* hegyekben, felsô Tiszovnyik felett, számos malmokat hajt, rákjai, 's halai is kedves ízûek, három mértföldnyi folyása után Mulad felett foly bé Ipoly vizébe. 4. *Szalatnya*, ered felsô Esztergárnal, 's a' Rárosi völgyön alól merûl Ipóly vizébe. 5. *Kürtös* nap nyugotra e' Megyét Nagy Hont Vármegyétôl el választya. 6. Fekete viz. 7. Lokus. 8. Fülek völgye. 9. Gerege völgye. 10. Ság völgye. 11. Homok Terény. 12. Útas Terénye. 13. Lutsina. 14. Tóldi patak, mellyek többnyire malmokat hajtható patakok.

Savanyú kútfôi is számosak, mellyek között nevezetesebbek 1. a' *Garáhi*, vagy *Kálnoki* borkút. 2. a' *Peltári*. 3. Füleki. 4. Etztergári. 5. Kürtösi. 6. Szalatnyai. 7. Tiszovniki. 8. Szécsényi. Kovátsi. Erôssítô vizei között nevezetesedni kezd a' Renyei, Losontzhoz mintegy órányira. Sós vize is van Sós Harsányban, Lavora hegyén pedig Túrópolya felett nyárban olly igen hideg vize van, melly alig iható alkalmatlanság nélkûl, télben pedig lágy melegsége által imélgést okoz. Bányái is meg lehetôsek vagynak. Borai között leg nevezetesebbek a' *Kosdi*, *Rádi*, *Ecsegi*, és *Jobbágyi* borok, mellyek után emlékezetet kivánnak e' szöleji, *Galáboczi*, *Szöllösi*, *Bujáki*, és *Kürtösi* jó asztali borok. Barmai jók, juhaji számosak, és jó hasznot hajtók, sertéssei is számosak, és ha a' makk gazdagon terem jó gazdáskodást okoznak. Levegôje átallyában egésséges;

noha hegyes, és erdôs vidékjein híves, és kemény. Mind öszve 370 lakó helyek vagynak benne, 's az Esztergomi Érseki, Váczi, és Rozsnyói Püspöki Megyékhez tartozik.

NÓGRÁD VÁRA. Régi omladozott Vár Nográd Vármegyében, a' Mohátsi veszedelem után *Zápolya Jánosnak* birtoka leve 1526dikban, annakutánna minden ostrom nélkûl az Ozmanoknak birtokokba jutott 1544. Lásd felôle *Istvánfit Libr. IX. p.* 153. 's hatalmokban vala egész 1594dikig, az után Pálfy Miklós, és MÁTYÁS Fô Hertzeg által viszsza szereztetett, 's Révay András leve Kapitánnya. Tíz esztendô múlva pedig Bocskainak hatalmába esett; de ez 1606dik esztendôbéli békekötés szerént a' Tsászárnak viszsza adattatott; 1619dikben Bethlennek birtoka leve, míg 1624dikben ismét a' Tsászárnak tulajdona lett. Szerentsésen viszsza nyomattatott innen 1626dikban az Ozmanoknak ostromló seregek; de jármok alá kerítette Abafy Mihálynak hízelkedô mestersége, a' Tsászári seregeknek károkra, és alkalmatlanságokra. Minekutánna e' Várat a' Lotharingiai Hertzeg meg szemlélte, menykô ütés által fel lobbanván a' benne vólt puska por, széjjel rongáltatott; 's annak utánna soha sem újjíttatott meg, 's az Ozmanok is titkon el hagyák vala e' Várat.

NÓGRÁD. Magyar falu Nográd Várm. földes Ura a' Váczi Püspökség, lakosai leg inkább katolikusok, fekszik Honthoz két jó mértföldnyire, határja ollyan mint Alsó Bodonyé.

NOLCSO. *Nolcsowo.* Tót falu Túrócz Várm. földes Ura Nyári Uraság, lakosai leg inkább evangelikusok, fekszik Turánnak szomszédságában, és annak filiája, postája is vagyon, határja középszerû; réttye, legelôje hasznos, fája elég, Vág vizén keresetre módgyok van.

NORAP. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Pápához fél mértföldnyire, Kovácsinak filiája, Kupp, Dáka, Kéttornyúlakhoz is közel, határja csak egy nyomásbéli, melly egyik esztendôben ôszivel, másikban pedig Tavaszival vetôdik, a' rozsot leg jobban megtermi, egyebet pedig középszerûen,

erdô-

érdője tsekély, réttyek, legelőjök is kevés, mivel követsesek, az Attyai vizen van malma, piatza Pápán, az Uraságnak itt alkalmatos tégla vetője van.

Norsincz. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Szapári, és G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Martyánczhoz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Nosicz. *Dolne Nosicze.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Puchovhoz nem meszsze, határja középszerű, legelője tágas, és hasznos.

Noszkova. Tót falu Vas Várm. földes Ura G. Nádasdi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Györgyhöz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító.

Noszlop. Magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G Eszterházy Uraság, és több Urak, lakosai katolikusok, reformátusok, és evangelikusok, fekszik Vásárhelyhez fél mértföldnyire, Oroszi, Doba, Börszörcsök, Polyány, és Gyepeshoz is közel, határja két nyomásbéli, őszit, tavaszit egyaránt terem, földgye, réttye jó, mezejik térségesek, fájok a' határban nints, piatzok Pápán.

Noszoly. *Neusziedel.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kukmérnak szomszédságában, mellyhez határja is hasonlító.

Nosztány. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Nakhoz közel, és annak filiája.

Nosstra. *Mária Nosztre.* Tót falu Hont Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' Paulinus Szerzetbéli Atyáknak birtokok vala, a' kik alatt másképen virágzott vala e' hely. Klastromjokat építtette, 's jószágokkal meg is ajándékozta I. Lajos Király, a' ki ottan gyakorta örömest mulatozott. Néha itten 300 Szerzetesek is vóltak, a' kik szolgáikat, 's jobbágyaikat mágokhoz vévén, a' Mohácsi veszedelem után Visegrád Várába a' Sz. Koronát oltalmaztak. A' Várnak az Ozmanoktól lett meg vétettetése után *Nostre* is el pasztíttatott; de ama híres Érsek G. Szécsényi György által meg újjíttatott: T. T. *Gindl Gáspár* vólt Prior, és Vicze

Provincialis alatt pedig egy emelettel öregbíttetett. Itten tartott vala *Novitiátust R. Szent Pálnak* Serzete. A' Klastrom magas helyen épûlt, még magassabb hegyekkel körûl vétettetve, most jeles két tornyú Szentegyházzal, az elôtt bástyákkal is ékesíttetett vala. Lakosai katolikusok, fekszik Maroshoz 1 mértföldnyire, vize igen jó, asztali bora egésséges; réttye nem igen derék, földgye meg lehetôs, legelôje elég, essôs üdökben úttyai alkalmatlanok, fája van mind a' két féle.

Nosztiez. *Noszicse.* Falu Trentsén Várm. fekszik Vág vize mellett egy hegy alatt, földgye termékeny, és más jeles javai is vannak.

Noszvaj. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Sz. Péteri Uraság, lakosai katolikusok, és többen reformátusok, fekszik Zsircznek szomszédságában, és annak filiája, földgye néhol soványas, mellyet a' záporok járnak, legelôje szoross, piatzozása Egerben, és Miskolczon.

Nova. Magyar falu Szala Várm. földes Ura a' Szombathelyi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik a' Kapornaki járásban, határja közép termékenységû, legelôje, fája, makkja elég, szôleje is van.

Nova curia. *Najhof.* Szala Várm. földes Ura G. Althán Uraság, fekszik Lendvához 1 mértföldnyire.

Novaj. *Alsó, és Felsô Novaj.* Magyar, és tót falu Abaúj Várm. földes Ura a' Jászói Prépostság, lakosai leginkább reformátusok, fekszenek Szomolyához nem meszsze, Vilmányhoz 1 mértföldnyire, határbéli földgye Felsônek, melly az elôtt a' Regéczi Várhoz tartozott, jó tesmékenységû, javai is jelesek, de az Alsónak minden meg kivántató *javai* vagynak.

Novaj. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura az Egri Kis Prépostság, lakosai katolikusok, fekszik Egerhez két mértföldnyire, szántó földgye termékeny, piatzozása Egerben, fája van mind a' két féle, szôleje közép termékenységû.

Novaj. Szabad puszta Fejér Vármegyében.

Novák. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Majthényi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nyitra vize mellet, Bajmótzhoz 1 mértföldnyire, határja ollyan, mint Kis Lehotáé.

No-

NOVÁK. Magyar falu Nográd Várm. földes Ura G. Toroczkay Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Kozárnak szomszédságában, és annak filiája, határja közép termékenységû, vagyonnyai meg lehetôsek.

NOVÁK. Szabad puszta Moson Várm. földes Ura G. Viczay Uraság, fekszik Hédervárhoz nem meszsze, mellynek filiája, Árokhoz tartozik.

NOVÁKOVECZ. *Nezaticze.* Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Dekanovecznek szomszédságában, és annak filiája, a' természetnek szép javaival bövelkedik.

NOVOSZÉDLICZA. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Szirmay Uraság. lakosai ó hitûek, fekszik Alsó Zbojhoz ½ órányira, Felsô Galiciának szomszédságában, határja két nyomásbéli, leginkább zabot terem, középszerûen árpát, kölest, tatárkát, és krompélyt, többnyire hegyes, völgyes, kôsziklás, fejér sovány agyagos kavitsal egyeles a' földgye, erdeje van, legelôje bôven, kenyere szûken, piatza Homonnán, és Ungváron.

NOVOSZELLO. Elegyes német, és Sokatz falu Bács Várm. földes Ura Cseh Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitûek, fekszik az alsó járásban, Plavnához 3500, Bácshoz pedig 7000 bétsi ölnyire, határja két nyomásbéli, melly búzát, és kukoritzát terem, földgye egyenes, és lapályos, agyagos, erdeje van, szôleje középszerû bort terem, a' Duna mellett fekszik, és sok halas tóval gazdagok, nádgya is van, hallal is bôvelkednek, piatza Vukováron, vagy Újvidéken, pénzt keresnek vaj, borjú, gabona el adásból, és kézi munkából.

NOVOSZELLA. Szabad puszta Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, Beodrához tartozik.

NOVOTI. *Novotti.* Elegyes Lengyel falu Árva Vármegy. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik azon vôlgyben, mellyben Zakamene épült, nem kedves helyen, határja sovány, mert az árvíz rongállya.

NOVOTTI. Tót falu Liptó Várm. földes Urai Kubinyi, és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Hutihez nem meszsze, és annak

filiája, határja is hozzá hasonlító.

NOZDERKÓCZ. *Nozdorkócz.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Motesiczky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág vize mellett, Bobrovnyiknak szomszédságában, Trentsénhez nem meszsze, és annak filiája, földgye termékeny, piatzozása közel.

NOZDROVICZ. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Nozdroviczky Uraság, a' kik azt nevezetesítik, lakosai katolikusok, fekszik Podhragyhoz ½ mértföldnyire, Kassának szomszédságában, és annak filiája, az Ország útban, határja jól termő, vagyonnyai jelesek.

NÖTINCZ. *vagy Nörentz.* Tót falu Nógrád Várm. földes Urai G. Balassa, és G. Zichy Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nógrádhoz egy órányira, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, legelője, fája elég van, lakosai szenet is égetnek.

NYAGO. Orosz falu Zemplén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Csabalóczhoz fél, Laborczhoz is fél órányira, határja két nyomásbéli, hegyes, agyagos, zabot, tatárkát, kölest, és árpát, tavasz búzát is terem, bikfa erdeje van, piatzok Homonnán, és Sztropkón 6 órányira.

NYAGOVA. Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura Pogány Uraság, lakosai egyesült ó hitűek, fekszik n. k. Irholczhoz 1, n. ny. Kirvához ugyan annyi órányira, a' Taracz vize északi partyán, határja két nyomásbéli, egyebként hasonló Irholcz helységéhez, piatzok Szigeten, és Tecsőn.

NYAGRA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik két hoszszú dombon, 's széllyel épűlt házakból áll, n. k. Monyászával, *d.* Minyáddal, n. ny. Nadalbestyel határos; igen soványföldgye kevés búzát, tengerit, és zabot terem, kevés gyűmöltse is van, itten *Julius*, és *Augustus* hónapokban érik a' hólyagos, pongrátz; és más féle tseresznye fával is kereskednek lakosai.

NYALKA. Magyar falu Győr Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Táphoz nem meszsze, Pázmándhoz is közel, földgye kővetses, és homokos két nyomásbéli, határja térséges, rozsot, és kétszeres búzát középszerűen

rûen terem, erdeje nints, szôleje középszerû.

NYÁRAD *Kis Nyárad.* Német falu Baranya Várm. a' Pécs Váradi Urasághóz tartozik, lakosaik katolikusok, fekszik Mohácstól $1\frac{1}{2}$ órányira, boraik jók, földgyeik valamennyire hegyesek, erdeje kevés, lovaji igen jók.

NYÁRAD. *Nagy Nyárad.* Német falu Baranya Várm. a' Belyei Uradalomhoz tartozik, lakosai katolikusok, fekszik Maisch, és Bolly mezô Városhoz $\frac{1}{2}$, Mohácshoz pedig $\frac{3}{4}$ órányira. Ez vólt SZOLIMAN Török Tsászár taborának a' Mohácsi veszedelemkor, az ûtközetre való piatza, és utánna való meg telepedése is, a' mint mái napig is a' sántzok, és kezek által fel emeltetett Halom látszatik, (melly a' Tsászár sátora helyének mondatik). Határja három nyomásbéli, egyebeken kivûl, szép tiszta búzát terem, mellynek lisztyét *Sklavonidban* szokták el adni, legelôje szûkségére van, erdeje nevendék, szôlejek is van, határjában *Satoristsa* nevû, hajdani *Földvár* puszta van, holott ez az Uradalom a' gabonára, és számos marha tartásra nézve nagy majort tart.

NYÁRÁD. *Felsô Nyárdd, és Mezô Nyárád.* Két magyar falu Borsod Várm. Mezô Nyárádnak földes Ura Majthényi Uraság, melly fekszik Alsó Ábránynak szomszédságában, és annak filiája, amannak pedig földes Urai több Uraságok, fekszik Szuhogyhoz közel, mellynek filiája, lakosaik katolikusok, és reformátusok, határjaik közép termékenységûek, piatzozások Miskolczon, legelôjök kevés, fájok sem sok van.

NYÁRAD. Magyar falu Gyôr Várm. földes Urai G. Illésházy, és több Nemes Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Csilizközben, Gyôrhöz 2 mértföldnyire, igen jó határja két nyomásbéli, és bôven terem mindenféle gabonát, lent is jót, erdeje, réttye kevés.

NYÁRAD. *Tót Nyárad.* Magyar falu Posony Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vásárúthoz $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja jól termô, vagyonnyai külömbfélék.

NYÁRAD. Nagy magyar falu Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Pápához fél mért-

mértföldnyire, Dereskétől pedig ½ órányira, határja termékeny, földgyei, réttyei vannak, mellyek búzát, rozsot, árpát, és zabot teremnek, vendégfogadója jó a' tsinált Ország út mellett van, legelője elég, réttyei jók, erdeje nints, keresettye Pápán, és Veszprémben, malmok is vagyon Bitva folyó vizén.

NYÁRAD. Magyar falu Ungvár Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Kaposhoz fél mértföldnyire, Doboruskához sem messze, és annak filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

NYARASDVÖLGY. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura Liptsey Uraság, fekszik Sós Hartyánhoz nem messze, és annak filiája.

NYÁREGYHÁZA, *Alsó, és Felső Nyáregyháza.* Két szabad puszta Pest Várm. földes Urai több Uraságok, fekszenek Jósának szomszédságában, és annak filiáji.

MYÁRHÍD. Malom Nyitra Vármegyében.

NYÁRI. Szabad puszta Tólna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, Tengődhöz tartozik.

NYÁROS. Szállás Baranya Vármegyében.

NYÁROSD. *Alsó Nyárosd.* Magyar mezö Város Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Alsó Csalóközi járásnak szélén, Pap Nyárosd tövében, határja két időre van osztva, terem rozsot, árpát, zabot, kukoritzát, kendert, lent; legelője, réttye elég, erdeje kevés, szőleje nints, határját néha a' Duna meg önti, piatzozása Szerdahelyen, 's Komáromban, Országos vásárja négyszer esik, héti vásárja tsötörtökön, só ház is van benne, fa árúlása nevezetes.

NYÁROSD. *Pap Nyárosd.* Magyar falu Posony Várm. földes Ura a' Posonyi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, Alsó Nyárosdnak filiája, fekszik Vásárúthoz egy óra járásnyira, határja tiszta rozsot terem leginkább, erdeje nints, semmivel sem bövelkedik, piatzozása Szerdahelyen, és Somorjában.

NYÁROSD. *Tót Nyárosd.* Magyar falu Posony Várm. földes Ura G. Battbyányi Usaság, lakosai katolikusok, fekszik Taksonyhoz ¾ órányira, Kajálnak szomszédságában, és annak filiája, határja két vetőre van osztva,

va, 's közép termékenységû, réttye, és erdeje van.

NYÁRLÓ. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspökség, lakosai ó hitûek, fekszik é. Kardohoz, n. k. Harangmezôhöz, d. Mezô Lazúr, n.ny. Somogy Uzsopának szomszédságában hegyek, 's erdôk között, földgye essös idôkben a' sok víz mosások miat semmit sem terem, egyébként kevés tengerit, és rozsot, annak idejében leg inkább terme fûvet, erdeje makk termô, piatza N. Váradon.

NYÁRS ARDÓ. Az A. betûben.

NYÁRSZEG. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Káptalanbéli Uraság, lakosai ó hitüek, fekszik Sályinak szomszédságában, N. Váradhoz 2 mértföldnyire, határja hegyes, és térséges, agyagos a' földgye, zabot terem leg inkább, veres borai vagynak, víz nélkûl szûkölködik, piatza N. Váradon.

NYAVALÁD. Magyar falu Szala Vármegy. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai katolikusok, fekszik Szalabérhez két mértföldnyire, határja tágas, de közép termékenységû.

NYEGÉRFALVA. Elegyes magyar, és oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi egyesûlt Püspökség, lakosai leg inkább ó hitûek, fekszik Belényes nem meszsze, Tárkányhoz is Körös mentében $\frac{1}{4}$ órányira, minden esztendôben vetik földgyeiket, melly fejér, agyagos, sovány, a' gabonát középszerûen termi, erdeje nintsen.

NYEGREFALU. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura a' Nagy Bányai pénz verô hivatal, lakosai ó hitûek, fekszik N. Bányához 3 órányira, Magyar Kékeshez pedig egyre, határja igen kevés zabot, és tengerit terem, mivel kôsziklás, és hegyes, fája van, szôleje nints, piatza N. és F. Bányán, szekerezéssel, és kézi munkával a' pénzt verô házból élnek.

NYÉK. Szabad puszta Bihar Vármegyében.

NYÉK. *Ekkenmárkt.* Német mezô Város Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyes helyen Soprontól $1\frac{2}{8}$ mértföldnyire, határja közép termékenységû, búzát, rozsot, árpát, zabot, pohánhat terem, jó bora van, sok az erdeje, kevés a' réttye, más javai is meg lehetôsek.

NYÉK. Szabad puszta Arad Várm. földes Ura G. Fekete Uraság, fekszik Sz. Anna, Komlós, Simánd, és Tövisegyháza között, ez igen nagy puszta volt, de nagyob része Sz. Annához kaptsoltatván meg kissebedett.

NYÉK. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai Bárczay, és több Uraságok, lakosai katolikusok, többen reformátusok, fekszik Emődhöz nem meszsze, és annak filiája, határja is hozzá hasonlító, asztali borai nevezetesítik.

NYÉK. *Alsó, és Felsö Nyék.* Két magyar falu Hont Várm. földes Uraik G. Kohári, és több Uraságok, lakosaik katolikusok, fekszenek Szécséntől $\frac{3}{4}$ órányira, egy más tövében, Alsó Felsönek filiája, határbéli földgyeik két vetőre jók, és középszerűek; réttyek kevés, de jó: erdejik szépek, borok jó, és sok van, boraikat a' Bánya Városokban, gabonájokat pedig B. Gyarmaton szokták el árúlni.

NYÉK. *Alsó, és Felsö Nyék.* Magyar falu Tolna Várm. földes Ura a' Felsönek G. Batthyáni Uraság, amanak pedig a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszenek a' Felsö, Tót Keszöhöz közel, és annak filiája, amapedig Sár vize mellett, Bataszékkel általellenben, földgyeik jók, vagyonnyaik külömbfélék, el adásra alkalmatos módgyok van.

NYÉK. Két falu Posony Várm. egyiknek földes Ura G. Eszterházy Uraság, melly fekszik Hídas Küthöz $\frac{1}{4}$ órányira, és annak filiája, másiknak pedig több Urak, ez fekszik Ollas Tejedhez $\frac{1}{4}$ órányira, Várkonyhoz sem meszsze, és annak filiája, lakosaik katolikusok, határbéli földgyeik az Alsó Csallóközi járásban lévén közép termékenységűek, réttyeik, és erdőjik jók, a' másiknak réttye, legelője jó, de erdeje nints, piatzozások Szerdahelyen, és Somorjában.

NYÉK. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Lamberg Uraság, fekszik Fejérvár mellett, határja 3 nyomásbéli, hegyes, völgyes, terem rozsot, és tavaszit, piatza Fejérváron.

NYÉK. Szabad puszta Fejér Várm. földes Urai Kutas, Nemes, Balassa Urak, fekszik Velencse mellet, lakják magyarok, rátzok, katolikusok, reformátusok, és ó hitűek, dombos róna földgye 3 nyomásbéli, szőleje

van,

van, fa nélkül szükölködik, piatzok Fejérváron, Budán, és Ercsiben.

NYÉK. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, egészlen rétségből, és egy szép szőlö hegyből áll, mellyet díszesít az Uraságnak egy szép épületтye, határja kitsiny, fekszik Szombathely mellett.

NYÉR. Tót falu Bars Vármegy, lakosai katolikusok, 's másfélék, fekszik Zselézhez nem meszsze, és annak filiája, földgye jó, réttye termékeny, fájok nints, piatzozása Esztergomban, és a' Dunán.

NYEREGFALVA. Elegyes oláh falu Bihar Várm. a' Belényesi járásban.

NYERGES ÚJFALU. Az Ú. betüben.

NYERMEGY. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi egyesült Püspökség, lakosai ó hitüek, fekszik a' Szalontai járásban, Belényeshez 5 mértföldnyiré, hegyes határja, tengerit leg inkább terem, erdeje van.

NYESZÁKENYE. Szabad kisded puszta Veszprém Várm. földes Ura Hunkár Uraság, fekszik Szombathelyhez nem meszsze, és annak filiája, Szolga Györnek szomszédságában, határja szoross, földgye homokos, réttye középszerü, egy Vendégfogadó, és Csősznek háza van rajta.

NYERJES. *Brezov.* Tót falu Sáros Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, papiros malma is van, réttye, legelője jó, fája van épületre is, piatzozása Bártfán.

NYESTA. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura H. Eszterházy, és több Urak, terem búzát, szénát, marha, és sertés tartásra is alkalmatos.

NYEVICZKE. Orosz falu Ungvár Várm. földes Ura az Ungvári Püspökség, az előtt erősségje is vala, lakosai külömbfélék, fekszik Ung vize partyán, F. és A. Domonyához nem meszsze, hegyek alatt, határja meg lehetős termésü.

NYEVOLNO. Tót falu Bars Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Körmötz Bányához fél mértföldnyire, határja ollyan mint Bartos Lehotáé.

NYIM. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Lengyel Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Adandhoz, Somhoz, és Ságvárhoz is 1 órányira, szántó földgye nints, erdeje van,

van, szőleje kevés, malma sints, piatza Veszprémben.

NYIMOESD. Magyar, és óláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi egyesült Püspökség, lakosai reformátusok; és ó hitűek, fekszik Kuraczel, Mézes, és Belényeshez $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja térséges, nagyobb része hegyes völgyes, erdeje nintsen.

NYÍR. BETULIA. *v. Nyírség.* Így neveztetik Szabolts Várm. egy része, a' sok nyírfáktól: mint *Borogkőz* Bodrog vizének folyása között.

NYIRAD. Magyar falu Szala Várm. földes Ura a' Veszprémi Püspökség, lakosai katolikusok, fekszik Sümeghez másfél mértföldnyire, határja termékeny, fuharozással is keresnek pénzt, fája, legelője elég, vagyonnyaiknak el adásokra is van módgyok.

NIREGYHÁZA. Népes magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai G. Károlyi, és több Urak, lakosai katolikusok, ó hitűek, és evangelikusok, fekszik Tokajhoz két mértföldnyire, postája is vagyon, határja ollyan mint Kállóé.

NYIRLAK. Szabad puszta Szala Várm. földes Ura Oszterhuber Uraság, fekszik Sümeghez nem meszsze.

NYÍR MEDGYES. Az M. betűben.

MYIRESFALVA. *Dunkovicza.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik a' Munkácsi Uradalomban, földgyei zabot, és rozsot termenek, piatzozása Munkácson két mértföldnyire, fája van mind a' két féle; de réttye sovány.

NYÍRI. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura Sós Uraság, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Fűzérhez nem meszsze; határjának szép javai vannak.

NYIRICS. *Nyerjes* név alatt.

NYITRA VÁRMEGYE. *Comitatus Nitriensis. Neutrer Gespanshaft.* Nevezetét folyó vizétől, 's e' Vármegyének Várától, és Városától vette. Fekszik napkeletre Bars, északra Túrótz, és Trentsén, nap nyugotra majd Morvának, majd pedig Posony Vármegyének szomszédságjokban: délre pedig Posony, és Komárom Vármegyék által kerittetik. Meszsze terjedő nagy, és szép vidékje van e' Vármegyének, 's a' természetnek külömbféle javaival meg gazdagíttatott. Hoszsza mintegy 16 mértföldnyire terjed, szélessége pedig egye-

net-

netlen, leg szûkebb Zsámbokrét kôrûl. Hegyei között nevezetesebbek: 1. *Kraszna Lipa*, 2. *Javorina*, 3. *Ostri vrek*, 4. *Zalosztnó*, 5. *Kicsera*, *és Stribnyik*, 6. *Inovetz*, 7. *Radosinszka*, 8. *Havrán*, 9. *Homola*, 10. *Klag*, 11. *Gimes*, 12. *Táborhegye*, 13. *Kozlitza*, 14. *Zoborhegye*, mellyet nevezetesít a' *Sz. István* Király által építtetett Klastrom a' Benediktinusoknak számokra. Erdôji is számosak, és külömbféle épûleti, 's tûzi fákkal, 's vadakkal is gazdagok; térségeit *Nyitra*, *és Zsitva* vizek nedvesítik.

Folyó vizei között emlékezetesebbek. 1. *Vág* vize, melly Betzko alatt foly bé e' Vármegyébe. 2 *Nyitra* vize, ered *Német Próna* felett, és második víz fôje *Nitritska* felôl foly, 's minekutánna Nyitra Városát meg háladta, számos helységeknek hasznot, áradásakor pedig ártalmat is szokott okozni. 3. *Zsitva* vize, ered külömbféle víz fôkbôl. Kis Tapoltsán felett, 's *Zsitva Torokndl* ömlik Duna vizébe, Komárom alatt mintegy két mértföldnyire. 4. *Livina* vize, ered Bánovetznél Trentsén Vármegyében, 's Nagy Tapoltsán felett foly bé Nyitra vizébe. 5. *Dudvág* ered a' Csejtei hegyekben, 's Felsô Lócznál foly által Posony Vármegyébe. 6dik *Blava*, melly számos malmokat hajt, 's e' Vármegyének egy részét Posony Vármegyetôl el választya *Dejtát* két felé hasítván. 7. *Holecska*, malmokat forgat, és Vág vizébe foly bé. 8. *Mijava* Morvánál, és e' Vármegyének egy részét választya el egymástól. 9. *Khvojnitze* ered Verbovcze falunál, 's áradása nagyon ártalmas vala 1672dikben. Patakjai is számosak, mellyek között nevezetesebbek *Zlatnitska*, *Korsina*, *Bajna* patakja, *Szeptentz*, *Radosnya*, *Vichodna* 's a' t. Kútfôi igen számosak; nevezetes ezek között a' *Zavadai*, melly a' bé vett eledelnek meg emésztését hathatósan, segélli; orvosi erejû kútaknak tartatnak a' *Mijavai*, és Ekbeli hideg vizek is; nem külömben az *Onori* savanyú víz. Fôrdôji híresek, úgy mint a' *Bajmótzi*, *Pöstyényi*, és a' *Biliczi* is emlékezetet kiván. Vidékje e' szép Vármegyének igen kies, levegôje kiváltképen egészséges, térsége kövér, és termékeny, borai egészségesek, és kedves ízûek, kivált némelly részeken. Ser

is

is híres fŏzettetik e' Vármegyében, gyŭmöltsei valóban méltán kedvesek, sáfránya nevezetes, barmai gyorsak, 's méltán kellemetes lakást szolgáltat. Mindöszve 672 lakó helyek vagynak benne, 's az Esztergomi Érseki, Nyitrai, és Besztertze Bányai Püspöki Megyékhez tartozik.

NYITRA. *Nitria. Neutra.* Régi híres Vár, és fŏ Város Nyitra Vármegyében, fekszik Verebélyhez két mértföldnyire. Nevezetesíti igen régi Püspöksége, melly felŏl már DCCCXVdik esztendŏben emlékezet vagyon: lásd felŏle *Balbini Epitome Hist. Rerum Bohem. Libr. I. et III. in notis p.* 4. A' Püspökségnek viszontagságáit, és történetét pedig lásd *Bél Mátyásndl* Nyitra Városának le írásában §. 1. &c. p. 314. A' Várnak eredete nagyon régi, 's a' Magyar Királyokat meg elŏzi, épŭlt egy jó magasságú kŏsziklán, és partos hegyen, Nyitra vize mellett, 's a' Királyi Szentegyházzal, és a' Püspöki pompás lakó hellyel díszesíttetik. Épittette e' méltóságot képzeltetŏ Szentegyházat GIZELA Királyné, hogy Vazullal el követett kegyetlenségét Lelki ismeretében tsendesíthesse. Már ez időben is olly nevezetes erŏsség vala Nyitra Vára, melly Vazulnak illendŏ, és bátorságos tömlŏtzöt szolgáltathatott. Meg erŏssíttetett azután, 's a' lakosok által is vitézŭl oltalmaztatott, mert IVdik Henriknek, és Salamonnak ostromát viszsza kénszerítette, minden foganatos elŏmenetel nélkŭl. Királlyá választatván azután KAZIMIR, ide érkezett hadi seregével 1471ikben, de látván a' számos Magyaroknak MÁTTYÁSHOZ való el pártolásokat bé vonúla a' Városba, holott Mátyás ŏtet törébe kerítette: mert hova tovább terjedvén a' nagy szŭkség az ostromlottak között, Kazimir békekŏtésre kénszerittetett; mellyet meg is nyert vala, olly maga le ajánlása által, hogy Magyar Országot soha sem fogja háborgatni, és igy éjjel kiséro seregével el költözött vala viszsza Lengyel Országba. FERDINÁNDNAK, és JÁNOSNAK az uralkodásért való vetekedésekkor amannak részét kŏvette; noha ez is hatalma alá ejtette, *Istvánfi* szerént Libr. XII. p. 198. de a' békekötés után tsak ugyan FERDINÁNDNAK jutott. Ismét ostrom alá vétetett vala Nyitra Városa Bocskainak követŏji

követöji által Rédeinek vezérlése alatt; hathatósan óltalmazá a' Várat az akkori Püspök Forgách Ferentz, 's *Kollonicsot* is kérlelte a' segedelem végett, de semmi könnyebbitö ereje nem érkezvén; minthogy az ostromlók már a' Várost elégették, és a' Várba vonúltt Nemesek is az ostromot elunták vala, kénteleníttetett nagyobb veszedelemtöl tartván fel adni a' Várat, 's bellöle ki költözött vala. Kétséges, és változó szerentséje vala *Betlen*, és *Rákóczi* hadakozásaik alkalmatosságával is a' mint *Kázi* elö adta *Hist. Hung. Libr. III. p.* 181. Minekutánna az Ozmanok Érsek Újvárt el foglalták, Nyitra Várának ostromlását vevék munkába, hat ezer népet szállítván oda, 's hatalmok alá is hajtották, de kevés idö múlva Susa Tsászári Vezér által ismét viszsza vétetett. Tökölyi népe által is sanyargattatott, azután pedig 1704dikben 24dik Aug. Bercsényinek kénteleníttetett meg hódolni: de 1708dikban 3 Aug. ismét a' Tsászárnak birtokába jutott, és az óltá hová tovább épül, és díszesíttetik. Nevezetes ékességet adott a' Várnak Mélt. *Fuchs Xáver Ferentz* mostani Nyitrai Püspök Úr, a' ki azt nagy részént meg újjíttatta, 's külömbféle újjíttatások, és változtatások által mint egy újj életre hozatta; Convictust is építtetett, és néha 12nél többet tart. Diszesíti továbbá e' Várost F. T. *Hersching Dániel* nagy Prépost Úrnak lakó helye, alább a' Káptalanbéli Uraknak, és a' díszes épületü Kis Papoknak épületek. Annakutánna a' Sz. Ferentz Szerzetebéli Atyáknak néhai *Telegdy Miklós* Püspök által 1320dikban szerzett 's tavaly meg újjíttatott Szentegyházok, és Klastromjok; majd a' pompás újj Vármegye háza, a' piatz körül lévö kissebb épületek, 's Gróf Forgách Uraságnak háza 's a' t. Újj elevenséget, és tekintetet szolgáltat továbbá e' Városnak, a' Piáristáknak igen szép fel emelt helyen épült Szentegyházok, tágas, és jeles tekintetü Klastromjok, melly méltán a' nevezetesebb épületek közzé tartozik. 1709dikben telepedének meg itten, 's az ólta az említett Atyák taníttyák mindenkor az Ifjúságot, minekutánna a' *Normális* Oskolákból ki léptek, és Oskolájok szép hírrel virágzik, T. T. Zimá-

nyi Director Úrnak igazgatása alatt. Szerentsétlen hirtelen halált szenyvedtek e' Városnak sok lakosai 1739dikben. Hajdan Királyi Város vala, de 1364diktöl ólta *Pascasius* Püspöknek ajándékoztatván, az ólta szûntelen püspöki Város. Nagyon meg károsíttatott 1775dikben a' szenrentsétlen tûz által, mert akkor 105 házak égtek vala el itten. Lakosai leg inkább magyarok, noha németek, és tótok is laknak benne, 's rész szerént kézi mesterségeknek folytatása, rész szerént gazdáskodás által élnek, határja jó, levegöje egésséges, bora híres, kivált a' Zobori hegyen, piatza helyben.

NYOMÁR. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Urak lakosai katolikusok, többen reformatusok, fekszik Szirákhoz közel, és annak filiája, fája van, malma közel; Boldva vize szántó földgyeinek károkat tészen.

NYOMJA. Német falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, a' Mohácsról Pestre vezetö útban fekszik, Szederkénytöl tsak egy patakocska választya el. Határja három nyomásbéli, lakosai határjokban termett jó borral, és lisztel, Eszékre, és *Slavonidban* kereskednek, nevelnek szép magos szál lovakat is.

NYÖGÉR. Vas Várm. földes Ura G. Klobusiczky, és Somogyi Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sárvárhoz 1 mértföldnyire, földgye termékeny, szöleje van, réttye, legelöje, fája elég van, néha a' víz áradások károsíttyák határját.

MYÖGÉR. Német falu Veszprém Várm. földes Urak G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vanyolának szomszédságában, Getséltöl egy órányira, el adásra, és keresetre van módgyok, szántó földgyei tiszta búzát, és néhol mást is teremnek, réttyei vannak.

NYÚL. *Káptalan Nyúl.* Magyar falu Györ Várm. földes Ura a' Györi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Györhöz 2 órányira, határjának egy része térséges, más része hegyes, 2 nyomásbéli, földgye köves, homokos; rozsot leg inkább terem, erdeje kevés, szöleje sok, és jól termö, borait Györbe hordgyák.

NYÚL. *Kis, és Nagy Nyúl.* Két magyar falu Györ Várm. földes Urai a' Szombat-

bathelyi Kis Papság, lakosai katolikusok, fekszenek Káptalan Nyúlnak szomszédságokban, és határjaik is ahhoz hasonlók.

NYÚLAS. *Goeisz.* Német mezô Város Moson Várm. az Óvári Uradalomhoz tartozandó, lakosai katolikusok, fekszik Vintenhez $\frac{1}{8}$, Nizsiderhez ís $\frac{1}{8}$, Posonyhoz 5 órányira, a' Fertô partyán, határja hegyes, vôlgyes, kôsziklás, rész szerént agyagos, melly nagyobb részént, szôllôkbôl áll, szántó földgye rozsot ritkán, mást épen nem terem, rétben, és legelôben tetemes szûkséget szenyvednek, 's azért kevés marhát is tartanak, erdejek van, a' fertôben halászattyok, boraikat helyben adgyák el, piatzok Nizsideren.

NYUJTÁL. *Neuthal.* Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikasok, fekszik Sz. Mártonyhoz nem messze Sopronhoz $2\frac{7}{8}$ mértföldnyire, hegyes határja 2 nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot, és kukoritzát terem, szôleje nints, réttye tsekély, erdeje van.

NYUSTYA. Tót falu Hont Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, és többen evangelikusok, fekszik Likér, Rima Brezó, Baradna mellett $\frac{1}{4}$, és $\frac{1}{8}$ mértföldnyire, két vasat kovátsoló hámor is van benne, kaszállója, 's legelôje elég, erdeje az ott lévô hámorok miatt el pusztúlt, de abrontsnak való nyír, és mogyoró fája vagyon elég, fa edényt is készítenek, úgy látszik, hogy arany mosások is vóltak itt; most pedig Osztra nevû hegyen ólomra, és ezûstre jó reménység alatt még eddig egy Bánya haszon nélkûl dolgoztatik, lakosai rész szerént tsapók, rész szerént pedig kovátsok, néhol földgye sovány, és vas vizess.

NYÜVED. Magyar falu Bihar Várm. földes Urai több Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik P. Tamási, és Pelbárhidához egy órányira, szántó földgye 3 fordúlóra van fel osztva, lapos, agyagos fekete a' földgye, búzát tengerit közép-szerûen, zabot keveset terem, erdeje, szôleje nints, kevés nádgya terem, marha járó föld nélkûl szûkölködik, piatza Nagy Váradon van.

OBÁT. Oláh falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Szebentôl ¼ mértföldnyire, Csokovához közel, mellynek filiája, Temes vize mellett, határja közép terhékenységû, vagyonnyai jelesek.

OBERDORF. Német falu Vas Várm. földes Ura G. Erdôdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vörösvárhoz közel, mellynek filiája; Szent Annának emlékezetére épûlt Kápolnája magos, hegyes és kies helyen épûlt, melly helyrôl tiszta idôben Stájer Országba lehet el látni. Határjában fája van, földgye homokos, és köves.

OBERNAK. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, földgye sovány, mivel homokos, szôleje, erdeje van, borait is jó móddal el adhattyák.

OBERSIA. Oláh falu Arad Várm. földes Uia B. Forray Uraság, lakosai ó hitûek, fekszik Soborszinhoz közel, mellynek filiája, 's hozzá határbéli földgyei is hasonlítók.

OBLAZOV. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Urak, fekszik Nemes Kótesóhoz közel, mellynek filiája.

OBORNAK. Szala Várm. földes Ura G Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Homok Komáromhoz közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

OBRZANECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Marczinczhez közel, mellynek filiája, földgye középszerû.

OBORA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, Bitséhez tartózandó, 's vidékje is hozzá hasonlító.

OBROVÁCZ. Szabad puszta Torontal Vármegyében.

OBROVÁTZ. Rátz falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitûek, fekszik Bukinhez közel, mellynek filiája, Ó Palánkához 4600, Bukinhoz pedig 4500 bétsi ölnyire, egyenes, és alatsony határja 3 nyomásbéli, földgye fekete, búzát, zabot, árpát terem, erdeje van, szôleje tsekély bort terem, piatza Új Vidéken,

pénzt

pénzt kereshetnek marha el adásból.

Obrucsno. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay, B. Palocsay, és Dezsőfy Uraságok, lakosai ó hitűek, fekszik Poprád vize mellett, Lyubotinhoz közel, mellynek filiája, határjában legelője, és fája van, réttye középszerű, határja sovány.

Ochodnicza. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Újhelynek szomszédságában, földgye közép termékenységű, fája, és legelője van.

Ochtina. Tót falu Gömör Várm. földes Urai több Urak, lakosai kevés katolikusok, 's leg inkább evangelikusok, fekszik Csetnekhez más fél órányira Hradek hegye alatt, meszes lágy meleg vize Dubrava hegyéből fakad; hasznos papiros malma 1756dikban állíttatott fel; hirtelen halált szenyvedtek lakosai 1658. 1679. 1710dik esztendőben. Földgye sovány, köves, és nagy részént posványos, szántó földgyeit, réttyeit a' záporok járják, legelője jó, fája van mind a' két féle, itatója alkalmatos, piatzozása egy órányira, vas bányája, és vas verő műhelyei jók.

Ochtina. Hradek tetőn lévő Vendégfogadó, és vas hámorok Trentsén Várm.

Ócsa. Banátbéli falu, fekszik Versetzhez 1 mértföldnyire.

Ócsa. Magyar falu Pest Várm. földes Ura G. Teleky, és Tihányi Utak, lakosai katolikusok, többen reformátusok; fekszik Alsó Némethez ½, Soroksárhoz 2 mértföldnyire, postája is vagyon. Nagy régiségű Temploma vagyon a' reformátusoknak itten, falaji négy szegeletes faragott kövekből vannak, küszöbje fejér márvány, külső falán szemlélhető egy Gottika festésű kép, melly a' mint észre lehet venni, Sz. Kristóf képét ábrázollya, találtatott keritése alatt egy petsét is illyen tzimmel: *Sigillum Civ. Molcsa* 1629. és innen vélekednek, hogy hajdan *Molcsa* Város vólt. Itt veszi kezdetét egy nagy turján, melly két mértföldnyire egész Sárig ki terjed, szélessége pedig ¼ mértföld, kőrös, rekettye, és más vizenyős helyen termő fákat, terem, és nádat, ligettyeiben pedig szénát, lakosai gúzsnakl való rekettye veszszővel

vel tartyák, a' körûl fekvô vîdéket, terem mindenféle gabonát is, szénát, kendert nagyon sokat, és bort is terem, találtatnak itt rakott pintzék, és kövek maradványai, a' vólt hajdani nagyobb helységnek, fája kevés van.

OCSÁDNICZA. *Ochodnicza* név alatt.

OCSÁRD. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Görsönhöz közel, mellynek filiája, határja a' természetnek szép javaival bôvelkedik.

OCSARSZKA. Tót falu Trentsén Várm. lakosai katolikusok, földgye közép termékenységû.

OCSKO. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura Ocskay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Podolához közel, mellynek filiája, földgye, réttye jó, legelôje elég, piatzozása Verbón, Csejtán, és Újhelyben.

OCSOVA. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok Ispotállya is van, és *Zelibucs*, *Hojnikova* két majorjai. Szûletése helye a' halhatatlan érdemû néhai *Bél Matyásnak*, a' ki tudós, és hasznos munkáji által, mind a' Haza, mind pedig a' külföldiek elôtt mindenkor méltó tiszteletben marad. Határja tágas, legelôje, réttye, és fája elég van, keresetre jó módgya, sok juhokat is tartanak.

ODALFALVA. Máskép *Sz. Lélekfalva*. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai Pletrik, és Sz. Miklósi Uraságok, lakosai többnyire reformátusok, fekszik Bejétôl és Fügétôl is $\frac{1}{2}$ órányira, kies dombon, réttye, 's három nyomásbéli, földgye termékeny, legelôje elég, tûzi fája van, de épületre való nélkûl szûkölködik, piatzozása $4\frac{1}{2}$ mértföldnyire Rozsnyón van.

ODÁNY. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura Döry Uraság, fekszik Tevelhez közel, mellynek filiája.

ODORJÁN. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Tamásihoz közel, mellynek filiája.

ODORIN. Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, és más félék, határjának egy része soványas, de nagyobb része jó, javai is jelesek.

ODVA. Bánátbéli falu.

OFRA. Temes Várm. fekszik Pántsovához északra fél mértföldnyire.

ÓFALU. Német falu Baranya Várm. földes Ura Perczel Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Baranya Várhoz fél mértföldnyire, az Uraságnak jól épült lakó háza vagyon itt, határjában vagynak szép erdők, mellyekből a' környül álló helységek sok tüzi fát el hordanak, lakosai kő vágással, és egyéb kézi munkával keresik élelmeket.

ÓFALU. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Keczer Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Eperjeshez egy mértföldnyire, patakja mellett, földgye termékeny, réttye, legelője, fája van, piatzozó helyétől sints messze.

ÓFALU. Mező Város Szepes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Lengyel Országnak szélénél, harmintzadgya is van, határja ollyan mint Lechniczé.

OFSZENICZA. Orosz falu Torontal Várm. földes Ura G. Draskovics Uraság, lakosai ó hitüek, fekszik Dentához mindegy fél mértföldnyire, Tolvadiához is közel, határja 4 nyomásbéli, búzát, kukoritzát, zabot bőven terem, árpát középszerüen, piatza Csakován, Temesváron, és Perleszen.

OFFIA. A' Bánátban, fekszik Páncsovához $\frac{1}{4}$ mértföldnyire.

OGGAN. *vagy Okkau.* Német falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz $2\frac{3}{8}$ mértföldnyire, nagyobb része a' helységnek főfallal van körül véve, hegyes, és lapályos határja többnyire jó termékenységü, terem búzát, rozsot, árpát, tengerit, jó bort, erdeje kevés, nádgya elég van.

*OGNARATSKA. Bánátbéli falu a' Temesvári kerületben.

OGRADINA. Bánátbéli falu fekszik a' Duna mellett, Orsovához fél mértföldnyire.

OGRULICZA. Bánátbéli falu, fekszik Új Palánkához $\frac{1}{4}$ mértföldnyire.

OHABA. Elegyes faluk Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik egyik Facsethez, másik Karansebeshez $\frac{3}{4}$ mértföldnyire.

OHABALUNGA. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitüek, fekszik Dubest, és Dobresthez is közel, határja négy nyomásbéli, többnyire hegyes, és csak kukoritzát

tzát terem, erdeje középszerű, szőleje nints.

OHABICZA. Oláh falu Krasso Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik hegyek alatt, Ruzs, és Dellinestyéhez közel, határja négy nyomásbéli, majd egészen hegy, és völgyből áll, egyedűl kukoritzát terem, erdeje van, szőleje nints.

OHAT. Szabad puszta Szabolcs Várm. földes Ura Debreczen Városa, fekszik Szoboszlóhoz közel, mellynek filiája.

OHAJ. *Nagy Ohaj.* Magyar falu Bars Várm. földes Ura Balog Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Verebélyhez fél mértföldnyire, földgyeik termékenyek, fájok kevés, réttyeik is termékenyek, keresettyek Komáromban, és a' Dunán.

OHAJ. *Kis Ohaj.* Magyar falu Bars Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Ohajnak szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

ÓHÍD. Szala Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, fekszik Kis Görbőhöz közel, mellynek filiája, határja középszerű.

OHODNICZA. Trentsén Vármegy. földes Ura G. Szúnyog Uraság, lakosai katolikusok, legelője, fája, keresettye van, de földgye sovány.

OJTVÁN. Tsárda Nyitra Vármegyében.

OKÁNY. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Szlávi Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Szalontának szomszédságában, Sarkadhoz $1\frac{1}{2}$ mértföldnyire, határja 2 nyomásbéli, terem kétszerest, kevés zabot, és árpát, lapos, és vizes a' földgye, erdeje van, szőleje nints, sással, náddal, kákával bővelkedik, piatza Váradon, Gyulán, Békésen, és Túron.

OKKÁN. Lásd *Oggán.*

OKOLICSNA. Tót helység Liptó Várm. földes Ura Okolicsányi Uraság, mellyet vitézségek által nyertek 1282dik esztendőben IVdik Kún László Királytól, 's az Uraságnak jeles Kastéllya által díszesíttetik, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Miklóshoz közel, a' Sz. Ferentz Szerzetebéli Atyáknak Klastromjok is vagyon itten, postája van, határjának $\frac{2}{3}$ része síkon fekszik, mellyet Vág, és Szmercsánka vizei nedvesítenek, legelője jó, és elég, földgyének két

két nyomása elég termékeny, fája is elég van.

Okorág. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Kakicshoz 1, Marocsához $\frac{1}{2}$, Szigetvárhoz 2 mértföldnyire, határja két nyomásbéli, rozsot leg jobban terem, búzát középszerűen, tavaszit tsekélyen, földgye lapályos berkekkel van körül véve, erdeje is van, szőleje nints, marha eladásból pénzt szereznek, lakosai többnyire bodnárok kotsikat tsinálnak, és azokkal kereskednek.

Okragy. Szabad puszta Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, fekszik Kónyinak szomszédságában, mellynek filiája.

Okrut. *Memnics.* Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Kis Udiczához közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

Olad. Magyar falu Vas Várm. földes Ura Skerlecz, és több Uraságok, a' kiknek lakó helyeik ékesítik, lakosai katolikusok, fekszik Szombathelyhez közel, mellynek filiája, földgye termékeny, réttye elég, és jó szénát terem, legelője, fája, és szőleje is van, piatzozása közel.

Oláh Gyepes. A' Gy. betűben.

Oláh Pataka. A' P. betűben.

Oláh Homorod. *és Ó Hodos.* A' H. betűben.

Oláh. Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Szala Egerszeghez közel, mellynek filiája, határja középszerű.

Oláh Kakucs. *Kakucs* név alatt.

Oláhi. Magyar falu Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik a' Kapornaki járásban, határja középszerű.

Olasz. Horvát, és német falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pécstől, és Mohácstól $2\frac{1}{2}$ órányira. Határja 3 nyomásbéli, és a' gabona termésre alkalmatos, erdeje nints, szőleje jó bort terem.

Olaszfalu. *Vallendorf.* Tót falu Vas Várm. földes Urai a' Sz. Gothárdi Cziszterczita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Nagyfalvának szomszédságában, mellynek filiája, fája, legelője, és el adásra mód-

módgyok van, határja hegyes, 's néhol soványas is.

OLASZFALU. Szabad puszta Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, keresztül fóllya Gerentze folyó vize; melly néha el önti határját, fekszik Ugodnak szomszédságában, határja közép termékenységű, szőleje vagyon, az Uraságnak jeles fátzán kertye, és gulyája vagyon itten.

OLASZFALU. Magyar, és német falu Veszprém Várm. földes Urai a' Zirczi Cziszterczita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Zirczhez ¼ mértföldnyire, földgye termékeny, fája van, malma helyben, el adásra jó módgyok, fa edényekkel keresettyek Veszprémben. Hét halas tókat számlál határjában, mellyek nem kevés költséggel épültek, vagyon az Uraságnak egy nagy majorja is, mellyben számos, és fejős tehenek tartatnak.

OLASZI. Vas Várm. földes Ura G. Batthyányi Uraság.

OLASZY. *Nagy Váradi Olszi. Varagye gyelmare.* Elegyes mezö Város Bihar Várm. földes Ura a' N. Váradi Püspökség, lakosai katolikusok, reformátusok, egyesült, és nem egyesült ó hitüek, fekszik n. k. Száldobágyhoz ⅔ mértföldnyire, d. Sebes Köröshöz, melly Várad Velenczét, Várallyától, és N. Varadtól épen el szakasztya, n. ny. Micskei puszta, és Püspökitöl ½ mértföldnyire, szántó földgye, és kaszállója nints, egyedül borai teremnek, és abból táplállyák többnyire magokat.

OLASZI. *Svdb Olaszi.* Magyar, és sváb falu Bihar Várm. földes Urai Eödönfy Urak, lakosai evangelikusok, és reformátusok, fekszik Fancsika, Köbölkút, Székelyhíd, és Aszszony Vásárának szomszédságokban, földgye részszerént dombos, rész szerént térséges, 2 nyomásbéli, terem rozsot, búzát, erdeje nints, szőleje van, krompélyt bőven termesztenek, piatzok Margitán, Debreczenben, és Váradon.

OLASZY. *Kis, és Nagy Olaszy.* Két faluk Liptó Vármegy. földes Ura Kis Olaszinak a' Besztercze Bányai Káptalan, 's fekszik Szent Máriához közel, mellynek filiája; Nagy Olaszinak pedig Kubinyi Urak, határbéli födgyeik közép termékenységüek, fájok tsekélyes, de más vagyonnyaik vannak.

OLASZI. *Bodrog Olaszi.* Magyar, és tót falu Zemplén

plén Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, az előtt a' S. A. Újhelyi *Paulinus* Atyáknak birtokok vala, lakosai külömbfélék, fekszik Arbonya Zsadánynak szomszédságában, nyirkos szántó földgyei három nyomásbéliek, jó búzát, gabonát, árpát, zabot teremnek, túl a' Bodrogon jó, és szép réttyei vagynak, makk termő erdejek van, szép szőlő hegyei nevezetesek; mellyek jó féle hegyallyai bort, és asszú szőlőt teremnek, boraikat a' Lengyeleknek szokták el adni.

Olaszi Liszka. Az L. betűben.

Olcsa. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nagy Váradi Püspök, lakosai ó hitűek, fekszik a' Szalontai járásban, Belényeshez 4 mértföldnyire, sík határja terem búzát, tengerit, zabot keveset, víz nélkül szűkölködik, erdeje van, piatza Váradon, és Belényesen.

Olcsa. *Nemes Olcsa.* Magyar falu Komárom Várm. földes Urai több Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Komáromhoz két mértföldnyire, határja jól termő, vagyonnyai középszerűek, el adásra is van módgyok.

Olcsa. Szabad puszta Komárom Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Érsek Lélhez közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

Olcsva. *Alsó, és Felső Olcsva, v. Olcsvár.* Abaúj Várm. Alsónak földes Ura Zombory, és több Uraságok, fekszik Felsőhöz közel, mellynek filiája, határjaik jól termők.

Olcsva. *Alsó, és Felső Olcsva.* Két falu Zemplén Várm. fekszenek Krucsónak szomszédságában, Ondava vize mellett, határja Alsónak termékenyebb.

Old. *vagy Újtó.* Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik n. k. Kasádnak, é. Nagyfalunak szomszédságában, három nyomásbéli határja jó termékenységű, erdeje, réttye, legelője hasznos, egyéb javai is vannak, egy tó veszi körül a' helységet, Dráva vizéből, melly néha hallal is kedveskedik.

Oldalfalva. Lásd *Ódalfalva.*

Olegnok. *vagy Olejnok.* Orosz falu Sáros Várm. földes Ura Péchy Uraság, fekszik Pécsújfaluhoz közel, mellynek filiája, réttye erdők

dők között vagyon, legelője elég, de földgye soványas.

OLENYOVA. *Olenova.* Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Roszkohoz közel, mellynek filiája, réttye hasznos, legelője, fája, és makkja is van, határja sovány.

OLEZNA. *Olesna*, Tót falu Trentsén Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Turzófalvának szomszédságában, mellynek filiája, Kis Útsa mellett, határja soványas, legelője, fája van.

OLGYA. Magyar falu Posony Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai nemesek, és katolikusok, fekszik Kis Magyarhoz, Vajas Vattához, és Szászhoz közel, határbéli földgye tágas, de soványas, és követses, két fordúlóra vannak fel osztva, fája, réttye szűken van.

OLICHOV. Szabad puszta Bars Várm. földes Ura Migázzi Ô Eminentziája, fekszik Aranyos Maróthoz közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

OLLÁR. Szala Várm. földes Ura G. Festetich Uraság.

OLLE. Banátbéli falu, fekszik Páncsovához fél mértföldnyire.

OLLENDORF. Elegyes falu Vas Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, határja hegyes, és közép termékenységű, földgyeinek, és réttyeinek az áradások ártalmasok, szőlejí jó borokat termenek.

OLLERSDORF. Német mezö Város Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai leg inkább katolikusok, fekszik Vörösvárhoz másfél mértföldnyire. Mezö Várossá lett 1777dikben. Határja középszerű, vagyonnyai meg lehetősek, 's az el adásra van módgyok.

OLLÓSÁG. Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Ebendorf, Honoris, és Govosdia között, Lugoshoz 1 órányira, határja négy nyomásbéli, többnyire dombos, kukoritzát inkább terem, mint mást, cserjésse, és tsalitossa van, szőleje nints.

OLMÁS. Lásd *Almás* név alatt.

OLOSZKA. Magyar falu Vas Várm. földes Ura G. Festetich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Felsö Oszkonak szomszédságában, mellynek filiája, földgye termékeny, legelője, fája elég, szőlö hegye is van.

OLSA-

OLSAVICZA. Orosz falu Szepes Várm. földes Ura Görgei Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Alsó Répashoz nem meszsze, határja meg lehetős, réttyei jók, legelője, fája elég van.

OLTÁRCZ. Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bánok Szent Györgynek szomszédságában, mellynek filiája, határja közép termékenységű, szőleje meg lehetős borokat terem.

OLVÁR. Szabad puszta Hont Várm. földes Ura a' Rozsnyai Káptalanbéli Uraság, fekszik Ipolysághoz közel, mellynek filiája, és Tesznályhoz tartozik, határja jó, vagyonnyai is jelesek.

OLYKA. *Homonna Olyka.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Szulyovszky Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Sztropko Olyka, és Kriva Olykához is ½ órányira, hegyes határja 3 nyomásbéli, árpát, zabot, tatárkát, bandurkát, és gabonát terem, erdeje van, szőleje nints, széna nélkül szűkölködik, piatza Sztropkón, vagy Varannón.

OLYKA. *Sztropko Olyka.* Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Dezsőfy Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Homonna Olyhákoz ½ órányira, határja hasonló Homonna Olykáéhoz.

OLYKA. *Kriva Olyka.* A' K. betűben.

OLYSAVKA. Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zsegrének szomszédságában, mellynek filiája, határját a' záporok járják, réttye kevés, legelője, fája mind a' két féle van.

OLYSAVKA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura Gróf Szirmai Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik a' Makovitzai Uradalomban, határja sovány, legelője, és fája van.

OLYSINKA. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Rholly Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Viravához, és Világhoz is ½ órányira, határja két nyomásbéli, zabot, tavaszi búzát, árpát, tatárkát, és kevés gabonát terem, földgye agyagos, de nem igen hegyes, bikkfával, és zab kenyérrel bővelkedik, piatza Homonnán, legelője elég van.

OLYSO. Tót falu Sáros Várm. földes Ura Dezsőfy, és több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Daróczinak szomszédságában, mellynek

nek filiája, földgyének fele termékeny, legelője, réttye, erdeje elég van.

OLZNAU. *Olzno.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura G. Csáky Uraság, fekszik Olaszfaluhoz fél mértföldnyire, Velbachnak szomszédságában, mellynek filiája, határjának fele sovány, és réttyeit Hernád vize néha meg önti, legelője elég, földgyének fele termékeny, fája van, piatzozása Iglón, és Szepes Várallyán.

OMÁNY. Magyar falu Borsod Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Csernelyhez közel, mellynek filiája, fája van mind a' két féle elég, a' melly szántó földgyei hegyen vannak, azok soványak, legelője is elég.

OMASZTINA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Kollonics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zay Ugróczaak szomszédságában, mellynek filiája, földgye soványas.

OMBOD. Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. földes Ura G. Teleki, és több Uraságok, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik Pettyén, Amacs, Pálfalvának szomszédságokban, a' Szamos vize mellet, határja 3 nyomásbéli, búzát, zabot, és tengerit meg lehetősen terem, erdője, és házi kertyeiben szép gyümöltsössei vagynak, piatza Szatmáron.

OMOR. Bánátbéli falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék.

OMOROVICZA. Magyar falu Bács Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai reformátusok, fekszik Roglaticzához 3000, Topolyához 8000 bétsi ölnyire, határja a' Telecska dombon fekszik, melly 3 nyomásbéli, kétszerest, búzát terem, és szép marhákat nevelnek, erdeje nints, szőleje tsekély bort terem, nádgya, vize nints, mert 15 ölnyi mélységű kútak is találtatnak határjában, piatza Baján, és M. Theréziopolisban.

OMPITAL. *vagy Ottenthal.* Tót mező Város Posony Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik hegyek közt, azért is határbéli földgye sovány, úgy szintén kaszállója 's legelője is; de ellenben bora nem utólsó, vagyonnyai is meg lehetősek, el adásra alkalmatos módgyok van.

OND. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai G. Aspermont, G. Szirmay, B. Orczy,

Orczy, és B. Mesko Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik leg közelebb Rátkához, és Szerencs Városához is ¼ órányira, határja két nyomásbéli, meg termi a' búzát, és gabonát, középszerűképen az árpát, határja dombos, és térséges, szép szőlö hegyei vagynak, erdejek nintsen.

ONDAVKA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Zboróhoz 1 mértföldnyire, legelője, és fája van, de határja sovány.

ONDERHO. *v. Onderhof.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Komjátihoz közel, mellynek filiája, határja jól termő, vagyonnyai külömbfélék, piatza Érsek Újváron 2 mértföldnyire.

ONDÓD. Német falu Fejér Várm. földes Ura B. Lusinszky Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik n. k. Gánthoz 2, dél. Csákberényhez 1, n. nyúg. Mórhoz 1, é. Kedhelyhez is 1 órányira, határja 3 nyomásbéli, terem rozsot, zabot, hegyes, völgyes a' földgye, erdeje, szőleje van, piatza Móron, Komáromban, 's Győrött.

ONDOD. Magyar falu Vas Várm. földes Urai G. Niczky, és több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Dozmátnak szomszédságában, mellynek filiája, földgye termékeny, réttye jó, legelője, fája elég, szőleje is van.

ONDREGOVA. Puszta Sáros Várm. Poprád vizének mentében.

ONGA. Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura Darvas, és több Uraságok, lakosai többen reformátusok, fekszik Szikszóhoz egy mértföldnyire, határja jó, réttyeinek a' víz áradások néha ártanak, egyik féle fája sints, piatza közel kettő.

ÓNOD. Magyar mező Város Borsod Várm. földes Urai G. Aspermont, és G. Török Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Sajó, és Hernád vizeknek öszve folyásoknál, 's az Uraságnak kastéllyával díszesíttetik. Az előtt sokkal nevezetesebb hely, sőt erősség vala, kivált Hazánknak viszontagságai előtt. Régen négy szegletre vólt épűlve, 's az Ozmanok ellen jó óltalom vala 1582dikben, sőt többször is: lásd *Istvánfit. Libr.*

Libr. XXV. Itten tartotta Rákóczi 1707dikben gyûlését, 's Bercsényi, Rakovszki, és Okolicsányi ellen nagyon ki kelvén szerentsétlen helyek leve, mind Okolitsányi Kristófnak, a' ki itten életétől tsúfúl meg fosztatott; szenyvedésének, és állhatatosságának emlékezetére, tzímere 1709dik esztendôben Liptó Vármegyének tzímeréhez kaptsoltatott. Szántó földgye néhol soványas, és a' trágyát meg kíványa, de Sajó vize mentében jól termô, 's vidékje kies, fája tûzre nints, piatzozása Miskolczon közel.

ONOR. *Novavce.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura B. Splényi, és G. Révay Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Sissónak szomszédságában, mellynek filiája, földgye közép termékenységû, szôleji soványak, fája van tûzre, gyûmöltsöt eleget termesztenek, piatzozása Tapolczán, és Bájnán.

ONTELEK, Magyar falu Szabolcs Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik a' Kis Várdai járásban, határja középszerû.

ONY. Szabad puszta Posony Várm. földes Ura G Eszterházy Uraság, fekszik Galantának szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

OPACZKA. Tsárda Abaúj Vármegy. fekszik Kassának szomszédságában.

OPATIEZA. Elegyes rátz falu Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, Rátz Klastromja nevezetesíti, fekszik Dentához fél mértföldnyire, határja középszerû.

OPANSZKI. Malom Posony Vármegyében.

OPLECZ. Bánátbéli falu Mehádiához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire.

OPOROVECZ. Horvát falu Szala Várm. földes Ura G. Álthán Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Draskovecznek szomszédságában, mellynek filiája, közép termékenységû földgyei vañak.

OPRESZAK. Szabad puszta Nógrád Várm. földes Ura G. Balassa Uraság, fekszik Kékkônek szomszédságában, mellynek filiája.

ORASECZ. Bánátbéli falu, fekszik Új Palánkához egy mértföldnyire.

ORAVCZE. Tót falu Zólyom Várm. földes Ura Palugyai Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Pojnyiknak szomszédságában, mellynek filiája, földgyének $\frac{2}{3}$ része hegyes, sovány, legelôje elég,

elég, földgyének $\frac{1}{3}$ része termékeny, fája van tűzre, piatzozása Zólyomban.

ORAVICZA. *Német Oravicza.* Elsô, és népes Bánya Város Krassó Várm. lakosai németek, oláhok, rátzok, és görögök, többnyire katolikusok, vannak ó hitüek is, fekszik Oláh Oravicza, Csiklova, és Stenerdorf között, határja igen hegyes, és kôsziklás, szántó földgyei nintsenek, erdeje feletébb nagy vagyon, itten van a' Bánya Városoknak fô tiszti hivatallyok, (*Directio Montana*) posta is, épülettyei szépek, lakosai az itt való gazdag réz bányákból, és mindenféle mesterségekbôl élnek.

ORAVICZA. *Oláh Oravicza.* Oláh falu Krassó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitüek, vannak kevés német lakosai is, fekszik Német Oravicza, Rakittova, Brostyán, és Csiklova között, határja négy nyomásbéli, egészen hegyes, völgyes, és többnyire köves, leg inkább kukoritzát terem, szilvássa, és szôleje van, erdeje nints, lakosai többnyire a' Bánya Városokból élnek.

ORAVKA. *Kulich.* Árva Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik kellemetlen helyen Tersztenához 4 órányira, Betegeknek való Háza is van, vásár is esett ez elôtt benne, de most nem igen járják, határja zabnál egyebet nem igen terem.

ORBÁNFA. *Orbansdorf.* Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Német Újvárnak szomszédságában, földgye közép termékenységû, határja többnyire hegyes, szôlejek jó borokat teremnek.

ORBÁNOSFA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Hertelendi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Bezerédnek szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

ORCZY. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Toponárhoz $\frac{1}{2}$, Taszárhoz is $\frac{1}{2}$ órányira, határja két nyomásbéli, búzát leginkább, tavaszit középszerüen terem, róna, és agyagos a' földgye, erdeje van, szôleje nints, piatza Kanizsán.

ORCZIDORF. Temes Várm. földes Ura a' K. Kamara.

ORDA. Magyar falu Somogy Várm. földes Ura Jan-

kovics Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Csehinek szomszédságában, Lengyel Tótihoz 1 órányira, Kis Lakhoz ¾ órányira, határja két nyomásbéli, földgye térséges, és agyagos, búzát, és rozsot középszerűen terem, erdeje, szőleje nints, legelő nélkül szűkölködik.

ORDAS. Magyar falu Nógrád Várm. földes Ura Jeszenszky Uraság, lakosai különbfélék, fekszik Nagy Berczelnek szomszédságában, mellynek filiája, határja soványas.

ORDAS. Magyar falu Pest Várm. földes Ura B. Rudnyánszky Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Patajnak szomszédságában, mellynek filiája, Uszodhoz egy mértföldnyire, határja három nyomásbéli, fekete a' földgye, tiszta búzát kétszerest, és zabot terem, határja szűk, káposztával bővelkedik, szőleje erdeje kevés, a' Dunán hasznos halászattya van, vagyonnyaikat a' kereskedők hajón el hordgyák.

ORDAS. *Alsó, és Felső Ordas.* Két szabad puszták Pest Várm. földes Urai több Uraságok, fekszenek Taksonynak szomszédságában, mellynek filiáji.

ORDASHAZA. Szabad puszta Pest Várm. földes Urai több Urak, fekszik Sárihoz, és Bugyihoz egy mértföldnyire, jó gabonát termő földgye van, mellyen, és kevés szénán kivül egyebet nem terem.

ORDIA. Oláh falu Temes Várm. fekszik Temesvárhoz délre 1 mértföldnyire, 's Temes vizén híres révje van.

ORDÓD. Magyar falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, Kapuvárnak filiája, fekszik Soprontól 5 mértföldnyire, síkos határja két nyomásbéli, búzát, rozsot, árpát, zabot; kukoritzát, és dohányt is terem bőven, szőleje nints, réttye tsekély.

ORDZOVÁN. *vagy Ragyócz.* Tót falu Szepes Várm. földes Ura a' Szepesi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Mintszentnek szomszédságában, mellynek filiája.

ORECHO. *Orechove.* Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Illésházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vág vize mellett, Trentsénnel által ellenben, földgye termékeny.

ORECHOVICZA. Horvát falu Szala Várm. földes Ura

G.

G. Álthán Uraság, lakósai katolikusok, fekszik Szoboticzának szomszédságában, mellynek filiája, határja középszerű.

OREGI. Bánátbéli falu Temes vize mellett.

ORESZKA. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura G. Sztáray, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik n. k. Porubkához, n. ny. Sztárához mint egy $\frac{1}{2}$ órányira, határja három nyomásbéli, gabonát, zabot, 's meg lehetős búzát, és árpát terem, erdejek tölgyes, és bikkes, szőlő hegye is van, és réttye középszerű, piatzok Homonnán,

CRESZKO. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' F. Tsászár, lakosai katolikusok, fekszik Radosócznak szomszédságában, mellynek filiája, határja ollyan mint Veszkováé

ORFALU. Magyar falu Vas Várm. földes Ura a' Sz. Gothárdi Cisztertzita Szerzetbéli Atyák, lakosai katolikusok, fekszik Istvánfaluhoz közel, mellynek filiája, földgye réttye sovány, legelője, és fája sem igen van elég.

ORGOVÁNY. Tsárda Pest Vármegyében.

ORKUTA. *Orkutsáni.* Elegyes Magyar, és tót falu Sáros Várm. földes Ura Szeben Városa, lakosai katolikusok, fekszik Szebennek szomszédságában, mellynek filiája, határja termékeny, réttye, legelője középszerű, a' Szebeni piatzhoz közel van, Eperjestől sints meszsze, mannájok elég terem.

ORLAI TŐREK. A' T. betűben.

ORLAVÁT. Bánáthéli falu fekszik Podoshoz fél mértföldnyire.

ORLICH. *Alsó, és Felső Orlich.* Két orosz falu Sáros Várm. földes Ura G. Szirmay Uraság, fekszenek Duplinnak szomszédságában, mellynek filiáji lakosai külömbfélék, Alsó Orlichban posta is van, földgyeik közép termékenységűek, fájok, legelőjök van.

ORLÓ. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura B. Palocsay Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Poprád vize mellett, Palocsának szomszédságában, mellynek filiája, földgyének fele középtermékenységű, jó lent is termesztenek, réttye kétszer kaszáltatik, fája van mind a' két féle.

ORLOVA. *vagy Zsigmondháza.* Tót falu Trentsén Vármegy. földes Ura G. Balas-

sa, és G. Szapáry Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Várallya alatt Vág vize mellett, 's a' Beszterczei Uradalomhoz tartozik, és az Uraságnak szép Kastéllyával díszesittetik, közép termékenységû földgyei a' hegy oldalán vannak, legelôjök, és fájok van elég.

ORLOVCZ. Szabad puszta Szepes Várm. földes Ura a' Szepesi Káptalanbéli Uraság, fekszik Mintszentnek szomszédságában, mellynek filiája.

ORLYAVA. Orosz falu Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai ó hitûek, fekszik Bereg Vármegyének szélénél, határja közép termékenységû, vagyonnyai meg lehetôsek.

ORMÁND. Szabad puszta Szala Várm. fekszik Milleiegyházszeghez közel, mellynek filiája.

ORMÁNHÍDA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura Somsics Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Kis Komáromhoz közel, mellyek filiája, 's határja is ahoz hasonlító.

ORMÓS. Szabad puszta Borsod Várm. földes Ura Radvánszky Uraság, fekszik Szuhogynak szomszédságában, mellynek filiája.

OROGVÁNY. Szabad puszta Gömör Várm.

OROKLAN. Szala Várm. fekszik Tárnókhoz közel, mellynek filiája, határja tsekély, és sovány.

OROND. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Lamberg Uraság, fekszik Csákberény mellett, hegyes, völgyes a' földgye, terem rozsot, erdeje van, szôleje nints, piatza Mórban, és Fejérváron.

OROS. Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura Rédey Uraság, Zsákához van kaptsolva, jó marha tartó földgye van.

OROSHÁZA. Magyar falu Békés Várm. földes Ura B. Harukkernek maradékai, lakosai leg inkább evangelikusok, fekszik Szarvashoz közel, mellynek filiája, postája is vagyon. Itten szûletett Czetter Sámuel Úr, képmetszô, a' ki Bétsben lakik, és jeles munkái által már az egész Hazában esméretes. Szántó földgye jó, legelôje, réttye elég, fája nints, piatzozása távol esik.

OROSZ. Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura Kállay, és több Uraságok, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Kállóhoz

egy

egy mértföldnyire, határja ollyan mint Napkoré.

Orosz. *Kis Oroszi.* Nógrád Várm. földes Ura a' K. Kamara.

Orosz Patak. A' P. betűben.

Oroszfalu. Oláh falu Szatmár Várm. földes Ura Szatmár Városa, lakosai ó hitűek, Hirip, Réztelek, és Madarászal határos, földgye két nyomásbéli, búzát, kukoricát, zabot, és szénát is terem, szőleje nints, erdeje van, piatza Szatmáron.

Oroszfalu. Olah falu Szatmár Várm. földes Ura a' Nagy Bányai pénztverő hivatal, lakosai ó hitűek, fekszik Nagy Bányához két órányira, Magyar Kékes, és Puszta Telekhez is egy órányira, határjában minden gazdának külön van a' földgye, igen kevés zabot, és tengerit terem, fája van, szőleje nints, fuharozásból, és kézi munkából élnek.

Oroszfalu. Lásd *Oztroszinicza* név alatt.

Oroszi. *Nemes Oroszi, és Kis Oroszka.* Két magyar faluk Bars Várm. földes Urai Kis Oroszkának, a' Lekéri Apáturság, amannak pedig több Urak, fekszenek amaz Lévához más fél mértföldnyire; ez pedig Lekérnek szomszédságában, mellynek filiája, határjok jó, földgyeik termékenyek, malma egyiknek helyben, piatzok Báton, fájok réttyek, legelőjök van.

Oroszi. Magyar falu Bereg Várm. földes Ura Morvai Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Kovacsóhoz közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

Oroszi. *Gyöngyös Oroszi.* Magyar falu Heves Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Tarjánnak szomszédságában, fája vagyon mind a' két féle, legelője elég, malma helyben, szőleje meg lehetős, piatzozása nem meszsze.

Oroszi. *Vámos Oroszi.* Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Jánkhoz közel, mellynek filiája, Csaholcznak, Darnónak, és Fülesdnek is szomszédságokban, határja két nyomásbéli, búzát, zabot, és tengerit terem, erdeje vagyon, piatza Szatmáron két mértföldnyire.

Oroszi. Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Noszlophoz közel, mellynek filiája, Bor-

szörcsök, és Dobához sem meszsze, határja két nyomásbéli, rozsot, és néhol búzát is, tavaszit pedig minden félét meg terem, erdeje kitsiny, mezeje térséges, szőleje nints, lakosai többnyire Somlyó hegyen bírnak szőlőket.

OROSZI *Kis, Nagy, és Devény Oroszi.* Három falu Nógrád Várm. Kis Oroszinnak földes Ura a' K. Kamara, N. Oroszinak G. Stárenberg, D. Oroszinak pedig G. Zichy Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszenek távól egymástól, Kis Oroszi Visegrádhoz fél, Nagy Oroszi Drégely Várához $\frac{3}{4}$ mértföldnyire, határbéli földgyeik közép termékenységűek, réttyeik, legelőjik meg lehetősek.

OROSZI. Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Huberthez közel, mellynek filiája.

OROSZI. Szabad puszták Bihar Vármegyében.

OROSZLÁNKŐ. *Pohdragy Oroszlánkö. Versatecz, vagy Versatecz̆ko.* Szép Uradalom, és Vár Trentsén Várm. földes Úra G. Königszeg Uraság, fekszik Vöröskőhöz fél, Puchóhoz pedig mintegy mértföldnyire; Vára magas kősziklán épült, úgy hogy falai néhol kőszikláből vagynak, és pintzei is kifaragva, az Uradalomhoz pedig hét helységek tartoznak.

OROSZLÁN. Elegyes falu Komárom Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai többen evangelikusok, fekszik Kecskédhez közel, mellynek filiája, réttye van, de legelője tsekély, határja homokos.

OROSZLÁNYOS. Rácz falu Torontál Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Bébához közel, mellynek filiája, ide leg közelebb esnek a' Rhabei dohány kertészek, és Béba helysége, ehez az Uradalomhoz tartozandók, Podlokányi, Verbovityi, Szigeti, és Kis Szigeti dohány kertészek, kik mind magyarok, és katolikusok, határja négy nyomásbéli, földgye térséges, jó; terem benne mindenféle gabona, juhokkal, szarvas marhákkal, sertésekkel bővelkednek a' lakosok, szőlőből sem szükölködik, piatzok Szegeden.

OROSZLÓ. Magyar falu Baranya Várm. lakosai külömbfélék, fekszik Felső Mintszenthez közel, mellynek filiája, határja a' termé-

mészetnek szép javaival bővelkedik.

OROSZTON. *Alsó, és Felső Oroszton.* Két Magyar faluk Szala Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik N. Kanizsához 3 mértföldnyire, földgye termékeny, réttye, szőleje jó, borait könnyen szókták el adni.

OROSZVÁR. *Carloburgum. Karlburg.* Elegyes német mező Város Moson Vármegyében, földes Ura Gróf Zichy Uraság, Nemes Zichy, és más Urak is bírnak benne. Lakosai leg inkább katolikusok; és számos zsidók, fekszik Duna vizéhez közel, az Ország útban Óvárhoz nem meszsze, 's a' földes Uraságnak igen jeles, és pompás Kastéllyával, 's ugyan illy szembetűnő jó ízléssel épűlt gyönyörű Várhoz illő ángolyi kertel díszesíttetik. Ez a' Kastély valóban nem csak e' Várost, hanem az egész vidéket ékesíti, és az útazót is vídámíttya. Újjabb Szentegyházát, melly *Sz. Magdalénának* emlékezetére épűlt, néhai G. Zichy István építtette, a' kinek teste is ide helykeztetett, illy emlékeztető írattal: *Lege viator ac Luge, Immitem fatorum legem, hic Corona cecidit genere, genio, gentis immortalis Comes STEPHANUS ZICHY, Perpetuus in Vásonkö, Divin, Palota, Bonorum Comaromiensium Oroszvár, et Szent Miklós &c. Hæreditarius Dominus MDCXVI. Die VIII. Septembris natus, Annos meritis ætatem animo præcurrens, Ibi Juvenis honores incepit, Ubi alii desinunt: Propere simul et prospere. Ab acie sagum, a Curia Togam, Ferri et ingenii acie meritus, dignitatibus fecit dignitatem, Aula Camerarium, Consiliarium, Rex Janitorum Regalium Magistrum, Tata Supremum condam Capitaneum, Jaurinum Vice Generalem, Camera Præsidem, Corona Conservatorem, Comitatus Mosoniensis, Supremum Comitem, Tandem Grandævum Liberæ Regiæque Civitates Tavernicorum Magistrum habuere. Major majoribus suis Stirpis Claritatem, ampliori coronavit. Vere Stephanus Quia generis gentis quæ suæ Corona, Ad immortalitatem evocatus Victor die Palmarum MDCXCIII. obiit, hujus nomini quod unum a morte spolium est super vitam quam*

accepit, Moeſtus tanti parentis filius Adamus Supremus Comes Mosoniensis Hoc in Lapide, quam potest restituit. A' régi itt való emlékeztető irátról lásd *Lazíust*, a' Városon kivül északra, vagyon az a' nevezetes töltés, melly által a' Nagy Dunának egyik erén ezen Vármegyének nagy költségeivel, nem sok esztendőkkel ez előtt termés kövekből építtetett. Határja egyenes, és róna, három nyomásbéli, földgye rész szerént veres agyagos, és követses; rész szerént pedig fekete, mellyben leg inkább rozs, és árpa terem, búza silányabban, a' Duna mentében vagyon fűzfa, túl pedig a' Dunán keményfa erdeje, réttye 's legelője tsekélyes, piatza Nizsiderben, és Posonyban.

OROSZVÉG. Orosz falu Bereg Várm. földes Ura G. Schönborn Uraság, Várdai Úr is bír benne, lakosai ó hitűek, fekszik Munkács Városa mellett, és régenten Munkács Városának része vólt: de a' Latorcza vize által attól el szakasztatván, különbözö faluvá lett, határja jól termő.

OROSZ VOLYA. A' V. betűben.

OROVNICZA. Tót falu Bars Várm. földes Ura az Esztergomi Káptalanbéli Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Szent Benedekhez közel, mellynek filiája, fája van, legelője termékeny, réttye jó, keresetre módgya Szent Benedeken, malma helyben van.

ORSÓCZ. *Orsovcze.* Tót falu Sáros Várm, földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Kapronczához közel, mellynek filiája, földgyeinek fele termékeny, réttyei, jók legelője elég, fája van mind a' két féle.

ORSOVA. Bánátbéli erősséges hely Temes Várm. a' régi írók kettőről emlékeznek. A' magyar írók között *Turóczi* emlékezik felőle leg először *Cap. XLII. p.* 50. *Bonfin* pedig *Decad. III. Libr. V. p.* 460. 14. Régi viszontagságai bizonytalanok. Splényi foglalta el Eugenius vezérlése alatt az Ozmanoktól, vélletlenül érkezvén oda, az Ozmanok ki költöztek belőle, 's mindent prédául hagytak. Meg dítsérvén e' tettéért Eugenius Splényit, meg is erősítette.

ORTAHÁZA. Magyar falu Szala Várm. földes Ura H. Esz-

Eszterházy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Pákához közél, mellynek filiája, szőleje nints, erdeje tsekély, földgye középszerű.

ORTI. Malom Posony Vármegyében.

ORTO. Szabad puszta Ungvár Várm. földes Ura G. Barkóczy Uraság, fekszik Gálóczhoz közel, mellynek filiája.

ORTOVA. Orosz falu Sáros Várm. földes Ura Péchy Uraság, lakosai leg inkább ó hitűek, fekszik Haiszlinhoz közel, mellynek filiája, földgye közép termékenységű, réttyei jók, legelője, fája van.

OSGYÁN. *Ozdanitz.* Népes magyar mezö Város Hont Várm. földes Uraik B. Lusinszky, Korompai, és több Uraságok, kiknek szép Kastellyokkal ékesíttetik, lakosai katolikusok, többen evangelikusok, fekszik kies helyen, Szuha vize mellett, Apátinak, és Magyar Hegymegnek szomszédságában; határjában szántó földgyei három nyomásra vagynak osztva, kivált trágyázás utan minden féle veteményt meg terem; gyümöltse sok van, réttyei nagyok 's kétszer kaszállhatók, erdeje meszsze ki terjedö, makk, és gubits termésre igen alkalmatos, jó tserép edényeket is készítnek némelly lakosai.

OSSI. Oláh falu Bihar Vármegy. lakosai többen ó hitűek, fekszik a' Váradi járásban, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetös.

OSIKÓ. Tót falu Sáros Várm., földes Ura G. Forgách Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik az Ország útban, Bártfához másfél mértföldnyire, Ispotállya is van; lakosait I. Lajos szállította ide: határja közép termékenységű, réttye, legelője jó, fája is van.

OSKERKA. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura G. Vindisgrácz Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Brodnóhoz közel, mellynek filiája, határja középszerű.

OSSLYI. Magyar falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kapuvárhoz közel, és annak filiája, Sopronhoz $5\frac{1}{8}$ mértföldnyire, síkos határja két nyomásbéli, búzát leg inkább, és rozsot, árpát, zabot, kukoritzát is terem, lakosai halászok, szőleje nints, réttyei nagyok.

OSTOROS. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura az

Egri

Egri *Seminárium*béli Kis Papság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Tállyához közel, mellynek filiája, Egri piatzához közel van, legelője elég, szőlő hegye közép nemű, szántó földgyei a' trágyát meg kívánnyák.

OSVA. *Osavjani.* Elegyes Magyar falu Abaúj Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, lakosai külömbfélék, fekszik Regete Ruszkához közel, mellynek filiája, határjának $\frac{2}{3}$ része soványas.

OSVA. *Alsó Osva.* Tót, és orosz falu Zemplén Várm. földes Ura Matyasovsyki Uraság, lakosai katolikusok, és ó hitűek, fekszik Sztropkóhoz $\frac{3}{4}$, és Minyóczhoz $\frac{1}{4}$ órányira, hegyes határja három nyomásbéli, gabonát, és zabot terem, erdeje bikkes, szőleje nints, rét nélkül szűkölködik, piatza Sztropkón van.

OSVA. *Felső Osva.* Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura G. Dezsőfy Uraság, lakosai görög katolikusok, fekszik Sztropkóhoz $\frac{3}{4}$; Alsó Osvához pedig $\frac{1}{4}$ mértföldnyire, határja, és vagyonnyai hasonlók az Alsó Osvaéhoz, eñek erdeje nints.

OSZADA. Tót falu Liptó Várm. főldes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Rózsembergtől két mértföldnyire, postája is van, legelője elég, és mind a' két féle fája van, de határja őszi gabonát nem igen terem, mivel hegyes, és köves.

OSZADA. Tót falu Árva Várm. földes Ura Plati Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Uszryához közel, mellynek filiája, Tersztenához 1 órányira, határja soványas, 3 nyomásbéli, igen szoross, azért lakosai többnyire gyóltsal kereskednek, földgye a' rozsot meg lehetősen termi, mellyeket többnyire tavaszival vetnek, vagyon határjában alkalmatos agyagja tserép edényeknek, és sok fazekasok lakják, erdeje nints.

OSZADA. *Hamry Oszada.* Tót falu Árva Várm. lakosai katolikusok, fekszik Tersztena mező Városhoz $\frac{5}{4}$ órányira, Oszadához is közel, Vas hámorok mondatnak itten, hogy hajdan lettek vólna, lakosai többnyire gyóltsal kereskednek, hivattatnak-e' helység' némelly lakosi *Soltiszoknak* is, melly szó bizonyosan a' németből *Schultheis* ered, kik bizonyos szabadságokkal élnek, az Földes Uraságnak meg

egye-

egyezése mellett, ez abból áll, hogy földes a'Urakat kész pénzel elégítik ki, Lengyel Országból látszatik e' szokás eredetét venni, mivel ott kevés falu van, mellyben *Soltiszok* nem volnának, földgye meg lehetősen terem rozsot, legelője, főképen téttye bőven van, mellyből szép takarmányt szerezhetnének marháiknak, ha *Jelesznya* vize minden esztendőben áradása által meg nem iszaposítaná.

Oszadka. Tót falu Árva Várm. földes Urai Zmeskál Urak, lakosai többen evangelikusok, fekszik Lestincz, és Malatintz között, lakosai szorgalmatosak, 's ez okozza, hogy határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős, más javai is vannak, egy forrása a' vérhas ellen hasznosnak tartatik, 's elég sokan élnek vele.

Oszadnicza. Trencsén Várm. itten hajdan számos tolvajok vóltak, 's panaszolkodik *Bél Mátyás*, hogy midőn 1704dikben itten útazott vólna, miattok elég félelmet szenyvedett.

Oszd. Magyar falu Baranya Várm. földes Urai többek, lakosai katolikusok, fekszik Várkonyhoz közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

Oszka. *Felső, és Alsó Oszka.* Vas Várm. földes Ura G. Festetics Uraság, és többek, lakosai külömbfélék, fekszik az Ország útban, Vasvárhoz 1 mértföldnyire, földgye termékeny, legelője, és fája, szőlő hegye is van.

Oszlány. Tót mező Város Bars Várm. földes Ura G. Pálfy Uraság, lakosai katoliktusok, fekszik Zsámbokréthez másfél, Körmöczhöz pedig 4 mértföldnyire. Hajdani lakosai 1662dikben, és 1683dikban sok féle ínségeket szenyvedtek az Ozmanok által. Héti vásárjai nevezetesek, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, el adásra módgyok van helyben is.

Oszlár. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura B. Prónay Uraság, fekszik Süly, Sáp, és Mendéhez nem messze, jó termő földgye van, hegyen, völgyen fekszik, erdeje is van.

Oszlár. *Eszlár* név alatt.

Oszlop. Horváth falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sopronhoz 2 mértföldnyire, határja terem leg inkább búzát,

zat, rozsot, árpát, zabot, pohánkát, jó szőlő hegye van, fája nints.

OSZLOP. Német falu Veszprém Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Cseszneknek mellett, termő földgye hegyes fekvése miatt nehezen mivelhető, réttye jó, legelője középszerű, erdője elég, szőlő hegye alkalmas nagyságú.

OSZTERN. Német falu Torontal Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Grabacz, Bogáros, és Komlóshoz is közel, határja 3 nyomásbéli, leg inkább búzát, árpát, zabot, és kukoritzát, középszerűen muhart, kendert, és krompélyt terem, erdője térséges, fája, szőleje nints, piatza Haczfelden, Temesváron, és Török Becsén van.

OSZTOPÁNY. *Pernesz Osztopdny.* Magyar, és sokacz falu Somogy Várm. földes Ura Perneszi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Edde, Jád, Város Pamukhoz is $\frac{1}{2}$ órányira, határja három nyomásbéli, terem jó búzát, rozsot, zabot, két része keményföld, egy harmad része pedig víz eres, szőleje, és nevendék erdeje van, legelő nélkül szűkölködik, piatza Kanizsán, és Veszprémben.

OSZTOPÁNY. *Lengyel Osztopdny.* Magyar, és sokacz falu Somogy Várm. földes Ura Lengyel Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Edde, Jad, Vámos, Pamukhoz is $\frac{1}{2}$ órányira, határja három nyomásbéli, terem búzát, rozsot, zabot, kukoritzát középszerűen, földgye agyagos, vagyon egy kis szőleje, erdeje, legelője nints, rét, és malom nélkül is szűkölködik, piatza Kanizsán, és Veszprémben.

OSZTRA. Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság.

OSZTRO. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai reformátusok, fekszik Kis Csánynak szomszédságában, egy dombos helyen látszatik valami Klastromnak helye, mellyről azt állíttyák, hogy hajdan a'Klarissza Szerzetbéli Apátzáké lett vólna, határja mindenekben meg egyezik Csány határjával.

OSZTRO. Tót falu Nyitra Várm. földes Ura a' Nyitrai Püspök, lakosai katolikusok, fekszik Dudvág vize mellett, V. Újhelyhez másfél mértföldnyire, határja kö-

középszerű, mint vagyonnyai.

Osztro. Tót falu Ungvár Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik Tibéhez közel, mellynek filiája, határja jó termékenységű.

Osztroblja. *Zorenbach.* Tót falu Zólyom Várm. földes Ura a' Besztercze Bányai Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Rohniczhoz közel, mellynek filiája.

Osztrogbrunn. Bars Vármegy. földes Ura a' Selmeczi Bányászi Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Klakhoz közel, mellynek filiája.

Osztroluka. Zólyom Vármegy. földes Ura Osztroluky Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Baczúchhoz közel, mellynek filiája, határjának $\frac{1}{3}$ része hegyes, és kőves, legelője elég, földgye közép termékenységű, $\frac{2}{3}$ része síkos, fája van mind a' két féle, piatzozása Zólyomban, és Selmeczen.

Osztropataka. Sáros Várm. földes Ura Péchy, és és több Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Nyárs Ardónak szomszégságában, mellynek filiája, határja jó gabonát termő, réttye kétszer kaszáltatik, legelője van, piatzozása Szebenben, és Eperjesen.

Osztrosznicza. Orosz falu Zemplén Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár, lakosai ó hitűek, fekszik Szmolnyik, és Zuellához $\frac{3}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, zabot középszerűen, árpát, tavaszi búzát, kölest, gabonát keveset terem, földgye igen sovány, hegyek, és kövekből áll, erdeje elég van, és legelője is.

Osztrov. Oláh falu Krasó Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai ó hitűek, fekszik Vörösmart, Bakamezö, és Bultshoz közel, határja 4 nyomásbéli, mellynek a' Maros felől való része egyenes, más része hegyes, többnyire tsak kukoritzát terem, erdeje meg lehetős, szőleje nints.

Osztrova. Mintegy hat órányira tartó sziget a' határ szélén, Duna vize között, 's ezen fekszik a' falu, mellytől a' sziget neveztetett; 11 őrző házak is vagynak rajta egymástól mintegy 400 lépésnyire, 's nagy vigyázat van itten. Lakosai néha tetemes víz áradásokat szenyvednek, halászattyok nevezetes, kereskedések is, szárnyas vadgyaik számosak,

lágy

lágy fájok elég van, marhájok nagy legelőjökhöz képest, elég van. Még az Eugenius sántza is épségben van itten.

OSZTURNYA. *Oszturn.* Szepes Várm. földes Ura B. Palocsay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Nagy Frankovának szomszédságában, mellynek filiája, legelője elég van, földgye majd hasonló Jurghoz.

OSZUSZKA. *Jókő.* Tót falu Nyitra Várm. földes Ura G. Erdődy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Hradistdisthoz közel, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

OSZUSZKA KŐRLÁTKŐ. A' K. betűben.

OTOVA. *Antau.* Német, és horvát falu Sopron Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Soprontól $1\frac{6}{8}$ mértföldnyire, határja hegyes, és lapályos, két vetőre van osztva, terem búzát, rozsot, árpát, zabot, pohánkát, erdeje, és szőlő hegye nints.

OTLAKA. Oláh falu Arad Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai többnyire ó hitűek, fekszik Elek, Szék Udvar, Gyula, Sz. Mártony, és Varsánd között, földgye középszerű, határjának nagyobb része síkos, alkalmatos mindazáltal a' marha tartásra, melly a' Megyesi pusztának $\frac{1}{3}$ részével nevekedik, határján keresztül foly, az előtt híres, de most már száraz Ér. Szamos mellet veszi eredetét, Tsintyenél két felé valik, több helységeket el futván Körösben végzi vólt úttyát, ezen érnek Otlaka határjában 1786 találtatott egy igen jó forrása, mellynek vize a' savanyú vízhez hasonlító, találtatnak határján nagy föld halmok is.

OTÓCZ. Vas Várm. földes Ura G. Nádasdy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Lendvához közel, mellynek filiája, határjának földgye sovány, szőleje, és fája tűzre van.

OTOLE. *Otok.* Horvát falu Szala Várm. lakosai katolikusok, fekszik Legrádhoz fél mértföldnyire, határja középszerű.

ÓTTOMÁNY. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár; és több Urak, az előtt a' Paulinusoké vólt, 's a' N. Váradi Conventhez tartozott; lakosai többen reformátusok, fekszik Ér Adonynak, Bogyoszlónak, és Albisnak is szomszédságokban, földgye dombos, völ-

gyes,

gyes, fekete 3 nyomásbéli, terem tiszta búzát, rozsot, zabot, tengerit, és nádat, szőleje, erdeje, legelője, folyó vize van, borok elég, piatza Debreczenben, és Margitán.

OTROKOCS. Magyar falu Gömör Várm. földes Urai több ott lakó nemes Uraságok, lakosai reformátusok, fekszik, Bejének szomszédságában, hozzá ½ órányira Túrótz vize folytában, 's Gothárd Úrnak rendesen épült kő házával, 's kertyével díszesíttetik, réttye, 's földgye termékeny, legelője, de kivált erdeje szűken vagyon, ellenben gyümöltsöse sok, és hasznos, Jólsván 2½, Rozsnyón 4 mértföldnyire van piatzozása.

OTTOK. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura Selley Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Perlaknak szomszédságában, méllynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

OTVAS. Oláh falu Arad Várm. földes Ura B. Forrai Uraság, fekszik a' Bánát, Milova, és Solymos között, földgye nem igen jó, de erdeje szép, bővelkedik kukoritzával, ketskével, és méhekkel.

OVÁR. *Magyar Ovár. Altenburg. Castrum vetus.* Mezö Város, és régi Vár, Moson Vármegyében, feje az M. Ovári Uradalomnak, lakosai magyarok, és németek, katolikusok, és kevés evangelikusok is, fekszik Győr, és Posony között az Ország úttya mellett, ehez 3, amahoz 4 mértföldnyire, 's *Lajta* vize által nedvesíttetik. Régi 4 szegeletre épült Várának igen alkalmatos fekvése van, és tsudálni lehet, hogy az erősségekre 's Várakra olly igen szüksége lévén hajdan az Országnak, más képen meg nem erősíttetett: mert az egész vidéknek hasznos bástyája lehetett volna. Annyival inkább, minthogy régenten a' Magyar Királyoknak, úgymint *Péternek*, 's kivált *Salamonnak* mulató helyek vala; a' ki magát itten a' híres *Markolf* udvari bolondgyával mulattatta. Hathatósan javaslotta e' Várnak meg erősittetését *Stella Márton*; de jó tanátsa a' viszontagságos idő, vagy mások miatt, el mellőztetett, 's pusztán maradott. A' Városnak hajdan szép szabadságai lehettek, mint hogy petséttyek illy íratot mutatott: *Sigillum Reipublicæ Ovariensis.* Fel

hábo-

háborítója vala régi békeségének *Ottokár* a' Magyaroknak engesztelhetetlen ellensége; aztán *Rov Gerhárd* szerént *Hist. Austr. Libr. II.* Ausztriai Albert is el foglalta. Miképen jutott *Szolimannak* birtokába? lásd felôle; *Istvánfit Libr. X. p.* 158, *és Orteliust. Part. I. p.* 57. Hardeknek hitetlensége után kezdett jobban meg erôssíttetni; mellynek jó hasznát vették *Botskainak* mozgásakor; mert katonáit a' Várából, noha a' Várost fel égették, bátran el nyomták. 1619dikben mind a' Város, mind pedig a' Vár Betlennek birtokába jutott; annakutánna pedig 1621dikben Buquoi Tsászári Vezérnek viszsza adattatott. II. FERDINÁND G. Haracknak zálogba ádta a' hozzá tartozó jószágokkal. 1683dikban, midôn az Ozmanok Béts felé törekedtek, mind a' Vár, mind pedig e' Város fel égettetett. Itten lakik egyszersmind a' régi Várban az Uradalomnak igazgatója, 's holott élettárház is van, melly szép Uradalmat LAJOS Király Anna húgának ajándékozott 28 helységekkel, midôn *Ferdinándhoz* ment feleségûl. Nevezetes Szentegyházok 's Klastromjok, a' Kapuczinusoknak, mellybe 1776dikban *Kristina* Mártirnak maradványa nagy pompával helyheztetett, mellyet *VI. Pius* Pápa küldött vala a' F. F. H. Aszszonynak. Igen hasznos itten Lajta vizének folyása, melly e' Városnak határját hoszszában nedvesíti, mert mind az Uraságnak, posztót, flanért, 's külömbféle rását, és egyéb ruházathoz szükséges dolgoknak készítésében könnyebbséget okoz; melly virágzó *Fábrikának* Pesten le tévô helye is van. (*Depos*) Ezen kivûl rajta épûlt az Uraságnak 14 kerekû malma, és a' Városnak, két malmait nagy haszonnal forgattya, 's $\frac{1}{2}$ órányi folyása után a' Mosonyi Dunába ömlik. Határja jól termô, vadászattya jeles, vagyonnyai külömbfélék, el adásra 's keresetre alkalmatos módgyok van, Ispotálya hasznos, az áradások ártalmokra vagynak, száraz esztendôkben pedig réttyeik ki sülnek, tölgy, szil, és nyárfákból áll erdôjök.

ÓVÁR. *Stari Hrad.* Régi Vár Trentsén Várm. épûlt nehezen járható magos helyen, Vág vize mentében. Régi birtoka B. Pongrácz Uraság-

Uraságnak, és innnen neveztetnek is.

Óvár. *Ovarki.* Falu Bars Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Ladánynak szomszédságában, mellynek filiája, földgye, és réttye jó, legelője elég, fája mind a' két féle, 's malma a' szomszédságban van.

Óvár. *Burg.* Német falu Vas Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Rohontzhoz másfél mértföldnyire, határja nem egészen jó, erdeje van.

* Óvár. Német falu Nógrád Várm. földes Ura G. Balassa, és G. Zichy Uraságok, lakosai katolikusok, határja közép termékenységű, réttye, legelője meg lehetős.

Ovardos. *Hovardos. Harmis.* Horvát falu Vas Várm. földes Ura G. Erdődy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Monyorókerekhez két órányira, határja sovány, lakosai sok meszet égetnek, fájok, legelőjök van elég.

Ovári. Magyar, és oláh falu Szatmár Várm. földes Urai több Urak, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik Darához közel, mellynek filiája, Szamos vize partyán, Csengernek, és Vetésnek szomszédságában, határja három nyomasbéli, búzát, zabot, és kukoritzát terem középszerűen, Szamos vize határját gyakran el önti, szőleje, erdeje nints, malmai nevezetesek a' Szamos vizén, piatza Károlyban, és Szatmáron van.

Ovesárszko. Tót falu Trentsén Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik Alsó Hricsónak szomszédságában, mellynek filiája, 's határja is hozzá hasonlító.

Ozd. Magyar falu Borsod Várm. lakosai külömbfélék, földgyének nagyobb része termékeny, legelője elég, fája van, piatzozása távól esik.

Ozd. Magyar falu Baranya Várm. földes Ura Kapuváry Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Aszszonyfának szomszédságában, mellynek filiája, Újmindszenthez is közel, földgyei, és réttyei közép termékenységűek, erdője, szőleje van, lakosai fakó kotsi, és abrontsok tsinálásából keresnek pénzt, piatza Pécsen 4 órányira.

Ozsgyán. Tót falu Nógrád Várm. földes Ura Szent

Iványi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Berzenczéhez közel, mellynek filiája, Losontzhoz 2 órányira, határja jó, vagyonnyai külömbfélék.

OZOR. *Alsó, és Felsö Ozor.* Két tót falu Trentsén Várm. földes Ura Otlik Uraság, lakosaik katolikusok, feksenek Bánhoz közel, mellynek filiáji, piatzozásaik közel vannak, de földgyeik néhol alább valók.

OZORA. Magyar mezö Város Tolna Várm. földes Ura H. Eszterházy Uraság, régenten Klastromja nevezetesítette: most pedig az Uraságnak szép Kastéllya, lakosai katolikusok, fekszik M. Komárom, és Simontornya között, határja termékeny, vagyonnyai jelesek, szöleje is van.

OZORÉNY. Szabad puszta Gömör Vármegyében.

ÖCS. Magyar falu Veszprém Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, reformátusok, és evangelikusok, fekszik Dörögelhez közel, mellynek filiája, Podrág, Pula, Kapolcsnak is szomszédságában, határja 3 nyomásbéli, rozsot többnyire, és tavaszit terem, erdeje van, mezeje jó.

ÖCSED. Magyar falu Békés Várm. földes Ura Báró Harukernek maradéka, és G. Keglevics Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Sz. Andrástól nem meszsze, mellynek filiája, határja jó.

*ÖCSEND. Magyar falu Tolna Várm. földes Ura a' Tudományi Kintstár, az elött Sekszárdi Apáturnak birtoka vala, lakosai katolikusok, fekszik Sekszárdhoz közel, mellynek filiája, földgye termékeny, erdeje, és szöleje van, keresetre módgya, néha réttyeit, és legelöjit az áradások meg öntik.

ÖKÖRDI. Szabad puszta Pest Várm. földes Ura a' Kalocsai Érsekség, fekszik Akasztóhoz közel, mellynek filiája.

ÖKÖRITÓ. Magyar falu Szatmár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai leginkább reformátusok, fekszik Fejér Gyarmatnak szomszédságában, mellynek filiája.

ÖKÖRMEZÖ. *Bour Valova.* Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura Pattay, és több Uraságok, lakosai ó hitüek, fekszik Husztnak szomszédságában, mellynek filiája, legelöje elég, fája van mind a' két féle, keresetre módgya a' fürész malmoknál.

ÖKÖR-

ÖRÖRVÖLGY. Elegyes magyar falu Baranya Várm. földes Ura Melczer Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Hétfehelytől nem messze, mellynek filiája.

ÖKRÖS. Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Nágy Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Bélnek szomszédságában, sík határja terem búzát, tengerit, és kevés zabot, erdeje van, víz nélkül szűkölködik, piatza Váradon, és Belényesen.

ÖLBŐ. *Kis, és Nagy Ölbő.* Vas Várm. Kis Öblönek földes Urai több Urak, 's fekszik Nagy Ölbőhöz közel, mellynek filiája, lakosai katolikusok, határjokat az áradások néha alkalmatlanittyák, másként közép termékenységűek, egyéb külömbféle javaik is vannak.

ÖLVED. *Nagy, és Kis Ölved.* Két magyar falu Hont Várm. földes Urok az Esztergomi Érsek, lakosai többen reformátusok, fekszenek Zalabához $\frac{1}{2}$ órányira, Pasztohához 1 mértföldnyire, a' Szikintze völgyön, melly víz a' falu mellett foly el, határjok szoross, de meg lehetős termékenységűek, réttyeik elegendők, szőlejek jó borokat teremnek, Kis Ölvednek erdeje nints.

ÖLVED. Szállás Békés Vármegyében.

ÖLVED JASZTRABJE. Tót falu Trentsén Várm. földes Ura Madocsányi Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kosztolna Miticzhez közel, mellynek filiája.

ÖLVVÖS. *Vlahova.* Orosz falu Ugotsa Várm. földes Ura Perényi Uraságok, lakosai egyesült ó hitűek, fekszik az Ország úttyában, Saradtól, és F. Karasztótól is $\frac{3}{4}$ órányira, határja két nyomásbéli, leg inkább kukoritzát terem, rozsot, és zabot kevesebbet, földgye rész szerént hegyes, rész szerént pedig térséges, erdeje bőven van, szőleje nints, piatza Huszton öt órányira.

ÖMBÖK. Szabad puszta Szatmár Várm. Szaniszlóhoz tartozik.

ŐR. *Alsó, és Felső Őr.* Két falu Vas Várm. Alsó Őrnek földes Urai több Urak, Felső Őrnek pedig G. Batthyáni Uraság, lakosaik külömbfélék, fekszenek Pinka vize mellett, határjaik jól termők, vagyonnyaik jelesek, lakosaik jó lovakat is nevelnek.

ŐR. Ungvár Várm. földes Urai több Uraságok, lakosai

sai külömbfélék, határja jó vagyonnyai jelesek.

Ör. Magyar falu Szatmár Várm. ennek fele Szabolcs Vármegyében fekszik, földes Urai több Urak, lakosai reformátusok, fekszik Vitkának szomszédságában, mellynek filiája, Jánoshoz, és Jarmihoz is közel, szántó földgye 3 nyomásbéli, leg inkább zabot, és tengerit terem, fája kevés, szőleje nints, piatza Károlyban, és Debreczenben.

Ör. Horváth falu Somogy Várm. földes Ura Szalay Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Zákányhoz $\frac{1}{2}$, Surdhoz 1, Beleznához is 1 órányira, határja két nyomásbéli, hegyes, homokos a' földgye, rozsot terem, erdeje, és bőven termő szőleje van, piatza Dörnyén, vagy Muraközben.

Ördögfalva. Erdő nélkül való szántó földekből álló puszta Heves Várm. a' Mátra mellyéki Járásban, földes Urai Losontzi, és Kováts Familiák, fekszik északra Mikofalvától nem messze, és vele határos.

Ördöghenye. Szala Vármegy. földes Ura G. Festetics Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik Szent Iványhoz közel, mellynek filiája.

Örkény. *vagy Erkény.* Szabad puszta Győr Várm. a' Bűnyi határ mellett, rész szerént a' Budai út mellett, földes Urai több Urak, határja dombos, földgye agyagos, és követses, folyó homokja is vagyon, réttye, 's legelője kevés.

Örkény. Elegyes falu Pest Várm. földes Ura H. Grazsalkovich Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Kis Hortyány mellett, és annak filiája, 's az Uraságnak Kastéllyával ékes, mellyben Vendég fogadó van alól, az felső emeletben pedig Kápolna vagyon, határján az Uraságnak igen sok marhája nevekedik, postája is van.

Örmező. *Ladány Örmező.* Magyar falu Szabolcs Várm. földes Ura Vay Uraság, lakosai reformátusok, fekszik a' Kis Várdai járásban, határja ollyan, mint Lövőé.

Örmező. Tót falu Zemplén Várm. földes Ura Okolicsányi Uraság, lakosai külömbfélék, fekszik n. k. Krivostyánhoz $\frac{1}{4}$, n. ny. Hrabóczhoz 1 órányira, határja három nyomásbéli, gabonát, zabot, jó búzát, és árpát tsekélyebben terem, mezeje térséges, és nyirkos, erdeje tölgyes, és bikkes,

az

az Uraságnak itten nagy majorja van, és lakó helyével ékesíttetik, réttye kevés, piatzok Homonnán.

Örös. Magyar falu Borsod Várm. földes Ura Szôlôsy, és Melczer Uraságok, lakosai külömbfélék, fekszik Sajó Szögednek szomszédságában, mellynek filiája, földgye közép termékenységû, piatzozása Miskolczon.

Örös. Magyar falu Zemplén Várm. földes Urai több Urak, lakosai leg inkább reformátusok, fekszik Nagy Kövesdnek szomszédságában, Nagy Géreshez sem meszsze, határja a' Nagy Géresihez hasonlító, lakosai a' barom tartásban gyönyörködnek, határja mellett fekszik Gerepese puszta, szántó földgyei a' homokokon vannak, réttyei pedig lapos, és vizenyôs helyeken, annyira hogy ár víz idejében nem is lehet használni.

Örs. *Buda Örs.* Sváb falu Pest Várm. földes Ura a' K. Kamara, lakosai katolikusok, fekszik Budához két kis mértföldnyire, határja középszerû, vagyonnyaikat, 's boraikat is könnyen el adhattyák, Ispotállya is van, piatzok jó.

Örs. *Tisza Örs.* Magyar falu Heves Várm. földes Ura az Egri Püspök, lakosai katolikusok, földgye termékeny, legelôje nem épen elég, nádgya, sássa van, épületbéli fát a' Tiszán könnyen szerezhetnek, szôleji tágasak, piatzozása Egerben, és Miskolczon távol, a' víz áradások néha károkat okoznak határjában.

Örs. *Tarna Örs.* Magyar falu Heves Várm. földes Ura B. Orczy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik a' Tarnai járásban, földgyének, és réttyeinek egy része jó, piatzozása Gyöngyösön közel, legelôje elég, földgyeinek más része homokos.

Örs. *Mezô Örs.* Magyar falu Gyôr Várm. földes Ura G. Eszterházy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Sz. Mártonhegyéhez 1 mértföldnyire, fája nints elég, földgye meg lehetôs termékenységû, réttye, legelôje elég van.

Örs. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Batthyáni Uraság, fekszik Mány helység mellett, jó földgye hegyes, völgyes, terem búzát, és zabot, szôleje van, piatza Budán.

Örs. Szabad puszta Fejér Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, fekszik Sárréttye mellett, Hatvani pusztán alól, ha-

határja 3 nyomásbéli, dombos, völgyes, róna földgye, terem bőven búzát, és tavaszit, a' völgyekben szénát, sárrettyében pedig nádgya van, piatza Adonyban.

Örs. *Alsó, Felső, Kis, és Kővágó Örs.* Négy magyar faluk Szala Várm. földes Urai külömbféle Urak, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszenek egymástól nem meszsze, 's Kis Örs savanyú vize, és jó bora által nevezetesittetik, határjaik középszerűek, szőlő hegyeik jók, és kevés boraikat könnyen el adhattyák.

Örs. *Nemes Örs* Szabad puszta Komárom Várm. földes Urai több Uraságok, fekszik Komáromnak szomszédságában, mellynek filiája.

Örvénd. Magyar falu Bihar Várm. földes Ura Bóthy, és Juricskay Uraságok, lakosai reformátnsok, fekszik Puszta Újlak, és Alsó Lugoshoz egy mértföldnyire, határja 2 nyomásbéli, középszerűen kétszerest, és szénát, tengerit pedig kevesebbet terem, Körös vizének áradásai miatt: erdeje, szőleje van, borait a' körül lévő helységeknek szokták eladni.

* Örvény. *Tisza Örvény.* Heves Várm. földes Ura az Egri Püspök, fekszik Tisza Füredtnek szomszédságában.

Örvényes. *Belényes Örvényes.* Magyar, és oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi egyesült Püspökség, lakosai reformátusok, és ó hitűek, fekszik B. Újlak, és Sólyomhoz $\frac{1}{4}$ órányira, határja térséges, és hegyes, völgyes, erdeje nints, Körös vize alatta foly.

Örvényes. *Bel Örvényes.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura a' Váradi Püspökség, lakosai ó hitűek, fekszik Hagymás, és Kumanyesdnek szomszédságában, Bélhez 1 mértföldnyire, határjok szűk, legelőjök az erdőben, földgye búzát, tengerit terem tsekélyen.

Örvényes. Elegyes falu Szala Várm. földes Ura a' Religyiói Kintsár, lakosai külömbfélék, fekszik Aszófejnek szomszédságában, mellynek filiája, határja jó, vagyonnyai külömbfélék, eladásra középszerű módgyok van.

Ősző. Elegyes falu Veszprém Várm. földes Ura G. Zichy Uraság, lakosai katolikusok, és evangelikusok, fekszik Veszprémhez két mértföldnyire, a' posta útban, Peremarton, és Hajmás Kérhez is közel, határja

2 nyomásbéli, hegyes, völgyes, és igen sovány, rozsot, és zabot terem, erdeje nagy a' Bakonyban, holott lakosai meszet, és szenet szoktak égetni.

Ősi. *Aosö.* Oláh falu Bihar Várm. földes Ura G. Batthàni Uraság, lakosai ó hitűek, fekszik Gégény, és Oláh Kakucshoz $\frac{1}{4}$ órányira, kitsiny határja tengerit terem, azt is szűken, földgye hegyes, völgyes, követses, homokos, erdeje, szőleje van.

Ősi. *Prépost Ősi.* Szabad puszta Bihar Várm. földes Ura a' Religyiói Kintstár.

Ősi. Magyar falu Veszprém Várm. föld. Ura a' Veszprémi Püspökség, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Palotához fél mértföldnyire, a' Sár réttye mellett, Veszprémhez, és Fejérvárhoz is két mértföldnyire, határja két nyomásbéli, bő termő, legelője elég, réttyei jók, fája, szőleje, malma van, piatzozása Veszprémben, Fejérváron, és Palotán, erdeje, nádgya van, és az Uraságnak a' Sárrétye berkeiben, egy gyönyörűséges, és hasznos fátzán kertye vagyon.

Össöd. *vagy Öszöd Szudnicze.* Tót falu Hont Várm. földes Ura G. Koháry Uraság, lakosai katolikusok, többnyire evangelikusok, feksik n. k. Bátfaluhoz, d. Házas Márothoz, n. ny. és é. Lissótól egy egy órányira, fája nints, legelője szoross, szőlő hegye igen jó borokat terem, mellyeket helyben jól eladhatnak, vidékiek is bírnak nálok szőlőket, keresetre is jó módgyok van.

Öszdegh. Elegyes falu Nyitra Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, határja középszerű.

Öszöd. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Urak, lakosai katolikusok, és reformátusok, fekszik Szemeshez $\frac{1}{4}$, Teleki, és Szoládhoz $\frac{1}{2}$, Karád, és Györökhöz 2 órányira, határja három nyomásbéli, terem rozsot, zabot, kukoritzát, hajdinát, vagyon erdeje, és szőleje, szűkölködik legelő, malom, és rét nélkül, piatza Veszprémben, és Kanizsán.

Ötkény. Tolna Vármegy. Szekszárdhoz közel.

Ötvány. *Hochstrasz.* Német falu Győr Várm. földes Ura G. Viczay, és G. Sándor Uraságok, lakosai katolikusok, fekszik az Ország útban, Győrhöz két órányira, postája is vagyon, határja

tárja jó tulajdonságú, 's vagyonnyai is külömbfélék

ÖTTEVÉNY SZIGET. Győr Várm. földes Ura G. Viczay Uraság.

ÖTVESFALVA. *Zlatari Zalatorova* Orosz falu Máramaros Várm. földes Ura Cserjenyi Uraság, lakosai orosz vallást tartó katolikusok, fekszik Huszthoz 2, Viskhez is 2, Tecsőhöz pedig 3 mértföldnyire, a' hol piatzozó helyeik vagynak, határos n. k. Csománfalvával $\frac{1}{4}$, d. Sándorfalvával 1, n. ny. Szelistyével $\frac{1}{2}$, é. Kövesligettel is $\frac{1}{2}$ mértföldnyire, sovány határja két nyomásbéli, tsupán zabot, és tatárkát terem, szénája is szükségéhez képest elég, marháikat leg inkább Tecsőn, és Viskén szokták el adni, hogy kenyérnek való életet is szereznek magoknak, só alatt való fuharozásból is élnek, erdejek tölgyes, legelője, és réttye tsekély, határja sovány, az Új Sófalvai Bányákban keresettyek, 's fájok is van mind a' két féle.

ÖTVENES. Szabad puszta Arad Várm. földes Ura Lovász Uraság, fekszik Sz. Anna, Kurtics, Zimánd, és Arad között, földgyének $\frac{1}{4}$ része homokos, mind azon által igen jó a' földgye, 's alkalmatos mindenféle gabonának meg termésére, szép lovakat, és szarvas marhákat nevelnek.

ÖTVÖS. Magyar falu Somogy Várm. földes Urai több Urak, lakosai külömbfélék, fekszik é. Kónyi, n. k. Szabás, d. Nagy Arad, n. ny. Stob között, határja két nyomásbéli, rozsot leg inkább, egyebet középszerűen terem, dombos, és homokos a' földgye, erdeje, és szőleje van, széna nélkül szűkölködik, piatza Legrádon, Kapronczán, és Kanizsán.

ÖTVÖS. Szabad puszta Szala Várm. földes Ura Szegedy Uraság, fekszik Gógánfától nem meszsze, mellynek filiája.

ÖZÖRÉNY. *vagy Ezerény.* Meg lehetős tulajdonságú földekből, és erdőkből álló puszta Gömör Várm. a' Putnoki járásban, határos Litzével, és Mellétével, most Horkához tartozik.

Österreichische Nationalbibliothek
+Z178203